

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศพระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๖

พ.ศ. ๒๔๕๘

โรงพิมพ์บำรุงนุกถกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๖ บาท

12/10/2566

๑๖ ต.ค ๕๐/๓๗

สารบัญ

กฎหมายประจำ พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมการเก็บเงินค่าราชการ ศก ๑๒๐	หน้า ๑๓๓
พระราชบัญญัติขนาดเกวียน พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๓๕๗
พระราชบัญญัติเพิ่มราชนาวิกสมาคม	หน้า ๓๗๓
พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๓๗๒
พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๕๑๕

พระราชกำหนด

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๑
พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวตำรวจภูธร พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๓๔
พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวเจ้าพนักงานกรมพดกระเวน	หน้า ๔๗
พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวกำนันผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๑๗๔
พระราชกำหนดลักษณะปกครองเสื้อป่า พ.ศ. ๒๕๕๗	หน้า ๑๗๒

พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกากำหนดจัดที่ดินสร้างทางรถไฟสายเหนือ	หน้า ๗๖
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยพระราชวงศ์ ฯ ทำลายศพตนเอง	หน้า ๔๖๗

กฎมณเฑียรบาล

กฎมณเฑียรบาลเพิ่มเติม เรื่อง หญิงแพศยา	หน้า	๗๖
กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยข้าราชการในพระราชสำนักเพิ่มเติม	หน้า	๒๙๔

ประกาศต่าง ๆ

ประกาศเดือนเวตาไซ พระราชบัญญัติขนานนามสกุล	หน้า	๓๓
ประกาศใช้ยศนายตำรวจภูธร พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า	๖๔
ประกาศ ยกตำแหน่งสมุหราชองครักษ์เสือบ้า	หน้า	๗๑
ประกาศ พระราชทานนามเรือกลไฟ	หน้า	๗๔
ประกาศ พระราชกฤษฎีกา กำหนด จักที่ดิน สร้างทางรถไฟ สายเหนือ	หน้า	๗๖
ประกาศ กรุงสยาม เป็น กตงโน ดงคราม ระหว่าง ประเทศ ฮิตราล กับ ฮอสเตรียอังกา	หน้า	๑๐๔
ประกาศ เพิ่มเติม ยศ นายพล เสือบ้า แลเพิ่มเติม เครื่อง แต่ง กาย	หน้า	๑๐๔
ประกาศ เพิ่มเติม ความใน พระราชบัญญัติ สำหรับ กรมทหาร	หน้า	๑๔๓
ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ ทหาร โน มณฑลนคร ศรีธรรมราช บัดธานี สุราษฎร์ ภูเก็ต เพชรบูรณ์	หน้า	๑๔๖
ประกาศ กำหนด ฮิตราเงิน ผู้ที่ได้เสีย ภาษี ฮากร คอง โน ๑๒/๑๐/๒๕๖๖ จำพวกยกเว้น เกณฑ์ ทหาร	หน้า	๑๔๗

ประกาศ ยกกรมตำรวจนครบาล มารวม กรม ตำรวจใน ^{ชั้น}	
กระทรวง พระคลัง	หน้า ๑๘๑
ประกาศ เพิ่มนามกรม สัตติพยากรณ์	หน้า ๑๘๓
ประกาศ เปลี่ยน อธิบดี กรมต่าง ๆ ในกระทรวงพระคลัง	หน้า ๑๘๔
ประกาศ เลิกมณฑลเพชรบูรณ์ แยก มณฑลพม่าให้	หน้า ๑๙๐
ประกาศ โอนการปกครอง วัดพระศรีรัตนศาสดารามมา อยู่ใน	
ปกครอง กระทรวงวัง	หน้า ๑๙๒
ประกาศ ขนานนามตำแหน่ง เจ้าวงกรมใน กระทรวงวัง เป็น	
อธิบดี	หน้า ๒๒๔
ประกาศ นำที่ราชการ แด เปลี่ยน นาม กรมตรวจ แด กรม	
สารบาญชี	หน้า ๒๕๔
ประกาศ แก้ ไข เปลี่ยน แปลง พระราชบัญญัติอาชญากรรม คก ๑๓๑	หน้า ๒๖๑
ประกาศ ให้ พระราชบัญญัติ ปกครองท้องถิ่น ใน เขตวิ ชั้นใน	
ใน กรุงเทพฯ ฯ	หน้า ๒๖๒
ประกาศ ให้ พระเจ้าฟ้าเธอ กรมหลวงปราจิณ ฯ ทรงพัก	
รักษาพระองค์ แต่ให้พระยาศรีสุนทร ไหวหาว ทำการ	
แทนราชเลขาณุกการ	หน้า ๒๖๗
ประกาศ รวมกรมพลตระเวน กับกรมตำรวจ ภากรเป็น กรมเดียว	หน้า ๒๙๕
ประกาศ แก้ ระเบียบการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน	หน้า ๓๐๓

ณ

ประกาศ ขยาย เขตฯ กรุงเทพมหานคร	หน้า ๓๐๕
ประกาศ เปลี่ยน นาม กรม อําเภอก เป็นกรมพระนครบาล และตั้ง อธิบดี กรมพระนครบาล	หน้า ๓๓๐
ประกาศ เปลี่ยนยศอุปราชแต่เดิมเหล่าภิบาล	หน้า ๓๔๐
ประกาศ ยกเมืองประทุมธานีแลธัญญบุรีขึ้น ในมณฑลกรุงเก่า	หน้า ๓๔๓
ประกาศ เพิ่มเติม เครื่อง แต่งกายนายพลเด็บบํา	หน้า ๓๔๔
ประกาศ แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการ พลเรือน ใน พระราชสำนัก	หน้า ๓๕๓
ประกาศ สถาปนาสมเด็จพระเจ้าพิฆเนศวร เจ้าฟ้าพิฆเนศวรมณี เป็นกรมพระเทพนารีรัตน์	หน้า ๓๕๕
ประกาศ เพิ่มเติม พระราชกำหนด เครื่องแต่งตัวข้าราชการ พลเรือน	หน้า ๓๕๘
ประกาศ แก้ระเบียบการใช้เสื้อ ที่เรียกกันว่า เสื้อโมดร์กลางแจ้ง	หน้า ๓๖๗
ประกาศ ยกเงินค่านา พ.ศ. ๒๔๕๗ ในอำเภอต่างๆ ใน มณฑลนครไชยศรี	หน้า ๓๖๘
ประกาศ ว่าด้วยหน้าที่ แด่อํานาจ อุปราช	หน้า ๓๗๖
ประกาศ ห้ามการใช้ ธน นํานํานามสกุล	หน้า ๓๗๘
ประกาศ เที่ยบยศตำแหน่ง การ ตงชญา เจ้าพนักงานดำรงคุณธรรม กับ เจ้าพนักงาน กรมพลตระเวน	หน้า ๓๗๘

ประกาศ ยกเงิน เงินค่านา พ. ศ. ๒๔๕๗ ในอำเภอต่าง ๆ

ในมณฑลกรุงเก่า	หน้า	๓๘๑
ประกาศ เพิ่ม เครื่อง หมายนาม สัตถราชครุฑ	หน้า	๓๘๒
ประกาศ แกะ ไข พระราชบัญญัติ จัดการ ศุขภิบาล หัวเมือง	หน้า	๔๐๐
ประกาศ พระราชทานนามพระคำหนัก ที่ พระราชวังตั้งนามจันทร์	หน้า	๔๐๓
ประกาศ เตือนชนชั้นข้าราชการใน อำเภอต่าง ๆ มณฑลพิษณุโลก	หน้า	๔๐๖
ประกาศ คืน ยศพระเทพโมลี	หน้า	๔๐๗
ประกาศ เปลี่ยนนามกรมพลตระเวน แด่ เปลี่ยน ยศข้าราชการ ใน กรม นั้น	หน้า	๔๐๘
ประกาศ แกะ ไข เพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัวทหารเรือ	หน้า	๔๒๖
ประกาศ แกะ ไข พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการ ค่า ๑๒๐	หน้า	๔๓๐
ประกาศ ยกเลิก ตำแหน่งสรรพากรภายใน ใน เมือง ประทุมธานี	หน้า	๔๓๑
ประกาศ ยกเลิกกฎเดิมนามตั้ง นครบาล ว่าด้วยเงินค่านา ในเขต แขวง เมือง ประทุมธานีกับ ชัยภูมิบุรี	หน้า	๔๓๓
ประกาศ เปลี่ยน วิธี เก็บเงินค่านาคู โคน มณฑล กรุงเก่า เปนนา ฟางลอย แด่ แกะ ไขตราชั้นที่นาใหม่	หน้า	๔๓๕
ประกาศ ห้ามไม่ให้ เสนาามพระมหานคร ฯ มาใช้เป็นนามสกุล	หน้า	๔๗๖
ประกาศ พระราชบัญญัติ ออกร การพนัน แกะ ไข เพิ่มเติม	หน้า	๔๘๕
พ. ศ. ๒๔๕๘	หน้า	๔๘๕

ประกาศ รวม พนักงาน อัยการ	หน้า ๔๘๗
ประกาศ ทรงตั้งยามเปน กตางใน ตั้งกรม ระหว่าง ประเทศ ไปรตุเกศกับ เยอรมันนี	หน้า ๕๑๗
ประกาศ เปลี่ยน ชื่ออินทธรณู ผ่านกตข เด็ดบาเดตุก เด็ดกอง เด็ดนาวิชาตินแดน	หน้า ๕๑๘
ประกาศ เปลี่ยน ชื่อปรกติ ตำหรับ นายเจือ บาชัน ดัญญาบัตร	หน้า ๕๒๐
ประกาศ แก่ ยนตร หมายถึง ที่ ขอมือ เด็ดเตมยศของนาย เด็ดบา ชันวาทนาย หมวดตรี	หน้า ๕๒๖
ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้เจ้าพระยาพระเด็จ ออกจากตำแหน่งเด็ดนาบดี แต่ให้พระยาธรรมศักดิ์ เป็นผู้รั้ง	หน้า ๕๒๗
ประกาศ ตั้ง นาย บีกิน เปน ที่ ปฤกษาใน การ ต่าง ประเทศ	หน้า ๕๒๘
ประกาศ ตั้ง ผู้บัญชาการ โรงเรียน ราชแพทยาลัย	หน้า ๖๖
ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง อธิบดี กรมศึกษาธิการ	หน้า ๖๖
ประกาศ ตั้ง กองผู้ให้ ผู้กำกับ ตุลาเถื่อ	หน้า ๖๘
ประกาศ ตั้ง เด็ดนาบดี ที่ ปฤกษา แดผู้รั้งตำแหน่ง เด็ดนาบดี กระทรวงมหาดไทย	หน้า ๑๓๗
ประกาศ ตั้ง อธิการ หอพระสมุด 12/10/2566	หน้า ๑๗๔
ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง ปลัด บัญชาการ กระทรวงวัง	หน้า ๑๘๕

ประกาศตั้ง กรมตรวจเงินแผ่นดิน	หน้า	๒๕๒
ประกาศตั้ง อธิบดี กรมตรวจเงินแผ่นดิน	หน้า	๒๕๔
ประกาศตั้ง ตำแหน่ง มหาเด็ก ตรีไช้	หน้า	๒๘๑
ประกาศตั้ง นักเรียน มหาเด็กหลวง เปน มหาเด็ก ตรีไช้	หน้า	๒๘๓
ประกาศตั้ง กรมราชทัณฑ์	หน้า	๒๘๘
ประกาศตั้ง นครบาล ประจำจังหวัด	หน้า	๓๓๑
ประกาศตั้ง อธิบดี กรมตำรวจเรือ แดกรม พดตะเวณ	หน้า	๓๓๒
ประกาศตั้ง อธิบดี กรมราชทัณฑ์	หน้า	๓๓๓
ประกาศตั้ง อธิบดี กรมเจ้าท่า	หน้า	๓๓๔
ประกาศตั้ง เสนาบดี แด ข้าราชการ ผู้ใหญ่	หน้า	๓๘๔
ประกาศตั้ง ผู้บัญชาการ แด เฝม กรมการ โรงเรียน ข้าราชการ พดเวเอน	หน้า	๔๐๔
ประกาศตั้ง มณฑล ภาค ควันตก	หน้า	๔๐๕
ประกาศใช้พระราชบัญญัติ คุุชาภิบาล เมือง ราชบุรี	หน้า	๑๘๖
ประกาศใช้พระราชบัญญัติ คุุชาภิบาล ตำบล โทธาราม	หน้า	๒๒๖
ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ คุุชาภิบาล เมือง พิศณุโลก	หน้า	๒๖๕
ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ คุุชาภิบาล เมือง นครสวรรค์	หน้า	๓๕๑

พระราชสำนัก

12/10/2566

กฎมณเฑียรบาลเพิ่มเติม เรื่อง หมิง แพศยา	หน้า	๗๖
---	------	----

กฎมณเฑียรบาลว่าด้วยข้าราชการ ในพระราชสำนักเพิ่มเติม	หน้า ๒๙๔
ข้อบังคับเครื่อง แต่งกายมหาดเล็ก รับใช้	หน้า ๒๙๙
ข้อบังคับหน้าที่ ตำรวจใน พระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า ๒๙๑
ประกาศให้ พระเจ้าพิยาเชษ กรมหลวงปราจิณ ฯ ทรงพัก รักษาพระองค์ แต่ให้พระยาศรีสุนทร โฉมหารทำการ แทนราชเลขาณการ	หน้า ๒๖๖
ประกาศตั้ง ตำแหน่ง มหาดเล็ก รับใช้	หน้า ๒๙๑
ประกาศตั้ง นักเรียน มหาดเล็กหตวง เปนมหาดเล็ก รับใช้	หน้า ๒๙๓
ประกาศกรมมหาดเล็ก	หน้า ๓๐๐
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ข้าราชการ พลเรือน ในพระราชสำนัก	หน้า ๓๕๓
ประกาศกรมมหาดเล็ก พแนก กรมยานยนต์	หน้า ๓๖๙
ประกาศเพิ่มเติม เครื่องแต่งตัวกรมยานยนต์	หน้า ๓๗๐
ประกาศกรมมหาดเล็ก แก้ไข เครื่อง แต่งกาย กรมยานยนต์	หน้า ๓๗๑

ทหารบก

กฎว่าด้วย ยุทธวิธีแยก การ ลง อาญา ทหารบก	หน้า ๑๑๐
ข้อบังคับกำหนดค่าต กรม ทหาร	หน้า ๙๖
ประกาศเพิ่มเติมความใน พระราชบัญญัติ สำหรับ กรมทหาร	หน้า ๑๔๓

ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารในมณฑลนคร ศรีธรรมราช บัดตานี้ สืบราชฎีฎีกา เพ็ชรบูรณ์	หน้า ๑๔๖
ประกาศกำหนดอัตราเงินผู้ที่ได้เสียภาษีอากร ต้องในจำพวก ยกเว้นเกณฑ์ทหาร	หน้า ๑๔๗

ทหารเรือ

พระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า ๑
กฎเดิมนามตั้ง ว่าด้วยการ เข็ม พักอาศัย แต่โดยส่วนในเรือ หลวง	หน้า ๑๔๘
กฎเดิมนามตั้ง บระกาศ แก่กฎ ว่าด้วยการ ลงอาญา ทหารเรือ	หน้า ๓๖๖
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัวทหารเรือ	หน้า ๔๒๖

เสือป่า

พระราชกำหนด ลักษณะปกครอง เสือป่า พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า ๑๙๒
ประกาศตั้ง กองฝึกหัด ผู้กำกับ ลูกเสือ	หน้า ๖๘
ประกาศ ยกตำแหน่ง สุมุหราชของ ครุฑ เสือป่า	หน้า ๗๑
ประกาศเพิ่มเติม ตำแหน่ง ยศนายพล เสือป่า แต่เพิ่มเติม เครื่อง แต่งกาย	หน้า ๑๐๔
ประกาศเพิ่มเติม เครื่อง แต่งกาย นายพล เสือป่า	หน้า ๓๔๔

กระทรวงเกษตรพาณิชย์

กฎเสนาบดี ว่าด้วยการ ออกใบแทนใบนำ	หน้า	๓๙๔
กฎเสนาบดี ว่าด้วยหลักเกณฑ์ที่ดิน แลกำหนด อัตราค่าธรรมเนียม	หน้า	๔๑๖
กฎเสนาบดี ว่าด้วยหลัก เกณฑ์ ที่ดินเพิ่มเติม	หน้า	๔๒๘
ประกาศเรื่องจัดซื้อที่ดินสร้างการ ทดน้ำในนา แคว้นป่าสัก	หน้า	๔๗๑

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

กฎข้อ มังคัล ว่าด้วยการ สำรอง แลเก็บเงินค่านา พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า	๔๓๔
ประกาศเรื่องคลังออมสิน	หน้า	๑๔๕
ประกาศให้ ใช้เงิน เหรียญบาท อย่างใหม่	หน้า	๑๒๔
ประกาศให้ ใช้เงินเหรียญ ๒ สดั่งกับสดั่ง	หน้า	๑๒๕
ประกาศ ยกกรม สรรพากรนอกมารวม สรรพากร ในชั้น		
กระทรวง พระคลัง	หน้า	๑๘๑
ประกาศเพิ่มนาม กรมสถิติพยากรณ์	หน้า	๑๘๓
ประกาศ เปลี่ยน ขอบเขต กรมต่าง ๆ	หน้า	๑๘๔
ประกาศตั้ง กรมตรวจ เงินแผ่นดิน	หน้า	๒๕๒
ประกาศตั้ง ขอบเขต กรมตรวจเงินแผ่นดิน	หน้า	๒๕๔
ประกาศนำที่ ราชการ แล เปลี่ยนนามกรมตรวจ แดกรม		
ตำรวจ	หน้า	๒๕๔
ประกาศให้ ตั้งกอง เมืองหนองคาย	หน้า	๒๕๕

ค

ประกาศ ตักเตือน เรือง ฮาวุขบั้น	หน้า	๓๕๐
ประกาศ เรืองภาษาใน เมืองสัตต	หน้า	๔๑๐
ประกาศ พแนก กรมตรวจเงินแผ่นดิน	หน้า	๔๒๗

กระทรวงคมนาคม

ประกาศ พแนกไปรษณีย์ โทเรเดช	หน้า	๑๓๔
ประกาศ เพิ่มเติมเขตรัฐสถานีรถไฟ เมืองชุมพร	หน้า	๒๘๗

กระทรวงว่าการต่างประเทศ

ประกาศ เรื่อง ให้คนไทยรับ ขอบบังคับของอังกฤษในเขตสงคราม	หน้า	๑๓๖
ประกาศ ตั้ง นาย บัดกิน เปน ที่ปรึกษาใน การ ต่าง ประเทศ	หน้า	๕๒๙
แจ้งความ เรื่อง ดำกลไปรษณีย์	หน้า ๑๐๗ กับ	หน้า ๑๓๒

กระทรวงธรรมการ

ประกาศ ตั้ง ผู้บัญชาการ โรงเรียนราชแพทยาลัย	หน้า	๖๖
ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง อธิบดี กรมศึกษาธิการ	หน้า	๖๖
ประกาศ เรื่อง แก้ว วิเชียร ขอ พระราชทาน เข็มพ็ทซ์ตีมา	หน้า	๑๗๙
ประกาศ เรื่อง จัตระเบียบ พระอารามหลวง	หน้า	๒๖๘
ประกาศ จัด คณะ มณฑลชั้น คณะ บัณฑิต	หน้า	๕๑๒
ประกาศ ให้ เสนอบัญชี กรวาม ถวาย มังคม ลา ออก จาก ตำแหน่ง		
แต่ ตั้งผู้ รัง	หน้า	๕๒๗

กระทรวงนครบาล

กฎเสนาบดี เพิ่มเติมเรื่องใบอนุญาต ตาม พระราชบัญญัติ ^{ฉบับ} ...	หน้า ๓๓๕
กฎเสนาบดี ว่าด้วย น้ำ ที่ จะ เว กรม ตำ รวจ พระนคร บาด	หน้า ๔๙๐
กฎ ว่าด้วย ขาญา ฐานละเมิด วินัย สำหรับเจ้าพนักงานพลตระเวน	หน้า ๒๓๐
ข้อบังคับ ตย โทย พลตระเวน ขาด หั้น แต่ไม่เข้ารับราชการ	หน้า ๒๕๐
ประกาศ เรื่อง ขนานนาม ตำแหน่ง น้ำที่ราชการ	หน้า ๑๐๕
ประกาศ กรมเจ้าท่า เรื่อง ตั้ง พนักงาน เจ้าท่าตามหัวเมือง	หน้า ๑๓๐
ประกาศ เด็ก ประกาศจัดการ ซื่อ ที่ดิน บ้านหัวค้าย	หน้า ๑๓๒
ประกาศ เรื่อง ออกใบ อนุญาต แดจต ฐะเบียร ฮาจุช ^{บัน}	หน้า ๑๓๕
ประกาศ บอกร สำนักงาน เปลี่ยนใบ อนุญาต ฮาจุช ^{บัน}	หน้า ๑๗๑
ประกาศ กำหนด เขตร์ ตำบด แด เขตร์ อำเภอบางเขน	หน้า ๒๕๖
ประกาศตั้ง กรมราชทัณฑ์	หน้า ๒๙๘
ประกาศ เรื่อง กำหนด เขตร์ ท้อง ที่ การ ปกครอง กรมเทพ ฯ	หน้า ๓๐๗
ประกาศ ยก เด็ก อำเภอสี่ใน ๗ อำเภอ แดะ ตั้ง ^๒ ซันใหม่	
๒๕ อำเภอ	หน้า ๓๑๖
ประกาศ เปลี่ยน นาม กรมอำเภอ เป้น กรมพระนครบาล แดะ	
ตั้ง ^๒ อชบต	หน้า ๓๓๐
ประกาศตั้ง นครบาล ประจำ คังหวัด	หน้า ๓๓๑
ประกาศตั้ง ^๒ อชบต กรมราชทัณฑ์	หน้า ๓๓๓

ก

ประกาศตั้ง อธิบดี กรมเจ้าท่า	หน้า ๓๓๕
ประกาศ พแนก บั๊ง กั๊น กั๊ฟโรค	หน้า ๔๖๕

กระทรวงมหาดไทย

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว กำหนดผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า ๑๗๔
กฎ การ จัด ระเบียบ รคนเกิดคนตาย หัวเมือง	หน้า ๓๕๕
ประกาศ ยกเว้น เงิน ค่าน้ำ แด เงิน ค่า ราชการ ใน ตำบล หัวหิน จำนวน พ.ศ. ๒๔๕๗	หน้า ๒๗
ประกาศ เรื่อง จัด เขตที่ เพ็ดถึงใหม่เมือง เพ็ชรบุรี	หน้า ๗๑
ประกาศ เลิก ใช้ พระราช บัญญัติ รั้งบโรค ระบายหัว ใน ตำบล มะฆามโห้ง ตลาดกลาง ท้ายบ้าน กำเขอเมือง เมือง ชดบุรี	หน้า ๗๓
ประกาศ เรื่อง แกะ ไร่ วิถี นาคุโโคใน มณฑล นครไชยศรี เปน วิถี นา ฟางถอบ	หน้า ๗๘
ประกาศ ตั้ง ผู้รั้ง ตำแหน่ง เตินาบตี	หน้า ๑๓๗
ประกาศ ให้ ชื่อ แม่น้ำ เมือง สุราษฎร์ ว่า แม่น้ำตาบี	หน้า ๑๗๘
ประกาศ ให้ พระราชบัญญัติ บั๊ง กั๊น กั๊ฟโรค ใน นครไชยศรี	หน้า ๑๘๕
ประกาศ เลิก มณฑล เพ็ชรบุรี แลแยก มณฑล พายัพ	หน้า ๑๙๐

ประกาศเก็บภาษีรถ แด่เกวียนใน เขตวิเศษภูมิบาลเมือง นคร	
ราชตีมา	หน้า ๓๘๒
ประกาศตั้งเต็นท์	หน้า ๓๘๔
ประกาศใช้พระราชบัญญัติ บอังกั้นใช้ทรัพย์สิน ในมณฑลปราจีน	หน้า ๔๙๓
ประกาศให้ใช้กฎข้อบังคับวางระเบียบวิธีจัดการรักษาป่าใน	
มณฑลนครสวรรค์ แด่ นคร ศรี นครราชสีมา	หน้า ๔๙๔
ประกาศเปลี่ยนนาม เมือง บางนรา เป็น นราธิวาส	หน้า ๑๓๙
ประกาศเปลี่ยนนามอำเภอ เมือง มณฑล	หน้า ๑๔๐
ประกาศเปลี่ยนนามเมืองปราณบุรี เป็นประจวบคีรีขันธ์	หน้า ๑๖๘
ประกาศเปลี่ยนนาม เมือง พิชัย เป็น อัครดิฐ	หน้า ๑๗๐
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนในเขตวิเศษภูมิบาล	
เมือง ชลบุรี	หน้า ๑๗๕
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนในเขตวิเศษภูมิบาล	
ตำบลหน้าเมือง เมือง ราชบุรี	หน้า ๑๘๘
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนในเขตวิเศษภูมิบาล	
ตำบลโพธาราม	หน้า ๒๒๘
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนในเขตวิเศษภูมิบาล	
เมือง พิษณุโลก	หน้า ๒๘๕
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนในเขตวิเศษภูมิบาล	
เมือง นครสวรรค์	หน้า ๓๒๔

กระทรวงยุติธรรม

ข้อบังคับว่าด้วย มารยาท ทนาย ความ	หน้า ๓๓๖
ประกาศ เรื่อง แสดงบัณฑูชากร	หน้า ๑๐๒
ประกาศตั้ง ศาล เมือง นครนายก	หน้า ๑๔๑
ประกาศตั้ง ศาล จังหวัด อุทัยธานี	หน้า ๑๔๒
ประกาศแจ้ง ความ ยก ศาล บัณฑิตาณี มา ขึ้น ยุติธรรม	หน้า ๑๖๘
ประกาศเปลี่ยน ชื่อ ศาล	หน้า ๔๐๘
ประกาศรวมพนักงานอัยการ	หน้า ๔๘๗

กระทรวงวัง

ข้อบังคับ ว่าที่ สภาวัดใน พระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๘	หน้า ๒๙๑
ประกาศตั้ง ตำแหน่ง ปลัดบัญชาการ	หน้า ๑๘๕
ประกาศโอนการปกครองวัด พระศรีรัตนศาสดาราม มาอยู่ใน กระทรวงวัง	หน้า ๑๙๒
ประกาศขนาน นาม ตำแหน่งจางจวง กรมในกระทรวงวัง เป็น อธิบดี	หน้า ๒๒๔
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนด เครื่องแต่งตัว ข้าราชการ การพลเรือน ใน พระราชสำนัก	หน้า ๓๕๓
ประกาศเปลี่ยน ยศ เจ้าพระยา สุรสีห์ วิเศษสุรศักดิ์	หน้า ๓๙๑

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ

พ.ศ. ๒๔๕๘

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่า พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือได้ตราขึ้นไว้ เป็นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๒๔๕๕ ต่อนั้นมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงการบางสิ่งบางอย่างในพระราชกำหนดนั้นบ้างเป็นครั้งคราว บัดนี้มีการบางอย่างที่ควรแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นตามควรแก่สมัย ดังควรจะตราพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือขึ้นเสียใหม่ จึงมีพระบรมราชโองการเห็นเกล้าฯ คำว่าดังให้ตราพระราชกำหนดนั้นขึ้นไว้ มีข้อความดังจะกล่าวต่อไปนี้

12/10/2566

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑

พระราชกำหนดนี้ให้ มีนามว่า “พระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒

ให้ ใช้พระราชกำหนดนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

มาตรา ๓

เมื่อใช้พระราชกำหนดนี้แล้ว ให้ยกเลิกพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๑ กับ บรรดาข้อ กำหนดที่ได้ประกาศแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมต่อเนื่อง กับพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ ร.ศ. ๑๓๑ นั้นด้วย

มาตรา ๔

เครื่อง แต่งตัว ทหารเรือ บาง อย่าง ซึ่งมีได้ มีชื่อ ความ กว้างไว้ใน พระราชกำหนดนี้ ตลอดจน สิ่ง ซึ่ง เป็น เครื่อง ประกอบ กับ เครื่อง แต่งตัว อัน เป็น เครื่อง ประดับหมายวิชาความ หมายเหล่า หรือ นำทิวฉิม หรือ ตำแหน่ง บาง อย่าง ก็ ตาม หรือ เป็น เครื่อง ใช้ ใน การยุทธ, การเดินเรือ แต่ การ สันนาม ก็ ตาม ^{๑๒/10/256๑} เหล่านี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้

เสนาบดีกระทรวง ทหารเรือ มีอำนาจกำหนดไว้ได้เป็น กฎ หรือ ข้อ บังคับ ตามสมควร แก่ ราชการ แต่ กฎ หรือ ข้อ บังคับ ที่ว่านี้ ให้ถือว่าเป็น ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราชกำหนด

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย เครื่อง แต่ง ตัว

มาตรา ๕

เครื่อง แต่ง ตัว พงศาวดาร

ข้อ ๑ มีหมวด ๒ อย่าง คือ :-

อย่าง ที่ ๑ หมวด สักดาต สี่ขาบ รูป หมวดกลาดี ที่เชิง หมวด มี สาย แแถบดำ พัน รอบ ที่ สาย แแถบดำ หน้า มี อักษร แจง นาม เรือ แด นาม กอง ซึ่ง สังกัด และ มี อักษร พระบรมนามาภิไธยย่อ กากัน ข้าง หน้า และ ข้าง ท้าย วรรค อักษร นั้น ทอ ด้วยไหมทอง มี ปดอกผ้า ขาว แดผ้า กากี สำหรับ สวมทับ แปลง เป็น หมวดผ้า ขาว หรือ ผ้า กากี ได้ด้วย

อย่าง ที่ ๒ หมวด ถิ่น รูป ตาม แบบ ของ กระทรวง ทหารเรือ มี สาย แแถบเช่นว่าไว้ ใน อย่าง ที่ ๑ พัน รอบ

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๔ อย่าง คือ :-

อย่าง ที่ ๑ เสื้อ สักดาต สี่ขาบ รูป เสื้อกลาดี แขน ยาว รอบ ที่ ข้อ มือ

อย่าง ที่ ๒ เสื้อ ผา ขาว รูป เสื้อกลาดี แขน สั้น เพียง คอก

อย่าง ที่ ๓ เสื้อ ผา กากี เหมือน อย่าง ที่ ๒

11/10/2560

อย่างที่ ๔ เสื้อสวมกันหนาว เป็นเสื้อสักดาดสี่ขาบ รูปคอเวอร์
 โค็ดแหวกคอ มีตุ่มตราถ่มขอ พระมงกุฏ ๒ แถว ๆ ละ ๔ ตุ่ม ยาวชาย
 เสื้อจุดเห็นเข้าเพียง กึ่ง ขา สำหรับสวมซ้อนเสื้อทั้ง ๓ อย่างที่ว่า
 มาแถวเพื่อกันหนาว (เสื้อ อย่างนี้ไม่มีเครื่องหมายยศ)

ข้อ ๓ เสื้อ อย่างที่ ๑ ถึงที่ ๓ ที่ว่ามาในข้อ ๒ นั้น มีฝา
 พัน คอ สักดาดคอ ชายเสื้อ ปก หลัง ผูก รวบไว้ ที่ ออกเป็น เครื่องประกอบทั้ง
 ๓ อย่าง

ข้อ ๔ เสื้อ อย่างที่ ๑ และที่ ๒ ที่ให้ความมาในข้อ ๒ นั้น มีฝา
 ปก หลัง สักดาดเงิน ขอบขาว ซ้อน ชายเสื้อ ปก หลัง โค็ด ซ้น หุ่น แบ่งเป็น
 เสื้อเต็มยศ

ข้อ ๕ มีกางเกง ๓ อย่าง คือ :-

- อย่างที่ ๑ กางเกงสักดาดสี่ขาบ รูปกางเกง กลาดสี่
- อย่างที่ ๒ กางเกงผ่าสี่ขาบ รูปเหมือนกันกับอย่าง ที่ ๑
- อย่างที่ ๓ กางเกงผ่าทาก รูปเหมือนกันกับอย่าง ที่ ๑

ข้อ ๖ มีรองเท้าหนังดำรูปบูตเตย หนึ่ง นอกเวลาเขา แถว พระ
 ราชทาน พระบรมราชานุญาติ ให้ ใช้รองเท้าผ้าใบ สีขาวรูปบูตเตย หรือ รูป
 ใดก็ได้

มาตรา ๖

เครื่อง แต่ง ตัว นายทหาร ชั้น เจ้า

เหมือน กัน กับเครื่อง แต่ง ตัว พลทหาร ซึ่ง ได้กำหนดไว้ ใน มาตรา ๕

ทุกประการ เพิ่มแต่เครื่องหมายยศ ดังจะได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๕
ต่อไป

มาตรา ๗

เครื่อง แต่งตัว นายทหาร ชั้น พันจ่า

ข้อ ๑ มี หมวกเก็บ สีกดลาด สี่น้ำเงิน ดำ ทรงหม้อตาด กระบังหนังดำ
มีแถบผ้า ทอเป็น รวง พัน เข่ง หมวกโดยรอบ ที่ กดลาด แถบผ้า ตรงศูนย์
กลาง หน้า หมวก มี ตรา พระมงกุฎ กับ ส้มอ แต่ใบ ไชยพฤกษ์ ๒ ข้าง ๆ ตระ
๔ ใบ ทำด้วย ทองแดง พิมพ์ เป็น เครื่อง ประดับ มี สาย รัตติกาล หนังดำ
พาดไว้ ที่ เข่ง หมวก หน้า กระบัง โยง ด้วย ดุมทอง ตรา พระมงกุฎ กับ ส้มอ ขนาด
ย่อม ติด ที่ เข่ง หมวก ชาย กระบัง ข้าง ตระ ๑ ดุม

ข้อ ๒ หมวก ที่ ว่า มา ใน ข้อ ๑ นี้ มี ปลอกผ้า หุ้ม ได้ ๒ อย่าง คือ
ปลอกผ้า ชาว อย่าง หนึ่ง ปลอกผ้า ทากี อย่าง หนึ่ง

ข้อ ๓ มี เสื้อ ๔ อย่าง คือ :-
อย่าง ที่ ๑ เสื้อ สีกดลาด สีขาว รูปคนิก มี ดุมทอง ตรา พระมงกุฎ
กับ ส้มอ ๒ แถว ๆ ตระ ๗ ดุม คอเสื้อ ตั้ง สูง เพียง ๓ นิ้ว ๔ แห่ง คอ
ที่ ชาย แขน เสื้อ ทั้ง ๒ ข้าง มี ดุมทอง ตรา พระมงกุฎ กับ ส้มอ ขนาด ย่อม
ประดับ ตาม แนว นอก ข้าง ตระ ๓ ดุม มี ดุมดใหม่ ดำ ถัก ประดับ เป็น รัง ดุม
โดย แนว ทั้ง ๒ ภาย ใต้ ดุม แต่ แถว ดุม ให้ สูง จาก ปลาย แขน เสื้อ โดย ระยะ
๘ เซ็นติเมตร

มาตรา ๘

เครื่อง แต่ง ตัว นักเรียน นายเรือ นักเรียน นายช่างกล

ข้อ ๑ มีหมวกเหมือนที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๑ และ ข้อ ๒ เว้น แต่ คราว พระมงกุฎ กับ ส้มอ หน้า หมวก เป็น แผ่น กำมะหยี่ บัก ดิน คือ พระมงกุฎ บัก ด้วย ดิน ทอง ส้มอ บัก ด้วย ดิน เงิน กรอบใบไชยพฤกษ์ ๒ ข้าง ๗ ๒ ใบ บัก ด้วย ดิน ทอง นักเรียน ทำการ นายเรือ แด ทำการ นายช่างกล ใช้ คราว หน้า หมวก อย่าง นายทหาร ชั้น สัญญาบัตร

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๔ อย่าง เหมือนกับที่ได้ไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๓ แต่ใน อย่าง ที่ ๑ ถึง ที่ ๓ เพิ่ม ตุ่มทอง หมายถึง ชั้น ตัด ที่ คอเสื้อ ข้าง ละ ๑ ตุ่ม (ตามมาตรา ๒๐) แต่ใน อย่าง ที่ ๑ มี แผ่น สักดาต ขาว ต่ำบ คอเสื้อ ด้าน หน้า ๒ ข้าง กว้าง เท่า คอเสื้อ ยาว ข้างละ ๗ เซ็นติเมตร มี รัง ตุ่ม ถัก ด้วยไหม เหลือง รับ ตุ่ม หมายถึง ชั้น นน ด้วย

ข้อ ๓ มี อินทร์ ษุ ทำ ด้วย สักดาต สีดำ รูป ๔ เหลี่ยม ยาว ปลาย รวบ โดย กว้าง ๕ เซ็นติเมตร ยาว ตาม คอว แก่ ด้าน บ่า บุคคด ที่ มุม รวบ มี ตุ่ม ทอง คราว พระมงกุฎ กับ ส้มอ ขนาด ย่อม ๑ ตุ่ม มี แถบ ทอง ขนาด ๘ มิลลิเมตร พาด ที่ ดัน ยัก ถาง อินทร์ ษุ ตัด ขัด ตาม ยาว แต่ นักเรียน นายช่างกล มี แถบ มาลี เหลือง อด หมู กว้าง ๑ เซ็นติเมตร พาด ตาม ยาว แห่ง อินทร์ ษุ ภาย ใต้ แถบ ทอง นน (นักเรียน นายคอน มี เครื่อง หมายถึง

12/10/2566
แจ้งใน มาตรา ๒๑)

ข้อ ๔ มีกางเกง ๔ อย่าง คือ :-

อย่างที่ ๑ กางเกงดำ ขาวยาว มีแถบทอง กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร

อย่างที่ ๒ เหมือน อย่างที่ ๑ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๓ เหมือน อย่างที่ ๒ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๔ เหมือน อย่างที่ ๓ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

ข้อ ๕ มีรองเท้าเหมือน อย่างที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๖

มาตรา ๘

เครื่อง แต่ง ตัว นายทหาร ชั้น ตัญญาบัตร

ข้อ ๑ มีหมวก ๓ อย่าง คือ :-

อย่างที่ ๑ หมวกเต็มยศ เป็น หมวกแพร ชั้น ดีดำ รูป กอกแฮด
แข็ง ขยับ แพร่ดำ เว้น แต่ นายทหาร ชั้น นายพลเรือ ชั้นที่สอง ซึ่งมี
เครื่อง ประดับ ข้าง หมวกเบอง ขวา ตรง กลาง เป็น เบาะ ผูก ด้วย แถบ แพร่ดำ
มี เครื่อง ทอง ตรง เห็น เบาะ นี้ ขัด ใน ตม ตรา พระ มงกุฎ กับ ตม ๑ คู่ ต่าง
กัน คือ ชั้น นายพลเรือ เกียรติทองใหญ่ ๑ เกียรติไชย กับ ขยู่ กลาง
เกียรติทอง น้อย ๒ ข้าง เกียรติทองใหญ่ นั้น อีก ข้างละ ๒ เกียรติ นายทหาร
ชั้น นาย นาวา มี เกียรติทองใหญ่ ขยู่ กลาง ๑ เกียรติ แต่ เกียรติทองเล็ก
๑ เกียรติ ชั้น นายเรือ มี แต่ เกียรติทองใหญ่ ๑ เกียรติ

อย่างที่ ๒ หมวกกันแดด รูปเฮลเมตต์สีขาว มีผ้าขาวจับพันรอบ
แต่มีชายผ้าตัดขาด ผิดตามจากผ้าจับ พัน ที่เบองบน โดยรอบ มีตราพระศร
12/10/2566

พาท้อง คัดที่ หน้า หมวก แต่ มี ยอดกำไลทอง เวลาใด ประดับยอด หรือ ไม่ประดับ แจง ใน มาตรา ๒๕

อย่าง ที่ ๓ หมวก กับ เหมือน ที่ได้ กติการไว้ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๑ แต่ ข้อ ๒ เว้น แต่ ครา พระมงกุฎ กับ ส้มอ หน้า หมวก เป็น แผ่น กำมะหยี่ บักดิน คือ พระมงกุฎ บักด้วย ดิน ทอง ส้มอ บักด้วย ดิน เงิน กรอบใบ ไชยพลุกษ์ ๒ ข้าง ส้มอ ข้าง ตะ ๔ ใบ บักด้วย ดิน ทอง

ข้อ ๒ มี เสื้อ ๑๐ อย่าง คือ :-

อย่าง ที่ ๑ เสื้อใหญ่ เป็น เสื้อ สักดาต สีน้ำเงินดำ ชั้น นายพลเรือ ชั้น ใน เป็น สี ขาว รูป เสื้อ หาง ออก บัด เอว รัด มี กุม ครา พระมงกุฎ กับ ส้มอ ๒ แถว ๆ ตะ ๘ ตุม ชายเสื้อ ด้าน หน้า เพียง เอว ชายเสื้อ ด้าน หลัง หนา เป็น หาง เสื้อ รูป เสื้อ แฉก เวลา เย็น คอเสื้อ รูป อก ตั้ง พน สักดาต ขาว ขอบ ด้าน ขลิบ แถบ ทอง ขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ขอบ บน ขลิบ แถบ ทอง ด้าน กั้น เป็น ๒ ขนาด คือ เสื้อ นายทหาร ชั้น นายพลเรือ ขลิบ แถบ ทอง ขนาด ๓๒ มิลลิเมตร เสื้อ นายทหาร ชั้น นายนาวา แต่ นายเรือ ขลิบ แถบ ทอง ขนาด ๒๕ มิลลิเมตร ที่ ชาย แขน เสื้อ ทั้ง ๒ ข้าง มี เครื่องหมาย เหล่า หมายถึง ตั้ง จะ ได้ บรรยาย ต่อ ไป ใน มาตรา ๑๒ แต่ ๑๗ กับ ที่ ชาย แขน เสื้อ ด้าน นอก เยื้อง ข้าง หน้า มี แผ่น ผา เป็น ชาย แฉก บน ร่อง กุม แขน เจ็บ ทำ ด้วย สักดาต สี ขาว ขลิบ แถบ ทอง ด้าน กั้น เป็น ๒ ขนาด คือ เสื้อ นายทหาร ชั้น นายพลเรือ ขลิบ แถบ ทอง ขนาด ๒๕ มิลลิเมตร เสื้อ นายทหาร ชั้น

นายหนาว แตนนายเรือ ขดิมแถบทอง ขนาด ๑๖ มิตินี้เมตร บนแผ่นผ้า
 ชาย แคนบนี้ มีคุมทอง คราวพระมงกุฏ กับส้มช ขนาดย่อม ประดับตามแนว
 คาง ๓ คม ที่คาน หลัง คาน หาง เลื้อยเพียง เอว เลื้อย ทั้ง ๒ ข้าง มีปก
 เบ้าดีนำเงินค่า ขดิมแถบทอง ต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ ชั้นนายพลเรือ
 แถบทอง ขนาด ๒๕ มิตินี้เมตร ชั้นนายหนาว แตนนายเรือ แถบทอง ขนาด
 ๑๖ มิตินี้เมตร แต่มีคุมทอง คราวพระมงกุฏ กับส้มช ขนาดย่อม คาง ที่เลื้อย
 รับ ชาย ปก เบ้า เป็นแนว นอน ข้าง ๓ คม นอกจาก มีคุมทอง คราว
 มงกุฏ กับส้มช ประดับที่เอว เลื้อยตาม หลัง เพื่อรับเข็มขัด ๒ คม แต่ที่ชาย
 หางเลื้อย เบื้อง ต่าง อีก ข้าง ๓ คม

อย่าง ที่ ๒ เลื้อยกลาง เป็นเลื้อย ดักดาดี ชาย รูปพริ้วอกไก่ ชาย
 เลื้อย เบื้องล่างเพียงเข้า มีคุมทอง คราวพระมงกุฏ กับส้มช ๒ แถว ๆ ๓ ๔ คม
 คอเปิด พับชาย แหวก ที่อก ๒ ชาย ที่แขน เลื้อย มีเครื่อง หมายถึง เหล่า หมายถึง
 ยศ ดังจะได้กล่าวต่อไปใน มาตรา ๑๒ แล ๑๖ เลื้อยนี้ให้ ใช้ ได้แต่
 เมื่อไปราชการ ประเทศ หนาว

อย่าง ที่ ๓ เลื้อยน้อย เป็นเลื้อย ดักดาดี ชาย รูปนูน มีคุมทอง
 คราวพระมงกุฏ กับส้มช ๒ แถว ๆ ๓ ๔ คม คอเปิด พับชาย แหวก ที่อก ๒ ชาย
 ที่แขน เลื้อย มีเครื่อง หมายถึง เหล่า, หมายถึง ยศ ดังจะได้กล่าวต่อไปใน มาตรา ๑๒
 แล ๑๗

อย่าง ที่ ๔ เลื้อยขาว เหมือน อย่าง ที่ได้กล่าว ใน มาตรา ๗ ข้อ ๓

อย่าง ที่ ๒ 12/10/2566

อย่าง ที่ ๕ ^๕เสื้อผากก็ เหมือนที่ได้อาไว้ใน มาตรา ๗ ข้อ ๓
อย่าง ที่ ๓

อย่าง ที่ ๖ ^๖เสื้อดีโมสรดำ เป็นเสื้อ สักตาดสีน้ำเงินดำ เบ็ญอกรูป
เมล็ดงึยักเกิด มีคุมทอง คราพระมงกุฏ กับ คม ๒ แถว ๆ ละ ๒ คุม
กับมีคุมคู่อย่าง เดียว กัน ขัดหว่าง รั้งคุมบน ๑ คู่ ^๖ที่แขนเสื้อมี เครื่อง
หมาย เหล่า, หมายถึง ดังจะได้กล่าว ค่อยไป ใน มาตรา ๑๒ แล ๑๗
^๖มีเสื้ออีก สักตาดสีน้ำเงินดำ หรือผ้าขาว สวม ทายไตเสื้อนั้น ^๖ที่เสื้อกับมี
คุมทอง คราพระมงกุฏ กับ คมขนาด ย่อม ๑ แถว ๓ หรือ ๔ คุม ตาม
ความ พอใจ

อย่าง ที่ ๗ ^๗เสื้อดีโมสรขาว เป็นเสื้อผ้าขาว มีรูป แล ตั๊กษณ
เหมือนกัน กับอย่าง ที่ ๖ ทุกประการ เว้นแต่ไม่มี เครื่องหมาย เหล่า,
หมายถึง ^๗ที่แขนเสื้อ ^๗มีเสื้อ ก่าอย่าง เดียวกัน กับอย่าง ที่ ๖ แต่ไม่มี
^๗เสื้ออีก สักตาด

อย่าง ที่ ๘ ^๘เสื้อดีโมสรเต็มรำ เป็นเสื้อ สักตาดสีน้ำเงินดำ รูป
เสื้อ หาง อาเป่า ข้าง ^๘เสื้อแก้วเวตาเย็น มีคุม คราพระมงกุฏ กับ คม
๒ แถว ๆ ละ ๓ คุม กับมีคุมอย่าง เดียวกัน ปรระดับ ข้าง หลัง ^๘เสื้อตรง
เฮว ๑ คู่ ^๘ที่แขนเสื้อมี เครื่องหมาย เหล่า, หมายถึง ดังจะได้บรรยาย
ค้อยไป ใน มาตรา ๑๒ แล ๑๗ ^๘มีเสื้ออีก สักตาดสีน้ำเงินดำ หรือผ้าขาว
สวม ทายไตเสื้อเช่น เดียวกัน กับอย่าง ที่ ๖ ^๘แต่เสื้อ อย่าง ที่ ๘ นี้ ให้

ใช้ได้แต่เมื่อมีราชการไปประเทศไหน เพียงโอกาสที่นิยมใช้อยู่ในประเทศที่ไปนั้น

อย่างที่ ๙ เลือดรวมกันหนาว เหมือนที่เดี๋ยวนี้ ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที่ ๔ ถ้าเป็นเลือด นายทหาร ชั้น นายพลเรือ ให้มีชั้นใน เป็น ตักลาดขาว

อย่างที่ ๑๐ เลือดกลมกันหนาว รูปเค็บ ยาวเพียงกึ่ง นิ้ว คอพับ ห้อยชายกว้าง ๑๕ เซ็นติเมตร ที่ชายเสื้อทั้ง ๒ ข้าง เพียง ยอดอก มีแผ่นทองเหลืองวงกลมรูปหัวใจ ข้างซ้ายบนข้างขวา ๑ แผ่น มีห่วงคล้องสายล้อยทองเหลืองสำหรับยึดเสื้อผูกบ่วงไว้ที่อก ถ้าเป็นเลือด นายทหาร ชั้น นายพลเรือ ให้มีชั้นใน เป็น ตักลาดสีขา

ข้อ ๓ เลือดอย่างที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๖ ที่ ๗ และที่ ๘ ที่ว่ามาใน มาตรา นี้ ต้อง สวม ประกอบกันเสื้อเช็ดคอเช็ดแขนผ้าผูกคอ คอ

ก. เลือดกลาง เช็ดขาวออกแข็ง หรือ ย่อน คอเช็ดแข็ง ผ้าผูกคอ แพรดำเจือปนกลาส์ แต่ ถ้าประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อย่าง สวม รอบคอด้วย ให้ใช้ผ้าผูกคอเจือปนหุกระต่าย

ข. เลือดน้อย เลือดเช็ดออกแข็ง หรือ ย่อน คอเช็ดขาว ผ้าผูกคอ ใหม่ดำเจือปนกลาส์

ค. เลือดโมสรทุกอย่าง ต้องใช้เสื้อเช็ดออกแข็ง สีขาว คอเช็ดแข็ง สีขาว ผ้าผูกคอใหม่ดำเจือปนหุกระต่าย

อย่างที่ ๒ เหมือน อย่างที่ ๑ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๓ เหมือน อย่างที่ ๒ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๔ เหมือน อย่างที่ ๓ ใน มาตรา ๗ ข้อ ๕

ข้อ ๗ รองเจ้าเขต หรือ เจ้าเขตใด ๆ หนึ่ง ซึ่งได้ทำด้วยหนังสือคำหรือ
ดี เหลือง หรือผ้าขาว ตามควรแก่การ ซึ่งจะได้กำหนดต่อไปใน

มาตรา ๕๕

มาตรา ๕๖

คำตั้งตราวุธ

นักเรียน นายเรือ, นักเรียน นายช่างกุด นายทหารชั้นพันจ่า แต่ นายทหาร
ชั้นสัญญาบัตร ให้ มี คำตั้งตราวุธ ดำหรับ ประทับ เครื่อง แต่ง ตัว ดัง
ต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑ นักเรียน นายเรือ แต่ นักเรียน นายช่างกุด มี มัดเห็นมัดคำ
เครื่อง ทอง ห้อย กับ สาย แต่ เข็ม ชด หนึ่ง คำ ที่ หวี เข็ม ชด มี ๓ ๓

พระมงกุฎ กับ ส้มอ นักเรียน ทำ การ นายเรือ แต่ ทำ การ นายช่างกุด ให้ มี
ตราวุธ เหมือน นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร แต่ คง ใช้ ได้ แต่ เข็ม ชด ปกติ

ข้อ ๒ นายทหาร ชั้น พันจ่า มี ๓ ๓ มัด หนึ่ง คำ เครื่อง ทอง ห้อย
กับ สาย แต่ เข็ม ชด หนึ่ง คำ ที่ หวี เข็ม ชด มี ๓ ๓ พระมงกุฎ กับ ส้มอ

ข้อ ๓ นายทหาร ชั้น สัญญาบัตร มี มัด เห็น แต่ เข็ม ชด มี มัด เห็น
อย่าง เดียว กับ กบ ใน ข้อ ๑ แต่ มี ๓ ๓ มัด อย่าง เดียว กัน ใน ข้อ ๒ แต่ เข็ม

ฟุ่มใหม่ทอง ถักใหม่ตำลูกไผ่ ที่ตาม ฮาวุธ ทั้ง ๒ อย่าง แด่ส่วน เข็มขัด
สาย กระบี่ นั้น ให้ มีแป้น ๒ อย่าง คือ—

ก. เข็มขัดเต็มยศ คือ เข็มขัดสาย กระบี่หนึ่งตำเครื่องทอง มี
แถบทองครึ่ง กับสาย เข็มขัดต่าง ขนาดกัน เป็น ๒ ขนาด คือ ชั้น นายพล
เรือใช้แถบทองขนาด ๓๒ มิลลิเมตร นายนาวาแลนายเรือใช้แถบทอง
ขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ครึ่ง ที่ศูนย์กลาง แด่ที่สาย ทั้ง แขนง กระบี่กับสาย
ปลอกชุดนั้น ให้ มีแถบทองขนาด ๘ มิลลิเมตร ครึ่งทับตลอดตรงศูนย์กลาง
กลมแปม ขนาดเดียวกันทุกชั้น สาย กระบี่ อย่าง นี้ สำหรับใช้กับการ
แต่งเต็มยศ

ข. เข็มขัดปกติ คือเข็มขัดสาย กระบี่ อย่าง เดียว กัน กับที่ได้ว่า
ไว้ใน ข้อ ๒ นั้นทุกประการ สำหรับใช้กับการ แต่ง กาย อย่างอื่น

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเครื่อง หมายต่าง ๆ

มาตรา ๑๑

เครื่อง หมาย นั้ที่พิเศษ

เจ้า แด่ พลทหาร ซึ่ง ทำการ เป็น นั้ที่พิเศษ นอก จาก พลรบ สามัญ
ให้ มีเครื่อง หมาย ประกอบกับเครื่อง แต่งตัวให้ปรากฏ คือ เครื่อง หมาย
ทำด้วย แผ่นทองเหลือง รูปต่าง ๆ กัน คิด บนเบาะ ผ้าสี ขาบ ประดับที่
แขนเสื้อ ขาว ตรง ศูนย์ กลาง ระหว่างไหล่กับศอก เครื่อง หมายที่ ว่านี้
๑๒/10/2566

หน้าที่อย่างใดควร เป็น รูปพรรณ อย่างใด ให้เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ
มีหน้าที่กำหนดไว้เป็น ครั้ง คราว ตาม ควร แก่ ราชการ

มาตรา ๑๒

เครื่อง หมาย เหล่า

นายทหาร ชั้น พันจ่า และ ชั้น สัญญาบัตร ให้ มี เครื่อง หมาย ประกอบ กับ
เครื่อง แต่ง ตัว ให้ปรากฏ เหล่า ตาม หน้าที่ แล วิชา ความ รู้ ตั้ง ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ นายทหาร เหล่า เติ น เรือ ให้ มี เครื่อง หมาย เหล่า คือ
แถบ ทอง หมาย ยศ ประดับ ที่ เสื้อ หรือ ที่ อินทรี ขุน นั้น ให้ เติ น แถบ บัง
ตั้ง ดัด เป็น ชมวด วง กดม

ข้อ ๒ นายทหาร เหล่า อื่น นอก จาก เหล่า เติ น เรือ ให้ มี แถบ
ดัดกลาด สี ต่าง ๆ เป็น เครื่อง หมาย เหล่า แล ใน ช่องไฟ ระหว่าง บัง แถบ
ทอง หมาย ยศ ทุก แห่ง ที่ มี เครื่อง หมาย ยศ เป็น แถบ ทอง ประดับ ถ้า เป็น
นายทหาร ชั้น ที่ มี แถบ ทอง หมาย ยศ เป็น บัง เดียว ให้ ดัด แถบ ดัดกลาด
สี หมาย เหล่า ไว้ ภาย ใต้ แถบ ทอง โดย กว้าง อย่า ให้ เกิน กว่า ๑ เซ็นติเมตร

ข้อ ๓ เครื่อง หมาย เหล่า ที่ ได้ กล่าว มา ใน ข้อ ๒ แห่ง มาตรา นี้ นั้น
เหล่าใด ควร ใช้ สีใด เป็น เครื่อง หมาย ให้เสนาบดี กระทรวงทหารเรือ มี
อำนาจ กำหนดไว้ ใช้ ได้ เป็น ครั้ง คราว ตาม ควร แก่ ราชการ

ข้อ ๔ นายทหาร ชั้น นายพล เรือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้
แต่ง ภาย อย่าง เหล่า เติ น เรือ ทัว ไป

มาตรา ๑๓

เครื่อง หมายถึง

ข้อ ๑ จำแนก พงศาวดาร มีเครื่อง หมายถึง กัด เป็น อักษร ทอง ที่ แถบ พัน หมวก ดังได้กล่าว มาแล้ว ใน มาตรา ๕ ข้อ ๑ นั้น

ข้อ ๒ นายทหาร ชั้น พันจ่า ให้ มีเครื่อง หมายถึง ทำ ด้วย ทอง เหลือง เป็น อักษร ย่อ นามกรม ของ ตน ซึ่ง กัด ติด ที่ คอ เสื้อ ทุก ชนิด ข้าง ละ ๑ อักษร

ข้อ ๓ นายทหาร ชั้น สิบญวนตรี ประจำการ มีเครื่อง หมายถึง ทำ ด้วย เงิน เป็น อักษร ย่อ นามกรม ของ ตน ซึ่ง กัด ความ คิด กัน อยู่ กับ เครื่องหมาย ประเภท ราชการ ซึ่ง จะ ได้ บรรยาย ต่อ ไป ใน มาตรา ๑๔ นั้น ติด ที่ คอเสื้อ ทุก ชนิด ทั้ง ๒ ข้าง ๆ ละ ๑ อักษร

ข้อ ๔ นายทหาร ชั้น สิบญวนตรี ประจำกอง หมุน มีเครื่อง หมายถึง ซึ่ง กัด อย่าง เดียว กัน กับ ที่ ได้ บรรยาย ไว้ ใน ข้อ ๓ นี้ แต่ เฉพาะ ตัว อักษร ไม่ผูกติดกับ เครื่อง หมายถึง ประเภท ราชการ

ข้อ ๕ เครื่อง หมายถึง ซึ่ง กัด นี้ ควร จะมี อย่างใดบ้าง ให้ เสนาบดี กระทรวง ทหาร เรือ มีอำนาจ กำหนดไว้ ใช้ ได้ เป็น ครั้งคราว ตาม ควร แก่ ราชการ

มาตรา ๑๔

เครื่องหมายประเภทราชการ

ข้อ ๑ นายทหาร ชั้น ตีญญาบัตร ซึ่ง อยู่ระหว่าง ประจำการ ให้ มี

เครื่องหมาย ทำ ด้วยเงิน ให้ ปรากฏ ประเภท ราชการ คือ :-

ก. รูป พระมงกุฎ หมายถึง นายทหาร ประจำการ พันเอกประดับ
แต่เครื่องหมาย นี้ ผูก ประกอบ กับ เครื่องหมาย ตีงกัต ซึ่งเป็น อักษร อยู่
ภายใต้ พระมงกุฎ นี้

ข. รูป ดอกจันทน์ หมายถึง นายทหาร ประจำการ พันเอกช่วย
ประดับ มี อักษร เครื่องหมาย ตีงกัต อยู่ใน วง ตีญญ์ กิตติง ดอกจันทน์ นี้

ข้อ ๒ เครื่องหมาย ที่ ว่า มา ใน ข้อ ๑ นี้ ให้ คิด ที่ คอ เสื้อ ทุก ชนิด
ทั้ง ๒ ข้าง ถ้า เป็น เสื้อ คอ เบต ให้ คิด ที่ ชาย แหวก ของ คอ เสื้อ ตาม
หน้า ตีง เพียง แนวนอน ออก ทั้ง ๒ ข้าง

ข้อ ๓ ส่วน นายทหาร กองหนุน กัต นายทหาร นอก ราชการ พันเอก
เบย บำนาญ กัต นายทหาร พิเศษ นอก กอง ประจำการ กัต ไม่มี เครื่อง
หมาย ประเภท ราชการ

มาตรา ๑๕

เครื่องหมายยศ นายทหาร ชั้น ตีง

มี บัง รูป หางนก แชนง แซง เป็น แถบ กว้าง ๒๐ มิลลิเมตร คือ :-
๒/10/2566

ก. แถบ ไหมทอง ตีง บน แถบ ตีงลาดแดง สำหรับ ใช้ กับ เสื้อ เต็มยศ

ข. แลกตั้งตลาดตั้งเงิน ขอบขาว สำหรับใช้กับเสื้อขาว ขวมตา แดงเล็กกว่า

ค. แลกตั้งตลาดตั้งแดง สำหรับใช้กับเสื้อตั้งตลาด

บม ทอานให้ คต ท แชน เลือ ขาง ซ้าย รวดสั้น กกลางระหว่างไหล่ กับคอ ก

โดยกำหนด คือ:-

จำเอก	๓	บง
จำโท	๒	บง
จำตรี	๑	บง

มาตรา ๑๖

เครื่องหมาย ยศ นายทหาร ชั้นพันจ่า

มีบของเด็กกว้าง ๘ มิลลิเมตร กัด พาด ขวาง อินทร์ขน ตาม ความ ในมาตรา ๗ ข้อ ๔ ตั้ง แจ ซ้าย อินทร์ขน ขึ้นไปโดยกำหนด คือ:-

พันจ่าเอก	๓	บง
พันจ่าโท	๒	บง
พันจ่าตรี	๑	บง

มาตรา ๑๗

เครื่องหมาย ยศ นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑ นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร ให้มีเครื่องหมาย ยศ ประดับไว้ ที่อินทร์ขนของหมวก กับ คั่นแขนเสื้อใหญ่, เสื้อกลาง, เสื้อน้อย, เสื้อ ต่โมสรดำ แดงเล็ก ต่โมสร เหนือ รำ อีก แห่ง หนึ่ง

ข้อ ๒ เครื่องหมายศัณยทหาร ชั้น ดัชนีญาบัตร อื่นที่ระบุ นั้น คือ :-

ก. อินทรีชั้นใหญ่

ชั้น นายพลเรือ อื่นที่ระบุ ชั้น ของ มี เครื่อง หมาย ทำด้วยเงิน ประดับ

ใน วงกลม แห่ง อื่นที่ระบุ คือ

จอมพลเรือ เครื่องหมาย รูปกลองสองใบ มีพวงใบไผ่พุดกษัตริย์วงรอบ

นายพลเรือเอก จักร ๓ จักร

นายพลเรือโท จักร ๒ จักร

นายพลเรือตรี จักร ๑ จักร

นายพลเรือจัตวา เช่น เดมเงิน กวาง อื่นที่ระบุ (ซึ่งได้บรรยายไว้

ใน มาตรา ๙ ข้อ ๕ นั้น) ลงมา ประดับ ไว้ ใน วงกลม แห่ง อื่นที่ระบุ

ชั้น นายนาวา อื่นที่ระบุ ชั้น ตักตาด นำเงินดำ มีแถบทอง ขนาด

๑๒ นิติเมตร ขลิบโดยรอบ และมี จักร เงิน ประดับ ที่ วงกลม แห่ง อื่นที่

ระบุ คือ :-

นายนาวาเอก จักร ๓ จักร

นายนาวาโท จักร ๒ จักร

นายนาวาตรี จักร ๑ จักร

ชั้น นายเรือ อื่นที่ระบุ ชั้น ตักตาด นำเงินดำ เกดียง มีจักรเงิน ประดับ

ที่ วงกลม แห่ง อื่นที่ระบุ คือ :-

นายเรือเอก จักร ๓ จักร

นายเรือโท จักร ๒ จักร

นายเรือตรี จักร ๑ จักร

จ. อินทร์ธนู น้อย

ชั้น นายพลเรือ มีเครื่องหมายเงิน ประดับที่หลัง อินทร์ธนู พงษ์ทอง โดยระบบเดียวกันกับอินทร์ธนูใหญ่ คือ ให้ประดับไว้ภายใต้ร่มเงินกลาง อินทร์ธนู ถ้ามี ๒ จักร ให้ประดับเคียงกันเป็นคู่ตามแนวขวางอินทร์ธนู ถ้ามี ๓ จักร ให้แยกไปประดับไว้เหนือร่มเงิน ใกล้ข้างยอดอินทร์ธนูเสีย ๑ จักร

ชั้น นายนาวาแก่น นายเรือ มีแถบทองประดับอินทร์ธนูตามขวาง เริ่มต้นคี่ แต่ขอบเบื้องต่างแห่งอินทร์ธนู มีจำนวน บั้ง ต่างกันตามชั้นยศ ระยะช่องไฟใน ระหว่าง บั้ง ตาม ร่มขาว แก่ ล้วน อินทร์ธนู แต่ไม่เกินกว่า ๖ มิติเมตร คือ :-

นายนาวาเอก	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๔ บั้ง	
นายนาวาโท	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๓ บั้ง	
นายนาวาตรี	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๒ บั้ง	
	กับมีแถบทอง ขนาด ๘	มิติเมตร	แซก อยู่หว่างกลาง ๑ บั้ง	
นายเรือเอก	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๒ บั้ง	
นายเรือโท	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๑ บั้ง	
	๒๐/๑๐/๒๕๖๖	แถบทอง ขนาด ๘	มิติเมตร	อยู่ใต้หน้า ๑ บั้ง
นายเรือตรี	แถบทอง ขนาด ๑๖	มิติเมตร	๑ บั้ง	

ข้อ ๓ เครื่องหมายยศที่แขนเสื้อ ตั้งได้กำหนดไว้ ในข้อ ๑ แห่ง

มาตรา นน ให้ มีระเบียบ ตาม ชั้น ยศ ดังนี้ คือ :-

ชั้น นายพลเรือ มีแถบทอง ขนาด ๕๐ มิลลิเมตร ๑ บั้ง แถบเงิน
ทอง ขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ประดับ เป็น บั้ง เห็น ชน ชน ไป โดย จำนวน ต่าง
กัน คือ :-

- จอมพลเรือ ๔ บั้ง
- นายพลเรือเอก ๓ บั้ง
- นายพลเรือโท ๒ บั้ง
- นายพลเรือตรี ๑ บั้ง

นายพลเรือจัตวา มีแถบ ชมวด เป็น วงกลม ไม่ เป็น บั้ง

ชั้น นายนาวา แด่นายเรือ มีแถบทอง เป็น ขนาด แด่นจำนวน บั้ง โดย
ระเบียบ อัน เดียว กัน กับ อินทรชุน น้อย

การ ประดับ แถบทอง บั้ง หมายถึง ยศที่ แขนเสื้อ ทั้ง ๒ ข้าง นน บั้ง ดำ
ที่ สด ให้ ห่าง จาก ปลาย แขนเสื้อ เป็น ระยะ ๖ เซ็นติเมตร แต่ ระหว่าง
บั้ง ทุก ชั้น ให้ ไว้ ระยะ ช่องไฟ ตาม ลมควม แต่ ไม่ ห่าง เกิน กว่า ๘ มิลลิเมตร

มาตรา ๑๘

เครื่องหมายราชของครุฑ

นายทหาร ซึ่งเป็น ราชของครุฑ ให้ มี เครื่องหมาย ให้ ปรากฏ ดัง คือ

ไปนี้ :- 12/10/2566

ข้อ ๑ มีแผ่นเงิน รูป อักษร พระบรมนามาภิไธยย่อ กับพระมงกุฎ ติดที่กลางอินทรีชนก กิ่ง ๒ ข้างทุกชนิด แต่ถ้าอินทรีชนกอย่างใดมีแผ่นเงินประดับด้วยก็ให้ถอนแผ่นออก คงประดับแต่เครื่องหมายราชวงศ์กษัตริย์แทน

ข้อ ๒ มีสายโยงยศถัก ๒ เส้น เกดียง ๒ เส้น คันสายรวมติดที่อินทรีชนก ข้างขวา ให้สายเกดียงสายถักอยู่ข้างหน้า ๒ สาย ข้างหลัง ๒ สาย สอดแขนเข้าในวงสายเกดียงข้างหลัง แล้วสอดสายถักข้างหลัง สอดใต้แขน มา รวมกับสายถักสายเกดียงข้างหน้า รวมหัวงกลองที่ตามเสื้อที่ ๑ เบื้องบน

สายโยงยศที่ว่ามานี้มี ๒ ชนิด คือ :-

ก. สายใหม่ทองสำหรับใช้ในเวลาแต่งเครื่องผ้า กากี แด เวลาแต่งธรรมดา ระหว่างเรือกำลังเดินทะเล

ข. สายทองสำหรับใช้ใน การแต่งเต็มยศ ครึ่งยศ แดแต่งธรรมดาในเวลาอื่น ๆ นอกจากที่ได้ว่ามาใน ก.

ข้อ ๓ ตามที่ได้ว่ามาในข้อ ๒ ว่า คันสายโยงยศให้รวมติดที่อินทรีชนก ข้างขวา นั้น ถ้าสรรวมเสื้อชนิดซึ่งไม่มีอินทรีชนก ให้มีแผ่นผ้าสีดำรูปตามแบบของกระทรวงทหารเรือ ติดที่บ่าเสื้อข้างขวา ข้างเคี้ยวสำหรับโยงสายโยงยศแทนอินทรีชนก

อนึ่ง บนแผ่นผ้าที่วางให้ ติดแผ่นเงิน รูป อักษร พระบรมนามาภิไธยย่อ กับ พระมงกุฎไว้ด้วย

ข้อ ๔ ราชองค์รักษ์เวรเข้าเวรประจำการ ในหน้าที่ ราชองค์รักษ์ หรือ
แก้แค้น ตามเจตจำนง ให้ใช้สายสังหารใหม่ ดีชาย มีแถบขาว ๒ แถบ
พาด บ่าขวา รวมชายผูกไว้ที่เอวซ้าย

มาตรา ๑๙

เครื่องหมายทหารของเรือพระที่นั่ง

รักษาพระองค์

ข้อ ๑ จำ แต่ พดทหารมีแผ่นทองเหลือง ราชอักษรพระบรมนามาภิไธยย่อ
กับพระมงกุฎ ติดที่แขนเสื้อ ข้างซ้าย รวมนิ้วกลางระหว่างไหล่กับศอก

ข้อ ๒ นายทหารชั้นพันจ่า มีเครื่องหมาย อย่างเดียวกัน กับในข้อ ๑
ติดที่อกเสื้อ ข้างซ้าย สูงเพียง แขนวรักแร้

ข้อ ๓ นายทหารชั้นสัญญาบัตร มีเครื่องหมาย อย่างเดียวกัน กับ
ที่ดำมาในข้อ ๑ แต่ทำด้วยแผ่นเงิน ติดที่อกเสื้อ ข้างซ้าย โดย
ระเบียบเดียวกับในข้อ ๒

มาตรา ๒๐

เครื่องหมายชั้นวิชานักเรียน

นักเรียน นายเรือแต่นักเรียน นายช่างกล มีตุ้มทองเหลืองเป็นรูป
พรหมค่าง ๆ กัน ติดที่คอเสื้อ ข้างละ ๑ คู่ (ดูมาตรา ๙ ข้อ ๒)
เป็นเครื่องหมายให้ปรากฏว่า ผู้ใดอยู่ระหว่างเรียนวิชาชั้นใด ตามหลัก
ศึกรู้ เครื่องหมายนั้นจะมีก็อย่าง แต่เป็นรูปอย่างใดบ้าง ให้ได้หาบตี
กระทรวงทหารเรือกำหนดเป็นข้อบังคับ ตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๒๑

เครื่องหมายนักเรียน นายคอน

แต่หัวหน้า นายคอน

นักเรียนนายเรือ แต่ นายช่างกล ที่ เป็น นายคอน มี ต้นมือ เงิน ที่ กดาง อินทร์
ชน ข้าง ตะ ๑ ตั้ว แต่ นักเรียน ที่ เป็น หัวหน้า นายคอน มี ต้นมือ เงิน ๒ ตั้ว
ไขว้ ที่ กดาง อินทร์ ชน ทั้ง ๒ ข้าง

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย การ แต่ง กาย

มาตรา ๒๒

ว่า แต่ พดทหาร มี กำหนด แต่ง กาย เวลาใด แต่ ใน ราชการ ได อย่างใด
ให้ เสนาบดี กระทรวง ทหารเรือ คราว ซึ่งบังคับ กำหนดไว้ เป็น ครั้ง คราว ตาม
ควร แก่ ราชการ

มาตรา ๒๓

นายทหาร ชั้น พนจ่า มี กำหนด การ แต่ง กาย ดัง คือ ไป นี้

ข้อ ๑ เครื่อง เต็มยศ

หมวก หุ้ม ปลอก ฉาบขาว (ประเทศ หนวด ถู หนวด ไม่ มี ปลอก) เสื้อ สักดาต
มี อินทร์ ชน , กางเกง สักดาต , รอง เท้า บุค หนึ่ง ต้า คาค กระบี่ ได้ เดี

ข้อ ๒ เครื่อง เต็มยศ ฉาบ แต่ ครั้ง ยศ เหมือน กับ ที่ ว่า ใน ข้อ ๑

เปลี่ยน แต่ เดี เป็น เดี ฉาบขาว

ข้อ ๓ เครื่อง ผักสด

ก. หมวกปลอดผักก่ากั ^{มี}เชื้อผักก่ากั ^{มี}อินทรีย์ ^{มี}ทางแกง ^{มี}ของ
เท้า ^{มี}บูด ^{มี}คาค ^{มี}กระบี่ ^{มี}เด ^{มี}หรือ ^{มี}ไม่ ^{มี}คาค ^{มี}แต่ ^{มี}ประเภท ^{มี}ของ ^{มี}การ ^{มี}ผัก ^{มี}สด

ข. หมวก ^{มี}ไม่ ^{มี}ปลอด ^{มี}เชื้อ ^{มี}ผัก ^{มี}สด ^{มี}มี ^{มี}อินทรีย์ ^{มี}ธนู ^{มี}ทาง ^{มี}แกง ^{มี}ผัก ^{มี}สด
ของ ^{มี}เท้า ^{มี}แต่ ^{มี}กระบี่ ^{มี}เหมือน ^{มี}ใน ^{มี}ก. (^{มี}สำหรับ ^{มี}ใช้ ^{มี}ใน ^{มี}ฤดู ^{มี}หนาว ^{มี}ประเทศ ^{มี}หนาว)

ข้อ ๔ เครื่อง ดินาม

ก. เหมือน ^{มี}ข้อ ^{มี}๓ ^{มี}ก. แต่ ^{มี}คาค ^{มี}กระบี่ ^{มี}นอก ^{มี}เชื้อ ^{มี}สด ^{มี}ของ ^{มี}เข็ม ^{มี}ชนิด
หนึ่ง ^{มี}เหลือง ^{มี}พร้อม ^{มี}ทั้ง ^{มี}เครื่อง ^{มี}ประกอบ ^{มี}สำหรับ ^{มี}ราชการ ^{มี}ดินาม ^{มี}แต่ ^{มี}รวม
ของ ^{มี}เท้า ^{มี}บูด (^{มี}แบบ ^{มี}เวด ^{มี}ถึง ^{มี}คัน) ^{มี}ทั้ง ^{มี}ทาง ^{มี}แกง

ข. เหมือน ^{มี}ข้อ ^{มี}๓ ^{มี}ข. แต่ ^{มี}คาค ^{มี}กระบี่ ^{มี}นอก ^{มี}เชื้อ ^{มี}สด ^{มี}ของ ^{มี}เข็ม ^{มี}ชนิด ^{มี}หนึ่ง
เหลือง ^{มี}พร้อม ^{มี}ทั้ง ^{มี}เครื่อง ^{มี}ประกอบ ^{มี}สำหรับ ^{มี}ราชการ ^{มี}ดินาม ^{มี}แต่ ^{มี}รวม ^{มี}ของ ^{มี}เท้า ^{มี}บูด
(^{มี}แบบ ^{มี}เวด ^{มี}ถึง ^{มี}คัน) ^{มี}ทั้ง ^{มี}ทาง ^{มี}แกง (^{มี}สำหรับ ^{มี}ใช้ ^{มี}ใน ^{มี}ฤดู ^{มี}หนาว ^{มี}ประเทศ ^{มี}หนาว)

ข้อ ๕ เครื่อง ปรกติ

หมวก ^{มี}ไม่ ^{มี}ปลอด ^{มี}หรือ ^{มี}ไม่ ^{มี}ปลอด ^{มี}เชื้อ ^{มี}ผัก ^{มี}สด ^{มี}หรือ ^{มี}เชื้อ ^{มี}ขาว ^{มี}เชื้อ ^{มี}ก่ากั
^{มี}อินทรีย์ ^{มี}ธนู ^{มี}ทาง ^{มี}แกง ^{มี}ผัก ^{มี}สด ^{มี}หรือ ^{มี}ขาว ^{มี}หรือ ^{มี}ก่ากั ^{มี}ของ ^{มี}เท้า ^{มี}ใช้ ^{มี}ได้ ^{มี}ทุก ^{มี}อย่าง
^{มี}ซึ่ง ^{มี}กำหนด ^{มี}ไว้ ^{มี}ใน ^{มี}มาตรา ^{มี}๗ ^{มี}ข้อ ^{มี}๖ ^{มี}กระบี่ ^{มี}จะ ^{มี}คาค ^{มี}หรือ ^{มี}ไม่ ^{มี}คาค ^{มี}ก็ได้ ^{มี}ตาม
ควร ^{มี}แต่ ^{มี}ระเบียบ ^{มี}ราชการ ^{มี}แต่ ^{มี}กา ^{มี}ละ ^{มี}เทศ ^{มี}เวลา ^{มี}ประจำ ^{มี}ของ ^{มี}รักษา ^{มี}การ ^{มี}ปรกติ
บน ^{มี}บก ^{มี}แต่ ^{มี}เครื่อง ^{มี}ขาว ^{มี}หรือ ^{มี}เครื่อง ^{มี}ผัก ^{มี}สด ^{มี}แต่ ^{มี}ผู้ ^{มี}บังคับ ^{มี}บัญชา ^{มี}จะ

มาตรา ๒๔

นักเรียน นายเรือ แต่ นักเรียนนายช่างกต มีกำหนด การ แต่ง กาย ตั้ง
ต่อไป

ข้อ ๑ เครื่องเครื่องยศ

หมวดหมู่ ปลอกผ้าขาว (ประจักษ์หมาย ถูก หมายไม่มี ปลอก) เสื้อ
สักดาต มือนทรี ชน กางเกง แถบทอง รอย เข็ม ด้าย เกิดยง สักดาต เข็มขัด
ห้อย มด เหน็บ ไต้ เสื้อ

ข้อ ๒ เครื่องเต็มยศ ขาว แด ครึ่งยศ

เหมือน ใน ข้อ ๑ เว้น แด เสื้อ เป็น เสื้อ ฝ้าย ขาว

ข้อ ๓ เครื่องผูกหัด

เช่น เดียว กัน กับ ที่ กล่าว แด ใน มาตรา ๒๓ ข้อ ๓ ทุก ประการ เว้น
แต่ คำสั่ง ราว ขี่ แด แต่ ประเภท ของ การ ผูกหัด ถ้า ถอน บน ผูกหัด
บน เล็ก สักดาต เข็มขัด กัน ขีพ ทับ เสื้อ ถานนักเรียน เป็น ผู้บังคับ แถบ ดั้งแด่
ชั้น นายหมวด ขึ้นไป ให้ สักดาต มด เหน็บ ไม่ ต้อง ถอน บน

ข้อ ๔ เครื่องต้นาม

ก. เหมือน อย่าง มาตรา ๒๓ ข้อ ๓ ก. มี เครื่อง ประกอบ สำหรับ
ราชการ ต้นาม แต่ อารูช อย่าง พดทหาร ถานนักเรียน เป็น ผู้คุม แถบ ดั้งแด่
ชั้น นายหมวด ขึ้นไป ให้ ใช้ เครื่อง ประกอบ ราชการ ต้นาม เหมือน นายทหาร
เบียดัน แต่ กระบี่ เป็น ผัดเหล็ก

12/10/2566

ข. เหมือน อย่าง มาตรา ๒๓ ข้อ ๓ ข. มีเครื่อง ประกอบสำหรับ
ราชการ ดันนาม แด ฮาวู เหมือน พดทหาร (สำหรับภูตหนาว ประเทศ หนาว)

มาตรา ๒๕

นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร มีกำหนด การ แต่ง กาย ตั้ง แจ่ง ใน ตรง
ต่อ ทาย พระราชกำหนด นี้

มาตรา ๒๖

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

การ ประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหรียญประกอบ กับ เครื่อง แต่ง ตัว
ทหาร เรือ ให้ เป็น ไป โดยกำหนด ที่ จะ กล่าว ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ จำ แด พดทหาร ที่ ได้ รับ พระราชทาน เหรียญราชอิสริยาภรณ์
ให้ ประดับ เหรียญ นี้ ใน เวลา สรรวม เลื่อ เดิม ยศ เดิม ไป

ข้อ ๒ นายทหาร ชั้น พันจ่า แด นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายช่างกล
ซึ่ง ได้ รับ พระราชทาน เหรียญ ให้ ประดับ เหรียญ นี้ ใน เวลา แต่ง เดิม ยศ
หรือ ครึ่งยศ ทุก คราว ส่วน เวลา แต่ง เครื่อง ทหาร เรือ อย่าง อื่น นอก
จาก ที่ ได้ กล่าว มา แด นี้ ให้ ใช้ แพรแถบสีของ เหรียญ ทำ เป็น เส้น ผ่า
กว้าง ๒ เซ็นติเมตร ติด ที่ ออก เลื่อ เบื้อง ซ้าย แนวน ตม ที่ ๑

ข้อ ๓ นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร ซึ่ง ได้ รับ พระราชทาน เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ แด เหรียญ ให้ ประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แด เหรียญ

ก. ในเวลา แต่ง เต็มยศ

ข. ในเวลา แต่ง ครึ่งยศ (ไม่มีสายสพาย)

ค. เวลา เข็ม คำนับ จะ ประดับ ด้วย กิโต หรือ ไม่ ประดับ กิโต ตาม

ควร แก่ ภาวะ เทศะ

ง. ในเวลา แต่ง ราชวิสิโมสร (ไม่มีสายสพาย นอกจากมีกำหนด
สำหรับงาน ว่าให้สวม สายสพาย ด้วย) แต่ในการ นี้ จะ ใช้ เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ แต่ เหรียญ จำลอง ขนาด ย่อม ก็ได้

จ. เวลา แต่ง ทหาร เรือ อย่างอื่น นอกจาก ที่ได้กล่าว มา แล้ว นี้ ให้
ใช้ แพรแถบสี ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ เหรียญ ทำ เป็น แผ่น ผักกวาง
๒ เส้น ตัด กว้าง ๒ นิ้ว ยาว ๓ นิ้ว สี ดำ เพียง ประมาณ ยอดอก

ข้อ ๔ การ แต่งตัว ซึ่ง กำหนด ไว้ ใน ข้อ ๓ จ. ว่า ให้ ใช้ แพรแถบ
ทำ เป็น แผ่น ผักกวาง กว้าง ๒ นิ้ว ยาว ๓ นิ้ว ถ้า แต่ง ธรรมดา ไปในงาน พระราชพิธี
จะ ประดับ เหรียญ หรือ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ เหรียญ จำลอง แทน แถบ
แพร นั้น ก็ได้ ตาม ควร แก่ งาน

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ ทหาร ใช้ เหรียญ ตรา เครื่องประดับ ที่มี เล็ด อย่างหนึ่ง
อย่างใด นอกจาก ที่มี พระบรมราชานุญาต ให้ ประดับ ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย การ เบิกจ่าย เครื่อง แต่ง ตัว

มาตรา ๒๗

ทหาร ซึ่ง อยู่ ระหว่าง ประจําการ ทหารเรือ ให้ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง
แต่ง ตัว ของ เหล่า ซึ่ง ถึง บางอย่าง ตาม ที่ ราชทรง ทหารเรือ จะ ได้ กำหนด

๑๓๕๖ ๒๓

ให้เบ็ดเตล็ด ให้ได้มาตั้งกระทรวงทหารเรือ มีอำนาจวางระเบียบไว้เป็น
ข้อบังคับว่า เครื่องแต่งตัวอย่างไร เบิกจ่ายของหวดวงได้ โดยกำหนด
นานเพียงใด ต่อครั้ง

อนึ่ง เพื่อให้ได้ตั้ง พระราชทรัพย์ เครื่องแต่งตัว อย่างไรได้เปลี่ยนแปลง
แปลงไปโดย พระราชกำหนดนี้ ให้ได้มาตั้งกระทรวงทหารเรือ มีอำนาจ
กำหนดให้จัดเปลี่ยนแปลงได้ เป็นจำนวน หมู่ออง เปนคราว ๆ ไป
เพื่อได้ผลอนใช้ ของเก่าคงคลังให้หมดไป แต่การเปลี่ยนแปลงของ
ให้สำเร็จภายใน ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้ใช้พระราชกำหนดนี้ไป

มาตรา ๒๘

ทหารที่อยู่นอกราชการประจำ ถ้ามีความประสงค์จะแต่งเครื่องแต่งตัว
ตาม พระราชกำหนดนี้ ต้องจัดทำข้อด้วยตนเอง หากจะได้รับพระ
ราชทานของหวดวง ก็ต้องเป็นไปโดยพระบรมราชานุญาตพิเศษ แต่ถ้ายัง
ไม่มีเครื่องแต่งตัวตามพระราชกำหนดนี้ ก็ให้แต่งเครื่องแต่งตัว
อย่างไรก็ได้ ภายใน ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ใช้พระราชกำหนดนี้ไป

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยผู้กระทำผิดต่อพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๒๙

บุคคลผู้ใด หรือพวกใด ไม่ได้มียศทหารเรือ แต่งตัวเองก็ดี หรือ
บุคคลผู้ใดจัดทำโดยผู้หนึ่งที่ไม่มียศทหารเรือ แต่งตัวด้วยเครื่องแต่ง

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๓๑

ตัวอื่น ต้อง ด้วย พระราชกำหนดนี้ บุคคลผู้นั้น หรือ พวก นั้น มีความผิด ให้จำไว้ ไม่เกินกว่า ๑ ปี หรือให้ปรับเงินไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท หรือ ทั้งจำ ทั้ง ปรับ ด้วย ตาม ความผิด มาก แล่นชย

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยการรักษาพระราชกำหนด

มาตรา ๓๐

เพื่อ บอ้ง กัน มิให้ มีความเข้าใจผิดไปจาก พระราชกำหนดนี้ ให้ กระทรวง ทหาร เวือ ทำ เครื่อง แต่ง ตัว ทุก ตั้ง ตามพระราชกำหนดนี้ ขึ้นไว้ เป็น ตัว อย่าง ดำหรับ เป็น แบบ ใน การ สร้าง เครื่อง แต่งตัว ลึบไป

มาตรา ๓๑

ให้ เ็นนามตั้ง กระทรวง ทหาร เวือ เป็น ผู้รักษาการ ให้เป็นไป ตาม พระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดนี้ ให้ ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็น วันที่ ๑๖๐๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

(เต็ม ๗๒ วันที่ ๑ เมษายน หน้า ๑)

การ	หมวด	เสื้อ	อินทรี	กางเกง	อาวุธ	รองเท้า	หมายเหตุ
เต็มยศ	แพรว ธน	ใหญ่	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่ เข็มขัด สายทอง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	๑. เต็มยศใหญ่ แต่งเหมือนเต็มยศ ๒. ผู้ที่สวมเสื้อคลุม ใช้ อินทรี น้อย แทน อินทรี ใหญ่ได้ ในขณะที่สวมเสื้อคลุม
เต็มยศขาว	แพรว ธน	ขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่ เข็มขัดสายทองคาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	
ครึ่งยศใหญ่ (ใช้แต่ใน ประเทศ หนาว)	แพรว ธน	กลาง	ใหญ่	สักดาบไม่มีแถบ	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	
ครึ่งยศ ก. ประเทศร้อน ข. ประเทศหนาว	กันแดดมียอด	ขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	
	แถบปลอกขาว หรือไม่มีปลอก	กลาง	ไม่มี	สักดาบไม่มีแถบหรือผ้าขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	
เชี่ยมค่านับ ก. ประเทศร้อน ข. ประเทศหนาว	กันแดดมียอด	ขาว	น้อย	ขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง หรือบูตขาว	
	แพรว ธน	กลาง	ใหญ่	สักดาบไม่มีแถบ	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง	
ราตรีสโมสร ก. ประเทศร้อน ข. ใช้ได้ทั้งประเทศร้อน และ ประเทศหนาว ค. ใช้เฉพาะ การเดินนำประเทศ หนาว	แถบปลอกขาว	สโมสรขาว	น้อย	แถบทอง	ไม่มี	บูตดำเกลี้ยง	เสื้อ กาก ขาว เสื้อ กาก ขาว หรือ สักดาบได้ การ แต่งสโมสร อย่าง ก. และ ข. นั้น ถ้าไม่ เป็นงานใหญ่ จะใช้รองเท้าหนัง มี สีส้ม รูป ชู ผูก เชือก ก็ได้ รองเท้าใหม่ ดำ ราชองครักษ์ ระหว่าง อยุ่ เหว ประจํา การ หรือ หน้า แขนง เด็ดจ ใน นำที่ ราชองครักษ์ แต่ง เครื่อง สโมสรไม่ได้
	แถบปลอกขาวหรือไม่มีปลอก	สโมสรดำ	ไม่มี	แถบทอง	ไม่มี	บูตดำเกลี้ยง	
	แถบปลอกขาว หรือไม่มีปลอก	สโมสรเดินนำ	ใหญ่	แถบทอง	ไม่มี	บูตดำเกลี้ยง	
ฝึกหัด ก. ประเทศร้อน ข. ประเทศหนาว	แถบปลอกกาก	กาก	น้อย	กาก	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำ หรือ เหลือง	
	แถบปลอกขาว หรือไม่มีปลอก	น้อย	ไม่มี	สักดาบไม่มีแถบ	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำ เกลี้ยงหรือ เวดถึงคันดำ	
เครื่อง ฉันทนา ก. ประเทศร้อน ข. ประเทศหนาว	แถบปลอกกาก	กาก	น้อย	กาก	กระบี่ สัด ของ เข็มขัด หนัง เหลือง คาดนอกเสื้อ	เวดถึงคันดำ	
	แถบปลอกขาว หรือไม่มีปลอก	น้อย	ไม่มี	สักดาบไม่มีแถบ	กระบี่ สัด ของ เข็มขัด หนัง เหลือง คาดนอกเสื้อ	เวดถึงคันดำ	
รักษาการ ปกติ (๑) นายยามประจำ เวลารื้อ ทอดสั้นหรือ เข็มทำ ก. ประเทศร้อน ข. ประเทศหนาว (๒) ผู้บังคับกอง รักษาการ, นายหมวดรักษาการ	แถบปลอกขาว	ขาว	น้อย	ขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	ดำ หรือ ขาว	เวดไว้ แต่เมื่อ มี กำหนด ให้ แต่ง เต็มยศ หรือ ครึ่งยศ เฉพาะ งาน เป็น ครึ่ง คราว
	แถบปลอกขาวหรือไม่มีปลอก	กลาง	ไม่มี	สักดาบไม่มีแถบ	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำ เกลี้ยง	
	แถบปลอกขาว	ขาว	น้อย	ขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	ดำ หรือ ขาว	
ปกติ ก. ประเทศร้อน ข. ใช้ได้ทั้งประเทศร้อน ประเทศหนาว ค. ใช้ได้ทั้ง ประเทศ หนาว	แถบปลอกขาวหรือกันแดดไม่มียอด	ขาว	น้อย	ขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	บูตดำ หรือ ขาว หรือ เหลือง	๑) ถ้าสวมกางเกง สักดาบไม่มี ควรใช้ รองเท้า ขาว ๒) ราชองครักษ์ ระหว่าง อยุ่ เหว ประจํา การ หรือ หน้า แขนง ตาม เด็ดจ ใน นำที่ ราชองครักษ์ ต้อง แต่ง อย่าง เชี่ยมค่านับ เวดไว้ แต่ จะ มี กำหนด ให้ แต่ง เครื่อง ฉันทนา ๓) เครื่อง กาก นั้น ถ้าหามีใช้ แต่ง ทำ การ งาน หรือ เดิน ทางไกล แต่ไป มา โดยกิจ ชุระบงกคิ ของ ตน ๔) การ งาน คือ ไปนี้ ต้อง คาด กระบี่ จะ คาด มัด เห็นมไม่ได้ คือ ก. งาน พระราช พิธี, การ เผ่า ทูต ของ ชู สุ พระบาท ทุวรา ออก ขุนนาง หรือ รับ ส่ง เด็ดจ. ข. งาน ศพ (อฐี) ผู้มี ศพ บรรดา ศักดิ์ ค. การ รายงาน ตน ต่อ ผู้บังคับ บัญชา ทูค ชนิ. ง. เวลาคุม แถว ทหาร ๕) เวลาไม่มี อาวุธ จะใช้ ไม่ เท้าก็ได้
	แถบปลอกขาวหรือกากหรือกันแดดไม่มียอด	กาก	น้อย	กาก	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	(ถ้าอยู่ใน เวลารื้อ หรือ เหว ประจํา การ ใช้ รองเท้า ชูได้)	
	แถบปลอกขาวหรือไม่มีปลอก	น้อย	ไม่มี	สักดาบไม่มีแถบหรือผ้าขาว	กระบี่ สายหนัง ดำ เกลี้ยง คาดทับเสื้อ	ดำ	

นายทหาร ที่ไปราชการ ค้าง ประเทศ แต่ไป ใน งานใด ๆ ใน ประเทศ นั้น มี การ นัดหมาย ให้ แต่ง กาง อย่างใด เช่น ผิด เพี้ยน ไป จาก กำหนด ใน ตาราง นี้ บ้าง ก็ พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ ขอนุ โสณ ตาม ได้ ตาม สิบสอง

ประกาศเลื่อนเวลาใช้พระราชบัญญัติ ชานานนามสกุล พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความในประกาศเลื่อน การใช้พระราชบัญญัติ ชานานนามสกุล พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ว่าให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไปนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า การตั้งนามสกุลเป็นของใหม่สมควรจะผ่อนเวลาใช้พระราชบัญญัตินี้ให้ยาวออกไปอีก ๓ ปี เพื่อให้เวลาแก่ผู้ที่จะเลือกชานานนามสกุล กับทั้งเจ้าพนักงานที่จะกระทำการให้เรียบร้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนเวลาใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ เป็นต้นไป

แต่ในระหว่างเวลาที่ยังไม่ใช้พระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนของผู้ที่มีนามสกุลอยู่แล้ว หรือที่ได้ตั้งขึ้นในเวลาที่ยังไม่ถึงกำหนดใช้พระราชบัญญัตินี้ได้ตามความในประกาศลงวันที่ ๑๙ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ๗

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
เป็นวันที่ 12๑๒๐๑๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวตำรวจภูธร

พระพหุศักราช ๒๔๕๘

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า สั่งว่า ในชั้นแรกเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งพดตำรวจภูธร เป็น พด สำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องที่ตามหัวเมืองชั้นบางบางมณฑลนั้น ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญใช้เครื่องแต่งตัวตามพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบกไปพลาง มีคำกั้นแต่เครื่องหมายบางอย่าง บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำรวจภูธรขยายออกไปตามหัวเมืองทั่วทุกมณฑลมีจำนวนพดมากเป็นหลักฐานแล้ว ทรงพระราชดำริเห็นว่าถึงเวลาสมควรจะให้ตำรวจภูธรมีเครื่องแต่งตัวต่างหาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวชั้นไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย การใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวตำรวจภูธร พระพหุศักราช ๒๔๕๘

มาตรา ๒๐ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป แต่มณฑลใด หรือที่ใด ถ้าเครื่อง
 แต่งตัวยังไม่พร้อมด้วยประการใด ๆ ก็ดี พระราชทาน พระบรมราชาน
 ุญาตให้ใช้เครื่องแต่งตัวอย่างเก่าไปพลางก่อน และให้เด็นามบัตร
 กระทรวงมหาดไทยตั้งเดือน กำหนดเครื่อง แต่งตัว ดำรวจจุกฐร ตาม พระราช
 กำหนดนี้ไปได้ตามสมควร

มาตรา ๓ พระราชกำหนด และ กฎ ข้อ บังคับ บทใดในเรื่อง เครื่อง แต่ง
 ตัว บรรดาซึ่ง ขัดต่อ พระราชกำหนดนี้ ให้ยกเลิกเสียตั้งแต่วันที่ใด ใช้พระ
 ราชกำหนดนี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเครื่อง แต่งตัว ดำรวจจุกฐร

- มาตรา ๔ เครื่อง แต่งตัว นายสืบ ดำรวจจุกฐร พลตำรวจจุกฐรให้ มีดังนี้
- ข้อ ๑ หมวกทรงหม้อศาล ดีน้ำศาล มีแถบดำ รอบขอบ หมวก สาย
 รัศทางหนึ่งดำ มีกราประหมอนาโตม
 - ข้อ ๒ เสื้อ แบบราชการ ดีน้ำศาล
 - ข้อ ๓ กางเกง อย่างกว้าง ขาดัน ดีน้ำศาล
 - ข้อ ๔ กิ๋นทรขนรูป ๔ เหลี่ยมมี กว้าง ๕ เซนติเมตร มี ผ่าตัด
 หนึ่ง เป็น ๓ เหลี่ยมติดตามตรงบ้าง ตั้ง แก่ คอไป หนาให้
 - ข้อ ๕ ผ่าพุนแข็ง ดีน้ำศาล
 - ข้อ ๖ รองเทาดีน้ำศาล

12/10/2566

หน้า ๓๖

พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๕ ให้นายสืบพันธุ์ ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาดมีกระบังดำ กับใช้เสื้อแบบราชการสีขาวได้

มาตรา ๖ นักเรียนนายร้อยตำรวจจกฐร ให้มีเครื่องแต่งตัวเพิ่มขึ้น ดังนี้

ข้อ ๑ หมวกทรงหม้อตาดสีน้ำตาล มีกระบังดำใช้ปลดอกสีขาวได้

ข้อ ๒ เสื้อแบบราชการสีขาว

ข้อ ๓ ส้นับแข็งสีน้ำตาล รองเท้าถึงสีน้ำตาล

ข้อ ๔ อินทรีบนด้าหรับติดเสื้อทกชนิดนั้น ให้ใช้อินทรีบนด้ารูป และลักษณะเหมือนอย่างที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๔ ข้อ ๔ แต่ให้มีแถบเงินกว้าง ๑ เซนติเมตรพาดกลางตามยาว

มาตรา ๗ เครื่องแต่งตัวตำรวจจกฐร ชั้นนายร้อย นายพันให้มีดังนี้

ข้อ ๑ (๑) หมวกทรงหม้อตาดสีน้ำตาล มีกระบังสีดำ มีแถบผ้าสักกระหลาดดำพันรอบขอบหมวก สายรัดคางหนังดำ มีตราประทุมธนูนาโถมติดที่หน้าหมวก เมื่อใช้เสื้อสีใดต้องใช้ปลดอกหมวกสีนั้น

(๒) หมวกกึ่งแดดสีน้ำตาล มีตราประทุมธนูนาโถม สายรัดคางหนังดำ แถบผ้าสักกระหลาดดำพันรอบหมวก

(๓) หมวกแฮตเมตสีน้ำตาล มียิบด มีสายรัดคาง มีตราที่หน้าหมวก ทำด้วยเงิน มีแถบสักกระหลาดดำพันรอบหมวก

ข้อ ๒ (๑) เสื้อแบบราชการสีน้ำตาล

(๒) เสื้อแบบราชการสีขาว

12/10/2566

(๓) ปดอกรคอง และ ขอมอด้ดา มีชตบถบเงิน กวาง ๑ เซ้นคิเมเคอร์
ที่ ปดอกรคอง ๑ เด่น ที่ขอมอ ๒ เด่น แต่ ช่น นายพนัเพิ่ม ถบเงิน กวาง
ก่ง เซ้นคิเมเคอร์ ๑ เด่น ใน ช่อ่ง กลาง ระวัง ๒ เด่น ที่ขอมอ และ ที่ ปดอกร
คอง สำหรับ ด้รวม กับเชื่อ แบบราชการ ด้นำคอง

(๔) ประคดใหม่แดง

ขอ ๓ อินทร์ช่น สำหรับ คัดเชื่อ ทุก ชนิต มีรูป และ ดักชน เหมือน
ด้ได้กลาวไว้ ในมาตรา ๔ ขอ ๔ นายรอยให้ มีถบเงิน กวาง ๑ เซ้นคิเมเคอร์
ชตบถบ นายพนั เหมือน อย่าง นายรอย แต่ให้เพิ่ม ถบเงิน กวาง ก่ง
เซ้นคิเมเคอร์ คัด พาด กลาง แม่น คาม ยาว

ขอ ๔ (๑) กางเงงผาชาส่น ด้นำคอง

(๒) กางเงงด้กักระหลาด ด้นำคองชาส่น หรือชายาว มีถบ ด้ดำ กวาง
๕ เซ้นคิเมเคอร์ คัด ที่ คุะเซบ ชา กางเงง ชาง นอก

ขอ ๕ ผาพนแ่ง ด้นำคอง ด้นบแ่ง ด้นำคอง รองเทอ ด้นำคอง
หุ่ม ขอเทอ ใน เมื่อ เวลา ไซ่ กางเงง ชาส่น ให้ ไซ่ผาพนแ่ง หรือ ด้นบแ่ง
ด้นำคอง หรือ ไซ่ รองเทอสูง แทน ด้นบแ่ง กได้

มาตรา ๘ นายค้ำวอจขชช่น นายพด ให้ มีเครื่อง แต่ง ตัว เหมือน
อย่าง นายพนั นายรอย ด้ได้กลาว มา แล่ว ใน มาตรา ๗ มีเพิ่ม ชน บาง
อย่าง ด้งนี้

(๑) หมวกทรงหม้อคอง ด้นำคอง มีกระบังหน่งดำ มีถบผา ด้กั
กระหลาดดำ กวาง ๒ เซ้นคิเมเคอร์ ๒ เด่น ห่างกนคั้งเซ้นคิเมเคอร์ มีหลวด
12/10/2566
ด้กักระหลาด ชาว ๒ เด่น ถวดดำ กลาง ๑ เด่น

(๒) หมวกยอที่มีพู่ขนห่านขาว และมีแถบอย่างเดียวกับหมวกทรงหม้อศาล

(๓) เสื้อรูปทรงแฉาขาว คอ, ข้อมือ, ปากกระเป๋าด้านหลัง พันท้ายก้นเงิน ด้ายข้อไชยพลกษี

(๔) ประคุดไหมเงิน

(๕) กางเกงสีกรมทาสีดำขาตั้ง หรือ ขาวขา ให้มีแถบสีด้ากว้าง ๓ เซ็นติเมตร ๑ คู่ ทั้ง ก้น ๑ เซ็นติเมตรครึ่ง และมีเส้นสีกรมทาสีดำขา ๒ เส้น มีตลอดสีกรมทาสีดำกลาง ๑ เส้น

(๖) อินทรีขนสำหรับติดเสื้อทุกชนิด ให้ใช้รูปและลักษณะเหมือนดังที่ใต้มาตรา ๔ ข้อ ๔ แต่ให้ปากเงินแปด ด้าย ถักเต็มแผ่น

มาตรา ๗ เครื่องแต่งตัวสำหรับแพทย์กรมตำรวจควรให้มีเครื่องแต่งตัวเหมือน ข้าราชการ พนักงาน ข้าราชการ ตำรวจ ในมาตรา ๗ มีเพิ่มขึ้น บาง อย่าง ดังนี้

(๑) อินทรีขนตัว และ ปดอยแผ่น เป็น ๓ เหลี่ยม ยาว ๑.๓ เซ็นติเมตร ติด ตาม ขวาง บ่า คือ แค หน้าไหล่ไป หลังไหล่ ผ้าสีกรมทาสีเขียว หุ้ม

(๒) แถบที่พนักหมวกทรงหม้อศาลและ หมวกเต็มยศให้ ผ้าสีกรมทาสีเขียว

(๓) กางเกงเต็มยศให้ แถบผ้าสีกรมทาสีเขียว

(๔) ปดอย ข้อมือ และ ปดอยคอ ซึ่ง ส่วรวม กับ เสื้อ เต็มยศ ให้ ใช้ผ้า

สีกรมทาสีเขียว

(๕) ถ้าเวลาประจำการที่คอยเลือกทุกชนิดให้ติดต่อกันทันที

มาตรา ๑๐ นายตำรวจภูธรที่มีหน้าที่เข้ามาให้ มีเดอชิตต์นรของเท่า
ใช้เดอชิตต์นรของเท่า

มาตรา ๑๑ อนุญาตให้นายตำรวจภูธรทั้งปวง และ นายสืบ พดตำรวจ
ภูธรใช้ผ้าคลุมกันหนาว สืบราคาตามแบบที่กรมตำรวจได้ทำไว้แล้ว

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเครื่องหมายยศ และ ตำแหน่ง เครื่องแต่งตัวตำรวจภูธร

มาตรา ๑๒ นายตำรวจภูธรชั้นนายสืบ นายร้อย นายพัน นายพล
ซึ่งมีตำแหน่งยศต่างกันในแต่ละชั้นนั้น ให้มีเครื่องหมายตามยศดังนี้

ข้อ ๑ ชั้นนายสืบให้มีบังเงินติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายเหนือข้อศอก
และมีตราครุฑติดเหนือบัง คือ

- นายสืบตำรวจตรี ๑ บัง
- นายสืบตำรวจโท ๒ บัง
- นายสืบตำรวจเอก ๓ บัง
- จ่านายสืบตำรวจ ๔ บัง

ข้อ ๒ ชั้นนายร้อย นายพัน นายพล ให้มีจักรเงินติดที่บน
แผ่นอินทรีขนูตามลำดับยศ คือ

- นายร้อยตำรวจตรี
 - นายพันตำรวจตรี
 - นายพลตำรวจตรี
- } ๑ จักร

นายร้อย ตำรวจโท	}	๒ จักร
นายพัน ตำรวจโท		
นายพล ตำรวจโท		
นายร้อย ตำรวจเอก	}	๓ จักร
นายพัน ตำรวจเอก		
นายพล ตำรวจเอก		

นายตำรวจจตุร ซึ่งว่าที่ ชั้น บศ นายร้อย นายพัน นายพล จะ คิดจักร ตามลำดับ ยศไม่ได้

มาตรา ๑๓ เครื่องหมาย ตำแหน่ง ดังนี้ นายร้อย นายพัน นายพล ที่ ประจำการ ตำรวจจตุร ให้ คิด พระมหามงกุฎเงิน ที่คอเสื้อ ส่วนที่อินทรีขนุน ถ้าอยู่กรมกลาง ให้ คิด พระมหามงกุฎ ที่กลาง อินทรีขนุน ตาม หัว เมือง ให้ คิด เศษ หมายถึง มณฑล ที่กลางอินทรีขนุน ส่วน นายสิบ พลตำรวจจตุร ให้ คิด เศษ หมายถึง เมือง ที่คอเสื้อ กับให้ คิด เศษ หมายถึง มณฑล ที่ ปัด เย อินทรีขนุนตรง กลาง ของ เต็ม ตามกาง

มาตรา ๑๔ นายตำรวจจตุร ราชองครักษ์ ให้ มี สาย ขงยศใหม่ ชาว หรือใหม่ ถักเงิน ๒ เส้น เกดียง ๒ เส้น ถัก เขาวัว ประจำการ ใน น้ำ ที่ ราชการองครักษ์ หรือ แห่งเด็จ ให้ ใช้ คาบ พระศรุษพาหะ ที่โต คือ ตรง ตุม คอเสื้อ มี สายสร้อย คลองคอก นอกจาก นั้น เครื่อง หมายถึง ตามพระราชบัญญัติ ราชองครักษ์ ยี่หนึ่ง นายตำรวจจตุร ซึ่งเป็น ราชองครักษ์ คิด เครื่องหมาย ราชองครักษ์ อยู่แล้ว จะ คิด พระมหามงกุฎ อีกไม่ได้

๒๕/10/256๘

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย ตำรวจดำหรือใช้กับ เครื่อง ตำรวจ

มาตรา ๑๕ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ให้ใช้กระบี่สายหนึ่ง
เหล็ก พู่ใหม่เงิน ส่วน นายพลให้ใช้ด้วย กระบี่ใหม่เงิน เพิ่มขึ้น อีก ๑ สาย

มาตรา ๑๖ เจ้านายสืบให้ ใช้กระบี่สายหนึ่งเหล็ก พู่ใหม่ขาว การ
คาดกระบี่ตามที่ได้กล่าว มาแล้วใน มาตรา ๑๕ ตามธรรมเนียมให้คาดในเสื้อ
แขน แต่ เวลา แต่งเครื่อง ผักทืด หรือ ออกตรวจราชการ ต้องที่ จึงให้คาด นอก
เสื้อ

มาตรา ๑๗ นักเรียน นายร้อย แด นายสืบ พดตำรวจ ใช้ ปืนมี
เข็มขัด ของกระสุน กับ ของดาบ ปลตายน ศาด นอกเสื้อ ตาม คราว ที่ให้ ใช้

มาตรา ๑๘ ชาวขตามที่ ได้กล่าวไว้ น เพื่อ สดวกใน ราชการ
ให้เส่นาบตี กระทบมหาดไทย กำหนดให้ตำรวจใช้ ได้ตามที่ เห็น
สมควร

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย กำหนด การ แต่งตัว เครื่อง ตำรวจ

มาตรา ๑๙ ตำรวจทั่วไป ต้อง แต่งตัวให้ ถูกต้อง ความ ระะเบียบ
ดังที่ ได้กำหนดไว้ ต่อไปนี้
12/10/2566

ข้อ ๑. นักเรียน นายร้อยตำรวจตรี

เครื่อง	หมวด	เสื้อ	กางเกง	รองเท้า	หมายเหตุ
102566 ปกติ	ทรงหม้อข้าว	แบบราชกาวิธยา หรือสีน้ำตาล	สีน้ำตาลชาด	สีน้ำตาล	สีน้ำตาล
ผิดปกติ	ทรงหม้อข้าวสีน้ำตาล	แบบราชกาวิธยา	สีน้ำตาลชาด	สีน้ำตาล	สีน้ำตาล

ข้อ ๒ นายร้อย นายพันตำรวจตรี

เครื่อง	หมวด	เสื้อ	ประดับ	กางเกง	รองเท้า
เตมยต์	ขอต	แบบราชการสีน้ำตาลตรงงปรดอ คอและข้อมือ	ใหม่แดง	แถบ	สีน้ำตาล
เตมยค์ขาว	ขอต	แบบราชการขาว	ใหม่แดง	แถบ	สีน้ำตาล
คังขัก	ขอต	แบบราชการขาว	---	แถบ	สีน้ำตาล
ราตรีสีไมล์	ทรงหมวกทาสีใช้ปลดกขาว	แบบราชการขาว	---	แถบขาขาว	สีน้ำตาล
ปลอก	ทรงหมวกทาสีหรือกั้นแคด	แบบราชการขาว หรือสีน้ำตาล	---	ขาตั้งสีน้ำตาล	สีน้ำตาล
ฝักหัด	ทรงหมวกทาสีสีน้ำตาล	แบบราชการสีน้ำตาล	---	ขาตั้งสีน้ำตาล	สีน้ำตาล

ข้อ ๓ นายพุดคำรอดภรรยา

เครื่อง	หมวด	วัสดุ	ประเภท	ทาง	รองเท้า	หมายเหตุ
เคมยต์	ยอคมพ	ทุนักสีน้ำตาล	ใหม่เงิน	แถบ	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่ใหม่เงิน
เคมยซ์ขาว	ยอคมพ	แบบราชการขาว	ใหม่เงิน	แถบ	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่ใหม่เงิน
คังยต์	ยอค	แบบราชการขาว	---	แถบ	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่ใหม่เงิน
ราตรีดีโมสร	ทรงหม้อศาลใช้	แบบราชการขาว	---	แถบยาว	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่ใหม่เงิน
ปรกติ	ปลดอกขาว	แบบราชการขาว	---	ขาดสีน้ำตาล	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่หนึ่ง
	ทรงหม้อศาลหรือ	หรือสีน้ำตาล	---			เหลือง
	กันแดด	แบบราชการดำ	---	ขาดสีน้ำตาล	สีน้ำตาล	ถ่ายกระบี่หนึ่ง
สี	ทรงหม้อศาลสีน้ำตาล	ตาบ	---			เหลือง

12/10/2566

มาตรา ๒๖ ตามที่ได้กำหนดการ แต่ง ตัวไว้ ใน มาตรา ๑๘ นั้น ให้เปลี่ยนแปลง เครื่อง แต่งตัว จากที่ กำหนดไว้ ได้ บางคราว ตามที่ จะกล่าวต่อไป นี้ คือ

ข้อ ๑ นายร้อย นายพัน นายพล ซึ่ง ประจำใน แลว หรือ บังคับบัญชา แลว ตำรวจจุกชุม แม่ นายสิบ พดตำรวจจุกชุม ต้อง ใช้เสื้อ หมวก ชนิด ดี สีใด ก็ ต้อง ใช้เสื้อ หมวก สี เดียว กัน กับ นายสิบ พดตำรวจจุกชุม

ข้อ ๒ ถ้า นายตำรวจจุกชุม ขัน ตัญญาบัตร หรือ ผู้ใด ซึ่ง ต้องไปราชการ ใน ประเทศ ที่ หนาว แม่ ถึง คราว ที่ จะ ต้อง แต่ง ครึ่ง ยศ แลว ให้ ใช้เสื้อ ตั๊กกระหลาด รูป แบบราชการ สีน้ำตาล ส้มรวม ปดชกคอ และ ข้อมือ

มาตรา ๒๗ การ แต่งตัว นายตำรวจจุกชุม ผู้เป็น ราชนครักษ์ นั้น มีกำหนด ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ราชนครักษ์เวตา แต่ง เครื่อง เต็มยศ เต็มยศขาว ครึ่งยศ หรือ เครื่อง ราตรีดีโมสร์ และ เครื่อง ปกติ ให้ ใช้สาย โยงยศใหม่เงิน ถัก ๒ เส้น เกดยง ๒ เส้น คัน สาย รวมติด ที่ ขันทรธนู บ่าขวา ให้ สาย เกดยง สาย ถัก ขยู่ ข้าง หน้า ๒ สาย สอด แขน เข้า ใน วง สาย เกดยง ข้าง หลัง แลว สอด สาย ถัก ข้าง หลัง สดง ได้ แขน มา รวม กับ สาย ถัก สาย เกดยง ข้าง หน้า รวม ห่วง คลอง ที่ ดม คอเสื้อ

ข้อ ๒ ถ้า เวตา แต่ง เครื่อง ปกติ ซึ่ง สวมเสื้อ สีน้ำตาล ทางแกงใหม่ ให้ ใช้สาย โยงยศใหม่ขาว

มาตรา ๒๒ นายตำรวจภูธรชั้นสัญญาบัตร เวลาดังเดิม ยกอย่าง
 ใด ๆ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่เหรียญ หรือ
 ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่าง
 ประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญนั้น ถ้าแต่ง
 ครั้งยกให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญอย่างเดิม ยก แต่
 ไม่ต้องใส่สายสะพาย แต่ตามกฎเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เครื่องปกติดัด
 เครื่องผูกติดให้ใช้แพรแถบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่เหรียญ
 ทำเป็นแผ่นผืนกว้าง ๒ เซนติเมตร ติดห้อยลงซ้ายตรงแฉกคอเสื้อ
 เงิน แต่เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น จะประดับเหรียญขนาดย่อมแทนแพร
 แถบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นก็ได้ แต่ถ้าหมายกระทรวงวังมี
 ความว่าให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ก็ให้ประดับ หรือถ้ามีว่าให้
 สวมสายสะพายก็ให้สวมสายสะพาย นายสิบพลตำรวจภูธร และนักเรียน
 นายร้อย จะแต่งตัวอย่างไรด้วยเครื่องตำรวจภูธรต้องประดับเหรียญ
 เสมอ จะใช้แพรแถบไม่ได้

มาตรา ๒๓ เพื่อป้องกันมิให้เป็นการเข้าใจผิดไปจากพระราชกำหนด
 นี้ ให้กรมตำรวจภูธรทำเครื่องแต่งตัวและเครื่องหมายตามพระราชกำหนด
 นี้ไว้ทุกอย่าง สำหรับเป็นแบบในการสร้างเครื่องแต่งตัวสืบไป จะ
 ทำให้ผิดจากแบบนั้นไม่ได้

มาตรา ๒๔ บรรดานายทหารรับราชการในกรมตำรวจภูธรนั้น ถ้ายัง
 อยู่ในยศทหาร ให้ใช้เครื่องแต่งตัวอย่างตำรวจภูธรทุกอย่าง แต่

12/10/2566

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๖

พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ ใช้แถบ ทอง อินทรีชั้น ๒ มี ๕
และ สาย โยงยศ ทอง เปน พิศัย และ ชั้น นายพล ให้ ใช้ ประศดทอง ตาม
เดิม ด้วย

มาตรา ๒๕ คำวินิจฉัย เวลา แต่ง เครื่อง คำวินิจฉัย นั้น ห้าม มี ให้
ใช้ เครื่อง ประดับกาย อย่างอื่น ซึ่ง มี ได้ มี พระบรมราชานุญาตให้ ใช้ คิด นอก
หรือ ทับ เครื่อง แต่ง ตัว คำวินิจฉัย

หมวดที่ ๒

ว่า ด้วย ผู้ ที่ จะ ได้รับ เครื่อง แต่ง ตัว คำวินิจฉัย

มาตรา ๒๖ เครื่อง แต่ง ตัว คำวินิจฉัย นายสืบ พดคำวินิจฉัย และ
นักเรียน นายร้อย ประจำการ ตาม พระราชกำหนด นี้ เปน ของ หลวง พระ
ราชทาน ให้ ใช้ ตลอดเวลา ที่ อยู่ใน ราชการ กรม คำวินิจฉัย ตาม ที่ กำหนด
พระราชทาน แต่ นายคำวินิจฉัย ชั้น สิบญานตรี พระราชทาน เฉพาะ ใน
คราว แรก หรือ ใน คราว ที่ เปลี่ยน แปลง ทุก ครั้ง ส่วน นายคำวินิจฉัย
นอก ประจำการ นั้น ต้อง หา เครื่อง แต่ง ตัว ของ ตนเอง

มาตรา ๒๗ บรรดา คำวินิจฉัย ซึ่ง จะ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง แต่ง
ตัว ของ หลวง ไป ใช้ ใน ราชการ นั้น ให้ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย มี
อำนาจ ที่จะ กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ว่า สิ่งใด ควร จ่าย ให้ เท่าใด เวลา
เพียงใด ต่อ ครั้ง

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยผู้กระทำความผิด พระราชกำหนด

มาตรา ๒๘ ตำรวจภรรยาคนใด ประพฤติตนให้ ผิดต่อพระราชกำหนด นี้ ให้ถือว่ากระทำความผิดด้วย

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้นายสิบพดตำรวจภรรยา นอกจาก ประจำการ แต่งตัวด้วยเครื่อง ตำรวจภรรยา ตาม พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๓๐ บุคคลผู้ใด หรือ พวกใด บรรดา ที่ไม่มีอำนาจ แต่งตัวด้วยเครื่อง ตำรวจภรรยา ตาม พระราชกำหนดนี้ บังอาจ แต่งตัวเอง กัด หรือ ผู้ใด จัด หรือ ออกหนุ่ใหม่ ที่ ไม่มี อำนาจ แต่งตัวด้วย เครื่อง ตำรวจภรรยา นี้ อัน ต้อง ด้วย พระราชกำหนดนี้ กัด บุคคลผู้ นั้น หรือ พวก นั้น มีความผิดตาม ส้มคววร แก่ การ ดัง จะ กล่าว ต่อไป นี้ คือ

(๑) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ต่อ หน้าราชศัสตรา ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี

(๒) ถ้ามันมิได้กระทำความผิดนั้น ต่อ หน้าราชศัสตรา แต่ได้กระทำในเวลาสงคราม หรือในเขตซึ่ง อยู่ใน อำนาจกฏอัยการศึก ท่านให้ตั้งอาญาจำคุกมันตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๓ ปี

(๓) ถ้ามันได้กระทำความผิดนั้น ในเวลา หรือ ที่อื่น นอกจากที่ ว่ามาแล้ว ท่านให้ตั้ง อาญาจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับด้วย ทั้ง ๒ สถาน

พระราชกำหนดนี้ให้ โว่ วันที่ ๒๔ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็น วันที่ ๑๒๓๐๔๕๖๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(๓๒ วันที่ ๔ เมษายน หน้า ๓๕

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว

เจ้าพนักงานกรมพลตระเวน

พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า เครื่องแต่งตัวเจ้าพนักงานกรมพลตระเวน ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขขึ้น เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัยแล้ว แต่ยังมีหาได้มีพระราชกำหนดไว้ให้เป็นหลักฐาน แก่ผู้ที่จะต้องปฏิบัติไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวเจ้าพนักงานกรมพลตระเวนขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวเจ้าพนักงานกรมพลตระเวน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้ในกรมพลตระเวน ตั้งแต่วันที่ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมวด ๒

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวเจ้าพนักงาน

กรมพดกระเวณ

มาตรา ๓ เครื่องแต่งตัว พดกระเวณ ให้มีดังนี้

ข้อ ๑ มีหมวก ทรง หมวก กะดาด ดีน้ำตาล ขอบเป็น ดีเลือดหมู
ด้ายรัด คาง หนึ่ง เหลือง และมีตราเพชรราชูใน ขอบ บัว กนก ที่ หน้าหมวก

ข้อ ๒ มีเสื้อรูปกระสอบ ดีน้ำตาล คอพับ มีกระตุม ๓ กระตุม
มีกระเป่าบน ๒ ข้าง และมีกระตุม ที่ ปก กระเป่า ข้าง ละ ๑ กระตุม

ข้อ ๓ มีกางเกง ขาดัน ดีน้ำตาล

ข้อ ๔ (๑) มีผ้าพันแข้ง ดีน้ำตาล

(๒) มี รองเท้า หนึ่ง ดีเหลือง หรือ รองเท้า ดีน้ำตาล อย่างใดก็ได้

ข้อ ๕ มีอินทรีรูป ๔ เหลี่ยม กว้าง ๕ เซนติเมตร ข้าง บน
ทาง ต้น คอ มน มุม หัน ผ่า ดีเลือด หมู ติดตาม ตรง บ่า คือ แค คอ ไป หา ไหล่

มาตรา ๔ เจ้านายยาม ให้ มี หมวก ทรง หม้อ คาด ดีน้ำตาล ขอบ
เป็น ดีเลือด หมู ด้าย รัด คาง และ กระบัง หน้า ดีดำ มีตราเพชรราชูใน ขอบ
บัว กนก ที่ หน้า หมวก และมี กางเกง ผ่า ดี น้ำตาล ขาดัน มีเสื้อ แบบ ราชกร
ดีน้ำตาล คอพับ มีกระเป่า บน ข้าง นอก กระเป่าล่าง ข้าง ใน และมี กระตุม
ติด ที่ ปก กระเป่า บน ข้าง ละ ๑ กระตุม กับ มี อินทรี รูป แดง กษณ เหมือน
อย่าง ของ พดกระเวณ

มาตรา ๕ นักเรียน ตำรวจ ให้ มี เครื่อง แต่ง ตัว ดังนี้

ข้อ ๑ หมวกทรง หม้อศาลี สี่หน้าศาลี ฉ้าย รัต คาง แดก กระจับปี่ หน้าสี่ตำ
และมีคราเพชรราชูธิใน ขอบบัว กนก ที่ หน้า หมวก

ข้อ ๒ เสื้อ แบบ ราชการ สี่หน้าศาลี คอพับ มี กระเป๋า บน ข้าง นอก
กระเป๋าด้าน ข้าง ใน และมี กระตม คัด ที่ ปก กระเป๋า บน ข้าง ๑ กระตม

ข้อ ๓ กางเกงผ้า สี่หน้าศาลี ซาลัน

ข้อ ๔ รองเท้า หนังเกลี้ยง สี่เหลี่ยม หรือ ชนิด ผูก เชือก

ข้อ ๕ ดับเบิ้ล แขนง หนึ่ง สี่เหลี่ยม และ ผ้า พืน แขนง สี่หน้าศาลี

อินทรี ๓๓ สำหรับ คัด เสื้อ ทุกชนิด นั้น ให้ ใช้ อินทรี ๓๓ มี รูป และ ลักษณะ
เหมือน อย่าง ที่ ได้ ก่อ ต้าว ไว้ ใน มาตรา ๓ ข้อ ๕ แต่ ให้ มี แถบ เงิน กว้าง ๑
เซ็นติเมตร ตาม กว้าง อินทรี ๓๓ ตาม ขาว คอย

มาตรา ๖ นายพลตระเวณ ชั้น ตำรอง ราชการ และ ว่า ที่ รองอำมาตย์ตรี
ให้ มี เครื่อง แต่ง ตัว เหมือน อย่าง นักเรียน ตำรอง ตัง ก่อ ต้าว แล้ว ใน มาตรา ๕
แต่ ให้ เพิ่ม ขน และ เบ็ด ยัน แปลง บาง อย่าง ดังนี้

ข้อ ๑ เพิ่ม เสื้อ แบบ ราชการ สี่ ขาว คอ คอง มี กระเป๋า และ กระตม ที่ ปก
กระเป๋าด้าน เหมือน อย่าง เสื้อ แบบ ราชการ สี่หน้าศาลี

ข้อ ๒ ฉ้าย รัต คาง ตำ เบ็ด ยัน เป้น ฉ้าย รัต คาง แถบ เงิน กว้าง ๑ เซ็น
ติเมตร

ข้อ ๓ เพิ่ม หมวก กั้น แดง สี่หน้าศาลี พืน ผ้า สี่หน้าศาลี มี ผ้า สี่เหลี่ยม
แซม อยู่ ข้าง บน ๑ แถว กว้าง ครึ่ง เซ็นติเมตร มี ฉ้าย รัต คาง หนึ่ง เหลี่ยม

และมี คราเพชรราชูธิใน ขอบบัว กนก ที่ หน้า หมวก

12๕0/2566

ข้อ ๔ อินทร์ ๓๓ สำหรับติดเสื้อทุกชนิด เปลี่ยนเฉพาะว่าที่รอง
อำมาตย์ตรี ให้ มีแถบเงิน กว้าง ๑ เซ็นติเมตร ขลิบริม อินทร์ ๓๓
แทน แถบเงิน ตามติดอินทร์ ๓๓ ตามยาว

มาตรา ๗ เครื่องแต่งตัว นาย พดกระเวณ ชั้น ต่ำเป็นนายตรี ชั้น รอง
อำมาตย์ และ อำมาตย์ ใน กรม พดกระเวณ ให้ มี ดังนี้

ข้อ ๑ (๑) หมวกทรง หม้อ ตาด สี่หน้า ตาด กระบังหน้าสีดำ ฉ้าย
วัดกลาง เป็น แถบเงิน กว้าง ๑ เซ็นติเมตร มี ตรา เพ็ชรราชัน ใน ขอบบัว
กนก ที่ หน้าหมวก

(๒) หมวก กั้น แดง สี่หน้า ตาด พนม สี่หน้า ตาด มี ฉาย สี่เหลี่ยม แซม
อยู่ ข้าง บน ๑ แถว กว้าง ครึ่ง เซ็นติเมตร มี ฉ้าย วัดกลาง หน้า เหลือง
และมี ตรา เพ็ชรราชัน ใน ขอบบัว กนก ที่ หน้าหมวก

(๓) หมวก แดงเม็ด สี่หน้า ตาด มี แพร่ ๑๖ สี่เหลี่ยม พนม มี ยอด กับ
ใช้ วัดกลาง เงิน และมี ตรา พระ ครุฑ พาดหัด ที่ หน้าหมวก

ข้อ ๒ (๑) เสื้อ แบบ ราชการ สี่แถว คอพับ และ

(๒) เสื้อ แบบ ราชการ สี่แถว คอตั้ง คายาง ที่ กว้างไว้ ใน มาตรา ๕

ข้อ ๒ กับ มาตรา ๖ ข้อ ๑

(๓) เสื้อ สี่แถว หลาด รูปทูน สี่หน้า ตาด คอพับ มี กระเป๋ หัด และ ข้าง
มี ขลิบ สี่เหลี่ยม เป็น แถบ ครึ่ง หน้า ออก และ ปาก กระเป๋ ที่ ข้อ มือ ทาบ เป็น
แผ่น ขาว เรียว ที่ คอ มี ฉาย สี่เหลี่ยม สี่เหลี่ยม ติด ตั้ง แก่ หน้า กอ ไป เพียง
เต็ม ๑๖ มี แถบเงิน กว้าง ๑ เซ็นติเมตร ขลิบริม ถ้า ชั้น อำมาตย์ เดิม
แถบเงิน กว้าง ครึ่ง เซ็นติเมตร ทาบ ที่ กว้าง คอ เสื้อ อีก ๑ แถบ

(๔) มีรถคันใหม่ ดีเดือดหมู

ข้อ ๓ อินทร์ ชูสำหรับ ติด เสือ ทุกชนิด มีรูป แดงลักษณะเหมือน
อย่างที่ได้อีกตัวไว้ใน มาตรา ๓ ข้อ ๕ แก้วรองอำมาตย์ให้ มีแถบ
เงิน กว้าง ๑ เซ็นติเมตร ขดปริม อำมาตย์เหมือน อย่าง รอง อำมาตย์
แต่ให้เพิ่ม แถบเงิน กว้างครึ่ง เซ็นติเมตร ติด ทาบกลาง อินทร์ ชู ตามยาว

ข้อ ๔ (๑) กางเกง ผ่า สี่หน้าคาด ขาดัน

(๒) กางเกง ตัดกระหลาด สี่หน้าคาด ขาดัน มีแถบ ดีเดือดหมูกว้าง ๕ เซ็น
ติเมตร ติด ที่ ตะเข็บ ขา กางเกง ขาว นอก

ข้อ ๕ (๑) ผ่า พนม แฉง สี่หน้าคาด

(๒) ส้นับ แฉง หนึ่งสี่เหล็อง

(๓) รองเท้า หนึ่งเหล็อง เกดียง หรือ ชนิด ผูกเชือก

(๔) รองเท้า ส้นับ หนึ่งเหล็อง

มาตรา ๘ นายพลตระเวน ชั้น มหาอำมาตย์ ให้ มีเครื่อง แต่งตัว
เหมือน อย่าง รอง อำมาตย์ และ อำมาตย์ ตั้ง ที่ กล่าว มา แล้ว ใน มาตรา ๗
มี เพิ่ม ชน และ เปลี่ยน แปลง บาง อย่าง ดังนี้

ข้อ ๑ (๑) เสือ สี่กกระหลาดรูป กนก สี่หน้าคาด คอพับ ที่คอปิดใหม่เงิน
เป็น ดายถัก บน ผ่า สี่กกระหลาด ดีเดือด หมู คิด ตั้งแต่ คอไป เพียง เส็มอบ่า
และ ที่ ข้อ ๒

(๒) มีรถคันใหม่ ดีเดือดหมู มี ขอบ รวด เงิน

ข้อ ๒๑ ทางแกว่ ดักกระหัดต ดั้หน้าตาด ขาลัน มีแถบ ดั้เดอดหม กวาง
๓ เช่นคิเมเดอวี ตัดที่ ตะเชบ ขากางแกว่ ข้างนอกคู่ ๑ หนังกัน ๑ เช่น
คิเมเดอวี ครัง และ มีเส้น ถวดดั้เดอด หม กัน กวาง

อินทรีขน ด้าหรับ คัดเลื่อ ทกชนิด นั้น มีรูป และ ดั้ลักษณะ เหมือน อย่าง
ที่ใด กต่างไว้ ใน มาตรา ๓ ข้อ ๕ แต่ บักใหม่ เจิน เปน ดาย ถัก ขลิบริม
รอบ กวาง ๑ เช่นคิเมเดอวี ครัง

มาตรา ๙ ขอบหมวก ทรงหม้อตาด บรรดา นายพล ตระเวณ และ
นักรเรียน ส้ารวัด ให้ มีแถบ ดั้เดอดหม ขนาด และ อย่าง แถบ กางแกว่ ดั้ถวน
ชัน มหาอำมาคย ให้เพิ่มเส้น ดั้หน้าตาด ๒ เส้น มีถวดดั้เดอดหม กัน
กวาง ตัดที่ ขอบหมวก โดย รอบ

มาตรา ๑๐ นายพล ตระเวณ ชัน รองอำมาคย และ อำมาคย ชัน มีหน้า
ที่ ชมา ให้ มีเดอย ที่ สันรองเท้า เวณ แต่ มหาอำมาคย เปน ใช้รองเท้า ดั้ถ
ให้ มีเดอย เสมอ

มาตรา ๑๑ ถ้า จะ ใช้เครื่อง กันหนาว ให้ นายพล ตระเวณ ทัง ปองไซ เดื่อ
รูปโอเวอวี โคัด ดั้หน้าตาด มีอินทรี ขน ตามยค หรือ เลื่อ สดุม ดั้หน้าตาด
มีดั้เดอด หม กัคย เลื่อทงสองอย่าง นั้น ชมใน ตามดั้เดื่อ แต่ ชน มหาอำมาคย
ให้ มีชมใน แด ขลิบริม หน้าอก ปากกระเบ้า ทายข้อ มีดั้เดอดหม ดั้ถวน
เครื่อง แดงคว เจ้าพนักงาน กรมพล ตระเวณ ค่างอื่น ซึ่ง ไม่ เปน หลัดสำคัญ
เช่น ผา สดุม กัน หนาว หรือ กันฝน หรือ เครื่อง ที่ ประคัม กับ เครื่อง แดงคว
เจ้าพนักงาน กรมพล ตระเวณ เพื่อ ความ เรียบ ร้อย ใน การ บางอย่าง เปนตน

ซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ในพระราชกำหนดนี้โดยเฉพาะแล้ว ให้เสนาบดี
กระทรวงนครบาล มีอำนาจ กำหนดให้เจ้าพนักงาน กรมพดตะเวณ ใช้ ได้
ตามสมควร

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเครื่องหมายเจ้าพนักงาน

กรมพดตะเวณ

มาตรา ๑๒ พดตะเวณชั้นนายยาม เอก, โท, ศรี, และจ่านายยาม ซึ่งลำดับยศต่างกัน ในชั้นนั้น ๆ ให้มีเครื่องหมายยศ ดังนี้
ข้อ ๑ ชั้นนายยาม เอก, โท, ศรี, จ่านายยาม ให้มีบัลลังก์
เล็กกลมติดที่แขนเสื้อข้างซ้าย เนื้อข้อศอกตามลำดับยศ คือ

นายยามศรี	๑	บัลลังก์
นายยามโท	๒	บัลลังก์
นายยามเอก	๓	บัลลังก์
จ่านายยาม	๔	บัลลังก์

ข้อ ๒ ชั้นรองอำมาตย์ อำมาตย์ และมหาอำมาตย์ ให้มีดาวเงิน
ติดที่ข้อมือขวาตามลำดับยศ คือ

- รองอำมาตย์, อำมาตย์, มหาอำมาตย์, ศรี ๑ ดาว
- รองอำมาตย์, อำมาตย์, มหาอำมาตย์, โท ๒ ดาว
- รองอำมาตย์, อำมาตย์, มหาอำมาตย์, เอก ๓ ดาว
- นายพดตะเวณ ตำรวจ ราชการ และว่าที่ยศชั้น รองอำมาตย์, อำมาตย์

มหาอำมาตย์ จะ คิดดาว ตาม ตำบับย์ไม้ไต้ จน ถั่ว จะได้ ปรึประกาศ
พระราชทาน ยศ แลว จึง ให้ ตัดได้

มาตรา ๑๓ นอก จาก เครื่องหมาย ที่ กถาว นี้ ให้ เพิ่ม เครื่องหมาย
นี้ สำหรับ ตำแหน่ง และ นำ ที่ ดังนี้

ข้อ ๑ พดตระเวน นายยาม แต่ จ่านายยาม ให้ มี ตัว เลข คิดบน
อินทรี ๓ สำหรับ หมาย แวง คิด ที่ คอ ข้าง ขวอ หมาย หมวด คิด ที่ คอ
ข้าง ซ้าย หมาย ปรึ จำ ตัว ใน หมวด

ข้อ ๒ นายพดตระเวน ให้ คิด รูป สิ่ง ที่ ทำ ด้วย เงิน ที่ คอ พบ เตอ ทั้ง ๒ ข้าง
และ มี เลข กถาง บั๊กนุก หรือ พระ มหามงกุฎ เงิน คิด ทับ กถาง อินทรี ๓ ดังนี้

- (๑) กอง ปรึ จำ การ และ กอง พนงจัน คิด พระ มหามงกุฎ
- (๒) นอก นั้น คิด ตัว เลข หมาย แวง หรือ พนง
- (๓) ชั้น มหาอำมาตย์ ให้ มี อักษร พระบรมนามาภิธิชโย อ. ป. ร.

เบองบน เปน รูป พระ มหามงกุฎ คิด ทับ บน อินทรี ๓ ตาม ครง

ข้อ ๓ นายพดตระเวน ที่ เปน ราชองครภักย์ ให้ ใช้ สาย โยง ยศ เบ็ญน
เปน ไหม เงิน

หมวด ๔

ว่า ด้วย เครื่อง สำตราวง
สำหรับ ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัว เจ้าพนักงาน

กรมพดตระเวน

รองอำมาตย์, อำมาตย์, แดมหาอำมาตย์ให้ ไซ้กระบี่ฝักทอง ขาว ฝ่าย
หนึ่งเหลือง ฟูใหม่เงิน ส่วนมหาอำมาตย์ ให้ มีแถบเงิน ทับ ฝ่ายหนึ่ง
เพิ่มชั้นอีก ๑ แถบ สำหรับใช้ ในเวลาที่สงครามทางบกมีแถบ

มาตรา ๑๕ เจ้านายยามให้ ไซ้กระบี่ฝักเหล็ก ฝ่ายหนึ่งเหลือง
ฟูใหม่ขาว

การ ศาตกระบี่ตามที่ได้อีกต่าง มาแล้ว ในมาตรา ๑๔ แดมาตรา ๑๕
นี้ ให้ศาคตในเสื้อ

มาตรา ๑๖ พลตระเวน นายยาม และนักเรียน ตำรวจดี ให้ ไซ้
มีเข็มขัด ของ กระสุน กับซอง ตามปกติขบั้น หรือซอง กระบอง
ศาคต นอกเสื้อตามศราว แลของที่ ๆ ให้ ไซ้

มาตรา ๑๗ อาวุธ นอกจากที่ได้กล่าวนี้ เพื่อตรวจในราชการ
ตาดตระเวน ให้ได้นามดี กระทรวง นครบาล กำหนดให้กรม พลตระเวน
ไซ้ได้ตามสมควร

หมวด ๕

ว่าด้วยกำหนด การ แต่งตัว

เครื่อง เจ้าพนักงาน กรม พลตระเวน

มาตรา ๑๘ เจ้าพนักงาน กรม พลตระเวนทั้งไป ตั้งแต่งตัว ดังนี้

เครื่อง เจ้าพนักงาน กรม พลตระเวนให้ถูกต้อง ตาม ระเบียบ ตั้งที่ได้

กำหนดไว้ 12 คือ 2566

ข้อ ๑ พดตระเวน นายขาม จ่านายขาม นักเรียน ตำรวจ ตำรวจ
ราชการ และว่าที่รองอำมาตย์ตรี จะแต่ง เต็มยศ ครึ่งยศ หรือเครื่อง
ประดับ ก็แต่ง อย่างเดียวกันทุกประการ

ข้อ ๒ นายพดตระเวนชั้น รองอำมาตย์ อำมาตย์ และมหาอำมาตย์
ให้แต่งตัวดังนี้

จ่านักหอสมุด

เครื่อง	หมวด	ชื่อ	วัสดุ	วิธีคิด	กางเกง	รองเท้า	หมายเลข
เข็มขัด	หมวดแคชเมียร์ ดีนาต้ามียอด	ดีกกระหัดกรับ พูนิกสันคาด	ดีเดอทดมู	แถบซาตัม	ดั่งหมิงเหลดง		
เข็มขัดขาว	"	ผาขาวแบบ ราชกา	"	"	"	"	
เครื่องยศใหญ่	"	ดีกกระหัดกรับ พูนิกสันคาด	ไมใช่	"	"	"	
เครื่องยศ	"	ผาขาวแบบ ราชกา	"	"	"	"	

12/10/2008

ประเภท	หมวด	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ทางแกง	ร่องเท้า	หมายเหตุ
ประเภท ก.	ทรงพุ่มดอก หรือทรงพุ่มกัน แดดต้นไม้อายุ	สวนพฤกษศาสตร์ แบบราชการ	ไม่ใช่	สวนพฤกษศาสตร์ แบบราชการ	ต้นไม้อายุจะ แก่พุ่มกันหรือ ต้นไม้อายุโต แล้วพุ่มกัน ต้นไม้อายุจะ โตขึ้นพุ่มกัน ต้นไม้อายุจะ โตขึ้นพุ่มกัน	
ประเภท ข.		สวนพฤกษศาสตร์ แบบราชการ	"	"	"	"

ข้อ ๓ รองอำมาตย์ อำมาตย์ มหาอำมาตย์ ถ้าแต่งเครื่อง ตัโมธร ให้แต่งดังนี้

- (๑) เสื้อชั้น นอกผ้าขาว เบาะคอ รูปปลาต เอว คีต อินทร์ธนู ตามชั้นยศ คีตกระดุมข้างละ ๒ กระดุม
- (๒) เสื้อ กักตั้งขาว
- (๓) เสื้อเชิ้ต สีขาว คอตั้ง หรือ คอพับ ผ้าผูกคอดำ
- (๔) กางเกง ตัถกระหลาดสีน้ำตาล แดงสี เลือด หมู ขาขาว
- (๕) หมวกทรง หม้อตาลสีน้ำตาล
- (๖) รองเท้า หนังดำ เถลิง หุ้มข้อเท้า

มาตรา ๑๙ นาย พต.ตระเวน ชั้น ตัถญญาบักวี เวลดา แต่ง เต็ม ยศ
 อย่างไม่ใด ๆ ผู้ที่ได้รับ พระราชทาน เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญหรือ
 ได้รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานูญาต ให้ ประดับ เครื่อง ราชอิสริ ยาภรณ์
 ต่าง ประเทศ ให้ ประดับ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ นั้น ถ้า
 แต่ง ครัง ยศ ให้ ประดับ เครื่อง ราชอิสริ ยาภรณ์ และ เหรียญ เหมือน อย่าง เต็ม
 ยศ แต่ไม่ต้องใช้ สาย สพาย แต่ ถ้า แต่ง เครื่อง ตัโมธร ก็ ตี เครื่อง
 ปรดกักตั้ง ให้ ใช้ แพร แถบ ของ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญ ทำ
 เป็น แผ่น ผากวาง ๒ เช่นคิเมเคอร์ คีต ที่ ออก เสื้อ เบื้อง ซ้าย ครัง แผน กระ
 ดุม คอเสื้อ เว้น แต่ เครื่อง ตัโมธร นั้น จะ ประดับ เหรียญ ขนาด ย่อม แทน
 แพร แถบ ของ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ นั้น ก็ได้ แต่ ถ้า หมาย กระทรงวง
 หรือ โนโบเตียมี่ ความ ว่า ให้ ประดับ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ ก็ ให้ ประ
 ดับ หรือ ถ้า มี ว่า ให้ สรวม สาย สพาย ด้วย ก็ ให้ สรวม สาย สพาย

พด ตระเวน นายยาม จ่านายยาม และนักเรียน ตำรวจวัด จะแต่งเครื่อง เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน ต้อง ประดับ เข็มขลุ่ยเสมอ จะใช้แพรวแถบไม้ไต้ ส่วน นักเรียน ตำรวจวัดชั้น หม่อมเจ้าให้ ประดับ แต่เฉพาะ เข็มขลุ่ยบรมราชภิเศก เข็มขลุ่ยอื่น ๆ ที่ได้รับ พระราชทานไม่ต้อง ประดับ

มาตรา ๒๐ เพื่อบัง คณินให้ เป็นการเข้าใจผิดไปจากพระราชกำหนดให้กระทรวงนครบาล ทำเครื่อง แต่งตัว และเครื่อง หมายถึง ตาม พระราชกำหนด นี้ไว้ทุก อย่าง สำหรับเป็น แบบใน การ แต่งเครื่อง แต่งตัว ดับไปจะทำให้ ผิดไป จากแบบ นั้นไม่ได้

มาตรา ๒๑ การ แต่งตัว เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน ที่ ได้ กำหนดไว้ นี้ กำหนดให้เพื่อ เป็น หลัก แห่ง การ แต่งตัว เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน แต่ ถ้ามี พระบรมราชโองการ ให้ เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน แต่งตัว ประการใดแล้ว ไม่เป็น อันผิด ต่อ พระราชกำหนด นี้

มาตรา ๒๒ ห้ามมิ ให้เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน เวลา แต่งเครื่อง เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน ใช้เครื่อง ประดับกาย อย่างอื่น ซึ่ง มิได้ มี พระบรม ราชานุญาตให้ ใช้ ติด นอกหรือ ทับเครื่อง แต่งตัว เจาพนักงานกรมพด ตระเวน

หมวด ๒

ว่าด้วย ผู้ ที่ จะได้รับ เครื่อง แต่งตัว
เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน

มาตรา ๒๓ เครื่อง แต่งตัว เจาพนักงาน กรมพด ตระเวน ตาม พระราชกำหนด นี้ พด ตระเวน นายยาม จ่านายยาม และ นักเรียน ตำรวจวัด ให้

12/10/2566

เบิกจ่าย ของ หอวง ใช้ตลอดเวลาที่ อยู่ใน ราชการ กรม พด ตระเวน ตามที่ กำหนดให้เบิกได้ ส่วน นาย พด ตระเวน ให้ เบิก จ่าย ได้ เฉพาะ ใน ครั้ง แรก ที่ รับ ตำแหน่ง ยศ ครั้ง เดียว หรือ ใน คราว ที่ เปลี่ยน แปลง ทุก สิ่ง และ ให้ เลื่อน บัด ภัทร ทรง นคร บรม มี อำนาจ กำหนด จ่าย ให้ ตาม ดั้ม ควร

มาตรา ๒๔ บรรดา เจ้าพนักงาน กรม พด ตระเวน ซึ่ง จะ เบิก เครื่อง แต่ง ตัว ของ หอวง ไป ใช้ ใน ราชการ นั้น ให้ เลื่อน บัด ภัทร ทรง นคร บรม มี อำนาจ ที่ จะ กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทั้ง ปวง ว่า สิ่ง ใด ควร จะ จ่าย ให้ นาน เวลา เพียง ใด ต่อ ครั้ง

มาตรา ๒๕ บรรดา เจ้าพนักงาน กรม พด ตระเวน ซึ่ง ได้ กำหนด ชั้น เครื่อง แต่ง ตัว ตาม พระราช กำหนด แล้ว นั้น ให้ มี ทำ เนิบ ถา มั น ตรี เป็น ชั้น ดัง นี้

มหาอำมาตย์เอก	เทียบได้มอ นายพดเอก
มหาอำมาตย์โท	เทียบได้มอ นายพดโท
มหาอำมาตย์ตรี	เทียบได้มอ นายพดตรี
อำมาตย์เอก	เทียบได้มอ นายพันเอก
อำมาตย์โท	เทียบได้มอ นายพันโท
อำมาตย์ตรี	เทียบได้มอ นายพันตรี
รองอำมาตย์เอก	เทียบได้มอ นายร้อยเอก
รองอำมาตย์โท	เทียบได้มอ นายร้อยโท
รองอำมาตย์ตรี	เทียบได้มอ นายร้อยตรี
จ่านายยาม	เทียบได้มอ จ่านายสิบ

12/10/2566

หมวด ๗

ว่าด้วยผู้กระทำผิดต่อพระราชกำหนด

มาตรา ๒๖ บุคคลผู้ใดหรือพวกใด บรรดาที่ไม่มีอำนาจแต่งตั้งด้วยเครื่องเจ้าพนักงาน กรมพลตระเวน ตามพระราชกำหนดนี้ บังอาจแต่งตัวเองกีด หรือผู้ใดจัดหรือขุดถนนใหญ่ที่ไม่มีอำนาจแต่งตั้งด้วยเครื่องเจ้าพนักงาน กรมพลตระเวนนี้ แต่งตัวด้วยเครื่องเจ้าพนักงาน กรมพลตระเวน อันต้องด้วยพระราชกำหนดนี้ กีด หรือขบงด้วยแบบอย่างเก๊ ซึ่ง กรมพลตระเวน ยังคงใช้แต่งเข้ามาตั้งราชการ กีด บุคคลผู้หนึ่งหรือพวกหนึ่ง มีความผิด ท่านเห็นง आयุจําคักไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำและปรับด้วยทั้ง ๒ ด้ถาน

พระราชกำหนดนี้ให้ไว้วันที่ ๓๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๙๗
เป็นวันที่ ๑๖๐๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศใช้ยศนายตำรวจภูธร
พระพุทศักราช ๒๔๙๗

มีพระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่า เวลานี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง กอง ตำรวจภูธร ฉายา ออกไปตาม หัวเมืองทั่วทุกมณฑล มีจำนวนคนมาก เป็น หลักฐานมั่นคงแล้ว นับว่ากรมตำรวจภูธรเป็น กรมใหญ่ ในกระทรวงมหาดไทย กรมหนึ่ง สมควร จะ พระราชทานยศนายตำรวจภูธร ดัง หากได้

12/10/2566

เพราะฉะนั้น บรรดายศนายตำรวจทั้งปวงให้เรียกว่า นายสืบตำรวจ
จ่านายสืบตำรวจ นายตามตำรวจ นายร้อยตำรวจ นายพันตำรวจ นาย
พลตำรวจ แต่ให้มีลำดับชั้นดังนี้ คือ

นายพลตำรวจเอก

นายพลตำรวจโท

นายพลตำรวจตรี

นายพันตำรวจเอก

นายพันตำรวจโท

นายพันตำรวจตรี

นายร้อยตำรวจเอก

นายร้อยตำรวจโท

นายร้อยตำรวจตรี

นายตามตำรวจ

จ่านายสืบตำรวจ

นายสืบตำรวจเอก

นายสืบตำรวจโท

นายสืบตำรวจตรี

สืบต่อไป ดังนี้

ประกาศมาณวันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

เป็นวันที่ ๑๖๐๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

12/10/2566

เล่ม ๓๒ วันที่ ๔ เมษายน หน้า ๒๖

ประกาศตั้งผู้บัญชาการ โรงเรียนราชแพทยาลัย

มีพระบรมราชโองการเห็นอเกล้าฯ คำว่าสั่งว่า โรงเรียนราชแพทยาลัย ได้จัดการศึกษาวิชาแพทยเจริญยิ่งขึ้นโดยลำดับ ทั้งกิจการของโรงเรียนก็ได้ขยายให้กว้างขวางขึ้น เป็นหลักฐานในการศึกษาวิชาแพทยได้ สมควรจะมีผู้ที่ทรงคุณวุฒิสามารถตั้งขึ้นเป็นผู้บัญชาการ ทรงพระราชดำริเห็นว่า มหาอำมาตย์ตรี พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาท นเรนทร ผู้ช่วยปลัดทูลฉลอง กระทรวงธรรมการสมควรจะเป็นผู้ทรงบังคับบัญชาการโรงเรียนนี้ไว้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาท นเรนทร เป็นผู้บัญชาการโรงเรียนราชแพทยาลัยตั้งแต่วันนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เวนวันที่ ๑๖๑๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๘ เมษายน หน้า ๑๒๑

ประกาศตั้งตำแหน่งอธิบดีกรมศึกษาธิการ

มีพระบรมราชโองการเห็นอเกล้าฯ คำว่าสั่งว่า ตำแหน่ง อธิบดีกรมศึกษาธิการว่างอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า อำมาตย์เอก พระยาไพศาลศิลปศาสตร์ เจ้ามกรมกรมศึกษาธิการ สมควรจะเป็น อธิบดีกรมศึกษาธิการได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อำมาตย์เอก พระยาไพศาลศิลปศาสตร์ เจ้ามกรมกรมศึกษาธิการ เป็น อธิบดีกรมศึกษาธิการ ตั้งแต่วันนี้ไป

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๖๗

ประกาศมาแต่ณวันที่ ๑๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๖๑๕ ในรัชกาลปัตยุมัน

เดิม ๓๒ วันที่ ๑๘ เมษายน หน้า ๑๒๒

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ยกเว้นเงิน อากศ ค่าน้ำ แลเงินค่าราชการ

ในตำบลหัวหิน จำนวน พ.ศ. ๒๔๕๗

พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ
พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ได้เกิด
ไข้กาฬโรค ที่ตำบลหัวหิน แขวง เมือง ปราณบุรี เมื่อเดือน กันยายน
พ.ศ. ๒๔๕๗ ราษฎร พวกนี้ ขยพยครอบ ครวี่ หมี ระดำ ระดำยไม่เปนอัน
คัง หน้า ประกอบ การ หาเลี้ยงชีพ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออก
ประกาศยกเว้น เงินอากศค่าน้ำ แลค่าราชการ จำนวน พุทธศักราช ๒๔๕๗ แก่
ราษฎร ตำบลหัวหินไว้เพื่อเป็ม การ บำรุง ฟู ฟู

คำกล่าวว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๔ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้แทนเสนาบดี

12/10/2566

เดิม ๓๒ วันที่ ๒ พฤษภาคม หน้า ๖๙

ประกาศตั้งกองฝึกหัดผู้กำกับตึกเสื้อ

นายกองใหญ่ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมารพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงดำรงตำแหน่ง นายปลัดเสนาบดี ทรงมีรับบัญชาเสด็จมาและตึกเสื้อทั่วไป มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมสั่งว่า หน้าที่ผู้กำกับตึกเสื้อ นั้น เป็นหน้าที่สำคัญ อย่างหนึ่ง ที่จะต้องเป็น ผู้ฝึกฝนให้คนบวกรู้จักรักษา คำสั่งว่า พระมหากษัตริย์ และเรียนรู้แบบแผนวิชาการ นึกกรมที่จะทำการปกครองประโยชน์แก่ชาติบ้านเกิดเมืองนอน เพราะฉะนั้น ในหน้าที่ผู้กำกับจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิพิเศษซึ่งเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้อาการในหน้าที่เสด็จมาแต่มาแล้ว แต่เข้าใจรับที่กิจการแห่งกองตึกเสื้อได้ดำเนินไปโดยรวดเร็ว และขยายเป็นการแพร่หลายขึ้น จึงยังมีคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาวินิจฉัยผู้กำกับให้พอเพียงแก่หน้าที่ได้ และเมื่อได้ขยายการปกครองตึกเสื้อเป็นการแพร่หลายซึ่งมีกองตึกเสื้อตั้งขึ้นในเมืองมณฑลต่าง ๆ มากด้วยกัน ฉะนั้น ระเบียบการฝึกหัดตั้งสอน ย่อมมีอาการเปลี่ยนแปลงผิดแผกแปลกกันไปทีละเล็กทีละน้อยตามที่อยู่ใกล้และไกลใน ธรรมดา ด้วยเหตุฉนั้นจึงทรงพระราชดำริเห็นว่า เพื่อจะคงไว้ซึ่งระเบียบการฝึกหัดตั้งสอนตึกเสื้อตามเมืองมณฑลต่าง ๆ ให้ทำการเป็นระเบียบเหมือนกัน ฉะนั้น จึงเป็น การสมควรจะจัดตั้ง กองฝึกหัดผู้กำกับตึกเสื้อขึ้นในกรุงเทพฯ แห่งหนึ่งสำหรับเป็นที่สำนึกลศึกษาวิชาต่าง ๆ ซึ่ง จะสำหรับใช้ ในหน้าที่ผู้กำกับตึกเสื้อต่อไป เพื่อใ้เรียนรู้แบบแผนวิชาการในหน้าที่นี้โดยเสถียร

12/10/2566

แล้ว และ นำ แบบ อย่าง ที่ ตี ไป ใช้ ใน กอง ลูก เลื่อ ค่าง ๆ เพื่อ ดำ เนิน การ
เป้น ระเบียบ ชน หนึ่ง ชน เดียว กัน

จึง ทรง พระ กรุณา ไป รด เกล้า ๆ ให้ ตั้ง กอง ผัก หนึ่ ผู้ ก่า กับ ลูก เลื่อ ชน
ใน บริเวณ สโมล ร์ คณะ เลื่อ บ่า ณ พระ ราชนิเวศน์ ลาด ชน ดิศ สำหรับ เป้น ที่
ด้าน ก้ ศึกษา วิชา ผู้ ก่า กับ ทัว ไป ทั้ง กรุง เทพมหานคร แล หัว เมือง ให้ ชน นาน
นาม กอง นักเรียน นี ว่า กอง ผัก หนึ่ ผู้ ก่า กับ ลูก เลื่อ ใน พระ บรม ราชนิเวศน์ ลาด ชน
ซึ่ง รวม การ อยู่ ใน กรม นักเรียน เลื่อ บ่า หาดวง ชน อยู่ ใน ความ ปก ครอง
ของ กรม เสนาธิการ เลื่อ บ่า และ ทรง พระ กรุณา ไป รด เกล้า ๆ ให้ เสนา
ธิการ เลื่อ บ่า เป้น หน้า ที่ อำนวย การ ศึกษา การ ใน พน กนี้ โดย ตลอด

ส่วน ผู้ ที่ จะ เข้า เป้น นักเรียน ผัก หนึ่ ใน กอง นี้ ต้อง เป้น รอง ผู้ ก่า กับ
หรือ ลูก เลื่อ เอก ประจำ ใน กอง ลูก เลื่อ กอง ใด กอง หนึ่ง อยู่ แลว หรือ เป้น
คน ใน โรงเรียน ซึ่ง มี กอง ลูก เลื่อ ประจำ อยู่ หรือ ซึ่ง คิด จะ ตั้ง กอง ลูก เลื่อ
ชน และ ต้อง มี หนังสือ อื่น ๆ นำ มา จาก นาย ก กรมการ จัด การ ลูก เลื่อ
ใน มณฑล ของ คน ก่า กับ มา ด้วย เพื่อ เป้น หลัก ฐาน

กำหนด เวลา ที่ จะ อยู่ เฝ้า เรียน ใน โรงเรียน นั้น ให้ มี กำหนด เวลา เฝ้า
เรียน ๒ เดือน เต็ม เริ่ม แลว วันที่ ๑ พฤศจิกายน เป้น ต้น ไป จนถึง วันที่ ๓๑
ธันวาคม เต็ม ไป ทุก ๆ ปี หรือ ถ้า เต็ม ใจ จะ โดย เสด็จ พระ ราชนิเวศน์
ในการ ผัก หนึ่ ประตอง ยก เลื่อ บ่า กอง เสนา หลวง ด้วย ก็ ได้ สุด แลว แต่ ใจ
สมัคร แต่ ถ้า ใด ใด จะ ตาม เสด็จ แลว ต้อง อยู่ จน หมด เซล ร์ เวลา ที่ ผัก หนึ่
ประตอง ยก จะ กลับ ก่อน ไม่ ได้ ส่วน นักเรียน ผู้ ที่ มี เศรษฐ ฐานะ อยู่ ใน

กรุงเทพฯ ฯ นั้น คงให้มาศึกษาวิชาเฉพาะ แต่เวลาเล่าเรียน คือ เข้าไปเรียน
กลับ ส่วน นักเรียน ผู้ที่มี เติหะสถาน อยู่หัวเมือง นั้น คง ประจำถิ่น อยู่
หัตถ์นอนที่โรงเรียน ตลอดเวลา ซึ่ง เป็นส่วน พระราชทาน พระราชทรัพย์
เลี้ยงดูโดยเฉพาะ

เมื่อ นักเรียน ผู้ใดได้ ศึกษาวิชา ครบกำหนด และ สอบได้ ได้ตามหลักสูตร
จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน ใบประกาศนียบัตร เป็นสำคัญ

ใบประกาศนียบัตร นั้น มีแปด ประเภท คือ

ก. ประเภทที่ ๑ เป็นใบ ประกาศนียบัตร พิเศษ ที่จะได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน แก่ นักเรียน ที่สอบได้ ได้ตาม หลักสูตร ซึ่ง
เป็นผู้ที่ ได้ โดยเสด็จ พระราชดำเนียร ใน การ ฝึกหัด ประดองยุทข เจือมา กอง
เสนาหลวง

ข. ประเภทที่ ๒ เป็นใบ ประกาศนียบัตร สำมัญ สำหรับ พระราชทาน
แก่ นักเรียน ที่สอบได้ ได้ตาม หลักสูตร ที่มี ได้ โดยเสด็จ พระราชดำเนียร ใน การ
ฝึกหัด ประดองยุทข กับ กองเสนาหลวง

ทั้ง นี้ ตาม หมายก ธรรมเนียม การ จัดการ ตกเดือน มณฑลใด ใด ครึ่ง ผู้ใด มา ศึกษา
วิชาการ ใน แขนก นี้ เป็น จำนวน เท่าใด ก็ ให้ตั้ง รายงาน นักเรียน ไปให้
นายกองโต พระอภัยมณี มุขมนตรี เสนาธิการ เชื้อมาทราบ ภายใน กำหนด เดือน
กันยายน เดิมต่อไปทุก ๆ ปี เพื่อได้เตรียม จัดสถานที่ สำหรับ การ เค้าเรียน
ให้เป็น การ พอเพียง

ประกาศมาณวันที่ ๖ พฤษภาคม พระพุทธเจ้าราชา ๒๔๕๘

เล่ม ๓๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม หน้า ๗๐

ประกาศยกตำแหน่งสมุหราชองครักษ์เสือป่า

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ดังว่า บรมราชาของครักษ์ ทหารบก ทหารเรือ และ ตำรวจภูธร ก็ได้ รวม อยู่ใน สมุหราชองครักษ์ ทหาร ผู้ เดียว แล้ว เว้น แต่ ราชองครักษ์ เสือป่า ยัง แยก อยู่ อีก ส่วน หนึ่ง ทรง พระราช ดำริ หวัง ยัง เป็น การ ก้าว ก้าว ไม่ เป็น ระเบียบ ใด เพราะ ฉะนั้น เมื่อ ได้ ให้ นาย พลตรี และ นาย กอง เอก พระยา ประสิทธิ์ ศักการ ได้ มา เป็น ผู้ ช่วย สมุหราชองครักษ์ แล้ว ก็ เป็น โอกาส อัน สมควร ที่ จะ ดัด แปลง แก้ ไข ระเบียบ การ ได้ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ เลิก ตำแหน่ง สมุหราชองครักษ์ เสือป่า เสีย ยก ตำแหน่ง ราชองครักษ์ เสือป่า ไป รวม อยู่ใน สมุหราชองครักษ์ ทหาร ดิบ ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็น วันที่ ๑๖๔๐ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

เด็ม ๓๒ วันที่ ๙ พฤษภาคม หน้า ๗๓

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง จัด เขต ที่ เพลิง ไหม เมือง เพ็ชรบุรี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

เมื่อ วันที่ ๑๘ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เกิดเพลิงไหม้ใหญ่ ๕ เมือง เพ็ชรบุรี ทพย สมบัติ ของ ราษฎร เสีย หาย ไป เพราะ อัคคีภัย

เป็นอันมาก กระทรวงมหาดไทยได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา
 กราบบำนาจของรูดพระบาท ทรงส่งจดพระราชหฤทัยแด่ทรงตั้งข้าราชการ
 เพ็ชรบุรีที่คอยเสียบทรพย์สัมพันธ์แต่เช้าไว้ด้วยความทุกข์ยากลำบากเพราะ
 เหตุอหิไทยครั้งนี้เป็นอันมาก ทรงพระราชดำริเห็นว่าที่เมืองเพชรบุรี
 บ้านเรือนราษฎรปลูกยึดยึดติดกันแน่น แต่เรือนโรงไทยมากปลูก
 ด้วยไม้หลังคาจาก อันเป็นเชื้อให้เพลิงติดลุกลามได้ง่าย ทั้งถนน
 หนทางที่มีอยู่แต่เดิมก็คับแคบ ไม่เป็นระเบียบแต่กว้างขวางพอที่จะ
 บดบังกัน อหิไทยได้ทันทั่วๆ ด้วยเหตุเหล่านี้ เมื่อเกิดอหิไทยขึ้นเพลิง
 จึงลุกลามไหม้บ้านเรือนทรพย์สัมพันธ์ของราษฎรเสียหายไปเป็นอันมาก
 เพราะฉะนั้น เพื่อบดบังกันเหตุอันตรายอันอาจจะมีเกิดขึ้นด้วยอหิไทย
 ดังที่ได้บังเกิดขึ้นแล้วคราวนี้ แต่เพื่อความสุขดำรงอายุของประชาชน
 ต่อไปภายหน้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการต่อไปนี้

๑. ให้แก่ถนนเก่าขยายแต่ตัดถนนใหม่ ตามที่ได้หมายไว้ในแผนที่
 ที่เจ้าพนักงานได้ขีดประกาศไว้ ณ ศาลากลางเมือง
๒. ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดปลูกสร้างเพิงหรือเรือนโรงอันกำบัง
 ด้วยไม้ขัดแตะหรือด้วยแผงหรือด้วยใบไม้ อันอาจจะเป็นเชื้อให้เพลิง
 ติดลุกลามขึ้นได้ง่าย ในเขตที่ ๆ เเพลิงไหม้แล้วต่อไป แต่เพื่อ
 ที่จะมิให้ผู้ของอหิไทย ซึ่งเป็นผู้ไร้เคหสถานบ้านเรือนอยู่ด้วยได้
 รับความทุกข์ลำบากเพราะไม่มีที่อาศัย และจะทำให้มีนคนถาวรก็
 ไม่ทันทั่วๆ กันนี้ จึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ปลูกเรือนโรง

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๗๓

มุ่งด้วยใบไม้หรือไครยไต้ ในระหว่างนี้ชั่วคราว ตามกำหนดเวลาที่ผู้ว่า
ราชการเมืองเพชรบุรีจะได้ออกหนังสืออนุญาตให้

๓. เขตละ ส่วน ๑ ของ เขตที่ ๆ เพลิงไหม้แต่ที่ ๆ ติดต่อกับเขต
เพลิงไหม้ คือ ในบริเวณที่ปากควนตอกแม่น้ำ ตั้งแต่เชิงสะพานช้าง
ไปตามถนนสี่พระอินจน บรรจบถนนราชดำเนิน ตามถนนราชดำเนินไป
บรรจบถนนราชวิถี ลงไปตามถนนราชวิถีจนถึงริมแม่น้ำ ขึ้นตาม
ริมแม่น้ำมาจนบรรจบที่เชิงสะพานช้าง ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด บดุงเรือน
โรงอื่น กำบังด้วยไม้ซดตะ หรือใบไม้ เพราะในบริเวณนี้เป็นที่ตั้งสถาน
ที่ทำการของรัฐบาล จำจะต้องระวังรักษาอันตรายโดยกวดขัน

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้แทนเสนาบดี

เล่ม ๓๒ วันที่ ๙ พฤษภาคม หน้า ๗๔

ประกาศเลิกใช้พระราชบัญญัติระงับโรคระบาด

ในตำบลมขามไหย่ง ตำบลตลาดกลาง ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองฯ นครบุรี

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นแก่ถ้าฯ ดังว่า ตามความใน
ประกาศลงวันที่ ๔ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ให้ใช้พระราช
บัญญัติระงับโรคระบาดในตำบลมขามไหย่ง ตำบลตลาดกลาง ตำบล
ท้ายบ้าน และของเมืองนครบุรีนั้น บัดนี้ผู้ว่าราชการเมืองและแพทย์หลวง

ได้ มีใบ บอก กราบ บังคม ทูล ทรง ทราบ ฝ่าละอองธุลี พระบาท ว่า กภาพโรค
ซึ่ง เกิด ขึ้น นั้น แพทย์ ได้ จด ทาร บัอง กัน ดัง บ แลว จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ถอน พระราชบัญญัติ ระเบียบ ไรครระบาท ๑ พระพุทธศักราช
๒๔๕๖ ใน ท้อง ที่ อนัน กดำว มา แลว ข้าง คั้น แต่ บัดนี้ เป็น คั้น ไป

คำสั่งว่า การ มหาชาติไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้แทนเสนาบดี

เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม หน้า ๗๗

ประกาศพระราชทานนามเรือกลไฟ

มี พระ บรมราช โองการ ดำรัส เห็น เกล้า ฯ ว่า นาม เรือ กลไฟ พระ
ที่ นึ่ง แล เรือ ราชกร ของ เก้า ซึ่ง บัดนี้ ไม่ มี ต้า เรือ แลว ไม่ ควร จะ ทัง
ให้ ต้า บ ตูญ เดี่ย ควร นำ มา ขนาน เปน นาม เรือ ใน บัด ย บัดนี้ ๑ นึ่ง
การ ที่ จะ เสด็จ พระราช ดำเนริ เตียบ มณฑล บัษ ได้ คราว นี้ จะ ได้ เสด็จ
ด้วย เรือ ประชาธิปก ของ บริษัท อัดดีเอเซียติก เปน เรือ พระที่ นึ่ง จึง ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน นาม เปดียน ใหม่ ว่า เรือ อรรถราช
วเรช เพื่อ เปน เกียรติยศ แก่ บริษัท นั้น กับ โปรดเกล้า ฯ ให้ เปดียน
นาม เรือ บั ว่า ว่า เรือ วิเทศ กิจ การ คั้ง แต่ บัดนี้ ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๖๕/๒๖๖๖ ใน รัชกาล บัด ย บัดนี้

เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๗๘

ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บเงินภาษี โรงเรือน ในเขตรัฐชาติบาดเมืองชลบุรี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตาม อัตราเก็บเงิน ภาษีโรง เรือน ใน เขต รัฐ ชาติ บาด เมืองชลบุรี ประเภทที่ ๒ เรือนโรงที่ไม่ได้เช่าและไม่มีสินค้าเก็บหนึ่งห้องละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ นั้น ยังไม่เหมาะ กับ เรือน โรง ที่ ต้อง เสีย ภาษี เพราะฉนั้น ตั้งแต่วันที่ ได้ ตง ประกาศ นี้ เป็น ต้น ไป ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เปลี่ยน อัตรา เก็บเงิน ภาษี โรง เรือน ใน เขต รัฐ ชาติ บาด เมืองชลบุรี ประเภทที่ ๒ ดังนี้ คือ เรือนโรงที่ไม่ได้เช่าและไม่มีสินค้าที่มีชอกกว้างเกิน ๔ ศอกขึ้นไป แต่อกไก่ยาวเกิน ๒ ศอกขึ้นไป เก็บหนึ่งห้องละ ๑ บาท ส่วน เรือน โรง ที่มี ชอก แต่ อก ไก่ ขนาด เล็ก กว่า นี้ ยกเว้นไม่ต้อง เสีย ภาษี โรง เรือน

คำตาว่า กรม มหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

12/10/2566

ผู้แทนเสนาบดี

เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม หน้า ๗๕

กฎมณเฑียรบาลเพิ่มเติม

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำนวณเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า กฎมณเฑียรบาลที่มีอยู่แต่ก่อน ยังหาพอเพียงแก่การไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ออกกฎมณเฑียรบาลเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ผู้ใดรับหญิง นคร โสเภณี ฤ็กหญิง แพศยา หาส์เลี้ยงชีพ โดยทาง บำรุง กาม เข้ามา ร่วม ตั้งวาสน์ ภายใน เขตร์ พระราช ตำหนัก แห่งใด ๆ ท่าน ว่ามัน ประพฤติ ละเมิด พระราช อาญา โดย อาการ อัน ตามก ให้ถึง พระราช อาญา ทั้ง ชาย แล หญิง ผู้ ประพฤติ ทราจาร นั้น มีระวาง โทษจำจริงไม่เกินคน ละ ๑ ปี

มาตรา ๒ ผู้ใดรู้เห็น เป็นใจ ใน ความ ประพฤติ ทราจาร เช่นนี้ ถ้า แต่มัน เป็น เจ้า ของ ห้าง ท่าน ว่ามัน มีความ ผิด เสมอ ตัว การ ต้อง ระวาง โทษจำจริงไม่เกิน ๑ ปี แต่ ถ้า มัน มิใช่ เจ้า ของ ห้าง ให้ถึง พระราช อาญา เพียง กึ่ง ๑ แห่ง พระราช อาญา ที่ ตัว การ ได้รับ

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๖๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๘๐

ประกาศพระราชกฤษฎีกา

กำหนดจัดที่ดินสร้างทางรถไฟสายเหนือ

มีพระบรมราชโองการ คำนวณเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ทราบทั่วกันว่า การสร้างทางรถไฟสายเหนืออันได้ตั้งต้นทำทาง

แยกจาก ทาง รถไฟสาย นครราชสีมาที่ ตำบลบ้านเกาะ ซึ่งได้มีประกาศห้าม
 มาแล้วแต่ก่อน มิให้เจ้าของที่ดินซึ่งถูก ทางรถไฟ เปลี่ยนที่ดินให้เป็น
 ของผู้อื่นด้วย ข้าราชการ ค่ำ ๆ ตั้งแต่เมือง บุรีรัมย์ จนถึง เมือง นครจำปาสก
 ตอนหนึ่ง ตาม ประกาศพระราชกฤษฎีกาถึงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน รัตน
 โกสินทรศก ๒๔๕๓ นั้น

บัดนี้การ สร้าง ทางรถไฟหลวง สายเหนือ ตอน นครจำปาสก ถึงนคร
 เชียงใหม่ นั้น เจ้าพนักงาน กรมรถไฟได้ปรึกษาคัดทางเสร็จแล้ว เจ้าน
 กำจัดทำการก่อสร้างอยู่ เพราะฉะนั้น บรรดาที่ดินสองข้าง ทางรถไฟที่
 กล่าวมาแล้วนี้ วัตถุประสงค์ของ ทางรถไฟนั้น ออกไปข้างละ ๒๐ วา
 ถ้าทำสถานีข้าง ละ ๕๐ วา ถ้าเป็นที่ว่างเปล่าไม่มีเจ้าของ ห้ามมิให้
 ผู้หนึ่งผู้ใดจับจอง ถ้ามีเจ้าของ ห้ามมิให้ยกให้แก่ชายแดน
 เปลี่ยนแก่ผู้หนึ่งผู้ใดก่อนที่ได้รับใบอนุญาตจากสมุหเทศาภิบาล ถ้าหาก
 ว่าเจ้าของที่ดินมีประสงค์ จะยกที่ดินของตนให้หรือ ชาย หรือ แดงเปลี่ยน
 แก่ผู้หนึ่งผู้ใดแล้ว ก็ให้นำความแจ้งต่อสมุหเทศาภิบาลให้ทราบก่อน
 เมื่อสมุหเทศาภิบาลได้ ปรึกษาด้วยเจ้าพนักงาน กรมรถไฟเห็นไม่ จำเป็นจะต้อง
 ใ้ที่นั้น ในการรถไฟแล้ว ก็ จะอนุญาตให้ ชายแดนเปลี่ยนได้
 ถ้าต้องการไว้ใช้ ใน การรถไฟ เจ้าพนักงาน จะได้รับชื่อไว้เป็นของหลวง
 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดเขาที่ดินใน กำหนดเขต ทางรถไฟนี้ไป ลักตอบ ยกให้หรือ
 ชายแดนเปลี่ยน กับผู้ใด หรือปลุกสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นโดยไม่ได้ รับ
 อนุญาต จากสมุหเทศาภิบาล แลเจ้าพนักงาน รถไฟก่อนแล้ว ให้ถือว่า
 การที่กระทำนั้น เป็นอันใช้ ไม่ได้ตาม ประกาศนี้ แลจะไม่ได้รับเงินใช้

คำที่ขึ้นแต่คำตั้งของเหล่านี้ ตามประกาศเสนาบดีจัดซื้อที่ดินที่จะได้
ประกาศต่อไป

ประกาศพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่ ๑๖๕๙ ในรัชกาลปัจจุบัน
เต็ม ๓๒ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม หน้า ๘๒

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่องแก้ไขวิธีนำคู่มือบางตำบลในมณฑลนครไชยศรีเป็นวิธีนำปางดอย

พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ
พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า การทำนา
ในมณฑลนครไชยศรีในระหว่าง ๔-๕ ปีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ได้จะได้
ผลเต็มตามปรกติ เป็นเหตุด้วยน้ำน้อยไม่พอหล่อเลี้ยงต้นข้าว เมื่อ
การทำนามีเหตุเสียหายอยู่แทบทุกปีเช่นนี้แล้ว ก็ย่อมเป็นความ
เดือดร้อนแก่ราษฎรอยู่ อาศัยพระมหากรุณาธิคุณซึ่งมีอยู่แก่ทวย
ราษฎรทั้งหลาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขวิธีนำคู่มือ
บางตำบลในมณฑลนครไชยศรีเป็นวิธีนำปางดอย แต่เปลี่ยนอัตรา
ใหม่ให้พอสมควรแก่ภูมิประเทศ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป
ตั้งมีรายตำบลแจ้งในบัญชีท้ายประกาศนี้

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

12/10/2566 (ตงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้แทนเสนาบดี

อำเภอเมือง เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคนหรือ ฟางดอย	คัน ดิน	คู โคนหรือ ฟางดอย	คัน ดิน
๑	บ้านบึง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๒	ไม้ขวาง	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน ดิน
๓	คลังขันธ์	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๔	บางกุ้ง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๕	สวนแดง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๖	ไร่รถ	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน ดิน
๗	ศาลาขาว	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๘	ดอนมะสัง	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน ดิน
๙	ทับด้เหล็ก	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๐	บ้านโพ	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๑	พันคำตั้ง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๒	ท่าระหัด	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๓	ท่าว่า	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๔	ท่าเพียง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๕	โพพระยา	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๖	ดอนศาล	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๑๗	โคกโคเค็ม	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๑๘	วิหารแดง	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน
๑๙	โคกหม้อ	คู โคน	คัน ดิน	ฟางดอย	คัน ดิน

เลขที่	คำมด	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู้โคหรือ ฟางตอย	ชัน	คู้โคหรือ ฟางตอย	ชัน
๒๐	ดอนกำยาน	คู้โค	โท	ฟางตอย	ตรี
๒๑	หัวเวียง	คู้โค	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๒๒	วัดใหญ่	คู้โค	ตรี	ฟางตอย	ตรี

จ้ำนักหอสมุด

ตำบลบางปลาหมอ เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคนหรือ ฟางตอย	คัน ดิน	คู โคนหรือ ฟางตอย	คัน ดิน
๑	ท่ามพิน	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๒	บ้านยอศ	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๓	วังมะขาม	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๔	วังตาเพชร	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๕	บ้านพุกษ์	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๖	บ้านแหลม	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๗	บางใหญ่	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๘	ตะแคงหมู	ฟางตอย	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๙	มะขามตม	ฟางตอย	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๑๐	วัดโบสถ์	ฟางตอย	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๑๑	ชนนัง	คู โคน	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๒	เกาห้อง	คู โคน	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๓	โคกคราม	คู โคน	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๔	บ้านแขก	คู โคน	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๕	ตะค้ำ	คู โคน	คัน ดิน	ฟางตอย	โท
๑๖	ตาบเงิน	คู โคน	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๗	กฤษณา	ฟางตอย	คัน ดิน	ฟางตอย	โท
๑๘	สำ	ฟางตอย	คัน ดิน	คู โคน	โท
๑๙	ไม้กอนดิน	ฟางตอย	คัน ดิน	คู โคน	โท

เลขที่	คำขาด	เดิมเป็น		เปลี่ยนเป็น	
		คู่ โค หรือ ฟางตอย	๕ ชน	คู่ โค หรือ ฟางตอย	๕ ชน
๓๐	องค์วิทย์	คู่ โค	ตรี	คู่ โค	โท
๓๑	ห้องชาอย่าง	ฟางตอย	ตรี	คู่ โค	โท
๓๒	จรเข้ใหญ่	ฟางตอย	ตรี	คู่ โค	โท

ชำนาญหอสมุด

อำเภอสองพี่น้อง เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน หรือ ฟางดอย	ชั้น	คู โคนหรือ ฟางดอย	ชั้น
๑	บางตาเถร	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๒	บางตะเคียน	คู โคน	โท	ฟางดอย	ตรี
๓	บางปลาทู	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๔	บางตะแกล	คู โคน	โท	ฟางดอย	ตรี
๕	บางคันชั่ง	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๖	บ้านกุ่ม	คู โคน	โท	ฟางดอย	ตรี
๗	บ้านโพ	คู โคน	โท	ฟางดอย	ตรี
๘	บ้านช้าง	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๙	บางเดนม	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๐	คันคาบ	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๑	สองพี่น้อง	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๒	บางฉนวน	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๓	บางดี	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๔	บ้านกระบอก	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๕	บางพลับ	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๖	หัวโพ	ฟางดอย	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๗	ศรีตำราย	ฟางดอย	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๘	ห้วยศอก	ฟางดอย	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๙	ทุ่งศอก	ฟางดอย	ตรี	ฟางดอย	ตรี

12110125566

อำเภอศรีประจันต์ เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิม:ปenna		เปลี่ยนเป็น	
		คู โศ หรือ พางดอย	ย ชน	คู โศ หรือ พางดอย	ย ชน
๑	มดแดง	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๒	วังยางน้อย	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๓	วังยางใหญ่	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๔	ศรีประจันต์	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๕	กระพัง	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๖	หัววัง	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๗	บ้านกว้าง	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๘	บ้านไร่	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๙	วังน้ำเย็น	คู โศ	โท	พางดอย	โท
๑๐	บ้านคอก	คู โศ	โท	พางดอย	ตรี
๑๑	บางงาม	คู โศ	โท	พางดอย	ตรี
๑๒	ตงขเหล็ก	คู โศ	โท	พางดอย	ตรี
๑๓	หนองเทียน	คู โศ	โท	พางดอย	ตรี
๑๔	ปตายนา	พางดอย	โท	พางดอย	โท

อำเภอนางบวช เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคนหรือ ฟางดอย	ชั้น	คู โคนหรือ ฟางดอย	ชั้น
๑	วังหิน	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๒	ย่านยาว	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๓	สาม ชก	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	จตุรา
๔	บ้านท่ง	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๕	โป่งแดง	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	โท
๖	บ้านสระ	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๗	หนองผักนาก	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๘	กระเตี้ยอ	คู โคน	เอก	คู โคน	เอก
๙	วัดไทร	คู โคน	เอก	คู โคน	เอก
๑๐	หนองสระเตา	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๑๑	หนองโพ	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๑๒	ตำพันทอง	คู โคน	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๑๓	วังลึก	---	---	ฟางดอย	โท

อำเภอเดิมบาง เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคนหรือ ฟางดอย	คัน ดิน	คู โคนหรือ ฟางดอย	คัน ดิน
๑	บ้านหัวเขา	คู โคน	โท	ฟางดอย	โท
๒	โคกช้าง	ฟางดอย	คัน	ฟางดอย	คัน
๓	เขาคิน	ฟางดอย	คัน	ฟางดอย	คัน
๔	กำมเขียน	ฟางดอย	คัน	ฟางดอย	คัน
๕	ท่าช้าง	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน
๖	เขาพระ	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน
๗	ท่านางเรียง	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน
๘	นางบวช	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน
๙	บ่อกรู	คู โคน	คัน	ฟางดอย	คัน
๑๐	องค์พระ	ฟางดอย	เบญจะ	ฟางดอย	เบญจะ
๑๑	หัวขม่น	ฟางดอย	เบญจะ	ฟางดอย	เบญจะ
๑๒	ป่าตะนาก	คู โคน	โท	คู โคน	โท
๑๓	หัวป่า	คู โคน	โท	ฟางดอย	คัน
๑๔	วังศรีราช	คู โคน	เอก	คู โคน	เอก
๑๕	เดิมบาง	ฟางดอย	คัน	ฟางดอย	คัน

อำเภอจระเข้ด้ามพิน เมืองสุพรรณบุรี

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน้ำหรือ ฟางตอย	คัน ดิน	คู โคน้ำหรือ ฟางตอย	คัน ดิน
๑	ดอนคา	คู โคน้ำ	โท	ฟางตอย	คัน ดิน
๒	หนองไธ้	คู โคน้ำ	โท	ฟางตอย	คัน ดิน
๓	บ้านดอน	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	จัด นา
๔	วังทราย	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	จัด นา
๕	กระเจ็ด	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	จัด นา
๖	จระเข้ด้ามพิน	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	คัน ดิน
๗	สระยายโสม	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	จัด นา
๘	หัวข่อย	คู โคน้ำ	คัน ดิน	ฟางตอย	จัด นา
๙	หนองบัว	คู โคน้ำ	จัด นา	ฟางตอย	จัด นา

อำเภอเมือง เมืองนครปฐม

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โค หรือ ฟางตอย	คัน ดิน	คู โคหรือ ฟางตอย	คัน ดิน
๑	พระปฐม	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๒	นครปฐม	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๓	สนามจันทร์	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๔	ท่าพยา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๕	หนองปากโลง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๖	หนองนางนวล	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๗	วังตะกั่ว	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๘	ตาก้อง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๙	ทุ่งน้อย	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๐	ธรรมศาลา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๑	บ่อพลับ	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๒	บ่อโคหนัด	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๓	ห้วยจระเข้	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๔	ทับทิมทอง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๕	บางแหม	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๖	ดอนยายหอม	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๗	ถนนชาติ	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๘	มาบแค	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๙	ตำบลควายเผือก	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๒๐	บ้านเกตุยว	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท

อำเภอนครไชยศรี เมืองนครปฐม

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน หรือ ฟางตอย	ชั้น	คู โคนหรือ ฟางตอย	ชั้น
๑	ท่ามอญ	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๒	ท้ายคัน	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๓	ปากนา	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๔	วัดแค	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๕	ลำปะทอน	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๖	วังทราย	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๗	บางเก้ง	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๘	มหาสัตว์คีรี	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๙	ศาลายา	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	โท
๑๐	ตานตากฟ้า	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๑	คลองโยง	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๒	ดอนแฝก	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๓	ห้วยพลู	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๔	บางแก้วฟ้า	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๕	บางพระ	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๖	วัดตะมด	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๗	โพรงเข้	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๘	ศรีมหาโพธิ์	ฟางตอย	เอก	ฟางตอย	เอก

12/10/2566

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคหรือ ฟางดอย	๕ ชั้น	คู โคหรือ ฟางดอย	๕ ชั้น
๑๙	ทองไทร	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก
๒๐	ห้วยตะโก	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก
๒๑	บ้านพระเนียด	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๒๒	บางระกำไห	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก
๒๓	บางระกำน้อย	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๒๔	บ้านถวย	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก
๒๕	ท่ากระชับ	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๒๖	บางแก้ว	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๒๗	โพธิ์เตย	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๒๘	บางกระบือ	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก
๒๙	แหลมบัว	ฟางดอย	เอก	ฟางดอย	เอก

อำเภอตากใหม่ เมืองนครปฐม

เลขที่	คำบด	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โทหรือ ฟางตอย	ชัน	คู โทหรือ ฟางตอย	ชัน
๑	ดอนไม้	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๒	บ้านแพ้ว	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๓	เจ็ดรว	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๔	คลองคัน	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๕	บางยาง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๖	คลองขลุง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๗	ท่าไม้	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๘	บ้านใหม่	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๙	อ้อมใหญ่	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๐	ขอมน้อย	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๑	ห้วยยาน	คู โท	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๒	คลองจินดา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๓	คลองจินดา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๔	คลองบางช้าง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๕	คลองใหม่	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๖	ท่ามพราน	คู โท	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๗	ท่าข้าม	คู โท	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๘	ขอมน้อย	คู โท	เอก	ฟางตอย	เอก
๑๙	ท่าตาก	คู โท	เอก	ฟางตอย	เอก

เลขที่	คำขาด	เดิมเป็น		เปลี่ยนเป็น	
		คู่ โค หรือ ฟางดอย	ชัน	คู่ โคหรือ ฟางดอย	ชัน
๒๐	ไร่ชิง	คู่ โค	เอก	ฟางดอย	โท
๒๑	กระท่อม	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๒๒	บางกระทัก	คู่ โค	เอก	ฟางดอย	โท
๒๓	บางเคย	คู่ โค	เอก	ฟางดอย	โท
๒๔	ทรงคะนอง	คู่ โค	เอก	ฟางดอย	โท
๒๕	หอมแก้ว	คู่ โค	เอก	ฟางดอย	โท

อำเภอบางปลา เมืองนครปฐม

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน หรือ ฟางตอย	อื่น	คู โคน หรือ ฟางตอย	อื่น
๑	นราภิรมย์	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๒	กระเคียบ	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๓	ดงระดม	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๔	ดอนช้อย	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๕	สามง่าม	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๖	ดอนตุม	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๗	บางระกำ	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๘	ตำปาย	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๙	บางภาษี	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๐	บางปลา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๑	บางยูง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๒	บางไทรบา	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๓	หินมุด	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๑๔	บางหวาง	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท

อำเภอกำแพงแสน เมืองนครปฐม

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โค หรือ ฟางดอย	ชั้น	คู โคหรือ ฟางดอย	ชั้น
๑	ห้วยพระ	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๒	บ้านหัตถง	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๓	ตาเหย	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๔	ห้วยควน	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๕	ดอนพุดซา	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๖	ดอนรวก	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๗	ห้วยขวาง	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๘	ทุ่งขวาง	ฟางดอย	เบญจะ	ฟางดอย	เบญจะ

อำเภอเมือง เมืองสมุทรสาคร

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคหรือ ฟางดอย	ชั้น	คู โคหรือ ฟางดอย	ชั้น
๑	บ้านเกาะ	คู โค	ตรี	ฟางดอย	ตรี
๒	อำเภอ	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๓	คอกกระบือ	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๔	บางบึง	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๕	โพแจ้	คู โค	โท	ฟางดอย	โท
๖	๑๒๖๑๒๖๖ แถมคำ	ฟางดอย	โท	ฟางดอย	โท
๗	โคกขาม	ฟางดอย	เบญจะ	ฟางดอย	เบญจะ

อำเภอกระทุ่มแบน เมืองสมุทรสาคร

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน หรือ ฟางตอย	ชั้น	คู โคน หรือ ฟางตอย	ชั้น
๑	หนองแถม	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๒	ตลาดกระทุ่มแบน	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	โท
๓	คลองกระทุ่มแบน	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๔	คำเนินดังตอก	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๕	ดอนไถ่ดี	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๖	ปลายคลองกระ ทุ่มแบน	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท
๗	ท่าเต้า	คู โคน	โท	ฟางตอย	โท

อำเภอบ้านบ่อ เมืองสมุทรสาคร

เลขที่	ตำบล	เดิมเป็นนา		เปลี่ยนเป็น	
		คู โคน หรือ ฟางตอย	ชั้น	คู โคน หรือ ฟางตอย	ชั้น
๑	บางกระเจ้า	ฟางตอย	เบญจ	ฟางตอย	เบญจ
๒	บ้านบ่อ	ฟางตอย	ตรี	ฟางตอย	ตรี
๓	บางไทรหัก	ฟางตอย	จัตวา	ฟางตอย	จัตวา
๔	กาหลง	ฟางตอย	เบญจ	ฟางตอย	เบญจ
๕	นาโคก	ฟางตอย	เบญจ	ฟางตอย	เบญจ
๖	โรงเจ	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท
๗	หัดก้าม	ฟางตอย	โท	ฟางตอย	โท

ข้อบังคับ กำหนด ศาล กรม ทหาร

ด้วยตาม พระ ธรรมนุญศาล ทหารบก พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๘ มีว่า
 “ใน มณฑล ทหารบก มณฑล หนึ่ง จะ ควร มี ศาล กรม ทหาร ที่ ศาล แล้ว
 แต่ เสนาบดี กระทรวง กระจาย โหม จะ มี คำ สั่ง ” มาตรา ๙ มีว่า “ใน คำ สั่ง
 เสนาบดี กระทรวง กระจาย โหม จะ ต้อง ชี้ แจง ว่า ใน คำ บัด ไต และ ทหาร พวก
 ไต อยู่ใน อำนาจ ศาล กรม ทหาร ศาล ไต นาย ทหาร ผู้ ไต มี อำนาจ ที่ จะ
 ตั้ง ศาล นั้น ๆ ”

กระทรวง กระจาย โหม ไต ตรา ข้อ บัง คับ กำหนด ศาล กรม ทหาร และ
 เปลี่ยน แปลง ศาล กรม ทหาร มา แล้ว หลาย ครั้ง สม ควร จะ แก้ไข ข้อ บัง คับ
 กำหนด เขต ศาล กรม ทหาร ให้ เหมาะ แก่ ทั้ง ที่ และ กรม กอง ทหาร นั้น ต่อ ไป

เพราะ ฉะนั้น ให้ กำหนด ศาล กรม ทหาร แล กำหนด เขต อำนาจ ของ
 ศาล ทหาร ตลอดจน ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล ดังนี้

ศาล มณฑล ทหาร กรุงเทพฯ

ใน มณฑล ทหารบก กรุงเทพฯ มี ศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร กรุงเทพฯ พิจารณา คดี ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน เขต
 ของ มณฑล กรุงเทพฯ ซึ่ง นอก เขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร สวรรค์ใหญ่
 ทหาร เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล กรุงเทพฯ ทุก ๆ กรม ให้ มี
 ศาล กรม ทหาร ^{๖๖} เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ กรม
 ทหาร นั้น ๆ ผู้ บัง คับ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร นครไชยศรี

ใน มณฑล ทหารบก นครไชยศรี มี ศาล กรม ทหาร นครไชยศรี
พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง มณฑล นครไชยศรี ผู้ บัง คับ การ
กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร กรุงเก่า

ใน มณฑล ทหาร บก กรุงเก่า มี ศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร กรุงเก่า พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง
เมือง กรุงเก่า เมือง อ่างทอง เมือง สิงห์บุรี ซึ่ง นอก เขตฯ ที่ ตั้ง กรม ทหาร
ตำรวจ ทหารบก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล กรุงเก่า ทุก ๆ กรม ให้ มี ศาล
กรม ทหาร บก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขตฯ ที่ ตั้ง ของ กรม
ทหาร นั้น ๆ ผู้ บัง คับ การ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ศาล กรม ทหาร สระบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง
เมือง สระบุรี ผู้ บัง คับ การ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี
อำนาจ ตั้ง ศาล

๔ ศาล กรม ทหาร ลพบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง
เมือง ลพบุรี ผู้ บัง คับ การ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี
อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร ราชบุรี

ใน มณฑล ทหาร บก ราชบุรี มี ศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร ราชบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง

เมืองราชบุรี เมืองสมุทรสงคราม ซึ่ง นอกเขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร ตำรวจ
ทหารบก ประจำท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑลราชบุรี ทุก ๆ กรม ให้ มี ศาล
กรมทหารบก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ กรม ทหาร
นั้น ๆ ผู้ บังคับการ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ศาล กรม ทหาร กาญจนบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แขวง
เมือง กาญจนบุรี ผู้ บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น
ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๔ ศาล กรม ทหาร เพชรบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แขวง
เมือง เพชรบุรี เมือง ปราณบุรี ผู้ บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน
ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร นครราชสีมา

ใน มณฑล ทหารบก นครราชสีมา มี ศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร นครราชสีมา พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แขวง
มณฑล นครราชสีมา ซึ่ง นอก เขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร ตำรวจ ทหารบก
ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล นครราชสีมา ทุก ๆ กรม ให้ มี
ศาล กรม ทหาร ^{๖๖} เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ
กรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บังคับการ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร นคร สวรรค์

ใน มณฑล ทหารบก นครสวรรค์ มีศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร นคร สวรรค์ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต รของ เมือง นครสวรรค์ เมือง อุทัยธานี เมือง ชัยนาท ซึ่ง นอก เขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร ตำรวจ ทหาร บก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล นครสวรรค์ ทุก ๆ กรม ให้ มี ศาล กรม ทหาร บก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ กรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บังคับ การ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ศาล กรม ทหาร ตาก พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต รของ เมือง ตาก เมือง กำแพงเพชร ผู้ บังคับ การ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาล มณฑล ทหาร พิษณุโลก

ใน มณฑล ทหารบก พิษณุโลก มีศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร พิษณุโลก พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต รของ เมือง พิษณุโลก เมือง พิจิตร เมือง สุโขทัย เมือง สวรรค์โลก ซึ่ง นอก เขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร ตำรวจ ทหาร บก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล พิษณุโลก ทุก ๆ กรม ให้ มี ศาล กรม ทหาร บก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ กรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บังคับ การ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ค้าต กรรม ทหาร พิไชย พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต ร แวง เมือง พิไชย ผู้ บัง คับ การ กรรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ค้าต

ค้าต มณฑล ทหาร พายัพ

ใน มณฑล ทหาร บก พายัพ มี ค้าต กรรม ทหาร คือ

๑ ค้าต กรรม ทหาร เชียงใหม่ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต ร แวง เมือง เชียงใหม่ เมือง แม่ฮ่องสอน เมือง นคร ลำปาง เมือง ลำพูน ซึ่ง นอก เขต ที่ ตั้ง กรรม ทหาร ดำรง วั ต ทหาร บก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ค้าต

๒ ใน กรรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑล พายัพ ทุก ๆ กรรม ให้ มี ค้าต กรรม ทหาร บก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ร ที่ ตั้ง ของ กรรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บัง คับ การ กรรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ค้าต

๓ ค้าต กรรม ทหาร เชียงราย พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต ร แวง เมือง เชียงราย ผู้ บัง คับ การ กรรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ค้าต

๔ ค้าต กรรม ทหาร น่าน พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต ร แวง เมือง น่าน เมือง แพร่ ผู้ บัง คับ การ กรรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ค้าต

ค้าต มณฑล ทหาร ปราจินบุรี

ใน มณฑล ทหาร บก ปราจินบุรี มี ค้าต กรรม ทหาร คือ

๑ ค้าต กรรม ทหาร ณะเชิงเทรา พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต ร แวง

เมืองฉะเชิงเทรา เมืองชลบุรี เมือง นครนายก ซึ่ง นอกเขต ที่ตั้ง
กรม ทหาร ตำรวจดี ทหารบก ประจำ ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑลปราจีนบุรี ทุก ๆ กรม ให้ มี
ศาล กรม ทหารบก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง ของ
กรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บังคับการ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ศาล กรม ทหาร ปราจีนบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แฉวง
เมืองปราจีนบุรี เมืองกระบินทร์บุรี ผู้ บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน
ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๔ ศาล กรม ทหาร จันทบุรี พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แฉวง
มณฑลจันทบุรี ผู้ บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้มี
อำนาจ ตั้ง ศาล

ศาลมณฑลทหารฝ่ายตะวันออก

ใน มณฑลทหารบกฝ่าย ตะวันออก มี ศาล กรม ทหาร คือ

๑ ศาล กรม ทหาร อุบล พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ใน เขต แฉวง มณฑล
อุบลราชธานี ซึ่ง นอกเขต ที่ ตั้ง กรม ทหาร ตำรวจดี ทหารบก ประจำ
ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๒ ใน กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน มณฑลทหาร ฝ่าย ตะวันออก ทุก ๆ กรม
ให้ มี ศาล กรม ทหารบก เพื่อ พิจารณา คดี ที่ เกิด ขึ้น ภายใน เขต ที่ ตั้ง
ของ กรม ทหาร นั้น ๆ ผู้ บังคับการ กรม ทหาร นั้น ๆ เป็น ผู้มี อำนาจ ตั้ง ศาล

๓ ค่าตกรวม ทหาร ร้อยเอ็จ พิจารณา คดีที่เกิดขึ้นใน เขตฯ แขวง
มณฑล ร้อยเอ็จ ผู้บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้
มี อำนาจ คง ค่า

๔ ค่าตกรวม ทหาร อุดร พิจารณา คดีที่เกิดขึ้นใน เขตฯ แขวงมณฑล
อุดร ผู้บังคับการ กรม ทหาร ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น ผู้ มี อำนาจ คงค่า
ขอ บังคับ กำหนด ค่าตกรวม ทหาร ตั้ง วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕
กับ ขอ บังคับ เปลี่ยน แปลง ค่าตกรวม ทหาร ใน มณฑล ทหารบก ฝ่าย ตวันออก
ตั้ง วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๗ และ ขอ บังคับ เปลี่ยน แปลง ค่า
ตกรวม ทหาร ตั้ง วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๗ ให้ ยก เด็ก เดียว ให้ ใช้
ขอ บังคับ นับ ตั้ง แต่ บัดนี้ ไป

ศาลาว่า การ กระดาษใหม่

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) นายพลเอก เจ้าพระยาบดินทรเดชาฯ

เสนาบดีกระทรวงกระดาษใหม่

เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม หน้า ๑๐๑

ประกาศกระทรวงยุติธรรม

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอภัยราชาฯ มหายุติธรรมฯ เสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรม ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า ตั้งแต่ มี ฎีกา กรณินิต พระบรมม
รัชกาล ที่ ๕๑๖๑๐๐๒๒๒ แต่ เป็น ราคา สี่ตองก็ แต่ ราคา บาท ที่ ใช้ แล้ว มา บาง
ราคา ก็ หมดยุติ บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สืบรังแต่เดิมมี ฎีกา กรณิน

ใหม่อีก ๑๐ ราคา พระราชทาน พระบรมราชานุญาให้กระทรวงยุติธรรม
 จำหน่ายใช้แก่สมเด็จพระราชาธิบดีใหม่ไปจนถึงสมเด็จพระราชาธิบดีองค์ปัจจุบันที่ ๑ กรกฎาคม
 พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ส่วนสมเด็จพระราชาธิบดีใหม่ให้มีรูป
 ราวอยู่ ใน กบ บน หลัง ยี่ราพต ยืน บนแท่น ทรงขวา ถือพระบรมจักรงวงชัย
 ถือตราครุฑ มีฉัตรสองข้าง พื้นทอง เป็น ตาย ชัก ขอบวง รอบเป็น ตาย
 กว้างแย่งสี่เหลี่ยม ต้องมุม บน มีอุณาโลม ห่วง กลาง ขอบบน นอก ภูเขา
 ห่วง กลาง ขอบล่าง นอก ราคาทั้ง ๑๐ ชนิด พิมพ์บน กระดาษ ขนาด
 กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร ยาว ๓๗ มิลลิเมตร มีสีต่างกัน คือ

- ๑ ราคา ๘๐ บาท พื้นทอง สีเขียวแก่ ตาย ขอบ สีออก สีเหลือง
- ๒ ราคา ๕๐ บาท พื้นทอง สีแดงอ่อน ตาย ขอบ สีออก สีน้ำตาล
- ๓ ราคา ๒๐ บาท พื้นทอง สีฟ้า ตาย ขอบ สีออก สีเขียว
- ๔ ราคา ๑๐ บาท พื้นทอง สีม่วงแก่ ตาย ขอบ สีออก สีม่วงอ่อน
- ๕ ราคา ๔ บาท พื้นทอง สีดำ ตาย ขอบ สีออก สีแดง
- ๖ ราคา ๑ บาท พื้นทอง สีแดง ตาย ขอบ สีออก สีม่วงอ่อน
- ๗ ราคา ๒๕ สตางค์ พื้นทอง สีฟ้าอ่อน ตาย ขอบ สีออก สีฟ้าแก่
- ๘ ราคา ๑๐ สตางค์ พื้นทอง สีเขียวแก่ ตาย ขอบ สีออก สีน้ำตาลแก่
- ๙ ราคา ๕ สตางค์ พื้นทอง สีแดงอ่อน ตาย ขอบ สีออก สีแดงแก่
- ๑๐ ราคา ๑ สตางค์ พื้นทอง สีเขียวอ่อน ตาย ขอบ สีออก สีน้ำตาล

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา

เลขาธิการกระทรวงยุติธรรม

12/10/2566

เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม หน้า ๑๐๘

ประกาศกรุงสยามเปนกลาง
ระหว่าง สงคราม ประเทศ อิตาลี กับ ออสเตรีย ฮังการี

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้าฯ ว่า ตั้งว่า เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ได้มี ประกาศให้ กรุงสยาม ถือ ความเป็น กลาง ในระหว่าง สงครามใน ยุโรปแล้ว บัดนี้รัฐบาล อิตาลี แจ้ง ความว่า การ สงครามได้ มีขึ้น ในระหว่าง ประเทศ อิตาลี กับ ประเทศ ออสเตรีย ฮังการี แล้ว จึง ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ถ้อย แลทำตาม ความเป็น กลาง ที่ได้ ประกาศ ลง วันที่ ๒ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น สำหรับประเทศ อิตาลี กับ ประเทศ ออสเตรีย ฮังการี ใน การ สงคราม ครอง นิตวย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๖๕๗ ฤกษ์ที่ ๒ ในรัชกาล บัคยุบนั้น
เต็ม ๓๒ วันที่ ๒ มิถุนายน น้ ๑๖๖

ประกาศเพิ่มตำแหน่งยศนายพลเดือป่า
และ เพิ่ม เต็ม เครื่อง แต่ง กาย นายพล เดือป่า

มี พระ บรมราชโองการ ดำรัส เห็น เกล้า เห็น อ ะหม่อมทรงพระกรุณา โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้เพิ่ม ตำแหน่ง ยศ นาย พล เดือป่า ซ้น อีก ตำแหน่ง หนึ่ง ซึ่ง เป็น ตำแหน่ง ชั้น ยศ เห็น อ นาย กองเอก สี่จน เครื่อง หมาย ยศ สำหรับ นาย พลเดือป่า นั้น ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ใ้ ไซ้ อินทร์ ษณู ทั่น เป็น ลี้กหลาด ดี หมาย ตาม เหล่า ขนาดกว้าง ๔ เซ็นติเมตร มี แถบใหม่ทอง

ขนาดกว้าง ๓ เซ็นติเมตร ตามกลาง ตามทวิ ยาว เหลือ ๖ ไร่ ๖๖ ชั่ง ๖ กิ่ง
เซ็นติเมตร เป็น ขติบตั้ง หมายถึง ตามเหล่า และมี เครื่อง หมายถึง รูป กระบี่
เงินไขว้ติดที่ปลาย อินทรชุนเป็น ต้าคัญ

อนึ่ง เครื่อง หมายถึง นคร ที่ ขมิบขอ เลือ เก็บม ยศ และ ขอ มอ เลือ ต้าไม้อว นั้น
ให้ ใช้เป็น ขันตรีใหม่ทอง < เดิม ประदानไขว้รวมปลาย ตามแบบที่
กรม ขกรบตรี เลือบมา จะได้จุด ทำ ขึ้นไว้เป็น คิว อย่าง

ส่วน นายพลเลือบมา ที่ สังกัด ใน กอง เสด็จ หลวง รักษา พระองค์ นั้น ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ อินทรชุนใหญ่ (ซึ่ง เป็น รูป โปม ปก ๓
มุม ปก ๖๖ กิ่ง ที่ ใช้ อยู่ ณ บัดนี้) เป็น แดงใหม่ ทอง หรือ เงิน ตาม สังกัดเหล่า
วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ราชกิจจานุเบกษา เดิม ๓๒ หน้า ๑๑๒
และ ที่ ขมิบ โปม ปก ๖๖ มี แดงใหม่ ทอง หรือ เงิน ขนาด ๑ เซ็นติเมตร ขติบรวม
ติด เครื่อง หมายถึง กระบี่เงินไขว้ ที่ กิ่ง กลาง โปม ปก เป็น ต้าคัญ

ทั้งนี้ ตั้ง แต่ บัดนี้ เป็น ต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
(เดิม ๓๒ วันที่ ๒ มิถุนายน หน้า ๑๑๑)

ประกาศกระทรวงนครบาล

เจ้าพระยาวงษา เดิมมาตี กระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการ
ให้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแจ้ง ทราบทั่ว กัน ว่า
ตำแหน่งนาที่ ราชการ ใน กรมพลตระเวน ที่ได้ ชื่อนานนามไว้เดิมว่า ผู้บัญชาการ

เจ้ากรม ปลัดกรม ตำรวจวัดใหญ่ ตำรวจวัดแขวง และนายหมวด นายยาม
นี้ บางตำแหน่งยังไม่เหมาะ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยน
แปลงแก้ไขใหม่ดังต่อไปนี้ คือ

ผู้บังคับการกรมพลตระเวน ให้เปลี่ยน เรียกว่า อธิบดีกรมพลตระเวน
รองผู้บังคับการกรมพลตระเวน ให้เปลี่ยน เรียกว่า รองอธิบดีกรม

พลตระเวน

เจ้ากรมพลตระเวน	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	ผู้บังคับการ
ปลัดกรมพลตระเวน	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	ผู้กำกับกรม
ตำรวจวัดใหญ่	ให้คง เรียกว่า	ตำรวจวัดใหญ่
ตำรวจวัดแขวง	ให้คง เรียกว่า	ตำรวจวัดแขวง
นายหมวด	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	รองตำรวจวัด
วาทนายหมวด	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	ผู้ช่วย ตำรวจวัด
จ่านายยาม	ให้คง เรียกว่า	จ่านายยาม
นายยามที่ ๑	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	นายยามเอก
นายยามที่ ๒	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	นายยามโท
นายยามที่ ๓	ให้เปลี่ยน เรียกว่า	นายยามตรี

ให้ใช้ตำแหน่งที่กล่าวมานี้ ในราชการ กรมพลตระเวน ตั้งแต่วันที่

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรราช

12/10/2566

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒ มิถุนายน หน้า ๑๐๒)

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

เรื่อง ว่า ด้วย การ ถอน และ เข้า ใน หนังสือสัญญา แห่ง สภาสถไปรษณีย์ ฯลฯ
 ด้วย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ แจ้งความให้ ทราบว่า
 ประธานาธิบดี แห่ง สหัฐตอนเฟเดอเรชั่น ผู้จัดการ ศาลากลาง แห่ง ศาล
 ไปรษณีย์ที่ กรุง เบิน มีหนังสือ เป็น ประกาศ ลง วันที่ ๓ กรกฎาคม
 พ.ศ. ๒๔๕๗ สั่งจำเนา หนังสือ รัฐบาลรีพับลิก ซานมารีโน ฉบับ ๑ มาแจ้ง
 กระทรวงการต่างประเทศว่า ตาม ซึ่ง แก้ เติม ประเทศ อิตาลี เป็นผู้เข้า
 สัญญา สภาสถไปรษณีย์ กรุง โรม ลง วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๔๙
 แทน ประเทศรีพับลิก ซานมารีโน มา นั้น ประเทศ อิตาลี จะไม่ เป็น ผู้แทน
 ประเทศรีพับลิก ซานมารีโน เข้าด้วย สัญญา นี้ อีกต่อไป ประเทศรีพับลิก
 ซานมารีโน จึง ขอ เข้า ใน หนังสือ สัญญา สภาสถไปรษณีย์ ฉบับ ๑ สัญญา
 ระเบียบ การ สำหรับ ตั้ง เงิน ทาง ขนาดนี้ ฉบับ ๑ สัญญา ว่า ด้วย การ แยก
 เบ็ตย่นไปรษณีย์ วัดตุ ฉบับ ๑ แต่ สัญญาอื่น ๆ (ซึ่ง รัฐบาลสยาม มี ได้ ตั้ง
 ชื่อเขาด้วย) อีก ๔ ฉบับ โดยตรง ค่อยไป แล้ว แต่ ว่า ประเทศ รีพับลิก
 ซานมารีโน จะ กำหนด คง คน ใช้ สัญญา นี้อีก แต่ ที่ ว่า การ ไปรษณีย์ ของ
 ประเทศ รีพับลิก ซานมารีโน จะ ยอม เสีย เงิน บ้าง สำหรับ ค่า ใช้ สรรย ให้ แก่
 ค่า ศาลากลาง เพียง โดน นั้น ยัง กำลัง โต้ตอบ กัน อยู่

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กรมพระเทพวรวงษ์วโรประการ

เสนาบดี กระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้งความให้ ทราบว่า
 ประธานาธิบดี แห่ง สวิตเซอร์แลนด์ ผู้จัดการ ศาลากลาง แห่งศาลฎ
 ไปรษณีย์ที่กรุง เบิน มีหนังสือเป็น ประกาศ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม
 พ.ศ. ๒๕๕๗ มายังกระทรวงการต่างประเทศว่า เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม
 พ.ศ. ๒๕๕๗ ประเทศ อังกฤษได้ ขอถอน โคอโตนี อังกฤษ เซาซันจิเรีย
 ออกจากสัญญาสากลไปรษณีย์ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙
 แต่ว่าขอความตามหนังสือสัญญาข้อ ๒๘ นั้น ถือว่าโคโตนี อังกฤษ
 เซาซันจิเรีย จะพ้น ออกจาก ที่จะได้รับประโยชน์ ใน สัญญาตั้งแต่
 วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงพระนาม) กรมพระเทอดวงศ์วโรประการ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้งความให้ ทราบว่า
 มอนซีเออร์ เอฟ. เอ. โดเมตานิเจนฮุยส์ อัครราชทูตซอติ้นดา ผู้รักษา
 ผลประโยชน์ของ อิตาลี มีหนังสือ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
 มายัง กระทรวง การต่างประเทศว่า ประเทศ ซอติ้นดา ยังการี ๑ รับผิดชอบ
 ยิวเวเดอ ๑ รับผิดชอบ มีรู ๑ รับผิดชอบ ฮอนดูราส ๑ รับผิดชอบ เซตี ๑
 ได้ แรตีไฟด์สัญญาสากลไปรษณีย์กรุงโรม ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม
 พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้นแล้ว

12/10/2566

คำกล่าวการต่างประเทศ

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กรมพระเทอดวงศ์วโรประการ
เด่นาบดี กระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ แจ้งความ ให้ทราบ ว่า
ประธานาธิบดี แห่ง สหัฐคอนเฟเดอเรชั่น ผู้จัดการ สภาากลาง แห่ง สภากลาง
ไปรตัญญ์ ที่ กรุง เมิน มีหนังสือ เป็น ประกาศ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๕๘ มายัง กระทรวงการต่างประเทศว่า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม
พ.ศ. ๒๔๕๗ สภากลางอังกฤษได้แจ้งความไปยังสภาากลางว่า ประเทศ
เฟเดอเรเตดมาเตย์ ส์เคดส์ (นิกรี เซมบิลัน ปาหัง บิเรก แดลลังกอร์)
ได้เข้าด้วย สัญญา สภากลาง ไปรตัญญ์กรุงโรม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๕๘ เปนต้นไปแล้ว แต่ว่า อัครราช กิต เพียบเงิน ที่ จะเก็บค่า
ไปรตัญญ์ นั้น ดังนี้ :-

๒๕	ของคิม	เท่ากับ	๘	เซนต์	เงินเหรียญ
๑๕	”	”	๕	”	”
๑๐	”	”	๓	”	”
๕	”	”	๑	”	”

คำกล่าวการต่างประเทศ

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กรมพระเทอดวงศ์วโรประการ
เด่นาบดี กระทรวงการต่างประเทศ

12/10/2566

เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม หน้า ๕๓๕

กฎ
ว่าด้วยยุทธุวินัยและการตั้งอาญาทหารบก
ฐานตมิตยุทธุวินัย

มาตรา ๓

ตามความในประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๗ นี้มีอยู่ว่า
“นายทหารผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้กระทำ ให้ นายทหาร ลงอาญาแก่ผู้
กระทำผิดต่อวินัยทหาร ตามลักษณะกฎหรือข้อบังคับทหารบก ทหารเรือ
ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นไว้” และเห็นว่าตั้งกระทรวง
กระทรวงใหม่ได้ รับพระบรมราชานุญาตให้ตรากฎในเรื่องนี้ขึ้นไว้ครั้ง ๑ แล้ว
แต่เห็นว่ากฎที่ตราไว้เดิมนั้นยังมีบกพร่องไม่ชัดเจนจึงทรงพระกรุณาฯ จึงได้นำความ
ขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตออกกฎใหม่
เรียกว่า กฎว่าด้วย ยุทธุวินัย แต่ การ ตั้งอาญา ทหารบก ฐานตมิตยุทธุวินัย
ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว มีเนื้อความปรากฏในมาตรา
ต่อไป

อนึ่งกฎนี้ควรจะเรียกโดยย่อให้เรียกว่า กฎยุทธุวินัย ห้ามมิให้เรียก
ย่ออย่างอื่น

มาตรา ๑
ว่าด้วยวินัย

ข้อ ๑ ยุทธุวินัยเป็นเหตุตั้งอาญาที่สูงสุดสำหรับทหาร การที่กองทัพ
๑๒/10/2566
จะได้ใช้ขึ้นระในเวลาดังกล่าว ก็ย่อมมีของอาไ้รยการที่ทหารรักษายุทธุ

วินัยโดยเคร่งครัดนั้นเป็นใหญ่ ส่วนในเวลาสงบศึก กองทัพจะมีระเบียบ
เรียกว่าขั้วรักษาเกียรติยศเป็นของทัพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ จึง
มีใบบอกใคร่โดยข้าใ้รับรักษายศวินัย ๆ นี้เองเป็นอาการที่จะทำให้เห็นว่า
ทหารมีใ้ใคร ซึ่งถืออาวุธเหมือนกัน

ข้อ ๒ เมื่อมีทหารวินัยเป็นหลักสำคัญดังนี้ จึงเป็นการจำเป็นที่จะ
สั่งแดงไว้ ให้ชัดแจ้งยิ่งขึ้น ว่าขั้วทหารวินัยนั้นคืออะไร ทหารจะต้องประพฤติ
อย่างไร จึงจะเรียกว่า เป็นขั้วทหารวินัย

ข้อ ๓ ขั้วทหารวินัยนี้ คือ การปฏิบัติตนตามพระราชกำหนดกฎหมาย
แผ่นดิน และกฎข้อบังคับคำสั่งของทหาร โดยเคร่งครัด และแน่นอน
ตามที่ได้ กระทำด้วยดีมาตลอด ในเมื่อรับ พระราชทาน นำพระพิพัฒน์ ด้ยยาน
กับเนื้อจะบรรยายขยายออกไปให้ละเอียด ก็แปลว่า

๑) ทหารจะต้องทำความคำสั่ง ผู้บังคับบัญชาเห็นชอบ โดยกล้าหาญ
เต็มที่ไม่มีหลักเลี้ยง

๒) กระทำกิจการ ในหน้าที่ของตนเต็มความสามารถ และด้วยน้ำใจ
อันสุจริต ไม่น่าไหว หลังหลุดหรือโดยความเดินเลื้อ

๓) คอยรักษาระเบียบการ เคารพระหว่างผู้ ใหญ่ผู้น้อย โดย เคร่งครัด

๔) รักษาความสงบเรียบร้อยและระเบียบขั้วงามให้ มั่นอยู่เต็มอในกรม
กองทหารซึ่งตนบังคับบัญชา

๕) ถ้าเห็นผู้ ที่อยู่ใ้บังคับบัญชาของตนทำความผิด และทำการ
เลินเล่อ แม้แต่เล็กน้อยก็ยังไม่ควรเพิกเฉยเสีย ต้องตักเตือนหรือตงโทษ

ตามกำหนด

ข้อ ๔ ใน การที่ ทหารได้ กระทำการตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเห็นชอบ โดยเกล้าหาญเต็มที่ไม่มีหวั่นเกรงนั้น ถ้าเกิดผลร้ายขึ้น เพราะได้ทำตาม คำสั่ง โดยลกของกลฉนวนไม่ไหวได้ ทำไปนอกเหนือเหตุอันสมควร ผู้บังคับบัญชา ซึ่งออกคำสั่ง ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการที่ได้สั่งไปนั้นแต่ผู้เดียว ผู้รับ คำสั่ง แต่ได้ ทว่าตามคำสั่ง ถ้าหาได้ มีความผิดด้วยไม่ เว้นเสียแต่ผู้ ออกคำสั่งได้ สั่งให้ทำการ ซึ่งไม่ชอบ ด้วย พระราชกำหนดกฎ หมายแผ่นดิน ผู้รับคำสั่งจึงไม่มีความผิดตาม และถ้าได้ ไปกระทำตามเขาแล้ว จะอ้างว่า เพราะพ่ายไล่ต้งให้ทำเช่นนั้นหาได้ ไม่ คนต้องรับผิดชอบเต็มที่ ในการที่ตนได้ ไปทำความผิดต่อพระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดินเท่านั้น

ข้อ ๕ ราชการใด ๆ ซึ่งตนทราบอยู่แล้วว่าเป็นหน้าที่ของตน ละทิ้ง พยายามกระทำ ให้บรรลุสำเร็จไปโดยรวดเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่าให้ความ เกียรติราชนาเขารอบง่า ทำให้เพิกเฉยจะเดชะหน้าที่ราชการนั้น ๆ เสีย ต้อง ปฏิบัติราชการทุกสิ่งทุกเมื่อโดยน้ำใสใจจริง เหมือนหนึ่งเครื่องจักร ที่กำลัง เดินอยู่ แม้ ไม่มีผู้ เป็นใหญ่ควบคุมก็หาหยุดไม่

ข้อ ๖ การรักษาราชการเคาพระหว่างทหารนั้น คือ ทหารที่อยู่ ใต้บังคับกตหรือแผนผู้ นิชยกิต จะต้องกระทำการเคาพและสั่งแดงความ ย่อมยอมมอบถ้อยแก่ผู้ ที่มีอำนาจบังคับบัญชาเห็นชอบหรือผู้ ใหญ่กว่าตนทุกเมื่อ ไม่ว่าจะเป็นเจตนากระทำที่ราชการตามตำแหน่งหรือมิใช่ ไม่ว่าจะเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น ภัยของกระทำโดยสั่งจึงด้วย หาใช้แต่ทำไปพอกันความผิด เท่านั้นมิได้

12/10/2386

ส่วนผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชาแต่ผู้ใหญ่นั้นเจ้า จะถือคนเสียว่า เป็นใหญ่แล้ว ไม่ต้องประพฤติตนให้สุภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ ผู้น้อยนั้นก็ไม่ได้เหมือนกัน

การที่จะบังคับบัญชาให้หนักแน่นเคร่งครัดหรือทาดนให้เป็นต้นมดอन्न หาใช้จำเป็นต้องใช้ ภิรยา วาจาที่หยาบคาย และดูร้ายเกินกว่าเหตุอันควรมิได้ ต้องใช้ ภิรยา วาจาที่สุภาพงดงามแต่ให้ แน่นแน่นจริงจัง ไม่ตอกแตกเถอะ เตือนเท่านั้น

ข้อ ๗ ประโยชน์ของราชการย่อมบังคับให้ผู้ บังคับบัญชาจัดการระงั รัชทายาทจวนยี่และความสงบเรียบร้อยในกรมกองทัคนเป็นผู้ บังคับบัญชา กับ ทั้งบังคับให้ต้องอยู่ในความยุติธรรม ขอผู้ ใค้ บังคับ ต้องส่อตลิ่งตลัด ทั่วทุกชั้นของผู้น้อย ปฏิบัติตนประดุจเป็นบิดาหรือญาติผู้ใหญ่ของผู้น้อย เป็นที่ปลุกษาหาหรือในกิจการทั้งปวง จะใช้ การดูร้ายอันเกินกว่าความจำเป็น ในทางราชการไม่ได้เป็นอันขาด

ผู้ บังคับบัญชามำนำที่อบรมให้ ทหาร ใค้ บังคับของตนทุกคน รู้จัก เกี่ยวด้วยดีและความสำคัญในการเป็นทหาร ให้จำได้ใจไว้ ให้ชัดว่าทหารนั้น คือผู้ มุ่งกันรักษาพระมหากษัตริย์และบ้านเกิดเมืองนอน มิให้ มีราชศัตรู ภายนอกหรือภายในมากตากรายได้ เตยเป็นอันขาด

ราชศัตรูภายนอกนั้น คือ คนชาติอื่น ซึ่ง มิได้ เป็น ชา แผ่นดิน ดัยาม บางคนหรือทั้งชาติซึ่งละเว้นไม่ครัดคิด และคบคิดกันกระทำการประทุษร้าย

คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของเรา แต่เมื่อบุคคลต่างชาคนใด หรือ ชาตินั้น ชาติใดยังมีได้แต่การ ประทุษร้าย ตั้งความแล้ว ก็จะไปนับเขาว่าเป็นราชศัตรูทีเดียว

ราชศัตรูภายในนั้นคือ บุคคลคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งเป็นชาวแผ่นดินเดียวกัน แต่หาประพฤติการให้ขัดขวางพระราชกำหนดกฎหมาย กับมีความกำเริบคิดประทุษร้าย คือ พระองค์ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือ แก่บ้านเกิดเมืองนอน

ข้อ ๘ ถ้าหากว่าทหารคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนรวมกันกระทำการ เอะอะเอิกเอิกให้ ผิดแบบธรรมเนียม ก่อการกำเริบ หรือตะทังไม่ทำหน้าที่ของตน โดยประการใด ๆ ก่อ ผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ของ จตุการ ให้ทหารอื่น ๆ หยุดการเอิกเอิกหรือการกำเริบ แต่ให้กลับ ทำการตาม หน้าที่ของตนจริงได้ แม้จะต้องใช้ อาวุธหรือกำลังขมขมอย่างใด ในการบังคับนั้น ก็อย่าให้ยอข้อเดียวเป็นอันขาด ต้องทำการทุกอย่างที่จะให้สำเร็จผลได้ ตั้งความ

ทหารทุกคน ต้องช่วยผู้ จตุการปราบปรามผู้ ผิด ไม่ว่าจะเป็ยศใด ตำแหน่งใด ถ้าไม่ช่วยกันกันบว่าเขาย ในพวกผู้ กระทำผิดด้วย

ข้อ ๙ ถ้าหากว่าผู้ บังคับบัญชาของ ไซ อาวุธเพื่อ ทำ การ ปราบปราม การกำเริบ และรักษาขบวน หรือ เพื่อ บังคับผู้ ตะทังให้ กลับ ทำหน้าที่ของตนนั้น ผู้ บังคับบัญชานั้นจะไม่ต้องรับโทษในการที่ตนได้ กระทำไปโดย ความจำเป็นนั้นเลย

เมื่อมีเหตุกรณีพิเศษขึ้น ดังที่กล่าวมานี้ ผู้ บังคับบัญชา จะ ต้อง รายงานถึงเหตุที่เกิดขึ้น ไปยัง ผู้ บังคับบัญชาเหนือตน และรายงานกันต่อไปตามลำดับชั้น

จนถึงเสนาบดีกระทรวงกระทรวงใหม่โดยพลันทันที เพื่อจะได้ ได้ส่วนเหตุการณ์ และจัดการต่อไปตามเหตุที่ควร

ข้อ ๑๐ การรักษายศหรือวินัยตามข้อความที่กล่าวมาแต่หน้าหลังนี้ ของ รัชชาชยุเต็มช ไม่ว่าเวลาใดทั้งต้น จะเป็นใน โรงทหารหรือนอกโรงทหาร กัด เป็นเวลาสงครามหรือเวลาดังบังคับเท่ากัน ถ้าแต่ทหารผู้ใดกระทำผิด ต่อยศหรือวินัย คือไม่ปฏิบัติตามให้ต้องตามความที่กล่าวมาแต่ในมาตรา ๑ นี้ จะต้องได้รับอาญาตามวิธีที่ปรากฏใน มาตรา ๒ แห่งกฎหมายนี้ โดยไม่ต้องนำคดีขึ้น ศาล และเมื่อมีความผิดนั้น อาจต้องออกนอกราชการหรือถูกถอดจากราชการ โดยทันที หรือถ้าความผิดเกี่ยวเนื่องไปในบทกฎหมายด้วยแล้ว ก็อาจต้อง รับโทษความคำพิพากษาของศาลทหารด้วย

มาตรา ๒

อำนาจลงอาญา

ข้อ ๑๑ อาญาที่จะลง แก่ผู้กระทำผิด ต่อยศหรือวินัย ดังได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๑ นั้น ให้ กำหนดเป็น ๗ สถานดังนี้ คือ

- ๑) โขย
- ๒) จำขัง
- ๓) กักขัง
- ๔) ขังมืด
- ๕) กักขาม
- ๖) ทณฑกรรรม
- ๗) สากทัณฑ์

ข้อ ๑๒ โบนัส คือ โบนัสที่ขาดด้วยไม้ หรือ หวาย โต้ไม้ไม่เกินกว่า ๑ เซนติเมตร ผู้ที่จะขอรับชญา โบนัส นั้น จะต้อง ให้ แพทย์ตรวจ อากา ร ก่าดังก่อน ว่า จะทนชญาได้ จึงให้ส่งมือ โบนัส และเวลา โบนัสนั้น แพทย์ผู้ตรวจจะต้อง ประจำชญาด้วย

ถ้า ผู้ที่ ขอรับ ชญา โบนัส ต้อง โทษ ครึ่งที่ ๒ อีก ฉะนั้น ให้ รอกการ โบนัสก่อน จนกว่า แผลเก่า จะหาย ปกติ แล้ว จึงส่งมือ โบนัส ได้

จำชญา คือ จำตรวจ แผล ช้ำ ใน ที่ ควบคุม

กักชญา คือ ชญา ใน ที่ ควบคุม แยก เพราะ คน เดียว หรือ รวม กัน หลาย คน แต่ จะ ได้ มี ค่า ดัง

ชญา คือ ชญา ใจ แต่ ผู้ เดียว ใน ห้อง หมด จน ไม่ มี แสงสว่าง ที่ ดำเนินการ จะ ชำ นอง ดี ต่อ ได้ แต่ ให้ มี อากาศ ไป รัง พอส แก่ การ หาย ใจ และ ห้าม มี ใ ห้ ผู้ ชญา พบ ะ พวด จาก บั น หนึ่ง ผู้ ใด หาก จะ เบียด ห้อง ม คน ใด แต่ เวลา รับ ประทาน อาหาร หรือ เวลา จำ เป็น อย่าง อื่น ๆ เท่านั้น

กักชญา คือ กักตัว ใจ ใน บริเวณ ใด บริเวณ หนึ่ง ตาม แต่ จะ กำหนด ให้

ทัณฑ์กรรม คือ ให้ ทำ การ ต่าง ๆ เช่น เช็ด ตาง กวาด ถู พื้น ใน บริเวณ โรง ทหาร หรือ กระทำ การ อย่าง อื่น ๆ เป็น พิเศษ เพิ่ม จาก น้ำ ที่ การ ตาม ธรรมเนียม

ภาคทัณฑ์ คือ ผู้ กระทำ ผิด มี ความ ผิด อัน ควร ต้อง รับ ชญา ฐาน หนึ่ง ฐาน ใด ดัง ก่า ตาว มา แล้ว แต่ มี เหตุ อัน ควร ปราณี จึง เป็น แต่ ตัด แดง ความ ผิด ของ ผู้ นั้น ให้ ปราศ ฎ ใจ หรือ ให้ ทำ ทัณฑ์ บน ใจ

นอกจาก ชญา ที่ ก่า ตาว ใจ นี้ ห้าม มี ให้ คิด ชญา ใหม่ หรือ ใช้ วั ธ ของ ชญา อย่าง อื่น เป็น อัน ชญา

ข้อ ๑๓ ใน การ ที่ ผู้ บัง คับ บัญชา จะ ลง ชญา นั้น จะ กระทำ ได้ แต่

เฉพาะ ตาม คำ บัง กำหนด ชญา ที่ ก่า ตาว ใจ ดัง ต่อ ไป นี้ (ให้ ดู ตาราง)

ผู้ตั้งอาญา	โทษ			จำขัง		กักขัง						กักขาม						ทัณฑ์กรรม		หมายเหตุ		
	ผู้รับอาญา			ผู้รับอาญา		ผู้รับอาญา						ผู้รับอาญา						ผู้รับอาญา				
	ผู้บังคับหมู่	นักเรียนนายร้อย	พลทหาร	ผู้บังคับหมู่	พลทหาร	ผู้บังคับการกรม	ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่	นักเรียนนายร้อย	พลทหาร	ผู้บัญชาการกองพล	ผู้บังคับการกรม	ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่	นักเรียนนายร้อย		พลทหาร	ผู้บังคับหมู่
เด็มนับดี	๕๐ ที่	๓๐ ที่	๕๐ ที่	๖ เดือน	๙ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๖ เดือน	๑ เดือน	๕๐ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
แม่ทัพน้อย	๓๐ ที่	๒๖ ที่	๔๖ ที่	๓ เดือน	๖ เดือน	—	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๔๕ วัน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บัญชาการกองพล	๒๐ ที่	๑๕ ที่	๓๐ ที่	๑ เดือน	๓ เดือน	—	—	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๑ วัน	๑ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับการกรม	๑๕ ที่	๑๐ ที่	๒๐ ที่	๒๐ วัน	๒ เดือน	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๒๑ วัน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับกองพัน	๑๐ ที่	๕ ที่	๑๕ ที่	๑๕ วัน	๑ เดือน	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับกองร้อย	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๗ วัน	๑๐ วัน	๑๕ วัน	—	—	—	—	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๓ วัน	๗ วัน
ผู้บังคับหมวด	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๒ ชั่วโมง	๓ วัน	—
ผู้บังคับหมู่	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	๑ วัน	—	๒ ชั่วโมง

คำอธิบาย

- กำหนด อาญาใน ตารางนี้ คือกำหนด ที่สูง ที่สุด ผู้ตั้งอาญา จะตั้ง กำหนด นี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่า นั้นได้
- ทัณฑ์กรรมนั้น ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือหมายความว่าทำทัณฑ์กรรมทุก ๆ วันจนกว่าจะครบ ในวันหนึ่ง นั้น ผู้ตั้ง อาญา จะ กำหนด ทัณฑ์กรรม ที่ ชั่วโมง ก็ตามใจ แต่มิให้เกินกว่า วันละ ๖ ชั่วโมง ผู้ใด จะตั้ง อาญา ทัณฑ์กรรมให้กำหนด โดยชัดเจนว่า ทัณฑ์กรรม ที่ วัน และ วันละ ที่ ชั่วโมง ส่วน ที่ กำหนด อำนวยไว้เป็น ชั่วโมง นั้น หมายความว่า ตั้ง อาญา ได้เฉพาะ วันเดียว ภายในกำหนด เท่านั้น ชั่วโมง

ข้อ ๑๔ ตำแหน่งผู้มีอำนาจลงอาญา หรือ รับอาญา ที่เป็นข้าราชการ
ในกระทรวงกระต่าใหม่ตามทำเนียบ บางตำแหน่ง หา ตรง กับตำแหน่งผู้มี
อำนาจลงอาญาตามที่ไต่บ่งไว้ ในตารางข้อ ๑๓ นั้นไม่ จึงให้เทียบยศและ
ตำแหน่งสำหรับทั้ง ในการลงอาญาและรับอาญาดังนี้

ก) เทียบชั้นแม่ทัพน้อย

- ๑) ผู้ช่วยเสนาบดี
- ๒) จเรทัพบกและจเรทัพเรือบก
- ๓) เสนาธิการทหารบก
- ๔) สมุหราชองครักษ์
- ๕) อธิบดีกรมแสงสว่างพาฐ

ข) เทียบชั้นผู้บัญชาการกองพล

- ๑) หัวหน้ากรมใหญ่ ที่ขึ้นตรงต่อเสนาบดีกระทรวงกระต่าใหม่
(นอกจากที่กล่าวใน ก)
- ๒) หัวหน้ากรมที่ขึ้นตรงต่อผู้ซึ่งเทียบชั้นแม่ทัพน้อย
- ๓) เสนาธิการกองทัพน้อย
- ๔) ปลัดกองทัพน้อย
- ๕) สมุหบัญชีกองทัพน้อย
- ๖) ปลัดหรือผู้ช่วยที่มีนามตำแหน่งบ่งชัดว่าเป็นผู้ช่วย ของหัวหน้า
กรมใหญ่ซึ่งเทียบชั้นแม่ทัพน้อย
- ๗) นายพล

อนึ่งผู้บังคับกองคดีชั้นตํานัน ให้มีอำนาจในการลงอาญาแก่พด
 ทหารใต้บังคับบัญชาของตนเต็มอํานาจผู้บัญชาการกองพด แต่สำหรับการลง
 อาญาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนที่เป็นชนปวชน หรือชั้นสัญญาบัตร
 คงมีอำนาจเต็มอํานาจผู้บังคับกองกรมนเท่านั้น

ค) เทียบชั้นผู้บังคับกองกรมน

- ๑) หัวหน้ากรม ที่ขึ้นตรงต่อผู้เทียบชั้นผู้บัญชาการกองพด
- ๒) เจ้าหน้าที่การกองพด
- ๓) ปลัดกองพด
- ๔) ผู้ให้บำนาญชื่อกองพด
- ๕) ปลัดหรือผู้ช่วยรองหัวหน้ากรมน้อย ซึ่งเทียบชั้นผู้บัญชาการกองพด
- ๖) ข้าราชการกระทรวงกระตาดใหม่
- ๗) ผู้บังคับการหรือผู้ช่วยฝ่ายการ โรงเรียนนายร้อยและโรงเรียนในกรมจเร
- ๘) นายพันเอก

ข) เทียบชั้นผู้บังคับกองพัน

- ๑) หัวหน้าพันเอกในกรมขึ้นกระทรวงกระตาดใหม่
- ๒) ดัดดีมณฑล
- ๓) ปลัดกรมในกรมทหาร ปลัดกองพันพิเศษ ปลัดกองโรงเรียนนายร้อย

- ๔) ราชองครักษ์
 - ๕) หัวหน้าครูในโรงเรียนนายร้อย
 - ๖) นายพันโท, ตวี
- ง) เทียบชั้นผู้บังคับกองร้อย
- ๑) หัวหน้ากอง (แม่กอง) ในกรมน้อยกระทรวงกระทรวงใหม่
 - ๒) ผู้บังคับกองเรือนำ
 - ๓) ขี้กาวทหารบกศาสตร์มณฑลทหารบก
 - ๔) นายทหารรักษาพระองค์พระบรมมณูญประจำมณฑลทหารบก
 - ๕) เจ้าพนักงานคลังเงินกองพล
 - ๖) ยกระบัตรกองพล
 - ๗) เกียกกายกองพล
 - ๘) เจ้าพนักงานแต่งตั้งสรรพาวุธประจำกองพล
 - ๙) ลี้ตี่ตเมือง
 - ๑๐) นายเวรกองทัพน้อย, กองพล และของกรมซึ่งหัวหน้ากรมเทียบชั้นแม่ทัพน้อยหรือผู้บัญชาการกองพล
 - ๑๑) นายร้อยเอก
- จ) เทียบชั้นผู้บังคับหมวด
- ๑) นายเวรกรมทหาร, กองพันทหาร, และโรงเรียนทหารต่างๆ
 - ๒) ¹²ผู้บังคับหมวดพยาบาลและหมวดพยาบาลม้า
 - ๓) ตมู่ชำนาญซึ่งกรมทหารและโรงเรียนนายร้อย

- ๔) ครุฑมีได้เป็นนายทหารสัญญาบัตร
- ๕) นายร้อยโท, ครี
- ๖) นายดาบ
- ๗) เจ้าหน้าที่ ทักษะการบังคับบัญชา นายสิบหรือเสมียนพนักงาน, คนงาน

ณ) เทียบชั้นผู้บังคับหมู่

- ๑) นายสิบ
- ๒) หัวหน้าหมวดต้นนักเรียนนายร้อย
- ๓) หัวหน้าคนงาน

ข) เทียบชั้นนักเรียนนายร้อย

นักเรียนนายดาบ

ข) เทียบชั้นพลทหาร

นักเรียนนายสิบ

ข้อ ๑๕ ตำแหน่งทหารหรือข้าราชการกระทรวงกลาโหมซึ่งมิได้เทียบชั้นไว้ ตามความผิดจะต้องรับอาญาแล้ว ก็ให้ ถ้อยคำแห่งที่ได้รับราชการอยู่ในเวลา ที่กระทำความผิดนั้น ชนเทียบเคียงกับชั้นที่ลดหย่อนหรือเสื่อมถ้อยตามข้อ ๑๔ แห่งกฎนี้

ข้อ ๑๖ ยศที่ต่ำกว่าแห่งใด ซึ่งได้เทียบไว้ทั้ง ๒ อย่าง แต่มิได้เทียบไว้ ในชั้นเดียวกันนั้น ให้ ถ้อยคำหรือตำแหน่งที่เทียบไว้ ในชั้นที่สูงเป็นเกณฑ์ ในการรับอาญาหรือรับอาญาตามกฎหมาย

ข้อ ๑๗ กำหนดอำนาจลงอาญาตามที่ตราไว้ ผู้มีอำนาจลงอาญา
 ตั้งลงอาญาเต็มที่ใด ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งแต่สถานที่เดียว ถ้าตั้งลงอาญาทั้ง
 ๒ สถานที่พร้อมกัน ต้องกำหนดอาญาไว้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราในสถานที่นั้น ๆ
 กับห้ามมิให้ลงอาญาคราวเดียวมากกว่า ๒ สถานที่ เป็นต้นว่าแม่ทัพน้อย
 จะลงอาญา แก่พลทหาร จะให้ โขยด้วย จำขังด้วย และทำทัณฑ์ขมด้วยรวม
 เป็น ๓ สถานที่นั้นเป็นผิด จะลงโทษได้อย่างมากเพียง ๒ สถานที่ เช่น โขยด้วย
 และจำขังด้วย แต่ตั้งให้ โขยไว้เพียง ๒๐ ที และจำขังเพียง ๓ เดือนเป็นอย่าง
 มากที่สุด จะให้ โขย ๕๐ ทีและจำขัง ๖ เดือนนั้นไม่ได้

ข้อ ๑๘ ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงอาญาจะลงอาญาครั้งคราวใดก็ดี ให้
 พิจารณาเสียให้ถ่วงหนักแน่นก่อนว่า ผู้ที่จะต้องรับอาญานั้นมีความผิดจริงแล้ว
 จึงตั้งลงอาญา ต้องระวังอย่าให้เป็นการลงอาญาไปโดยโทษจจริต หรือ
 ลงอาญาแก่ผู้ที่ไม่มีความผิด โดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณา
 ความผิดชัดเจนแล้ว ต้องชี้แจงความผิดของผู้ กระทำผิดนั้น ให้เขาใจชัดเจนน
 ว่าควรทำผิดในข้อใดเพราะเหตุใดแล้วจึงตั้งลงอาญา

ข้อ ๑๙ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาลงอาญาข้าราชการสัญญาบัตร ซึ่ง
 หรือยกยามคงแต่ ๑๕ วันขึ้นไป ต้องส่งรายงานการลงอาญาแล้วนั้นเสนอ
 ตามลำดับจนถึงเสนาบดีกระทรวงกระต่าใหม่

ข้อ ๒๐ เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบความ ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชา
 ของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้นควรรับอาญาที่
 เห็นอำนาจจะตั้งกระทำได้ ก็ให้รายงานชี้แจงความผิดของผู้ กระทำ

ความผิดนั้น ทั้งออกความเห็น ว่า ควรลงอาญาเพียงใด เห็นตาม
ลำดับจนถึงมี มอำนาจลงอาญาได้พอกับความผิด เพื่อขอให้ผู้ นนส่งการ
ต่อไป

ข้อ ๒๑ ถ้าเป็น โทษฐานขาดหนี้ราชการซึ่งมีระวางอัตรากำหนดอาญา
ไว้ โดยแน่นอนแล้ว หากกำหนดอาญานั้นเห็นอำนาจของมี บัญชาการกองพลเท่าที่
จะสั่งลงได้ ก็ให้นำเห็นตามลำดับจนถึงมี บัญชาการกองพลเท่านั้น แม
ว่ากำหนดอาญานั้นจะเห็นอำนาจมี บัญชาการกองพลกิต ให้มี บัญชาการ
กองพลมีอำนาจสั่งลงอาญาได้ ที่เดียว ไม่ต้องนำเห็นตามลำดับชั้น
ต่อไปอีก

ข้อ ๒๒ นายทหารนอกจากมี บัญชาการกองพลหรือผู้ ทเทียบชั้นนี้ ถ้า
เป็นหัวหน้าควบคุมทหารไปโดยดำริถึง มีอำนาจที่จะลงอาญาผู้ใดอำนาจ
ในระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้น เสมอผู้ มีอำนาจเห็นจากตำแหน่งของตน
ขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้

ข้อ ๒๓ ถ้ามี มอำนาจลงอาญาได้สั่งลงอาญาผู้ กระทำผิด ในฐานจำขัง
หรือขังแล้ว และผู้ ทรับอาญาจำขังหรือขังอยู่นั้นกระทำผิดซ้ำอีก ผู้ มีอำนาจ
ลงอาญาจะสั่งเพิ่มโทษ ก็ได้ พิจารณาตกำหนดอาญาที่สั่งไว้ เดิมหนักก่อน
และห้ามมิ ให้เพิ่มกำหนดเวลาให้ผู้ ต้องกลจำขังหรือกักตังขัง ทั้งกำหนดเดิม
และกำหนดที่เพิ่มใหม่รวมกัน เกินกว่ากำหนดอำนาจของมี มอำนาจนั้นเป็น
อันขาด หากผู้กระทำความผิดนั้นควรต้องรับอาญาเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้
ที่จะสั่งลงอาญาแล้ว ก็ให้ปฏิบัติการตามทุกตัวไว้ในข้อ ๒๐ นั้น

12/10/2566

ข้อ ๒๔ มี โทษเคยต้องรับอาญาจำขังหรือขังเดี่ยวหรือขังรวม เพราะ
ได้เจตนากระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง

เมื่อพ้นโทษแล้วและไปกระทำความผิดซ้ำอีกภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่

วันที่ได้พ้นโทษไปแล้ว เรียกว่าไม่เซ็ดหลาบ

ข้อ ๒๕ ผู้ใดไปพบไม่เซ็ดหลาบ ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตั้งแต่ชั้น
ผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป จะเห็นด้วยลงอาญาโดยให้ขงมตก็ได้

ข้อ ๒๖ การขงมตเช่นนี้จะต้องได้เพียงครั้งละ ๑ ยก (คือ ๕ วันหรือ
๑๒๐ ชั่วโมง) เท่านั้น แต่ถ้าจะขงมตซ้ำไปก็ต่อให้ขงมตแล้วว่างเสียก่อน
ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง จึงให้ขงมตต่อต่อไปได้ รวมขงมตในความผิด
คราวเดียวกันต้องไม่เกินกว่า ๓ ยก

ข้อ ๒๗ ก่อนที่จะกำหนดโทษอาญาขงมตนั้น ให้ตั้งเกณฑ์กำหนด
ขงมตจำขงหรือขงเดียว หรือขงรวม ตามตารางอัตราอาญาในข้อ ๑๓
แห่งกฎนี้เสียก่อน แล้วจึงให้เทียบกำหนดอาญาขงมตตามอัตราดังนี้ คือ

จำขง หรือขงเดียว หรือขงรวม				เท่ากับขงมต
ตั้งแต่ ๕	วันขงไป	แต่ไม่ถึง ๙	วัน	๑ วัน
๙	”	”	๑๔ ”	๒ ”
๑๔	”	”	๒๑ ”	๓ ”
๒๑	”	”	๑ เดือน	๔ ”
๑ เดือนขึ้นไป	”	”	แต่ไม่ถึง ๓	๕ ” (คือ ๑ ยก)
๓	”	”	๖ ”	๑๐ ” (คือ ๒ ยก)
๒/๒ เดือน	”	”	๖ ”	๑๕ ” (คือ ๓ ยก)

ข้อ ๓๘ นับตั้งแต่วันที่พระกฤษฎีกาซึ่งจะได้อบรมอาญาตามกฎหมาย
 มีอำนาจลงอาญาได้ จึ่งการที่จะให้ผู้นั้นได้รับอาญาภายในกำหนด ๓ เดือน
 เป็นอันนับว่าต้องเลยเวลาที่ควรลงอาญาตามกฎหมายตั้งแล้ว จะสั่งลงอาญา
 โดยอำนาจตนเองมิได้ ต้องนำขึ้นศาลทหาร เว้นเสียแต่ผู้ที่จะทำผิดนั้น
 ชาติหนึ่งราชการเสียแต่มีชื่อก่อนครบกำหนด ๓ เดือน จึงมิให้นับวันที่ชาติหนึ่ง
 เข้าในกำหนดเวลาที่ควรเลย ให้นับตั้งแต่วันที่ได้ออกหมายจับหรือหมายทรมานราชการ

ข้อ ๒๙ เมื่อมีอำนาจใดสั่งลงอาญาตามกฎหมายแล้ว ผู้ที่สั่งลงอาญา
 หรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาผู้ที่สั่งลงอาญานั้น มีอำนาจเพิ่มโทษหรือตัดโทษ
 ทัณฑ์โทษเสียได้ แต่ถ้ามเพิ่มโทษแล้ว อาญาที่สั่งเพิ่มนั้นนั้น รวมกับที่
 สั่งไว้แล้วเดิมต้องมีให้เกินอำนาจของผู้สั่งใหม่นั้น

มาตรา ๓

วิธีร้องทุกข์

ข้อ ๓๐ ในกรณีที่ราชการอุทธรณ์ให้เป็นกรณีแน่พแน้นนั้น ผู้บังคับ
 บัญชาชั้นรองต้องมีอำนาจในการลงอาญาหากอยู่เองเป็นธรรมดา แต่ผู้บังคับ
 บัญชาบางชั้นอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดด้วยธรรมดา เพราะฉะนั้นเป็นการ
 จำเป็นที่ให้ผู้นอญมิใช่ของราชการได้ ในหนทางอันเป็นระเบียบเรียบร้อย
 ไม่ก้าวก่าย

ข้อ ๓๑ คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชา กตชนก ต่เยชการ
 อยุติธรรมหรือผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับ หรือว่าคนมิได้รับผลประโยชน์
 ตามที่ควรจะได้ รับในราชการนั้น เรียกว่าใบร้องทุกข์

ข้อ ๓๒ ทหารจะยื่นใบร้องทุกข์ได้แก่ข้ารับตนเองแต่ผู้เดียว ห้าม
 มิให้ ยื่นใบร้องทุกข์แทนผู้อื่นเป็นอนาจาร และห้ามมิให้ รวบรวมกันเข้า
 มารวมทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้ามมิให้ ประชุมกัน เพื่อหาวิธีร้องจะยื่น
 ใบร้องทุกข์

ข้อ ๓๓ ห้ามมิให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ในเวลาดนกำลังเช้าแกวอยู่ หรือใน
 ขณะกำลังทำน้าทวาราชการ อย่งใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นยามเป็นเวร
 ดน:ปณคน และห้ามมิให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ก่อนเวลาต้งไปแคว ๒๔ ชั่วโมง
 นับแต่วันเหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น

ข้อ ๓๔ ห้ามมิให้ ร้องทุกข์ ฉาน บังคับบัญชาตงอาญาแรงเกินไป ถ้า
 หากว่าผู้ บังคับบัญชา นั้น มิได้ ตงอาญา เกิน อำนาจ ที่ เขา จะทำได้ตาม ความ
 ในมาตรา ๒ แห่งกฎนี้

ข้อ ๓๕ การที่จะยื่นใบร้องทุกข์นั้น ถ้ากล่าวโทษผู้ใดให้ ยื่นต่อผู้
 บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น คือ เป็นคนว่าพลทหารจะกล่าวโทษผู้ บังคับหมู่
 ให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับหมวด ถ้าจะกล่าวโทษผู้ บังคับหมวด ให้ ยื่น
 ต่อผู้ บังคับกองร้อยดังนี้ หรือเป็นคนว่า ถ้านายทหาร ชั้นผู้ บังคับหมวดจะ
 ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ บังคับการ ก็ให้ ยื่น เมื่ร้องทุกข์ต่อผู้ บัญชาการกองพล
 ดังนี้

ให้ ร้องทุกข์มาหาผู้ ที่จะรับใบร้องทุกข์ ในที่ทำการหรือที่บ้าน และจะ
 ร้องทุกข์ด้วยปากหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าอยู่ต่างตำบลกัน ให้เขียน
 เป็นหนังสือตั้งได้

ถ้าหากว่า ผู้ร้องทุกข์ ไม่ทราบข้อความใด ความเดือดร้อน เพราะ ผู้ใด นั้น เช่นไม่ได้ รับเงินรางวัลประจำเดือน แต่ก็ ไม่ทราบว่า เพราะเหตุใด หรือใคร ห้ามมิให้จ่าย ก็ให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ต่อ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง ของตน เพื่อ เดินขบวนไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด ก่อน ที่จะ ส่งการโต้เถียงและ แก้ความเดือดร้อน นั้นได้

ข้อ ๓๖ ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้น ของ ลงนามจริง ของ ผู้ร้องทุกข์ ถ้า ผู้ร้องทุกข์ เขียนหนังสือไม่เป็น ให้ ความ ผู้เขียน ให้ ได้ แต่ ต้อง รูด ลายนิ้วมือ ลงเป็น พยาน ถ้า แต่ละ ใบ ร้อง ทุกข์ ฉบับ ใด ไม่ มี ชื่อ ตรง หรือ ไม่ มี ลาย มือ ตรง ความ ห้าม มิ ให้ ผู้ บังคับ บัญชา ชั้น ใด ได้ ส่ง วน พิจารณา ใบ ร้อง ทุกข์ นั้น เป็น อัน ขาด

ข้อ ๓๗ เมื่อ ผู้ใด ได้ ใบ ร้อง ทุกข์ ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา ตาม ระเบียบ ที่ กำหนด แล้ว และ เวลา ล่วง พ้น ไป ๑๕ วัน ยัง หา ได้ รับ ความ ชี้ แจง ประการ ใด ไม่ ทั้ง ความ เดือด ร้อน ก็ยัง ไม่ ปลด เปลื้อง ไป ให้ ผู้ ร้อง ทุกข์ ยื่น ใบ ร้อง ทุกข์ ใหม่ ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา ชั้น ที่ ส่ง กลับ ไป เป็น ลำดับ จนถึง เส้น นำ บัตร กระทรวง กระ ตา ใหม่ และ ใน ใบ ร้อง ทุกข์ ครั้ง นี้ ให้ ชี้ แจง มา ด้วย ผู้ ใด ยื่น ใบ ร้อง ทุกข์ ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา โดย ตรง มา ครั้ง ๑ แต่ แต่ เมื่อ นั้น ๆ

ข้อ ๓๘ ส่วน ผู้ บังคับ บัญชา นั้น ถ้า ได้ รับ ใบ ร้อง ทุกข์ เมื่อ ใด ต้อง ได้ ส่ง วน เหตุ การ และ จัด การ แก้ ไข ความ เดือด ร้อน หรือ ชี้ แจง ให้ ผู้ ยื่น ใบ ร้อง ทุกข์ เข้าใจ เหตุ การ จะ เพิก เฉย เสีย ไม่ ได้ เป็น อัน ขาด ผู้ ใด เพิก เฉย นั้น ว่า กระ ทำ ผิด กฎหมาย ของ ม ไทย

12/10/2566

ข้อ ๓๙ ถ้าผู้บังคับบัญชาได้รับร้องทุกข์ ซึ่งแจ้งกับผู้ ยื่นใบร้องทุกข์ ว่าความเดือดร้อนที่กล่าวมาได้ เกิดจากความอยุติธรรม หรือกรรมผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับประการใด แต่ผู้ร้องทุกข์ ยังไม่หมดความสงสัยได้ ก็ให้ ยื่นใบร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาอีกชั้นไม่ได้ และต้องชี้แจงมาด้วยว่า ผู้ใด ยื่นใบร้องทุกข์ นิตยคุณ ๆ ได้รับค่าจ้างเช่นนั้น ๆ ครึ่งหนึ่งแล้ว

ข้อ ๔๐ ถ้าหากปรากฏชัดว่า ข้อความ ในใบร้องทุกข์ เป็น ความเท็จ หรือการร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมานั้น เช่นเขียนใบร้องทุกข์ แล้วไม่ลงนามจริงดังเป็นคน หรือผู้ใดรับกวนผลประโยชน์ด้วยใบร้องทุกข์ ซึ่งไม่มีมูลแห่งความจริง ผู้ที่กระทำการทวงถามความผิดฐานตมเบียดทุกข์นั้น ต้องรับโทษตามกฎหมาย หรือถ้าเป็นการร้ายแรงมากก็จะต้องนำขึ้นศาลทหาร

ข้อ ๔๑ การยื่นใบร้องทุกข์ตามระเบียบที่กล่าวมานั้น เฉพาะสำหรับเรื่อง ที่เนื่องด้วยกิจการราชการ คือ ร้องทุกข์ว่าได้รับผลประโยชน์หรือความเสียหายจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้บังคับบัญชาเกิดขึ้นโดยผิดพระราชกำหนดกฎข้อบังคับ หรือเมื่อคนชาติผลประโยชน์ที่ควรได้ ในราชการ ดังว่ามาแล้วในข้อ ๓๑ นั้น เท่านั้น ถ้าไม่กล่าวโดยชัดแจ้งว่า ทหารจะพดจากกับผู้บังคับบัญชาของตนทุกชั้นตลอด จนถวายฎีกาแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ ดังมีความปรากฏอยู่ใน กฎลักษณะปกครองและระเบียบการภายในสำหรับกองทัพกึ่งถาวรนั้น แต่เรื่อง นิตยคุณจะต้องระวางชัดเจน ระหว่างกิจการส่วนตัวและกิจการของราชการให้ ชัด ถ้าหากกิจการของราชการไปร้องฟ้องให้ ผิดระเบียบกับที่กล่าวไว้ใน กฎนี้ ผู้ใดจะต้องรับโทษฐานตมเบียดทุกข์นั้น

มาตรา ๔

กำหนดใช้กฎนี้และเลิกกฎข้อบังคับเดิม

ข้อ ๔๒ กฎนี้ ให้ ใช้แต่่วนที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๔๓ ให้ยกเลิกกฎว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารบก ลงวันที่ ๑๔

กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๔ (ร.ศ. ๑๓๐) และข้อบังคับแดงยุทวินัย

พระพุทศักราช ๒๔๕๖ กับข้อความในกฎข้อบังคับข้างใด ๆ ที่ขัดกับข้อความใด ๆ ในกฎนี้ ก็ให้ยกเลิกเสียทั้งด้น.

ประกาศโดยได้รับพระบรมราชานุญาต

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุน้อย

กรุงเทพฯ

วันที่ ๗ มิถุนายน พระพุทศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) นายพลเอก เจ้าพระยาบดินทรเดชาอนุวัตร

เด่นามตั้งกระทรวงกระตาคม

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๗ มิถุนายน หน้า ๑๐๑)

ประกาศ กรมเจ้าท่า เรื่อง คั้ง พนักงาน เจ้าท่า ตาม หัว เมือง

ด้วยตาม พระราช บัญญัติ การ เติมน้ำ ใน น่านน้ำ ดัยาม พระพุทธ ศักราช ๒๕๕๖ มีว่า บรรดา เรือ กำนัน แล เรือ เจ๊ก ต่าง ๆ ที่ ใช้ เติมน้ำ อยู่ใน น่านน้ำ ดัยาม ภายใน มณฑล กรม เทพ ฯ (นอก จาก เรือ กำนัน ต่าง ประเทศ) แล บรรดา เรือ กัดไฟ ที่ เติมน้ำ รับจ้าง หรือ รับ คน โดย ล่าม หรือ รับจ้าง จูง เรือ ใน มณฑล กรุงเก่า, มณฑล นครสวรรค์, มณฑล พิศณุโลก, มณฑล ปราจีนบุรี, มณฑล นครไชยศรี, แล มณฑล ราชบุรี นั้น ต้อง ได้ รับ ใบ อนุญาต ดัง ทุก ลำ

แต่ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ห้ามมิให้ ผู้ใด ทำการ ควบคุม เรือ กัดไฟ เรือ ยนต์, เรือ เติมน้ำ ทะเล, หรือ ควบคุม เครื่องจักร ของ เรือ เหล่า นั้น นอก จาก เป็น ผู้ที่ ได้ รับ ประกาศ นียบัตร เป็น พยาน ว่า คน มีความรู้ ความชำนาญ อัน สมควร ที่จะ ทำการ เช่น นั้น ได้

แต่ ใบ อนุญาต หรือ ประกาศ นียบัตร เพื่อ แสดง ความรู้ ความชำนาญ อย่าง ไต ๆ ตาม ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว นั้น เจ้าพนักงาน เจ้าท่า ณ กรุง เทพ ฯ จะ เป็น ผู้ ออก ให้ แต่ มี อำนาจ ที่จะ เรียก คั้น หรือ ตวจ เติมน้ำ ได้

แต่ คำว่า “เจ้าท่า” นั้น หมายความว่า ผู้บังคับ การ ทำ คำบด ไต ๆ ใน น่านน้ำ ดัยาม แต่ หมาย ความ ตตอต ถึง บรรดา คน ที่ เจ้าท่า ทำ คำบด ไต ๆ ได้ ^{12๕10/2566}มอบ หมาย ให้ ใช้ อำนาจ หรือ กระทำ การ ตาม นำ ที่ อย่าง ไต ๆ ที่ เจ้าท่า มี นำ ที่ หรือ คั้ง กระทำ ตาม พระราช บัญญัติ นั้น

โดยอนุมัติของ เสด็จมาตั้งกระทรวง นครบาล ผู้บังคับการ กรมเจ้าท่า บัดนี้ กรมเจ้าท่าได้ตั้งให้ผู้ว่าราชการ เมือง กรุงเทพฯ, เมือง ช่างทอง, เมือง ดิงห์บุรี, เมือง ตพบุรี, เมือง ไชยนาท, เมือง อุไทยธานี, เมือง นครสวรรค์, เมือง พิจิตร, เมือง พักันตโลก, เมือง สมุทรสาคร, เมือง นครปฐม, เมือง สุพรรณบุรี, เมือง สมุทรสงคราม, เมือง ราชบุรี, เมือง กาญจนบุรี, เมือง ฉะเชิงเทรา, แล เมือง ปราจีนบุรี, เป็น พนักงาน เจ้าท่า มีอำนาจ แล นำที่ ตาม พระราชบัญญัติ ดังนี้ คือ

(๑) มีอำนาจ แล นำที่ ๆ จะรับ หรือ เรียกคืน ใบอนุญาต ของ เรือกำปั่น แล เรือเล็ก ลำใด ๆ หรือ ประกาศนียบัตร ของ คนประจำเรือ ลำใด ๆ ซึ่ง ประพฤติมิชอบ ด้วย กฎหมาย ตาม มาตรา ๑๓๘ แห่ง พระราชบัญญัติ การเดินเรือใน น่านน้ำ ดัธยม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ แล

(๒) มีอำนาจ แล นำที่ ๆ จะงด หรือ เรียกคืน ประกาศนียบัตร หรือ ใบอนุญาตใด ๆ ของ คนกวด, นายท้าย, นายเรือ, หรือ ลูกเรือ ลำใด ๆ ซึ่ง ประพฤติมิชอบ ด้วย กฎหมาย ตาม มาตรา ๒๙๒ แห่ง พระราชบัญญัติ การเดินเรือใน น่านน้ำ ดัธยม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ตลอด เขต

ท้องที่ ๆ ผู้ว่าราชการ เมือง เหล่านั้นได้บังคับบัญชาตั้ง แต่ บัดนี้เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหอำมาตย์ตรี พระยาวิสุทธธำครีตานุ

12/10/2566

อธิบดี กรมเจ้าท่า

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๓ มิถุนายน หน้า ๑๓๕)

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

เรื่อง แรติไฟลัญญาสากลไปรษณีย์

ด้วย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ แจ้งความให้ทราบ ว่า มองซิเออร์ แอฟ. เอ. โดเมตาเลอวฮ์ยส์ อัครราชทูต สอตันดา ผู้รักษาสถ ประโยชน์ ของ อิตาลี มีหนังสือ ลง วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘ หมายังกระทรวงการต่างประเทศว่า ประเทศ รับบลิกปารากัว แลประเทศรับบติก กัวติมาตา ได้แรติไฟลัญญาสากลไปรษณีย์กรุงโรม ลง วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้น แล

คำดำว่าการต่างประเทศ

แจ้งความมาณวันที่ ๒๐ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กรมพระเทอดวงศ์โรประการ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๗ มิถุนายน หน้า ๖๕๖)

ประกาศเลิกประกาศจัดการซื้อที่ดินบ้านหัวค้าย

เจ้าพระยามรราช เสนาบดีกระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ว่า ตามประกาศจัดซื้อที่ดิน บ้าน หัวค้าย แขวงเมืองสมุทรปราการ สำหรับใช้ราชการ ลงวันที่ ๓ มกราคม ศก ๑๒๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงนครบาลจัดซื้อ ตั้ง แต่ปากคลองบ้านค้อฝั่งเหนือ ตรงไป ตาม ตำ คอง ข้าม ทาง รถไฟ ถึง คอง บาวโพพวง แล้ว ขนไป ตาม ตำ คอง ฝั่ง ตะวันตก ข้าม คอง มหัววงก ไป

คัดตรงไปจดเซกร์ที่โรงเรียน กรมทหารเรือ ตก ถ้าน้ำเจ้าพระยาไว้สำหรับใช้
 ราชการ แต่ห้ามไม่ให้เจ้าของที่ดิน ซึ่ง ปรากฏ อยู่ในเขตนั้น เขาที่ดิน
 ไปยกให้ หรือซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน กับผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปลุกสร้างสิ่งใด ๆ
 ก่อนได้รับ อนุญาต จาก เจ้าพนักงาน ดัง มีความแจ้ง ใน ประกาศ แล้ว นั้น
 บดิน การ ซื้อ ที่ดิน บ้าน หัก ค่ายไว้ ใช้ ราชการ นับว่า เป็น การ เด็ดขาด
 ดมควร ที่จะ อนุญาต ให้ ราษฎร ผู้ ซึ่งเป็น เจ้าของที่ดิน นอกเขต ที่ ใช้ ราชการ
 แล้ว นั้น ทำ การ ปลุกสร้าง หรือ ซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน ได้ ตาม ความ พอใจ
 แล้ว จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยกเลิก ประกาศ จัดซื้อ ที่ดิน บ้าน
 หักค่ายไว้ ใช้ ราชการ ซึ่ง ตั้ง วันที่ ๓ มกราคม คศ ๑๒๗ นั้น เสีย
 ค้าง แต่ บดิน นี้ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม หน้า ๑๓๗)

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม

การ เก็บเงินค่า ราชการ รัดิน โกลีนาทร คศ ๑๒๖

มี พระบรมราชโองการ ดำริให้เห็นเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า
 ตาม ความใน พระ ราชบัญญัติ ตักษณ การ เก็บเงิน ค่า ราชการ รัดิน โกลีนาทร
 คศ ๑๒๖ นั้น ข้อความ ที่จะ ให้ เจ้าพนักงาน เรียกเงิน ค่า ธรรมเนียม จาก
 ผู้ 12/19/2566
 ผู้ มา ขอ ใบ แทนใบ เด็ดขาด เสียเงิน หรือ ใบ แทนใบ ยกเว้น คำนเงิน ค่า

ราชการ ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ยังไม่มี จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเพิ่มเติม ขึ้น อีก มาตรา ๑ ให้ ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้น แต่ต่อไปดังนี้

มาตรา ๒๐ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดได้เสียเงินค่าราชการรับใบเสร็จไปแล้ว กัด หรือผู้หนึ่งผู้ใดได้รับใบยกเว้นค่าเงินค่าราชการไปแล้ว กัด ถ้า ใบเสร็จ หรือ ใบยกเว้น เป็น อันตราย หาย สูญ ไป ด้วย ความ เิน เล่ห์ ของ ผู้ กัด จะ มา ขอใบแทน เมื่อเจ้าพนักงานได้ พิจารณา เห็น ความ สัจจริง ของ ผู้ นั้น แล้ว ก็ให้ ออกใบแทน เรียกเงินค่าธรรมเนียมฉบับละกึ่ง ของ อัตราเงินค่าราชการในท้องที่ตำบลที่อยู่นั้น เว้นไว้แต่ได้ตก อันตราย เพราะ เป็น ภัย นอก อำนาจ เหลือ ภัย ที่ จะ มุ่ง กัน ได้ ก็ให้เรียกค่าใบแทน ฉบับละ ๒๕ สตางค์

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่ ๑๗๐๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม หน้า ๑๓๘)

ประกาศกระทรวงคมนาคม

แผนกไปรษณีย์โทรเลข

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปิดใช้การไปรษณีย์ชนิดพิเศษ ที่ เมืองสิงห์บุรี ไนฉนวนลาดกระทุ่ม เมืองกำแพงเพชร เมืองไชยนาทในมณฑล นครสวรรค์ เมืองพิศณุโลก เมืองนครลำพูนในมณฑล พายัพ เมืองบุรีรัมย์ ในมณฑลนครราชสีมา เมืองนครราชสีมาในมณฑล

จันทบุรี เมืองสุพรรณบุรี เมืองสมุทรสาครในมณฑลนครไชยศรี เมืองสมุทร
 สงครามในมณฑลราชบุรี เมืองพัทลุงในมณฑลนครศรีธรรมราช เมือง
 นราธิวาส ตำบลนาโงยจังหวัดยะลาในมณฑลปัตตานี เมืองกระบี่ เมืองศรี
 เมืองตะกั่วป่า เมืองพังงา เมืองระนองในมณฑลภูเก็ต เมืองหนองคายใน
 มณฑลอุดร ทำการรับฝากสิ่งเงินไปมากับกรุงเทพฯ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไปแล้ว จึงขอ ประกาศให้ทราบทั่วกัน

กระทรวงคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุวิวัฒน์วิฤทธิ

ปลัดทูลฉลองของลงนามแทน

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม หน้า ๘๒๖)

ประกาศกระทรวงนครบาล

ด้วยตามความใน พระราชบัญญัติ อาวุธปืน แด่เครื่อง กระสุนปืน รัศมี
 โกลีนทรศก ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕) มาตรา ๕ ข้อ ๕ มาตรา ๑๑ แด
 ตามความใน กฎเสนาบดี กระทรวงนครบาล ว่าด้วยการ จัดทะเบียน แด
 ออกใบ อนุญาต ข้อ ๑ กำหนด เขตที่ ซึ่ง ที่ แด่ อำนาจ เจ้าพนักงาน รับ จัด
 ทะเบียน ออกใบ เปน พยาน สำหรับ ทำ แด่ ชาย ดอกไม้เพลิง แด่ เปน
 ผู้ ออก หนังสือ อนุญาต สำหรับ ให้ มี อาวุธปืน ได้ คือ ใน เขตที่ กรุงเทพฯ ฯ
 ๒๕ ตำบล ให้ เปน น้่า ที่ ยึด บัด กรม พดตระเวน ใน เขตที่ อำเภอ ช้่น นอก
 กรุงเทพฯ ฯ ๘ อำเภอ เปน น้่า ที่ เจ้ากรม อำเภอ ใน หัวเมือง เปน น้่า ที่ ผู้ว่า

ราชการเมืองนั้น การอนุญาตในเขตร์กรุงเทพมหานคร ยังไม่ยุติตก
ด้วยระเบียบการ บังคับบัญชา ณะบัดนี้

เหตุฉะนั้น ในการ ออกใบอนุญาตต่อไป เฉพาะในเขตร์กรุงเทพ ฯ
๒๕ คำบด ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เป็น น้าที่เสนาบดีกระทรวง
นครบาลตั้ง แต่ บัดนี้ไป

กระทรวงนครบาล

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยายมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม หน้า ๑๔๐)

ประกาศกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย นายเฮอริเบต ยี เตอริง อรรถราชทูตอังกฤษ มีหนังสือลง
วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ. ศ. ๒๔๕๘ มาขัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ
ขอให้ประกาศให้คนไทยที่ ไป มาฏาฮาไศรย อยู่ใน อาณาเขตร อังกฤษ นั้น
ทราบ ขัง บังคับ สำหรับบ้องกันอาณาเขตรของอังกฤษในเวลาดังคราม ซึ่งว่า
ด้วยการ รับ แด่ส่งหนังสือ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ
ให้ทราบความ ตามขอขังคนนั้นไว้ เพื่อจะไม่ให้คนไทยที่ไปมาฏาฮาไศรย
อยู่ใน อาณาเขตร อังกฤษ กระ ทำผิด กฎหมาย นั้นได้

ขอ บังคับ ที่ ๒๓๐๒๕๖๖ กำหนดใช้ตั้ง แต่ วันที่ ๕ เมษายน พ. ศ. ๒๔๕๘
สืบไป มีเนื้อ ความ ดังนี้

ข้อ ๒๔ นอกจากการตั้งหนังสือไปมาทางไปรษณีย์แล้ว ห้ามมิให้
 ผู้หนึ่งผู้ใดที่ไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจอื่นชอบด้วยกฎหมายนั้น
 รับถือหนังสือเข้าออกถึงอาณาเขตอังกฤษ และห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็น
 จดหมายตายถึงคนอย่างใด ๆ สำหรับที่จะส่งให้แก่ผู้อื่น ซึ่งอยู่ภายใน
 ฤๅภายนอกประเทศอังกฤษอยู่แต่ตัวเดียว

อีกประการหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดส่งหนังสือถึงผู้หนึ่งผู้ใด
 ซึ่งเขียนด้วยวิธีอย่างใด อันจะอ่านไม่เห็นเห็นอักษรจนถูกต้องความ
 วัจนฤๅมีวิธีอย่างใด ประกอบจึงอ่านออกได้นั้น ไปมาโดยทาง
 ไปรษณีย์ฤๅโดยอย่างอื่น ๆ

ผู้หนึ่งผู้ใดที่กระทำความผิดข้อบังคับอันกล่าวนี้ จะต้องจับกุมตัวไป
 ชำระลงโทษในศาลทหาร ตามอัยการศึกในประเทศอังกฤษ

ประกาศแจ้งความมาแต่ศาลาว่าการต่างประเทศ วันที่ ๒๔ เดือน
 กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เช่นพระนาม) เหวงวงษ์โรประการ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม หน้า ๑๔๑)

ประกาศตั้งเสนาบดีที่ปลุกษา

แต่ผู้รับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นเกล้าฯ ตั้งว่า มหาอำมาตย์เอก
 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ได้กราบถวายบังคมลาพัก รักษาพระองค์ ตามคำแนะนำของ นายแพทย์ ตั้ง
แต่เดือน มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มีกำหนด ๖ เดือน แล้วได้
กราบ ถวาย บังคมลา พัก ต่อ มา อีก เดือน ๑

ครั้นเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระตำราจราชานุภาพ มีสาย พระหัตถ์ กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า
พระอาการ ประชวร ทูเดามาก แล้ว จึงอยู่ แต่ถ้ หา เป็น ปรีกดีไม่ และ
ถ้ทรง ทำการงาน อย่าง ไต ๆ แม้แต่ เล็ก น้อย ก็ ถัดบ ทรงไม่ สมาย อีก
รู้สึก พระองค์ ว่าไม่ สามารถ ที่จะ รับ ราชการ ต้นอง พระเศษ พระคุณ ใน น้่าที่
เส่นาบดี กระทรวงมหาดไทย ให้บริบูรณ์ เช่น ที่ เคย มา จึง ขอ พระราชทาน
พระมหากรุณา ให้ ไต่รับ ราชการ ต้นอง พระเศษ พระคุณ ใน ตำแหน่ง ขึ้น ซึ่ง
จะ เพียง พอ แก่ พระ ก้าวถึง ที่ จะ ปฏิบัติ ราชการ ต้นอง พระเศษพระคุณได้ โดย
ไม่เลื่อมเสี่ย แก่ ราชการ

ทรงพระราชดำริเห็นสมควร อยู่ที่ จะยอม ให้ ไอ่ กาศได้ ทรงพักรักษา
พระองค์ สืบไป และ ยอม ให้ ออก จาก ตำแหน่ง เส่นาบดี กระทรวงมหาดไทย
ตาม พระประสงค์ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต ให้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระตำราจราชานุภาพ เดีดีจ ออก จาก
ตำแหน่ง เส่นาบดี กระทรวงมหาดไทย และ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระตำราจราชานุภาพ รับราชการ ใน ตำแหน่ง
เส่นาบดี ที่ ปลุกษา สืบไป

ตั้งคน ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ซึ่ง ดำรง ตั้ง นั้น ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี เป็นผู้
รับตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย รับราชการ ต้นอง พระเดช พระคุณ
แต่ มีดังนี้ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็น วัน
ที่ ๑๗๓๑ ใน รัชกาล บัดนี้นั้น

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๘ สิงหาคม หน้า ๑๔๓)

ประกาศเปลี่ยนชื่อ เมืองบางนราเป็นเมืองนราธิวาส

พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้แทน เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย
รับ พระบรมราช โองการได้ เกล้า ฯ ดำริดี เห็นอ เกกล้า เห็นอ กระหม่อมตั้งว่า
เมือง บาง นรา นั้นเดิม เป็น ตำบลบ้าน ๆ หนึ่ง อยู่ แขวง เมืองระแงะ ภายหลัง
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รวม อำเภอเมือง ระแงะ อำเภอสุไหงปาดี
อำเภอโคะโม๊ะ อำเภอ ยี่งข อำเภอ บาง นรา อำเภอตากใบ รวม ๖ อำเภอ
ขึ้น เป็น เมือง เรียกว่า เมือง บาง นรา บัดนี้ ทรงพระราช ดำริเห็น ว่า
บาง นรานั้น เป็น แต่ชื่อตำบล บ้าน ดั่งสมควร จะตั้งชื่อ เมืองไว้ ให้เป็น
หลักฐานต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เปลี่ยนชื่อ เมืองบางนรา
เป็น เมือง นราธิวาส ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
แล้ว

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

12/10/2566

ผู้แทน เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๘ สิงหาคม หน้า ๑๔๕)

ประกาศ เปลี่ยนนามอำเภอ นามเมืองและนามมณฑล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งให้เรียกชื่อเมืองไชยาและเมืองกาญจนดิษฐ์เข้าเป็นเมืองเดียวกัน แต่ให้ตั้งศาลากลางเมืองที่บ้านดอน แขวงเมือง

กาญจนดิษฐ์แต่ พ.ศ. ๒๔๔๒ นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่าเมืองไชยาเป็นเมืองเก่า ควรคงนามเดิมไว้มิให้สาบสูญเสีย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกว่าเมืองไชยา และที่เมืองไชยาเก่านั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเรียกว่าอำเภอพุมเรียง แต่เพราะเหตุว่าเมืองไชยาเดิมเป็นที่ประภัสฐานพระราชอุทยานและมีบ้านเรือนราษฎรตั้งอยู่เป็นปึกแผ่นหลักถานมั่นคง ราษฎรทั้งปวงก็ยังเรียกเมืองไชยาเดิมว่าเมืองไชยา หาเรียกเมืองไชยาใหม่ซึ่งตั้งขึ้นที่บ้านดอนนั้นว่าเมืองไชยาไม่ จึงพาให้เรียกชื่อเมืองไชยาทั้งที่เมืองเก่าและเมืองใหม่สืบสืบกันไป และเกิดเข้าใจผิดกันต่าง ๆ

ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมควรแก้ไขเพื่อให้เป็นความสัดฉากแก่มหาชนและทางราชการที่จะเรียกชื่อเมืองนี้สืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเมืองไชยาซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านดอนให้เรียกว่าเมืองสุราษฎร์ธานี และให้เปลี่ยนนามอำเภอพุมเรียงเรียกว่าอำเภอเมืองไชยา

อนึ่ง ทรงพระราชดำริเห็นว่า มณฑลอันที่เรียกว่ามณฑลชุมพรก็เพราะแต่เดิมมาได้ตั้งศาลารัฐบาลมณฑลที่เมืองชุมพร จึงโปรดเกล้าฯ

ให้เรียก นาม มณฑลให้ตรงกับนาม เมือง ซึ่ง ตั้ง อยู่ ณ ครั้น ย้าย ศาลา
 รัฐบาล มณฑล มา ตั้ง ที่ บ้าน ตอน นาม มณฑลชุมพร จึง เคย ใช้ คิด ต่อ มา
 แต่ บัดนี้ ศาลา รัฐบาล มณฑล ได้ มา ตั้ง อยู่ ที่ เมือง สุราษฎร์ธานี แล้ว กวระ
 เปลี่ยน ชื่อ มณฑลเสีย ให้ ตรง กับ ชื่อ เมือง ซึ่ง ตั้ง ศาลา รัฐบาล มณฑล เพราะ
 ฉะนั้น ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เปลี่ยน นาม มณฑล ชุมพร เรียกว่า
 มณฑล สุราษฎร์ ตั้ง แต่ บัดนี้ สืบ ต่อ ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

แทน เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๘ สิงหาคม หน้า ๑๔๕)

ประกาศตั้งศาล เมืองหนองคาย

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระ
 มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นเกล้า ฯ ตั้งว่า ได้ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้รวมเขต อำเภอ ตาม ลำนำ ของ อำเภอ เมือง หนอง คาย
 อำเภอเมือง โพนพิสัย อำเภอพานพร้าว ยกขึ้น เป็นอาณาเขตเรียกว่า เมือง
 หนองคาย ให้ มี ผู้ว่า ราชการ เมือง ได้ บังคับ รักษา ราชการ เพื่อ บำรุง
 รงับกิจ คุชทุกข ของ ประชากร ให้ ได้ ความ ร่มเย็น เป็น ความ สดวก
 แก่ การ ทำมา หา ได้ ยง ชีพ ใน ชนบท นั้น ๆ จึง มี พระบรมราชโองการ
 ดำรัสเห็นเกล้า ฯ ตั้งว่า ให้ตั้งศาลยุติธรรม ประจำเมือง หนอง คาย ขึ้น
 ศาล แห่ง มี อำนาจ รับฟ้อง พิจารณา พิพากษา คดี แ่ง แต่ อาญา ได้ ตัดออก

อาณาเขตร ในท้องที่ดังกล่าว แลดูข้างต้นตาม พระบรมมณูศักดิ์ หัวเมือง
 รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ แลทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ หลวง
 ชารินทรโรวาท เติบับันชิต เปนผู้พิพากษา นาย นายนักเรียน กฎหมาย
 เปนผู้พิพากษา รอง รับราชการตามตำแหน่ง แลให้เปิดศาลเมืองหนองคาย
 เริ่มรับฟ้อง บังคับ ธรรมดาตั้งแต่วันที่ ๑๗ เดือน มิถุนายน พระพุทธศักราช
 ๒๔๕๘ ดังไป

เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม รับพระบรมราชโองการ

ประกาศมาณวันที่ ๔ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๒๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้ ฯ

(ลงพระนาม) กรมหลวงศักดิ์

แทนเสนาบดียุติธรรม

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๘ สิงหาคม หน้า ๑๔๗)

ประกาศตั้งศาลจังหวัดขอนแก่น

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระ
 มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า ทรงพระราชดำริห์
 เห็นว่า จังหวัดขอนแก่น อันตั้งอยู่ในมณฑลอุดรราชธานี เป็นท้องที่ใหญ่
 กว้าง มีพลเมืองมาก ราษฎรมีธรรมดา แต่กรณีอาญาเกิดขึ้น จำต้อง
 มาว่ากล่าว พิจารณาตัดสินคดีในมณฑลอุดร เป็น การลำบากแก่ตัว ความ
 แล พยาน จะไปมาในระหว่างไกล แลกันดาร แลเป็น การไม่สะดวกแก่
 ราชการ เพื่อระงับ กิจสุจริตของ อาณาประชาราษฎร์ จึงมี พระบรม

ราชโองการ คำว่าดีเห็นอกเห็นใจ ให้ตั้ง ศาลยุติธรรม ประจำจังหวัด ชุขันธ์
 ขึ้น ศาลหนึ่ง มีอำนาจ รับฟ้อง พิจารณา พิพากษา คดีแพ่ง แล อญาได้
 คดออก อาณาเขตใน ท้องที่ตั้งได้ กล่าว แล้ว ข้างต้นตามพระบรมมณูคำตให้
 เมือง รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ แลทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งให้
 นาย กิม เต็ง เนติบัณฑิต เป็น ผู้พิพากษา นาย ช้วน เป็น ผู้พิพากษา รอง
 รับราชการ ตามตำแหน่ง แลให้เปิด ศาลจังหวัด ชุขันธ์ เริ่มรับฟ้องบังคับ
 อรรถคดีตั้งแต่วันที่ ๒๓ เดือน กรกฎาคม พ. ศ. ๒๔๕๘ ตั้งไป

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมรับพระบรมราชโองการ
 ประกาศมาณวันที่ ๔ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๒๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้ ฯ

(ลงพระนาม) กรมหลวงศักดิ์

แทนเสนาบดียุติธรรม

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๘ สิงหาคม หน้า ๑๔๘)

ประกาศเพิ่มเติมความในพระราชบัญญัติ
 สำหรับกรมทหาร

มี พระบรมราชโองการใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่าดีเห็นอกเห็นใจ ตั้งว่า ตามที่ กระทรวงกระตือรือร้น
 ได้จัดตั้งกองบินขึ้น เป็นส่วน ๑ ของกองทัพบก เพื่อกระทำการฝึกฝนทหารใน
 วิชาท่าอากาศยานในอากาศ อันเป็นสิ่งมีประโยชน์ยิ่งแก่ราชการทหารอย่างหนึ่ง

บรรดาผู้ที่ เป็นนักบิน หรือช่างกล และ นายทหาร ตrojจการ ซึ่ง มีหน้าที่ราชการ
 ของ ชนไป กับเครื่องบิน หรือผู้ที่ เป็นศิษย์ฝึกหัดใน การบิน เหล่านี้
 ต้องใช้ ความกล้าหาญ พิเศษ แม้แต่บุคคลเหล่านี้ จะเต็มใจ กระทำ หน้าที่
 โดยความดีความกล้า คือ พระมหากษัตริย์ และ ชาตบ้านเมือง ของ คน ก็ดี
 ยิ่ง ทรง พระราช ดำริที่ เห็น ว่าบุคคลเหล่านี้ เมื่อ มีอัน ตระย เกิดขึ้น แก่ชีวิต
 และ ร่าง กาย เพราะเหตุ ที่ฝึกหัด หรือรับ ราชการ ตาม หน้าที่ แล้ว จึงสมควร
 จะได้รับ พระ มหากษัตริย์ พระ ราชทาน ผล ประโยชน์ ให้เป็น พิเศษ สำหรับ ตัว
 หรือครอบครัว ของ บุคคล นั้น ๆ คือไป เพื่อ เป็น ทาง บำรุง นำใจ มิ ต้อง ให้
 มี กังวล ห่วง หลง ใน ขณะ ที่ ชน ท้อง ใจ ใน อาภาศ ตาม หน้าที่ ของ คน นั้น

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เพิ่มเติม ข้อ ความใน พระราช
 บัญญัติ สำหรับ กรม ทหาร ลง วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๓๑
 (วันอังคาร แรม ๔ ค่ำ เดือน ๗ ปีชวดสัมฤทธิ์ศักราช ๑๒๕๐) ดังนี้

๑ ให้เพิ่มความในท้าย มาตรา ๗ ว่า “นักบิน กิต ช่างกล กิต
 นายทหาร ผู้ตรวจการ กิต ผู้ซึ่ง มี หน้าที่ ราชการ ต้อง ชนไป กับเครื่องบิน กิต
 หรือผู้ที่ เป็นศิษย์ที่ใด ชนไป กับเครื่องบิน ใน เวลาฝึกหัด กิต ถ้า มี
 อันตราย บาดเจ็บ เกิดขึ้น ถึง กับ จะ รับราชการทหาร ต่อไปไม่ได้แล้ว ให้ ได้
 รับ เบี้ย บำนาญ เป็น จำนวน ถึง ๑ ของ อัตรากำเงิน เดือน ที่ได้ รับ อยู่ใน เวลา
 นั้น ทุก เดือน จน ตระยชีวิต

๒ ถ้าเป็นอัน ตระย ถึง แก่ชีวิต ให้จ่ายเงิน เบี้ยเลี้ยงชีพ ให้แก่
 ครอบครัว ของ บุคคล ผู้ นั้น ตาม อัตรากำ ตาม ความใน มาตรา ๘ แห่ง พระ

ราชบัญญัติ สำหรับ กรมทหาร ที่ ๒๕ กว้าว มา แดว นัน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เป็น วันที่ ๑๗๓๕ ใน รัชกาล บัทยันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๕ สิงหาคม หน้า ๑๕๐)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ตามความใน ข้อ ๔ แห่งกฎ ข้อ บังคับ คดง ออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งได้ ประกาศ เมื่อ วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ว่า ด้วย สถานที่ ที่จะ รับฝาก เงิน นั้น บัทยัน กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ จัดเบ็ด ที่ ทำการ คดง ออมสิน ขึ้น ณ ที่ พระคลัง มณฑล คือ ๑ มณฑล เพ็ชรบูรณ์ (ณ เมือง เพ็ชรบูรณ์) ๒ มณฑล อุตร (ณ เมือง อุตรธานี หรือ บ้านหมากแข้ง) ๓ มณฑล อุบลราชธานี (ณ เมือง อุบลราชธานี) ๔ มณฑล ร้อยเอ็จ (ณ เมือง ร้อยเอ็จ) และ ที่ พระคลัง เมือง ใน มณฑล กรุงเทพ ๆ คือ เมือง นครเขื่อนขันธ์ เมือง สัมทปราการ เมือง มีนบุรี เมือง ธัญบุรี เมือง นนทบุรี เมือง ประทุมธานี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เพราะฉะนั้น ผู้ใด มี กิจ อัน พึง กระทำ กับ คดง ออมสิน ขอ ให้ ไป พบ กับ เจ้าพนักงาน ตาม กำหนด วัน แต่ สถานที่ ที่ ได้ กว้าว แดว ข้าง บนนี้ เป็นต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิตติยากร วรดิถีณย์

ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ในมณฑล

นครศรีธรรมราช ปัททธานี สุราษฎร์ ภูเก็ต เพ็ชรบูรณ์

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า
ความความใน มาตรา ๒ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ มีว่า พระราชบัญญัตินี้จะโปรดเกล้าฯ ให้ใช้
ในหัวเมืองมณฑลใดเมื่อใด จะได้โปรดเกล้าฯ ประกาศในหนังสือ
ราชกิจจานุเบกษา เป็นสำคัญ

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า มณฑลที่ยังไม่ได้ใช้พระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์ทหารในขณะนี้ ยังมีอยู่เพียง ๕ มณฑล คือ

มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัททธานี มณฑลสุราษฎร์ มณฑลภูเก็ต
มณฑลเพชรบูรณ์ และในมณฑลเหล่านี้ก็ได้จัด การเกณฑ์คนเป็น
ตำรวจภูธร อยู่มากมาย บังคับเรียกคนเข้ารับราชการ เป็นตำรวจภูธร ซึ่ง
อนุโตมตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารในบางอย่าง แต่ข้อกำหนด
วิธีเกณฑ์ และการยกเว้น ยังไม่ถ้วนถี่พอ กับที่จะให้พลเมืองได้รับความ
เสมอภาคกัน และยังไม่พอ กับที่จะให้พลเมืองได้ มีหน้าที่รับราชการทั่วถึง
จึงสมควรจะใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารใน ๕ มณฑลนี้เสียทีเดียว
เพื่อให้พลเมืองได้รับความเสมอภาคกัน อย่าง มณฑลอื่นที่ได้ใช้พระ
ราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร อยู่แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้ ไซ้ พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร วัคน โกลีนาทรศก ๑๒๔ ใน
มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี มณฑลสุราษฎร์ มณฑลภูเก็ต
มณฑลเพชรบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น ต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๔๔ หรือปีที่ ๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้
(เล่ม ๕๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๕๓)

ประกาศกำหนดอัตราเงิน

ผู้ที่ได้เสียภาษี อากร ต้องใน จำพวก ยกเว้น เกณฑ์ ทหาร
ในมณฑล นครศรีธรรมราช ปัตตานี สุราษฎร์ ภูเก็ต เพชรบูรณ์

มี พระบรมราชโองการ คำรับเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า
ตามความ ใน พระราชบัญญัติลักษณะ เกณฑ์ ทหาร วัคน โกลีนาทร ศก ๑๒๔
มาตรา ๑๓ ข้อ ๙ มีว่า ผู้ที่ติดกิจการค้าขายเพาะปลูกมาก ซึ่งได้
กระทำโดย กำตั้ง ทรัพย์สิน ของตนเอง และ ทำด้วย กำตั้งแรง ของตนเอง
อันปรากฏ ด้วยได้เสียภาษี อากร ความซึ่ง จะได้ กำหนด อัตราโดยได้
ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาให้ ทราบว่า ใน เมือง มณฑลใด
เป็น อัตราเท่าใด ยกเว้น คัดยอด เวลาที่ได้ ติด กิจการ ซึ่ง เสียภาษี อากร
อยู่ ไม่ต่ำกว่ากำหนด อัตราที่ได้ ประกาศไว้ ” นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กำหนด อัตราเงิน ตาม ความใน
มาตรา ๑๓ ข้อ ๙ นั้น ดังนี้

มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปัตตานี มณฑลสุราษฎร์ มณฑลภูเก็ต
มณฑลเพชรบูรณ์ เปน อีตราเงินไม่ต่ำกว่าบั้งละ ๔๐ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เปนวันที่ ๑๗๔๔ หรือปีที่ ๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้
(ได้มี ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๕๕

กฎเสนาบดีกระทรวงทหารเรือ

กฎว่าด้วยการเยี่ยม, พักอาไศรยแก่โดยด่านในเรือหลวง

ที่ ๑ / ๒๔๕๘
๑๕๗๐๗

พแนกปกครอง

ด้วยการ โดย ด่าน เรือหลวง ซึ่งไปราชการ หรือไปกิจส่วนตัว การ
เยี่ยมแก่ พัก อาไศรยใน เรือหลวง ยังหาได้วางระเบียบลงไว้ ให้เป
• หลัก สำหรับให้ ผู้บังคับบัญชา กระบวน เรือ แด่นายเรือ ปฏิบัติไม่ กระทรวง
ทหารเรือได้ นำ ความ ขัน กราบ บังคม ทูล ทราบ ผัว ของ รุดี พระบาท ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ เสนาบดี
กระทรวงทหารเรือ ตรากฎเสนาบดี ว่าด้วยการ เยี่ยม, พัก อาไศรย
แก่โดยด่านใน เรือหลวง มี ข้อ ความ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑

ความเบื้องต้น

หมวดที่ ๑

นามและกำหนดการใช้กฎ

ข้อ ๑, 12/10/2566 กฎเสนาบดีฉบับนี้ ให้มีนามว่า “กฎว่าด้วยการ เยี่ยม,
พัก อาไศรยแก่โดยด่านในเรือหลวง พระพุทธศักราช ๒๔๕๘”

ข้อ ๒, ระเบียบการ ตาม กฎนี้ ให้ ใช้แก่ บรรดา เรือ หดง ที่ เปน เรือเดิน ทด ทั้ง เรือรบ แล เรือช่วย รบ แต่ไม่ใช้ ไป ถึง จำพวก เรือ ที่ใช้ แต่ใน การ เดินใน ลำน้ำ ซึ่ง มี ระเบียบการ นี้ อยุ่ ส่วน หนึ่งต่างหาก แล

ข้อ ๓, ระเบียบการ ตาม กฎนี้ ไม่ใช้ ถึง การ เด็ดจ้จ พระราชดำเนิร หรือ การ ซึ่ง เจ้า นาย ตั้ง แต่ ชั้น พระบรม วงษ์ ชุมไป เด็ดจ้จ ด้วย เรือ หดง เว้น แต่ ผู้ ที่ เด็ดจ้จ ต้อง คง อยุ่ใน ระเบียบ ที่ จะ ได้ กำหนดไว้ ใน ตอน ที่ ๔ หมวดที่ ๔ ซึ่ง ว่า ด้วย อำนาจ ปกครอง คน โดย สำน แต่ นอก จาก บุคคล ที่ เปน ผู้ โดย เด็ดจ้จ แล ห้าม มี ให้รับ ผู้ ไต พัก อาไศรัย หรือ โดย สำน ใน เรือ จำทรง หรือ เรือ ใน กระทบวน เว้นไว้ แต่ใน การ ช่วย ชีวิต ใน เหตุ ภัยอันตราย

ข้อ ๔, ระเบียบการ ตาม กฎนี้ ได้วางไว้ สำหรับ เรือ เณาะ ถ้า ถ้า เปน เวลา ที่ เรือ อยุ่ใน กอง เรือ หรือ กระทบวน การ ที่ จะ อนุญาต มี การ เข้มเรือ การ รับ รong หรือ พัก อาไศรัย หรือ โดย สำน ใน เรือ หนึ่ง เรือใด ก็ดี ต้อง เปนไป โดย ความ เห็น ด้วย แต่ โดย อนุมัติ ของ ผู้บังคับ การ กอง เรือ หรือ ผู้บัญชาการ กระทบวน เรือ ซึ่ง มี อำนาจ ที่ จะ วาง ระเบียบ ประกอบ ต่อเนื่อง กับ กฎนี้ ได้ อีกชั้น หนึ่ง ภายใน เขตที่ ขอบด้วย กฎนี้ แต่ การใด กำหนด ว่า จะ ต้อง มี อนุญาต กระทบวง ทหาร เรือ ก่อน ต้อง เปน มาที่ ผู้บังคับการ กอง เรือ หรือ ผู้บัญชาการ กระทบวน เรือ รายงาน ขอ อนุญาต

ข้อ ๕, กฎนี้ พระราชทาน พระบรม ราชา อนุญาต ให้ เด่นนาม ต่ กระทบวง ทหาร เรือ คราว หนึ่ง แล ให้ ใช้ ได้ ตั้ง แต่ วันที่ ๑ เดือน กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เปน ต้นไป

หมวดที่ ๒

อธิบายศัพท์ตั้งกระทู้

ข้อ ๖, คำว่า “คนประจำเรือ” หมายความว่า บรรดาทหาร
ที่มีหน้าที่ประจำเรือ โดยทำเนียบเฉพาะเรือ กับทั้งบุคคลจำพวกใด
ที่กระทรวง ทหารเรือได้อนุญาตไว้เสมอไป หรือได้ตั้งเฉพาะราชการ
บางคราวให้ตั้งประจำเรือใด บุคคลเหล่านั้นก็ชื่อว่า เป็นคนประจำ
เรือนั้น

ข้อ ๗, คำว่า “คนนอกเรือ” คือ บุคคลอื่น ๆ ไม่เลือกจำ
พวก หรือ พลเรือน นอกจากที่ได้กำหนดไว้ว่า เป็นคนประจำเรือ
ตามความในข้อ ๖ นั้น อนึ่งให้พึงเข้าใจว่า คนประจำเรือหนึ่ง ๆ
ถ้าไปเรืออื่นเป็นครั้งคราว ก็ชื่อว่าเป็นคนนอกเรือของเรือที่ไปนั้น
เว้นไว้แต่การที่ไปนั้น จะได้ไปโดยถานที่ขายน้ำที่ไปประจำในเรือ
ใหม่ทีเดียว

ข้อ ๘, คำว่า “เยี่ยมเรือ” หมายความว่า บุคคลนอกเรือ
มาเยี่ยม เย็นคนประจำเรือ ในเวลาที่เรือจอดหรือทอดอยู่ เพื่อ
เป็นการเยี่ยมคำนับ หรือเพื่อเยี่ยมเยียนกันตามญาติมิตร หรือมา
หากันโดยกิจธุระ ตลอดจนถึง การที่บุคคลนอกเรือ มาเรือเพื่อการ
ค้าไม้สัก การเลี้ยงตามความเชื่อเชิฏของ คนประจำเรือ

ข้อ ๙, คำว่า “พักอาศัยเรือ” หมายความว่า บุคคลนอกเรือ
มาพักอยู่ในเรือ โดยเวตนานานกว่า ๑๒ ชั่วโมงขึ้นไป หรือถ้ามา

หน้า ๑๕๑

พ.ศ. ๒๔๕๘

พักนอนในเรือเวลากลางคืน หากจะต่ำกว่า ๑๒ ชั่วโมง ก็เรียกว่า
พักอาไศรย

ข้อ ๑๐, “การโดยผ่านเรือ” หมายความว่า การอาไศรยไปใน
เรือ เพื่อประสงค์จะเดินทาง จากท่าจอดหนึ่งไป อีกท่าจอดหนึ่ง หรือ หลุด
ท่าจอด

ข้อ ๑๑, คำว่า “คนโดยผ่าน” หมายความว่า บุคคลนอกเรือ
ซึ่งโดยผ่านเรือ หลุดวงตามความในข้อ ๑๐ นั้น แต่ถึงหากว่าเรือนั้น
จะไปจอดในที่ใด ๆ ก็คงชื่อว่า เป็นคนโดยผ่านอยู่เสมอไปจนกว่า
จะไปจากเรือ นั้นเป็นเด็ดขาด

ตอนที่ ๒

การเยี่ยมเรือ

ข้อ ๑๒, นอกจากการเยี่ยมค่านับ ซึ่งจะไปเพื่อเยี่ยมเกียรติยศ
แก่เรือหลวงนั้น ให้ผู้บังคับการเรือมีอำนาจกำหนดเวลา ให้บุคคล
นอกเรือ มาเยี่ยม เยียนคน ประจำเรือได้ตามหลักแห่งกฎนี้

ข้อ ๑๓, ถ้าบุคคลนอกเรือมาเยี่ยม นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร ซึ่ง
ประจำเรือ ให้รับรองในเรือได้ ในเขตที่ผู้บังคับการเรือจะได้
กำหนดอนุญาตไว้เป็น การเสมอไป หรือกำหนด พิเศษ เช่น ครั้งคราว
ตามแต่จะเห็นสมควร กับ การ รักษา ระเบียบ เรือ แต่รักษาความลับต่าง ๆ
ของราชการ อันจะพึงมีได้ ในเรือ

ข้อ ๑๔, ถ้าบุคคลนอกเรือ มาเยี่ยมทหารประจำเรือ ซึ่งมีตำแหน่งยศตั้งแต่ชั้น พันจ่าลงไป ให้เยี่ยมได้แต่ในเวลาที่ยศพักงานเรือ แต่ห้ามมิให้อนุญาตให้ผู้เยี่ยมนั้น ขึ้นมาบนเรือ เว้นไว้แต่เมื่อมีเหตุการพิเศษ อันสมควร หรือผู้เยี่ยมเป็น ทหารเรือ หรือเป็น ข้าราชการ ชั้นสัญญาบัตร จึง อนุญาตให้ ขึ้น มา บน เรือได้

ข้อ ๑๕, บุคคลไปเยี่ยมเรือโดยกิจราชการ ให้อนุญาตให้ ขึ้น บนเรือได้ตามควรแก่กรณี

ข้อ ๑๖, บุคคลไปเยี่ยมเรือเพื่อค้าขายสิ่งของต่าง ๆ มีเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น ให้อนุญาตได้แต่ในเวลาหยุดงาน แต่ห้ามมิให้ขึ้นไปบนเรือ อนึ่งผู้ใดไปขายสิ่งของแก่เรือของต้องห้ามก็ตัดหญิงแพศยาไปเยี่ยมคนเรือก็ตัด ให้เจ้าหน้าที่ไปเสีย อย่าให้คนเรือหรือเกาะเรือ อยู่เป็นอันขาด

ข้อ ๑๗, การเยี่ยมตามความใน ข้อ ๑๔ และ ๑๖ นั้น ห้ามมิให้มีในเวลาที่ดงคืน นับตั้งแต่ยามหนึ่งถึงรุ่งไปแล้ว

ข้อ ๑๘, การดื่มสุรา เพื่อเลี้ยงอาหาร หรือเพื่อการรื่นเริงในเรือให้มิได้แต่เมื่อมีอนุญาตของผู้บังคับการเรือก่อน ตลอดจนการที่นายทหารจะเชิญผู้หนึ่งผู้ใดมาในการนั้น ก็ต้องขอ อนุญาต ของผู้บังคับการเรือก่อน แต่ให้ผู้บังคับการ อนุญาตต่อเมื่อเห็นว่า เปนบุคคลที่อยู่ในฐานะ ซึ่ง นายทหาร ดมควรว จะ ดมมากม ถ้าแต่เวลาใดมีผู้ซึ่งมียศสูงกว่าผู้บังคับการ อยู่ในเรือ นั้นด้วย ก็ต้องได้ อนุญาต ของผู้นั้นด้วย แล้วผู้บังคับการ จึง จะ อนุญาตให้ มีการ รับแขกตั้งว่า นอนได้

อนึ่ง คน ประจำเรือค้า กวราชน สัตว์ญามัตว ดังไป จะเชิญผู้หนึ่งผู้ใด
 เป็นแขกมาเลี้ยงตักันในเรือไม่ได้ เว้นไว้แต่ นายทหาร ชนพื้นเจ้าจะ
 เติงตงพื่อน ทหาร เรือชนเดยว ถิน ให้ผู้บังคับการเรืออนุญาตได้
 เมื่อเห็นเป็นถว สัมถว

ตอนที่ ๓

การพักอาศัยในเรือ

ข้อ ๑๙, การพักอาศัยในเรือ จะมีได้แต่เมื่อมีอนุญาตของ
 กระทรวงทหารเรือเฉพาะบุคคล

ข้อ ๒๐ บรรดาสัตว์หากจะเป็น สรรพยา หรือ ญาติ ของคน ประจำเรือ
 หรือผู้ใด ๆ ก็คือ จะพักอาศัยในเรือหลวงไม่ได้เป็นอันขาด

ข้อ ๒๑, ตามกำหนดในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ นั้น ให้มีข้อยกเว้น
 ในเหตุที่เรือทำหน้าที่ช่วยบุคคลให้พ้นจากภยันตรายในท้องทะเล หรือ
 ภยันตรายที่อาจจะมีถึงแก่ชีวิตเท่านั้น ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องขอการ
 อนุญาตของกระทรวงทหารเรือ แต่แม้กระนั้นก็ต้องรายงานให้กระทรวง
 ทหารเรือโดยเร็วทุกรายไป

ข้อ ๒๒ การขยักันของคนที่พักอาศัยในเรือนั้น ตามที่ได้
 มีคำสั่งอย่างอื่นเฉพาะคราว ก็ให้จัดตั้งจะได้กำหนดไว้ต่อไปสำหรับ
 คนโดยส่วน (ตอนที่ ๔ หมวดที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕) แต่คนที่ได้
 อนุญาตให้พักอาศัยนั้น ตลอดเวลาที่อยู่ในเรือ ต้องอยู่ในระเบียบ
 ปกครองอันเดียวกับที่จะได้บัญญัติไว้สำหรับคนโดยส่วน (ตอนที่ ๔
 หมวดที่ ๔)

ตอนที่ ๔

การโดยสำน

หมวดที่ ๑

การอนุญาตให้คนโดยสำนในเรือหลวง

ข้อ ๒๓, การโดยสำนเรือหลวง เพื่อกิจธุระส่วนตัวให้ไม่ได้แต่ เวลาปรกติกาด แต่เพียงในทางที่เรือหลวงนั้น จะต้องไปอยู่แล้ว โดยหน้าที่ราชการ กับทั้งเพียงแต่ตำบลที่เรือหลวงจะ ต้องไปแวะ โดยหน้าที่ราชการ ของเรือ เว้นแต่ในเหตุที่เรือหลวงช่วยคนให้พ้น จากภัยอันตรายตามความในข้อบังคับนี้ หน้าที่ราชการเรือ ข้อ ๑๘ แต่ ข้อ ๒๕๒ (๒)

ข้อ ๒๔, การรับคนโดยสำนไปในเรือหลวง เพื่อกิจธุระส่วนตัวนั้น นอกจากข้อจำกัดที่ได้บรรยายมาแล้วในข้อ ๒๓ นั้น ให้มีจำกัดต่อไปอีกว่า

ก, เรือรบไว้แต่เมื่อมีอนุญาตพิเศษของกระทรวง ทหารเรือแต่ จะรับสัตว์ไม่ได้ นอกจากในเหตุช่วยภัยอันตราย

ข, เรือช่วยรบ ให้รับบุคคลซึ่งรับราชการ ทหารเรือโดยตำแหน่งประจำการเรือ หรือประจำกองทหารเรือหัวเมืองใด ในเมื่อมีหลักฐานแน่ชัดว่า ผู้นั้นได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยระเบียบราชการให้ไปจากที่นั้น ๆ ได้

หนึ่ง บุคคลในครอบครัวเกิด ชาติ ของ บุคคล ซึ่ง รับ ราชการ ทหาร เวช
 ประจําการ กอง ทหาร เวช หัว เมือง กิตาวั คือ บิดา มารดา บุตร ภรรยา
 แดคนใช้ ใน เรือน ของ คน เหล่า นั้น ๆ ให้ เวช ช่วย รบ รับ เป็น คน โดย
 ด้านใด คือ เมื่อ มี ใบ อนุญาต ของ กระทรวง ทหาร เวช หรือ หนังสือ นำฝาก ของ
 ผู้บัญชาการ กรม ทหาร เวช ชาย ทหาร หรือ ของ ผู้บังคับการ กอง ทหาร เวช
 หัว เมือง

บุคคลอื่น ๆ นอก จาก ที่ ว่า มา แล้ว นี้ จะ โดย ส่วน เวช ช่วย รบ โดย
 กิจ ส่วน ตัว ต้อง ได้ รับ อนุญาต ของ กระทรวง ทหาร เวช ก่อน เฉพาะ ราย
 จัง รบ ได้ เว้น ใจ แต่ ใน เหตุ ช่วย ภัย นคร ราย

ข้อ ๒๕ บุคคล โดย ส่วน เวช หดวง เพื่อ กิจ ราชการ ให้ เวช รบ
 หรือ เวช ช่วย รบ รับ ได้ โดย จำ กัด ดัง นี้

ก. ถ้า ไป ใน ทาง ที่ เวช จะ ไป ไม่ ต้อง แวะ เวียน แห่งใด เป็น พิเศษ จน
 ให้ รบ ได้ โดย ไม่ ต้อง มี อนุญาต ของ กระทรวง ทหาร เวช ก่อน คือ

- (๑) ทหาร เวช หก ค่า แห่ง
- (๒) ทหาร บก แด คำ ว จู กร ตั้งแต่ ชั้น สัญญาบัตร ขึ้น ไป รวม
 ทั้ง คน ใช้ ของ คน เหล่า นั้น ด้วย โดย จำนวน ที่ สมควร
- (๓) ข้าราชการ พด เวช ตั้งแต่ ชั้น อำมาตย์ ขึ้น ไป รวม ทั้ง คน
 ใช้ ของ คน เหล่า นั้น โดย จำนวน ที่ สมควร

นอกจาก นี้ ต้อง ขอ อนุญาต ต่ กระทรวง ทหาร เวช ก่อน

ข, ถ้าบุคคลจะขอเข้าหรือวีซ่าท่องเที่ยวไปด้วยกิจกรรมราชการ และการ
 ที่ไปนั้นจะต้องไปนอกทางหรือจะต้องแวะเวียนแห่งใด นอกจากที่
 เวื่อนนั้นผู้นำจะต้องไปอยู่แถวกักตัว หรือจะขอให้วีซ่าไปตั้งถึงแห่งใด
 เป็นเหตุให้ต้องเวลากำหนดในหน้าที่ของวีซ่ากักตัว หากว่าผู้ที่ขอโดยผ่าน
 จะเป็นข้าราชการชั้นใดก็ตาม ต้องมีอนุญาตของกระทรวง ทหาร เวื่อ
 ก่อนจึงจะรับให้โดยสันได้

ค, เสาข้อกำหนดที่ได้เข้ามาแล้วใน ก, และ ข, ทั้งนี้ ถ้าหาก
 ในคราวใด ข้าราชการไม่ต่ำกว่าชั้นใด จะขอโดยสันเป็นราชการ
 เต็ม และราชการสำคัญ และผู้บังคับการ เวื่อเห็นว่าจะขอขออนุญาต
 ต่อกระทรวง ทหาร เวื่อก่อน อาจเป็นที่เสียแก่ราชการ อันนั้นแล้ว
 ก็ให้ผู้บังคับการ เวื่ออนุญาตให้ โดยสันไปก่อนได้ แล้วให้รีบรายงาน
 มาให้กระทรวง ทหาร เวื่อทราบ

ง, การโดยสันเพื่อกิจกรรม เช่นที่เข้ามาในข้อ ๒๕ นั้นนั้น ถ้าจะมี
 ด้ตรีไปด้วยจำเป็นจะต้องได้รับอนุญาตของกระทรวง ทหาร เวื่อก่อนจึงจะรับ
 ได้ แต่ใน เวื่อรวบรวมไม่ได้โดย

ข้อ ๒๖, ถ้าฝ่ายเทศาภิบาลขอให้วีซ่าท่องเที่ยวรับบุคคลชาย หญิง ที่เป็น
 นักโทษ หรือเป็นผู้ต้องจับกุมในคดีอาญาเป็น คนโดยสัน ต้องได้
 รับอนุญาตของกระทรวง ทหาร เวื่อก่อน แล้วจึงจะรับได้ และผู้
 บังคับการ เวื่อต้องขอ ร้องให้ ม พนักงาน ฝ่ายเทศาภิบาลไปด้วย จะรับ
 มอบแต่ตัวนักโทษ หรือผู้ต้องหาเหล่านี้ไม่ได้

12/10/2566

ข้อ ๒๓๗, ถ้าผู้โดยส่านโดยนำที่ราชการนั้น จะพาเงินซึ่งเป็นพระราชทรัพย์ไปด้วย เป็นจำนวนกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะต้องได้รับอนุญาตของกระทรวงทหารเรือก่อน แต่จึ่งรับคนโตนี่ส่านแต่เงินนั้นไปด้วยได้

ข้อ ๒๓๘, ถ้าคนโดยส่านไม่ว่าประเภทใด ๆ จะมีอาวุขขึ้นไปด้วยให้อนุญาตให้มแค่เพียงที่เป็นอาวุขของหตวงแต่ที่ตกในนำที่ของผูโตนี่ส่านนั้นเป็นผู้ถือ ถ้าเป็นอาวุขบนทรัพย์สินส่วนตัวของผูโดยส่านจะยอมให้มไปด้วยได้แต่เพียงบนที่ได้จดทะเบียนแล้ว โดยชอบด้วยพระราชบัญญัติอาวุขบน และเพียงเท่าจำนวนที่ผูโดยส่านนั้นมีสิทธิที่จะมีได้ (ให้เรียกดูใบอนุญาตมอาวุขบน)

ข้อ ๒๓๙, ทรัพย์สินของ ๆ ผูโดยส่านที่จะมไปด้วยนั้น ถ้าผู้บังคับการเรือ เห็นว่าการสิ่งใดเป็นของที่ต้องห้ามตามกฎหมายกิดหรือเป็นของที่อาจจะทำให้เกิดได้ โครกหรือเป็นอันตรายแก่เรือกิดก็ต้องห้ามโดยมให้ม โดยส่านพาไปด้วย และถ้าชตชน จะห้ามไม่ให้โดยส่านที่เดยงก็ได้

หมวดที่ ๒

การอยู่กินของคนโดยส่าน

ข้อ ๓๐๖, เป็นนำที่ของผู้บังคับการเรือ ที่จะดูแลจัดการให้คนโดยส่านได้มที่พักนอนและอยู่กินโดยความผาสุกเท่าที่จะจตได้ โดยมกิดขวางแก่การงานและระเบียบของเรือ คงถือว่าคนโดยส่านเป็นแขกของเรือ ซึ่งจะต้องได้รับความเอื้อเฟื้อจากผูบังคับการแลบรรดาทหารในเรือ ตามควรแก่กานา นูรูป

12/10/2566

ข้อ ๓๑, ผู้บังคับการเรือ ต้องกำหนดที่ให้อ่านโดยลำพังไว้ สิ่งของซึ่งพาไปด้วยนั้นใน ที่อื่นสมควรแก่ การที่จะให้ ของ นั้น อยู่ ใน ที่ซึ่ง จะไม่เกิด อันตราย เสีย หาย และ ซึ่ง ด้ว ก แก่ ผู้ โดยลำพัง เอง เท่า ที่ ด้ว มา ร ถ จะ ด้ว ได้ โดยไม่ กัด ขวาง แก่ ระเบียบ การ งาน ของ เรือ

ข้อ ๓๒, ผู้บังคับการเรือ ต้องจัดให้คนโดยลำพังได้รับประทานอาหารโดยเวลาที่สมควร มีให้บกพร่อง และ อาหาร นั้น ให้ จัด จ่าย จาก ครัว ของ เรือ โดยวิธี เบิก เงิน หัก ไซ้ ด้ว จะ ได้ กำหนด ไว้ ใน หมวด ที่ ๓๓ ข้อ ๒ นี้ อนึ่ง ห้าม มี หัย ยอม ให้ คน โดยลำพัง จัด ครัว ของ ครัว ไป ด้ว ทำ ครัว เอง ใน เรือ นอกจาก ด้ว รับ อนุญาต ของ ทร พวง ทหาร เรือ ก่ ยอน แต่ ถ้า คน โดยลำพัง มี จำนวน เป็น คน ชัน สำมัญ มาก จะ ขอ แร้ง ให้ ด้ว ด้ว มือ ทำ ครัว ด้ว ด้ว มือ ของ หลวง เนิ เรือ ด้ว บ้าง ได้

ข้อ ๓๓, ถ้าการ รับคน โดยลำพัง ครัว ใด ทร พวง ทหาร เรือ ด้ว สิ่ง ให้ มี พนักงาน ด้ว ด้ว ด้ว เอง ใน เรือ ด้ว แล ด้ว การ ด้ว คน โดยลำพัง นั้น กัด ก เป็น นาท ของ พนักงาน ด้ว เอง โดย ตลอด ไม่ ด้ว ด้ว ให้ เป็น ไป โดย กำหนด แห่ง ข้อ ๓๑ แต่ พนักงาน ที่ ด้ว ด้ว ด้ว เอง ใน เรือ นั้น อยู่ ใน อำนาจ บังคับ บัญชา ของ ผู้ บังคับ การ เรือ ด้ว ด้ว ด้ว เอง

ข้อ ๓๔, ผู้บังคับการเรือ ต้องอำนวยความสะดวกให้คนโดยลำพังรับประทานอาหารในที่ ๆ สมควร กับ ระเบียบ เรือ แล กับ ถาน นารูป คือ

ก, คน โดยลำพัง ที่เป็น ทหาร ด้ว ด้ว ให้ มี ยศ ชัน นาย นาวา หรือ นาย พัน ชัน ไป นั้น ด้ว ด้ว กับ ผู้ บังคับ การ เรือ ส่วน นาย ทหาร ชัน ด้ว ด้ว ด้ว ที่ ด้ว กว่า นั้น ให้ ด้ว ด้ว กับ นาย ทหาร ส่วน นาย ทหาร

12/10/2566

ชั้นประทวน, ชั้นจ่า, และ พลทหาร ต้องจัดให้รับประทานพร้อมด้วย
คนประจำเรือ ร่วมโต๊ะในเรือตามลำดับชั้นที่ตรงกัน โดยระเบียบ
ที่ได้แบ่งไว้ในหมู่คนประจำเรือ

ข, ข้าราชการพลเรือนชั้นสัญญาบัตร ที่มีศักดิ์แก่ชั้นอำมาตย์ขึ้นไป
ต้องให้หนึ่งโต๊ะกับผู้บังคับการ นอกจากนั้นให้หนึ่งโต๊ะนายทหาร
ส่วน ข้าราชการพลเรือนที่ต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้อนุโลมจัดให้รับ
ประทานร่วมกับนายทหาร, หรือพันจ่า, จ่า, หรือพลทหาร หรือให้รับ
ประทานต่างหากโดยลำพัง แต่ผู้บังคับการเรือจะเห็นสมควร
กับตำแหน่งแต่ถ้านานรูป

ค, คนโดยส่วนที่มีได้เป็น ข้าราชการ ถ้าเป็นคนสุขภาพและมี
มารยาทสมควรให้หนึ่งโต๊ะนายทหารได้กให้จัดร่วมโต๊ะกับนายทหาร ส่วน
ผู้ที่ต่ำกว่านั้น ให้จัดให้รับประทานร่วมกับพันจ่า, จ่า, หรือพล
ทหาร หรือรับประทานต่างหากโดยลำพัง แต่จะเห็นสมควร

หมวดที่ ๓

การเบิกจ่ายเงินค่ารับรองคนโดยสาร

ข้อ ๓๕, กระทรวงทหารเรือ จะได้กำหนดอัตราเงินรับรองคน
โดยสารไว้เป็นระเบียบ ส่วนหนึ่งต่างหาก และอัตรานั้นอาจสามารถ
จะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ เป็นครั้งคราวตามสมควรแก่เหตุ

ข้อ ๓๖, ในการที่จะจัดซื้อหรือเบ็ดding ของ เพื่อเป็นอาหารของ
คนโดยสารนั้น ผู้บังคับการเรือต้องจ่ายเอาอัตราเงินค่ารับรองตาม
ความในข้อ ๓๕ นั้นเป็นประมาณ คือ

ถ้า เบิก เป็น สิ่ง ของ เมื่อ เรื่อ อยู่ใน กรง เทพ ๆ ก็ ต้อง ตก ลง กับ กอง พัด ตัด ทหาร เรื่อ ใน เรื่อ เงิน ที่ จะ เป็น ราคา สิ่ง ของ อัน นั้น หรือ ถ้า ผู้ บัง คับ การ จัด ซื้อ ของ ก็ ต้อง จ่าย เงิน ไม่ เกิน กว่า ที่ ได้ กำหนด ไว้ เป็น อัตรา นั้น

ข้อ ๓๘, เมื่อ เสริ การ โดย สาม แล้ว ผู้ บัง คับ การ เรื่อ ต้อง ทำ บัญชี ราย การ จ่าย ตาม จำนวน แต่ ราย นาม คน โตน ส่วน ขึ้น คือ กรม ปลัด บัญชี ทหาร เรื่อ แล้ว เป็น นำ ที่ กรม ปลัด บัญชี ทหาร เรื่อ เรียก เงิน อัน นั้น จาก คน โดย สาม เพื่อ ได้ ผล ใช้ ของ หลวง ที่ ได้ จ่าย ไป

ข้อ ๓๙, อัตรา ค่า รับ รอง ซึ่ง จะ ได้ กำหนด เรื่อ เงิน ไว้ เป็น ราย วัน ว่า วัน ละ เท่า ใด นั้น ส่วน จำนวน วัน ให้ พึง นับ ตั้ง แต่ เวลา รับ ประ ทาน อาหาร เย็น เป็น วัน แรก จน ถึง เวลา รับ ประ ทาน อาหาร เย็น ครั้ง ที่ สุด

ข้อ ๔๐, เวลา แถม มือ อาหาร ที่ คน โดย สาม ขึ้น ไป อยู่ กิน บน บก นั้น ถ้า มี ได้ จ่าย จาก เรื่อ ก็ ให้ หัก ออก จาก บัญชี เบิก เงิน ตาม ราย วัน ซึ่ง ให้ พึง นับ โดย วิธี เดียว กับ ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ ๓๘ นั้น

ข้อ ๔๑, ถ้า คน โดย สาม ไม่ คง เรื่อ ตาม นัด หรือ มี ได้ โดย สาม ตลอด ทาง ที่ กำหนด ไว้ เช่น คน ให้ ตั้ง บัญชี เบิก เงิน หรือ เรียก เงิน ผล ใช้ ค่า เตรียม ค่าง โต กึ่ง จำนวน ของ อัตรา ตาม จำนวน วัน ที่ ได้ เตรียม ค่าง นั้น

ข้อ ๔๒, คน โดย สาม ซึ่ง เรื่อ ได้ รับ ไว้ ถาน ช่วย ให้ รอด พ้น ภัย อันตราย ต่าง ๆ นั้น ถ้า เห็น ว่า เป็น คน ขาก แค้น ไม่ สามารถ จะ เสีย เงิน ค่า อาหาร ได้ ก็ ให้ ชั่ง แรง ไว้ ใน ท้าย บัญชี และ เมื่อ เป็น การ สมควร จะ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ๆ ยก พระ ราชทาน โดย ถาน ที่ เป็น ผู้ ตก ทุกข์ ได้ ยาก

หมวดที่ ๔

อำนาจปกครอง คน โดยสถาน

ข้อ ๔๒, ผู้บังคับการเรือ มีอำนาจแต่เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ
 สูงสุด ในการ รัักษาระเบียบราชการในเรือ และในการรักษาเรือ
 ให้ปราศจากภัยอันตราย เพราะฉะนั้น บรรดาคนโดยสถานต้อง พึงบังคับ
 บัญชา ของ ผู้บังคับการเรือ โดยสถาน ที่เป็น เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ รักษาการ
 ในเรือนั้น

ข้อ ๔๓, ถ้าทหารเป็นผู้ โดยสถานในเรือหลวง ต้องอยู่ในบังคับบัญชา
 ของผู้บังคับการเรือ เสมอ เช่น ผู้บังคับบัญชาโดยตรง ตลอดเวลา
 ที่เป็น คนโดยสถาน อยู่ใน เรือ แต่ ถ้า ทหาร นั้น มีผู้บังคับบัญชาไปด้วย
 ซึ่งมีศักดิ์เทียบโดยชั้น สูงกว่าผู้บังคับการเรือขึ้นไป จึงให้ผู้บังคับ
 การเรือ นำ ข้อความ ที่คน ประสงค์ จะ บังคับ นั้น แจ้ง แก่ นายทหาร
 ผู้หนึ่ง เพื่อ อนุญาตเสีย ก่อน หรือ เพื่อ ช่วยให้ บังคับ ให้ตาม ประสงค์
 แต่ ถ้า การ ซึ่ง ผู้บังคับการเรือ จะ บังคับ นั้น เป็น การ อัน จำเป็น เพื่อ
 ประโยชน์แก่การ รักษาเรือ ให้ปราศจาก ภัยอันตราย แล้ว หาก ทหาร คน
 โดยสถานจะมีศักดิ์เพียงใด ให้ผู้บังคับการเรือ บังคับบัญชาได้ตลอดไป

ข้อ ๔๔, ถ้าคนโดยสถานผู้ใด ขัดขืนไม่กระทำตามคำสั่ง ของผู้บังคับ
 การเรือก็ดี หรือ กระทำผิดด้วย พระราชกำหนด กฎหมาย อย่างใดก็ดี
 ให้ส่ง ศอติงกรหรือแก่เจ้าหน้าที่ของ พ้องว่า กล่าว กัน คือไป ตามบทพระอัยการ
 ในเมื่อเสร็จ การ โดยสถาน แล้วก็ได้ หรือ เมื่อ เห็น เป็น การ ผิดวก

จะสั่งในเมื่อเรือไปถึงในท่าใดที่หนึ่งก็ได้ แต่ถ้าเป็นคดีอุกฉกรรจ์หรือมีเหตุผิดอย่างอื่น ซึ่งผู้บังคับการเรือเห็นว่าสมควรจะกักขังผู้ที่ทำผิดไว้ในระหว่างเวลานั้น ก็ให้ทำได้ตามสมควรแก่เหตุ

ข้อ ๔๕, ถ้าคนโดยสำนที่เป็นทหาร ประพฤติในทางละเมิดวินัยทหาร แต่เมื่อเห็นเป็นกรจําเป็น ผู้บังคับการเรือจะตั้งอาญาวินัยทหารแก่ทหารผู้นั้น ตามระเบียบแห่งกฎว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือ นั้นก็ได้ โดยอำนาจกำกับชั้นตามยศ

ข้อ ๔๖, ถ้าคนโดยสำนคนหนึ่งคนใด มีอาการป่วยไข้อย่างใด ผู้บังคับการเรือต้องจัดให้ได้รับความรักษาพยาบาล เหมือนเช่นกับคนประจำเรือจะพึงได้รับในทุกละการ และในกรณีช้ยาแลเครื่องใช้สํารอยของหลวง ก็ให้ถือว่าเป็นส่วนพระราชทานแก่คนเจ็บไม่คิดราคา

ข้อ ๔๗, ถ้าคนโดยสำนผู้หนึ่งผู้ใดตายลงในเรือ ให้จัดการศพโดยระเบียบเดียวกับกับคนประจำเรือตาย ตามควรแก่ถานานุรูป

ข้อ ๔๘, ผู้บังคับการเรือ ต้องเอาใจใส่ใ้ถามทุกข์สุขของคนโดยสำนอยู่เนื่อง ๆ แลส่งเคราะห์ให้ได้รับความผาสุกตามควรที่จะพึงได้

ข้อ ๔๙, การรักษาสั่งของทรัพย์สินสมบัติของคนโดยสำนนั้น เป็นหน้าที่คนโดยสำนจะต้องระวังพิทักษ์รักษาของตนเอง ผู้บังคับการเรือมีหน้าที่เพียงแต่ดูเินความสัตวแก่คนโดยสำน ตามควรจะเป็นได้ และ

จัดการ บังคับกัน โจทย์ภัย โดยถาน เป็นเจ้าหน้าที่รักษา การในเรือเท่านั้น
 ด้ดัง ของ ทรพย ด้มบค ของ ผู้ใด หาย ผู้ บังคับ การ เรือ ต้อง ช่วย
 จัดการ ด้บค ्ह ของ กตาง แดค้ว คน รวย ตาม ด้มควร แต่ผู้ โดยถาน
 จะ เรือ กรอง เอา ค่ำ เดี้ย หาย อย่าง โด จาก เจ้า หน้า ที่ ฝ่าย เรือ ไม่ ได้

หมวดที่ ๕

การรายงาน

ข้อ ๕๐, การ รับคน โดยถาน ขึ้น ลง เรือ กัด จำนวน คน โดยถาน
 ที่ คง มี อยู่ ใน เรือ วัน หนึ่ง กัด ต้อง ลง ไว้ ใน ด้มคปุม ของ เรือ ให้ ปรากฏ
 โดย จำนวน ไม่ ต้อง ลง รายงาน เว้น แต่ คน โดยถาน ที่มี ค่ำ แห่ง ยศ ด้ง
 จะ ลง ไว้ ให้ ปรากฏ ด้วย ก็ โด

ข้อ ๕๑, ถ้ายัน รายงาน บัญชี พล ใน ระหว่าง ที่มี คน โดยถาน อยู่ ใน เรือ
 ต้อง รายงาน จำนวน คน โดยถาน

ข้อ ๕๒, เมื่อ เสร็จ การ โดยถาน คราว หนึ่ง แด้ว ต้อง ทำ รายงาน
 เสนอ คาม ด้ตาม ขึ้น จนถึง กระทรง ทหาร เรือ แดง การ ให้ ทราบ ตาม
 รายวัน แด อายการ ที่ได้ รับ ด้ง คน โดยถาน นั้น ใน รายงาน ให้ รายงาน
 คน โดยถาน แจง ยศ, ค่ำ แห่ง, ด้ง กัด, แดะ ที่ อยู่ โดย ปรกติ กาด ของ คน
 โดยถาน นั้น ๆ ด้วย ต้อง มี บัญชี ด้ง รายวัน แดะ มี ออาหาร ที่ คน โดยถาน
 ได้ รับ ปรทาน ออาหาร ใน เรือ แดะ ถ้า ได้ เจาย เงิน ใน การ จัด ด้ง ด้วย
 ก็ ต้อง ยัน บัญชี ราย เจาย มา พรอม กับ รายงาน นน ด้วย อนึ่ง ถ้า ได้ มี
 การ มิ ฐปรก ก็ อย่าง โด เกิด ขึ้น เนื่อง ด้วย คน โดยถาน แดะ บังคับ การ เรือ ได้ บังคับ
 บัญชี หรือ จัดการ ไป ปรการ โด ก็ ให้ รายงาน พิศดาร ไว้ ใน รายงาน นน ด้วย

ข้อ ๕๓, การยื่นบัญชี รายงาน คน โดยผ่าน ตาม ความใน ข้อ ๕๒ นั้น ถ้าคน โดยผ่าน เป็นข้าราชการมีสังกัดอื่น เดียวกัน เป็นหมู่ละ มาก ๆ คน และโดยผ่านไปโดย นำที่ราชการ ผู้บังคับการ เรือไม่จำเป็นจะต้อง ยื่นบัญชี รายงานก็ได้ แต่ ถ้าเช่น นั้นใน บัญชี ต้องลงรายการ จำนวน คน และหมวดเป็น แยก แบ่ง ตาม ดั้งเดิม ถ้ามีนครศักดิ์ ตาม ทดัก แห่ง อัตรารับรับ ของ คน โดยผ่านซึ่งกระทรวง ทหารจะ ใช้กำหนดไว้เป็นครั้งคราว นั้น (ดูข้อ ๓๕)

คำตาวา การ กระทรวง ทหาร เรือ

วันที่ ๑๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงพระนาม) บริพัตร

นายพลเรือเอก เสนาบดี

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๕๖)

ประกาศให้ ใช้เงินเหรียญบาท อย่างใหม่

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ รับ พระบรมราชโองการ ให้เกล้า ให้กระทรวง กรม ทรวง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด กระทรวง ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า เงินเหรียญ บาท ซึ่งได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด กระทรวง ให้สร้าง ขึ้น ตาม ขนาด สัณฐาน ตลอดจน แต่ อักษร จากเหรียญ กระทรวง ได้ประกาศ มาตั้งแต่ วันที่ ๑๗ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ อีก ครั้ง หนึ่ง แดง ณ

บัดนี้ใต้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กรมพระสำเร็จ
 ดิถี การจัดสร้าง เหรียญพระสาปน์ ชนิดเหรียญบาทเพิ่มเติมขึ้นใหม่ อีก
 เห็นว่าพอสมควร จะประกาศให้ประชาชนใช้สอยกันได้ดัง มีจดหมายเหตุและ
 อักษร จากคุณ ก็เหมือนกันกับครั้งก่อน ที่ได้ ประกาศ เมื่อวันที่ ๑๗
 กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ในครั้งนั้นต่างก็มีจำนวนเศษเงิน
 ๒๔๕๘ เพื่อจะได้ทราบว่าทำขึ้นในปี พระพุทธศักราช นั้น เหรียญ
 พระสาปน์ที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างเพิ่มเติม
 ขึ้นใหม่นี้ ให้ประชาชนใช้สอย แลกเปลี่ยนกันตาม อัตราในพระราช
 บัญญัติ มาตราของค่า รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ ตั้งแต่ วันที่ ๑๘ สิงหาคม
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ มาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ตงพระนาม) กิติยาภรวรดิษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๗๒)

ประกาศให้ ใช้เงินเหรียญสองสลึง

กับเงินเหรียญหนึ่งสลึงอย่าง ใหม่ แล บอกล้วนฐานจดหมายเหตุ

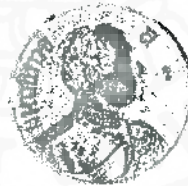
เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ รับ พระ บรมราช โอง การได้
 เกล้าใช้กระหม่อม ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้
 ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า เหรียญสอง สลึง แลเงินเหรียญ หนึ่ง สลึง

ที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้าง ขึ้น ตาม ขนาด
 ต้นฐาน ถวด ตาย แต่ อักษร จากฤๅ เหรียญ กระด่าปณ์ ดังได้ประกาศ มา
 แต่ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รัน โกลันทร ศก ๑๒๑๗ นั้น บัดนี้ ได้ ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้กรม กระด่าปณ์ สัตหิการ สร้าง เป็น
 เงิน เหรียญ กระด่าปณ์ ชนิด เหรียญ สอง ดั่ง แต่ เหรียญหนึ่งดั่ง ขึ้นใหม่ มี
 ถวด ตาย แต่ อักษร จากฤๅ ดัง แจ้ คือไปนี้

เงิน เหรียญ สอง ดั่ง

ลักษณะต้นฐาน เป็น แผ่น กดม ขนาด โดย กว้าง ๒๕ มิลลิเมตร ด้าน
 หน้า มี พระบรมรูป แต่ จากฤๅ อักษร พระนาม “มหาจักรวาล”

“สยามินทร์” ตาม ตัว อย่าง ดังนี้

ด้าน หลัง มี รูป ช้าง

ตาม เจียร ตัว อักษร จากฤๅ

“สยามรัฐ” ๒๔๕๘

“สองดั่ง”

ตาม ตัว อย่าง ดังนี้

เงินเหรียญหนึ่งสตัง

ลักษณะต้นฐานเป็นแผ่นกลมขนาดโดยกว้าง ๒๖ มิลลิเมตร ด้านหน้ามีพระบรมรูป แต่จากอักษรพระนาม “มหาวชิราวุธ”

“สยามินทร์” ตามตัวอย่างดังนี้

ด้านหลังมีรูป

ช้างสามเศียรตัวอักษรจาก “สยามรัฐ” ๒๔๕๘ “หนึ่งสตัง”

ตามตัวอย่างดังนี้

เหรียญกระด่าบนี้ ที่ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้างขึ้นใหม่ ให้ประชาชนใช้สอย แลกเปลี่ยน กัน ตามอัตราในพระราชบัญญัติ มาตราทองคำ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงพระนาม) ถิตยากรวรลักษณ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศแจ้งความยกศาล ในมณฑลปัตตานี มาขึ้นในกระทรวงยุติธรรม

เจ้าพระยา อภัย ราชานัดบัต กะทรวง ยุติธรรม รับพระ บรมราช
 โองการ ไล่เกล้า ไล่กระ หม่อม ให้ประกาศ มาให้ ทราบ ทัว กัน ว่า
 ศาล พิจารณา อรรถคดี ใน มณฑล ปัตตานี ใน เวลานั้น ยัง ขึ้น อยู่ใน กระทรวง
 มหาดไทย ทรงพระราช ดำริ เห็น ว่า ควร จะ ยก มา รวม ขึ้น ใน กระทรวง
 ยุติธรรม เหมือน ศาล มณฑล ที่ หลาย ให้ ตั้ง ตาม ระเบียบ อัน ดี จึง มี พระ
 บรมราช โองการ ดำรัส เห็น เกล้า ฯ สั่ง ว่า ให้ กระทรวง มหาดไทย
 จัด ตั้ง ศาล ทั้ง หลาย ใน มณฑล ปัตตานี มา ขึ้น ใน กระทรวง ยุติธรรม แต่ ให้
 กระทรวง ยุติธรรม จัด รับ ศาล นั้น ๆ ไว้ บังคับ บัญชา ตาม ทำ นอง ราชการ
 ตั้ง ไป แต่ บัด นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็น วันที่ ๑๗๕๐ ในรัชกาล บัณฑิต

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอภัยราชา

(ลงนาม) วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๑๗๕)

ประกาศเปลี่ยนนาม เมือง ปราณบุรี เป็น เมือง ประจวบคีรีขันธ์

มหาอำมาตย์ ๑๒/๑๐/๕๖๖ พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้ง ตำแหน่ง เสด็จมา บัด
 กระทรวง มหาดไทย รับพระบรมราช โองการ ไล่เกล้า ฯ ดำรัส เห็น เกล้า

หน้า ๑๒๙

พ.ศ. ๒๔๕๘

เหนือ ครอบคลุม ตั้งว่า เมืองปราณบุรี ที่ตั้ง ศาลากลาง เมือง ที่เกาะหลัก
 บัดนี้ เดิม พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานนาม
 เมืองไฉฉา เมืองประจวบคีรีขันธ์ และได้ใช้นามนั้นมาจนถึง
 พระพุทธศักราช ๒๔๔๙ เมื่อ พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ และ
 เมืองกำเนิดนพคุณ ๓ เมืองเข้าเป็นเมืองเดียวเพื่อจัดการเทศาภิบาลนั้น
 ทรงพระราชดำริเห็นว่า เมืองปราณบุรีเป็นชื่อเก่าควรคงชื่อในใจ
 จึงได้พระราชทานนามเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ นั้นว่า เมืองปราณบุรี แต่ตั้ง
 ท้องที่เมืองปราณเดิม นั้น ให้คงเรียกว่า อำเภอปราณ

เพราะเหตุว่าที่เมืองปราณเก่า นั้น มีตำบลบ้าน แล ตำบลของ ปราณ
 เป็นหลักถานอยู่ ราษฎรก็ยังคงเรียก เมืองปราณเก่า ซึ่งตั้งที่ว่าการ
 อำเภอปราณบุรีว่า “เมืองปราณ” แต่ในทางราชการนั้น เรียกตำบล
 บ้านเกาะหลักที่ตั้งศาลากลางเมืองว่า “เมืองปราณบุรี” เป็นการใช้
 สืบสันพาให้เข้าใจผิดกันไปต่าง ๆ ทรงพระราชดำริเห็นว่านามเมืองปราณ
 ของโบราณก็ยังมีอำเภอเมืองปราณตั้งอยู่เป็นหลักถาน มิได้ล้มสูญแต่
 ที่เขา นามเมืองปราณมาใช้เป็นนามสำหรับเมืองที่ตั้งอยู่ต่าง ท้องที่ใน แขวง
 เมืองเดียวกัน ให้เป็นการ สับสน และเข้าใจยาก เช่นนี้ สมควร

จะแก้ไขใช้ นามเมืองซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้

12/10/2566

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๑๗๐

พระราชทานไว้ เพราะฉะนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเมืองปรานบุรีว่า “เมืองระจอบศรีนคร” ตั้งแต่วันที่

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๗๐)

ประกาศเปลี่ยนนามเมืองพิไชยเป็นเมืองอุตรดิตถ์

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งว่า เมืองพิไชยนั้น เดิมตั้งท่ากลางเมืองบังคับบัญชาราชการอยู่ที่เมืองพิไชยเก่าบัดนี้ ครั้นภายหลังราษฎรโดยมากพากันไปตั้งบ้านเรือน แด่ประกอบ การค้าขายที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์มากขึ้น เพราะเป็นเมืองท่ารับสินค้า มาจาก มณฑลพายัพ แล หัวเมืองใน ท้องที่ ลุ่มแม่น้ำโขง ข้างฝ่ายเมืองพิไชยรุ่งเรืองลงไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายท่ากลางเมืองพิไชย ไปตั้งบังคับบัญชาราชการ ที่เมืองอุตรดิตถ์ ตั้งแต่พระพุทธศักราช ๒๔๔๒ และให้ตั้งไว้แต่อำเภอ เรียกว่า “อำเภอพิไชยเก่า” ต่อมาจนทุกวันนี้ แต่นามเมืองพิไชยก็เลยไปใช้ที่เมืองอุตรดิตถ์ หาได้เปลี่ยนแปลงไม่ พาให้นามเมืองพิไชยเป็น ๒ แห่ง

ให้เป็น การ ยาก แก่ ราษฎร แด ท่าง ราชการ ที่ จะ เรียก ชื่อ เมือง ให้นี้ ให้ เขาใจ
 ได้ทันที และ เคย มี การ เข้าใจ ผิด ที่ ไป ต่าง ๆ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า
 สมควร จะ แก้ ใจ เพื่อ ให้ เป็น การ ชัดถก เรียบร้อย ดี ไป เพราะ ฉะนั้น ทรง
 พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เปลี่ยน นาม เมือง พิไชย เรียกว่า “เมือง อุดรดิฐ”
 ให้ ตรง กับ นาม ของ ที่ ๆ ตั้ง เมือง และ อำเภอ พิไชย เก่า นั้น โปรดเกล้า ฯ
 ให้ เรียก ว่า อำเภอ เมือง พิไชย คง ไป ตาม เดิม

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
 ผู้รั้ง ตำแหน่ง เสด็จ บัด

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๗๘)

ประกาศ ทักเตือน แล บอก สำเนียงงาน เปลี่ยน โใบอนุญาต
 ตาม พระราชบัญญัติ บิน พ.ศ. ๒๔๕๕

เจ้าพระยามรราช เสด็จ บัด กระทรวง นครบาล ขอ ประกาศ ให้ ทราบ
 ทัก กัน ว่า

ข้อ ๑ ด้วย ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ อากาศ บิน พ.ศ. ๒๔๕๕
 มาตรา ๑๔ แล มาตรา ๒๔ ว่า โใบอนุญาต สำหรับ มี อากาศ บิน แล คำ ขาย
 หรือ ทำ หรือ ซ่อม ซ้ำม อากาศ บิน แล เครื่อง กระจัน บิน ให้ มี อายุ ใช้ ได้ มี
 กำหนด ๓ ปี

ข้อ ๒ มี ส่วน ใน มณฑล กรุงเทพมหานคร ฯ อายุ ของ โใบ อนุญาต เหล่า นั้น
 จะ ถึง กำหนด เวลา ๓ ปี ใน เดือน ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เป็นต้นไป แล้ว จึงขอประกาศ ตกเดอน แก่ ผู้ที่ ได้รับ โบนัส ให้ มี
ฮารุบ่น แล ผู้คง ฐาน คาราย ฮารุบ่น หรือ ทำ หรือ ซ่อมแซม ฮารุบ่น
หรือ เครื่อง กระจันบ่น อยู่ แลว นั้น ว่า ผู้ใด มีความ ประสงค์ จะ ต่อ ฮาย
โบนุอาต เหล่า นี้ ใหม่ กัด หรือ ไม่ มีความ ประสงค์ จะ ต่อ ฮาย โบนุอาต
เหล่านี้ กัด ควร ปฏิบัติ ให้ ถูก คอง ตาม กฎหมาย ดังนี้

(๑) บุคคล ผู้ใด ที่ ได้ มี โบนุอาต ให้ มี ฮารุบ่น อยู่ แลว แต่ มี
ความ ประสงค์ จะ ต่อ ฮาย โบนุอาต นั้น ต่อ ไป ให้ ยื่น คำ ขอ แล นำ ไป
พร้อม ด้วย โบนุอาต เดิม นั้น ไป ขอ เปลี่ยน โบนุอาต ใหม่ ค่ะ เจ้าพนักงาน
ผู้ นำ ที่ ภายใน ฮาย โบนุอาต ที่ ผู้ นั้น ได้ ถัก อยู่

(๒) บุคคล ผู้ใด ที่ มี โบนุอาต คาราย หรือ ทำ หรือ ซ่อมแซม ฮารุบ่น
แล เครื่อง กระจันบ่น อยู่ แลว แต่ มีความ ประสงค์ จะ ทำ การ ต่อ ไป ตาม
โบนุอาต นั้น ก็ ให้ นำ โบนุอาต ไป ขอ เปลี่ยน ใหม่ ภายใน ฮาย ของ โบนุ
อาต นั้น เหมือน กัน

(๓) บุคคล ผู้ใด ที่ ได้ มี โบนุอาต ให้ มี ฮารุบ่น อยู่ แลว กัด ให้ ทำ
หรือ คาราย หรือ ซ่อมแซม ฮารุบ่น แล เครื่อง กระจันบ่น อยู่ แลว กัด ไม่ มี
ความ ประสงค์ ที่ จะ ต่อ ฮาย โบนุอาต เหล่า นั้น ต่อ ไป ก็ ให้ จัดการ จำหน่าย
ฮารุบ่น แล เครื่อง กระจันบ่น ให้ แก่ ผู้ใด ที่ ได้รับ โบนุอาต จาก เจ้าพนักงาน
เลี้ย ภายใน ฮาย ของ โบนุอาต ที่ บุคคล ผู้ นั้น ได้ มี อยู่

ขอ ๓ ผู้ใด ที่ ได้รับ โบนุอาต ให้ มี ฮารุบ่น แล คาราย หรือ ทำ
หรือ ซ่อมแซม ฮารุบ่น แล เครื่อง กระจันบ่น แต่ ไม่ ได้ มา ขอ ต่อ ฮาย

ใบ อนุญาตใหม่ ภายใน กำหนด ที่ใดกล่าว มา แล้ว ใน ข้อ ๒ (๑) (๒) หรือไม่ได้จัดการ จำหน่าย เสียภายใน อายุ ของ ใบ อนุญาต ตาม ที่ กล่าว มา แล้ว ใน ข้อ ๒ (๓) กัด ละเอียด ใจ เหนียว ติ ขยาย ใบ อนุญาต ไม่ได้ แจง ข้อ ความ ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ มี หน้าที่ แต่ มี ขาว ขบ หนี หรือ เครื่อง กระ สิ้น หนี ใจ ใน เคระ สัตถาน หรือ ใน ที่ใด ๆ ผู้ หนี มี ความ ผิด ตาม พระ ราช มติ ญัตติ ขาว ขบ หนี มาตรา ๓๕ มี ข้อ ตรี โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า ๑ ปี หรือ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐๐ บาท หรือ ทั้ง จำ ทัง ปรับ ด้วย กัน ทั้ง ๒ สัตถาน

ข้อ ๔ สำนักงาน ที่ รับ คำ ขอบ เปิด ยื่น ใบ อนุญาต หรือ รับ แจง ข้อ ความ ใน เรื่อง ขาว ขบ หนี และ เครื่อง กระ สิ้น หนี นั้น มี กำหนด ดัง นี้

(๑) ผู้ ที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยุ่ ใน เขต รั กว ง เทพ พระ มหานคร ชั้น ใน ๒๕ ตำบล ให้ ไป แจง ข้อ ความ ต่อ กรม พด ระเบว น ซึ่ง ตั้ง อยุ่ ใน กระ ทรวง นคร ภาต

(๒) ผู้ ที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยุ่ ใน เขต รั อำ เภอ ชั้น นอก ของ กว ง เทพ พระ มหานคร ๘ อำ เภอ ให้ ไป แจง ข้อ ความ ต่อ กรม อำ เภอ ซึ่ง ตั้ง อยุ่ ใน กระ ทรวง นคร ภาต

(๓) ผู้ ที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยุ่ ใน หัว เมือง มณฑล กว ง เทพ ๗ ให้ ไป แจง ข้อ ความ ต่อ ศาล กตาง เมือง นั้น ๆ

กระ ทรวง นคร ภาต

ประกาศ มาณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พระ พุทธ ศั กว ราช ๒๔๕๘

(ตงนาม) มหาอำ มาตย์ เอก เจ้า พระ ษาย มราช

ประกาศตั้งสถานายกหอพระสมุดวชิรญาณ
ซึ่งเป็นหอพระสมุดสำหรับพระนคร

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ใน การที่ พระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรินทร์ สถานายกหอพระสมุดวชิรญาณ
สิ้นพระชนม์ไปแล้ว ตำแหน่งสถานายกของหอพระสมุดวชิรญาณว่างอยู่
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรง
ราชานุภาพ เป็นสถานายกหอพระสมุดวชิรญาณสืบไป

พระบรมราชโองการดำรัสตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม พระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่ ๑๗๓๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้
(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๒ สิงหาคม หน้า ๑๘๒)

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวกำนันผู้ใหญ่บ้าน

พ.ศ. ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
ท้องที่ไว้เมื่อ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงาน
ผู้ประจำรักษาท้องที่ตามท้องที่มีลำดับตั้งแต่กรมการอำเภอกำนัน ผู้
ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจตำบลและแพทย์ประจำตำบล มีหน้าที่ราชการ เป็นระเบียบ

อยู่แต่ ส่วนข้าราชการ ชั้น กรมการ ข้าเถื่อน นั้น ก็ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ มี ถิ่น นิตย ยศตาม ควร แก่ คุณานุรูป ใช้ เครื่องแต่งตัว หมาย ตัดบัพยี่ได้ความ พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว ข้าราชการ ฝ่ายพลเรือน ซึ่งได้ คราวใด เมื่อ พระพุทธศักราช ๒๕๕๔ เป็น ถิ่น นึ่ง แต่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ตำบลด แด แพทย์ ประจำตำบล นั้น ยัง หาได้ กำหนดให้ มี เครื่อง แต่งตัว สำหรับ หมาย ตำแหน่ง อย่างไรไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว สำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ตำบลด แด แพทย์ ประจำตำบลไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย การ ใช้ พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชกำหนด นี้ ให้ เรียก ว่า พระราชกำหนด เครื่อง แต่งตัว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระพุทธศักราช ๒๕๕๕

มาตรา ๒ ให้ ใช้ พระราชกำหนด นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ผู้ที่รับราชการใน ตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ตำบลด แด แพทย์ ประจำตำบล ซึ่งได้รับ หมาย ตั้งผู้ว่าราชการเมือง มีหน้าที่ ตาม พระราชบัญญัติ ดัชนีชน ปกครอง ท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ เครื่อง หมาย ตำแหน่ง ซึ่ง กำหนดไว้ ใน พระราชกำหนด นี้ ตลอด เวลา ที่ อยู่ใน ตำแหน่ง นั้น ๆ ถ้า เมื่อ ออกจาก ตำแหน่งแล้วจะลดได้ ห้ามไม่ให้ ใช้ เครื่อง หมาย ตำแหน่ง อย่าง ถ่วงไว้ ใน พระราชกำหนด นี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเครื่องหมายตำแหน่ง

มาตรา ๔ เครื่องหมายสำหรับตำแหน่งกำนันนั้น ให้มีเข็มทำด้วยเงินสำหรับกุดต่าอกเสื้อเบื้องซ้าย เป็นรูปสิงห์ยืนบนถาด ที่ถาดมีอักษรย่อหมาย นาม มณฑล

มาตรา ๕ เครื่องหมายสำหรับผู้ใหญ่บ้านนั้น ให้มีเข็มทำด้วยเงินสำหรับกุดต่าอกเสื้อเบื้องซ้าย เป็นรูปสิงห์ยืน มีถาดรองที่เท้าเบื้องหลัง ที่ถาดมีอักษรย่อหมาย นาม มณฑล

มาตรา ๖ เครื่องหมายสำหรับตำรวจตำบลนั้น ให้มีเข็มทำด้วยเงินสำหรับกุดต่าอกเสื้อเบื้องซ้าย เป็นรูปสิงห์กระหนก มีถาดรับที่ถาดมีอักษรย่อหมาย นาม มณฑล

มาตรา ๗ เครื่องหมายสำหรับแพทย์ประจำตำบลนั้น ให้มีเข็มทำด้วยเงินสำหรับกุดต่าอกเสื้อเบื้องซ้าย เป็นรูปหัวสิงห์ มีถาดรับที่กึ่งกลางคอสิงห์เป็นรูปกากระบาท สำหรับเครื่องแพทย์ใช้กุด และที่ถาดมีอักษรย่อหมาย นาม มณฑล

มาตรา ๘ เข็มเงินซึ่งเป็นเครื่องหมายสำหรับตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจตำบล และแพทย์ประจำตำบลตามที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๔ มาตรา ๕-๖-๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้มีบัญชาการปกครองท้องที่ ทำคว้อย่างรักษาไว้ซึ่งที่ว่าการดำรงหนึ่ง เพื่อเป็นแบบตัวอย่างที่ถูกต้อง ตามความที่หลายในพระราชบัญญัตินี้ ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายที่ผิดกับแบบตัวอย่างนั้นไป

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวอย่างอื่น

ซึ่งประกอบกับเครื่องหมาย

มาตรา ๗ เลื่อน ตาม ขรรคมตราให้ ใช้เสื้อรูปแบบราชการดีขาว หรือจะใช้สีอื่นเพื่อสะดวกเช่น การเดินทาง เป็นต้นก็ได้ แต่ผู้ใช้เสื้อตามเพศเช่น จีน แดงญวน เป็นต้น ก็อนุญาตให้ ใช้เสื้อตามเพศของตนได้

นางผู้ ตาม ขรรคมตราให้ ใช้ผ้าสีน้ำเงิน แต่เพื่อความสะดวกเช่น การเดินทาง เป็นต้น จะใช้กางเกง ขาสั้น หรือผ้าสีอื่นก็ได้ แต่ผู้ใช้เครื่องนุ่งตามเพศเช่น แดงแดงจีน เป็นต้น ก็อนุญาตให้ ใช้เครื่องนุ่งตามเพศของตนได้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยผู้กระทำผิดต่อ พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๐ บุคคลผู้ใด หรือ พวกใดที่ไม่มีความเห็นสมควรใช้เครื่อง หมายได้ตาม พระราชกำหนดนี้ แต่บุคคลนั้น หรือ พวกนั้นใช้เครื่อง หมาย อย่างที่ กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดนี้ ก็ หรือ พยายามใช้เครื่อง หมาย ที่มีรูป พรรณลักษณะ คล้ายคลึง กับเครื่อง หมาย ที่ ได้กำหนดไว้ใน พระราชกำหนดนี้ เพื่อให้ผู้อื่นหลง เชื่อว่าตน มีตำแหน่ง แต่หน้าที่ ตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ก็ได้ บุคคลผู้หนึ่ง หรือ ผู้หนึ่งมี ความผิด ให้จำคุก ไม่เกิน ๑ ปี หรือให้ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท หรือจำ แต่ปรับด้วย ทั้ง สอง อย่าง

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยการ รักษาพระราชกำหนด

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดี กระทรวง ผู้บัญชาการ ปกครอง ท้อง ที่ เป็น
ผู้รักษา การ ให้เป็น ไปตาม พระราชกำหนด นี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๗๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๙ สิงหาคม หน้า ๑๗๓)

ประกาศชื่อแม่น้ำเมืองสุราษฎร์ธานีว่าแม่น้ำตาปี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้ง ตำแหน่ง เสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ คำรับเห็นเกล้า
เห็นขอ กรมหม่อมสั่ง ว่า ตำแม่ น้ำเมือง สุราษฎร์ นั้น ตั้งแต่ ปาก น้ำขึ้นไป
จนถึง ต้น น้ำเรียก ชื่อ ย้อยต่าง ๆ กัน ตาม ตำบล บ้าน ที่ ตั้ง ย้อย ตาม ลำ น้ำ ดัง
เช่นว่า แม่ น้ำ บานดอน แม่ น้ำ ท่าซาม แม่ น้ำ หวดง เหตานั้น เป็น คน ทรง
พระราชดำริ เห็น ว่า แม่ น้ำ นี้ เป็น ตำแม่ น้ำ ใหญ่ กว่า แม่ น้ำ ไต ๆ ใน
พระราชอาณาเขต ราชอาณาจักร ไต แล ท้อง ที่ ใน ดิน แม่ น้ำ นี้ เป็น พน ที่
อุดมดี มีราษฎร ตั้ง บ้าน เรือน ประกอบ การ เพาะ ปลูก และ การ ค้า ขาย
เป็น อัน มาก นับ ได้ ว่า เป็น แม่ น้ำ สำคัญ แม่ น้ำ ๑ ใน พระราชอาณาจักร
สมควร จะมี ชื่อ ไว้ ให้เป็น หลัก ถาน คตถุด ทั้ง ลำ น้ำ เพื่อให้ เป็น การ
สะดวกแก่ ประชาชน และ วิชา ภูมิศาสตร์ สืบ ต่อ ไป จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ พระราชทาน ชื่อ แม่ น้ำ นี้ ว่า แม่ น้ำ ตาปี ตั้งแต่ บัด นี้ สืบ ไป

แม่น้ำคาบที่ พระราชทาน นั้น เป็นแม่น้ำ เดิน ตาม ลำด้ายใหญ่ที่มีน้ำ
 มาก คือ ตั้งแต่ปากน้ำที่ ตกทะเล ชื่อว่า สยาม ตรง เกาะปราบขึ้นไป
 เมืองสุราษฎร์ถึง ปากคลอง พุมดวง ตั้งแต่ ปากคลอง พุมดวงขึ้นไป ถึง
 ปากคลองดินปน ตั้งแต่ ปากคลองดินปนขึ้นไป ถึง ปากคลองกะเบียด ตั้งแต่
 ปากคลองกะเบียดขึ้นไป ถึง ลำน้ำ บวรไถ ลำน้ำ บนดิน เขาหลวง ซึ่งเป็น
 ต้นแม่น้ำนั้น

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๙ สิงหาคม หน้า ๑๘๗)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่อง แก้ววชิ ขอบ พระราชทาน เขตรัฟทธสีมา

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ รับพระ
 บรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า ธรรม
 นิยม พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ที่เป็น วิสัยคาม ลี้มานั้น อนุโลม
 ตาม พระวินัย เพื่อ พระสังฆ จะได้ สัมมกัฟทธสีมา เป็น ที่ ประชุมทำอุโบสถ
 สังฆกรรมตถวก การ ขอบ พระราชทาน เพ่ง เฉพาะความตถวก ทางพระวินัย
 จึง กำหนดเขตรัฟทธสีมา ขอบ พระราชทาน เฉพาะ บริเวณ อุโบสถ ขอบ พระราชทาน
 เท่านั้น ก็มีพระบรมราชานุญาตเท่านั้น เป็น ประเพณีมา

12/10/2566

บัดนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหา
 สมณบริพัตรให้กราบทูลว่า ที่วัดซึ่งตามสั่งทำพระราชทานเฉพาะเช่นนั้น บางแห่ง
 เมื่อได้ก่อสร้างอุโบสถตั้งแล้ว ภายหลังไม่เหมาะแก่สถานที่ ซึ่งพระปรารภ
 จะย้ายอุโบสถไปในที่อื่น แม้แต่ในเขตวัดนั้นเองไม่เข้าใจทางพระ
 วินัย ถือเสียดว่าในวัดเดียวกัน ย้ายเอาตามลำพัง หาได้ขอพระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตใหม่ไม่ เปนอันทำไม่ถูกแบบพระวินัย เหตุเช่นนั้น
 ย่อมเกิดมีอยู่เนือง ๆ แม้แต่พระราชทานพระบรมราชานุญาตที่วัดซึ่งตาม
 สั่ง บริเวณอุโบสถก็เป็นอันพระราชทานพระบรมราชานุญาต เปนวัด ตลอด
 เขต อาราม เปนวัดซึ่งตามสั่งในตัวเองแล้ว สมควร จะจัดให้เข้าระเบียบกัน
 ทั้งทางพระวินัย ทั้งทางอาณาจักร ควรให้ ผู้จะขอพระราชทานที่เป็น
 วัดซึ่งตามสั่งกำหนดเขตตลอดอารามแต่พอดี วันที่อุปจารแห่งอาราม
 แต่ที่ ครั้นถึงวัน ขอเข้ามาทางเจ้าหน้าที่ และควรพระราชทานตามกำหนด
 นั้น พระสงฆ์จะเลือกที่ใดที่หนึ่งสร้างโรงอุโบสถ แต่ผูกพัทธสีมา กำหนด
 เขตประมุขสงฆ์ให้สั้นเข้ามาหรือไม่เหมาะ จะย้ายไปแห่งอื่น ในเขต
 แห่ง อารามนั้น จะได้ทำสะดวกตามปรารถนา ไม่ต้องขอพระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตซ้ำอีก และวัดทั้งหลายที่ได้รับพระราชทานที่
 วัดซึ่งตามสั่งแล้ว เฉพาะ บริเวณอุโบสถก็ควร พระราชทานพระบรมราชาน
 ุญาตให้ขยายเขต ออกให้เข้าระเบียบเดียวกัน พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย แต่ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้แก้ไขธรรมเนียมขอพระราชทานที่วัดซึ่งตามสั่ง มาใหม่ตาม
 ระเบียบที่กล่าวมานี้^{๕๖} ให้ผู้จะขอพระราชทาน และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติกา
 ร จึงถูกระเบียบดังต่อไปนี้

๑ มีตั้งวัดใดวัดหนึ่ง จะขอพระราชทาน วิสังคามตีมา ให้กำหนด
เขตรัดตอด อาราม แฉ่ง แก่ เจ้าคณะ เจ้าคณะ เมือง กับ เจ้าคณะ มณฑล
ตรวจเห็น ชอบ แล้วให้ส่งข้อ ขอ วัดที่ขอใน ปกครอง ส่วนหนึ่ง ให้เจ้า
คณะ ปกครอง ลงข้อ ขอ ส่ง ทาง เมือง แด่ มณฑล

๒ ให้ผู้ว่าราชการเมือง แด่ สมุหเทศาภิบาล ตรวจเห็น ชอบ แล้ว มี
บอก มาโดย ตำบล จน ถึง กระทรวง ข้าราชการ ผู้ตรวจเห็น ชอบ แล้ว
จึง จะ นำ ความ กราบ บังคม ทูล ขอ พระราชทาน

๓ วัดที่ใด พระราชทานพระบรมราชานุญาต วิสังคามตีมาไว้แล้วเฉพาะ
บริเวณ อุโบสถ ให้บอก กำหนด เขตรัดอาราม ขอพระราชทาน เพิ่มโดย
ทำนอง นั้น

กระทรวงธรรมการ

ประกาศมาณวัน ๒๕ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ตงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จ

เด่นามดี

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๕ สิงหาคม หน้า ๑๘๑)

ประกาศยกกรมสุวรรณพากรนอกมาขึ้นกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ แด่ รวมกับกรมสุวรรณพากรใน
เปลี่ยนนามเป็นกรมสุวรรณพากร

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า การสุวรรณพากร
ซึ่ง มี นาทิศกรวิจิตรศักดิ์เดอ เจ้าพนักงาน ผู้ปกครองท้องที่ใน การ ตรวจเก็บ
ภาษีอากร กระทำการบุญดี แด่ รวบรวมเงินผลประโยชน์แผ่นดินนั้น

ทรงพระราชดำริเห็นว่า ^{๕๕}หน้าที่การ เช่นนี้ จะรวมอยู่ใน ^{๕๕}กระทรวงนั้น
 เส้นนามต้น ^{๕๕}หน้าที่ปกครอง ยังไม่ ^{๕๕}ดีเหมาะแก่ ^{๕๕}ทางการ จึงได้ทรง ^{๕๕}พระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ยกกรม ^{๕๕}สรรพากรใน ^{๕๕}ซึ่งแต่เดิม ^{๕๕}อยู่ใน ^{๕๕}กระทรวง
 นการมา มา ^{๕๕}เช่น ^{๕๕}กระทรวง ^{๕๕}พระคลัง ^{๕๕}มหา ^{๕๕}สมบัติ ^{๕๕}อื่น ^{๕๕}เส้นนามต้น ^{๕๕}หน้าที่ ^{๕๕}ดำริห์
 แล ^{๕๕}บัญชาการ ^{๕๕}ทาง ^{๕๕}เงิน ^{๕๕}อยู่ ^{๕๕}แล้ว ^{๕๕}เพื่อ ^{๕๕}จะได้ ^{๕๕}จัดการ ^{๕๕}ตรวจ ^{๕๕}ตรา ^{๕๕}แล ^{๕๕}จัดการ
 ให้ ^{๕๕}เป็น ^{๕๕}ประโยชน์ ^{๕๕}ยิ่ง ^{๕๕}ขึ้น ^{๕๕}การ ^{๕๕}ก็ได้ ^{๕๕}ดำเนิน ^{๕๕}มา ^{๕๕}โดย ^{๕๕}เรียบ ^{๕๕}ร้อย ^{๕๕}ตั้ง ^{๕๕}ควร
 จะ ^{๕๕}รวม ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}นอก ^{๕๕}มา ^{๕๕}ไว้ ^{๕๕}ใน ^{๕๕}กระทรวง ^{๕๕}เดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}นอก ^{๕๕}แต่ ^{๕๕}ข้าราชการ
 ใน ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}นอก ^{๕๕}มา ^{๕๕}ขึ้น ^{๕๕}อยู่ ^{๕๕}ใน ^{๕๕}บังคับ ^{๕๕}บัญชา ^{๕๕}กระทรวง ^{๕๕}พระคลัง ^{๕๕}มหา ^{๕๕}สมบัติ
 ตั้ง ^{๕๕}แต่วันที่ ^{๕๕}ประกาศ ^{๕๕}นี้ ^{๕๕}เป็น ^{๕๕}ต้น ^{๕๕}ไป

ซึ่ง ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}ใน ^{๕๕}แต่ ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}นอก ^{๕๕}แต่ ^{๕๕}เดิม ^{๕๕}มา ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}ขึ้น ^{๕๕}อยู่
 ต่าง ^{๕๕}กระทรวง ^{๕๕}จึง ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}แยก ^{๕๕}อยู่ ^{๕๕}เป็น ^{๕๕}ของ ^{๕๕}กรม ^{๕๕}บัด ^{๕๕}นี้ ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}ยก ^{๕๕}มา ^{๕๕}รวม ^{๕๕}อยู่ ^{๕๕}ใน ^{๕๕}กระทรวง
 เดียว ^{๕๕}แล้ว ^{๕๕}ตั้ง ^{๕๕}ควร ^{๕๕}จะ ^{๕๕}รวม ^{๕๕}เข้า ^{๕๕}เป็น ^{๕๕}กรม ^{๕๕}เดียว ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}จึง ^{๕๕}ทรง ^{๕๕}พระ ^{๕๕}กรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ ^{๕๕}รวม ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}นอก ^{๕๕}แต่ ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}ใน ^{๕๕}เข้า ^{๕๕}เป็น
 กรม ^{๕๕}เดียวกัน ^{๕๕}ให้ ^{๕๕}เรียก ^{๕๕}ว่า ^{๕๕}กรม ^{๕๕}สรรพากร ^{๕๕}ตั้ง ^{๕๕}แต่วันที่ ^{๕๕}ได้ ^{๕๕}ประกาศ ^{๕๕}นี้
 เป็น ^{๕๕}ต้น ^{๕๕}ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๕๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๕ กันยายน หน้า ๑๘๑)

ประกาศเพิ่มนามกรมสถิตติพยากรณ์

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า การบำรุงรักษาการ
 ค้าขายของบ้านเมืองซึ่งได้เคยมีพระราชปรารภมาแต่เดิมว่า จะจัดให้
 มีเจ้าหน้าที่สำหรับดูแลรับผิดชอบให้การได้ดำเนินไปโดยสะดวก จึงได้
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมสถิตติพยากรณ์ขึ้นในกระทรวง
 พระคลังมหาสมบัติ ตั้งได้ประกาศมาตั้งแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เพื่อจะได้เก็บรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ที่จะ
 มาประกอบความดำริห์ต่อไป บัดนี้ทรงพระราชดำริห์เห็นว่า พงการใน
 กรมสถิตติพยากรณ์ได้ตั้งมือทำการมานานแล้ว สมควรที่จะเพิ่มการ
 พานิชย์ได้อีกส่วนหนึ่ง จะได้วางรูปการที่จะดูแลการค้าขายด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมสถิตติพยากรณ์ ซึ่งแต่เดิม
 เป็นกรมขึ้นเจ้ากรมเปลี่ยนเป็นกรมขึ้นอธิบดี แต่ให้เพิ่มนามกรมเป็น
 กรมพานิชย์เดธสถิตติพยากรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พระพุทธ
 ศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๕๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศเปลี่ยน อธิบดี กรมต่าง ๆ ในกระทรวง พระ คดิ้งมหาสมบัติ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ดังนี้ว่า ตามที่ได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้ง กรมพาณิชย์แต่สถิติพยากรณ์ชั้น
กรมชั้น อธิบดี แยกกรมสรรพากรนอกมารวมกับกรมสรรพากรในให้เป็น
กรมเดียวกัน ใน กระทรวง พระคดิ้งมหาสมบัติ นั้น สมควร จะ เปลี่ยน
ตัวข้าราชการในตำแหน่ง อธิบดี เพื่อให้เหมาะ กับ น้ำที่ ราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้มหาอำมาตย์โท พระราชวรวงษ์เชอ
กรมหมื่นพิทยาดงกรณ์ อธิบดี กรมตรวจ แต่กรมตำรวจ มาดำรง
ตำแหน่งอธิบดี กรมพาณิชย์ แต่สถิติพยากรณ์ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระยา
ไชยยศสมบัติ อธิบดี กรม พระคดิ้งมหาสมบัติ เป็น อธิบดี กรมตรวจ
แต่กรมตำรวจ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุเทนม เทพโกสินทร์
อธิบดี กรมสรรพากร ใน เป็น อธิบดี กรม พระคดิ้งมหาสมบัติ ให้มหา
อำมาตย์ตรี พระยาสินทร มนตรี ศรีจันทร์ กุมาร อธิบดีกรมสรรพากรนอก
เป็น อธิบดี กรมสรรพากร รับราชการ ตลอด พระเดชพระคุณ ตั้งแต่วันที่
ได้ประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๕๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๕ กันยายน หน้า ๑๙๓)

ประกาศตั้งตำแหน่งปลัดบัญชาการกระทรวงวัง

มีพระบรมราชโองการใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมยุรกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบ ครอบคลุม ดังนี้ว่า กระทรวงวัง เป็น กระทรวง สำคัญใน พระราช ดำเนินการ กระทรวง หนึ่ง ซึ่ง เป็น ที่ รวม การปกครอง กรม กอง ต่าง ๆ ส่วน ตำแหน่ง เจ้านาย ซึ่ง ประจำ อยู่ใน กรมบัญชาการ ยัง หาเป็น การ พอ เพียงไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตั้ง ตำแหน่ง ปลัดบัญชาการ เพิ่ม ขึ้นในกรมบัญชาการ กระทรวงวัง อีก ตำแหน่ง หนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๔ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๕๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้
(เต็ม ๓๒ วันที่ ๕ กันยายน หน้า ๑๙๔)

ประกาศให้ ใช้ พระราชบัญญัติจัดการป้องกันใช้ทรัพย์สิน
พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
ในมณฑลนครไชยศรี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบครอบคลุม ดังนี้ว่า ตามความใน พระราชบัญญัติจัดการป้องกันใช้ทรัพย์สิน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๒ ว่า จะให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ใน มณฑลใดใน พระราชอาณาจักนี้ จะได้ ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า ถึงเวลาสมควรจะใช้พระราชบัญญัติ นี้ ใน มณฑลนครไชยศรีได้แล้ว จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ

12/10/2566

ให้ ใช้ พระราชบัญญัติจัดการ บ่อน้ำไข้ว พริกัม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
ใน มณฑล นครไชยศรี ตั้ง แต่ บัดนี้ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๗๕๒ ใน รัชกาล บัณฑิต

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
ผู้รั้งตำแหน่ง เลขาธิการ

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๕ กันยายน หน้า ๑๙๕)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติศึกษาภิบาลเมืองราชบุรี

มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า เหนือกระหม่อม ให้ประกาศทราบ
ทั่วกัน ว่า ตามความใน พระราชบัญญัติจัดการ ศึกษาภิบาล ตาม หัว เมือง
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ในตำบลใด หรือ เมืองใด
เมื่อใด จะได้ ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แต่ใน ท้อง ที่ ๆ จะใช้
พระราชบัญญัตินี้ ด้วย เป็น สำคัญ นั้น

บัดนี้ มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้าถิรฤทธิเดช สมุหเทศาภิบาลมณฑลราชบุรี
มีใบบอกเข้ามา ยัง กระทรวงมหาดไทย ขอให้ นำ ความ กราบ บังคม ทด
พระกรุณา ว่า ที่ อำเภอ เมือง เป็น ที่ ตั้ง ศาลา รัฐบาลมณฑล แต่ เป็น ที่
ประชุม การ ค้าขาย มีบ้าน เรือน แล ผู้คน มาก สมควร จัด การ ศึกษาภิบาล
ตาม พระราชบัญญัติศึกษาภิบาลได้ ด้วย ความ บริบูรณ์ ของ ท้อง ที่ ตำบล นี้

ประการหนึ่ง แต่โดยเหตุว่าเป็นที่ประชุมชนมาก มักเกิดโรคไทยไข้เจ็บ
ในที่สุดแล้ว ถ้าจัด การ ศุขาภิบาล ชน จะ เป็น การ บัง กัน อันตราย แก่
มหาชน ด้วย ประการ หนึ่ง แต่ การที่จะจัด ศุขาภิบาล เป็น การ แรกตั้ง ชน
ควร จะ จัด แต่ เพียง ใน ตำบล นำ เมือง ทอง ที่ อำเภอ เมือง ๆ ราชบุรี ก่อน
มีกำหนดเขต ดังนี้ คือ

๑ ตำบลเหนือจุดแม่น้ำราชบุรีฝั่งขวา

๒ ตำบลใต้จุดจากถนนท่ามะขามออกไป ๑ เส้น อ้อมเวียนเข้าไป
จุดถนนข้างวัดสี่ต้นารถ

๓ ตำบลควน ออกจุดถนนข้างวัดสี่ต้นารถ ฟากควนตก

๔ ตำบลควนตก จุดคลองโรงข้างริมวัดช่องลม

ด้วยเหตุนี้มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้าสุฤทธิเดชได้เรียกประชุมกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน แต่ตำบลในตำบลนำเมือง ปกฤษฯ หรือเห็นชอบพร้อมกันว่า
ควร จะ จัด การ ศุขาภิบาล ชน ตามพระราชบัญญัติในทองที่ตำบลนี้

เมื่อได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ตามใบบอกนี้ ทรงพระราช
ดำริเห็นชอบด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้จัด การ ศุขาภิบาล ในตำบลนำเมือง
ทองที่อำเภอเมือง ๆ ราชบุรีได้ตามความประสงค์ แต่ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเงินภาษีเรือ โรง ร้าน ยานพาหนะ
ค่าทำเรือ แต่ค่าเช่าที่ดิน ทั้งปวง บรรดาที่เก็บได้ในเขตศุขาภิบาล
ให้เป็นผลประโยชน์สำหรับจ่ายใช้บำรุงในการศุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๖ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เป็นวันที่ ๑๗๖๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๒ กันยายน หน้า ๑๘๖)

ประกาศแก้ไขตราเก็บเงิน ค่าภาษี ตักบ้าน เรือน โรง ร้าน สถานพาหนะในเขตรั้วสุขาภิบาลตำบลหน้าเมือง ๆ ราชบุรี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าไล่ กระทรวง
ให้ประกาศทราบทั่วกัน ว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด
กระทรวงให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง รัตนโก
สินทรศก ๑๒๗ เฉพาะใน เขตรั้วตำบลหน้าเมือง ทั้งที่อำเภอเมือง ๆ ราชบุรี
ด้านเหนือจดแม่น้ำราชบุรีฝั่งขวา ด้านใต้วัดจากถนนท่านมื่นออกไป
๑ เส้นอ้อมเวียนเข้าไปจดถนนข้างวัด สัตนารถ ด้านตะวันออกจดถนนข้าง
วัด สัตนารถ ฟ้ากวดวัน ตก ด้านตะวันออกจดคลอง โรง ช่าง ริมวัด ช่าง ถม
เป็น เขตรั้วสุขาภิบาลเมือง แล้ว

บัดนี้ มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้า สฤษดิ์ดิศเดช ผู้บัญชาการสำเร็จ
ราชการมณฑล ราชบุรี มีใบบอกเข้ามา กราบบังคม ทูล พระกรุณาว่า
ได้ประชุมเสียดัง กรรมการ สำหรับจัดการ สุขาภิบาลรวม ๙ นาย ครอบ
คณาของสุขาภิบาลเมืองตามพระราชบัญญัติแล้ว และได้ประชุมกรรมการ
ปลุกษาหารือเห็นพร้อมกันว่า เงินภาษี ตัก บ้าน เรือน แะ เรือ โรง ร้าน
ยานพาหนะและค่าทำจุด เรือนนี้ ควรเก็บใน อัตราดังนี้ คือ

- ๑ ตัก เรือน โรง ร้าน แะทำให้เช่าเก็บ ๑๒ บาท ๑ ต่อบ
- ๒ ตัก เรือน โรง ร้าน แะที่ไม่ได้ ให้เช่าให้เก็บ ๑๒ บาท ๑ ต่อบ

เทียบเท่าอัตราของ คัก เรือน โรง ร้าน แดแพทให้เช่านั้น ถ้าเป็น
การ ได้เถียงกัน ซึ่ง จะเทียบอัตราค่าเช่าไม่ได้ก็ให้กรรมการ ศุขาทิบาล
มีอำนาจกำหนดราคาอนุโลมตาม อัตราค่าเช่า ๑๒ ซีก ๑ ค่ำบี่

๓ เรือจอดประจำขนาดยาวตั้งแต่ ๕ วา กว้างตั้งแต่ ๑ วาขึ้นไป
เก็บค่าละ ๒ บาทค่ำบี่ ขนาดยาวตั้งแต่ ๒ วา กว้างตั้งแต่ ๒ ศอก
ขึ้นไป เก็บค่าละ ๑ บาทค่ำบี่

๔ รถ ๔ ล้อ เก็บคันละ ๘ บาทค่ำบี่ รถ ๒ ล้อ เก็บคันละ
๓ บาทค่ำบี่ รถลาก เก็บคันละ ๑ บาทค่ำบี่ ถ้าไม่ได้ ใช้รับจ้าง
หาผลประโยชน์ให้แบ่ง อัตราออกเป็น ๔ ส่วน เก็บ ๑ ส่วนค่ำบี่

๕ เกวียนเก็บเต็มละ ๒ บาทค่ำบี่

เมื่อได้ทรงทราบผลของชุดพระบาทตามใบบอกฉบับนี้ทรงพระราชดำริ
เห็นชอบด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศ
เก็บเงิน ภาษี คัก เรือน แดแพท โรง ร้าน แดยานพาหนะค่าเช่าเรือ แด
ค่าเช่าที่ดิน ทั้ง ปวง ที่เก็บได้สำหรับบำรุงการศุขาทิบาลแก่ผู้ ซึ่งอยู่ใน เขต
ศุขาทิบาลเมือง ราชบุรี มีอัตราตามที่ สุ่มเทศศุขาทิบาล แดกรรมการประชุม
ปลุกษัตถกตั้ง ซึ่งได้เข้ามาแล้วในประกาศนี้ตั้งแต่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น ต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๖ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้รั้งตำแหน่ง เสด็จมาตี

12/10/2566

(ได้มี ๓๒ วันที่ ๑๒ กันยายน หน้า ๑๘๘)

ประกาศเลิกมณฑลเพ็ชรบูรณ์เข้าเป็นเมืองในมณฑลพิษณุโลก
แต่แยก มณฑล พายัพ เป็น มณฑล มหาสารภูมิ แต่ มณฑล
พายัพ รวมเรียกว่า มณฑล ภาค พายัพ มีตำแหน่งอุปราช
เป็นผู้ตรวจตรา กำกับราชการ

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ดำรัสเห็นเกล้าฯ
ตั้งว่า เมือง เพ็ชรบูรณ์ แด่เมือง หด้มคักดี ซึ่งได้จัด การ ปกครอง เป็น
มณฑล ๑ เรียกว่า มณฑล เพ็ชรบูรณ์ นั้น มีเพียง ๒ เมือง แต่ผู้คน
พลเมืองรวมทั้งมณฑลก็น้อยกว่าเมือง ๆ เดียวในมณฑลอื่นอยู่หลาย เมือง
แต่เพราะใน ชั้น เดิม มีเหตุใจ ผู้ ร้าย ชุก ชุม แต่การไป มา กับกรุง เทพ ฯ ไม่
สะดวก การ ที่ จัด ปกครอง เป็น มณฑล ก็ สมควร อยู่ แต่ เวลา นี้ เหตุ
การณ์ ใจ ผู้ ร้าย เบาลางลงแล้ว ทางไป มา นั้น ก็มี ทาง รถไฟ สาย เห็นอยู่ ไป
ถึง มณฑลพิษณุ โลกแต่ได้จัดการรักษาทางจากมณฑลพิษณุโลกให้ ไปเมือง
เพ็ชรบูรณ์ แด่เมืองหด้มคักดีได้สะดวกแล้ว ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมควร
ยกเลิกมณฑล นั้น เสียได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิก
มณฑล เพ็ชรบูรณ์ แด่ให้รวม เมือง เพ็ชรบูรณ์ แด่เมืองหด้มคักดีอยู่ในความ
ปกครองบังคับบัญชา ของ สมุหเทศาภิบาล มณฑล พิษณุ โลก ตั้ง แต่
วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

อนึ่ง ทรง พระราชดำริเห็นว่า มณฑล พายัพ เป็น มณฑล ที่มีเมือง ใหญ่
หลายเมือง 12 แต่เมือง เหล่า นั้น ก็มี ที่ กว้าง ใหญ่ ระยะทาง ห่างไกลกัน
มาก แด่แยก ย้าย กัน อยู่ ใน ที่ ตุ่ม แม่ น้ำ เจ้าพระยา แม่ น้ำ ของ แด

แม่น้ำคง (สาละวิน) ถึง ๓ ตุ่มน้ำ รวมจำนวนผู้คนพลเมืองมากกว่า
 มณฑลอื่น ๆ หากที่ สุ่มเทศาภิบาล ผู้เดียวจะไปตรวจตราราชการให้เพียง
 พอ ทัว ถึง เสมอไปได้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า สุ่มควร แยกที่จะแบ่ง
 ท้อง ที่มณฑลพายัพจัด ตั้ง เป็นอีก มณฑล ๑ เพื่อให้ สดวก แก่การ ปกครอง
 ต่อไปภาย น้่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้แยกท้อง ที่มณฑล
 พายัพ คือ เมืองนครน่าน ๑ เมืองนครลำปาง ๑ เมืองแพร่ ๑ รวม
 ๓ เมือง ตั้ง ขึ้น เป็น มณฑล ๑ ต่างหาก มีนามว่า “มณฑลมหาราชบุรี”
 ตั้งศาลารัฐบาลที่เมืองแพร่ แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี
 พระยาเพชรรัตนสงคราม เป็น สุ่มเทศาภิบาล มณฑลมหาราชบุรี ตั้งแต่
 วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

อนึ่งทรงพระราชดำริว่า มหาอำมาตย์โท เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์
 สุ่มเทศาภิบาล มณฑล พายัพ นั้น เป็น ผู้มีความ สามารถใน ราชการแถ
 ชำนาญ ราชการ มณฑล พายัพ เป็น อัน มาก สุ่มควร จะ พระ ราชทาน
 เกียรติยศตำแหน่งราชการตั้ง ถว่า สุ่มเทศาภิบาลได้ จึงทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้า ฯ ให้มหาอำมาตย์โท เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ รับราชการ
 ตำแหน่ง อุปราช เป็นผู้ตรวจกำกับ ราชการ มณฑลพายัพ แต่ มณฑล
 มหาราชบุรี ทั้ง ๒ มณฑล รวม เรียกว่า “มณฑลภาคพายัพ” ตั้งแต่
 วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

ประกาศมาณวันที่ ๖ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
 ผู้รั้งตำแหน่งเดิมนับตั้ง

12/10/2566

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๒ กันยายน น้่า ๒๐๐)

ประกาศ โอนการปกครองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม มาอยู่ในความปกครองกระทรวงวัง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมสั่งว่า การ
ปกครองวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งแต่เดิมได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ มีกรรมการ พุทธรัตนสถาน เป็นผู้ดูแลจัดการ นั้น ณบัดนี้ กรรมการ
บางพระองค์ บางท่านได้ล่วงโรยขาดไป และถ้าจะคงจัดไปตามระเบียบ
เดิมนั้น จะไม่เหมาะแก่การ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ โอน
หน้าที่ การ ปกครอง วัด พระศรีรัตนศาสดาราม ไปรวม อยู่ใน ความ ปกครอง
ของ กระทรวง วัง แต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๓๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๒ กันยายน หน้า ๒๐๓)

พระราชกำหนดลักษณะปกครองเสื่อป่า

พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงดำรัสฯ คำแห่ง นายเสื่อป่า ทรงบังคับบัญชาการเสื่อป่าทั่วไป มีพระ
บรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมสั่งว่า ณบัดนี้ การปกครอง
เสื่อป่าได้ขยายเป็น การ แพร่หลาย และตั้ง เป็น หลักฐานมั่นคงแล้ว สมควร
จะตรา พระ ราชกำหนด ลักษณะ ปกครอง เสื่อ ป่า ขึ้นไว้ เพื่อรักษาวินัย
และ แบบ ธรรมเนียม ของ เสื่อ ป่า ให้เป็น ระเบียบ อันดี ดั่งไป จึง ทรง พระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระ ราชกำหนด โดย บท มาตราต่อไปนี้

12810/2566

มาตรา ๑

ว่าด้วยนามพระราชกำหนดและการใช้พระราชกำหนด

ข้อ ๑ พระราชกำหนดนี้ให้ มีนามว่า "พระราชกำหนด ตักษณ
ปกครอง เลือบ้า พระพุทธศักราช ๒๔๕๘"

ข้อ ๒ ให้ ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เดือน พฤศจิกายน
พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ กฎและข้อบังคับ เลือบ้าใด ที่ได้ตราไว้แต่เดิม และขัด
กับความใน พระราชกำหนดนี้ ให้ยกเลิกกฎ ข้อบังคับนั้น ๆ เสีย ไม่ใช่
ต่อไป

มาตรา ๒

ว่าด้วยการปกครองเลือบ้า

ข้อ ๔ การ ปกครอง เลือบ้า นั้น พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว
ทรง ดำรง ตำแหน่ง นายก เลือบ้า ซึ่ง เป็น ตำแหน่ง สูง สุด ของ คณะ เลือบ้า
ทรง พระบรม เสด็จ ณาภาพ บังคับ บัญชาการ เลือบ้า ทั้ง ปวง โดย ตลอด ได้ ทรง
พระ กรุณา โปรด เกล้าฯ ให้ จัด ตั้ง กรม บัญชาการ เลือบ้า ขึ้น ไว้ สำหรับ
เป็นที่ รวบรวม การ ปกครอง เลือบ้า ทั่วไป ใน กรม บัญชาการ เลือบ้า นั้น ให้ แบ่ง
หน้าที่ เป็น กรม ต่าง ๆ คือ

๑. กรม เสนาธิการ เลือบ้า
๒. กรม ปลัด เลือบ้า
๓. กรม จเร เลือบ้า

- ๔. กรมยกระบบริ เลือบ
- ๕. กรมเกยกาย เลือบ
- ๖. กรมต็ดต เลือบ
- ๗. กรมพระธรรมนญ เลือบ

กรมต่าง ๆ เหล่านี้ มีหัวหน้า เป็นผู้บังคับรับผิดชอบการในกรม และแบ่งเป็นพนกต่าง ๆ มีหัวหน้าพนก และเจ้าพนักงาน ประจำตาม ส้มควร

นอกจากนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดรวมเลือบเป็น กรมกอง เพื่อความ สดวกแก่ การ บัญบับัญชา จัด เป็น กองเลือนาต่าง ๆ ตามที่ สดวก คือ

(ก) เป็น กองเลือนาหวอง รักษา พระองค์ ๑ กอง ซึ่ง มีหน้าที่ เป็น ผู้รักษา พระองค์ พระ บาท ส้ม เตจ พระ เจ้า อยู่ ห้ว ไม่ เกี่ยว แก่ การ รักษา ดิน แตน มณฑล หรือ ภาคใด แห่ง พระ ราชอาณาจักร โดย เฉพาะ หามได้

(ข) เป็น กองเลือนารักษา ดิน แตน อีกร หลาย กอง ซึ่ง จะ ได้ จัด ตั้ง ขึ้น เพื่อ ความ สดวก แก่ การ รักษา ดิน แตน ใน พระ ราชอาณาจักร สดวก แต่ จะ ทรง พระ ราชดำริ เห็น ส้มควร ให้ มี กีกอง ดัง จะ ได้ ประกาศ มา เป็น ครั้ง คราว ต่อไป

กองเลือนาต่าง ๆ เหล่านี้ มี ผู้ บัญชาการ กองเลือนา เป็น ผู้ บังคับ รับผิดชอบ การ ใน กองเลือนา โดย สดวก ซัด และ แบ่ง การ ปกครอง ออก เป็น กรม และ กอง เลือบ เลือนาต่าง ๆ ประจำ ตาม เมือง มณฑล ที่ รวม ขึ้น อยู่ใน กอง เลือนานั้น ๑๒/10/25๖๖ ๑ กรม เลือบ เลือนา หนึ่ง แบ่ง เป็น หลาย กอง พัน หรือ แบ่ง เป็น

กอง พัน เดียว กัไล ซึ่ง แตง แต่ เปน การ งดอด แก่ ระเบียบ การ ปลดครอง ถ้า
กรม หนึ่ง จัด เปน กอง พัน เดียว ผู้ บังคับ การ นั้น เอง เปน ผู้ บังคับ กอง พัน
ส่วน กอง พัน แบ่ง ย่อย ออก ไป เปน หลาย กอง รัชช จะ เปน ๔ กอง รัชช หรือ
๒ กอง รัชช ก็ได้ กอง รัชช แบ่ง เปน ๔ หมวด และ หมวด ๑ แบ่ง ออก
เปน ๒ หรือ ๔ หมู่ ซึ่ง แตง แก่ จะ เปน การ เหมาะ แก่ จำนวน สมาชิก ที่มี อยู่

มาตรา ๓

ความมุ่งหมายในการจัดตั้งกองอาสาสมัคร

ข้อ ๕ ความมุ่งหมายที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ตั้ง กอง เต็มมา คือ กอง อาสา สมัคร จน เชน ก็ เพื่อ ดำรง บังคับ
รักษา ชาติ, ศาสนา, พระ มหา ธรรม ะชิรี และ รักษา ความ เปน ไทย ให้ ดำรง
คง อยู่ โดย อีศรภาพ มี ให้ ชาว ชีกร หมู ราช มา กระทำ การ ย้าย พระ ราช
อาณา จริ ได้ เพราะ ฉนั้น เต็มมา ทาง หลาย เมื่อ ถึง สมัย ที่ จะ ต้อง กระทำ หน้า
เพื่อ บอง กัน รักษา พระ บรม เสด้าน ลภาพ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ ทิด และ
รักษา พระ ราช อาณา จริ ด้ยาม ซึ่ง เปน ดัน ประเทศ บ้าน เกิด เมือง นอน เพื่อให้
พล ทร แห่ง ชาว ชีกร เมื่อ ไต่ แล้ว ต้อง พริบ ม: พริบ กัน ที่ จะ กระทำ หน้า
โดย เต็ม กำตั้ง ความ สามารถ ทุก ตัว คน แม้ ใน ที่ ลัด จะ ต้อง เสีย ชีวิต
หรือ เด็ด ดหยด ก็ ไม่ หวาด หวั่น หรือ ย่อ ท้อ จึง จะ นับ ว่า เปน ไทย ชาติ
นัก รม ซึ่ง พล อดม กตัญญู จึง รัก กต คือ พระ มหา ธรรม ะชิรี, ชาติ, ศาสนา
และ บ้าน เกิด เมือง นอน ของ คน

ข้อ ๖ ในการที่เสียบ่าจะกระทำหน้าที่เพื่อ บ่ง ก็น วิชาชาติ, ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้ โดย บริบูรณ์ พร้อมเพียง นั้น บ่อม อ่าไ้รยความ ต่ามคัก และ ความ พยายาม เรียบร ู การ ใน หน้าที่ วิชา นกรบ ให้ มีความ ข่ามิ ข่านาญ ตั้งแต่ เวลา ปรกติ ความ ข่านาญ อันน บ่อม เนือง มาจาก การศึกษา และ การ ผูก ซ่อมต่าง ๆ ประกอบด้วย ความ วิชา วินัย แบบ ชรรมนิยม นิติธรรมให้ เครื่อง ครัด ที่ จะ พัง บงคบบณู ชาติมี หน้าที่ เป็นนาย เหนือคน ใน ทาง ที่ ตก และ ซอบ ด้วย ราชการ เมื่อ ถึง ตีมข ที่ จะ ต้อง กระทำ หน้าที่ อัน ต่าคณู เมื่อใดแล้ว ก็ จะ ได้ เป็น การ พร้อมเพียง ที่ จะ กระทำ หน้าที่ บรรด ตีมคั ประสงค์

มาตรา ๔

หน้าที่ของเสียบ่าทั่วไป

ข้อ ๗ เสียบ่าทั่วไป ตลอดจน ผู้ใหญ่ และ ผู้ น้อย มี หน้าที่ ต่าคณู คือ ต้อง ระวัง บ่ง ก็น วิชา พระ บรม เดช่า นภาพ ของ พระ บาท ตีม เด็จ พระ เจ้า อยู่หัว และ วิชา ความ เป็นไทย ไหยง ยม ทาวรไป ช่วคินพา เมื่อ ถึงคราว ที่ จะ ต้อง กระทำ หน้าที่ เพื่อ วิชา ความ ตั้งบ รวบคาว เมื่อใด แล้ว ต้อง พร้อม เพียง ก็น กระทำ หน้าที่ โดย เต็ม ถ่าตัง ความ ต่ามารถ ทุก ตัว คน

ข้อ ๘ เสียบ่า ทักคน ต้อง เตรียม พร้อม ที่ จะ ต่อสู้ ราชศึก ทรหมรายซึ่ง จะ พัง มี มา ทัง ภายนอก และ ภายใน และ ใน การ ที่ จะ กระทำ หน้าที่ ให้ เป็น ผล ต่าเว็จ นนของไม่ คิด ถึง ชีวิต หรือ เดือด เนือ เป็น อัน ชาติ เมื่อ ผู้ใด มี ต่าแห่ง หน้าที่ กระทำ การ อย่างใด คง พยายาม ปฏิบัติ หน้าที่ ของ คนไปโดย

ความเคร่งครัด และโดยความสัจสัตย์ดังที่ได้ให้สัตย์ดำเนน ถือน้ำพระ
พิพัฒน์สัตยา ต้องพึงคำสั่งผู้ที่เป็น นายเหนือไม่ว่าทางใด และชอบ
ด้วยราชการ ไม่ไต่เตง หรือคิด คำนวณให้เสื่อมเสีย ฉะนั้น ทั้งสองไม่ผิดถึง
ประโยชน์ส่วนตน หรือเห็นแก่ ญาติมิตร เป็นอื่นขาด

ข้อ ๙ เลื่อนมาทุกคน ต้องพยายามเรียนรู้อการ ในหน้าที่ของตน ทั้ง
ต้องหมั่นจดจำ พระราชกำหนด กฎหมาย, คำสั่ง, ข้อบังคับ และ ปฏิบัติ
การให้ตรงตามโดยตลอด แม้กระทำการผิดลงเมื่อใดและที่ จะเถียงว่า
เพราะไม่ทราบความใน พระราชกำหนด กฎหมาย นั้น จะไม่เป็นทางแก้ตัว
ได้เป็นอันขาด

ข้อ ๑๐ เลื่อนมาทุกคน แม้ทราบว่าผู้ใดคิดการ ประทุษร้าย คือพระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือชาติ, ศาสนา, กิตติ หรือคิดมั่วสุม ประชุมกัน
เพื่อก่อการ ทุจริต ซึ่งเป็น การ ผิดข้อ พระราชกำหนด กฎหมาย ของประเทศ
บ้านเมือง ก่อ ต้องรับรายงาน ต่อผู้ที่มีหน้าที่ บังคับบัญชา เห็นตน หน้าที่
การ และผู้บังคับบัญชามีได้นำเอาความ นั้น ขึ้น เรียง เป็น ตำ คัม ไปจน
ถึงที่สุด เพื่อกฎหมาย ให้ทำฎีกากราบบังคมทูล พระ กรุณาทราบได้
แล้วของชุด พระบาท

ข้อ ๑๑ บรรดาเลื่อนมา ทั้งหลายไม่ว่าผู้ใหญ่ หรือผู้น้อย ต้องมีความ
สามัคคี ซง กัน และ กัน ประคองหนึ่ง เป็น ญาติ หรือ สหาย ที่รัก ทั้งต้องคอย
ช่วยเหลือ และ ช่วยเหลือ อดทน ซึ่ง กัน และ กัน ทุ่เต็มอ

ข้อ ๑๒ ยศหรือบรรดาศักดิ์ในหน้าที่ราชการนั้น ไม่จำเป็นต้องตรงกับตำแหน่งในขณะเสด็จฯ โดยเหตุว่าผู้ที่มิใช่ยศสูงอาจทำการในตำแหน่งที่ต่ำ และผู้ที่มิใช่ตำแหน่งต่ำอาจทำการในตำแหน่งที่สูงก็ได้ เพราะฉะนั้นห้ามมิให้ผู้ที่ยศบรรดาศักดิ์สูง ถือว่าเป็นการเสียเกียรติยศในการที่จะต้องทำการใดบ้างกับสามัญชนที่ยศบรรดาศักดิ์ต่ำกว่าตน และห้ามมิให้ทำการกระด้างกระเดื่อง หรือใดเลยทำให้เป็นการเสื่อมเสียวินัย และแบบธรรมเนียมของเสด็จฯได้เป็นอันขาด ต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่เรียบร้อยโดยเรียบร้อยอยู่เป็นนิตย์

ข้อ ๑๓ ห้ามมิให้เสด็จฯไม่ว่า พลรบ หรือผู้ช่วย พลรบตั้งแต่ผู้ใหญ่ตลอดจนถึงผู้น้อย ไปดื่มข้าว เปน ตำราจิก อยู่ใน ตำราจิก หรือ สโมสรพรรคพวกใด ๆ ที่มีความคิดทุจริตเพื่อประสงค์จัดการบ้านเมือง หรือไปนั่งฟังการในที่ประชุม อังคาร ซึ่งเป็นการเสื่อมเสียต่อพระวาทกำหนดกฎหมายของบรรเทศบ้านเมือง เป็นอันขาด และห้ามมิให้ช่วยเหลือนทาง อ้อมเช่นช่วยเกลี้ยกล่อมโทษนาความประสงค์ของ ตำราจิก หรือ สโมสร พรรคพวกนั้น ๆ เป็นอันขาด เพราะฉะนั้นเมื่อเสด็จฯคนใดจะประพฤติฝ่าฝืนข้อความที่ห้ามนี้แล้ว ก็ให้ตาชอกเสียจากตำราจิกเสด็จฯ ต้องไม่แต่งเครื่องเสด็จฯต่อไป

ข้อ ๑๔ บรรดาข้าวกวราในหน้าที่ราชการเสด็จฯซึ่งบัดนี้ เป็นข้อความฉบับนี้ ห้ามมิให้ตำราจิกเสด็จฯ นำข้าวกวรา นั้น ๆ ออกโฆษณาหรือตั้งข่าวแก่หนังสือพิมพ์ เป็นอันขาด และห้ามมิให้กล่าวความเท็จยกยอ

ของ ทวย ราชการ บ้าน เมือง ใน ที่ ประชุมชน อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เป็น คน ชาว
แคว้น เสีย แต่ เมื่อ ได้ รับ อนุญาต จาก ผู้ บัง คับ บัญชา แล้ว ว่า ชาว นั้น มี ใ
ความ ดี บ้าง จึง ควร บอก ได้ ใด

ข้อ ๑๔ ถ้า ความ ดี บ้าง ใน นาท ราชการ เลือมา หรือ มี การ ชัด ของ
อย่าง ใด แดง ค่อง เวียน หรือ ค่อง ได้ ตาม ต่อ ผู้ ที่ เป็น นาย เห็น คน หนึ่ง
เห็น เหมือน มี โศก พราง หนึ่ง ใจ แล้ว และ คิด เกล่ ไป ตาม ขำ เคย ใจ ซึ่ง เป็น การ
ผิด ๆ ถูก ๆ อัน เป็น เหว่ง นำ มา ซึ่ง ความ เสี่ย หาย โดย ใช้ เหตุ ใด และ เมื่อ
ถาม ผู้ บัง คับ บัญชา แดง และ ผู้ บัง คับ บัญชา หนึ่ง เสีย หรือ ไม่ อธิบาย ให้ เป็น
ที่ แจ่ม แจง พอ กับ ความ ประสงค์ แดง จึง ให้ เรือน ตาม ผู้ ที่ เป็น นาย เห็น
เช่น ดัง ข้อ ๙ ไป

ข้อ ๑๕ เลือมา ทั้ง หาย เมื่อ เวลา กระ ทำ การ ใน นาท เลือมา ต้อง แดง
เครื่อง แดง กาย เลือมา ให้ เป็น ที่ ดี คาด เรียบร้อย ตก ค่อง ด้วย พระ ราช ภั ทน ต
เครื่อง แดง กาย เลือมา ค่อง รักษา เกียรติยศ เลือมา และ ภิรยา ทู ทาง เท
ของ เจ้า อยู่ เป็น นตย ทั้ง ค่อง มี ภริยา อธิยา ไร่ รย ซ่อน โยน ให้ ใ สภา เรียบ ร้อย
ดี มควร แก่ นาท ของ ผู้ ที่ เป็น นัก รม

มาตรา ๕

ว่าด้วยผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ ๑๖ เลือมา ทั้ง หาย นับ ว่า ตาม เป็น ชา ของ พระบาท สมเด็จพระ
เจ้า อยู่ ทรง ใ สภา เรียบ ร้อย ดี มาก น แต่ ใน การ ที่ จะ ปู ษ นาท ราชการ
ให้ ดำเนิน ไป โดย เรียบ ร้อย นั้น เจ้า ค่อง อยู่ ใน โต บัง คับ บัญชา ผู้ ที่ เป็น นาย

เห็นชอบ ตามลำดับชั้น และ ค่าง คน ต่าง กระทำ การ ตาม นว่ที่ ของ คน ให้
ดำเนิน ไป ด้วย ความ เรียบ ร้อย ไม่ แก่ง แยก หรือ กว่ ภาย นว่ที่ ซึ่ง กัน และ กัน
เป็น ชั้น ซาก

ข้อ ๑๘ ผู้ บัง คับ บัญชา ของ พล เลื่อน มา ตาม ลำดับ ชั้น นั้น คือ

- ๑. พระบาท สมเด็จ พระเจ้า ชย หวั ผู้ ทรง ดำรง ตำแหน่ง นาย ก เลื่อน มา
- ๒. ผู้ บัญชา การ กอง เลื่อน มา
- ๓. บัณฑิต การ ผู้ บัง คับ การ พิเศษ หรือ ผู้ กำกับ การ
- ๔. ผู้ บัง คับ กอง พัน
- ๕. ผู้ บัง คับ กอง ร้อย
- ๖. ผู้ บัง คับ หมวด
- ๗. ผู้ บัง คับ หมู่

ข้อ ๑๙ ผู้ บัง คับ บัญชา โดย ตรง ของ พล เลื่อน มา ใน กรม กอง ที่ คน
ประจำ การ นั้น คือ ผู้ บัง คับ บัญชา ที่ โกล ชัด ชัด สุด เช่น นาย หมู่ เป็น ผู้ บัง คับ
บัญชา โดย ตรง ของ พล เลื่อน มา และ ถ้า เป็น นาย เลื่อน มา ชั้น ต่ำ อนุญาต ตรี ก คือ
ผู้ บัง คับ หมวด และ ผู้ บัง คับ กอง ใน กอง และ หมวด ที่ คน ประจำ

บรรดา ผู้ แทน ผู้ บัง คับ บัญชา ตาม ชั้น ต่าง ๆ ที่ กล่าว มา นั้น ย่อม มี อำนาจ
บัญชา บัญชา เหมือน กัน ทั้ง ผู้ บัง คับ บัญชา ทุก ประการ ใน ระหว่าง ที่ กระทำ
การ แทน

ข้อ ๒๐ เพื่อ ที่จะ บัง คับ มี ให้ เป็น ที่ สด ได้ ใน คำ ว่า ผู้ บัง คับ บัญชา
หรือ ผู้ใหญ่ ผู้ น้อย นั้น ท่าน จึง อธิบาย ไว้ ว่า

12/10/2558

ก. ผู้บังคับบัญชานั้น คือผู้ที่หน้าที่ เป็นหัวหน้าควบคุมพลเดือบา
ทั้งหลายที่ได้กำหนดให้อยู่ในบังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการ
ปกครอง ตลอดจน การฝึกหัดตั้งสอน และมีอำนาจในการสั่งลงโทษได้

ข. ผู้ใหญ่ นั้น คือผู้ที่มียศและอาวุโสสูงกว่าตนซึ่งไม่มีหน้าที่
บังคับบัญชา ทั้งไม่พึงรับผิดชอบในความประพฤติของผู้น้อย และไม่
มีอำนาจสั่งลงโทษอย่างใด แต่ผู้ใหญ่มีอำนาจที่จะตักเตือนว่ากล่าว
ผู้น้อยได้เมื่อเห็นผู้น้อยกระทำความผิด ซึ่งผู้น้อยจะต้องมีความเคารพนบกับ

ค. ผู้น้อยนั้น คือผู้ที่มียศและอาวุโสต่ำกว่าหรืออ่อนกว่าผู้ที่มียศ
และอาวุโสสูงกว่าตน

อนึ่ง การลำดับยศผู้ใหญ่ผู้น้อยในขณะเดือบานนั้น ให้นับตามชั้นยศ
เดือบาอย่างเดียวตลอดทั้งชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน ทั้งนี้ไม่เกี่ยวกับ
บรรดาศักดิ์ราชทินนามหรือยศชั้นนาง อย่างหนึ่งอย่างใดเลย

ข้อ ๒๑ บรรดากรมกองเดือบาที่ไปรวมกันอยู่ณที่ใด ๆ นั้น
ถ้าและมีได้มีคำสั่งปรากฏว่าให้ตั้งให้ผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาทั่วไปแล้ว
ก็ให้ผู้ที่มียศอาวุโสสูงที่สุดนั้นเขารับหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชา และให้
บรรดาผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมกองเดือบาต่าง ๆ ที่มารวมอยู่นั้นรับไป
รายงานตนเองต่อผู้ที่มียศอาวุโสสูงที่สุดทันที เพื่อได้รับคำสั่งในการที่จะ
ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๒๒ ระเบียบการบังคับบัญชาและสั่งการต่าง ๆ ในหน้าที่เดือบา
นั้น ย่อมมีระเบียบกำหนดการตั้งไป ตามลำดับชั้นบังคับบัญชา เพราะฉะนั้น

ถ้าปรากฏขึ้นเมื่อใดว่าคำสั่งนั้นตั้งแตกต่างกัน คือผู้บังคับบัญชาชั้นตั้ง
 ดังอย่างหนึ่ง แล้วและผู้บังคับบัญชาชั้นรอง ๆ ไปตั้งการอีกอย่างหนึ่ง
 ต้องให้ยกเลิกคำสั่งของผู้บังคับบัญชาชั้นตั้งเดิมไป ยกตัวอย่างเช่น
 ผู้บังคับกองร้อยตั้งให้ทำการอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วและผู้บังคับการมา
 ตั้งห้ามมิให้ทำเช่นนั้น ต้องถือตามคำสั่งของผู้บังคับการ ต้องไม่ทำตงัน
 เป็นต้น

มาตรา ๒

ว่าด้วยหน้าที่ผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๒๓ นายเสนาบดีผู้บังคับบัญชาทุก ๆ ชั้นมีหน้าที่สำคัญที่จะ
 ปลุกใจให้ผู้ที่อยู่ในใต้บังคับบัญชามีความซื่อตรงจงรักภักดีต่อพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชาติ, ศาสนา, และถิ่นฐานบ้านเกิดเมืองนอน
 จนในที่สุดจะยอมสละชีวิตถวาย เป็น พระราชพลีใน สมัยที่จะต้อง
 กระทำหน้าที่เพื่อของถิ่นรักษาพระบรมเดชานุภาพ และความอิศรภาพ
 เป็นไทยแห่งชาติ ทั้งตั้งสอนให้มีความรู้สึกจดจำความสำคัญในคำ
 ดำขาดก่อนหน้าพระพพพณ สัตยาให้ฝังทรมทรามอยู่ในใจผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา
 อยู่เป็นนิสัย และให้มีความยำเกรงตั้งอยู่ใน พระราชกำหนดกฎหมาย
 ของประเทศบ้านเมือง

ข้อ ๒๔ บรรดาผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่บังคับบัญชาควบคุมผู้น้อย ต้อง
 มุ่งในการรักษาวินัยแบบธรรมเนียมด้วยความเคร่งครัดอยู่เป็นนิสัย ต้อง
 อธิบายชี้แจงให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาทราบว่าการปฏิบัติตามคำสั่ง

ผู้บังคับบัญชาที่เป็น นาย เหนือ ตนให้เคร่ง คัดนั้น เป็น หัวใจ สำคัญ
 ของ ราชการ เลือดมา การ ที่ผู้ น้อย กระทำ การ กระต่าง กระต้องไม่ พัง บังคับ
 บัญชา ผู้ที่เป็น นาย เหนือ นั้น อาจมี ผลร้าย ได้ และ ก็ยัง เป็น เวลา ดังคราม
 ด้วย แล้ว ก็ อาจ จะ นำ มา ซึ่ง ความ เสียหาย ได้ อย่าง ร้ายแรง เพราะ ฉะนั้น จึง
 เป็น การ จำเป็น ที่ จำ ต้อง ตั้ง สอน ไว้ แต่ เวลา ปรกติ

ข้อ ๒๕ ผู้บังคับบัญชาต้อง ตั้ง อยู่ใน ความ ยุติธรรม ไม่ ต่ำ เหยียด
 เมื่อ จะ ตั้ง การ หรือ บังคับ ให้ผู้ น้อย กระทำ การ อย่างใด ต้อง ให้ ทำ การ
 นั้น ให้ เป็น ที่ สำเร็จ โดย แน่ นอน ไม่ ย่อ หย่อ น หรือ ผ่อน ปรน ให้ เป็น ที่
 เสื่อม เสีย วิญญาณ ได้ เป็น อันขาด ใน การ ที่ จะ ทำ นำ ที่ ให้ เป็น ผล สำเร็จ ดัง
 กล่าว มา นี้ คน เอง ต้อง แ่ตั้ง เป็น ตัวอย่าง ตั้ง อยู่ใน ความ สุดำหะ วิริยภาพ
 ซด ทน แล อยู่ใน ความ ประพฤติ จึง จะ เป็น ที่ เคารพ นับถือ ของ ผู้ น้อย

ข้อ ๒๖ ผู้บังคับบัญชาต้อง เอาใจ ได้ ดูแล ความ ทุกข์ สุข ของ ผู้ ที่
 อยู่ใต้ บังคับ บัญชา และ ช่วย เหลือ ผู้ น้อย ใน กิจ การ ต่าง ๆ ตลอดจน การ
 ส่วน ตัว ตาม แล จะ ช่วย เหลือ ได้ ใน ทาง ที่ ถก และ ชอบ ด้วย ราชการ เพื่อ
 ให้ ผู้ น้อย มีความ ยำเกรง นับถือ คน ประดุจหนึ่ง เป็น บิดา หรือญาติ ผู้ ใหญ่

ข้อ ๒๗ ผู้บังคับหม มีหน้าที่ รับผิดชอบ ใน การ บังคับ บัญชา พลเสื่อมา
 ใน หมู ของ ตน ต้อง ทราบ ข้อ และ วัจก พลเสื่อมา ที่ อยู่ใน บังคับ บัญชา โดย
 โถด ซัด ตลอดจน นี้ ได้ใจ คอ และ ความ ประพฤติ ทั้ง เป็น ผู้ รับผิด ชอบ
 ใน การ ผูก หัก ตั้ง สอน และ เป็น ผู้ ช่วย ผู้ บังคับ หมอจก ใน กิจ การ ต่าง ๆ
 และ ฉนตรง ต่อ ผู้ บังคับ หมอจก

ข้อ ๒๘ ผู้บังคับหมวด มีหน้าที่รับผิดชอบในการ บังคับบัญชาสมาชิก
 ในหมวด ตลอดจน การฝึกหัดสั่งสอน สมาชิกใน หมวด ทั้งต้อง ทราบ
 ข้อ และ วัตถุประสงค์ สมาชิก ที่อยู่ใน บังคับบัญชา โดยใกล้ชิด เป็นผู้ช่วยผู้บังคับกอง
 ใน กิจการ ต่าง ๆ และ ขึ้น ครอง ต่อ ผู้ บังคับ กอง

ข้อ ๒๙ ผู้บังคับกอง มีหน้าที่ เป็นผู้รับผิดชอบ ปก ครอง สมาชิก ที่
 รวม อยู่ใน กอง ร้อย และ เป็นผู้ อำนวย การ ฝึก หัด สั่ง สอน ใน กอง ร้อย
 ตาม ที่ ผู้ บังคับ กอง พัน ได้ กำหนด ตลอดจน การ รักษา ระเบียบ การ แต่ง กาย
 ของ สมาชิก ให้ เป็น ไป ด้วย ความ สะอาด เรียบ ร้อย ถูก ต้อง ทั้ง ต้อง ทราบ
 นิสัยใจ คอ และ ความ ประพฤติ ของ สมาชิก ที่ อยู่ใน บังคับบัญชา โดยใกล้ชิด
 เป็น ผู้ช่วยผู้ บังคับ กอง พัน ใน กิจการ ต่าง ๆ และ ขึ้น ครอง ต่อ ผู้ บังคับ กอง พัน
 (สำหรับ กรม ที่ จัด เป็น ๑ กอง พัน นั้น ผู้ บังคับ การ กรม นั้น เอง เป็น
 ผู้ บังคับ กอง พัน ถ้า เป็น เช่น นี้ ผู้ บังคับ กอง ร้อย ก็ ขึ้น ครอง ต่อ ผู้ บังคับ การ)

ข้อ ๓๐ ผู้ บังคับ กอง พัน มีหน้าที่ บังคับบัญชา บรรดา สมาชิก ที่ ประจำ
 อยู่ใน กอง พัน ของ ตน แต่ รับผิดชอบ ใน การ ฝึก หัด สั่ง สอน และ ความ
 ประพฤติ ของ สมาชิก ใน กอง พัน ตลอดจน การ รักษา ระเบียบ การ แต่ง กาย
 ให้ เป็น ไป โดย ถูก ต้อง และ การ อื่น ๆ ใน กอง พัน ขึ้น ครอง ต่อ ผู้ บังคับ
 การ กรม

ข้อ ๓๑ ผู้ บังคับ การ กรม มีหน้าที่ รับผิดชอบ ใน การ ปก ครอง กอง พัน
 กอง ร้อย ที่ รวม ขึ้น อยู่ใน บังคับ บัญชา รักษา ระเบียบ การ ฝึก หัด สั่ง สอน
 และ การ แต่ง กาย ให้ เป็น ไป โดย ถูก ต้อง ตาม กฎ คำสั่ง ข้อ บังคับ ตลอดจน
 ความ ประพฤติ ของ สมาชิก ที่ อยู่ใน ความ ปก ครอง รับผิดชอบ ใน การ เก็บ

และ รักษาเงิน ผลประโยชน์ ของ สโมสร เป็นผู้ตรวจ ทรา การ ผัก หนั ดั้ง ต้น ของ เลือ บ้า ที่ แยก ย้าย อยู่ ตาม เมือง ต่าง ๆ ที่ รวม ตั้ง กัด ขึ้น ใน กรม เพื่อ ดำเนิน การ ให้ ถูก ต้อง เป็น ระเบียบ ชน หนึ่ง ชน เดียว กัน ถือ มา ญี พด และ สัตว์ พาหนะ ที่ เป็น ด้ มบั คี ของ กรม ตลอดจน การ ด้ ระดม และ รักษา เครื่อง อารุ ษย หก ภัณฑ์ สำหรับ ใช้ ใน กรม ทั้ง เป็น นำ ที่ รับ ใบ ด้ มบั คี และ ตั้ง บรรจุ สมาชิก เข้า ประจำ กอง เป็น ผู้ ช่วย ผู้ บัญชาการ กอง เหน่า ใน กิจการ ต่าง ๆ และ ชัน ตรง ต่อ ผู้ บัญชาการ กอง เหน่า

ข้อ ๓๒ ผู้ บัญชาการ กอง เหน่า มี นำ ที่ บังคับ บัญชากรม กอง เลือ บ้า ที่ รวม ตั้ง กัด ขึ้น ใน กอง เหน่า สิกข์ ชาต เป็น ประธาน ชี ชาต ใน การ ประชุม ระเบียบ นำ ที่ ราชการ เลือ บ้า ใน กอง เหน่า ของ ตน และ เป็น ผู้ รับ ผิด ชอบ ใน ระเบียบ การ ผัก หนั ดั้ง ต้น ใน กอง เหน่า ตลอดจน การ รักษา วินัย แบบ ขรม เนียม ให้ เป็น ไป โดย ถูก ต้อง ตาม กฎ คำ ตั้ง ขัน บังคับ ของ กรม บัญชาการ เลือ บ้า และมี นำ ที่ ใน สรรพ กิจการ อื่น ๆ ทั้ง ไป ชัน ตรง ต่อ นาย กเลือ บ้า

มาตรา ๗

ว่า ด้วย การ ตา

ข้อ ๓๓ สมาชิก เลือ บ้า คน ใด ที่มี อากา ร บว ย เจ็บ หรือ คิด นำ ที่ ราชการ โดย จำ เป็น ซึ่ง ไม่ สามารถ จะ ไป ประชุม ใน การ ผัก หนั ดั้ง ต้น ตาม กำหนด วัน เวลา ใน คำ ตั้ง ของ ผู้ บังคับ บัญชา นั้น ให้ ตา ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา โดย ด้ รง ของ ตน การ ตา นั้น จะ ตา ด้วย วา จา หรือ มี จดหมาย ตา ก็ได้ แต่ ที่ จะ ไม่ บอก เถ่า ให้ ผู้ บังคับ บัญชา ทราบ และ ชาต ไม่ เสีย เฉย ๆ นั้น ย่อม

มีความผิดซึ่งไม่ควรประพฤติเป็นอันขาด ถ้าจะตายด้วยฉ้อโกงต้อง
ตายก่อนเวลาที่เรียกประชุมตรวจข้อใน วันที่ ขอ ตา และ ถ้าจะตายด้วย
เจตหมายก็ ต้อง พยายาม ส่ง ใบ ตา มา ถึง ก่อน เวลา ที่ เรียก ตรวจ ข้อ ใน วันที่
ขอ ตา ทั้งนี้ ตาม ใบ ตา มา ทน กำหนด ต้อง นับ ว่า ขาด เว้นเสียแต่
เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มี เหตุ ผล พอ ต้มควร จะ ผ่อน ผัน ให้ จึง เป็น
การ ตา ได้

ข้อ ๓๔ การ ตา ตาม ที่ กล่าว มา นี้ ต้อง ตา ด้วย ตน เอง เด็ดขาด เว้น
เสีย แต่ เป็น การ ตัด ขัด ซึ่ง ไม่ สามารถ จะ มา ตา ด้วย ตน เอง ได้ ก็ ให้ ทำ
ใบ ตา มอบ ให้ ผู้ ห้าง ผู้ โด ถัด ไป ขึ้น ต่อ ผู้ บัง คับ บัญ ชา แต่ ห้าม มี ให้ สมาชิก
คน ใด รับ คำ ตา แทน กัน เป็น อัน ขาด

ข้อ ๓๕ ระเบียบ การ ตา ให้ ตา ตาม ลำดับ ชั้น บัง คับ บัญ ชา ดัง นี้

- ก. ลูก ของ ตา ผู้ บัง คับ หมู
- ข. ผู้ บัง คับ หมู ตา ผู้ บัง คับ หมู อด
- ค. ผู้ บัง คับ หมู อด ตา ผู้ บัง คับ ของ ร้อย
- ง. ผู้ บัง คับ ของ ร้อย ตา ผู้ บัง คับ ของ พัน
- จ. ผู้ บัง คับ ของ พัน ตา ผู้ บัง คับ การ กรม
- ฉ. ผู้ บัง คับ การ กรม ตา ผู้ บัญ ชา การ กอง เลื่อนา
- ฉ. ผู้ บัญ ชา การ กอง เลื่อนา กราบ ทวาย บัง คับ ตา นาย กง เลื่อนา

ข้อ ๓๖ ใบ ตา นั้น ต้อง บอก ที่ พัก หรือ เคหะ สถาน ดำ บล ที่ อยู่ ให้ ทราบ
ชัด เจน และ บอก กำหนด ขอ อนุญาต ตา มี กำหนด เท่านั้น ๆ วัน นับ
ตั้ง แล วันที่ เท่านั้น ถึง วันที่ เท่านั้น ๆ ถ้า สามารถ จะ แลบ ใบ ตรวจ อากา

หน้า ๒๑๗

พ.ศ. ๒๔๕๘

ป่วย ของ นาย แพทย์ มา ด้วย ได้ ก็ ให้ แนนโม่ ตรวจ ราชการ บัวย ของ นาย แพทย์ มา พร้อม กับ โบิดา เสมอ ไป ถ้า แด ภาร ตาน เนื่อ ง ด้วย คิด นำ ที่ ราชการ แลว ก็ ต้อง ให้ ผู้ บง คับ บัญชา ที่ เป็น นาย เหนือ ใน นำ ที่ ราชการ ลง นาม มา เป็น สำคัญ ข้าง ท้าย โบิดา ด้วย ทุก คราว

ข้อ ๓๗ การ ลา โดย กิจ ส่วน ตัว นั้น ถ้า ไม่ เป็น การ จำ เป็น จริง ๆ แลว สมาชิก เลือ บ่า ไม่ ควร ลา เป็น ตี ภาว แต่ ถ้า เมื่อ เป็น การ จำ เป็น จะ ต้อง ลา ก็ ให้ ลา ได้

ข้อ ๓๘ กำหนด วัน อนุญาต การ ลา ที่ ผู้ บง คับ บัญชา ชั้น ต่าง ๆ จะ อนุญาต ให้ สมาชิก ลา ได้ นั้น มี กำหนด อนุญาต ตาม ตาราง ต่ อ ไป นี้

ผู้อนุญาต	ผู้ดำเนินการ	กำหนดให้ทำได้ ในคราวหนึ่ง		
		(๑) ราชการ	(๒) บวช	(๓) กิจส่วนตัว
นายก เลขา	ทุกชั้น	ไม่มีจำกัด	ไม่มีจำกัด	ไม่มีจำกัด
ผู้บัญชาการกองเสนา	ผู้บังคับการกรม	๗	๗	๓
" "	ผู้บังคับกองพัน	๑๐	๑๐	๔
" "	ผู้บังคับกองร้อย	๑๕	๑๕	๕
" "	ผู้บังคับหมวด	๒๐	๒๐	๖
" "	ผู้บังคับหมู่	๒๕	๒๕	๗
" "	ลูกกอง	๓๐	๓๐	๘
ผู้บังคับการกรม	ผู้บังคับกองพัน	๓	๓	๒
" "	ผู้บังคับกองร้อย	๗	๗	๓
" "	ผู้บังคับหมวด	๑๐	๑๐	๔
" "	ผู้บังคับหมู่	๑๕	๑๕	๕
" "	ลูกกอง	๒๐	๒๐	๖
ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	๘	๓	๒
" "	ผู้บังคับหมวด	๗	๗	๓
" "	ผู้บังคับหมู่	๑๐	๑๐	๔
" "	ลูกกอง	๑๕	๑๕	๕
ผู้บังคับกองร้อย	ผู้บังคับหมวด	๑	๑	๑
" "	ผู้บังคับหมู่	๓	๓	๒
" "	ลูกกอง	๗	๗	๓
ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่	๑	๑	๑
" "	ลูกกอง	๓	๓	๒
ผู้บังคับหมู่	ลูกกอง	๑	๑	๑

สำนักหอสมุด

ข้อ ๓๙ เจ้านายพิเศษซึ่งไม่ตรงกับตำแหน่งผู้บังคับบัญชาที่กล่าวมานั้น ให้เทียบชั้นในการอนุญาตลา ดังนี้

(ก) เทียบชั้นผู้บัญชาการ กองเสนา

- นายพลเสือมา
- เสนาธิการเสือมา
- ปลัดเสือมา
- จเรเสือมา
- ยกระบัตรเสือมา
- เทียบกายเสือมา
- ดีดัดเสือมา
- ปลัดพระธรรมมัญญเสือมา

(ข) เทียบชั้นผู้บังคับการ กรม

- เสนาธิการ กองเสนา
- ปลัด กองเสนา
- ยกระบัตร กองเสนา
- เทียบกาย กองเสนา
- ดีดัด กองเสนา
- ตำรวจดี กองเสนา

(ค) เทียบชั้นผู้บังคับ กองพัน

ปลัด กรม

12/10/2566

หัวหน้าแผนกกรมใหญ่ที่ชั้นกับกรมบัญชาการเสือมา

(๗) เทียบชั้นผู้บังคับกองร้อย

ชัย การ เลื่อน บำ

นาย เหว กอ ง เต็ม

หัวหน้าแผนกใน กรม มัญจาคาร กอ ง เต็ม

(๘) เทียบชั้นผู้บังคับหมวด

นาย เหว กรม

(๙) เทียบชั้นผู้บังคับหมู่

เจ้า กอ ง พัน

เจ้า กอ ง ร้อย

เจ้า หมวด

ข้อ ๔๐ ใน การ ที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต่าง ๆ จะ อนุญาตให้ผู้ที่ อยู่ในใต้บังคับบัญชาได้นั้น ก็ เพียง กำหนดอำนาจที่มิได้ ใน ตาราง เท่านั้น จะ อนุญาตเกิน กำหนด อนุญาตไม่ได้ เป็น อันขาด ถ้า และ เมื่อ ผู้ที่อยู่ในใต้บังคับบัญชาตน ขอ ดา เกิน กำหนด อำนาจที่ตนจะ อนุญาตได้ ก็ ให้ เสนอ รายงาน ขอ อนุญาต ขึ้นไป ตาม ลำดับชั้น มีผู้บังคับบัญชาตาม ชั้น ที่จะ ส่ง อนุญาตได้ จน ถึง ที่ สุด นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ขอ พระ ราชทานพระ บรม ราชานุญาต แต่ นาย ก เลื่อน บำ

มาตรา ๘

ว่าด้วย ลักษณะ ความผิด ของ เสือป่า

และอำนาจ การลงโทษ

ข้อ ๔๑ ลักษณะ ความผิด ที่ เสือป่า กระทำ นั้น แบ่ง ประเภท โทษ เป็น ๒ สถาน คือ โทษ ผิด ต่อ วินัย ของ เสือป่า และ โทษ ผิด ด้วย อาญา แผ่นดิน

(ก) โทษ ผิด ต่อ วินัย เสือป่า นั้น เนื่อง ด้วย ความผิด ที่ เสือป่า ได้ กระทำ ใน เวลา ที่ อยู่ใน ความปกครอง ควบคุม ใน น่าน ที่ ราชการ เสือป่า โดย ตรง เช่น ใน เวลา ผัก หัด ตั้ง ถอน หรือ ใน เวลา ที่ อยู่ใน ค่าย ที่ พัก ใน เวลา ปรกติ ซึ่ง มิใช่ เวลา ทำ สงคราม หรือ ปราบปราม การ เจลาจล ซึ่ง ประกาศ ใช้ กฎอัย การศึก ถ้า และ เป็น เวลา ที่ ประกาศ ใช้ กฎอัย การศึก แล้ว การ ลงโทษ ก็ ต้อง เป็น ไป ตาม กฎอัย การศึก ทุก ประการ

ลักษณะ ความผิด ต่อ วินัย ตาม เวลา ปรกติ ที่ กล่าว มา นั้น คือ--

๑. ขัดคำสั่ง หรือ เิน เด่อไม่ กระทำ การ ตาม คำสั่ง ให้ ถก ถ้วน
๒. ต้อตั้ง หรือ เกียจคร้าน เิน เด่อ ต่อ น่าน ที่ ราชการ เสือป่า
๓. ประ พฤติ คนไม่ สัมควร กับ ตำแหน่ง น่าน ที่ หรือ กระทำ การ ทูราจาร เป็น ที่ เสียม เสียม เกียจคร้าน
๔. เสพย์ ส่วรา เื่ออง ของ เมา ใน เวลา ที่ อยู่ใน ความ ควบคุม น่าน ที่ ราชการ เสือป่า 12/10/2566 จน ไม่ สามารถ จะ ครอง สติ ได้

โทษที่กล่าวมานี้ ผู้บังคับบัญชาเสียบ่าทุกชั้นมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษแก่ผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาตนได้ ตามกำหนดอนุญาตลงโทษที่กล่าวไว้ในข้อ ๔๓ และ ๔๔ ต่อไปนี้

ข) โทษผิดด้วยอาญาแผ่นดินนั้น เนื่องด้วยการกระทำผิดต่อพระราชกำหนดกฎหมายของประเทศบ้านเมืองที่มีโทษนำคดีขึ้นฟ้องร้องว่ากล่าวเป็นความอาญา โทษชนิดนี้เป็น การเห็นอำนาจที่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งลงโทษโดยพละอำนาจตนเอง ต้องหาวิธีไปยังปลดพระบรมมณูเสียบ่า แล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาแด่นายกเสียบ่าเพื่อทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ข้อ ๔๒ ประเภทโทษที่ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยเสียบ่านี้ ให้มีกำหนดเป็น ๔ สถาน ดังนี้

๑ กักขาม คือลงโทษกักตัวไว้ใน บริเวณใดบริเวณหนึ่งตามที่จะกำหนด

๒ ทัณฑ์ขกกรรม คือลงโทษให้กระทำความผิดซ้ำดังชวอช หรือทำความผิดใน บริเวณเรือนโรงที่ พักหรือทำการผิดเป็นพิเศษเพิ่มจากการผิด ขกกรรมตา

๓ กักขัง คือลงโทษขังในเรือนโรง หรือในที่ควบคุมจะเป็นจำเพาะคนเดี่ยวหรือหลายคนรวมกัน

๔ ภาคทัณฑ์ คือผู้กระทำความผิดสมควรต้องรับโทษสถานใดสถานหนึ่งแต่มีเหตุอันควรปรานีลดหย่อนผ่อนโทษแก่ผู้นั้น จึงให้แค่แค่

ความผิดของผู้หนึ่งไว้ ให้ปรากฏแล้ว และเรียกทัณฑ์บนไว้เป็นสำคัญ

นอกจากลักษณะโทษที่กล่าวมาทั้ง ๔ ดัชนีนี้ ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาตงโทษโดยวิธีอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้เป็นอันขาด

ข้อ ๔๓ ในการที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต่าง ๆ จะตงโทษแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยเสียบ้างตามลักษณะโทษที่กล่าวมาแต่นั้น พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ตงโทษได้ตามกำหนด อำนาจดังต่อไปนี้

จําหนักหอสมุด

สำนักหอสมุด

12/10/2566

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ตั้งโทษ	ผู้รับโทษ	กักขัง	ทัณฑ์กรรม	กักขัง	หมายเหตุ
นายกเลื้อบ	ทุกชั้น	ไม่มีกำหนด	ไม่มีกำหนด	ไม่มีกำหนด	
ผู้บัญชาการ	ผู้บังคับการกรม	—	—	—	ที่กำหนดการ ทัณฑ์กรรม เป็นชั่วโมง นั้น ให้พึง เข้าใจว่า ในวันหนึ่ง ๆ ใน วันหนึ่ง ๆ ต้องไม่ให้ ทำทัณฑ์กรรม เกินกว่า ๓ ชั่วโมง
” ”	ผู้บังคับกองพัน	—	—	—	
” ”	ผู้บังคับกองร้อย	๓ วัน	—	๓ วัน	
” ”	ผู้บังคับหมวด	๕ วัน	—	๕ วัน	
” ”	ผู้บังคับหมู่	๗ วัน	๑๕ ชั่วโมง	๗ วัน	
” ”	ลูกกอง	๑๐ วัน	๒๑ ชั่วโมง	๑๐ วัน	
ผู้บังคับการ	ผู้บังคับกองพัน	—	—	—	
” ”	ผู้บังคับกองร้อย	๒ วัน	—	๑ วัน	
” ”	ผู้บังคับหมวด	๔ วัน	—	๓ วัน	
” ”	ผู้บังคับหมู่	๖ วัน	๙ ชั่วโมง	๕ วัน	
” ”	ลูกกอง	๘ วัน	๑๕ ชั่วโมง	๗ วัน	
ผู้บังคับกองพัน	ผู้บังคับกองร้อย	๑ วัน	—	—	
” ”	ผู้บังคับหมวด	๓ วัน	—	๑ วัน	
” ”	ผู้บังคับหมู่	๕ วัน	๖ ชั่วโมง	๓ วัน	
” ”	ลูกกอง	๗ วัน	๑๒ ชั่วโมง	๕ วัน	
ผู้บังคับกองร้อย	ผู้บังคับหมวด	๑ วัน	—	—	
” ”	ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๓ ชั่วโมง	๑ วัน	
” ”	ลูกกอง	๕ วัน	๙ ชั่วโมง	๓ วัน	
ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่	๑ วัน	๒ ชั่วโมง	—	
” ”	ลูกกอง	๓ วัน	๓ ชั่วโมง	—	
ผู้บังคับหมู่	ลูกกอง	๑ วัน	๒ ชั่วโมง	—	

สำนักหอสมุด

12/10/2566

ข้อ ๔๔ กำหนดอำนาจลงโทษ ที่กล่าวมาในข้อ ๔๓ นั้นเป็น กำหนดโทษ อย่าง เดิม ที่ เพราะ ฉนั้น ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษแก่ผู้ที่อยู่ในใต้บังคับบัญชาเกินไปกว่าอำนาจที่ได้กำหนดไว้ เป็นอันขาด แต่ ถ้าจะสั่งลงโทษต่ำกว่าที่กำหนดนั้นได้ และ ห้ามมิให้สั่งลงโทษในคราวเดียวเกินกว่า ๑ สถานที่ เป็นอันขาด ถ้าจะลงโทษสถานที่ใดก็ให้ลงโทษ แต่สถานที่นั้น สถานที่เดียว อนึ่ง ถ้าผู้ใดมีความผิดมากซึ่งเห็นว่าเป็น การ เกิน อำนาจที่ ผู้บังคับบัญชาชั้น นั้น ๆ จะสั่งลงโทษเองได้ก็ให้หาข้อ ปกฤษาโทษ เรียบ ร้อง ต่อผู้บังคับบัญชาผู้ใหญ่ ที่เป็น นายเหนือคนขึ้นไป เพื่อผู้ใหญ่จะได้ดำริสั่งลงโทษ ตามที่ เห็นสมควร

ข้อ ๔๕ การลงโทษก็ยกยมนั้น ถ้าและผู้ต้องรับโทษเป็นข้าราชการ ที่ จะ ต้องไป รับราชการ ตามหน้าที่ และ ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า จะกักตัวผู้นั้นไว้ตลอดเวลาที่ได้กำหนดสั่งลงโทษนั้น จะ เป็น การ ขาดประโยชน์ซึ่งผู้นั้นไม่ได้ทำราชการแล้ว ก็อนุญาตให้ผ่อนผันให้ผลของรับโทษ กักยามไป ทำ ราชการได้จำเพาะเวลาที่ได้กำหนด แต่เมื่อถึงเวลาเลิกราชการ เมื่อใดแล้ว ต้องให้ผู้นั้นรับโทษ กลับ มารับโทษต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดโทษ ถ้าเป็นโทษ กักขัง แล้วให้ผู้นั้นรับบัญชา กักตัวผู้ต้องโทษไว้ตลอดเวลา และ ห้ามมิให้ผู้นั้น ผ่อน ปล่อยไป เป็นอันขาด ทั้งนี้ถ้าผู้ต้องรับโทษ กักขังเป็น ข้าราชการ ที่สังกัดใน กระทรวงใด กระทรวงหนึ่ง (หรือพนักโทพนักหนึ่งถ้าเป็นข้าราชการประจำในหัวเมือง) ก็ให้ผู้นั้นรับบัญชาที่สั่งลงโทษนั้นรายงานตามลำดับชั้นขึ้นไปจนถึงผู้บังคับการกรม แล้ว และ ให้ผู้บังคับการกรมหา รายงาน แจ้ง โทษผู้นั้นไปยังเจ้ากระทรวง (หรือหัว หนาไม่พนักนั้น) ทราบ

12410/2566

อนึ่งให้พึงเข้าใจว่า ตั๋วมาชิกข์ของโทษนั้นถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ที่ได้
รับพระราชทานสัญญาบัตรบรรดาศักดิ์แล้วก็ตาม ถ้ากระทำความผิดต่อวินัย
และข้อบังคับเล็บบ้างแล้ว ก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้บังคับ
บัญชาตงโทษทัณฑ์ขามหรือทัณฑ์รังได้ โดยไม่ต้องกราบบังคมทูลก่อน

ข้อ ๔๖ เพื่อที่จะไม่ให้เป็นการเข้าใจผิดในเรื่องเวลารับโทษและ
เวลาพ้นโทษตามความในพระราชกำหนดอำนาจลงโทษนี้ ท่านจึง
อธิบายไว้ให้ทราบทั่วกันว่า ถ้าต๋มาชิกข์เล็บบ้างผู้ใดได้กระทำความผิดในหน้าที่
ทางเล็บบ้างโดยตรง เช่น เวลาที่อยู่ในความควบคุมในการฝึกหัดสั่ง
สอน เป็นต้น แม้ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ เช่น ให้กักขามณนั้นไว้
กำหนด ๑ วันตงนั้นผู้นั้นจะต้องอยู่รับโทษตั้งแต่วันที่สั่งลงโทษไปจน
กว่าจะครบกำหนด ซึ่งจะถือเสียว่าเมื่อพ้นเวลาฝึกหัดสั่งสอนหรือ
การควบคุมแล้ว ท่านจะไม่ต้องรับโทษโดยยกเหตุขึ้นแก้ว่า เพราะ
หมดเวลาบังคับบัญชาแล้วเช่นนั้น เป็นการใช้ไม่ได้เป็นอันขาด และ
ถึงแม้จะพ้นเวลาควบคุมแล้วก็ตาม ก็ต้องอยู่รับโทษต่อไปจนกว่าจะ
ครบกำหนดโทษ

ข้อ ๔๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาคน
แล้ว ให้ทำรายงานย่อเสนอไปยังผู้บังคับบัญชาผู้ใหญ่ชั้นสูงในกรม
ของที่ตนสังกัด ในรายงานนั้นให้แสดงข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) ยศ. นาม ของ ผู้ต้องโทษ
- (๒) ตำแหน่ง และ สังกัด ของ ผู้ต้องโทษ
- (๓) ความผิด

(๔) กำหนดโทษ

(๕) ยศนาม ตำแหน่ง ของผู้ตั้งโทษ

ข้อ ๔๘ ถ้าผู้ใดตั้งโทษแล้ว และเห็นว่าตน มิได้รับความยุติธรรม ก็อนุญาต ให้ทำเรื่อง ร้องขอทบทวน ขึ้น ต่อ นายผู้ที่มีตำแหน่งเหนือผู้ตั้งโทษคน นั้น ขึ้นไป อีก ชั้น หนึ่ง การขอทบทวน อนุญาตให้ทำได้ แต่เพียง ครั้ง เดียว เท่านั้น เพราะฉะนั้น ถ้าผู้รับขอทบทวน ได้ อนุญาตอย่าง หนึ่ง อย่างใดแล้ว จะขอทบทวนต่อไป อีก ชั้น หนึ่งไม่ได้ ฝ่ายผู้รับขอทบทวน แม้ อนุญาตเห็น ว่ามี ทาง ที่ควร ทบทวนแล้ว จะลด หย่อน ผู้ตั้งโทษ หรือ ยกโทษ ให้แก่ผู้ร้อง ขอทบทวน ก็ให้ตั้ง ได้ตาม ที่เห็นสมควร แต่ที่จะ กลับเพิ่มโทษ ขึ้น นั้นไม่ได้

ข้อ ๔๙ ถึง แม้ผู้ตั้งโทษจะไม่ยื่นขอทบทวน ก็ดี แต่ ถ้าผู้บังคับบัญชา ใหญ่ เห็นว่า ผู้ตั้งโทษได้ รับโทษ เกิน กว่า เหตุ ผล ที่ควร แล้ว ก็ให้ตั้ง ลด หย่อน ได้

มาตรา ๔๗

ว่าด้วยการไต่โทษ

ข้อ ๕๐ เมื่อผู้ใดที่ผู้บังคับบัญชาได้ กำหนดโทษแล้ว ถ้าแม้รู้สึก ว่าการ ที่จะ รับโทษ นั้น จะทำให้เสีย เวลา ใน ทาง นำที่ ราชการ หรือใน ทาง อาชีวะ ของ คน ไซ้ร ก็ให้ผู้ที่ จะ ต้อง รับโทษ นั้น ขอไต่โทษ ของ ตน ได้ โดยเสีย เงิน ค่าไต่โทษ คิด เป็น กำหนด ดัง ต่อไป นี้ :-

- (ก) โทษกักขาม ค่าไต่วันละ ๑ บาท
- (ข) โทษกักขัง ค่าไต่วันละ ๒ บาท

ส่วน ทณฑกรรรมไต่ไม่ได้ เป็น อัน ขาด

12/10/2566

ข้อ ๕๑ ฝ่ายผู้บังคับบัญชา เมื่อผู้ใดจะขอได้โทษเช่นนั้น ต้องพิจารณาทำให้ชัดเจน ต่อว่า และควรให้ ได้หรือไม่ สาเหตุที่ควร ถือเขาเป็น ข้อผ่อนผันให้ ได้โทษ คือ :-

- (ก) ถ้าผู้ผิด ต้อง รับโทษจะทำให้เป็น การ เสียเวลา ในหน้าที่ราชการ หรือในทาง อื่นๆ
- (ข) ผู้ผิดได้เคยเป็น ผู้ ประพฤติ เรียบร้อย อยู่ โดย ปกติ
- (ค) เป็น เวลา ปกติ ไม่ใช่ เวลาชดเชย หรือ ซ่อม รบ

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้พิจารณา ความ ทั้ง ๓ ข้อนี้ แล้ว และ เห็นว่าเป็น การ สมควร จึงให้รับค่าได้โทษจากผู้ที่ จะ ต้องโทษ และ ถ้า ได้ยอม ให้ ได้โทษ เช่น นี้ แล้ว ต้อง รายงาน ขึ้น ไปยัง ผู้บังคับบัญชา เห็นชอบ ทราบ ดัง กล่าวแล้วใน ข้อ ๕๗ ส่วน เงินค่าได้ให้ นำส่ง แก่ วรรคตรีกรรม ของ คน

ข้อ ๕๒ เงินค่าได้โทษนี้ ให้เป็น นำ ที่ผู้บังคับบัญชา ส่ง สุดใน ท้อง ที่ เป็น ผู้ จดแจ้ง ว่า จะ ควร ใช้ อย่างไร เพื่อ ให้เป็น ประโยชน์ แก่ คณะเดียว หรือ เป็น สาธารณประโยชน์ สุด แต่ จะ เห็น สมควร

ข้อ ๕๓ ท่าน กำชับ ผู้มีหน้าที่ บังคับบัญชาไว้ว่า อย่าเอาใจผิด คิด เห็น เป็น ว่า มาตรา นี้ ให้ อำนาจ ให้ ตั้ง โทษ ปรับ สมชิก เดียว บ้าง ได้ โดย เป็น วิถี ตั้ง โทษ อย่าง ๑ นั้นเลย และ ถ้า จะ ตั้ง โทษ แก่ ผู้ อยู่ ใน บังคับบัญชา ที่ ประพฤติ ผิด คอวินัย ต้อง เตือน เขา วิถี ตั้ง โทษ อย่าง ไດ อย่างหนึ่งซึ่ง ได้ กำหนด ไว้ แล้ว ใน มาตรา ๘ ข้อ ๕๒ เท่านั้น ส่วน การ ได้ โทษ ต้อง ให้ ต่อ ผู้ รับ โทษ เป็น ผู้ ร้อง ขอ ได้ เอง ผู้ บังคับบัญชา จะ คัดสิน ให้ ออก เงิน ได้ โทษ ก่อน ที่ ผู้ รับ โทษ ร้อง ขอ นั้น ไม่ได้ เป็น อัน ขาด

มาตรา ๑๐

ว่าด้วยการ ลงโทษ จำหน่าย ออก เปน กอง พัก

และ ออกจาก คณะเสื่อป่า

ข้อ ๕๔ นอกจาก การ ลงโทษ ที่ได้ กล่าว มาแล้ว ใน มาตรา ๘ นั้น ยังมี การ ลงโทษ อีก ประการ หนึ่ง คือ ตั้ง จำหน่าย ออก เปน กอง พัก การ ลงโทษ ดัง จำหน่าย ออก เปน กอง พัก นี้ ผู้บัญชา การ กอง เสนา เปน ผู้สั่ง ผู้เดียว ผู้บังคับบัญชา ชั้น รอง ๆ จะ สั่ง โดย พละ อำนาศ คนเอง ไม่ได้ เพราะ ฉนั้น ถ้า ผู้บังคับบัญชา เห็น ว่า ตก กอง ของ คน คนใด มีความ ผิด ควร จำหน่าย ออก เปน กอง พัก เปน ฐาน ลงโทษ แล้ว ก็ ให้ ทำ รายงาน ชัดแจ้ง ความ ผิด ของ ตก กอง ผู้ นั้น พร้อม ทั้ง ความ เห็น ของ คน เอง เสนอ ต่อ ผู้บังคับบัญชา ที่เป็น นาย เหนือ ตน เพื่อให้ นำ เสนอ ต่อ ถิ่น ขึ้น ไป เปน ลำดับ จน ถึง ผู้บัญชาการ กอง เสนา เปน ที่ สุด ฝ่าย ผู้บัญชา การ กอง เสนา เมื่อ วินิจฉัย เห็น เปน การ ต้มควร จะ สั่ง ลงโทษ ก็ ให้ สั่ง ลงโทษ ได้ ทันที แล้ว และ ให้ ระบาย งาน ไป ยัง กรม ปลัด เสื่อ ป่า ให้ ทราบ เพื่อ ได้ นำ ความ ทราบ บังคม ทูล พระกรุณา แด่ นาย ก เลือ ป่า

ข้อ ๕๕ ความ ผิด ที่ ต้มควร เสื่อ ป่า จะ ต้อง ตก จำหน่าย ออก เปน กอง พัก นั้น คือ :-

- (๑) มีความ ผิด เกียด คราน ไม่เอาใจ ได้ ในหน้าที่ เลือ ป่า
- (๒) ประพฤติ ผิด ต่อ กฎ คำ ตั้ง ข้อ บังคับ ของ เสื่อ ป่า

(๓) ประพฤติผิด ด้วย ฉนัย เป็น เนื้อ นิตย ที่ รับ โทษ ใน เรื่อง นั้น ๆ
หลาย ครั้ง แล้ว หรือ ไม่ พง บังคับ บัญชา ผู้ ที่เป็น นาย เหมือน คน

(๔) ประพฤติ คน ไม่ เรียบ ร้อย และ กระต้าง กระเดื่อง โดย อาการ ไต ๆ
ทั้ง ใน น้ำ ที่ เต็ม บา ใน น้ำ ที่ ราชการ และ น้ำ ที่ พด เมือง

ข้อ ๕๖ เป็น น้ำ ที่ ของ ผู้ บังคับ บัญชา จะ ตั้ง เกิด กิริยา อหฺมา ไส รย
และ ความ ประพฤติ ของ ผู้ ที่ อยู่ใน บังคับ บัญชา ถ้า และ เห็น ว่า ผู้ ไต มี นิสัย
ดี ดั่ง และ ประพฤติ กระต้าง กระเดื่อง ซึ่ง ควร รับ โทษ จำ นาย ออก เป็น
กอง พัก ก็ ให้ รายงาน คือ ผู้ บังคับ บัญชา ผู้ ไทใหญ่ เหมือน คน เป็น ตัว คับ จน
ไป จน ถึง ผู้ บัญชา การ กอง เต็ม แล้ว ผู้ บัญชา การ กอง เต็ม เห็น ซึ่ง ควร
ก็ สั่ง จำ นาย ผู้ ที่ มีความผิด ออก เป็น กอง พัก แล้ว ให้ รายงาน ไป ยัง
กรม ปลัด เต็ม บา

ข้อ ๕๗ การ จำ นาย ออก เป็น กอง พัก นั้น ถึง แม้ ผู้ บังคับ บัญชา
ชั้น ต่ำ จะ ยัง ไม่ ได้ รายงาน ชั้น มา กัด ถ้า ผู้ บังคับ บัญชา ชั้น สูง ตั้ง เกิด
เห็น ถูก กอง ผู้ ไท มีความผิด หรือ บก พร่อง ใน น้ำ ที่ เต็ม บา และ ต่อ ม
ถาม ผู้ บังคับ บัญชา โดย ตรง ของ ผู้ นั้น มีความ เห็น ต้อง กัน แล้ว ก็ ให้
ตั้ง หรือ ถ้า แม่ จะ ตั้ง ไม่ ได้ ก็ ให้ รายงาน ไป ยัง ผู้ บังคับ บัญชา ชั้น สูง เพื่อ ขอ
จำ นาย ถูก กอง ผู้ นั้น ออก เป็น กอง พัก ได้

ข้อ ๕๘ ผู้ ที่ จำ นาย ออก เป็น กอง พัก นั้น ให้ คง อยู่ใน กอง
ที่ ตั้ง กัด อยู่ เดิม จน กว่า จะ ได้ จำ นาย ไป เป็น อย่าง อื่น และ ไม่ มี กำหนด
ชัด เวล วอ ย่าง หนึ่ง อย่างไร และ คง มี น้ำ ที่ มา ผัก หัก หรือ รับ ความ ตั้ง
สอน ตาม กำหนด ที่ ผู้ บังคับ บัญชา ตั้ง

ข้อ ๕๙ เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผู้ที่ ต้อง โทษ ถูก จำหน่าย
 ออกเป็น กอง พัก นั้น ได้ กติบ ประพฤติ คดี เป็น การ ละเมิด ควร จะ ให้ เข้า ประจํา
 กอง ต่อ ไป แล้ว ก็ ให้ ทำ รายงาน เสนอ ต่อ ผู้ บัง คับ บัญชา เหนือ ตน ตาม
 ลำดับ ชั้น ทราบ เพื่อ ขอ อนุญาต ให้ ผู้ นั้น เข้า ประจํา กอง ต่อ ไป ฝ่าย
 ผู้ บัง คับ บัญชา ชั้น สูง นั้น คง แน่ ว่า ผู้ บัง คับ บัญชา ชั้น ต่ำ จะ ยัง มี ได้ ขอ ให้ เรา
 ประจํา การ และ เรา เห็น ละเมิด ควร ก็ ให้ ส่ง เข้า ประจํา การ ได้

ข้อ ๖๐ ผู้ที่ ต้อง ถูก จำหน่าย ออกเป็น กอง พัก นั้น ถ้า แม่ เป็น
 ว่า ที่ นาย หมู อยู่ ก็ ต้อง ก ไม่ ให้ เป็น ต่อ ไป ครั้น เมื่อ กลับ เข้า ประจํา
 การ ใหม่ ก็ ต้อง ถือ ว่า เป็น การ ตั้ง ตน ใหม่ ก็ คน ต้อง บำเพญ ใน
 ทาง ดี ไป จน กว่า จะ มีความ ชอบ ไต เลื่อน ยศ

ข้อ ๖๑ ผู้ที่ ถูก จำหน่าย ออกเป็น กอง พัก นั้น ไม่ จำกั แต่
 เถาะ ละเมิด ประจํา การ ถึง ละเมิด กอง หนึ่ง เมื่อ มีความ ผิด ก็ จะ ต้อง
 ถูก จำหน่าย เป็น กอง พัก เท่า กัน

ข้อ ๖๒ ต่มาชิก กอง พัก ให้ คง ใช้ เครื่อง แต่งกาย ตาม สังกั เต็ม ทุก
 อย่าง เว้น แต่ ห้าม มี ใช้ ฉาสูกอง ส่วนม หรือ ใช้ เครื่อง เต็มยศ, ครั่งยศ,
 และ ราตรี ต่โมตร

ข้อ ๖๓ ต่มาชิก กอง พัก ผู้ใด แม้ บำรุง ว่า ประพฤติ ผิด ต่อ
 กฏ คำสั่ง ของ บัง คับ หรือ ประพฤติ ผิด พร้อง อย่าง ไต ๆ ซึ่ก จะ ต้อง
 รับ โทษ คือ - - - ประการ หนึ่ง ต้อง รับ โทษ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ซึ่ง กำหนด
 ไว้ แล้ว ใน มาตรา ๘ และ อีก ประการ ๑ ได้ ออก จาก คณะ เดื่อ บัญ

ข้อ ๖๔ การได้ หรือ จำหน่าย ออกจากคณะ เลื่อนบ้านนี้ ของ
 ถือว่าเป็นโทษ อย่างหนักที่สุด สำหรับ เลื่อนบ้าน และ ก่อกบฏ ผู้บังคับบัญชา
 จะร้อง ขอให้ ได้ผู้ใด ต้องพิจารณาดี ให้รอบคอบก่อน คือ ข้อนี้ คำนี้
 คือ การที่จะให้ ผู้มาชักชวน นั้น คง อยู่ใน คณะ เลื่อนบ้านต่อไป จะเป็น
 ที่ เลื่อน เลื่อน ประโยชน์ หรือ เกียรติยศ ของ คณะ เลื่อนบ้าน หรือ ไม่ ถ้า ผู้ชัก
 นำ เช่น นั้น แล้ว จึงให้ ร้อง ขอให้ ได้ผู้ใด ออกจาก คณะ

ข้อ ๖๕ ผู้ที่ควรได้ ออกจาก คณะ เลื่อนบ้าน คือ

(๑) ผู้ที่ ประพฤติผิด คือ พระราชกำหนด กฎหมาย จน ต้อง รับ พระ
 ราช อนุญาต

(๒) ผู้ที่ ประพฤติตน ให้ เลื่อม เลี้ยง เกียรติยศ แห่ง เลื่อนบ้าน อัน จะ
 พากความ เลื่อม เลี้ยง มาสู่ คณะ เลื่อนบ้าน

(๓) ผู้ที่ไม่ ชัด ตรง ต่อ คณะ เลื่อนบ้าน ทำ การ ทำลาย เกียรติยศ
 ด้วย กิริยา หรือ วาจา เช่น ยิง ให้ ผู้มาชักชวน ตก ตีมา คัก คิ่ม หรือ ยิง
 ให้ ผู้บงช ทำ การ ผิด วินัย และ ชัด ชน ชำนาญ ผู้ บังคับ บัญชา หรือ นำ
 ข้อ หา ความร้าย ไป โฆษณา เพื่อให้ บุคคล นอก คณะ เลื่อนบ้าน มีความเกลียดชัง
 หรือ หิน ประมาท คณะ เลื่อนบ้าน

(๔) ผู้ถูก ลงโทษ ให้ ออกจาก กอง พักขังตัว และ ชื่น ประพฤติผิด
 วินัย และ พระราช กำหนด ตักขณ ปกครอง เลื่อนบ้าน โดย สภาการ คือ ตำบล และ ไม่
 หดเบา

ข้อ ๖๖ เมื่อ ปราบกฏ ขึ้น ว่า ผู้มาชักชวน ได้ ประพฤติตน ไม่สมควร
 แก่ เกียรติยศ เลื่อนบ้าน โดย สภาการ อย่างใด อย่างหนึ่ง ซึ่งกล่าวมาแล้ว ใน ข้อ ๖๕
 นั้น ให้ เป็น นำ ที่ ผู้บังคับ บัญชา โดย ตรง ของ ผู้ นั้น รายงาน คือ ผู้ บังคับ

12/10/2566

บัญญัติของ คน โดย ลำดับ ขึ้นไป จน ถึง ผู้ บัญชา การ กอง เสด็จ ให้
 ผู้ บัญชา การ กอง เสด็จ เป็น ผู้ วินิจฉัย ว่า มี มรด คดี เพียง พอ หรือไม่ ถ้า
 เห็น ว่า มี มรด คดี เพียง พอ ที่ จะ พิจารณา ต่อ ไป แล้ว ก็ ให้ ผู้ บัญชา การ
 กอง เสด็จ ตั้ง คั้ง กรรม การ มี นาย เลื่อน มา ไม่ ต่ำ กว่า ๓ นาย เป็น กรรม
 การ และ ให้ กรรม การ นั้น อำนวย เรียก คือ โจทย์ จำเลย และ พยาน มา
 พิจารณา ให้ ได้ ความ จริง แล้ว และ วินิจฉัย คดี นั้น ต่อ ไป

ถ้า กรรม การ วินิจฉัย อย่าง ไດ แล้ว ก็ ให้ เป็น นำ ที่ ผู้ บัญชา การ กอง
 เสด็จ ตั้ง การ ให้ เป็น ไป ตาม คำ วินิจฉัย นั้น คือ ถ้า วินิจฉัย ว่า ควร ให้ ได้
 ออก ก็ ให้ ผู้ บัญชา การ ออก คำ ตั้ง คดี ขอ ผู้ ผิด ออก จาก ทะเบียน และ
 ให้ รายงาน มา ยัง กรม ปลัด เลื่อน มา เพื่อ นำ ความ กราบ บัง คม ทูล นาย ก และ ให้
 ปลัด เลื่อน มา บอก กรม ปลัด ตั้ง เลื่อน มา คดี ขอ ผู้ ผิด ออก จาก ทะเบียน ใหญ่ ด้วย

ข้อ ๒๗ ส่วน ผู้ มา ชัก ผู้ ที่ ได้ ถก กรรม การ วินิจฉัย ให้ ได้ แล้ว นั้น ถ้า
 ยัง คิด ใจ อยู่ ใน คำ วินิจฉัย นั้น ก็ ให้ ทำ เรื่อง รว ย่น ต่อ ผู้ บัญชา การ
 กอง เสด็จ ขอ อนุญาต ฎีกา ถ้า ได้ รับ อนุญาต แล้ว ก็ ให้ ผัน ทูล
 เกตฯ ๑ ถวาย ฎีกา ต่อ นาย ก เลื่อน มา ได้ แต่ ต้อง ถวาย ภายใน ๑ เดือน
 นับ แต่ วัน ที่ กรรม การ ได้ อ่าน คำ วินิจฉัย เป็น ต้น ไป

ฎีกา ที่ จะ ทูล เกตฯ ๑ ถวาย นั้น ให้ มา ยื่น โดย ตน เอง หรือ ส่ง
 ทาง ไปรษณีย์ มา ยัง เจ้า พณ ัง งาน กรม พระ ชรร มนุญ เลื่อน มา ณ ที่ ว่า การ คณะ เลื่อน
 มา กรุง เทพ ๑

ฝ่าย ปลัด พระ ชรร มนุญ เลื่อน มา เมื่อ ได้ รับ ฎีกา ดัง นั้น แล้ว ก็ ให้
 นำ ความ ชน กราบ บัง คม ทูล เร็ว น พระ ราช ปฎิบั คี ผู้ ก แต่ จะ ทรง พระ
 กรุณา โปรด เกตฯ ๑ คำ รัด ตั้ง อย่าง ไດ ต่อ ไป

มาตรา ๑๑

ว่า ด้วย ผู้ ที่ อยู่ใน พระราชกำหนดนี้

ข้อ ๖๘ ผู้ที่อยู่ในพระราชกำหนดนี้ และ ที่ จะ ต้อง ประพฤติให้ตรง ตาม นั้น ทั้ง สัมชิก เลือมา ประจำการ และ สัมชิก กอง หนุน กอง พัก ตลอดจน ทั้ง ชั้น สัญญาบัตร และ ชั้น ไม่มี สัญญาบัตร และ นักเรียน เลือมา

ข้อ ๖๙ สัมชิก กอง เกิน ก็ ให้ คง อยู่ใน พระราชกำหนดนี้ และ ต้อง ปฏิบัติการ ให้ ตรง ตาม ทุก ประการ

ข้อ ๗๐ บรรดา ผู้ กำนับ และ รอง ผู้ กำนับ ลูก เลือ และ ลูก เลือ ที่ สัม ทบ ใน กรม กอง เลือ มา เพื่อ การ ชม พุด และ ซ้อม รม เป็น ต้น ต้อง อยู่ใน พระราชกำหนดนี้ ตลอด เวลา ที่ สัม ทบ เช่น นั้น และ นักเรียน ผู้ กำนับ ต้อง อยู่ใน พระราชกำหนดนี้ ตลอด เวลา ที่ ศึกษา อยู่ใน โรงเรียน ผู้ กำนับ

พระราชกำหนดตราไว้แต่ วันที่ ๑๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่ ๑๗๒๕ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๒๐๔)

ประกาศขนานนามตำแหน่งจางวางกรมในกระทรวงวัง เป็นอธิบดี

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมสั่งว่า ตำแหน่งหัวหน้ากรมใหญ่ในกระทรวงวังที่ใช้เรียกว่า "จางวาง" นั้น ยังไม่เหมาะแก่ระเบียบการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำแหน่งใหม่ และ เปลี่ยนสะกดนามว่า "อธิบดี" สำหรับกรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ--

- ๑) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม พระราชพิธี ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมพระราชพิธี”
- ๒) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม ภูษา มาตรา ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมภูษามาตรา”
- ๓) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม สันม พด เรือน ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมสันม พด เรือน”
- ๔) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม พระ ตำรวจ วัง ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมพระตำรวจ วัง”
- ๕) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม ข้าง ต้น ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมข้างต้น”
- ๖) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม ศตัง ราชการ ให้เรียกว่า “อธิบดี กรมศตัง ราชการ”
- ๗) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม วัง ใน พระราช ดำเนิน กัมเด็จพระพน บัหดวง ให้เรียกว่า “อธิบดีกรมวังใน พระราชดำเนิน กัมเด็จพระพน บัหดวง”
- ๘) ตำแหน่ง หัวหน้า กรม ทะเบียน ให้เรียกว่า “นายทะเบียนใหญ่ใน พระราชดำเนิน”

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

เป็น วันที่ ๑๗๗๒ ใน รัชกาล บัคยบ นั

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๙ กันยายน หน้า ๒๓๘)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพ ตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม เมืองราชบุรี

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ประกาศทราบ
ทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง
รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในตำบลใดหรือเมืองใด
เมื่อใด จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแต่ในท้องที่ ๆ
จะใช้พระราชบัญญัตินี้ด้วยเป็นสำคัญนั้น

บัดนี้ มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้าสุฤทธิเดช สมุหเทศาภิบาลสำเร็จ
ราชการมณฑลราชบุรี มีใบบอกเข้ามาถึงกระทรวงมหาดไทย ขอให้
นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ที่ตำบลโพธา
ราม อำเภอโพธารามเมืองราชบุรี เป็นตลาดที่ประชุมชน มีบ้านเรือน
ราษฎรตั้งอยู่เป็นนิกแผ่น แต่มีถนนแคบขายเจริญมาก แต่ที่ตำบลนี้
ปราศจาก การบำรุงรักษาพาให้มเหตุนเกิดโรคโงยไข้เจ็บ อันร้ายแรง เช่นกาฬ
โรคอยู่เนื่อง ๆ ด้วยเหตุนี้ มหาอำมาตย์ตรี หม่อมเจ้าสุฤทธิเดช
คิดจะจัดการสุขาภิบาลขึ้น เพื่อบำรุงความสะอาดและป้องกันความไข้เจ็บ
ของราษฎรพลเมือง จึงได้ นัดหัวหน้าพ่อค้าราษฎร ประชุมชี้แจงถึง

ประโยชน์ของการจัดสุขาภิบาลในตำบลโพธาราม พวกพ่อค้าหัวหน้าราษฎร
เห็นชอบพร้อมกันว่า ควรจะจัดการสุขาภิบาลขึ้น ตามพระราชบัญญัติ
เพื่อให้ยังเกิดความสุขเกษมสำราญแก่ราษฎรในท้องที่นั้นสืบไป

การที่จะจัดสุขาภิบาลตำบลโพธารามนี้ มีกำหนดเขตรั คือ

- ๑. ด้านเหนือจุดคตของพนัพน
- ๒. ด้านใต้จุดคตของโรงหีบ
- ๓. ด้านตะวันออกจุดคตทางรถไฟสายใต้
- ๔. ด้านตะวันตกจุดคตฝั่งแม่น้ำแม่กตของฝั่งตะวันออก

เมื่อได้ทรง ทวาม มาตของ ชุต พระบาท ตาม ใบ มอก ฉบับนี้ ทรง พระราชดำริเห็น ชอบ ด้วย จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกล้า โปรด กระทบ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้จัดการศุขาภิบาลใน ตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม เมืองราชบุรีให้ ตาม ความ ประสงค์ และ ทรง พระกรุณา โปรด เกล้า โปรด กระทบ พระราชทาน เงินภาษี โรงร้าน ยวนพาหะ ค่าทำเรือ ค่าเช่าที่ดิน ทั้ง ปวง บรรดา ที่ เก็บได้ ใน เขตร์ ศุขาภิบาลให้เป็น ผล ประโยชน์ สำหรับจ่ายใช้บำรุง ใน การศุขาภิบาล ตำบลโพธารามตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๖๖ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๒๓๕)

ประกาศแก้ตราเก็บเงินค่าภาษี
 ตึก บ้าน เรือน แพร เรือ โรง ร้าน และยานพาหนะ
 ในเขตเทศบาลตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม
 เมืองราชบุรี

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
 กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อมให้ประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
 ประกาศใช้ พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง รัดคัน โกลันทร
 ศัก ๑๒๗ และระเบียบในเขตตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม เมืองราชบุรี
 ตามเห็นข้อจุดของพันพิณ ด้านใต้จุดคลองโรงหีบ ด้านตะวันออกจุดทาง
 รถไฟสายใต้ ด้านตะวันตกจุดฝั่งแม่น้ำแม่กลองฝั่งตะวันออกเป็นเขต
 สุขาภิบาลตำบลแล้ว

บัดนี้มหาอำมาตย์ศรี หม่อมเจ้าถนุชติเดช สัมหเทศาภิบาล ดำรง
 ราชการ ณเขตราชบุรี มีใบบอกเข้ามายังกระทรวงมหาดไทย ขอให้
 นำความกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ได้ประชุม
 เลือกรั้งกรรมการสำหรับจัดการสุขาภิบาลครบคณะของสุขาภิบาลตำบล
 ตามพระราชบัญญัติแล้ว และได้ประชุมกรรมการปรึกษาหารือเห็นพร้อม
 กันว่า เงินภาษี ตึก บ้าน เรือน แพร เรือ โรง ร้าน ยานพาหนะ แด่ค่าทำ
 จุดเรือค่าเช่าที่ดินนั้น ควรเก็บในอัตราดังนี้ คือ :-

- ๑. ตึก เรือน โรง ร้าน แพร ที่ให้เช่าเก็บ ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี

๒. คัก เรือน โรง ฐาน แพ ที่ไม่ได้ ให้เช่าเก็บ ๑๒ ชัก ๑ คือบ เทียบ
เท่าอัตราของ คัก เรือน โรง ฐาน แดแพที่ให้เช่านั้น ถ้าเป็นการ
โต้เถียงกัน ซึ่ง จะเทียบ อัตราค่าเช่าไม่ได้ ก็ให้กรรมการศุภกิจบาลนี้ อำนาจ
กำหนดราคาอนุโลมตามอัตราค่าเช่า ๑๒ ชัก ๑ คือบ

๓. เรือจอดประจำขนาดยาวตั้งแต่ ๕ วา กว้างตั้งแต่ ๑ วาขึ้นไป
เก็บค่าระ ๒ บาทค้อมี ขนาดยาวตั้งแต่ ๒ วา กว้างตั้งแต่ ๒ ศอก
ขึ้นไปเก็บค่าระ ๑ บาทค้อมี

๔. เกวียนเก็บเล่มระ ๒ บาทค้อมี

เมื่อได้ทรง ทราบฝ่าตของชุด พระบาท ตามใบบอก ฉบับนี้ ทรงพระ
ราชดำริเห็น ชอบด้วย จึง ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าโปรด กระหม่อม
ให้ประกาศเก็บเงินภาษี คัก เรือน แพ เรือ โรง ฐาน และยานพาหนะ
ค่าทำจอดเรือ ค่าเช่าที่ดิน บรรดาที่เก็บได้ สำหรับบำรุงการศุภกิจบาล
ตำบลโพธาราม มีอัตราตามที่ตั้งเทศาภิบาลและกรรมการประชุมปลุกษา
ตกลงกัน ซึ่งได้เข้ามาแล้วในประกาศนี้ตั้งแต่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น ต้นไป

ประกาศมาฉวันที่ ๑๑ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
ผู้รั้งตำแหน่ง เสนาบดี

กฎว่าด้วยอาญาฐานละเมิดวินัย
สำหรับเจ้าพนักงานพลตระเวน

พ.ศ. ๒๔๕๘

คำนำ

เจ้าพระยามรราช เลื่อนศักดิ์กระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการ
ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ ทราบทั่ว กันว่า
การ ที่จะ ดึง โทษ แก่พลตระเวน ผู้มีความผิดความข้อบังคับของกรมพลตระเวน
ที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย พลตระเวน ๕๓ ข้อ ซึ่งได้ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ตราไว้ เมื่อฉนวนพฤษภาคม เก้าค่ำ เดือนห้า มีกฤษฎีกา
จุลศักราช ๑๒๓๗ นั้น ยัง หาพอ แก่ การ ที่จะรักษา ความ เรียบ ร้อย
และความงาม ความเจริญใน กรม พลตระเวนไม่ จึง ทรง พระ กรุณา โปรด
เกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ เลื่อนศักดิ์ กระทรวงนครบาล
ออก กฎข้อบังคับขึ้น แทน ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑
ว่าด้วยวินัย

ข้อ ๑ วินัย เป็นหลักสำคัญ ที่ ดีที่สุดของการ ปกครองบุคคล เป็นจำนวน
รวม เพราะ ฉะนั้น กรม พลตระเวน จะ รักษา ความ ดั่งเบ เรียบ เรียบ ร้อยใน
ท้อง ที่ให้ ของ ด้วย พระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดินได้ ก็ย่อมเอา ใ้รยการ
ที่ เจ้า พนักงาน พลตระเวน รักษา วินัย โดย เคร่ง ควบ นั้น เป็น ฮาทิ ส่วนการ
ที่ ประชาชน ทั่วไป จะ มีความ ใจ เนื่อ เชื้อ ใจ และ เห็น ว่า เจ้า พนักงาน

พตฺระเวณ ทกฺคน เปณ ผู้รับ และ ปราบ ปราบ ภัยอันตรายภายใน มณฑล
 กรุง เทพฯ ให้พลเมืองได้ รับ ความ ร่วม เย็น เป็น สุข มี ภัย ผิด เล็ดลุ่ย ชั่ว
 เลียง ของ ประเทศ และ พระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ ใ้
 ว่าเป็น แก่ ผู้ทรง อำนาจ แล้ง ทำการ ตาม ชั่วเถอใจ ซึ่ง จะ ถดถอย เป็น ที่
 หวาด เลียวของ พลเมืองนั้น ก็โดยเอา ไ้รยการรักษาวินัยของ เจ้าพนักงาน
 นั้น เอง จึง เห็น ได้ ว่า วินัย เป็น หดก ล้าคัญ เพียง ไ้

ข้อ ๒ เมื่อ ความ ล้าคัญ มี ปราบ กฏตง กล่าว แล้ง เช่นนี้ จึง จำ เป้น ที่ จะ
 ต้อง แล้ง ใจ ให้ ชัย ชัน ว่า วินัย นั้น คือ อะไร เจ้าพนักงาน กรม พตฺระเวณ
 จะ ต้อง ประพฤติ อย่าง ไ้ จึง จะ เรียก ว่า เป้น ผู้ มี วินัย

ข้อ ๓ วินัย นั้น คือ การ ปฏิบัติ ตน ตาม พระ ราช กำหนด กฏหมาย
 แน่น ติน และ กฏข้อ บังคับ คำสั่ง ของ กรม พตฺระเวณ โดย เคร่ง ครัด และ
 แน่น อน ตาม ที่ ได้ กระทำ ล้าคัญ ล้าบาด ใจ ใน เมื่อ รับ พระ ราช ทาน หน้า พระ
 พิพัฒน์ ตติยานัน และ เมื่อ จะ ถดถอย แยก แยะ ให้ ละ เลียด ออก ไป ก็ เป้น ว่า

- ๑) เจ้าพนักงาน พตฺระเวณ จะ ต้อง ทำ ตาม คำสั่ง ผู้ บังคับ บัญชา เห็น อคน
 โดย กล่าว หาญ เต็ม ที่ ไม่ มี หดก เลียง
- ๒) กระทำ กิจ การ ใน หน้า ที่ ของ ตน เต็ม ความ สามารถ และ ด้วย ใจ
 อ้น ลุจจิก ไม่ หน้า ใจ หดก หรือ โดย ความ เดีน เลอ
- ๓) ต้อง รักษา ระเบียน การ เคารพ ระหว่ง ผู้ ไ้ใหญ่ ผู้ น้อย โดย เคร่ง ครัด
- ๔) รักษา ความ ลังบ เรียบ ร้อย และ ระ เบียบ ชัน งาน ให้ มี ชัย เต็ม อ
 ใน ที่ ๆ ตน บังคับ บัญชา

๕) ถ้าเห็นผู้ที่ยังคงคบเบียดเบียนของคน ทำความผิด และทำการเงินเดือนแม่แต่เล็กน้อย ต้องไม่ละทิ้งเพิกเฉยเลย ต้องตักเตือนหรือตักโทษตามกำหนด

ข้อ ๔ ในกรณีที่เจ้าพนักงานพดตระเวนกระทำกรคาม คำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนโดยกล้าหาญเต็มที่ไม่มีหตุกตงนนั้น ถ้าเกิดผลร้ายขึ้นเพราะได้ทำตามคำสั่งโดยถูกตงน ไม่ใช่ได้ทำไปนอกเหนือเหตุเกินแล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งออกคำสั่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการที่ได้สั่งนั้น แต่ผู้เดียว ผู้รับคำสั่งและได้ทำตามคำสั่งก็ห้ามมีความผิดด้วยไม่เว้นเสียแต่ผู้ออกคำสั่งได้สั่งให้ทำการซึ่งไม่ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดิน ผู้รับคำสั่งจึงไม่มีหน้าที่จะกระทำตาม และถ้าได้ไปกระทำตามเขาแล้ว จะอ้างว่า เพราะนายได้สั่งให้ทำเช่นนั้นหาได้ไม่ ตนต้องรับผิดชอบเต็มที่ในการที่ตนได้ไปทำความผิดคือ พระราชกำหนดกฎหมายแผ่นดินเช่นนี้

ข้อ ๕ ราชการใด ๆ ซึ่งคน ทราบ อยู่แล้วว่าเป็นหน้าที่ของตนจะต้องพยายามกระทำให้บรรลุสำเร็จไปโดยรวดเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ ชยายามให้ความเที่ยงตรงแล้ว ครบถ้วนทำให้เพิกเฉยละเลยหน้าที่ราชการนั้น ๆ เสียต้องปฏิบัติราชการทุกสิ่งทุกอย่างโดยน้ำได้ใจจริง เห็นอน หนึ่ง เครื่องจักรที่คำสั่งเดินอยู่ แม่ไม่มีผู้แทนใหญ่ควบคุมก็หาหยุดไม่

ข้อ ๖ การ รัรักษา ระเบียนการ เคารพพระหอง เจ้าพนักงานพดตระเวนนั้น ลือผู้ที่อยู่ใตบังคับกต หรือเป็นผู้มอบกต จะต้อง กระทำการ เคารพ และแสดงความ อ่อน น้อม นบถอ แก่ผู้ ทมิ คำนาจ บังคับ บัญชา เห็นอน ตน หรือผู้ ใหญ่ กว่าตน นั้น ทุกเมื่อ ไม่ว่าจะ เป็น เวลา กระทำราชการหรือ

มิใช่ ไม่ว่าเวลาใด ๆ กับทั้งต้องกระทำโดยสุจริตด้วย หาใช่แต่
ทำพอกันความผิดเท่านั้นมิได้

ส่วนผู้ที่มิชำนาญบังคับบัญชาและผู้ใหญ่นั้นเท่า จะถือคนเสียว่า
เป็นใหญ่แล้ว ไม่ต้องประพฤติดนเห็นดีกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือ
ผู้น้อยนั้นก็ได้เหมือนกัน

การที่จะบังคับบัญชาให้หนักแน่นเคร่งครัด หรือ ทำตนให้เป็นที่
นับถือ นั้น หาใช่จำเป็นต้องใช้ กิริยาวาจาที่ หยาบคาย และด่าว่า เกิน
กว่าเหตุอันควรหาได้ ต้องใช้ กิริยาวาจาที่สุภาพงดงาม แต่ให้แน่น
แน่นจริงจึงไม่ตลกแตกตะลึงงันเท่านั้น

ข้อ ๗ ประโยชน์ของราชการ ย่อมบังคับให้ผู้บังคับบัญชาจัดการ
ระวางรักษาวินัย และความสงบเรียบร้อย ในที่ทำการ แต่ตรงที่ตนเป็น
ผู้บังคับ กับทั้งบังคับให้ตั้งอยู่ในความยุติธรรมต่อผู้อยู่ใต้บังคับ ต้อง
คัดค้านดูแลทุกข์สุขของผู้น้อย ปฏิบัติตนประดุจเป็นบิดา หรือญาติ
ผู้ใหญ่ของผู้น้อย เป็นที่ปรึกษาหารือในกิจการทั้งปวง จะใช้การ
ด่าว่า อันเกินกว่าความจำเป็นของราชการไม่ได้เป็นอันขาด

ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่อบรมให้พลตระเวนใต้บังคับของตนทุกคนรู้สึก
เกียรติยศและความสำคัญในการเป็นพลตระเวน ให้จำได้ใจไว้ให้สดว่า
พลตระเวนนั้น คือ ผู้องกันรักษาบ้านเมือง บริเวณ มณฑล กรุง เทพ ๆ
มิให้ มีราชศัตรู บัง เกิดขึ้น หรือ มิให้ ราชศัตรู นั้น ๆ ประปน อยู่กับ
พลเมืองโดยมิต้อง รับโทษทัณฑ์

ราชัตว์ นั้น คือ บุคคล คน เดียว หรือ หลาย คน ซึ่ง เป็น ชาว แผ่นดิน แต่ หา ประพศิก การ ให้ ต้อง ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย แผ่นดินไม่ กลับ มีความ กำเริบ คัด ประทศู รุ มาย คัด ชาติ และ บ้าน เกิด เมือง นอก ของ คน

ข้อ ๘ ถ้า หาก ว่า เจ้า พนักงาน พดตระเวน คน ไต คน หนึ่ง หรือ มาก คน รวม กัน กระทำ การ เออะ เอ๊ก เกร๊ก ให้ ผิด แบบ ขรรณ เนียม ก่อ การ กำเริบ หรือ อด คัง ไม่ ทำ นาทิ ของ คน ด้วย ประการ ไต ๆ ก็ ดี ผู้ บังคับ บัญชา มี นาทิ จิตการ ให้ เจ้า พนักงาน พดตระเวน นั้น ๆ หยัด การ เอ๊ก เกร๊ก หรือ ทำการ กำเริบ และ ให้ กลับ ทำการ ตาม นาทิ ของ คน จง ได้ แม้ จะ ก้อง ใช้ ฮาวุช หรือ กำล้ง ขน ขัน อย่าง ไต ใน การ บังคับ นั้น ก็ คยา ให้ ยช ทอ เลย เป็น ฮัน ชาต คชง ทำการ ทุก อย่าง ที่ จะ ให้ ดำเรจ ผด ทว่า มาน

เจ้า พนักงาน พดตระเวน ทุกคน คชง ช่วย ผุ จิตการ ปราย ปราม ผุ ผด ไม่ ว่า จะ เป็น ยศ ไต ค้ำ แห่ง ไต ถ้า ไม่ ช่วย ก็ นับ ว่า เขา อยู่ใน พอก ผุ กระทำ ผด คชง

ข้อ ๙ ถ้า หาก ว่า ผุ บังคับ บัญชา คชง ใช้ ฮาวุช เพื่อ ทำการ ปราย ปราม การ กำเริบ และ รักษา ฉนย หรือ เพื่อ บังคับ ให้ เจ้า พนักงาน พดตระเวน ผุ อด คัง ผา ทิ กลับ ทำ นาทิ ของ คน นั้น ผุ บังคับ บัญชา นั้น จะ ไม่ ต้อง รับ โทษ ใน การ ที่ คน ไต กระทำ ไบ โดย ความ จำเป็น นั้น เลย

เมื่อ มี เหตุ การ พิเศษ ขน ดง นั้น ผุ บังคับ บัญชา จะ คชง รายงาน ถึง เหตุ ที่ เกิด ขน ไป ยัง ผุ บังคับ บัญชา เห็น อ คน และ รายงาน กัน คชง ไป ตาม ลำดับ ชัน จน ถึง เลื่อน บัติ กระทรวง นครบาล พันทวน เพื่อ จะ ไต ไต ผด ณ เหตุ การ และ จิตการ คชง ไป ตาม เหตุ ที่ คชง

ข้อ ๑๒ โทษโบยนั้น คือ โบายที่ ซาด้วยไม้ หรือ หวาย ใดไม่เกินกว่า ๑ เซ็นติเมตร ผู้ที่จะต้องรับโทษโบยนั้น ต้อง เป็น ผู้ที่ได้ รับตรวจอาการ กำลัง ก่อน แล้ว ว่า จะทนโทษนั้นได้ จึง ให้ ลงมือ โบาย และ เวลา โบาย นั้น ต้อง ให้ แพทย์ หรือ ผู้ ตรวจอาการ ประจำ อยู่ ด้วย ถ้า ผู้ ที่ ต้อง รับโทษ โบาย ต้อง โทษ ครั้ง ที่ ๒ อีก นั้น ให้ รื้อ การ โบาย อยู่ ก่อน จน กว่า แผล จะ หาย ปรกติ แล้ว จึง ลง มือ โบาย ได้

โทษจำขังนั้น คือ จำตรวน แล้ว ขัง ใน ที่ คบคุม

โทษกักขังนั้น คือ ขัง ใน ที่ คบคุม แต่ เฉพาะ คน เดียว หรือ รวม กัน หลาย คน แล แต่ จะ มี คำ ตั้ง

โทษขังมืดนั้น คือ ขัง ไว้ แต่ ผู้ เดียว ใน ห้อง ที่ มืด จน ไม่มี แสง สว่าง ที่ สามารถ จะ อ่าน หนังสือ ได้ แต่ ให้ มี อากาศ ไป รัง พอ สัมควร กับ การ หายใจ และ ห้าม มี ใญ่ ต้อง ขัง พบ ประ พุดจา กับ ผู้ หัก ใญ่ หาก จะ เบ็ด ห้อง มืด นี้ ได้ ก็ แต่ เวลา รับ ประทาน อาหาร หรือ เวลา จำ เปน อย่าง อื่น ๆ เท่านั้น

โทษกักขังในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

โทษทัณฑ์กรรมนั้น คือ ให้ ทำ การ ต่าง ๆ เช่น เช็ด ฉาง กวาด ถู พับ ใน บริเวณ สถานที่ ของ กรม พงศาวดาร หรือ กระทำ การ อย่าง อื่น ๆ เปน พิเศษ เพิ่ม จาก น้ำ ที่ การ ตาม ธรรมเนียม

โทษภาคทัณฑ์นั้น คือ ผู้ กระทำ ผิด มีความ ผิด อื่น ควร ต้อง รับ โทษ สถานที่หนึ่ง สถานที่ใด คง ก่อร่าง มา แล้ว แต่ มี เหตุ อื่น ควร ปรานี จึง เปน แต่ แสดง ความ ผิด ของ ผู้ นั้น ให้ ปรากฏ ไว้ หรือ ให้ ทำ ทัณฑ์บน ไว้

นอกจาก ชาญ ทักดาไว นี้ ห้ามมิให้ คัดคนใหม่หรือใช้ วิชาตั้งโทษ
อย่างอื่น เป็นอื่น ขาด

ข้อ ๑๓ ใน การ ที่ ผู้ บังคับ บัญชา จะตั้งโทษ นี้ จะตั้งโทษได้
แต่เฉพาะ ตาม ลำดับ กำหนดโทษ ที่ กัดว่าไว้ตั้ง คู่ไปนี้ (ให้ดูตาราง)

ข้อ ๑๔ ตำแหน่ง ผู้ มี อำนาจ ตั้งโทษ หรือ รับโทษ ที่ เป็นข้าราชการ
ใน กรม พดตระเวน ตาม ทำเนียบ บาง ตำแหน่ง หาดตรง กับ ตำแหน่ง
ผู้ มี อำนาจ ตั้งโทษ ตาม ซึ่ง ได้ บังไว้ ใน ข้อ ๑๓ นั้นไม่ จึง ให้ เทียบ
ยศ และ ตำแหน่ง สำหรับ ทั้ง ใน การ ตั้งโทษ และ รับโทษ ดังนี้

(ก) เทียบ ชั้น ยศ บัณฑิต กรม พดตระเวน

- ๑) ผู้ช่วยเสนาบดี
- ๒) มหาอำมาตย์โท

(ข) เทียบ ชั้น รอง ยศ บัณฑิต กรม พดตระเวน

- ๑) มหาอำมาตย์ตรี

(ค) เทียบ ชั้น ผู้ บังคับ การ แหวง

- ๑) เจ้ากรม ตำรวจ
- ๒) ผู้ บังคับการ กอง เรือรบ
- ๓) ผู้ บังคับการ โรงเรียน ตำรวจ และ พดตระเวน
- ๔) อำมาตย์เอก, โท

(ข) เทียบชั้น ผู้กำกับ การแขวง

- ๑) ผู้บังคับการ กอง พังคัต
- ๒) ยกระบัตร
- ๓) นายเวร ตำรวจ
- ๔) หัวหน้าแพทย์ประจำโรงพยาบาล
- ๕) ข้ามาตย์โท,ตรี

(ง) เทียบชั้น ตำรวจใหญ่

- ๑) นายเวร พัด
- ๒) นายเวร เงิน
- ๓) นายเวร รับใช้ ข้าราชการ
- ๔) รอง แพทย์ ประจำโรงพยาบาล
- ๕) ราชองครักษ์
- ๖) ข้ามาตย์ตรี, รอง ข้ามาตย์เอก

(จ) เทียบชั้น ตำรวจ แขวง

- ๑) ครูสอน นักเรียน ตำรวจ, และพดกระเวณ
- ๒) แพทย์ผู้ช่วย
- ๓) รอง ข้ามาตย์เอก,โท

(ฉ) เทียบชั้น รอง ตำรวจ

- ๑) นายเวร แขวง

๒) หัวหน้ากอง ชิง ชน กับ พนักงาน

๓) รองอำมาตย์โท,ตรี

(ข) เทียบชั้นผู้ช่วยสารวัตร

๑) ตำรวจผู้ช่วยสารวัตร

๒) หัวหน้าโรงพัก สังกา

๓) รองอำมาตย์ตรี

(ค) เทียบชั้นนักเรียน

๑) นักเรียนตำรวจ

(ง) เทียบชั้นนายยาม

๑) จ่านายยาม

๒) นายยามเอก,โท,ตรี,

(ฉ) เทียบชั้นพลตระเวน

๑) นักเรียนพลตระเวน

ข้อ ๑๕ ตำแหน่งผู้รับราชการใน กรม พลตระเวน ซึ่งมิได้เทียบชั้นไว้ ถ้ามีความผิดจะต้องรับโทษแล้ว ก็ให้ถือตำแหน่งที่เข้ารับราชการอยู่ในเวลาที่กระทำความผิดนั้น ชึ่งเทียบเคียงกับชั้นที่คล้ายหรือเสมอกันตามข้อ ๑๔ แห่งกฎนี้

ข้อ ๑๖ ยศกิตติ ตำแหน่งกิตติ ซึ่งได้เคยบไว้ทั้ง ๒ อย่าง แต่มิได้เทียบไว้ในชั้นใดชั้นหนึ่ง ให้ถือยศหรือตำแหน่งที่เทียบไว้ในชั้นที่สูงเป็นเกณฑ์ในการตั้งโทษหรือรับโทษตามกฎนี้

ข้อ ๑๗ กำหนดอำนาจลงโทษตามที่ตราไว้นี้ ผู้มีอำนาจลงโทษ
ตั้งลงโทษเต็มที่ได้ในสถานใดสถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าตั้งลงโทษ
ทั้งต้องสถานพร้อมกัน ต้องกำหนดโทษไว้เพียง กึ่ง หนึ่งของอัตราใน
สถานนั้น ๆ กับห้ามมิให้ตั้งโทษคราวเดียวมากกว่า ๒ สถาน

ข้อ ๑๘ ก่อนที่ผู้ มีอำนาจลงโทษจะลงโทษ ครั้ง คราวใดก็ดี ให้
พิจารณาเสียให้ถ่วง ถิ่นแน่นอนว่า ผู้ที่จะลงรับโทษ นั้น มีความผิดจริง
แล้วจึงตั้งลงโทษ ต้องระวังอย่าให้เป็นการ ลงโทษไปโดยโทษะ จิตร
หรือลงโทษแก่ผู้ ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้น เป็น อันขาด เมื่อพิจารณา
ความผิดละเอียด แล้ว ต้อง ชี้แจง ความผิดคือผู้ กระทำผิดนั้น ให้เข้าใจ
ชัดเจนว่า กระทำผิดในข้อใดเพราะเหตุใดแล้ว จึงลงโทษ

ข้อ ๑๙ ผู้ มีอำนาจบังคับบัญชาลงโทษ ข้าราชการ สัญญาบัตร ขัง
หรือกักขามตั้ง แต่ ๑๕ วันขึ้นไป ต้อง ตั้ง รายงาน การ ลงโทษ แล้วนั้น
เสนอตามลำดับ จนถึง ข้าราชการ พลตระเวน

ข้อ ๒๐ เมื่อผู้ มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบ ว่า ผู้ ขัง อยู่ในบังคับ
บัญชาของตน มีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ความผิดนั้น
ควรรับโทษที่เหนืออำนาจจะตั้ง กระทำได้ ก็ให้รายงาน ชี้แจง ความผิด
ของผู้ ที่กระทำ ความผิดนั้น ทั้งออกความเห็น ว่า ควร ลงโทษเพียงใด
เสนอตามลำดับ จนถึงผู้ มีอำนาจลงโทษได้ พร้อมกับ ความผิด เพื่อขอให้
ผู้ นั้น ตั้ง รวางโทษไป แต่ ถ้าเป็นโทษ ถาวร หัก รัวราชการ ซึ่งมีอัตรา
อัตรากำหนดโทษไว้ โดยแน่นอนแล้ว หากกำหนดโทษ นั้น เหนืออำนาจ

ของมี บัญชีบัญชีที่ จะ ตั้ง โทษได้ ก็ให้ นำ เสนอ ตาม ลำดับ จน ถึง
อธิบดี กรม พดตระเวน เท่า นั้น แม้ว่า กำหนด โทษ นั้น จะ เห็น อำนวย อธิบดี
กรม พดตระเวน ก็ได้ ให้ อธิบดี กรม พดตระเวน มี อำนาจ ตั้ง ตั้ง โทษได้ ที่ เรียกว่า
ไม่ต้อง นำ เสนอ ตาม ลำดับ ชั้น คือ ไป อีก

ข้อ ๒๑ การ ที่ พดตระเวน นั้น ราชการ นั้น ถ้า ขาด จาก หน้า ราชการ
โดย มี ได้ รับ อนุญาต หรือ ขาด จาก หน้า ราชการ เมื่อ พ้น กำหนด ๓ เดือน
แม้ เป็น ไป ด้วย ความ เจ็บ เจ็บ จะ หลีก เลี่ยง จาก ราชการ ตาม คำ ตั้ง ให้ ทำ การ
อย่างใด ๆ ใน เวลา ที่ กำลัง กระทำ อยู่ นั้น หรือ ใน เวลา ที่ มี ราชการ
ถูก เรียก ระดม หรือ ใน เวลา ขรมตัก ก็ได้ ให้ ถือ ว่า มี ความ ผิด ฐาน
หลบ หน้า ราชการ ต้อง ระวาง โทษ ค่า กั้น ตาม ด้วย ๓๓๓ ๓๓๓ ดังนี้

- ก) ขาด ราชการ ใน เวลา ขรมตัก มี โทษ ๑ ไร่
- ข) ขาด ราชการ ใน เวลา มี ราชการ ถูก เรียก ระดม มี โทษ
ทวิคูณ
- ค) ขาด ราชการ ใน เวลา กำลัง กระทำ ค่ำ มี โทษ ตรีคูณ

ถ้า หาก มี ความ เจ็บ เจ็บ เกิด ขึ้น ใน หน้า ราชการ โดย เหตุ ที่ ผิด นั้น ขาด
ราชการ ด้วย ก็ ให้ เพิ่ม โทษ ชั้น อีก ๑ ใน ๒ ส่วน จาก โทษ ที่ กำหนด ไว้
สำหรับ ความ ผิด นั้น ๆ

ข้อ ๒๒ นาย พดตระเวน นอกจาก อธิบดี กรม พดตระเวน หรือ ผู้
เทียบ ชั้น นี้ ถ้า เป็น หัวหน้า ควบคุม พดตระเวน ไป โดย จำ พัง มี อำนาจ ที่
จะ ตั้ง โทษ ๒/๑๑/๒๐๐๖ อยู่ใน ระยะเวลา ที่ ควบคุม อยู่ นั้น เสมอ ๒ มี อำนาจ
เห็น จาก ตำแหน่ง ของ ตน ชั้น ไป อีก ชั้น หนึ่ง ได้

ข้อ ๒๓ ถ้าผู้มีอำนาจสั่ง ลงโทษ ได้สั่ง ลงโทษ ผู้กระทำผิดในฐานะจำขัง หรือ ชัง แล้ว และ ผู้ที่ รับโทษ จำขัง หรือ ชัง อยู่ ณ ที่ กระทำผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจสั่งโทษ จะสั่งเพิ่มโทษ ก็ให้ พิจารณาต กำหนดโทษที่สั่งไว้เต็ม นั้น ก่อน และ ห้ามมิให้เพิ่มกำหนด เวลาให้ใหม่ ต้องถูกจำขัง หรือ กักตังขัง ทั้ง กำหนดเต็ม และ กำหนด ที่เพิ่ม ใหม่ รวมกัน เกิน กว่า กำหนด อำนาจ ของ ผู้สั่ง ลงโทษ นั้น เป็น อันขาด หากผู้ กระทำผิด นั้น ควร ต้อง รับโทษ เกิน กว่ากำหนด อำนาจ ของ ผู้ที่ จะสั่ง ลงโทษ นั้น แล้ว ก็ให้ปฏิบัติ การ ตาม ที่กล่าวไว้ ในข้อ ๒๐ นั้น

ข้อ ๒๔ ผู้ใดเคยต้อง รับโทษจำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชัง รวม เพราะได้ เจตนา กระทำผิด ต่อ วนัย อย่างหนึ่ง อย่างใด มาแล้ว ไม่น้อย กว่า สอง ครั้ง เมื่อ พ้นโทษ แล้ว และไป กระทำ ความผิด ซ้ำ อีก ภายใน กำหนด ๑ ปี นับแต่ วันที่ได้ พ้นโทษ ไปใช้ เรียกว่า ผู้ ไม่เซ็ด หดาบ

ข้อ ๒๕ ผู้ใดเป็น ผู้ ไม่เซ็ด หดาบ ผู้มีอำนาจ บังคับบัญชา ตั้ง แก่ ชั้น ผู้ กำกับ การ แฉวง ขนไป จะใช้ วัช ลงโทษ โดยให้ ชัง มัด ก็ได้

ข้อ ๒๖ การ ชังมัด เช่นนี้ จะ ชังได้ เพียง ครั้ง ละ ๑ ยก (คือ ๕ วัน หรือ ๑๒๐ ชั่วโมง) เท่านั้น แต่ถ้าจะ ชังมัด ต่อไป ก็ต้องให้ อยู่ใน ที่ ต่่าง เสีย ก่อน ไม่น้อย กว่า ๒๔ ชั่วโมง จึง ให้ ชังมัด อีก ต่อไป ได้ รวม ชังมัด ใน ความผิด คราว เดียว กัน ต้อง ไม่เกิน กว่า ๓ ยก

ข้อ ๒๗ ก่อน ที่จะ กำหนด ให้ ลงโทษ ชังมัด นั้น ให้ตั้ง เกณฑ์ กำหนด โทษ จำขัง หรือ ชัง เดียว หรือ ชัง รวม ตาม ตาราง อัตราโทษ ใน ข้อ ๑๓ แห่ง กฎนี้ เสีย ก่อน แล้ว จึง ให้ เทียบ กำหนดโทษ ชังมัด ตาม อัตรา ดังนี้ คือ

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๒๔๓

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๕ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๙ วัน เทียบเท่ากับขังมืด ๑ วัน

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๙ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๔ วัน เทียบเท่ากับขังมืด ๒ วัน

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๑๔ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๑ วัน เทียบเท่ากับขังมืด ๓ วัน

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๒๑ วันขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑ เดือน เทียบเท่ากับขังมืด ๔ วัน

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๑ เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓ เดือน เทียบเท่ากับขังมืด ๑ ยก

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม มีกำหนดตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๖ เดือน เทียบเท่ากับขังมืด ๒ ยก

จำขัง หรือขังเดี่ยว หรือขังรวม ๖ เดือน เทียบเท่ากับขังมืด ๓ ยก

ข้อ ๒๘ นับตั้งแต่วันที่กระทำความผิดซึ่งจะได้รับโทษตามกฎหมาย ถ้าผู้ต้องหาอาจตั้งโทษมิได้จัดการที่จะให้ผู้นั้นได้รับโทษภายในกำหนดตามเดือน เป็นอันนับว่าล่วงเลยเวลาที่ควรตั้งโทษตามกฎหมายเสียแล้ว จะตั้งโทษโดยอำนาจตนเองมิได้ ต้องนำขึ้นเส้นออกขังที่กรมพดตระเวน เว้นเสียแต่ผู้กระทำความผิดนั้นขาดพันราชการเสียแต่เมื่อก่อนครบกำหนด ๓ เดือน จึงมีโทษนับวันที่ขาดพันเนาในกำหนดเวลาต้องเลยให้นับตั้งแต่วันที่ใดต่อผู้นั้นกลับมาซึ่งที่รับราชการ

ข้อ ๒๘ เมื่อผู้ มีอำนาจได้ สั่งลงโทษ ตามกฎนี้ แล้ว ผู้ ที่สั่งลงโทษ หรือผู้ ที่ มีอำนาจบังคับบัญชาผู้ ที่สั่ง ลงโทษ นั้น มีอำนาจเพิ่มโทษ หรือลด โทษ ยกโทษ เสียได้ แต่ ถ้าเพิ่มโทษ แล้ว โทษที่สั่งเพิ่ม นั้น รวม กับที่สั่งไว้แล้วเดิม ต้อง มีให้เกิน อำนาจ ของผู้ ที่สั่ง ลงโทษ นั้น

มาตรา ๓

วิธีร้องทุกข์

ข้อ ๓๐ ใน การ ที่ จะ รักษาวินัยให้ เป็น การ แน่นแฟ้น นั้น ผู้บังคับบัญชา ย่อม ต้อง มี อำนาจ ใน การ ลงโทษ มาก อยู่ เอง เป็น ขรรคมดา แต่ผู้ บังคับบัญชา บาง คน อาจ ใช้ อำนาจ ใน ทาง ที่ผิด ยุติธรรมได้ เพราะฉะนั้น เป็น การ จำเป็น ที่ จะ ให้ผู้ บังคับ อำนาจ ร้องทุกข์ ได้ ใน หน ทาง อัน เป็น ระเบียบ เรียบร้อย ไม่ ก้าว ก่าย

ข้อ ๓๑ คำสั่งแห่ง ของ เจ้าพนักงาน พดตระเวน ว่า ผู้ บังคับ บัญชา กัดขูด คน ศอวย อากาญ ยุติธรรม หรือมีค พระราชกำหนด กฎข้อบังคับ หรือว่า คน มิได้ รับ ผลประโยชน์ ตาม ที่ ควร จะ ได้ รับ ใน ราชการ นั้น เรียกว่าใบ ร้องทุกข์

ข้อ ๓๒ เจ้าพนักงาน พดตระเวน จะยื่น ใบร้องทุกข์ ได้ แก่สำหรับตนเอง แต่ผู้เดียว ห้ามมิให้ ยื่น ใบ ร้องทุกข์ แทนผู้ อื่น เป็นอื่นชาติ และ ห้ามมิให้ รวบ รอดมกัน เข้า มา ร้องทุกข์ พรอ มกัน หตาย คน และ ห้ามมิให้ ประชุมกัน เพื่อ หา หรือ เวียง จะ ยื่น ใบ ร้องทุกข์

ข้อ ๓๓ ห้ามมิให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ในเวลาคนกำลังเซาแฉะอยู่ หรือ
ในขณะที่คนกำลังทำ นานที่ ราชการ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเพล ยาม
เพล เวร ตื่น เป็นคน และห้ามมิให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ก่อนเวลาดังไป
แล้ว ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ มีเหตุระคาย ร้องทุกข์ เกิดขึ้น

ข้อ ๓๔ ห้ามมิให้ ร้องทุกข์ ว่าผู้ บังคับบัญชา ลงโทษ แรงเกิน ไป ถ้า
หากว่าผู้ บังคับบัญชา นั้นมี โทษเกิน อำนาจ ที่เขา จะทำได้ ตามความใน
มาตรา ๒ แห่ง กฎนี้

ข้อ ๓๕ การที่จะ ยื่นใบร้องทุกข์ นั้น ถ้ากล่าวโทษ ผู้ใด ให้ ยื่นต่อ
ผู้ บังคับบัญชา โดยตรง ของ ผู้ นั้น คือ เพล คน ว่า พลตระเวน จะ กล่าวโทษ
นายยาม ให้ ยื่นใบร้องทุกข์ ต่อผู้ ช่วย ตำรวจ ถ้า จะ กล่าวโทษ ผู้ ช่วย
ตำรวจ ให้ ยื่นต่อ รอง ตำรวจ ดังนี้ หรือ เป็นคนว่า ตำรวจคน นั้น จะ ร้องทุกข์
กล่าวโทษ ผู้ ตำบกร ก็ ให้ ยื่นใบ ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับการ แขวง ดังนี้

ให้ ผู้ ร้องทุกข์ มาหา ผู้ที่จะ รับใบ ร้องทุกข์ ในที่ ทำการ หรือ ที่บ้าน และ
จะ ร้องทุกข์ ด้วยปาก หรือ จะ เขียน เป็น หนังสือ ก็ได้ ถ้า อยู่ต่าง ตำบล กัน
ให้ เขียน เป็น หนังสือ ส่งไป

ถ้า หากว่าผู้ ร้องทุกข์ ไม่ทราบ ชัดว่า คนใด มีความ เด็ดร้อน เพราะ ผู้ใด
แน่ เช่น ไม่ได้ รับเงิน เดือน แต่ ก็ไม่ทราบ ว่า เพราะเหตุใด หรือ ใคร ห้าม
มิให้ จ่าย ก็ ให้ ยื่นใบ ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับบัญชา โดยตรง ของ ตน เพื่อ
เส้นขอ ไปตามลำดับชั้น จนถึง ที่สุด คือ ผู้ ที่ จะ สั่ง การได้ ส่วน และ แยกความ
เด็ดร้อน นั้นได้

ข้อ ๓๖ ถ้าเขียน ความ ร้องทุกข์ เป็น จุดหมาย แดง จุดหมาย นั้น
 ต้อง ลง นามจริง ของผู้ ร้องทุกข์ ถ้าผู้ ร้องทุกข์ เขียน หนังสือ ไม่ เป็น
 ความ ผู้ อื่น เขียน ให้ ได้ แต่ต้อง กต ภาย นิด แม่ มีชื่อ ลง เป็น พยาน ถ้า
 ใบ ร้องทุกข์ ใด ไม่ มีชื่อ ตรง หรือ ไม่ มีตาย นิด ลง ว่า มา ณ หาม มีให้
 ผู้ บังคับบัญชา ชี้ นิด ได้ ได้ ส่วน พิจารณา ใบ ร้องทุกข์ นั้น เป็น อันขาด

ข้อ ๓๗ เมื่อผู้ ใด ได้ ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับบัญชา ตาม ระเบียบ ที่ว่า มา
 นี้ แล้ว และ เวลา ต้อง พ้นไป ๑ เดือน ยัง หา ได้ รับ ความ ชี้แจง ประการ
 ใด ไม่ ทั้ง ความ เลือด ร้อน ก็ ยัง ไม่ ปิด ต่ เปิด ต้อง ไป ให้ผู้ ร้องทุกข์ ยื่น ใบ
 ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับบัญชา ชี้ นิด ถึง ถัด ชน ไป เป็น ถ้า หับ จน ถึง เส้น าบค
 กระทรง นครบ าบต และ ใน ใบ ร้องทุกข์ ครอง น ให้ ชี้แจง มา ด้วย ว่า ได้ ยื่น
 ใบ ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับบัญชา โดย ตรง มา ครั้ง ๑ แล้ว แต่ เมื่อ นั้น ๆ

ข้อ ๓๘ ส่วนผู้ บังคับบัญชา นั้น ถ้า ได้ รับ ใบ ร้องทุกข์ เมื่อ ใด ต้อง
 ได้ ส่วน เหตุ การณ์ และ จัดการ แก่ ใจ ความ เดือด ร้อน หรือ ชี้แจง ให้ ผู้ ยื่น
 ใบ ร้องทุกข์ เข้า ใจ เหตุ การณ์ จะ เพิก เกย เสีย ไม่ ได้ เป็น อันขาด ผู้ ใด
 เพิก เกย นัน ว่า กระทำ ผิด ฉนวน ละเมิด กฎนี้ ต้อง มีโทษ

ข้อ ๓๙ ถ้าผู้ บังคับบัญชา ผู้ รับ ใบ ร้องทุกข์ ชี้แจง กับผู้ ยื่น ใบ ร้องทุกข์
 ว่า ความ เดือด ร้อน ที่ กล่าว มา ได้ เกิด จาก ความ ขยิบ ขรรวม หรือ การ ผิด
 พระ ราช กำหนด กฎ ข้อ บังคับ ประการ ใด แต่ผู้ ร้องทุกข์ ยัง ไม่ ทมต ความ
 สง ใจ ได้ ก็ ให้ ยื่น ใบ ร้องทุกข์ ต่อผู้ บังคับบัญชา ที่ เห็น อื่น ชน ไป ได้ และ ต้อง
 ชี้แจง มา ด้วย ว่า ผู้ ยื่น ใบ ร้องทุกข์ น ต่อผู้ นัน ๆ ได้ รับ คำ ชี้แจง เช่น
 นั้น ๆ ครั้ง หนึ่ง แล้ว

ข้อ ๔๐ ถ้าหากปรากฏชัดว่า ข้อความในใบร้องทุกข์ เป็นความเท็จ หรือ การร้องทุกข์นั้น กระทำไปโดยผิด ระเบียบ ที่ กล่าว มา นี้ เช่น เขียนใบร้องทุกข์แล้วไม่ลงนามจริง ลงนามเป็นตน หรือผู้ใด รบ กวน ผู้ บังคับบัญชา ด้วยใบร้องทุกข์ ซึ่งไม่ มี มูล แห่ง ความจริง ผู้ ที่ กระทำ การ ดัง นั้น มีความผิดฐาน ตะเมตทินัย ต้อง รับ โทษ ตาม กฎนี้ หรือ ถ้า เป็นการ ร้ายแรงมาก ก็ ต้อง นำ เส้น ออ ความ ดำ คับ ชนั จน ถึง เดี๋ยว มา ตี กระ ทรวง นคร บาด เพื่อ จัด การ ให้ พ้อง ร้อง ดัง โทษ ตาม กฎหมาย แน่ นอน ต่อ ไป

ข้อ ๔๑ การยื่นใบร้องทุกข์ตาม ระเบียบ ที่ กล่าว นี้ เฉพาะ สำหรับ เรื่อง ที่ เนื่อง ด้วย กิจ ราช การ คือ ร้องทุกข์ ว่า ได้ รบ ความ อยุ่ ครุ ม จาก ผู้ บังคับ บัญชา หรือ ผู้ บังคับ บัญชา กษ ธิ โดย ผิด พระ ราช กำหนด กฎ ข้อ บังคับ หรือ เมื่อ ตน ชาติ ลง ประ โยชน์ ที่ ควร ได้ ใน ราช การ ดัง ว่า มา แล้ว ใน ข้อ ๓๖ นั้น เท่านั้น ถ้า มี กิจ ส่วน ตัว โดย แท้ แดง เจ้า พน กงาน พล ตระ เวณ จะ พุด จาก ผู้ บังคับ บัญชา ของ ตน ทุก ชนั แต่ เรื่อง นี้ เจ้า พน กงาน พล ตระ เวณ ต้อง ระ วง ฆัด ชนั ระหว่าง กิจ ส่วน ตัว และ กิจ เนื่อง ด้วย ราช การ ให้ จง ตี ถ้า นำ กิจ ที่ เนื่อง ด้วย ราช การ ไป ร้อง พ้อง ให้ ผิด ระเบียบ กับ ที่ กล่าว ไว้ ใน กฎนี้ แล้ว ผู้ นั้น จะ ต้อง รับ โทษ ฐาน ตะเมตทินัย

มาตรา ๔

กำหนด ใช้ กฎนี้ ตั้ง เด็ด กฎ ๒๒ บังคับ เดิม
 12/10/2566

ข้อ ๔๒ กฎนี้ ให้ ใช้ แต่ วน ที่ ประกาศ เป็น ต้น ไป

หน้า ๒๔๘

พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๔๓ ให้ยกเลิกข้อความในกฎหมาย กรมพดตระเวน ๕๓ ข้อ
ซึ่ง มีความขัด กับ กฎหมายอื่น

กฎให้ ใ้ ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ตงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรราช

เสนาบดี กระทรวงนครบาล

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๗ กันยายน หน้า ๒๔๓)

ผู้ตั้งโทษ	โทษเบา			โทษจำคุก		โทษกักขัง								โทษกักขัง								ทัณฑ์ขกกรรม					
	ผู้รับโทษ			ผู้รับโทษ		ผู้รับโทษ								ผู้รับโทษ								ผู้รับโทษ					
	นักเรียน ตำรวจ	นายยาม	พล ตระเวน	นายยาม	พล ตระเวน	ผู้รับ การแขวง	ผู้กำกับ การแขวง	ตำรวจ ใหญ่	ตำรวจ แขวง	รอง ตำรวจ	ผู้ช่วย ตำรวจ	นักเรียน ตำรวจ	นายยาม	พล ตระเวน	รอง อธิบดี	ผู้บังคับ การแขวง	ผู้กำกับ การแขวง	ตำรวจ ใหญ่	ตำรวจ แขวง	รอง ตำรวจ	ผู้ช่วย ตำรวจ	นักเรียน ตำรวจ	นายยาม	พล ตระเวน	นักเรียน ตำรวจ	นายยาม	พล ตระเวน
เส้นหวัด	๔๐ ที่	๔๐ ที่	๖๐ ที่	๕๐ วัน	๒ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๗ เดือน	๘ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
อธิบดี	๓๐ ที่	๓๐ ที่	๔๐ ที่	๔๐ วัน	๕๐ วัน		๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๗ เดือน	๘ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
รองอธิบดี	๓๐ ที่	๓๐ ที่	๔๐ ที่	๑ เดือน	๔๐ วัน		๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๔ เดือน	๕ เดือน	๖ เดือน	๗ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน
ผู้บังคับการแขวง	๒๐ ที่	๒๐ ที่	๓๐ ที่	๑๕ วัน	๑ เดือน			๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน			๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๓ เดือน	๔ เดือน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	
ผู้กำกับการแขวง	๑๐ ที่	๑๐ ที่	๒๐ ที่							๑๕ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน	๑ เดือน				๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	๒ เดือน	๓ เดือน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	
ตำรวจใหญ่	๕ ที่	๕ ที่	๑๐ ที่									๑๐ วัน	๑๕ วัน	๒๐ วัน			๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑ เดือน	๑ เดือน	๒ เดือน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน	
ตำรวจแขวง			๕ ที่										๑๕ วัน	๑๕ วัน			๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	
รองตำรวจ													๓ วัน	๗ วัน								๗ วัน	๗ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	๑๕ วัน	
ผู้ช่วยตำรวจ													๓ วัน									๓ วัน	๗ วัน	๖ ชั่วโมง	๖ ชั่วโมง	๖ ชั่วโมง	
นายยาม													๑ วัน										๓ วัน	๓ วัน	๓ วัน	๒ ชั่วโมง	

คำอธิบาย

- กำหนดโทษในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ตั้งโทษ จะตั้งโทษเกินกว่ากำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านี้ได้
- โทษทัณฑ์ขกกรรมนั้น ที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ คือ หมายถึงความว่าทำทัณฑ์ขกกรรมทุกวันจนกว่าจะครบ ในวันหนึ่งนั้นผู้ตั้งโทษ จะทำทัณฑ์ขกกรรมกี่ ชั่วโมงก็ตามใจ แต่มิให้เกินกว่าวันละ ๖ ชั่วโมง ผู้ใด จะตั้งโทษ ทัณฑ์ขกกรรมให้กำหนดโทษโดยชัดเจนว่า ทัณฑ์ขกกรรมกี่ วัน และ วันละ กี่ ชั่วโมง ส่วนที่กำหนดจำนวนไว้เป็น ชั่วโมง นั้น หมายถึงความว่าตั้งโทษได้เฉพาะวัน เดียวภายใน กำหนดเท่านั้น ชั่วโมง

สำนักหอสมุด

ข้อบังคับของ โทษพดตระเวน
 ขาด หนีราชการ และไม่เข้ารับราชการ
 ตามกำหนดเรียกกระตม

ด้วยตาม กฎว่า ด้วย อำนาจ ตง โทษ พดตระเวน ให้ นายพดตระเวน ผู้มี
 อำนาจ บังคับบัญชา มี อำนาจ ตงอาญา แก่ พดตระเวน ผู้กระ ทำผิดคือวินัย
 กรม พดตระเวน หรือ ข้อบังคับ นั้น ยังไม่ ได้ แยก ออก ให้ ปรากฏ ว่า ความ
 ผิดเพียง ใด ซึ่ง เป็น การ สำคัญ ควร พ้อง ต่อ ศาล หรือ เป็น การ ไม่ ได้
 สำคัญ ซึ่ง ควร ตงอาญา ในทาง บังคับบัญชา เพราะ ฉนั้น จึง ได้ วางระเบียบ
 กำหนด โทษ พดตระเวน ขาด หนีราชการ และ พดตระเวน ที่ ไม่ เข้ารับ
 ราชการ ตาม กำหนด เรียกกระตม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับ นี้ ให้ เรียก นาม ว่า ข้อบังคับของ โทษ พดตระเวน
 ขาด หนีราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๒ นายยาม พดตระเวน ที่ รับ ราชการ อยู่ ขาด หน้าที่ ราชการ โดย
 มิได้รับ อนุญาต หรือ ขาด หน้าที่ ราชการ ใน เมื่อ พน กำหนด อนุญาต แล้ว
 กติ ถ้า ไม่เกิน ๑๕ วัน คง เรียก ว่า ขาด แม่ เกิน ๑๕ วัน ให้ เรียก
 ว่า หนี

12/10/2566

ข้อ ๓ นายยาม พดตระเวน ขาด หรือ หนีราชการ ให้ ตง โดษดังนี้

ขาดตัวเอง

- ครั้งที่ ๑ ให้ภาคทัณฑ์ หรือกักขัง ไม่เกินกว่าถึงจำนวนวันที่ขาด
- ครั้งที่ ๒ ให้ขังไม่เกิน กว่าถึงจำนวน วันที่ ขาด
- ครั้งที่ ๓ ให้ขังไม่เกิน กว่าจำนวน วันที่ ขาด

พ้นตัวเอง

- ครั้งที่ ๑ จำขังไม่เกิน ๑ โมง ๔ แห่งจำนวน วันที่ พ้น
- ครั้งที่ ๒ จำขังไม่เกิน กว่าถึงจำนวน วันที่ พ้น
- ครั้งที่ ๓ และต่อไป จำขังไม่เกิน กับจำนวน วันที่ พ้น

แต่ ถ้าต้อง มุ่ง คดี ตามจับตัว แล้ว ให้ ตั้งอาญา อย่าง สูงตามอัตราโทษที่ใดกำหนดไว้ข้าง ต้น นี้ จะเพิ่ม โขย อีก ไม่เกิน กว่า ๓๐ ที่ ด้วย อีก โสัด หนึ่ง ก็ได้

ข้อ ๔ พดกระแวน กองหนน ตไตเซาระคม ขาด หรือ หนี ราชการ ไปจะ เปน ครั้งใด ๆ ก็ตาม จะ ตั้งอาญาขัง ๓ เดือน และ จะ โขย ด้วย ไม่เกิน กว่า ๒๕ ที่ก็ได้

ข้อ ๕ พดกระแวน กองหนน ซึ่ง ต้อง เรียก เข้า มา ประจำการ แต่ไม่ เข้ามา รับราชการ ตามกำหนดเรียกระคม ซึ่ง เปน หนี ความผิดฐาน ซัก คำสั่ง ให้ตั้งอาญา เปน ๒ ประเภท คือ

ก) ไม่เข้ารับราชการในกำหนดระคม ตาม ประกาศเรียก ให้ภาคทัณฑ์ไว้ หรือขัง หรือจำขังไม่เกินกว่า ๓ เดือน

12/10/2566

พ. ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๒๕๒

๑) ไม่เข้ารับราชการ ตามกำหนดระดมตามคำสั่ง เรียก ให้ตั้งอาญา
เช่นเดียวกันกับไม่เข้ารับราชการ ในกำหนดระดมตาม ประกาศเรียก
แต่ให้เพิ่มโทษอีกไม่เกินกว่า ๒๕ ที่ด้วยอีกได้หนึ่ง

ศาลาว่าการนครบาล

วันที่ ๑๗ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรธา

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๙ กันยายน หน้า ๒๖๓)

ประกาศตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน

มีพระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ตั้งว่า การเก็บเงินผล
ประโยชน์รายได้เงินแผ่นดิน แลเงินที่เบิกจ่ายใช้ในราชการแผ่นดิน
ในทุกวันนี้ มีจำนวนเงินทั้งรายได้แลรายจ่ายมาก มายกว่าแต่ก่อน
เป็นอันมาก สมควรที่จะเพิ่มการตรวจตราให้ยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน ขึ้นใน กระทรวงพระคลังฯ
อีกกรมหนึ่ง สำหรับไปตรวจราชการเงินแผ่นดิน หรือการเงินอย่างหนึ่ง
อย่างใดที่รัฐบาลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบยังสถานที่ทำการนั้น ๆ แล
โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กำหนดอำนาจหน้าที่
เจ้าพนักงานในกรมนี้ไว้ดังต่อไปนี้

๑ เจ้าพนักงานในกรมนี้ ให้มีหน้าที่ทำการตรวจเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่ทำการเบิกจ่ายเงิน รัชษาเงิน แลเก็บเงินผลประโยชน์แผ่นดิน หรือเงิน อย่างหนึ่งอย่างใดที่รัฐบาลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบได้ทุกหน้าที่ทั้งในกรุงเทพฯ แลหัวเมืองมณฑลต่างๆ

๒ เมื่อเสนาบดีกระทรวงพระคลังฯ ได้ให้เจ้าพนักงานในกรมนี้ไปตรวจการเบิกจ่ายเงิน หรือการ รัชษาเงิน หรือการเก็บเงินผลประโยชน์ รายได้ ในหน้าที่หนึ่ง หน้าที่ใด ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงยอมให้ตรวจสอบได้ แต่เมื่อมีการที่ต้องสอบสวนให้ชี้แจง ข้อความประการใด ให้เจ้าหน้าที่ชี้แจงให้ทราบทุกอย่างตามที่ชอบด้วยราชการ

๓ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ดำรัสถึง กฏ ข้อบังคับ สำหรับการตรวจต่อไป เมื่อกฏ ข้อบังคับนั้น ได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาต แต่ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในกรมตรวจเงินแผ่นดิน แลเจ้าหน้าที่ที่ทำการเบิกจ่ายเงิน เก็บเงินผลประโยชน์ แลรัชษาเงินในราชการแผ่นดิน หรือเงิน อย่างหนึ่งอย่างใดที่รัฐบาลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ปฏิบัติราชการ ตามกฏ ข้อบังคับนี้ จึงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๗๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศตั้งอธิบดี กรมตรวจเงินแผ่นดิน

มีพระบรมราชโองการใน พระบาท สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรมตรวจเงิน แผ่นดิน ขึ้นใน กระทรวงพระคลังมหา
 สมบัติ สำหรับทำการ ตรวจเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำการ เบิกจ่ายเงิน
 รักษาเงิน หรือเก็บเงิน ผลประโยชน์แผ่นดินทุกหน้าที่ ทั้งใน กรุงเทพฯ
 แลหัวเมือง มณฑลต่าง ๆ แล้วนั้น บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้นาย อี. ฟลอร์โฮ เบน อธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดิน รับราชการ ผดอง
 พระเดช พระคุณ ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๗๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้
 (เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๑ กันยายน หน้า ๒๖๘)

ประกาศนำที่ราชการ แด่เปลี่ยนนาม กรมตรวจ แด่กรมสารบาญชี เปนกรมบาญชีกลาง

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า ได้ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรมตรวจเงิน แผ่นดิน ขึ้นใน กระทรวง พระคลัง ฯ
 อีกรวมหนึ่งนั้น ทรงพระราชดำริห์เห็นว่า นาม กรม แด่นำที่ ราชการ จะ ทำ
 ให้เข้าใจผิดปะปน กับกรมตรวจ แด่กรม สารบาญชีไป สมควรที่จะเปลี่ยน

นาม กรมตรวจแต่กรมตำรวจบัญชีเสียใหม่ ให้เรียกนามว่า กรมบัญชีกลาง
ตั้งแต่วันที่ ประกาศนี้ เป็นต้นไป และให้เจ้าหน้า ที่ ราชการ ของ กรม
บัญชีกลาง ไว้ให้ชัดเจน ตั้งต่อไปนี้

๑. กรมบัญชีกลาง มีหน้าที่ ราชการ รวบรวม ประมวล บัญชี
เงินได้เงินจ่าย แลเงินที่รักษาไว้สำหรับ ราชการ แผ่นดิน ทั่วไป

๒. มีหน้าที่ วางรูป การ แลแนะนำ การ บัญชี แก่เจ้าหน้าที่ ที่ทำการ
เบิกจ่าย เก็บเงิน ผลประโยชน์ แลรักษาเงิน ใน ราชการ แผ่นดิน .

๓. สอบสวน การ เบิกจ่ายเงิน ใน ราชการ แผ่นดิน ที่เจ้าหน้าที่ ต่าง ๆ
ได้เบิกจาก พระคลังให้ มี หลักฐาน แลเป็น การ สัมควร แก่ ราชการ

๔. สอบสวน แลคักเตือน เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำการเก็บเงิน ผลประโยชน์
รายได้ ของ แผ่นดิน นำส่งพระคลัง

แต่ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ดำริห้วงกฎ ข้อบังคับ
สำหรับ ราชการ ใน กรมนี้ต่อไป เนื้อ กฎข้อบังคับ นั้นได้ รับ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาต แลประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้เจ้าหน้าที่
ใน กรมบัญชีกลาง แลเจ้าหน้าที่ การ ต่าง ๆ ที่ทำการ เบิกจ่ายเงิน
เก็บเงิน ผลประโยชน์ แลรักษาเงิน ใน ราชการ แผ่นดิน ปฏิบัติราชการ
ตาม ข้อบังคับ นั้น ทั่วทุกประการ

อนึ่งกฎ ข้อบังคับ สำหรับการ เบิกจ่ายเงิน เก็บเงิน ผลประโยชน์ แล
รักษาเงิน ใน ราชการ แผ่นดิน ที่ได้ประกาศใช้ ใน ราชกิจจานุเบกษา

มาแล้วแต่เดิม ก็ให้คงใช้ไปตามเดิม แต่ประกาศนี้มีได้ ตบถ่าง
ระเบียบการ ที่เคยทำมาแล้วแต่เดิม ประการใด การสิ่งใดได้เคยปฏิบัติ
มาแล้วอย่างไร ให้คงใช้ไปตามเดิม จนกว่าจะได้ มีกฎข้อบังคับ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ครบบริบูรณ์ ทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๗๓ ในรัชกาลที่๕

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๑ กันยายน หน้า ๒๖๘)

ประกาศกำหนดเขตร์ตำบล
แลเขตร์อำเภอบางเขน กรุงเทพฯ ฯ

เจ้าพระยามรราชเสนาบดีกระทรวงนครบาล ขอประกาศให้มหาชน
ทราบทั่วกันว่า

ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศั
กราช ๒๔๕๗ มาตรา ๖ มีว่า “การกำหนดเขตร์ตำบลอำเภอในมณฑล
กรุงเทพฯ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลกำหนดได้เด็ดขาด” นั้น

บทในกรมอำเภอ รายงานว่าเขตร์อำเภอ แลเขตร์ตำบลในท้องที่ อำเภอ
บางเขน ที่ได้แบ่งไว้แล้ว ยังไม่สะดวกแก่การปกครอง จึงได้จัดการ
แบ่งเขตร์อำเภอ แลเขตร์ตำบลใหม่ มีเขตร์ติดต่อกันดังต่อไปนี้

ศาลาว่าการ นครบาล

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

12/10/2566

(ตงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

เขตวิ ทองที อำเภอบาง เชน

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลทูลศร อำเภอบาง ลาดกษ เมืองชัยภูมิ ตำบล
 หลีก หล อำเภอบาง เมือง ๆ ประทุมธานี จาก ทิศตะวันออกจรดหลีกบายเขตวิ
 เมือง ชัยภูมิบุรี กับเมือง นนทบุรี ติดข้ามปลาย คลองชั้น ที่ข้างวัดหนองใหญ่
 กิน ตาม แนว หลีก หิน เขตวิ ทนบุรีชกชดคลอง แดคณา ย้ายมา ด้วยเดิม เขตก
 ชิง ตรงไปโค้ง หลีก มุม ออก เขียง ชน ทาง ทิศเหนือ ที่ตรง คั้น นานันนหาญ
 ใจ อาก (ภู) แด หลีก มุม เขา ที่ ป้ายนา นนันนหาญใจ อาก (ภู) เขียววง
 สี่ ทิศ ตะวันตก บรรจบ จำวาง ส้มออกอง โห ตำบล ดอน เมือง กิน ตาม ผัง
 จำวาง ทิศเหนือ แดว แยก ออก จาก จำวาง ส้มออกอง กิน ตาม ผัง เหนือ ของ
 จำวาง เล็ก ที่ แยก จาก จำวาง ส้มออกอง นั้น พง เขียง ไป ทาง ทิศ ตะวันตก เขียง เหนือ
 ติด ถนน รถไฟ ผัง ตะวัน ออก จรด หลีก เขตวิ เมืองชัยภูมิบุรี กับเมืองปทุมธานี
 ติดต่อกับ เปน พรหมแดน ถิ่น แดว ข้าม ทาง รถไฟ ไป ตาม จำวาง ผัง เหนือ ออก ที่
 คลองเปรมประชากรตรงปลายคลองบ้านใหม่หักข้ามคลองเปรม โดยเส้นตรงถึง
 ที่ หลีก บาย ผัง โค ป้ายคลองบ้านใหม่ เป็น ผัง ตะวันตก ของ คลอง เปรมประชากร
 แด ซึ่ง เปน เขตวิ พรหมแดน เมือง ประทุมธานี กับเมืองนนทบุรี คือ ถิ่น เปน เขตวิ
ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลทุ่งสี่ถื่น ตำบลทุ่งสี่ถื่นห้องอำเภอบางกษตำบล
 ภาดโค่นต อำเภอบาง ลาดกษ เมือง นนทบุรี จรด ที่ หลีก บาย เขตวิ พรหมแดน
 เมือง ประทุมธานี กับเมือง นนทบุรี กิน ตาม ผัง ตะวันตก ของ คลอง เปรม
 ประชากร ไป สี่ ทิศ ไท ถึง ที่ ผัง โค คลอง บาง เชน หรือ ผัง ตะวันตก ของ
 12/10/2566
 คลอง เปรมประชากร ที่ เปน สี่ แยก แ่ง วัด เทเวระตันทวีการาม (วัด สี่ แยก
 ตอน ปลาย คลอง บาง เชน) เปน เขตวิ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบล ภูตาขาว อำเภอ บางซ้อ คือ ตำบลจรเข้บัว
 อำเภอ บางระปี จุด ที่ หลัดบาย เขตนี้ อำเภอ บางซ้อ กับ อำเภอ บางเขน ที่ฝั่ง
 วัดพระสุนทรการาม กิน มา ข้าม ตำบลอง เปรม ประชากรไป ตาม แนว
 ฝั่งใต้ ของ คลอง บางเขน คลอง บางบัว คลอง หลุมไม้ คลอง ลำมหา
 พล เข้า บรรจบ ตอน ปลาย ตำราง จักรหา ฝั่ง คว้นออก ระหว่าง เห็นวัดค
 ทุม เห็น วัดพระยาสุเรนทร์ ถึง ที่ หลัด เขตพรหมแดนอำเภอ เมือง ๆ
 มีนบุรี ติดต่อกัน กับ อำเภอ บางเขน นั้น เป็น เขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบล งามวาตวันตก อำเภอ เมือง ๆ มีนบุรี
 จาก หลัดบาย ทิศใต้ ไป สู่ ทิศเหนือ กิน ตาม แนว ตำราง จักรหา ตำราง
 เค้าปุม ตำรางหนองใหญ่ บรรจบ ปลาย ตำบลองชั้น กิน ตาม แนว ฝั่ง
 คว้น ออก ของ ตำราง ถึง หลัด เขตพรหมแดน เมือง ธัญบุรี กับ เมือง มีนบุรี
 คือ กับ นั้น เป็น เขต

๑ ตำบลตอนเมือง มี ๑๑ หมู่บ้าน แต่เป็น เขตตำบลนั้น

ทิศเหนือ ต่อตำบล หลัด หัก อำเภอ เมือง ประทุมธานี ตำบลคู คัด อำเภอ
 ตำลกลา เมือง ธัญบุรีจุดตำรางแยกจะจุดตำรางต้นออกอง แล ตำราง ต้นออกอง
 ฝั่ง เห็น หลัดบาย เขตนี้ เบื้อง หลัดเจ้าหิน ที่ นว บริษัท เป็น เขต

ทิศใต้ ต่อ ตำบล ภูตาขาว อำเภอ บางซ้อ จุด ตำบลอง บางเขน ฝั่งใต้
 เปน เขต

ทิศตะวันออก คือ ตำบล กุ่มแดง ตำบลคคลอง ถนน จุดตำบลองวังทอง
 หลาง ตำบลอง ถนน ฝั่ง คว้นตก เป็น เขต

ทิศตะวันตก คือตำบลลาดโคกนต อำเภอตลาดขวัญ ตำบลทุ่งสองห้อง
 ตำบลทุ่งสีกัน อำเภอปากเกร็ด เมือง นนทบุรี จุดตำบลอง เปรมประชากร
 ฝั่งคว้นตก เป็น เขต

12/10/2566

๒ ตำบลคลองถนน มี ๘ หมู่บ้าน แลเขตตำบลนั้น

ทิศเหนือ คือ ตำบลคูคต อำเภอตำบุงกา เมืองชัยภูมิ เขตหลักหิน
เขตบริษัท เป็นเขต

ทิศใต้ คือ ตำบลกุดแดง เขตตำบุงบอน ห้วย ตำบุงจอมแก้วฝั่งเหนือ
แลหลักเขตระหว่างตำบลคือตำบลเป็นเขต

ทิศตะวันออก คือตำบลช่อเงิน เขตตำบลวังมน้อยแลหลักเขตตำบล
เป็นเขต

ทิศตะวันตก คือตำบลคอนเมือง เขตตำบลคลองถนน ฝั่งตะวันตกแลหลัก
เขตระหว่างตำบลเป็นเขต

๓ ตำบลช่อเงิน มี ๑๐ หมู่บ้าน แลเขตตำบลนั้น

ทิศเหนือ คือตำบลคูคต อำเภอตำบุงกา เมืองชัยภูมิ เขตหลัก
หินเขตบริษัทเป็นเขต

ทิศใต้ คือตำบลถ้ำวาง เขตตำบลวังมน้อยฝั่งใต้เป็นเขต

ทิศตะวันออก คือตำบลสามวาตะวันตก อำเภอเมืองฯ มีนบุรี เขต
ปลายคลองขี้ ตำบุงหนองใหญ่ ตำบุงไก่อปุ่น ตำบุงเจ้าหว้าฝั่งตะวัน
ออกเป็นเขต

ทิศตะวันตก คือตำบลคลองถนน เขตตำบลวังมน้อยแลหลักเขตตำบล
เป็นเขต

๔ คำบดทำแรัง มี ๑๑ หมู่บ้าน แดเขตร์คำบดนั้น

ทิศเหนือ คือคำบด ฮอเงิน จดจำบริเวณใหญ่กับคำคดอง หนองผักชี
ฝั่งใต้ แดหลักเขตร์คำบดเป็นเขตร์

ทิศใต้ คือคำบดจรมเข้บว อำเภอบางกระบี่ จดคำคดอง ส่ามซาฝั่งใต้
เป็นเขตร์

ทิศตะวันออก คือคำบด ส่ามวาตวันตก ช่นกอเมือง ๆ มีนบุรี จด
สำวางจำหว่าฝั่งตะวันออกเป็นเขตร์

ทิศตะวันตก คือคำบด กบแดง จดสำวางผักกระเฉดแดงปลายสำวางหนอง
สำนักฝั่งตะวันออกเป็นเขตร์

๕ คำบดกบแดง มี ๗ หมู่บ้าน แดมีเขตร์คำบด

ทิศเหนือ คือคำบด คดอง ถนน จดสำวางบอนหมู สำวางจอมแก้ว
ฝั่งเหนือ แดหลักเขตร์คำบดเป็นเขตร์

ทิศใต้ คือคำบดจรมเข้บว อำเภอบางกระบี่ จดคำคดอง บางบัว คำคดอง
หลุมไผ่ คำคดอง ส่ามซาฝั่งใต้เป็นเขตร์

ทิศตะวันออก คือคำบดทำแรัง จดสำวางผักกระเฉด แดปลายสำวาง
หนองสำนัก ฝั่งตะวันออกเป็นเขตร์

ทิศตะวันตก คือคำบดคอนเมือง จดสำวาง คดองวังทองหลาง คดอง
ถนนฝั่งตะวันตก แดหลักเขตร์คำบดเป็นเขตร์

12/10/2566
(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ปี ๒๕๖๑)

ประกาศแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติอาวุขบับน
และเครื่องกระสุนบับน ร.ศ. ๑๓๑

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า
ตามความในข้อ ๓ มาตรา ๕ หมวดที่ ๑ แห่งพระราชบัญญัติอาวุขบับน
และเครื่องกระสุนบับน ร.ศ. ๑๓๑ มีว่า "อาวุขบับน สำหรับ การกีฬา
ซึ่งมิได้ ใช้ ดิน ระเบิด หรือยาซึ่ง คล้าย ดิน ระเบิด" ให้ยกเว้น ไม่ นับ เข้า ใน
พระราชบัญญัตินั้น

บัดนี้ทรงทราบผลของข้อพระบาทว่า มีผู้ชอบใช้ อาวุขบับน สำหรับ
การกีฬาที่มิได้ ใช้ ดิน ระเบิด หรือยาซึ่ง คล้าย ดิน ระเบิด มาก ชน ถ้า
อาวุขบับน เช่น นั้น ตก อยู่ใน พอดคจริต ก็อาจเป็นอันตรายแก่ชนทั้งหลายได้
สมควร จะให้ อาวุขบับน ชนิด นี้ รวม นับ เข้า ใน พระราชบัญญัติ อาวุขบับน และ
เครื่อง กระสุนบับน ด้วย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ มี อำนาจ ควบคุม ตรวจสอบ ได้
ตามควร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงความ
ใน พระราชบัญญัตินั้น เสีย ดังนี้

มาตรา ๑ ให้ยกเลิกความข้อ ๓ ในมาตรา ๕ หมวดที่ ๑ แห่ง
พระราชบัญญัติอาวุขบับนและเครื่องกระสุนบับน ร.ศ. ๑๓๑ นั้น เสีย ตั้งแต่
วันที่ ประกาศ นี้เป็นต้นไป

มาตรา ๒ ความในข้อ ๑ ของมาตรา ๔ หมวดที่ ๑ แห่ง
พระราชบัญญัติอาวุขบับน และเครื่อง กระสุนบับน ร.ศ. ๑๓๑ นั้น ให้เปลี่ยนแปลง

12/10/2566

พ. ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๒๖๒

ใช้ความนี้แทน “ คำว่า “ อาวุธปืน ” ให้หมายความว่าอาวุธปืนทุกชนิด รวมทั้งปืนที่ใช้ยิงได้ โดยวิธีอัตโนมัติหรือเครื่องกลอย่างใด ๆ และตลอดถึงส่วนหนึ่งส่วนใดของ อาวุธปืน นั้น ๆ ด้วย แต่ไม่กินความถึงปืนสำหรับเด็กเล่น ซึ่งไม่อาจทำอันตรายแก่บุคคลได้ ”

ประกาศมาณวันที่ ๒๙ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๘๔ ปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๒๗๖)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองท้องที่

พ. ศ. ๒๔๕๗ ในเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งมีแบบแผนการปกครอง พระราชอาณาจักร ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ในอำเภอชั้นนอกกรุงเทพฯ และหัวเมืองทั่วทุกมณฑลเทศาภิบาล เว้นแต่ในเขตอำเภอชั้นในกรุงเทพมหานคร บัดนี้ทรงพระราชมารห์เห็นว่าสมควรจะให้ใช้แบบแผนลักษณะการปกครองในพระราชบัญญัตินั้น บางส่วน บางมาตราในเขตชั้นในกรุงเทพมหานครด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ในเขตชั้นในกรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้

๒2/10/2566

กำหนดเขตจังหวัดของ

มาตรา ๑ ใน การ ที่จะ กำหนดเขต จังหวัด ทั้งปวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดม มีอำนาจที่จะกระทำได้ตามความใน มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ทุกประการ

การปกครองอำเภอ

มาตรา ๒ ระเบียบการ ปกครอง อำเภอ ให้กระทำตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หมวดที่ ๕ มาตรา ๖๒, ๖๓ ข้อ ๑-๒-๓ มาตรา ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้ว จึงทุกประการ

อำนาจหน้าที่กรรมการอำเภอ

มาตรา ๓ บรรดา อำนาจหน้าที่ กรรมการ อำเภอ ตามความที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๕๒, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘, ๘๙, ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๙๕, ๙๖, ๙๗, ๙๘, ๙๙, ๑๐๐, ๑๐๑, ๑๐๒, ๑๐๓, ๑๐๔, ๑๐๕, ๑๐๖, ๑๐๗, ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๑๐, ๑๑๑, ๑๑๒, ๑๑๓, ๑๑๔, ๑๑๕, ๑๑๖, ๑๑๗, ๑๑๘, ๑๑๙, ๑๒๐, ๑๒๑, ๑๒๒, ๑๒๓, ๑๒๔, ๑๒๕, ๑๒๖, ๑๒๗, ๑๒๘, ๑๒๙, ๑๓๐, ๑๓๑, ๑๓๒, ให้ยกมาใช้ ในหน้าที่กรรมการ อำเภอ ขึ้น ในปฏิบัตินี้ราชการ คือไป

การปกครองตำบล

มาตรา ๔ ในเวลาใด เมื่อเสนาบดีกระทรวงนครบาลพิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะให้มีผู้ปกครองตำบล ซึ่งมีอำนาจที่จะเลือกตัวได้ แก่ผู้ที่สมควรเป็นหัวหน้าปกครองตำบลนั้น จะต้องมีความตามความที่ได้อนุญาตไว้ ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒

มาตรา ๕ ให้เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงนครบาลที่จะกำหนดอำนาจและหน้าที่ผู้ปกครองตำบล อนุโลมตามความที่ได้อนุญาตไว้ในหน้าที่กำหนดผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ที่ได้ออกประการ

มาตรา ๖ ในเวลาใดเมื่อเสนาบดีกระทรวงนครบาลพิจารณาเห็นเป็นการสมควร ก็มีอำนาจที่จะสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการปกครองตำบลตามความที่ว่ามีในมาตรา ๔ นั้นได้ทุกเมื่อ

การบังคับบัญชา

มาตรา ๗ ให้อธิบดีกรมพระนครบาล เป็นผู้บังคับบัญชาการอำเภอตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยอนุเมตต์เสนาบดีกระทรวงนครบาล

มาตรา ๘ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล มีอำนาจที่จะตั้งกฎข้อบังคับสำหรับจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และถ้ากฎนั้น

ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต แต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วก็ให้ถือว่าเป็นเหมือนส่วนหนึ่งในพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๗๗๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๒๗๘)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติศขาภิบาลเมืองพิศณุโลก

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ประกาศ
ทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติจัดการ ศขาภิบาล ตามหัวเมือง
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในตำบลใด หรือ
เมืองใด เมื่อใด จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ในท้อง
ที่ ๆ จะใช้พระราชบัญญัตินี้ด้วยเป็นสำคัญนั้น

บัดนี้มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรบดินทรสุรินทรภักไชย สมุหเทศาภิบาล
สำเร็จราชการ มณฑลพิศณุโลก มีใบบอกเข้ามา ยังกระทรวงมหาดไทย
ขอให้ นำ ความทราบ บังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า เมือง
พิศณุโลก ซึ่งเป็นที่ตัว มณฑลในเวลานี้ เป็นที่ประชุมชนมาก มีบ้านเรือน
ราษฎรหนาแน่น และมีตลาด เป็นที่ ประกอบ การค้าขายเจริญขึ้น มาก
การที่มีผู้คน พดเมืองตั้ง บ้านเรือน โรงร้าน ประชุมกัน ทำมาหาเลี้ยงชีพ มาก
ขึ้นเช่นนี้ ย่อม จะกระทำ ให้เกิด การ สะสมสิ่ง ได้โครก ซึ่ง อาจเป็น เชื้อให้
เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้นได้ มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรบดินทรสุรินทรภักไชย

จึงคิดจะจัดการ ศุขาภิบาลขึ้นในเมืองพิศณุโลก เพื่อบำรุงความศุข
 สำนานแต่บ่อนกันความไร้เจ็บของราษฎรในเมืองนั้น จึงได้เชิญหัวหน้า
 พ่อค้าราษฎร พดเมือง มาประชุมชี้แจงถึงประโยชน์ที่จะจัดการ ศุขาภิบาล
 ขึ้นในเมืองพิศณุโลก พวกพ่อค้าหัวหน้าราษฎรเห็นชอบพร้อมกันว่า
 ควรจะจัดการ ศุขาภิบาลขึ้นตามพระราชบัญญัติเป็นศุขาภิบาลเมือง เพื่อ
 ให้บังเกิดความศุขสำราญแก่ราษฎรในท้องถิ่นสืบไป การที่จะจัดการ
 ศุขาภิบาลเมืองพิศณุโลกนี้เป็น การแรกตั้งขึ้นใหม่ จะจัดแค่เพียงใน
 ตำบลในเมือง แด่ตำบลบ้านคลอง ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ มีกำหนดเขตดังนี้คือ

๑. ตำบลเหนือฝั่งตะวันออกตำบลในเมือง เขตตำบลหัวรอ
 ตรงไปถึงทางรถไฟ ฝั่งตะวันตกตำบลบ้านคลองจตุรบริเวณ กรมทหาร
 กองพลที่ ๗ ตรงไปตามแนวเขตของกรมทหารถึงกำแพงเมืองเก่า
๒. ตำบลใต้ฝั่งตะวันออกตำบลในเมืองเขตวัดท่ามะพร้าวตรงไป
 ถึงริมถนนวัดจุฬามณีข้างตะวันตก ฝั่งตะวันตกตำบลบ้านคลองจตุร กำแพง
 เมืองเก่า ตรงไปตามแนวกำแพง
๓. ตำบลตะวันออกจตุรริมถนนวัดจุฬามณีข้างตะวันตกเทียบไปตามแนว
 ถนนข้างตะวันตกตลอดไปตามถนนหลังโรงพักตำรวจภูธร ถึงสี่แยก
 ถนนวัดใหม่เดี่ยวออกไปตามถนนวัดใหม่ ตรงไปข้างตะวันออกจดทาง
 รถไฟ เดี่ยวขึ้นเหนือไปตามทางรถไฟ
๔. ตำบลตะวันตกจดกำแพงเมืองเก่าไปตามแนวกำแพง

เมื่อได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทตามใบบอกฉบับนี้ ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดการศุขภิบาลในอำเภอเมือง ๆ พิษณุโลกได้ตามความประสงค์ แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเงินภาษีโรงเรือน ยานพาหนะ ค่าทำเรื่องจ้าง บรรดาที่เก็บได้ในเขตร์ศุขภิบาลให้เป็นผลประโยชน์สำหรับจ่ายใช้บำรุงการศุขภิบาลเมืองพิษณุโลกตามพระราชบัญญัติ

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๗๘๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้
 (เต็ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๒๘๑)

ประกาศ

ให้พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี

ราชเลขาธิการทรงพิทักษ์รักษาพระองค์

ให้พระยาศรีสุนทร วิจารณ์ทำการแทนราชเลขาธิการ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ว่า มหาเสวกเอก
 พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี ราชเลขาธิการ ได้ประชวร
 ลงเมื่อต้นเดือนสิงหาคม ครั้นพระอาการค่อยทุเลาแล้ว ได้นำความ
 กราบบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิทักษ์รักษา
 พระองค์มีกำหนดสี่เดือน ตามความแนะนำของแพทย์ ได้โปรดเกล้าฯ

พระราชทานพระบรมราชานุญาต แล้ว บัดนี้ได้ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า พระโรคของพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี เป็น พระโรคที่จะหายสนิทได้ช้า ทรงมีพระราชปรีวิตถถึง เป็น อัน มาก จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เลื่อน เวลา พระบรมราชานุญาต ออกไป เป็นหกเดือน เพื่อได้ทรงพักรักษาพระองค์ ให้พระโรคหายสนิท แล้วจะได้กลับเข้าทรงรับราชการ ในหน้าที่ได้ ยืน ยาว ต่อไป

ในระหว่างนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มหาเสวกโท พระยาศรีสุนทร โฉมสาร ผู้ช่วยราชเลขาธุการ รับราชการ ในหน้าที่ราชเลขาธุการ แทน ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๘๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๒๘๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

พแนกกรมสังฆการี

เรื่องจัดระเบียบพระอารามหลวง

ด้วย พระอารามหลวง อัน มี อยู่ บัดนี้ เป็น หลาย ชั้น ตาม ความ มี
 สึก ของบทกต และ ตาม ความ มี ในราชการ เช่น พระราชทานเทียนพรรษา
 ชิม หรือ ไม่ เดิม เดียว หรือ กว่า นั้น พระราชทาน บนตาคัดดี แก่ เจ้า
 พนักงาน ผู้คุม देखตัวพระ มา แต่ละคน ต่าง กัน เป็น หลวง ก็ มี เป็น ชุนก็ มี

แปด หมื่นสี่พัน สิบเจ็ด ร้อย ห้าสิบ หก พัน หก ร้อย เช่น หลวง เขียวหวัด
 ๔๐ บาท หรือ ๒๘ บาท ยังใน ตัญญาบัตร พระราชาคณะผู้ใหญ่
 จัดเป็นราชกรมหาวิหาร ราชวรวิหาร กรมหาวิหาร วรวิหาร กระทรวง
 ขรรคมการ กั้น กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ก็ได้เคยจัด ครอง หนังสือ เพื่อกระคำ
 บำรุงวัด เมื่อ ครั้ง แรกเสวยวัด แต่ไม่ได้ ใช้ ต่าง แขนงต่าง จัดตั้ง แยกกัน
 ไปก็มี ยิ่งกว่า ภายก็มี การจัด พระอาราม หลวง เป็น ชั้น เป็นมุต
 ลำคัญแห่ง การปกครอง และ การบำรุง จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้จัดระเบียบ พระอารามหลวง ชั้นใหม่ คือ

๑ วัดอันตั้งม.ตจพระเจ้าแผ่นดิน ตั้งม.ตจพระราชินี ตั้งม.ตจพระ
 ยพราช ทรงสร้าง ทรงปฏิสังขรณ์ จนเป็น ส่วน พระองค์ กิตติ ทรงใน นามท่าน
 ผู้อื่น กิตติ และ อารามอื่น พระบรมวงศ์ แล ข้าทูลละอองธุลี พระบาท ผู้ใหญ่
 สร้างปฏิสังขรณ์ ทรงรับไว้ ในความบำรุงของ แผ่นดิน กิตติ จัดเป็น
 พระอารามหลวง ฯ

๒ พระอารามหลวง แบ่งเป็น ๒ หมวด ในกรุงเทพฯ ๑ หมวด ๑
 ในหัวเมือง หมวด ๑ บั้นเป็น ชั้น เอก โท ศรี ทั้งสอง หมวด ฯ

๓ สถานที่เป็นที่ประดิษฐานพระอารามหลวง ในกรุงเทพฯ ฯ นั้น ดังนี้ :-

ก. ชั้นเอก วัดม.ตจยศจกานลำคัญ วัดม.ตจญ.พระบรมธาตุ หรือ วัดมี
 เขียววัด อย่างสูง มีเจ้าอาวาสเป็น พระราชาคณะผู้ใหญ่ ชั้นไป ฯ

จ. ชั้นโท วัดมีเขียววัด เจ้าอาวาสเป็น พระราชาคณะ สามัญ ชั้นไป ฯ

ค. ^{12/1/2536} ชั้นตรี วัดมีเขียววัด หรือ วัดสามัญ เจ้าอาวาสเป็น พระครู ชั้นสูง
 ชั้นไป ฯ

๔. เกณฑ์เป็นเครื่องจัดชั้น พระอารามหลวงในหัวเมืองชั้น ๑ ดังนี้ :-

ก. ชั้นเอก วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร หรือวัดมหาธาตุ เจ้าอาวาสเป็น พระราชาคณะ ตำแหน่งขึ้นไป ๑

ข. ชั้นโท วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร เจ้าอาวาสเป็น พระครูชั้นสูงขึ้นไป ๑

ค. ชั้นตรี วัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร วัดประจำเมือง หรือวัดสำคัญ เจ้าอาวาส เป็น พระครูชั้นต่ำขึ้นไป ๑

๕. พระอาราม ที่สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน สมเด็จพระราชินี สมเด็จพระ ยูพราช ทรงสร้าง ทรงปฏิสังขรณ์ เป็น ส่วน พระองค์ เสนาบดีหรือวิหาร ที่ ทรงสร้าง ทรงปฏิสังขรณ์ พระราชทาน เป็นเกียรติยศแก่ท่านผู้ ขึ้น ทักษะดี ถึงมากที่สุด แก่ วัดเองก็ดี ที่ ท่านผู้ขึ้นสร้าง ควร ยกย่องเกียรติยศ จัดว่า วัดมกุฏกษัตริยาราม เป็นวัดวิหาร ที่ เป็นพระอารามใหญ่โต มีของก่อสร้างใหญ่โต เป็นราชวรมหาวิหาร หรือวรมหาวิหาร ที่ไม่เจาะในเกณฑ์นี้ เป็นแต่ พระ อารามหลวง ๑ นี้เป็นเพียงลักษณะ หมายชนิด แต่ ขนาด แห่งพระอาราม หากได้หมายลำดับชั้นไม่ อยู่ในชั้นเดียวกัน มีลำดับชั้นเสมอกัน ๑

๖. ภาชนะตั้งบนฐานนิตยธรรมา เกณฑ์ จึง เป็นเจ้าอาวาสแห่งพระ อารามหลวง ชั้นนั้น ๆ ได้ มีตั้งบนฐานนิตยธรรมาจากเกณฑ์ เป็นได้แต่ผู้รับ ตำแหน่ง เว้นผู้เป็น ช่างแล้ว หรือผู้ที่โปรดให้เป็นโดยพิเศษ ๑ ผู้รับ ตำแหน่งเจ้าอาวาสชั้น ถ้อยพิทยศชั้นใด มีฐานนิตยธรรมา เจ้าอาวาสผู้ถือ พิทยศชั้นนี้ ๑

๗. เจ้าอาวาสพระอารามหลวง มีฐานานุกิตติ ตั้งฐานานุกรมสำหรับ พระอารามได้ ดังนี้ :-

ก. เจ้าอาวาสพระอารามหลวงในกรุงเทพฯ ชั้นเอก ตั้งฐานานุกรมได้ ๖ รูป คือ พระครูปลัด ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูสังฆรักษ์ ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑ ฯ

ข. เจ้าอาวาสพระอารามหลวงในกรุงเทพฯ ชั้นโท ในหัวเมืองชั้นเอกตั้งฐานานุกรมได้ ๓ รูป คือ พระปลัด ๑ พระสมุห์ ๑ พระใบฎีกา ๑

ค. เจ้าอาวาสพระอารามหลวงในกรุงเทพฯ ชั้นตรี ในหัวเมืองชั้นโท ชั้นตรีตั้งฐานานุกรมได้ ๒ รูป คือ พระสมุห์ ๑ พระใบฎีกา ๑ ถ้าแปล พระราชาคณะตั้ง พระปลัดเพิ่มขึ้นได้ อีกรูป ๑ ฯ

ง. เจ้าอาวาสผู้มีฐานันดร หรือ ตำแหน่ง ตั้งฐานานุกรมได้ มาก กว่านั้น ตั้งเพิ่มได้

๘ พระราชาคณะรองเจ้าอาวาส หรือผู้ช่วยเจ้าอาวาส ชั้นผู้ใหญ่ ตั้งฐานานุกรมได้ตามฐานันดร ชั้นสูงมียศตั้งได้ ๒ รูป คือ พระปลัด ๑ และสมุห์ ๑ เฉพาะในวัดที่อยู่ แยกวัดแต่เป็นเจ้าคณะ จะตั้งในวัดอื่นได้ อยู่ ฯ ถ้าเจ้าคณะผู้ว่าวัดนั้น เห็นว่า วัดนั้นมีฐานานุกรมพอแล้ว จะยกอนไปตั้งในวัด ยี่หมัด ชั้นคณะเดียวกันก็ได้ ฯ

๙ เจ้าอาวาสแห่งพระอารามหลวงทุกรูป รองเจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาสมีฐานันดร ตั้งแต่ พระราช ชั้นถึงขึ้นไป จัดได้รับพระราชทาน นิกายกิตติบัตรตามอัตรา ถ้าได้รับพระราชทานใหม่ที่เจ้าคณะสั่งขึ้นใหม่แล้ว เป็น อิมฉัตรทองเสมอ ถ้าวัดใด มีผลประโยชน์พอจะจ่ายได้ ให้วงกั้น จ่ายตามอัตราหลวง หรือจะเพิ่ม ชมออกก็ยกได้ ฯ

๑๐ พระอารามหลวงทุกชั้น มีไวยาวัจกรรับประทวน นอกจาก พระราชทาน เป็นพิเศษ มีบันดาคัดตั้งจำนวนตามชั้นพระอาราม ดังนี้ ๑

ก. ชั้นเอก ในกรุงเทพฯ มี ๓ ไวยาวัจกรที่ ๑ เป็นหลวง ที่ ๒ เป็นขุน ที่ ๓ เป็นหมื่น ๑

ข. ชั้นโท ในกรุงเทพฯ มี ๒ ไวยาวัจกรที่ ๑ เป็นขุน ที่ ๒ เป็นหมื่น

ค. ชั้นเอก ในหัวเมือง ที่เป็นเจดีย์สถานใหญ่ เหมือนชั้นเอก ในกรุงเทพฯ ที่เป็นวัดมกุฏกษัตริย์ เหมือนชั้นโทในกรุงเทพฯ ๑

ง. นอกจากนั้นวัดพระอารามหลวง มีบันดาคัดตั้ง เป็นหมื่น ๑

๑๑ มรรคทายกชั้น ประทวนแห่งพระอารามหลวง นับว่าเป็นไวยาวัจกรที่ ๑ มีบันดาคัดตั้งตามชั้น ๑

๑๒ ไวยาวัจกรวัด ไม่ได้รับพระราชทาน เบี้ยหวัด ตั้งแต่อดีตจะ เติงโดยสถานใด สถานหนึ่ง ๑

๑๓ พระอารามหลวง อยู่ในเกณฑ์พระราชทาน เกณฑ์ พรราชา คือ วัดในกรุงเทพฯ ทั้งปวง และวัดมีเจดีย์สถานสำคัญในหัวเมือง และวัดที่ได้รับพระราชทาน เป็นพิเศษ ๑

๑๔ พระอารามหลวง อยู่ในเกณฑ์ได้รับพระกฐินหลวง คือ วัดใน กรุงเทพฯ ทั้งปวง วัดราชวรวิหาร วัดวรวิหาร ในหัวเมือง และวัดที่พระราชทาน เป็นพิเศษ นอกจากนั้น พระราชทานให้เมืองจัดทศตนเอง หรือเปิดให้ทนายทศกาทศ ๑

นํ ๒๘๗๓

พ.ศ. ๒๔๕๘

๑๕ ภิกษุผู้มีสมณฐานันดรในวัดได้รับ พระภิกษุในหลวงบรมศาสดาได้ รับ
 พระราชทานได้รับ ๗ ภิกษุผู้จะลาสิกขาภายในจีวรภาค หรือหมิ่นตฤ
 คือแต่เพียงเดือนนี้เข้ามา ควรบอกแก่เจ้าพนักงาน จะตั้งคพระราชทาน
 ภิกษุผู้จำพรรษาแล้วแต่ครของภิกษุที่วัดอื่น ไม่ได้รับพระราชทานเฉพาะ
 บันนั้น ไม่ใช้ความผิด อธิบายว่าได้เปลี่ยนไตรจีวรแล้ว ตาม ประ
 เเพณี ของภิกษุ ๗

๑๖ พระอารามหลวงทั้งปวง มีเกียรติใช้คำพระนำอาราม วิหาร
 อุโบสถว่า พระอาราม พระวิหาร พระอุโบสถ ๗

ประกาศณวันที่ ๓๐ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

พระอารามหลวงในกรุงเทพ ๗

ชั้นเอก

ชนิดราชวรวิหาร ๔

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์

วัดสุทัศน์เทพวราราม

วัดอรุณราชวราราม

ชนิดราชวรวิหาร ๕

วัดบวรนิเวศวิหาร

วัดราชโอรสาราม

วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

พ.ศ. ๒๕๕๘

ปี ๒๐๑๕

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

รวม ๙

ชั้นโท

ชนิด ราชวรวิหาร ๒

วัดสระเกษ

วัดชนะสงคราม

ชนิด วรวิหาร ๓

วัดระฆังโฆสิตาราม

วัดกัลยาณมิตร

วัดจักรวรรดิราชาวาส์

ชนิด ราชวรวิหาร ๑๑

วัดราชบูรณะ

วัดสุวรรณาราม

วัดโมฬีโลกยาราม

วัดหงส์รัตนาราม

วัดราชสิทธิาราม

วัดประทุมคงคา

วัดบรมนิวาส์ 0/2566

วัดมกุฏกษัตริยาราม

หน้า ๒๗๕

พ.ศ. ๒๕๕๘

วัดเทพศิรินทราวาส

วัดโสมนัสวิหาร

วัดราชาธิวาส

ชินตรววิหาร ๕

วัดบพิตรพิมุข

วัดประยุรวงศาวาส

วัดพิชัยญาติการาม

วัดอนงคาราม

รวม ๒๐

๕๘
ชินตวร

ชินตวรวิหาร ๕

วัดรัชฎาธิฐาน

วัดบรมมงคล

วัดหนึ่ง

วัดประทุมวาราม

ชินตวรวิหาร ๓๑

วัดศรีสุดาราม

วัดอมรินทร์าราม

๑๒/๑๐/๒๕๖๖
วัดกุฎีการาม

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๒๗๒

วัดกษีนันท์

วัดชีโนรธาราม

วัดเศวตฉัตร

วัดทองขรรพชาติ

วัดเทวราชกุญชร

วัดเทพธิดา

วัดราชนิตดา

วัดมหารณพาราม

วัดศรีทศเทพ

วัดส้มเกลี้ยง

วัดส้มพันช่องศรี

วัดมหาพฤฒาราม

วัดศรีอโศก

วัดปรีณายก

วัดบึงผาราม

วัดตั้งขั้วกระจาย

วัดนางนอง

วัดอัมรินทร์วรศักดิ์

วัดกาญจนสิงหาสน์

วัดหริภุญไชย

วัดนพดลนรดิศ

วัดสังเขตวิเศษาราม

วัดนาคกลาง

วัดพระยาทำ

วัดอินทาราม

วัดจันทาราม

วัดราชคฤห

วัดคูหาสวรรค์

ชนิด ตำมัญ ๑๒

วัดบูรณศิริมาตยาราม

วัดตำพระยา

วัดนรนาถสุนทริการาม

วัดคฤหบดีอวต

วัดสาวดิ่งคาราม

วัดวงศ์มณีวิหาร

วัดยานนาวา

วัดทองนพคุณ

วัดโพธิ์นิมิตร

12/10/2566

วัดเวฬุราชิน

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๒๗๘

วัดปากน้ำ

วัดนางชี

รวม ๔๘

รวม พระอารามหลวงในกรุงเทพฯ ๗๖

พระอารามหลวงในหัวเมือง
ชั้นเอก

ชนิด ราชวรวิหาร ๒

วัดพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี

วัดพระปฐมเจดีย์ เมืองนครปฐม

ชนิด วรวิหาร ๒

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เมืองพิษณุโลก

วัดพระมหาธาตุ เมืองนครศรีธรรมราช ไม่มีจำนวนตั้ง

ชนิด ราชวรวิหาร ๓

วัดสุวรรณดาราราม กรุงเทพ

วัดเสนา่งนาราม กรุงเทพ

วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ กรุงเทพ

รวม ๗

ชั้นโท

ชนิด ราชวรวิหาร ๕

วัดไชยพุกขมณฑล เมืองนนทบุรี

วัดเขมาภิรตาราม เมืองนนทบุรี

วัดโพชนนทพดเสฟ

เมืองนครเขื่อนขันธ์

วัดขุมพดนิกายรวม

กรุงเก่า

วัดมหาธมณารวม

เมืองเพชรบุรี

ชนิด วรวิหาร ๑๒

วัดเฉลิมพระเกียรติ

เมืองนนทบุรี

วัดปรมัยยิกาวาส

เมืองนนทบุรี

วัดทรงธรรม

เมืองนครเขื่อนขันธ์

วัดกลาง

เมืองสมุทรปราการ

วัดพนัญเชิง

กรุงเก่า

วัดศาลาปูน

กรุงเก่า

วัดบรมวงศัศุวาราม

กรุงเก่า

วัดบัว โมก

เมืองอ่างทอง

วัดไชโย

เมืองอ่างทอง

วัดสัตตนาถบริวาร

เมืองราชบุรี

วัดคงคาราม

เมืองเพชรบุรี

วัดขัมพวันเจติยาราม

เมืองสมุทรสงคราม

รวม

ชนิด

ชนิด ราชวรวิหาร

12/10/2566

วัดกวีศราราม

เมืองฉะบุรี

ชนิดวิหาร ๗

วัดจุฬาราชวรณัฎฐาราม	เมืองสมุทรปราการ
วัดบางพระ	เมืองชลบุรี
วัดจันทวน	กรุงเก่า
วัดเขาแก้ว	เมืองสระบุรี
วัดพระนอนจักรศรี	เมืองสิงห์บุรี
วัดธรรมามูล	เมืองชัยนาทบุรี
วัดศรีสุริยวงศ์	เมืองราชบุรี

ชนิด ตามัญ ๘

วัดโปรดเกศเชษฐาราม	เมืองนครเขื่อนขันธ์
วัดน้ำพระเมรุ	กรุงเก่า
วัดคู	กรุงเก่า
วัดควนายกรังสรรค์	กรุงเก่า
วัดจิวกวยพิศ	กรุงเก่า
วัดสมุหประคัมภ์	เมืองสระบุรี
วัดเจ้าทรงทอง	เมืองลพบุรี
วัดมณัฑชดชันธ์	เมืองลพบุรี
วัดสรราชาราม	เมืองราชบุรี

รวม ๑๗

รวม พระอารามหลวง ในหัวเมือง ๔๑

ตรี เปน ๑๖๗

12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓ กันยายน หน้า ๒๘๔)

ประกาศตั้งตำแหน่งมหาดเล็กไว้ใช้

จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ ข้าราชการมหาดเล็ก รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงคำนึงถึงโบราณราชประเพณี ที่เคยมีมาแต่ปางก่อน เมื่อ ส้มเต๋จพระเจ้าแผ่นดินมีพระราชประสงค์จะทรงทำนบารุงสถถวงษ์ แห่งผู้เป็น เชื้อพระวงศ์ กัด หรือแห่งข้าทูลถองซึ่งพระบาทผู้ที่ได้รับราชการสนอง พระเดชพระคุณ ด้วย ความ ซื่อสัตย์ สุจริต จงรักภักดี ทำราชการ เป็น ประโยชน์ แก่ แผ่นดิน หรือใน พระองค์ กัด นอก จากที่พระราชทาน บำเหน็จ บำนาญแก่ ตัว บุคคล ผู้ มีความชอบนั้นด้วย ยัง ทรงพระกรุณา รับ บุตร ของ ผู้ นั้น ๆ มา ทรง ใช้ สรรย โสภิต ซิด พระองค์ เพื่อพระราชทาน โอภาส ให้ ศึกษา ราชกิจ มตะได้ พัง พระบรมราชโองการ อย่าง สนิทอีก ชั้น หนึ่ง ด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง พระราชดำริ หวัง เป็น ประเพณี อัน ดี อยู่

อีก ประการ ๑ ถึง แม้ ใน ประเทศอื่น ๆ ที่มี ส้มเต๋จ พระราชาธิบดี เป็น ประธาน แห่ง ชาติ เช่นใน ประเทศ อังกฤษ แตรดีเซีย เป็น ตัว อย่าง พระเจ้าแผ่นดิน ก็ มัก ทรง เลือ ก บุตร ผู้ มี ทรภถ ซึ่ง บิดามี ความ ชอบ ใน ราชการแผ่นดินหรือในพระองค์มา ให้ รับ ใช้ สรรย โสภิต ซิด พระองค์ ดังเคย เห็น เคย ใหญ่ ส้มเต๋จที่จะเข้ารับราชการตามตำแหน่ง น่างอื่น ๆ แล้ว ก็ ย้ายไป รับราชการ ตาม ส้มเต๋จว แก่ คุณวุฒิ ตรุณกุมาร ที่ พระเจ้าแผ่นดิน

12/10/2566

ทรงเลือกไปรับใช้ โกลด์ ซิตพระองค์ เช่นนี้ เรียกว่า "State Page"

เมื่อราชประเพณีทั้งในกรุงสยามแต่นานาประเทศที่มีทรงกันอยู่เช่นนี้ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำแหน่งมหาดเล็ก
ชั้นอีกประเภท ๑ ในกรมมหาดเล็กหลวง เรียกว่า "มหาดเล็กรับใช้"
(แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า "State Page") มีระเบียบดังต่อไปนี้

๑. มหาดเล็กรับใช้ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลือกในหมู่
นักเรียนโรงเรียน มหาดเล็กหลวง

๒. มหาดเล็กรับใช้ จัดแบ่งเป็น ๒ ชั้น คือ ชั้นใหญ่

(Senior State Page)

กับชั้นเล็ก (Junior State Page) ชั้นใหญ่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีเต็ม
และชั้นเล็กมีอายุไม่เกิน ๑๕ ปีเต็ม

๓. มหาดเล็กรับใช้ มีหน้าที่รับราชการ พิเศษต่าง ๆ ในเวต้ามังาน
พระราชพิธีและในเวลาปกติ สุดแท้แต่ อธิบดี กรมมหาดเล็ก จะ
กำหนดให้

๔. โดยปกติ มหาดเล็กรับใช้ คงอยู่ในบังคับบัญชาของ ผู้บังคับการ
โรงเรียน มหาดเล็กหลวง ในส่วน การ ศึกษาวิชาการ แต่ในส่วน หน้าที่
ราชการ ต้อง พัง บังคับบัญชา อธิบดี กรมมหาดเล็ก หรือผู้ใดผู้ ๑ ซึ่ง อธิบดี
จะได้ตั้ง แต่งไว้ ให้เป็นผู้บังคับบัญชา เป็น พิเศษ

๕. มหาดเล็กรับใช้ ไม่ได้รับพระราชทาน เงิน เดือน เป็น แต่ได้
รับพระราชทาน เครื่อง แต่งกาย สำหรับตำแหน่ง

๖. เมื่อถึงกำหนดซึ่งชนอายุแต่... และมหาดเล็กรับใช้จะต้องออก
จากตำแหน่งไปนั้น ไม่นับว่าเป็น การ เลื่อมเสียดู เกียรติคุณ ประการใด
หาได้

๗. ส่วน การ เทียบชั้นยศ มหาดเล็กรับใช้ชั้นใหญ่ เทียบชั้น
มหาดเล็กตัวรอง (หรือว่าที่นายร้อยตรีในกองทัพบก) มหาดเล็กรับใช้
ชั้นเด็ก เทียบชั้น พันจ่าเด็กชา (หรือ จ่านายสิบในกองทัพบก)

ประกาศมาณวันที่ ๒๙ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
(เต็ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๒๙๙)

ประกาศตั้งนักเรียนมหาดเล็กหลวงเป็นมหาดเล็กรับใช้

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นักเรียน มหาดเล็กหลวง ผู้มีนามต่อ
ไปนั้น เป็น มหาดเล็กรับใช้ รับราชการ ส่วนของ พระเดชพระคุณ ในตำแหน่ง
หน้าที่ แต่ บัดนี้ เป็น ต้นไป

มหาดเล็กรับใช้ชั้นใหญ่

- ๑. นายหิบบ อนุคร บุตรีนายพลโท พระยาสิทธิ์ราชเทโวไชโย
 - ๒. นายปานี่ ไกรฤกษ์ บุตรี มหาเสวกโท พระยาจักรปาณีสวัสดิ์ดิษฐ์
- มหาดเล็กรับใช้ชั้นเด็ก

๑๒/ หม่อมเจ้าหิษชากร ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปประ
พันธ์พงษ์

๒. หม่อมเจ้าดิศคามุณี ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ

๓. หม่อมราชวงศ์เฉลิมตาภา ทวีวงศ์ โอรสหม่อมเจ้ายุคลมงคลิต ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนภเชษฐ์เจ้าวงศ์ศักดิ์

๔. หม่อมหลวงปั้น มาตกุล บุตรี มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

๕. นายประดาด ตุ่ม บุตรี มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาযযাযাу ประกาศมาเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ (ลงนาม) จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม น ๒๙๙)

ประกาศให้ตั้งคลังเมืองหนองคาย

ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จัดตั้งคลังขึ้นที่เมืองหนองคาย ทำการรับจ่ายเงินแผ่นดิน เหมือนคลังเมืองมณฑลต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๗ ได้จัดตั้งคลังขึ้นที่เมืองหนองคาย ตามกระแสพระบรมราชโองการแล้ว

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ หม่อมเจ้าเนร

ดี กนแทนเส้ากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓ ตุลาคม หน้า ๓๐๐)

ประกาศแก้ข้อทราเก็บเงินค่าภาษี เรือน โรง ร้าน
 ตึก แพร แลยานพาหนะ
 ในเขตวิเศษวิภาตเมืองพิศณุโลก

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
 กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อมให้
 ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
 ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลคามหัวเมือง รัตนโกสินทร
 ศักราช ๑๒๘๗ เฉพาะในเขตตำบลในเมือง ตำบลบ้านคลอง ท้องที่อำเภอ
 เมือง ๆ พิศณุโลก ด้านเหนือฝั่งตะวันออกตำบลในเมือง เขต
 ตำบลหัวรอตรงไปถึงทางรถไฟ ฝั่งตะวันตกตำบลบ้านคลอง เขตบริเวณ
 กรมทหารกองพลที่ ๗ ตรงไปตามแนวเขตของกรมทหาร ถึงกำแพง
 เมืองเก่า ด้านใต้ฝั่งตะวันออกตำบลในเมือง เขตตำบลวัดท่ามะพร้าว ตรงไป
 ถึงริมถนนวัดจุฬามณีข้างตะวันตก ฝั่งตะวันตกตำบลบ้านคลองเขตกำแพงเมือง
 เก่าตรงไปตามแนวกำแพง ด้านตะวันออกเขตริมถนนวัดจุฬามณีข้าง
 ตะวันตก เดิมไปตามแนวถนนข้างตะวันตกตลอดไป ตามถนนหลังโรงพัก
 ตำรวจภูธร ถึงสี่แยกถนนวัดใหม่ เดียว ออกไป ตามถนนวัดใหม่ตรงไป
 ริมตะวันออกเขตทางรถไฟ เดียวขึ้นเหนือไปตามทางรถไฟ ด้านตะวันตก
 เขตกำแพงเมืองเก่าไป ตามแนวกำแพงทั้ง ๒ ฝั่ง นับเป็นเขตสุขาภิบาล
 เมืองแล้ว

มี^๕ มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรบดีสินทร์สุรินทรภูยาไชย อธิบดีศาลฎีกา
 ดำรงราชการ มณฑลพิษณุโลก มีใบบอกเข้ามาถึง กระทรวงมหาดไทย
 ขอให้ นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า
 ได้ประชุมเถกติก^๕ กรรมการลำหีบจัดการศุขาภิบาล รวม ๙ นายครบคณะ
 ของศุขาภิบาลเมือง ตาม พระราชบัญญัติแล้ว และได้ประชุมกรรมการ
 ปลุกษาหารือเห็นพร้อมกันว่า เงินภาษี เวียง โรงร้าน คัก แพ ขาน
 พาหนะ แลค่าหัวเรือจ้างนั้น ควรเก็บในอัตราดังนี้ คือ

๑. เวียง โรงร้าน คัก แพ ที่ให้เช่าเก็บ ๑๒ ชัก ๑ คับ^๕
๒. เวียง โรงร้าน คัก แพ ที่ไม่ได้ ให้เช่าทุกหลังในเขต^๕ศุขาภิบาล
 ให้เก็บเทียบตามอัตราค่าเช่า ๑๒ ชัก ๑ คับ^๕ แต่ถ้าเป็นที่อยู่
 อย่างเดียวหลัง ๑ ไม่เกินกว่า ๘ คับ^๕ ยกเว้นไม่เก็บ
๓. ค่าจดทะเบียนรถดาก^๕ ๑ คันละ ๑ บาท
๔. ค่าจดทะเบียนรถม้า ๒ คับ^๕ ๑ คันละ ๓ บาท รถม้า ๔ คับ^๕
 ๑ คันละ ๘ บาท
๕. ค่าจดทะเบียนเกวียนในเขต^๕ศุขาภิบาล หรือที่เข้ามาในเขต^๕
 ศุขาภิบาลเต็ม ๑ บั^๕ละ ๑ บาท

เมื่อได้ทรง ทราบฝ่าละอองธุลี พระบาท ตามใบบอกฉบับ^๕นี้ ทรงพระ
 ราชดำริเห็น ชอบด้วยแล้ว จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
 ให้ประกาศเก็บเงินภาษี เวียง โรงร้าน คัก แพ ขานพาหนะ แลค่าหัว
 เรือจ้าง บรรดาที่เก็บได้ ดำหรับบำรุงการศุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก มีอัตรา

หน้า ๒๔๘๗

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าสิริลักษณ์อุบลรัตนโกเศศราชกุมารี ประชุม ปรึกษาหารือร่วมกัน ซึ่งได้เข้ามา
แล้วใน ประการนี้ ตั้งแต่วันที่พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๐ ตุลาคม หน้า ๓๐๒)

ประกาศเพิ่มเติมเขตรั้วสถานีรถไฟ เมืองชุมพร

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาวงษาอนุประพิทักษ์ เสนาบดีกระทรวง
คมนาคม รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ ประกาศเพิ่มเติมมาให้ทราบทั่วกันว่า ตามความใน ประกาศพระราช
กฤษฎีกา กำหนดจัดที่ดินสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘๘ ซึ่ง มีความว่า บรรดาที่ดิน ซึ่ง อดจากศูนย์กลาง
ทางรถไฟออกไปให้กำหนด เขตรั้วข้าง ละ ๒๐ วา ถ้าเป็นที่ตั้งสถานีให้
กำหนดข้าง ละ ๔๐ วา ดังมีข้อความแจ้ง อยู่ใน ประกาศนี้ แล้ว

บัดนี้ กรั สร้าง สถานีรถไฟ เมืองชุมพร ซึ่ง ก่อตั้ง ก่อสร้าง อยู่ใน
ด้าน ตัดถนนออก แห่ง ทาง รถไฟใน เขตรั้วที่ได้กำหนดไว้ ๔๐ วา นั้น ยังหา
พอ คุ้ม ความต้อง การ ไม่ เพราะ นอกจาก สถานี ยัง จะ ต้อง ปลดสร้าง
สิ่ง อื่น ๆ ที่เป็น กิจการ ของ รถไฟ ขึ้น อีก ด้วย

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ขยาย เขตที่ ดินสถานี รถไฟกรมพร
 ออกไป นอก จาก ที่ ได้ กำหนดไว้ แล้ว ตาม หลัก กรวย ของ เจ้าพนักงาน คือ
 ด้าน ตะวันออก วัด จาก ศูนย์ กลาง ถนน ของ สถานี ออกไป ทาง เหนือ ตาม
 แนวถนน หดวง ยาว ๖ เส้น ๘๘ วา แต่ วัด จาก ศูนย์ กลาง ถนน ของ สถานี
 ไปทาง ใต้ ตาม แนว ถนน หดวง ยาว ๑ เส้น ๑๕ วา รวม ด้าน ตะวันออก
 ยาว ๘ เส้น ๑๒ วา

ด้าน ตะวันตก วัด จาก ศูนย์ กลาง ของ ถนน สถานี ตาม ทาง รถไฟ ไป ทาง เหนือ
 ยาว ๖ เส้น ๒ วา แต่ วัด จาก ศูนย์ กลาง ของ ถนน สถานี ตาม ทาง รถไฟ
 ไปทาง ใต้ ยาว ๑ เส้น ๑๐ วา รวม ด้าน ตะวันตก ยาว ๗ เส้น ๑๒ วา

ด้าน เหนือ วัด ตั้งแต่ ที่ เดิม ของ กรม รถไฟ ไป ทาง ตะวัน ออก จน จุด ถนน
 หดวง ยาว ๑๙ วา ด้าน ใต้ วัด ตั้งแต่ ที่ เดิม ของ กรม รถไฟ ไป ทาง ตะวัน ออก
 จน จุด ถนน หดวง ยาว ๔ เส้น ๑๗ วา

กับ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ ความใน ประกาศ จัดซื้อ ที่ดิน
 สร้าง ทางรถไฟ หดวง สาย ใต้ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม วันจันทร์ ที่ ๑๒๘ นั้น
 มาใช้ สำหรับ จัดซื้อ ที่ดิน นี้ ด้วย จึง ทด ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เสนาบดีไปตรวจราชการ มณฑลบุรีรัมย์

มหาอำมาตย์ตรี พระยาธวัชชัยวิจิตร

12/10/2566

ปลัดทูลฉลองของ จงนามแทน

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๐ ตุลาคม หน้า ๓๐๔)

ข้อบังคับเครื่องแต่งกายมหาดเล็กรับใช้

จางวางโท พระยาประสิทธิ์สุภัทการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งตำแหน่ง มหาดเล็กรับใช้ชั้น นั้น ยังหาได้ มีเครื่อง แต่งกาย อย่างหนึ่ง อย่างใด ให้แตกต่าง กว่านักเรียน มหาดเล็ก หลวง ขรรชมตาไม้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้กำหนด ข้อบังคับชั้น เรียกว่า ข้อบังคับเครื่อง แต่งกาย มหาดเล็กรับใช้ พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ นับเป็นส่วน ๑ แห่งพระราชกำหนดเครื่อง แต่งตัว ข้าราชการใน พระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๓ มีข้อความ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เครื่องแต่งกาย ปกติ

๑. หมวก นั้น สีน้ำตาล กลาง สีขาว ติดอกนาโอมแบบ กรม มหาดเล็กทาง ข้างขวา

๒. แผ่น กำหัดติดคอ แบบ นักเรียน มหาดเล็กหลวง และมีอักษรพระบรม นามาภิษย์ย่อ จ. ป. ร. ได้พระมหา มงกุฎเงิน ติดอย่าง มหาดเล็กประจำการ

๓. เสื้อ ผ้าสีขาว แบบราชการ

๔. ตม ตรา พระมหาพิไชย มงกุฎเงิน

๕. กางเกง สีน้ำตาล รัตโค ขอบเข้า

๖. ทุ่งเตา ตัดผ้าหรือชาว

๗. รองเท้าผูก บุตหรือชู หนึ่งตำหรือแดง

แต่ในวรรค ๒ ซึ่งว่าด้วยแผ่น กำหัย ตัดคช นน ถ้าเป็น มหาต
เด็กวัยไซซันใหม่ ให้ มี ดาว ตัดด้วย ๑ ดาว

และในวรรค ๖ วรรค ๗ ซึ่งว่าด้วยรองเท้าและทุ่งเตา ถ้าเป็น รอง
เท้าดำให้ ไซ่ถุงดำ ถ้าเป็น รองเท้าแดง ให้ ไซ่ถุงขาว รองเท้า
แดงจะไซ่ถุงดำไม่ได้เป็นอันขาด

ข้อ ๒ เครื่องแต่งกายเด็мыш์ชาว และ ครังยค์

๑. กางเกง ลักหลาด ตัดผ้าเงิน มีแถบเงิน กว้าง ๒ เซ็นคเเนเดอรั

๒. รองเท้า บุต หนึ่งตำไม่มีผูก

นอกนั้นให้แต่ง อย่างปรกติทั้งสิ้น

ข้อ ๓ เครื่องแต่งกายเด็мыш์ใหญ่

๑. หมวก ดำมเหลืองมตัดำ

๒. เสื้อลักหลาด ตัดผ้าเงิน แบบพริอกโคต ซอมมอ กำมะหัย มีตุ้ม
ปลาย ซอมมอ มีแถบเงิน ตัดทศอ ซอมมอ และ ซก

๓. เสื้ออกขาว มีแถบเงิน ตัดตาม รังคัม และ ชายเสื้อ

๔. กางเกง ลักหลาดขาว รัตไตเขาม มีเข็มอย่างกางเกง เด็мыш์มหาดเล็ก

๕. ทุ่งเตาขาว

๖. รองเท้าคือชู หนึ่งตำ มีเข็มเงิน ตัด อย่าง แบบ มหาดเล็ก

12/10/2566

ข้อ ๔ เครื่องสีโมटर

มหาดเล็กรับใช้ชั้นใหญ่มีเครื่องสีโมटर อนุโลมตามแบบเครื่องสีโมटरของข้าราชกรมมหาดเล็กทุกประการ เว้นแต่หมวกให้คงใช้หมวกหมับอย่างเครื่องแต่งตัวปรกติที่ถาดมาแล้ว ส่วนมหาดเล็กรับใช้ชั้นเล็กไม่มีเครื่องสีโมटर ทั้งนี้ให้ใช้ได้แต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๐ ตุลาคม หน้า ๓๐๖)

ข้อบังคับนำที่สำรวัดในพระราชสำนัก

พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มหาเสวกเอก เจ้าพระยาอรรคมหาธิราชบริพารในสมเด็จพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวีในรัชกาลที่ ๖ เสด็จนำบัตรพระดวงวิงรับพระบรมราชโองการใส่เกล้าได้กระหม่อมให้ตราข้อบังคับว่าด้วยนำที่สำรวัดในพระราชสำนักดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้มีนามว่า ข้อบังคับนำที่สำรวัดในพระราชสำนัก
พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เดือนตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ตั้งพนักงานสำรวัดในพระราชสำนักขึ้นพนักงานหนึ่ง ซึ่งรวม
นำที่สังกัดขึ้นในกระทรวงวัง

ข้อ ๔ ในพแนกตำรวจในพระราชสำนัก ให้มีตำรวจในพระราชสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมการในพแนก และมีผู้ช่วยกับเจ้าพนักงานประจำตามสมควร นอกจากนี้ให้มีเจ้าพนักงานในกรมกองต่าง ๆ ในพระราชสำนักซึ่งตามปรากฏในมาตรา ๕ หมวดที่ ๒ แห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัวแห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาประจำที่พแนกตำรวจ เป็นกำหนด กรมกองละ ๑ นาย เพื่อกำหน้าที่ตรวจตราทั่วไป ดังที่จะบรรยายหน้าต่อไป

ข้อ ๕ ตำรวจในพระราชสำนักมีหน้าที่ คือ

๑. มีหน้าที่ตรวจตราความประพฤติ และกิริยาธำเนียไศรยของข้าราชการในพระราชสำนักทั่วไปในเวลาที่อยู่นอกจากจังหวัดสถานที่ทำการตามปกติ แม้พบปะข้าราชการในพระราชสำนักคนใด ประพฤติ หรือ กระทำ การใด ๆ ไม่สมควรในที่สาธารณะสถาน หรือที่สัญจรไปมา ซึ่งจะเป็นเรื่อง นำมาซึ่งความเสื่อมเสียในนามข้าราชการในพระราชสำนัก เช่น เด็ดพัสัรยาเมาจนไม่ดื่มมารจะครอง สัตว์ใดก็ดี ทะเลาะ ก่อ การวิวาท ก็ดี หรือ แต่งเครื่อง แต่ง กายไม่เรียบร้อย ก็ดี ตำรวจต้อง เป็นหน้าที่ ตักเตือน ชี้แจง ว่ากล่าวให้ข้าราชการ นั้น ๆ ประพฤติให้ เป็นที่ เรียบ ร้อย สมควร แก่ กิริยาของ ผู้ ถ้าและได้ ชี้แจง ว่ากล่าว แก่ ข้าราชการ นั้น ๆ แล้วแต่ไม่เชื่อฟัง หรือ ชดชืน ก็ให้ตำรวจ มีอำนาจ ที่จะจับส่ง ข้าราชการ นั้น ๆ กลับไปยัง กรม ตาม ดังกัถ์ แล้ว และรายงานให้หัวหน้าผู้ปกครอง ทราบเพื่อได้ ลงโทษ ว่ากล่าว ตามสมควร

๒. นอกจากหน้าที่ตามธรรมเนียมที่กล่าวมานี้แล้ว ยังมีหน้าที่ทำการติดต่อกับกรมพลตระเวนเจ้าหน้าที่รักษาทั่วไป ถ้าและมีเหตุเกี่ยวข้องกับข้าราชการในพระราชสำนักโดยประการใดก็ตาม ต้องเป็นหน้าที่ระงับเหตุแล้ว และจัดการตามที่กล่าวมาแล้วโดยเต็มกำลังความสามารถที่จะทำได้

๓. มีหน้าที่ตรวจและสืบข่าวคราวเนื่องในหน้าที่ราชการในพระราชสำนักทั่วไป ซึ่งตามแต่ที่เสนาบดีกระทรวงวังจะสั่งไปตรวจเป็นบางครั้ง คราวตามที่ได้รับสมควร

ข้อ ๖ ที่สถานที่ทำการของตำรวจในพระราชสำนักนั้น ให้จัดมีสมุดสำหรับลงรายงานการตรวจประจำวันตามที่เจ้าหน้าที่ไปตรวจมาแล้วนั้นให้ทราบชัดเจนว่าในวันนั้นเจ้าหน้าที่ได้ตรวจเหตุการณที่คำบถนั้นแต่เวลานั้นถึงเวลานั้นเป็นหลักฐานลงในสมุดทุกคราวที่ตรวจแล้ว และเสนอให้กรมบัญชาการกระทรวงวังทราบเป็นรายวัน ถ้าและมีเหตุการณพิเศษซึ่งควรจจะรายงานให้เสนาบดีทราบทันทีทั้งที่ส่งรายงานด่วนให้ทราบตามครั้งคราวที่มีเหตุ

ข้อ ๗ บรรดาเจ้าพนักงานกรมต่างๆ ในพระราชสำนักทั่วไปที่จะส่งไปประจำในพเนกตำรวจในพระราชสำนักนั้น ให้เป็นหน้าที่หัวหน้ากรมต่างๆ ส่งรายงานไปให้เสนาบดีกระทรวงวังทราบตั้งแต่วันที่ประกาศใช้ข้อบังคับนี้เป็นต้นไป

กระทรวงวัง

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

12/10/2566 (ตงนาม) มหาเสวกเอก เจ้าพระยาธรรมมหาธิกรณาธิบดี

เสนาบดีกระทรวงวัง

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๓ ตุลาคม หน้า ๓๐๙)

กฎมณเฑียรบาล ว่าด้วยข้าราชการในพระราชสำนัก เพิ่มเติม

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเห็นชอบพร้อมสั่งว่า ตามที่ได้
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎมณเฑียรบาล สำหรับ ข้าราชการ
ใน พระราชสำนัก ขึ้นไว้ ก็โดย พระราช ประสงค์ จะกวดขันความประพฤติ
ของ ข้าราชการใน พระราชสำนักให้งามดีใน ที่ทุกสถาน ทั้ง ให้ มี การ
บังคับบัญชาในระหว่าง ผู้ใหญ่ผู้น้อยให้เป็น ระเบียบกัน เพื่อให้ ผู้ใหญ่ จะ
ได้ มี โอกาส ตรวจ ตรา ความ ประพฤติ ของ ผู้น้อยได้ทั่วถึง แต่ โดย เหตุ
ที่ ความ นิยม ของบุคคล บาง คนมีเกิด มี ชน ใหม่ แปลก ๆ กฎมณเฑียรบาล
ที่มี อยู่ แล้วยังไม่เพียงพอ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้า
พระยาธรรมราชาธิบดีเสนาบดีกระทรวงวังประกาศกฎมณเฑียรบาลฉบับ
เพิ่มเติม ว่า

มาตรา ๑ ตั้งแต่นี้ต่อไป ข้าราชการใน พระราชสำนัก ผู้ซึ่ง ต้อง
ปฏิบัติตามกฎมณเฑียรบาล ว่าด้วยครอบครัว แห่ง ข้าราชการในพระราชสำนัก
พ. ศ. ๒๔๕๗ ตามที่ได้บัญญัติไว้ใน หมวดที่ ๓ มาตรา ๕ จะ ทำการ
โฆษณาประกาศ ข้อ ความอย่างใด ๆ ต่อสาธารณชน เช่น ลงแจ้งความ
ใน หนังสือพิมพ์ ฤ็าประกาศไว้ ใน ที่แห่งใด ก็ดำ ก้อน ที่ จะทำเช่น นั้น
ต้องนำความร้องเรียนขออนุญาต ต่อผู้ บังคับบัญชา เมื่อได้ รับอนุญาต
แล้ว ผู้ ขออนุญาต จึงจะ นำความ นั้นออกโฆษณาได้

มาตรา ๒ ถ้าข้าราชการ ผู้ใดนำความ ที่ตนมิได้รับ อนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ออก โฆษณาให้ มีโทษซึ่งมีชัยมคณที่ดัง ที่บัญญัติไว้ ในหมวดที่ ๘ มาตรา ๔๕ (๒) แห่ง กฎมณเฑียรบาลว่าด้วย ครอบครอง แห่งข้าราชการ ในพระราชสำนัก พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้น

ประกาศมาณวันที่ ๔ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๙๙ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๑๒)

ประกาศรวมกรมพลตระเวนกับกรมตำรวจภูธร เป็นกรมเดียวกัน

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เสด็จออกโดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกัน ว่า ด้วยเดิมที แรกตั้งกรมตำรวจภูธรขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๔๓
นั้น ก็ได้ โปรดเกล้าฯ ให้ มีหน้าที่ ทำการ เป็น พลตระเวน ในหัวเมือง
ตั้ง มีแจ้งอยู่ในท้องตราพระราชสีห์ใหญ่ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๙
นั้นแล้ว การ ต่อมาภายหลังจึงโปรดเกล้าฯ ให้ตำรวจภูธรมีฐานะใน
การ พ้องร้อง ดุ โทษ อย่าง กรมทหารบก แต่ยังมีหน้าที่ ทำการ เหมือน
อย่าง พลตระเวน ซ้ำอย่าง เดิม ทรงพระราชดำริเห็นว่า ข้าราชการในหัวเมือง
สมควรจะรวบรวมมาในรัชกาลที่ ๑ ก็ยอมมีอยู่ว่า ข้าราชการในหัวเมือง
สมควรจะรวบรวมมาตั้ง ณ เจ้ากระทรวง ในกรุงเทพฯ ด้วย แลธรรมเนียม

12/10/256๕

นี้ ก็ถูกของกับแบบอย่างธรรมเนียมราชการซึ่งจัดรวมเข้าเป็นกองกลาง
ในประเทศทั้งหลาย ในปัจจุบันนี้เป็นอันมากแล้ว ทรงพระราชดำริ
เห็นว่า สมควรจะจัดการแก้ไขธรรมเนียมราชการให้ดียิ่งขึ้น จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตั้งแต่บัดนี้ ให้รวมกรมพลตระเวน แลกรมตำรวจ
เป็น กรมเดียวกัน มีอธิบดีบังคับบัญชาการงาน ทั้ง ต้องผาย แต่ ผู้เดียว
อธิบดีกรมตำรวจแลกรมพลตระเวนให้ ขึ้น อยู่ใน กระทรวงนครบาล

ข้อ ๒ ให้ยกเด็กพระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลทหารบก
ว่าด้วยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๕๕ นั้นเสีย ให้ตำรวจกรมี่ฐานะที่
ต้อง ทำ ว่า ทำ ความ ผิดผิด ติงอาญา พิจารณาใน ศาล สัตติย ยุติธรรม อย่าง
เดียวกัน กับ กรมพลตระเวน แต่ให้กรมตำรวจใช้ กฎ ว่า ด้วย การ
ตั้งอาญา ฐาน ละเมิด วินัย สำหรับ กรม พลตระเวน พ.ศ. ๒๔๕๘
ซึ่งได้ ประกาศไว้ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๓๒ ตอนที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๙
กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็น บท ข้อ บังคับ สำหรับ ลงโทษ ตำรวจ
ผู้กระทำความผิดสืบไป

ข้อ ๓ ให้ยกเด็กกรม ตำรวจ นครบาล ซึ่งได้ ให้ตั้ง ขึ้น ความ ความ
ตอน ปลาย ใน ประกาศ ตั้ง อธิบดี กรม ตำรวจ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งมี อยู่ใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๐ หน้า ๔๔๕๒
ลงวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๖

ข้อ ๔ หน้าที่ ของ ตำรวจ ใดๆ กระทำมาแล้วก่อน แลกระทำ ภาย
ใน หัว เมือง ทั้งหลาย ตาม ข้อ บังคับ สำหรับ กรม ตำรวจ ที่ได้ มี ตรา
พระราชดำริ ออกไป เป็น หลั ก ข้อ บังคับ ยืน อยู๋ อย่างไร ก็ ให้ คง อยู๋ แหม
ทุก ประการ จนกว่าจะ ได้ มี ตรา พระบรมทรงสั่งให้ ไป ให้ แก้ไข เสีย ใหม่

12/10/2566

ข้อ ๕ ตำรวจภูธรซึ่งประจำชยักดิ์ ฤาจะมีราชการต้องผ่านไป
ในหัวเมืองแห่งใด ๆ ก็ดี ให้พึงบังคับบัญชาของผู้ใหญ่ในราชการ
หัวเมืองแห่งนั้น ๆ ตามที่เคยได้พึงบังคับบัญชามาโดยที่ชอบด้วย ราชการ
เสมอเหมือนคำสั่งของผู้ใหญ่ใน กรมตำรวจภูธร

ข้อ ๖ ถ้าจะมีเหตุเกิดขึ้น ให้เห็นว่า นำที่ของตำรวจภูธรจะขาด
ตกบกพร่องฤาจะเหตุอื่น เห็นว่า การที่สมควร จะเปย อยู่ณแห่งใด ๆ ก็ดี
ฤาจะมีเหตุเกิดขึ้นให้เห็นว่า มีการขัดข้องอยู่ เพราะคำสั่งใน กรม
ตำรวจภูธร แก่งแย่งไม่ปรอง ดอง กัน กับคำสั่งของเจ้าพนักงานใน หัวเมือง
แห่งใด ๆ ก็ดี ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลปรึกษาหารือกันกับเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย แลเสนาบดีศาลาภิบาลในมณฑลที่มีเหตุเกิดขึ้นนั้น คิดอ่าน
แก้ไขเสียให้เรียบร้อยกัน แลวให้เสนาบดี กระทรวงนครบาล ทำเปยกฎข้อ
บังคับไว้ ให้เปนหลักราชการแลประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน

ข้อ ๗ ถ้าจะมีเหตุเกิดขึ้น ในการรักษาความสงบเรียบร้อย
ของบ้านเมืองไม่ใด ดี โดยเกิดมีโจรผู้ร้าย ชุกชุม ขึ้น เปน ต้น แดง แด
ปรากฏว่า จะเปน เพราะเจ้าพนักงานใน ท้องที่กับตำรวจภูธรจะขัด ทอดตระ
ฤาแก่งแย่งซึ่งกัน แลกันณที่แห่งใด ๆ ก็ดี ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แลเสนาบดีศาลาภิบาลในมณฑลแห่งนั้น ๆ ปรึกษา
หารือกัน คิดอ่านแก้ไข ความขัดข้องซึ่งจะให้เปนที่ เสียหายในราชการอยู่นั้น
ให้เปน ผลสำเร็จ ประโยชน์ การ รักษา ความ สงบ เรียบร้อย ของบ้าน เมือง ให้
ดียิ่งขึ้น

12/10/2566
ข้อ ๘ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลรวบรวมข้อบังคับอื่น เปนหลัก
ราชการ ของ กรมตำรวจภูธร ตามที่ได้ มี คราวพระราชดำริ ออกไป แต่ก่อนแล้ว

แต่คงมีข้อความที่สมควรจะใช้ ได้ ยึดต่อไป นั้น มาพิมพ์ประกาศไว้
ในราชกิจจานุเบกษาด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๓๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๗๙๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๑๔)

ประกาศตั้งกรมราชทัณฑ์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ขรรมนิยมราช การ ซึ่งจัดรวม การ อย่างเดียวกัน ให้
เข้าอยู่เป็น กรมเดียวกัน ทัดทั้ง พระราชอาณาเขต เพื่อให้ มี ข้อบังคับ
สำหรับปฏิบัติ ราชการ อย่าง นาน ให้ พรอมเพรียง เหมือน กัน ทั่วไป เป็น
ขรรมนิยม อันตั้งใช้ อยู่ใน ประเทศ ที่ หมดใน ประจุบัน นี้ แล้ว แต่เป็น
ขรรมนิยม ที่ได้เคยใช้ อยู่ใน รัชกาล ที่ ๑ ด้วย แต่ทรง พระราชดำริ ที่
เห็นว่าเป็น การ สมควร ที่จะให้ จัดการ แก่ ไข การคุมขังนักโทษ ให้ ดี ยิ่งขึ้น
จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติไว้ ดับไปดังนี้

มาตรา ๑ ตั้งตั้งขึ้นสืบไป ให้รวม การคุก กงมหันตโทษ แดลหุโทษ
กับเรือนจำทั้งหลายที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. ๑๒๖

(พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้น ขึ้นเป็น กรม หนึ่ง เรียกว่า กรมราชทัณฑ์

มีอธิบดีผู้หนึ่ง มังคัมการ กรม นั้น ขึ้น อยู่ใน กระทรวงนครบาล

มาตรา ๒ ข้อความซึ่งกล่าวไว้ใน มาตรา ๑๕ แห่ง พระราชบัญญัติ
ลักษณะเรือนจำ ร.ศ. ๑๒๐ เป็นคำอธิบาย คำเสนาบดีเจ้านายในพระราช
บัญญัตินั้นว่า คือ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
แฉเสนาบดี กระทรวงนครบาล ตาม:ชดวที่ บังคับ ดังนี้ ให้แก่ เปน
เสนาบดีเจ้านายนั้น คือ เสนาบดี กระทรวงนครบาล

มาตรา ๓ ให้พนักงาน ฝ้ายคุณากร มีอำนาจไปตรวจการ
คุมขังนักโทษ ในคุก แต่ เรือนจำ ทั้ง ปวง ได้ ตาม ประกาศ ยก ของ มหันต โษ
แฉตให้โทษไปขึ้น กระทรวงนครบาล ตั้งวันที่ ๒๘ กันยายน ร.ศ. ๑๓๐
(พ.ศ. ๒๔๕๔) แฉตามความในท้อง ตราพระราชสีห์ ตั้งวันที่ ๑๐
มิถุนายน ร.ศ. ๑๑๙ (พ.ศ. ๒๔๔๓) นั้น ทุกประการ

มาตรา ๔ บรรดา ข้อบังคับเรือนจำ สำหรับคุมขังนักโทษ ตามหัวเมือง
แต่ ตราพระราชสีห์ที่ใด มีออกไป ว่าด้วย การ ที่เกี่ยวกับ เรือนจำ นั้น
ให้คง ใช้ อยู่อย่างเดิมจนกว่าจะได้ มีตราพระบรมทรงสั่งให้ออกไปแก้ไขเสียใหม่

มาตรา ๕ ถ้าจะมี เหตุ ชัดชัด เกิดขึ้น ในการ บังคับบัญชาการ เรือน
จำก็ดี ถ้าเจ้านักงานเรือน จำจะ ทำการ แ่ง แຍ่ง อย่างไร ให้เกิดชัด ชวฉ
คือ เจ้านักงาน ผู้รักษา ท้อง ทัก คี ให้เสนาบดี กระทรวงนครบาลเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย ผู้มีหน้าที่บรรลปลูกษาหาหรือ ถิ่น คัด อาน แก่ โขเสีย
ให้ เรียบร้อย แฉทำ เปน ข้อบังคับไว้ ให้ เปน หลักการ ด้วย

มาตรา ๖ ให้เสนาบดี กระทรวงนครบาล รวบรวม ความใน ตรา
พระราชสีห์ แต่ในข้อบังคับ เรือนจำ สำหรับคุมขังนักโทษทั้ง ในกรุงแฉหัวเมืองที่
ผู้สมควรจะมี เปนหลักไว้ ใช้ สืบไปมาพิมพ์ประกาศไว้ ในราชกิจจานุเบกษาด้วย

12/10/2566 ประกาศมาณวันที่ ๑๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

เปยวันที่ ๑๗๙๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๑๗)

ประกาศกรมมหาดเล็ก

จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก รับพระบรมราชโองการ เห็นชอบเกล้าเห็นชอบ กรมหม่อม ให้ประกาศ ทราบทั่ว กัน ว่า เครื่องแต่งกายข้าราชการใน กรมมหาดเล็ก และกรมชั้น กรม ดับทบบทั้งปวงนั้น ยังห้ามมิได้ แปรตกกันให้เห็น เปนที่หมายโดยชัดเจนน้ และทั้ง เครื่องหมายทุก ๆ ชั้นก็ยังไม่ให้แต่งระเบียบเรียบร้อยอันดีไม่ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้แก้ไข แต่เพิ่มเติม เครื่องแต่งกายของกรมมหาดเล็ก และกรมชั้นกรมดับทบบทั้งปวงใหม่ ตั้งต่อไปน้

๑) ว่าด้วย หมายดีตาม เสด็จซึ่ง เปน กรม อธิบดี เครื่อง หมาย เสด็จแห่งกรมอธิบดีต่าง ๆ นั้น ให้ ใช้ ผ้าสีทาสีตามสีของ เสด็จนั้น ๆ มีขนาด กว้าง ๑ เซ็นติเมตร ถึงยี่ตรง ขวางไป ตามยาว ของ แผ่น กำมะหยี่ ที่ติด ต่อ เสด็จ นั้น

หมายดี

กรมมหาดเล็กรับใช้	คงเดิม (สีน้ำเงินสด)
กรมตรวจ	สีน้ำเงินอ่อน
กรมชาวที่	สีม่วง (เมล็ดตใหม่เปราะ)
กรมมหรศัพ	สีเขียว
กรมพระอัครราช	สีแดง

12/10/2566

๒) เครื่องแต่งกายเด็กชานัน ให้ใช้แผ่นกำมะหยี่สีน้ำเงินมีขนาด กว้าง ๔ เซ็นติเมตรครึ่งยาวไม่เกินกว่าสองเซ็นต์ถึงตะเข็บซ้าย กางเบา ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมรีปลายเฉียง มีอักษรพระบรมนามาภิไธย อ, ป, ว, พระมหามงกุฎเงินติดที่กลางแผ่นกำมะหยี่สองเนื้อ ซึ่งถ้าประจำอยู่ใน กรมใดก็ให้ติดแถบสัญลักษณ์พาดกลางหมายผู้สำเร็จแห่งที่ตนสังกัดอยู่ ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๑.

๓) พันเด็กชาตรี, โท, เอก, พันเจ้าเด็กชานัน ให้ให้เหมือน อย่างเด็กชาทุกประการ มิติดันแต่ที่แผ่นกำมะหยี่นั้นให้ติดจุดเงิน กดมครึ่ง เช่น คีเมเตอร์ตามทางด้านกว้างของแผ่นกำมะหยี่นั้น คือเด็กชาตรี ถวดเงิน ๑ เส้น เด็กชาโท ถวดเงิน ๒ เส้น เด็กชาเอก ถวดเงิน ๓ เส้น พันเจ้าเด็กชา ถวดเงิน ๔ เส้น

๔) เครื่องแต่งตัวชั้น ๓ คือ ใช้แผ่นกำมะหยี่เหมือนอย่าง ข้อ ๒ แต่มีแถบเงินกว้าง ๑ เซ็นติเมตร ขลิบริมรอบ

๕) เครื่องแต่งตัวชั้น ๒ ใช้แผ่นกำมะหยี่เหมือนข้อ ๒ แต่ ข้อ ๔ แต่เพิ่มแถบเงิน ๑ มิติเมเตอร์พาดขวางที่บนสักหลาดซึ่ง หมายดีกรมนั้น ๆ

๖) เครื่องแต่งตัวข้าราชการชั้น ๑ ให้ใช้แผ่นกำมะหยี่สีน้ำเงิน กว้าง ๔ เซ็นติเมตรครึ่ง ยาวไม่เกินกว่าสองเซ็นต์ถึงตะเข็บซ้าย กางเบา ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมรีปลายเฉียง มีแถบเงินที่บนแผ่นกำมะหยี่ มีขนาด กว้างยาวเท่ากัน แต่คงให้เห็นพนักำมะหยี่สีน้ำเงินนั้น ตามขอบนอกโดย

รอบประมาณ ๑ มิติ เม็ด เคอร์ และถ้า ประจำ อยู่ใน กรมใด ก็ ให้ มี
แถบ สีที่ หาด พาด กลาง มี ขนาด กว้าง ๑ มิติ เม็ด เคอร์ หมายถึง ตาม กรม

๗) เสื้อ เข็มยี่ ชั้น ๑, ๒, ๓, นั้น ให้ มี สีที่ หาด หมายถึง ตาม เหล่า
มี ขนาด กว้าง ประมาณ กว้าง เส้นเข็มเคอร์ยาวไปโดยรอบชั้นเสื้อ ในระหว่าง
จุดเงิน ชั้นที่ ๒ กับที่ ๓

๘) ส่วน ข้าราชการใน กรมพระอภัยราชนิ และ กรมชั้น แห่ง กรมพระ
อภัยราชนิ ให้ ใช้ เครื่อง แต่งกาย เหมือนอย่าง กรมมหาดเล็ก ผิดกัน
แต่แถบเงิน นั้นให้ เปลี่ยนใช้ เป็น แถบทอง ส่วน อัครพระบรมนามาภิไธย
จ, ป, ร, และ ดาวกุ่ม นั้น คงให้ ใช้เงิน เหมือน อย่าง กรมมหาดเล็ก

ทั้งนี้ ให้ เริ่ม ใช้ ได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ตงนาม) จางวางโท พระยาประสิทธิ์สุภการ
อธิบดี กรมมหาดเล็ก

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๑๙)

ประกาศแก้ไขระเบียบการ
 โรงเรียนข้าราชการพลเรือน
 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

นายพลเอก สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิชิตนดิโคต
 ประชานาวต แทนนายกปลัดกรมการจัดการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน
 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รับพระบรมราชโองการ
 ได้เกล้า ๆ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า ระเบียบการของโรงเรียนข้าราชการ
 พลเรือน ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่ง ทรงพระ
 กรณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราไว้ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
 มีความว่า นักเรียน ข้าราชการ พลเรือน ชั้นนี้ศึกษา ถ้าสอบไล่ได้ตาม
 หลักสูตรของโรงเรียนจะได้เป็น บัณฑิต ของสำนักในวิชาแพก นั้น ๆ เว้น
 แต่ใน พแนก กฎหมาย นักเรียน ชั้นศิษย์เคย สอบเป็น บัณฑิตได้มา
 แล้วก็ให้คง เป็นไป ตามเดิม ก่อน นั้น บัดนี้ ทรง พระราชดำรัสว่า คำว่า
 เนติบัณฑิต ซึ่ง ใช้ เป็น ชื่อ บัณฑิต ใน วิชา แพก กฎหมาย ของ โรงเรียน
 ข้าราชการพลเรือน ยังไม่เหมาะ ด้วยไป พ้อง กับ คำว่า เนติบัณฑิต ของ
 เนติบัณฑิตยสภา เป็นเหตุให้เกิด ความเข้าใจผิด เหตุ ฉนั้น คงแก้มันไป
 ให้เปลี่ยน ชื่อบัณฑิต ใน วิชา แพก กฎหมาย ของ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน
 เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต และผู้ที่จะเข้าสอบไล่ วิชาเป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต
 ก็ให้เข้าสอบไล่ได้ แต่ เฉพาะนักเรียน ชั้น นี้ดีลัด เหมือนกับ พแนกอื่น ๆ ของ
 โรงเรียน ข้าราชการ พลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๓๐๔

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
(ลงพระนาม) จักรพงษ์

แทนนายกสภากรรมการ
จัดการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๒๑)

จ่านักหอสมุด

ประกาศขยายเขตรักรงเทพพระมหานคร

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมิ่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นเกล้าเห็นคกรหม่อมดังว่า ดัชนี
 ปกครอง ท้องที่มณฑลกรุงเทพพระมหานคร ซึ่งในชั้นเดิมได้รักรวม
 หัวเมืองใกล้เคียงพระมหานคร มีเมืองประทุมธานี เมืองนนทบุรี เมือง
 นครเขื่อนขันธ์แต่เมืองสมุทรปราการเขตต์มณฑลตั้งขึ้นเป็นมณฑลหนึ่ง อยู่ใน
 ความบังคับบัญชาของเสนาบดีกระทรวงนครบาล ครั้นเมื่อความรุ่งเรือง
 แห่งพระมหานคร มีความเจริญเลื่อนออกไปในแถบทุ่งหลวง ก็ได้ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการปกครองท้องที่จังหวัดชัยบุรีแต่เมือง
 มีนบุรีขึ้นเพื่อให้ความดีความแก่อาณาประชาราษฎร์ในท้องถิ่น แด่ทุกต้อง
 ตามดัชนีปกครองพระราชอาณาจักรในครั้งนั้น บัดนี้ความเจริญ
 รุ่งเรืองแห่งพระมหานครแต่หัวเมืองที่ใกล้เคียงได้ขยายออกไปติดต่อกัน
 ยิ่งขึ้น ระบบแบบแผนชนบทธรรมนิยมราชการก็ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไข
 เพิ่มเติมเป็นลำดับมา จึงทรงพระราชดำริเห็นว่า ถึงเวลาอันสมควรแล้ว
 ที่ จะจัดการปกครองขยายเขตต์พระมหานครออกไปให้พอเหมาะแก่สะดวก
 แต่การปกครองในบัดนี้ แม้การบังคับบัญชาหัวเมืองขึ้นให้เป็น
 ระบบเดียวกันโดยตามควรแก่กาลสมัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้ยกเลิกมณฑลกรุงเทพฯ รวมท้องที่เมืองนนทบุรี เมืองมีนบุรี เมืองพระประแดง เมืองสมุทรปราการ เป็นเขตพระมหานครตั้งแต่นั้นไป กำหนดเขตตามเหนือตามแนวคลองหกวาด้ายต่างของคลองรังสิตฝั่งเหนือเป็นพรมแดนด้านเหนือ ส่วนควนคอกด้านควนออกและด้านใต้คงตามเขตเดิม ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลแต่เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยปักหมายเขตแดนหมายเขตแผนที่ไว้ให้เป็นที่ยอมรับ

มาตรา ๒ ให้ยกเมืองชัยภูมิ เมืองประทุมธานี นอกจากเขตที่ได้กำหนดเป็นพระมหานครแล้วไปตั้งเป็นหัวเมืองชั้นกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่บัดนั้นไป

ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล กับเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ปรึกษาจัดการแบ่งชั้นให้เป็นที่ยอมรับ

มาตรา ๓ ให้แบ่งเขตกรุงเทพฯ พระมหานครออกเป็นจังหวัดดังนี้ คือ กรุงเทพฯ ฝั่งควนออกตั้งเจ้าพระยา เป็นจังหวัดพระนคร กรุงเทพฯ ฝั่งควนคอกตั้งเจ้าพระยา เป็นจังหวัดธนบุรี แบ่งรอบนอกเป็นจังหวัดนนทบุรี จังหวัดมีนบุรี จังหวัดพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลจัดการกำหนดเขตท้องที่แล้วออกประกาศไว้ให้เป็นหลักฐานในราชการต่อไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๐๒๕๖ รัชกาลปัจจุบันนี้
 (เต็ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๒๓)

ประกาศกระทรวงนครบาล

เรื่องกำหนดเขตจังหวัดการปกครองกรุงเทพพระมหานคร

ด้วย ตามความในประกาศพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ขยาย
 เขตกรุงเทพพระมหานคร ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 มาตรา ๑.๒.๓. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดีกระทรวง
 นครบาล บัญหมายเขตแดนเขตกรุงเทพพระมหานคร แต่กำหนดเขต
 จังหวัดการปกครองในพระมหานครไว้ ให้เป็นหลักฐานในราชการต่อไปนั้น
 บัดนี้ขอประกาศ การกำหนดเขตจังหวัดแต่อาณาเขตนั้น เป็นเขตกรุงเทพ
 พระมหานครดังต่อไปนี้

เขตกรุงเทพพระมหานคร

ทิศเหนือต่อมณฑลกรุงเก่า ตั้งแต่คลองหม่อมเข้มตรงปลายคลองซอย
 ที่ ๒ มีหลักเนินดินเป็นแนวไป ถึง ปลายคลอง นายแซก เดียวไป
 ตามลำคลอง นายแซก นายซัง คลองตากค้อ้น คลองสามวา คลองตรง
 คลองบ้านแหลมใหญ่ ไปตามคลองบ้านแหลมใหญ่ฝั่งเหนือถึง ปลาย
 คลอง บางตะไน เดียวไป ตามลำคลอง บาง ตะไน ฝั่งเหนือ ออกด่าน้ำ
 เจ้าพระยา เดียวตาม ด่าน้ำเจ้า พระยา ฝั่ง ตะวันตก ถึง ตรง ซ้ำม ปากคลอง
 บ้านใหม่ตลาดเหนือ คัด ซ้ำม ฟาก ด่าน้ำเจ้า พระยาไป ฝั่ง ตะวันออกตาม
 ลำ คลอง บ้านใหม่ ตลาดเหนือ ฝั่ง เหนือ คลอง เปริม ประ ชากร ฝั่ง ตะวัน ออก ถึง
 สถานี หลักหก คัด เส้น ตรงไป คลองหกวา สายต่าง ฝั่ง เหนือ ถึง คลองซอย
 ที่ ๑๔ เป็น พรหม แคน คำน เหนือ

12/10/2566

ทิศตะวันออกต่อมณฑลปราจีนบุรี แต่คลองหกทางด้านซ้ายไปตามลำคลอง
 ซอยที่ ๑๔ ฝั่งตะวันตก ถึง คลอง แฉ่น แฉ่น ตรง ศาลาแดง ฝั่งขวาไปตาม
 คลอง นคร เมือง เขต ฝั่งใต้ ถึง คลอง หลวง พ่าง ฝั่งขวาไปตาม ลำคลอง
 หลวงพ่าง ฝั่งตะวันตก ถึง คลองบริเวณบุรีรัมย์ ฝั่งขวาไปตาม คลอง บริเวณ
 บุรีรัมย์ฝั่งใต้ ถึง ปากคลอง พระยาสมุทร ฝั่งขวาไปตาม ลำคลอง พระยาสมุทร
 คลอง นิยม ยাত্রา คลองฉับ คลอง บางจาก ฝั่ง ตะวันตก ถึงคลองใหญ่ ฝั่ง
 ไปตาม ลำคลองใหญ่ ฝั่ง เหนือ ตัด เส้น ตรงไป ถึง บึงอิน โอง ฝั่งขวาไป
 ตาม ลำราง ออก ทิศ อ่าว ธรรม เป็น พรหมแดน ด้าน ตะวันออก

ทิศใต้ ปักครอง อ่าว ทิศตะวันออก เขต อำนาจ กฎหมาย

ทิศตะวันตกต่อมณฑล นครไชยศรี ฝั่ง ตะวัน ออก ฝั่งขวาไปตาม ลำคลอง มหาไชย ฝั่ง เหนือ
 ถึง คลอง แฉ่นคำ ฝั่งขวาไปตาม คลอง แฉ่นคำ ฝั่ง ตะวันออก ตัด ตรงไป ถึง
 วัด หนองแวม ด้าน ตะวันตก ตัด เส้น ตรงจากวัดหนองแวม ตรง ไปถึงสี่แยก
 คลองนราภิรมย์ แต่ คลองมหาสวัสดิ์ ไปตาม ลำคลองนราภิรมย์ ฝั่ง ตะวันออก
 ถึง คลอง เจ้า วังนา ฝั่งขวาไปตาม ลำคลอง เจ้า วังนา ฝั่ง ใต้ ถึง คลอง
 พระพิมด ฝั่งขวาไปตาม ลำคลอง พระพิมด ฝั่ง เหนือ ถึงคลอง บุญศรี ฝั่ง
 ไปตาม ลำคลอง บุญศรี ฝั่ง ตะวันออก ถึง คลอง หม่อม แซ่ม ฝั่งขวาไปตาม
 ลำคลอง หม่อม แซ่ม ฝั่ง เหนือ ฝั่งขวา คลองซอย ที่ ๒ ถึง หัก เขต เนินดิน
 เป็น พรหมแดนด้านตะวันตก ใน เขต นี้ เป็น เขต กรุง เทพ พระมหานคร
 แบ่ง ออก เป็น หัก หัก ต่อ ไป นี้

๑ จังหวัด พระนคร รวม ทั้งที่ อำเภอพระราชวัง อำเภอตำราญ
 ราษฎร อำเภอพารัต อำเภอชนะสงคราม อำเภอดำมยอ ดอำเภอเมืองปราบ
 ศัตรูพ่าย อำเภอจักรวรรดิ อำเภอถัมพินชองษ์ อำเภอตำมแยก
 อำเภอบ้านทววย อำเภอบางรัก อำเภอดำรง อำเภอบางขุนพรหม อำเภอ
 ดำมเด่น อำเภอคูคิต อำเภอ นาง เติง อำเภอประแจจีน อำเภอพญาไท
 อำเภอประทุมวัน อำเภอบางซื่อ อำเภอบางเขน อำเภอบางกะปิ มีอาณา
 เขตต์ ดังนี้

ทิศเหนือ ต่อ จังหวัด นนทบุรี แต่ เมืองชัยบุรี ตั้งแต่ ด่าน้ำเจ้าพระยา
 ฝั่งตะวันออกไปตามลำคลองบาง เช่น ฝั่งใต้ ถึงคลองเปรมประชากร เดียวไป
 ตาม คลอง เปรม ประชากร ฝั่ง ตะวันออก ถึง ตรง สถานีรถไฟ หลักหก แล้ว
 คัดตรงไป ทุ่งคอง ทอดา สาย สาย ฝั่ง เหนือ ถึง คลอง ซอยที่ ๔ เป็น เขตต์
 ด้าน เหนือ

ทิศ ตะวันออก ต่อ จังหวัด มีนบุรี แต่ คลอง ซอยที่ ๔ คัดตรงไปตาม
 คลอง ตำเสาปูน คลอง ลาดบัวขาว ถึง ตำ หลด แหด เป็น เขตต์ ด้าน
 ตะวัน ออก

ทิศ ใต้ ต่อ จังหวัด พระประแดง แต่ คลอง ลาด บัวขาว ไป ตาม ตำ หลด แหด
 ตำบลน้ำ คอง บางกะจะ ฝั่ง เหนือถึงคลองแสนแสบ เดียวไปตามลำคลอง
 แต้น แต้น ฝั่ง ใต้ ถึง ทาง รถไฟ สาย ซอง นนทบุรี เดียวไป ตาม ทางรถไฟ
 สาย ซอง นนทบุรี ด้าน ตะวันออกถึงคลองหัวลำโพง เดียวไปตามคลองหัวลำโพง
 ฝั่ง ใต้ ถึง หลัก เขตต์ พนมแดนระหว่าง จังหวัด พระนคร กับ จังหวัด พระประแดง
 เดียวไปตามลำราง คัด เส้น ตรง จน ถึง คลอง บาง มะนาวไป ตามลำคลองบาง
 มะนาว ฝั่ง ตะวันตก ออกด่าน้ำ เจ้า พระยา เป็น เขตต์ ด้าน ใต้

ทิศตะวันตก คือ จังหวัด นครบุรี แต่ ปากคลอง บางมะนาว เดิม ขึ้นไป ตาม ลำน้ำ เจ้าพระยาฝั่ง ตะวันออก ถึง ปาก คลอง บางเขน ฝั่ง ไต้ เป็น เขตร์ ด่าน ตะวันตก ใน เขตร์ นี้ เป็น จังหวัด พระนคร

๒ จังหวัด นครบุรี รวม ท้องที่ อำเภอหงษาราม อำเภออมรินทร์ อำเภอบางพลัด อำเภอราชคฤห์ อำเภอบุบผาราม อำเภอบุคโด อำเภอคลังสิน อำเภอภาษีเจริญ อำเภอบางขุนเทียน อำเภอราชบุรีบูรณะ อำเภอหนองแขม มีอาณาเขตร์ ดังนี้

ทิศเหนือ คือจังหวัด นครบุรี แต่ สี่แยกคลองนราภิรมย์ ไปตามลำคลอง มหาสวัสดิ์ฝั่ง ไต้ ถึง โรงพักพุดกระแจะวน เลี้ยวคดขึ้นบกตรง ไปถึงคลอง ส่วนแดนไปตามลำคลองส่วนแดนฝั่ง ไต้ ออกคลองบางกอกน้อย เดียวขึ้นไป ตาม ลำคลอง บางกอก น้อย ฝั่งตะวันตก ถึง ตรง ปากคลองวัดพิศุฑ ศัตข้ามปาก คลองบางกอกน้อยไป ตามลำคลอง วัดพิศุฑฝั่ง ไต้ จนถึงคลองบางคำหรี เดียว ไปตาม ลำคลอง บางคำหรี ฝั่ง ตะวัน ออก จน ถึง เขตร์วัดเพลงด้าน ไต้ ศัตเส้น ตรงไป ปลาย คลอง วัดตะมุต ไปตาม ลำคลอง วัดตะมุตฝั่ง เห็น ออก ลำน้ำ เจ้า พระยา ศัตตรง ข้ามไป ฝั่ง ตะวันออก ถ้า แม่ น้ำ เจ้า พระยา ถึง ปาก คลอง บาง ซ้อน ฝั่ง ไต้ เป็น เขตร์ ด่าน เห็น

ทิศตะวันออกลือจังหวัดพระนครแลจังหวัดพระประแดง แต่ปากคลอง บางซ้อณฝั่ง ไต้ ลงไป ตาม ลำน้ำ เจ้าพระยา ฝั่ง ตะวันออกจนถึง คลองบางมะนาว ฝั่ง เห็น ศัตตรง ข้าม ลำน้ำ เจ้าพระยาไป ฝั่งตะวันตก เดียวไป ถึง ปากคลอง แงร์ร้อน เดียวเข้าคลองแงร์ร้อนไป ตาม ลำคลองบางฝั่ง ฝั่ง ตะวันออก ศัตเส้น ตรงไป ปลายคลองวัดเจ้าเมือง ไปตาม คลอง ขุด เจ้า เมืองแลคลองขวาง ฝั่ง ตะวันออกถึง คลอง บางจาก เป็น เขตร์ ด่าน ตะวันออก

12/10/2566

ทิศใต้ คือ จังหวัดลพบุรี ปรากฏ แลเขตต์ มณฑลนครไชยศรี แต่คลอง
ขวางไป ตาม ลำคลอง บางจาก ผังเหนือ ถึงคลอง หัวกระบือ เดียวไป ตาม
ลำคลอง หัวกระบือ ผังตะวันออก ถึง คลอง มหาไชย เดียวไป ตาม ลำคลอง
มหาไชย ผังเหนือ จนถึง คลอง แล้งดำ เป็น เขตต์ ด้านใต้

ทิศตะวันตก คือ เขตต์ มณฑลนครไชยศรี แต่คลองมหาไชยไปตาม
ลำคลอง แล้งดำ ผังตะวันออก ตรง ถึง วัดหนองแขมเขตต์ ด้านตะวันตก ตัดเส้น
ตรงไป ถึง ตึกแยก คลองนราภิรมย์แต่คลองมหาสวัสดิ์ เป็นเขตต์ ด้านตะวันตก
ใน เขตต์ นี้ เป็นจังหวัดธนบุรี

๓ จังหวัดนนทบุรี รวมท้องที่ อำเภอนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด
อำเภอ บางใหญ่ อำเภอ บางบัวทอง มีอาณาเขตต์ ดังนี้

ทิศเหนือต่อเขตต์มณฑลกรุงเก่าแต่เนินดินพรมแดนปลายคลองหม่อมแรม
คลองซอซัยที่ ๒ ไปตามแนวเนินดินพรมแดนถึงคลองนายแรก เดียวไป
ตาม ลำคลอง นายแรก นายซัง คลอง ตากค้อน คลองด้ามควา คลอง ตรง
คลอง บ้าน แหตมใหญ่ ผังเหนือ แล้วแยกตัดตรงไป ตาม ลำคลองบางตะไน
ผังเหนือ ออกด้านเจ้าพระยา เลียบ ด้านเจ้าพระยา ผังตะวันตกไป จนถึง
ตรงข้าม ปากคลอง บ้านใหม่ตลาดเหนือ ตัดข้าม ฟากด้านเจ้าพระยาไป
ตาม ลำคลอง บ้านใหม่ตลาดเหนือ ผังเหนือ ถึงคลองเปรมประชากร เป็นเขตต์
ด้านเหนือ/10/2566

ทิศตะวันออก ต่อจังหวัด พระนคร แต่ปลายคลองบ้านใหม่ ตลอดเนือ
 ไปตาม คลอง เปรมา ประชากร ฝั่งตะวันออก ถึง คลอง บางเขน เดียวไปตาม
 คลอง บางเขน ฝั่ง ไต้ ถึง ลำน้ำเจ้าพระยา เดียว ลำน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก
 ลงไป ถึง ปากคลอง บาง ซ้อน ฝั่ง ไต้ เป็นเขตร ์ด้าน ตะวันออก

ทิศใต้ต่อจังหวัดธนบุรี แต่ปากคลองบางซ้อ ฝั่ง ไต้ ตัดข้ามฟากลำน้ำ
 เจ้าพระยาไป ตาม ลำคลอง วัดตะมุด ฝั่งเหนือ จน ถึงเขตร ์วัดเพลง ด้าน ไต้
 ตัดตรงไปปลายคลองบางคำหรือไปตามลำคลองบางคำหรือฝั่ง ตะวันออก เดียว
 ไปตาม ลำคลอง วัด พิกุล ฝั่ง ไต้ ออก กลาง บาง กอกน้อย ตัดข้ามฟากไปตาม
 ลำคลอง บางกอกน้อย ฝั่ง ตะวันตก ถึง คลอง ส่วน แตน เดียวไป ตาม ลำคลอง
 ส่วน แตน ฝั่ง ไต้ ตัดเส้นตรงไป ถึง โรงพักพลตระเวน วิมคลองมหาสวัสดิ์ไป
 ตามลำคลองมหาสวัสดิ์ ฝั่ง ไต้ จน ถึง สี่ แยก คลองนราภิรมย์ เป็น เขตร ์ด้าน ไต้

ทิศตะวันตกคือ เขตร ์มณฑลนครไชยศรี แต่สี่แยกคลองมหาสวัสดิ์ไป ตาม
 ลำคลองนราภิรมย์ ฝั่ง ตะวันออก ถึง คลองเจ้าวัฒนา เดียวไปตาม ลำคลอง
 เจ้าวัฒนา ฝั่งตะวันออก ถึง คลอง พระพิมล เดียวไปตาม ลำคลองพระพิมล
 ฝั่งเหนือ ถึง คลองบุญศรี เดียวไป ตาม ลำคลองบุญศรี ฝั่งตะวันออก ถึง คลอง
 หม่อมแช่ม เดียวไป ตาม ลำคลองหม่อมแช่ม ฝั่งเหนือ แด คลองซ้อ ที่ ๒ ฝั่ง
 ตะวันออก ถึง เนินดินหลักเขตร ์พรมแดนเป็นเขตร ์ด้านตะวันตก ในเขต ์นี้ เป็น
 จังหวัด นครบุรี

๔ จังหวัดนครบุรี รวม ท้อง ที่ อำเภอ นครบุรี อำเภอ หนองจอก อำเภอ

12/10/2566

แสนแสบ อำเภอเจียรตัม มีอาณาเขตร ์ดังนี้

ทิศเหนือ คือ เมือง ชุมพูนบุรี แต่ คดของซอย ที่ ๔ ไปตาม ตำคดของหกวา
ซ้ายล่าง ผังเหนือ ถึง คดของซอย ที่ ๑๔ เป็น เขตวัด ด้านเหนือ

ทิศตะวันออก คือ เขตวัด มณฑลปราจีนบุรี แต่ คดของหกวา ซ้ายล่างไป ตาม
ตำคดของซอย ที่ ๑๔ ผังตะวันออก ถึง คดของ แฉ่นแฉ่น ครัง คำตาแดง เดียวไป
ตาม คดของนครเนื่องเขตวัด ผังใต้ ถึง คดของ หวดวงแพ่ง เดียวไป ตาม ตำคดของ
หวดวงแพ่ง ผัง ตะวันตก ถึง คดของ ประเวศบุรีรัมย์ ตัด ข้าม ฟากไป ถึง เขตวัด นา
หว่างคดของ ประเวศบุรีรัมย์ ผัง ใต้ ๒๕ เส้น เป็น เขตวัด ด้านตะวันออก

ทิศใต้ คือ จังหวัด สมุทรปราการ แต่ หักที่ดิน เขตวัด ห่าง จาก คดของ ประเวศ
บุรีรัมย์ ผัง ใต้ ๒๕ เส้น จนถึง คดของ สิงโต เป็น เขตวัด ด้านใต้

ทิศตะวันตก คือ จังหวัด พระประแดง และ จังหวัด พระนคร แต่ หักที่ดิน เขตวัด
ห่าง จากคดของ ประเวศบุรีรัมย์ ผัง ใต้ ๒๕ เส้นไป ตาม ตำคดของ สิงโต ผัง ตะวันตก
หัก เดียวไป ตาม ตำคดของ ชาติบัวขาว คดของ ถ้าเอาปูน ผัง ตะวันตก ตัด เส้น ตรง
ไป ถึง คดของ หกวา ซ้ายล่าง ครัง ปากคดของ ซอย ที่ ๔ เป็น เขตวัด ด้านตะวันตก
ใน เขตวัด นี้ เป็น จังหวัด มีนบุรี

๕ จังหวัด พระประแดง รวม ทั้งที่อำเภอ พระประแดง อำเภอ พระโขนง
มี อาณาเขตวัด ดังนี้

ทิศเหนือ คือ จังหวัด พระนคร แต่ ทางรถไฟ ซ้าย ซ่อนนนทบุรีไป ตาม
ตำคดของ แฉ่นแฉ่น ผัง ใต้ ถึง คดของ บางกะจะ เดียวไป ตาม ตำคดของ บางกะจะ
ตำคดของ นานนบุรี แต่ ตำคดของ หอดแหด ถึง คดของ ชาติบัวขาว ผังเหนือ เป็น เขตวัด
ด้านเหนือ

12-1072568

ทิศตะวันออก คือ จังหวัด มีนบุรี แล จังหวัด สัมทปปราการ แต่ ปากคลอง
หุดนเหลไปตาม ลำคลองลาดบัวขาว หักเลี้ยวไป ตาม ลำคลองจิง โด คลอง
บางแก้วใหญ่ ผัง ตวันตก ถึงคลองลำโรง เป็น เขต ๒๓ ตวันออก

ทิศใต้ คือ จังหวัด สัมทปปราการ แต่ ปากคลอง บางแก้วใหญ่ไป ตาม
ลำคลองลำโรง ผัง เหนือ ถึง ทาง รถไฟ สาย ปากน้ำ เลี้ยวไป ตาม ทางรถไฟ
สายปากน้ำ ตวันตก ถึง สถานีศรีพระยา เขต ๒๓ ตวันตรงไป ถึง คลอง บาง
นางเกร็ง เลี้ยวไป ตาม คลอง บางนางเกร็ง ผัง เหนือ ออกลำน้ำเจ้าพระยา
ตัด ข้ามฟากไป ตามลำคลองท่วเกวียน ผัง เหนือ ถึง คลองบางจาก ไปตามลำ
คลอง บางจาก ผัง เหนือ ถึง คลอง ขวาง เป็น เขต ๒๓ ใต้

ทิศตะวันตก คือ จังหวัด ธนบุรี แล จังหวัด พระนคร แต่คลองบางจากไป ตาม
คลองขวาง แล คลองซุดเจ้าเมือง ผัง ตวันออก ตัดเส้นตรงไป ตามลำคลองบางผิง
คลองแจรงอน ผัง ตวันออก ถึง ลำน้ำเจ้าพระยา เลี้ยวไป ตาม ลำน้ำเจ้าพระยา
ผัง ตวันตก ถึง ตรงข้าม ปากคลอง บางมะนาว ตัด ข้าม ฟาก ลำน้ำเจ้าพระยา
ไป ตาม ลำคลอง บางมะนาว ผัง ตวันตก ตัด เส้น ตรงไป ถึง หลัก เขต ๒๓ คลอง
หัวตำโพง เลี้ยวไป ตาม ลำคลองหัวตำโพง ผัง ใต้ ถึง ทาง รถไฟ สาย ช่อ
งนทวี เลี้ยวไป ตามทางรถไฟ สายช่องนทวี ตวันออก ถึงคลองแสนแสบ
เป็น เขต ๒๓ ตวันตก ใน เขต ๒๓ เป็น จังหวัด พระประแดง

๖ จังหวัด สัมทปปราการ รวม ของที่ อำเภอ สัมทปปราการ อำเภอ บางพลี
อำเภอ บางเหี้ย ๒/ มี ธนาเขต ๒๓ นี้

ทิศเหนือ ต่อจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดพระประแดง จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่เขต
 มณฑลปราจีนบุรี แต่คลองสี่ระกระบือไป ตาม ลำคลอง บางจากฝั่งเหนือ
 เดียว ปลายคลอง ทำเกวียนไปตาม ลำคลอง ทำ เกวียน ฝั่งเหนือออกถ้าน้ำเจ้า
 พระยา ตัดข้ามฟากไป ตามลำคลองบางนางเกรงฝั่งเหนือ แยกตัดเดินตรงไป
 สู่ถ้ำน้ำไฟ (สาย ปากน้ำ) สี่ระกระบือ ไปตาม ทาง รถไฟ สาย ปาก น้ำ
 ด้าน ตะวันตก ถึง คลอง ลำโรง เดียวไป ตาม ลำคลองลำโรง ฝั่งเหนือ ถึง
 คลองบางแก้วใหญ่ เดียวไปตามลำคลองบางแก้วใหญ่คลองสิงโตฝั่งตะวันตก
 ถึง หลัดเขต ห่าง จากคลองประเวศบุรีรมย์ฝั่งใต้ ๒๕ เส้น เดียวไป ตามเขต
 นาห่างจากคลองประเวศบุรีรมย์ฝั่งใต้ ๒๕ เส้นจนถึงตรงปากคลองหนองแฝง
 เดียว ขึ้นไปตาม เขตนี้ มา ถึง คลองประเวศบุรีรมย์ เดียวไปตาม ลำคลอง
 ประเวศบุรีรมย์ฝั่งใต้ ถึง คลองพระยานาคราช เป็น เขต ด้านเหนือ

ทิศตะวันออก ต่อ เขต มณฑลปราจีนบุรี แต่ คลองประเวศบุรีรมย์
 ไปตาม ลำคลองพระยานาคราช เดียวไป คลองพระยาสมุทร คลองนิม
 ยาศรา คลองตมึง คลอง บางจากฝั่งตะวันตก ถึง คลองใหญ่ เดียวไป ตาม
 ลำคลองใหญ่ฝั่งใต้ ตัดตรงไป ตาม ลำราง ฝั่งตะวันออก ถึง บึงอินโฮง ตัด
 ตรงไป ตาม ลำราง ขอกทเด้อวสยาม เป็น เขต ด้าน ตะวันออก

ทิศใต้ ปกครองเขตอ่าวสยาม ตาม เขต อำนาจ กฎหมาย

ทิศตะวันตก ต่อ มณฑลนครไชยศรี แต่เขตอ่าวสยามไปตามลำคลองรูดศิริ
 ราชวิชัยฝั่งตะวันออก ถึง คลองสี่ระกระบือเป็น เขต ด้าน ตะวันตกในเขต
 นี้ เป็น จังหวัด สมุทรปราการ

กระทรวงนครบาล

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยายมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศยกเลิกอำเภอชั้นใน ๗ อำเภอ และตั้งอำเภอชั้นในขึ้นใหม่ ๒๕ อำเภอ

เจ้าพระยามหามาตย์ เสด็จมาตั้งกระทรวงนครบาล รับพระบรมราชโองการ
ได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมดำรัสสั่งว่า ท้องที่
อำเภอชั้นในกรุงเทพพระมหานคร ซึ่งได้จัดแบ่งไว้แต่เดิมกว้างใหญ่ ในเวลานี้
มีผู้คนพลเมืองหนาแน่น สมควร จะจัดแบ่งท้องที่ตั้งการปกครองเสียใหม่
เพื่อสะดวกแก่การรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความสุขสำราญ
ของประชาชนพลเมืองในกรุงเทพพระมหานครให้ ได้ รับความสะดวกในกิจการ
ต่าง ๆ ดังนี้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยกเลิก อำเภอชั้นใน กรุง เทพ
พระมหานคร ซึ่งได้ จัด แบ่งไว้แต่เดิม ๗ อำเภอ นั้น เสีย โปรดเกล้าฯ ให้
จัด แบ่ง ท้อง ที่ การ ปก ครอง ขึ้นใหม่เป็น ๒๕ อำเภอ ชื่อนาม อำเภอ
และ กำหนดเขตที่ ท้อง ที่ ดัง ต่อไป นี้

๑ อำเภอพระราชวัง

อำเภอนี้มีเขตคือ ทิศเหนือคือ อำเภอชนะสงคราม แต่ริมด้าน
เจ้าพระยาไปตามลำคลองโรงไหมฝั่งใต้ ถึง ตาม แยก คลอง วัดเทพธิดา
มุม วัด บุรณศิริมาศยาราม ทิศขวั้นออกคือ อำเภอสำราญราษฎร์ และ
อำเภอ พหลุวิฑูรย์ แต่ ตาม แยก คลอง วัด เทพธิดา มุม วัดบุรณศิริมาศยาราม
ไปตาม ลำ คลอง ริม ถนน ราชินีฝั่งตะวันตก ถึง ปาก คลอง ตาดตาดฝั่งเหนือ

12/10/๒566

ทิศตะวันออก คือ อำเภอ บรบพราวม อำเภอ หงษารวม อำเภอ อมรินทร์ แล้วปาก
คลอง ตลาดฝั่งเหนือเดินขึ้นไปตามลำน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ถึง ปาก
คลองโรงใหม่ฝั่งใต้ ในเขตรัฐนี้ เป็นท้องที่ อำเภอ พระราชวัง

๒ อำเภอชนะสงคราม

อำเภอนมเขวฬ คือ ทิศเหนือต่ออำเภอ บางขุนพรหมระอำเภอนางเล็ง
แต่ ปากคลอง บาง ลำภูนไปตามลำคลอง บาง ลำภูฝั่งใต้ ถึง ส่าแยก คลอง
มหานาค ริมบรมบรรพต ทิศตะวันออกต่อ อำเภอ ส่ามยอด แต่ส่าแยก
คลอง มหานาค ริมบรมบรรพตไปตามลำคลอง ส่าพานหันฝั่งตะวันตก ถึง คลอง
วัดเทพธิดา ทิศใต้ต่ออำเภอ ส่าราญราษฎร์ ไปตามลำคลอง วัดเทพธิดา
ฝั่งใต้ ถึง ส่าแยก มุม วัดบูรณสิริมาศยารวม ทิศตะวันตกต่อ อำเภอ พระ
ราชวัง และ อำเภอ บางพลัด แต่ ส่าแยก มุม วัด บูรณสิริมาศยารวมไป ตาม
ลำคลอง โรงใหม่ฝั่งใต้ ออก ลำน้ำเจ้าพระยา ฝั่งขึ้นไปตาม ลำน้ำ
เจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ถึง ปากคลอง บาง ลำภู ฝั่งใต้ ในเขตรัฐนี้ เป็น
ท้องที่ อำเภอ ชนะสงคราม

๓ อำเภอ ส่าราญราษฎร์

อำเภอ นี้ มีเขตรัฐ คือ ทิศเหนือต่อ อำเภอ ชนะสงคราม แต่ ส่าแยก
คลอง มุม วัดบูรณสิริมาศยารวมไป ตาม ลำคลอง วัดเทพธิดา ฝั่งใต้ ถึง คลอง
ส่าพานหัน ทิศตะวันออกต่อ อำเภอ ส่าม ยอด แต่ คลอง วัดเทพธิดาไป ตาม
ลำคลอง ส่าพานหัน ฝั่งตะวันตก ถึง คลอง ส่าพานก่าน ทิศใต้ต่อ อำเภอ พายุรัต
แต่ คลอง ส่าพานหันไป ตาม ลำคลอง ส่าพานก่าน ฝั่งใต้ ถึง คลอง หลอด ทิศ

วันตกคืออำเภอพระราชวัง แต่คลอง ๕พาน ถ่านไปตาม ลำคลองหลอด
ฝั่งขวามือถึงคลองวัดเทพธิดามุขวัดบูรณสิริมาลาขาราม ในเขตรับ^๕ เป็น
ท้องที่อำเภอตำราญราษฎร์

๔ อำเภอพหุรัต

อำเภอนี้มีเขตรับ คือ ที่เห็นคืออำเภอตำราญราษฎร์ แต่คลอง
หลอดไปตามลำคลอง ๕พาน ถ่านฝั่งใต้ถึงคลอง ๕พานหัน ทิศขวามือออก
คืออำเภอจักรวรรดิ แต่คลอง ๕พานถ่านไปตาม ลำคลอง ๕พานหัน ฝั่ง
ขวามือถึงตำน้ำเจ้าพระยา ทิศใต้คืออำเภอบรมนาราม แต่คลอง ๕พานหัน
ฝั่งเหนือขึ้นไปตาม ตำน้ำเจ้าพระยาฝั่ง ขวามือออกถึง ปากคลอง ตลาดฝั่งเหนือ
ทิศขวามือคืออำเภอพระราชวัง แต่ปากคลอง ตลาดไป ตาม ลำคลอง ฝั่ง
ขวามือถึง คลอง ๕พานถ่าน ฝั่ง ใต้ ในเขตรับ^๕ เป็น ท้องที่ อำเภอ พหุรัต

๕ อำเภอจักรวรรดิ

อำเภอนี้มีเขตรับ คือ ที่เห็นคืออำเภอ ด้ามยอด และ อำเภอ บั้ม
ปราบศัตรูฝ่าย แต่คลอง ๕พานหันไปตาม ถนน เจริญกรุง ด้านใต้ ถึง ถนน
แปลง นาม ทิศขวามือออกคือ อำเภอ ดัมพน์ ^{๑๒/๑๐/๒๕๖๖} ฝั่ง^๕ แต่ ถนน เจริญ กรุง
ไปตาม ถนน แปลง นาม ด้าน ขวามือ และ ตาม แนว ครอบโรง กะทะ ด้าน
ขวามือถึง ตำน้ำเจ้าพระยา ทิศใต้คือ อำเภอ บรมนาราม แต่ท่าโรง กะทะ
ด้าน เหนือไป ตาม ตำน้ำเจ้าพระยา ฝั่งขวามือออก ถึง ปาก คลอง โองอ่าง ฝั่งเหนือ
ทิศขวามือคือ อำเภอ พหุรัต แต่ ปาก คลอง โองอ่าง ฝั่งเหนือไป ตามลำคลอง
๕พานหัน ฝั่ง ขวามือถึง ๕พาน ตำรังถัดศิโย ในเขตรับ^๕ เป็น ท้องที่ อำเภอ
จักรวรรดิ

๖ อำเภอสามพันพร้าว

อำเภอนี้มีเขตร์ คือ ทิศเหนือต่อ อำเภอบ่อมน้ำประจักษ์บุรี แต่ถนนแปลงนามด้านตะวันตกไปตาม ถนนเจริญกรุงด้านใต้ ถึง ถนนทรงวาด ทิศตะวันออกต่อ อำเภอสามแยก แต่ ถนน ทรงวาด ไปตาม ถนนเจริญกรุงด้าน ตะวันตก ถึง คลอง ผดุง กรุงเกษม เจริง ด้พาน พิทยเสถียร ทิศใต้ต่อ อำเภอ บางรัก และ อำเภอ บรมสาราม แต่ เจริง ด้พาน พิทยเสถียร ลงไป ตามลำคลอง ผดุง กรุง เกษมฝั่งเหนือ เดียว ขึ้นไป ตาม ลำน้ำเจ้าพระยา ฝั่ง ตะวันออก ถึง ท่าโรง กระทะ ด้าน เหนือ ทิศตะวันตกต่อ อำเภอจักรวรรดิ แต่ ท่าโรง กระทะไป ตาม ตรอกโรง กระทะ ด้าน ตะวันตก และ ถนน แปลงนาม ด้าน ตะวันตก ถึง ถนน เจริญกรุง ใน เขตร์ นี้ เป็น ท้อง ที่ ส้ม พันพร้าว

๗ อำเภอสามแยก

อำเภอนี้มีเขตร์ คือ ทิศเหนือต่อ อำเภอบ่อมน้ำประจักษ์บุรี แต่ ถนน ทรง วาดไป ตาม ถนน หัวดำโพงใน ด้าน ใต้ ถึง คลอง ผดุง กรุงเกษม ทิศ ตะวันออกต่อ อำเภอ บางรัก แต่ มุมถนน หัวดำโพงในไป ตาม ลำคลอง ผดุง กรุงเกษม ฝั่งตะวันตก ถึง เจริง ด้พาน พิทยเสถียร ทิศตะวันตกต่อ อำเภอ ส้มพันพร้าว แต่ เจริง ด้พาน พิทยเสถียร ไป ตาม ถนน เจริญกรุง ด้านตะวันตก ถึง มุม ถนน ทรงวาด ใน เขตร์ นี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ สามแยก

๘ อำเภอบ่อมน้ำประจักษ์บุรี

อำเภอนี้มีเขตร์ คือ ทิศเหนือต่อ อำเภอ นาง เติง แต่ คลอง วัด จักรวรรดิที่ราชวาศไป ตาม ลำคลอง มหานาคฝั่งใต้ ถึง ด้แยกมหานคร ทิศ

ตัวนี้ออกต่ออำเภอประทุมวัน แต่ตั้งแยก มหานาคไป ตาม ตำคลอง ผดุง
 กรุง เลขมฝั่ง ตัวนี้ตกถึง สพาน สุประวิษย์ ทิศใต้คือ อำเภอ ตำม แยก
 อำเภอสามพันของชัย อำเภอจักรวรรดิ แต่เชิง สพาน สุประวิษย์ไปตาม
 ถนน หัวตัวโพงใน ถนน เจริญ กรุง ตำบล ได้ ถึง สพาน เติมกรุง ๔๘ ทิศ
 ตัวนี้ตกคือ อำเภอ ตำมยอ แต่ สพาน เติมกรุง ๔๘ ถนน เจริญ กรุงไป
 ตาม คลอง วัดจักรวรรดิราชาวาสฝั่งตัวนี้ตกถึง คลอง มหานาค ในเขตรัน
 เป็น ท้อง ที่อำเภอ บ่อมปราบจักรพ่าย

๙ อำเภอตำมยอ

อำเภอ นมเขตร คือ ทิศเหนือคือ อำเภอ นางเล็ง แต่ ตำมแยก มหานาค
 ริมบรมบรรพตไป ตาม ตำคลอง มหานาค ฝั่งใต้ ถึง คลอง วัดจักรวรรดิ
 ราชาวาส ทิศตัวนี้ออกต่อ อำเภอ บ่อมปราบจักรพ่าย แต่ ปาก คลอง
 วัดจักรวรรดิราชาวาส มาตาม คลอง วัด จักรวรรดิราชาวาสฝั่งตัวนี้ตกถึง
 สพาน เติมกรุง ๔๘ ถนน เจริญ กรุงทิศใต้คือ อำเภอ จักรวรรดิ แต่เชิง
 สพาน เติมกรุง ๔๘ ไปตามถนน เจริญ กรุง ตำบล ได้ ถึง สพาน ตำรังสถิตย์
 ทิศตัวนี้ตกต่อ อำเภอ พายุรักอำเภอ ตำรายาษฎร์ อำเภอ ชนระดังคราม
 แก่ สพาน ตำรังสถิตย์ ไป ตาม ตำคลอง สพานหิน ฝั่งตัวนี้ ตก ถึง ตำมแยก คลอง
 มหานาค ริมบรมบรรพต ในเขตรัน เป็น ท้อง ที่อำเภอ ตำม ยอ

๑๐ อำเภอ นางเล็ง

อำเภอ นมเขตร คือ ทิศเหนือคือ อำเภอ ดุสิต แต่ คลอง ข้างวัด มกุฏ
 กระษัตริย์ารามไป ตาม ตำคลอง ผดุง กรุง เลขมฝั่ง ได้ จน ถึง สพาน จตุรภักดิ์

ทิศวันออก คือ อำเภอ ตีเหล็ก แต่ ฉพาน เจตุภักตร์ ไปตาม ลำคลอง ผดุง
 กรุงเกษม ฝั่งตะวันตก ถึงสี่แยก มหานาค ทิศใต้ คือ อำเภอ ตำบลดอน และ อำเภอ
 บ่อหมบราบ ศักดิ์พวย แต่ สี่แยก มหานาค ไปตาม ลำคลอง มหานาค ฝั่งใต้ ถึง
 สามแยก มหานาค ริมบรมบรรพท ทิศวันออก คือ อำเภอ ชะเล้งคราม แต่
 สามแยก มหานาค ริมบรมบรรพท ไปตาม ลำคลอง บาง ลำภูม ฝั่ง ตะวันตก ถึง
 ปากคลอง วัด ศรีศรัทธา เที่ยงไป ตาม ลำคลอง วัดศรีศรัทธา ฝั่ง ใต้ คัดตรง
 ไปตาม เสาศรี โรง เรือน นายร้อย นัธยม ตาม ตะวันตก ออก คลอง ข้าง วัด
 มกุฏกระษัตริยาราม จุด คลอง ผดุง กรุง เกษม ใน เสาศรี นี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ
 นาง เติ้ง

๑๑ อำเภอบางขุนพรหม

อำเภอ นิมิ เสาศรี คือ ทิศเหนือ คือ อำเภอ ตำบลดอน แต่ ริม ตำน้า
 เจ้าพระยา ไปตาม ลำ คลอง ผดุง กรุง เกษม ฝั่ง ใต้ ถึง คลอง ข้าง วัด มกุฏ กระ
 ษัตริยาราม ทิศวันออก คือ อำเภอ นาง เติ้ง แต่ คลอง ผดุง กรุง เกษม ไป
 ตาม ลำคลอง ข้าง วัด มกุฏกระษัตริยาราม ฝั่งเหนือ ตรงไป ตาม เสาศรี โรง เรือน
 นายร้อย นัธยม ตาม ตะวันตก คัดไป ตาม คลอง วัด ศรี ศรัทธา ฝั่ง ใต้ ไป ขอ
 คลอง บาง ลำภูม ทิศใต้ คือ อำเภอ ชะเล้งคราม แต่ ปาก คลอง วัด
 ศรีศรัทธา ไป ตาม ลำคลอง บางลำภูม ฝั่ง ใต้ ถึง ตำน้า เจ้าพระยา ทิศวันตก
 คือ อำเภอ บางพลัด แต่ ปาก คลอง บาง ลำภูม ไปตาม ตำน้า เจ้าพระยา
 ฝั่ง ตะวันออก ถึง ปาก คลอง ผดุง กรุง เกษม ฝั่ง ใต้ ใน เสาศรี นี้ เป็น ท้อง ที่
 อำเภอ บางขุนพรหม

๑๒ อำเภอสามเสน

อำเภอสามเสน คือ ทิศเหนือต่ออำเภอบางซื่อ แต่ริมด้านหน้าเจ้าพระยา
 เข้าไปตาม ท่าคลอง สามเสนฝั่งใต้ ถึง ปากคลอง รวงเงิน ฝั่ง ตะวันตก ทิศ
 ตะวันตกต่อ อำเภอ ดุสิต แต่ ปากคลอง สามเสน เข้าไป ตาม ท่าคลอง รวงเงิน
 ฝั่ง ตะวันตก ถึง ถนน ซางฮั้ว เดียว ไป ตาม ถนน ซางฮั้ว ออก ด่าน ใต้ ถึง มุม
 กำแพง พระ ราชวัง ส่วนดุสิต เดียว ไป ตาม พระราชวัง ส่วน ดุสิต ด้านตะวันตก
 ริม ถนน สามเสน ถึง ถนน ไบพร เดียว ไป ตาม ถนน ไบพร ด้าน เหนือ ถึง
 คลอง เม่งเส็ง เดียว ไป ตาม คลอง เม่งเส็ง ฝั่ง ตะวันตก ออก คลอง ผดุงกรุงเกษม
 ทิศ ใต้ ต่อ อำเภอ บาง ซุ่ม พรหม แต่ ปาก คลอง เม่งเส็ง ไป ตาม คลอง ผดุง
 กรุงเกษม ฝั่ง ใต้ ถึง ด้านหน้าเจ้าพระยา ทิศ ตะวันตก ต่อ อำเภอ บางพลัด แต่
 ปากคลอง ผดุง กรุง เกษม ฝั่ง ใต้ ขึ้น ไป ตาม ด้าน หน้าเจ้าพระยา ฝั่ง ตะวัน ออก ถึง
 ปากคลอง สามเสน ฝั่ง ใต้ ใน เขต ตรี เป็น ของ ที่ อำเภอ สามเสน

๑๓ อำเภอดุสิต

อำเภอสามเสน คือ ทิศเหนือต่ออำเภอ บางซื่อ แต่ปากคลอง รวงเงิน
 ฝั่ง ตะวันตก ไป ตาม ท่าคลอง สามเสน ฝั่ง ใต้ ถึง ทางรถไฟ ซ้าย เหนือ ด้าน ตะวันตก
 ทิศ ตะวันออก ต่อ อำเภอ พญาไท และ อำเภอ ประแจจีน แต่ คลอง สามเสน ไป
 ตาม ทาง รถไฟ ซ้าย เหนือ ด้าน ตะวันตก ถึง คลอง บางกระบือ (คลองมหานคร)
 ทิศ ใต้ ต่อ อำเภอ ประทุมวัน และ อำเภอ นางเลิ้ง แต่ ทาง รถไฟ ซ้าย เหนือ
 ไป ตาม ท่าคลอง บางกระบือ (คลองมหานคร) ฝั่ง ใต้ ถึง ดัแยก มหานคร
 เดียว ขึ้น ตาม ท่าคลอง ผดุง กรุง เกษม ฝั่ง ตะวัน ตก ไป ถึง ปากคลอง เม่ง เส็ง

12/10/2566

ทิศตะวันตก คือ อำเภอ สามเสน แต่ คดของ ผดุง กรุง เกษม เข้าไป ตาม ตำคลอง
 เม่งเต็ง ฝั่ง ตะวัน ตก ถึง ถนน ไบพร เดียวไป ตาม ถนน ไบพร ด้าน เหนือ ถึง
 มุม กำแพง พระราชวัง ส่วน ดุสิต ริม ถนน สามเสน เดียว ข้าม ริม กำแพง
 พระราชวัง ส่วน ดุสิต ด้าน ตะวันตก ถึง ถนน ซ่างฮั่น นอก เดียว ตาม ถนน
 ซ่างฮั่นนอก ด้าน ใต้ ไป ถึง ตำคลอง รวงเงิน เดียว ตาม ตำคลอง รวงเงิน
 ฝั่ง ตะวันตก ถึง คดของ สามเสน ใน เขตนี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ ดุสิต

๑๔ อำเภอพญาไท

อำเภอ นี้ มี เขตนี้ คือ ทิศเหนือ คือ อำเภอ บางซื่อ แล้ว ทาง รถไฟ
 สาย เหนือ ไป ตาม ตำคลอง สามเสน ฝั่ง ใต้ ถึง คดของ บาง กระสัน ฝั่ง ตะวันตก
 ทิศ ตะวันออก คือ อำเภอ บางกระบือ แต่ คดของ สามเสน เข้าไป ตาม ตำคลอง
 บางกระสัน ฝั่ง ตะวันตก ถึง ทาง รถไฟ สาย ตะวันออก ทิศ ใต้ คือ อำเภอ ประ
 แจจัน แต่ คดของ บางกระสัน เข้าไป ตาม ทาง รถไฟ สาย ตะวันออก ด้าน เหนือ
 ถึง สพาน ยมราช ทิศ ตะวันตก คือ อำเภอ ดุสิต แต่ สพาน ยมราช ไป ตาม ทาง
 รถไฟ สาย เหนือ ด้าน ตะวันตก ถึง คดของ สามเสน ใน เขตนี้ เป็น ท้อง ที่
 อำเภอ พญาไท

๑๕ อำเภอประแจจัน

อำเภอ นี้ มี เขตนี้ คือ ทิศเหนือ คือ อำเภอ พญาไท แต่ สพาน ยมราช
 ไป ตาม ทาง รถไฟ สาย ตะวันออก ด้าน เหนือ ตรง ย่าน ถนน ดวงตะวัน ถึง คดของ
 บางกระสัน ทิศ ตะวันออก คือ อำเภอ บางกระบือ แต่ ทาง รถไฟ สาย ตะวันออก
 ไป ตาม ตำคลอง บาง กระสัน ฝั่ง ตะวันตก ถึง คดของ แฉ่นแฉับ ทิศ ใต้ คือ อำเภอ
 ประทุมวัน แต่ ปลายคดของ บางกระสัน มา ตาม ตำคลอง แฉ่นแฉับ ฝั่ง ใต้ ถึง

ทาง รถไฟ สาย เหนือ ทิศตะวันตก คือ อำเภอ ดุสิต แต่ คลอง บาง กระบี (คลองมหานาค) ไป ตาม ทาง รถไฟ สาย เหนือ ด้านตะวันตก ถึงสะพานยมราช ใน เขตนี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ ประจักษ์

๑๖ อำเภอประทุมวัน

อำเภอ นิมิต์เขตนี้ คือ ทิศเหนือ คือ อำเภอ ดุสิต และ อำเภอ ประจักษ์ แต่ ตั้งแยก มหานครไป ตาม ลำคลอง แล่นแลบฝั่งใต้ ถึงทาง รถไฟไปรษณีย์ ทิศตะวันออก คือ อำเภอ พระโขนง จังหวัด พระ ประแดง แต่ คลอง แล่นแลบ ไปตาม ทาง รถไฟ สาย ซอง นนทบุรี ด้าน ตะวันออก ถึง คลอง หัวลำโพง ทิศใต้ คือ เขต อำเภอ พระ โขนง จังหวัดพระประแดง และอำเภอ ตำพร อำเภอ บางรัก แต่ ทาง รถไฟ สาย ซอง นนทบุรี ไป ตาม ลำคลอง หัวลำโพง ฝั่ง ใต้ ถึง คลอง ผดุง กรุงเกษม ทิศตะวันตก คือ อำเภอ บ่อมปราบ ศักดิ์พราย แต่ ปากคลอง หัวลำโพง ไปตาม ลำคลอง ผดุง กรุงเกษม ฝั่ง ตะวันตก ถึง ตั้งแยก มหานคร ใน เขตนี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ ประทุมวัน

๑๗ อำเภอบางรัก

อำเภอ นิมิต์เขตนี้ คือ ทิศเหนือ คือ อำเภอ ประทุมวัน แต่ ปากคลอง หัวลำโพงไป ตาม ลำคลอง หัวลำโพง ฝั่ง ใต้ ถึง ปากคลอง สัตตม ทิศใต้ คือ อำเภอ ตำพร แต่ คลอง หัวลำโพงไม่ ตาม ลำคลอง สัตตม ฝั่ง เหนือ ถึง คลอง บางรัก เลี้ยวไป ตาม ลำคลอง บางรัก ฝั่ง เหนือ ถึง ท่าหน้าเจ้าพระยา ทิศตะวันตก คือ อำเภอ บรมหาราม แต่ ปากคลอง บางรัก ขึ้นไป ตาม ท่าหน้าเจ้าพระยา ฝั่ง ตะวันออก ถึง ปากคลอง ผดุงกรุงเกษม ไป ตาม ลำคลอง ผดุง ฝั่ง เหนือ ถึง ปากคลอง หัวลำโพง ในเขตนี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ บางรัก

๑๘ อำเภอตำบอง

อำเภอ นิมเขตร คือ ทิศเหนือ ต่อ อำเภอบางรัก และ อำเภอ ประทมนวัน
 แต่ ปากคลองบางรักเข้าไปตามลำคลองบางรักและคลองสี่ตมฝั่งเหนือ ถึงคลอง
 หัวลำโพง แล้วไป ตาม ลำคลอง หัวลำโพง ฝั่งใต้ ถึงหลักเขตต์ต่ออำเภอ
 พระ โขนง จังหวัด พระประแดง ทิศตะวันออก ต่ออำเภอ พระ โขนงจังหวัด
 พระประแดง แต่ หลักเขตต์ ริมคลอง หัวลำโพง คัดมาตาม ลำราง และค
 ตรงไป ถึง ปตายคลอง ขวาง หรือ คลองมหาเมฆ แล้ว คัด ข้าม ตรงไป
 ถึง คลอง ซ่องนนทรี ทิศใต้ต่ออำเภอบานทวาย แต่ หลักเขตต์ ริมคลอง
 ซ่องนนทรีไป ตาม ลำคลอง ซ่องนนทรี ฝั่งใต้ ถึงคลองตำบอง แล้วไป ตาม
 ลำคลองตำบอง ฝั่งใต้ ออกลำน้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันตก ต่อ อำเภอขบขาราม
 แต่ ปากคลองตำบอง ขึ้นไปตาม ลำน้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออก ถึงปากคลองบางรัก
 ใน เขตต์ นี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอตำบอง

๑๙ อำเภอ บ้านทวาย

อำเภอ นิมเขตร คือ ทิศเหนือ ต่อ อำเภอตำบอง แต่ ปากคลองตำบอง
 เข้าไป ตาม ลำคลองตำบอง ฝั่งใต้ ถึงคลอง ซ่องนนทรี แล้วไปตามลำคลอง
 ซ่องนนทรี ฝั่งใต้ ถึงหลักเขตต์ต่ออำเภอเมือง จังหวัด พระประแดงทิศตะวันออก
 ต่ออำเภอ เมืองจังหวัด พระประแดง แต่ หลักเขตต์ ริมคลอง ซ่องนนทรี
 คัด ไป ตามลำรางและคั่นนาถึงคลอง บางมะนาว เียบ ตามลำคลองบางมะนาว
 ฝั่งตะวันตกออกลำน้ำเจ้าพระยา ทิศใต้ต่ออำเภอราชบุรีบูรณะ แต่ปากคลอง
 บางมะนาวฝั่งเหนือไปตามลำน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกถึงท่าถนนตก ทิศตะวันตก
 ต่ออำเภอสมุทร ^{12/10/25๖๓} ใต้ แต่ ท่าถนนตกไป ตาม ลำน้ำ เจ้าพระยา ฝั่งตะวันออก
 ถึงปากคลองตำบอง ฝั่งใต้ ใน เขตต์ นี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอ บ้านทวาย

๒๐ อำเภอบางพลัด

อำเภอ นัมเชอร์ คือ ทิศเหนือ ต่ออำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
 แต่ ปากคลอง บางตำรุไป จดเขตร วัดเพลง ตำบลไต้ คัด ขึ้นไปตาม ลำราง
 และ คับมา ถึงปากคลอง วัดตะมุด ไปตาม ลำคลอง วัดตะมุด ฝั่งเหนือ ออกลำน้ำ
 เจ้าพระยา ทิศตะวันออก ต่อ อำเภอ บางซ้อ และ อำเภอ สามเสน อำเภอ
 บางขุนพรหม กับอำเภอ ชนะสงคราม แต่ปากคลองบางซ้อ ฝั่งใต้ ไปตาม
 ลำน้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกถึงปากคลอง โรงใหม่ ทิศใต้ ต่ออำเภออมรินทร์
 แต่ ปากคลอง โรงใหม่ ฝั่งใต้ คัด ข้าม ฟาก ลำน้ำเจ้าพระยาไป ตาม ลำคลอง
 บางกอก น้อย ฝั่งเหนือ ถึงปากคลอง บางตำรุ ฝั่งตะวันออก ทิศตะวันออก
 ต่อ อำเภอคลองจั่น แต่ คลอง บางกอก น้อย ปากคลอง บางตำรุไป ตาม
 ลำคลอง บางตำรุ ฝั่งตะวันออก ถึงเขตร วัดเพลง ตำบลไต้ ใน เขตร นัมเช
 รของ ที่ อำเภอ บางพลัด

๒๑ อำเภออมรินทร์

อำเภอ นัมเชอร์ คือ ทิศเหนือ ต่อ อำเภอคลองจั่น และ อำเภอบางพลัด
 แต่ ล้อมแยก นำวัดสุวรรณคีรีไปตามลำคลอง บางกอกน้อยฝั่งเหนือ ออกลำน้ำ
 เจ้าพระยา คัด ข้ามฟากไป ถึง ปากคลอง โรงใหม่ ฝั่งใต้ ทิศตะวันออก
 ต่อ อำเภอ พระราชวัง แต่ ปากคลอง โรงใหม่ ฝั่งใต้ ไปตาม ลำน้ำเจ้าพระยา
 ฝั่งตะวันออก ถึง ตรง ข้าม ปากคลองมอญ ทิศใต้ ต่อ อำเภอหงษา ราม
 แต่ ตรง ข้ามปากคลองมอญ ข้ามฟากลำน้ำเจ้าพระยา เข้าไปตาม ลำคลองมอญ
 ฝั่งเหนือ ถึงสี่แยก บางเตาซัง ทิศตะวันตกต่ออำเภอคลองจั่นแต่สี่แยกบางเตาซัง

12/10/2566

ไปตามลำดับของบาง ชุนศรีและคลองอ้อมซึก พระฝั่งตะวันออกถึงสามแยกหน้าวัด
สุวรรณคีรี ในเขตรีน เป็น ท้อง ที่ อำเภอสมรนิทร์

๒๒ อำเภอหงษาราม

อำเภอ นิมเขตร คือก ทิศเหนือ ต่อ อำเภอสมรนิทร์ แต่ตั้งแยกบางเส้าตรง
ไปตาม ลำคลองมอญ ฝั่งเหนือ ออกด้าน เจ้าพระยา ตัด ข้ามปากไป
ถึงตรง ข้าม ปากคลองมอญ ทิศตะวันออก คืออำเภอ พระราชวัง แต่ตรงข้าม
ปากคลองมอญไป ตาม ลำน้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออก ถึง ตรง ข้ามปากคลอง
บางกอกใหญ่ ทิศใต้ คืออำเภอบรมหาราม อำเภอราชคฤห์แต่ตรง ข้าม
ปากคลอง บางกอก ใหญ่ ไป ตาม ลำคลอง บางกอกใหญ่ ฝั่งเหนือ ถึง สามแยก
ปากคลองด่าน ทิศตะวันตก คือ อำเภอภาษีเจริญ แต่ สามแยกปากคลอง
ด่านไป ตาม ลำคลอง วัดหนึ่งหรือ คลอง อ้อมซึก พระฝั่งตะวันออกถึงสี่แยก บาง
เส้าตรง ในเขตรีน เป็น ท้อง ที่ อำเภอหงษาราม

๒๓ อำเภอราชคฤห์

อำเภอ นิมเขตร คือก ทิศเหนือ ต่ออำเภอหงษาราม แต่สามแยก
ปากคลองด่านไปตาม ลำคลอง บางกอกใหญ่ ฝั่งเหนือ ถึงปากคลอง บางไส้ ไก่
ทิศตะวันออก คืออำเภอบรมหาราม แต่ ปากคลอง บางไส้ ไก่ไปตาม ลำคลอง
บางไส้ ไก่ ถึงทางรถไฟสายท่าจีน ทิศใต้ คืออำเภอบุคโถ อำเภอ บาง
ขุนเทียน แต่คลองบางไส้ ไก่ ไปตาม ทางรถไฟ สายท่าจีนด้านใต้ ถึง
คลอง บางสะแก ไปตามลำคลอง บางสะแก ฝั่งตะวันตกถึงท่ากระโถงส่วน
ไปตามลำคลอง กระโถงส่วน ฝั่งเหนือถึงเขตร วัด ใหม่ ยะนัยดาน ใต้ ออกคลอง
ด้าน ทิศตะวันตก คือ อำเภอ บางขุนเทียน อำเภอภาษีเจริญ แต่เขตร วัด ใหม่

ย้ายนัย ตำบล ได้ ไปตาม ตำบลของ ตำบลฝั่งตะวันออก ถึงคลอง บางกอกใหญ่
ข้ามแยกปากคลอง ตำบล โนนเขตรับ เป็น ท้อง ที่ อำเภอราชคฤห์

๒๔ อำเภอบุบผาราม

อำเภอ โนนเขตรับ คือ ทิศเหนือ ต่อ อำเภอพระราชวัง อำเภอพนาหวีด
อำเภอจักรวรรดิ อำเภอฝั่งพินของษ์ แต่ตรงข้าม ปากคลองบางกอกใหญ่
ไปตาม ตำบลเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกถึงปากคลอง มุ่งกรุงเกษม ทิศตะวันออก
ต่ออำเภอ บางรัก อำเภอตำบลดาว อำเภอ บ้านทวย แต่ ปากคลองมุ่ง
กรุงเกษมลงไปตามตำบลเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกถึงตรงข้ามปากคลองบางได้ ไก่
ทิศใต้ต่ออำเภอบึงโคก และอำเภอราชคฤห์ แต่ตรงข้าม ปากคลองบางได้ ไก่
ทิศข้ามฟาก ตำบลเจ้าพระยาไปตามตำบลบางได้ ไก่ ฝั่งใต้ ถึงคลองบาง
กอกใหญ่ ทิศตะวันตก แต่ อำเภอหงษาราม แต่ ปากคลองบางได้ ไก่
ไปตาม ตำบลของ บางกอกใหญ่ ฝั่งตะวันออกถึงตรงข้ามปากคลอง บางกอกใหญ่
โนนเขตรับ เป็น ท้อง ที่ อำเภอบุบผาราม

๒๕ อำเภอบึงโคก

อำเภอ โนนเขตรับ คือ ทิศเหนือ ต่อ อำเภอบุบผาราม แต่ คลองบาง
สระแกไป ตาม ทางรถไฟสายท่าจีน ฝั่งใต้ ถึง คลองบางได้ ไก่ ทิศตะวันออก
ต่อ อำเภอบุบผาราม แต่ ทางรถไฟสายท่าจีนไป ตาม ตำบลของบางได้ ไก่
ฝั่งใต้ ออกตำบลเจ้าพระยา ทิศใต้ต่อ อำเภอ บ้าน ทวย อำเภอ ราชบุรี
บูรณะ แต่ ตรงข้ามปากคลอง บางได้ ไก่ไปตาม ตำบลเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก
ถึง ตรง ข้าม ปากคลอง ดาวคะนอง คัดข้ามฟาก ตำบลเจ้าพระยาไปตาม

หน้า ๓๒๙

พ.ศ. ๒๔๕๘

ดำรงค์ ดาวคนอง ผังเห็นข ถึง ปากคตอง บางค้อย ทิศตะวันตกต้อย อำเภอบางขุนเทียน และ อำเภอรราชคฤห์ แต่ คตอง ดาวคนอง ปากคตอง บางค้อย ไป ถึงคตอง บางสระแกไปคตองดำรงค์ บางสระแก ผังตะวันตก ถึงทางรถไฟด้วย ทำเงิน ใน เขตนี้ เป็น ท้อง ที่ อำเภอบุคโด

กระทรวงนครบาล

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๒๕)

ประกาศเปลี่ยนนามกรมอำเภอเป็นกรมพระนครบาล แต่งตั้งอธิบดีกรมพระนครบาล

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบพร้อมกันว่า กรมอำเภอ ในกระทรวงนครบาลนั้น บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งเขต กรุงเทพมหานคร ชยาย ออกไป แบ่งการปกครองบางส่วนให้รวมเข้า ใน พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ นาม กรมยี่หกรเหมาะแก่กระเบื้อง กวไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยน ชาน นามใหม่ ว่า กรมพระนครบาล

อนึ่ง ทรง พระราชดำริเห็นว่า กรมพระนครบาลเป็นกรมใหญ่ในกระทรวง นครบาล กรมหนึ่ง สมควร ที่จะ ตั้ง ขึ้น เป็น กรม ชั้น มี อธิบดีได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กรมพระนครบาล เป็น กรม ชั้น อธิบดี แดทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ มหาอำมาตย์ตรี พระยาเพชรบูรณ์ เป็น อธิบดีกรมพระนครบาล รับราชการ ตั้งของ พระเดชพระคุณ ตั้งแต่ วันที่ ประกาศ นี้ เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๘๐๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศตั้งนครบาลประจำจังหวัด

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ตั้งว่า ตามที่ได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจัดแบ่งท้องที่การปกครองในกรุงเทพ
 พระมหานคร ออกเป็นจังหวัดแล้วนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ข้ามาตย์เอก พระยาพิทักษ์ทวยหาร เป็นนครบาลจังหวัดมณฑล
 ให้ข้ามาตย์เอก พระบริรักษ์บุณเฑาะว์ เป็นนครบาลจังหวัดสมุทรปราการ
 ให้ข้ามาตย์เอก พระกรังศรีบริรักษ์ เป็นนครบาลจังหวัดนนทบุรี
 ให้ข้ามาตย์โท พระประแดงบุรีศรีเชื่อนขันชั้นนคร เป็นนครบาลจังหวัด
 พระประแดง ส่วนจังหวัดพระนคร แต่จังหวัดธนบุรีนั้น ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้อธิบดีกรมพระนครบาล รัชมารชการต้นองพระเดชพระคุณ
 ไปพลางก่อน

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๐๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้
 (เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๗ ตุลาคม หน้า ๓๔๙)

ประกาศตั้งอธิบดีกรมตำรวจกรมแพดตระเวน

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมกุฎกษัตริย์สยาม ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบ กรมหม่อมตั้ง ว่า
 ตามประกาศรวม กรมตำรวจกรมแพดตระเวน ให้ มี อธิบดีบังคับ
 บัญชีงาน ทั้ง ๒ ฝ่าย ตั้งแต่วันที่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้นายพลโท หม่อมเจ้าคำรบ อธิบดีกรมตำรวจ เป็นอธิบดี
 กรมตำรวจกรมแพดตระเวน แต่โปรดเกล้า ฯ ให้ มหาอำมาตย์โท
 อภิรักษ์เชษฐ์ เ. ดอนัน อธิบดีกรมแพดตระเวน แดมหาอำมาตย์ตรี ชี
 ตันบุญ ตรีชคตศรีย รองอธิบดี เป็นที่ ปฎุษาราชการใน กรมตำรวจ
 กรมแพดตระเวนตั้งแต่วันที่ บังคับไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๐๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๕๐)

ประกาศตั้งอธิบดีกรมราชทัณฑ์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบระหม่อมสั่งว่า ตามที่ได้
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศตั้ง กรมราชทัณฑ์ ขึ้นใน กระทรวง
 นครบาล อีก กรมหนึ่ง มีหน้าที่ ราชการ ตามความใน ประกาศ นั้น ด้วย
 ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี พระยาเพชรบูรณ์
 ผู้ว่าราชการ เมือง สมุทรปราการ เป็น อธิบดี กรม ราชทัณฑ์รับ ราชการ ต้นของ
 พระเดชพระคุณตั้งแต่วันที่ ประกาศ นี้เป็น ต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๐๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๕๐)

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศตั้งอธิบดีกรมเจ้าท่า

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรวชิราวุธ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ตำแหน่งอธิบดีกรมเจ้าท่า
 ซึ่งยังว่างอยู่นั้น บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ตรี
 พระยาจำเริญชัยวุฒิ เป็น อธิบดีกรมเจ้าท่ารับราชการ ตลอดพระเดช
 พระคุณสืบไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๖๒ ในรัชกาลที่ ๖

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๕๑)

จ่านักหอสมุด

กฎเดิมนามตีเพิ่มเติม
 เรื่อง ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติบน
 วิ. ศ. ๑๓๑

ด้วยตามความใน พระราชบัญญัติบน วิ. ศ. ๑๓๑ มาตรา ๓ มีว่า ให้เดิมนามตีเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกกฎต่าง ๆ เพื่อวางระเบียบการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัติ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ออกใบอนุญาต เมื่อกฎนั้นได้มีพระราชทานพระบรมราชานุญาต และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติบน

บัดนี้ปรากฏว่ามีผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติบน วิ. ศ. ๑๓๑ ไปแล้ว ทำให้ใบอนุญาตสูญหายเสียด้วยความเดิมเพื่อมาขอสำเนาใบอนุญาตอยู่เนือง ๆ ทำให้เป็นเหตุต้องตรวจตราระเบียบข้อบังคับหลักฐานแห่งการที่ใบอนุญาตหายนั้นเป็นอันมาก สมควรจะเรียกค่าธรรมเนียมจากผู้ที่มาขอสำเนาใบอนุญาตนั้นด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เดิมนามตีกระทรวงนครบาลออกกฎกำหนดค่าธรรมเนียมไว้เป็นหลักฐานสืบไปดังนี้

คือให้เติมคำว่า ค่าสำเนาใบอนุญาตแทนฉบับเดิมที่หายซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ส่งมอบแล้ว ออกให้ไว้ดังนี้ ให้เรียกค่าธรรมเนียมสำเนาที่ออกใหม่นี้ฉบับละ ๕ บาท เป็นรายฉบับ

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามวิบาล
 เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาท ทนายความ

ข้าราชบริพารซึ่ง ท่าน มอบหมายไว้ โดยพระราชบัญญัติ ทนายความ

พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๘ กรรมการเนติบัณฑิตยสภา เห็น สัมควร
จะวางข้อบังคับว่าด้วยมรรยาท ทนายความขยายไว้ ให้กระจำง อีกคราวหนึ่ง
ดังจะว่าต่อไปนี้

ทนายคนใด ประพฤติคน ดังกล่าวไว้ต่อไปนี้แล้ว ให้ถือว่า ทนาย
คนนั้นประพฤติกิรอันนอกมรรยาททนายความตามลักษณะพระราชบัญญัติ คือ

ข้อ ๑ ไม่เคารพยำเกรงอำนาจศาล ตูหมิ่นประมาทศาลฎีกา พิพากษา
ตุลาการ เช่นกล่าวคำหยาบในศาลในจำนวนความ ฎานออกศาลอันเป็น
ที่เห็นได้ว่า ปราศจาก ความเคารพต่อศาล ฎีกา พิพากษาศาลฎีกา อันเป็น
การผิดวิสัย ของ ทนาย ความ ที่ เป็น อยู่โดย ประกติ

ข้อ ๒ แอบอิง ข้าราชบริพาร อำนาจศาล หนึ่งหน้า เพื่อ หมิ่น ประมาทชน
ผู้อื่น ด้วย ความ ที่ นอกเรื่อง นอก ประเด็น อันไม่ เป็น สำน กัด ที่ คน ว่า
ต่าง นกต่าง นึ่ง เสง แต่ ท่าน ผู้ชนผู้ ว่า ถ้าแม่ ถ้อยคำหมิ่นประมาท
นั้น เกี่ยว กับ ความ ใน ประเด็น ที่ ต้อง กล่าว อย่าง ตาม กระบวน ความ แล้ว ก็
อนุญาตให้ ทนาย นั้น กล่าว ได้ เคมี ห่า โทษมิได้

ข้อ ๓ ถูกความเขาไม่ สำน กัด จะจำงคน แต่หาก ว่าได้ ไซ้ เพทบาย
ดัง กล่าว ต่อไป นี้ เขาจึงได้ จำง กล่าว คือ

(๑) หลอกถวงให้เขา สำน กัด ว่า คคนนั้นจะชนะเมื่อตน รู้ สัก อยู่ แก่ใจ
แล้ว ว่า คคนนั้น จะต้อง แพ้ ถ้าเพียงแต่อธิบายความ เห็นของ ตน โดย สัจจวิค
หาโทษมิได้

(๒) ข้ออ้างว่าตน เป็น ผู้เคย มี ความ รุ ขังก่อ ชน พง ปรอง ถ้า ได้ ว่าต่าง แกต่าง แล้ว คิด นั้น จะคง ชนระ

(๓) ข้ออ้างว่า เคย เป็น สัมภพ ปรค พงก ฤา ฤค คุน เคย เจา ชน มณาย ฤา ขาราชการ ปร พงภาษาศูธการ กระทำให้ เขา พง ว่า เขา จะ ได้ ผล พงเคช นอก จาก ทง ความ ฤา หลอก ลวง ว่า จะ ไป ให้ ลิน บน บนาน ให้ ขาราชการ เหล่า นั้น ช่วย คิด ได้ ฤา แล บ้าง ชู งากา ไม่ จง คน แลว จะ หา ทง ให้ ทาน เหล่า นั้น ถด คค เขา เป็น แพ

ข้อ ๔ เมื่อ เขา จง เป็น ทนาย แลว ภาย หลัง ชู เตญ ฤา หลอก ลวง ฤา แนะนำ ให้ เขา ให้ ทพย ลิน จาง แก คน ไท มา ยิง กว่า ที่ เขา ได้ ด้ บัญชา ตกลง ปลง ใจ ให้ โดย กถาว ว่า จะ แลว ทำ คค ของ เขา ให้ เสีย ฤา จะ เบ็ด เมย ความ ลม ใน คค ให้ แก่ อก ฝ่าย หลัง ทราบ โดย ไร้ เหง ฤา แลว แลว คง ความ ไม่ สัมคค จะ ว่า คค ต่อ ไป เว้น แต่ จะ ได้ ให้ ลิน จง เป็น พงเคช ยิง ชน ไป อัก (ถ้า พงจรรยา เป็น ลิง ว่า รม ลิน จาง พงเคช นี้ แลว ให้ ถอ ว่า ได้ รม โดย ไร้ เหง เว้น ไว แต่ ทนาย จะ พงจจน ให้ เห็น ว่า เขา ได้ ปลง ใจ ให้ เอง)

ข้อ ๕ เบ็ด เมย ความ ลม ของ ลก ความ คค ไท รม ใน นาค ของ ทนาย เว้น ไว แต่ จะ ได้ รม อนุญาต จาก คค ความ นั้น ฤา โดย อัจฉา จด

ข้อ ๖ ได้ รม ปลุกษา หา ฤา ได้ รม เรือ งกรณ แห่ง คค เป็น พงเคช โดย นำ ที่ ชน เลยว ของ กบ คค ความ ฝ่าย นึง แลว ภาย หลัง ไป รม จาง เป็น ทนาย ความ ให้ แก่ อก ฝ่าย นึง ซึ่ง เป็น ปรบ กษ กน อย ใน กรณ เดยว กน นั้น

ข้อ ๗ คอง คำ พงกษา ให้ ตม ตะตย กถ ฤา กระทำ นิต ทง อาญา คอง คำ พงกษา โทษ กถ ซึ่ง กรรม การ ลอ คอง ความ ปรพคค ทนาย ความ เห็น ว่า ไม่ สัมคค จะ เป็น ทนาย

ความชอบให้พระเจ้าใจว่า โย เวลาค่อนที่ศาล จะโตสูงผู้ล้มตาย
ให้พบจากคดี ถูกผู้ผิด ทวง ฮยาญาได้พบโทษไป ทนายผู้นั้นจะว่าต่าง
แก่ต่างใครไม่ได้

ข้อ ๘ หัวกรวดำชายด้วยกำลัง แรงของคน โดย ออกหน้า เป็นการเดี๋ยม
เดี๋ย เกี่ยวคดีคน ของทนาย เช่น เปน ทนายจ้าง รับ เงิน ต่่วงนำ เปนสารก็
ซิมรดถูกจำาร คำชายเปนพินอาจะ แะรับเปนทนายเดพระครั้งเฉพาะคราว
เช่น ตั้ง โกร รับจำนำ นาน ๆ ก็ทวงว่าความครั้ง หนึ่ง เปน คน

ข้อ ๙ คดีใจ ที่มี ทนาย ว่าต่าง แก่ต่าง ฮย แลตัว ทักมิให้ ไปแย้ง
ถูกประมุข เมาค่น หนึ่ง ว่าว่า เว้นไว้แต่จะมี เหตุ ส้มควร เพื่อ รักษา ความ
ยุติธรรม

ข้อ ๑๐ ทนายความจะคองคังใจ ว่าต่าง แก่ต่าง ถูกความ โดย ความ ซื่อ
ด้อยสุดจจริต แะคองใช้ ความ ระวง เค็ม คดีถ้าลั้ง แต่ ความ สามารถ ถ้า
ทนายจริงใจ ขาดนัด ถูก หอช ทั้ง คดี ถูกจงใจ ละเว้น หน้าที่ ที่ควร กระทำอัน
เกี่ยว แก่ การ พิจารณาใน ศาล ซึ่ง กระทำให้ถูก ความ เดีย ประโยชน์ โดย
ใช้เหตุ ถูกมีคณ ซื่อ ความไม่ ให้ถูก ความ ทราบ เหล่านี้ จัด ว่า เปนการ
ประพฤตินอกมรรยาท

ข้อ ๑๑ ผู้ ทหา เลียงชีพทาง ทนายความ คองคัง อยู่ใน ความด้อยสุดจจริต
แลเอาใจเอื้อเพื่อช่วยรักษาความยุติธรรมในศาลแห่งพระนคร เพราะฉะนั้น
ถ้า ทนาย กต่าง ความ เท็จ ถูกใช้ วิธีคิด โกง ทำกตฮบายดวงศาลถูกตองให้
ฝ่าย หลง หลง โดย ใช้ เหตุ ถูก ทำ จำนวนเท็จ ให้ แก่ ศาล ถูกปดฮยให้
บุทคต อื่น เอา ซื่อ ของทนายไปใช้ เหล่านี้ เปนคน นับว่า เปนการประพฤติ
นอกมรรยาท ทั้งดับ

ข้อ ๑๒ ในคดีอาญาที่ดำเนินฟ้องหาได้ ขอแรงให้แก่งานประจำเดิม ซึ่ง
 เป็นคนยากจนเกินไป หากทนายจะให้เป็นกำลังไม่ได้ เพื่อดำเนินความ
 ยุติธรรมในคดีโดยอัยการ ทนาย ดงนุช ทนาย ดงนุช ทนาย นพพงษ์ ความหมาย
 ที่ท่าน ขอให้เขา แก่งานประจำเดิม จึงรับทำโดยเต็มความสามารถ ถ้าทนาย
 คงใจหลักเสียไม่รับงานเดิมให้ ให้ถือว่าทำนอกบรรทัด เว้นไว้
 แต่จะมีเหตุเป็นข้อเท็จจริง เช่น มีคดีเหลือมือ ช่าง เป็น ตัวอย่าง
 ขอขบขันแต่ทำใจไม่ได้ ข้อ ๑ พุทธศักราช ๒๕๕๘
 ได้ รับอนุมัติ ของ ท่าน เงินค่ากระต๊อบยารวม อธิบดีศาลฎีกา แต่ขอขบขัน
 ศาลอุทธรณ์กรุงเทพ ฯ แล้ว ให้ ใช้ ได้ คง แล้ว จึงไป

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๑ ตุลาคม หน้า ๓๕๒)

จำนำหอสมุด

ประกาศเปลี่ยนยศ อุปราช แลสมุหเทศาภิบาล

สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมยุรกุมารเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง อุปราช แลตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาลนั้น เป็นผู้ที่ได้ทรงเลือกสรรแต่งตั้งออกไปรับราชการสนองพระเดชพระคุณต่างพระเนตรพระกรรณ เพราะเห็นว่าตำแหน่งทั้งสองนี้ ควรจะเป็นตำแหน่งที่ชั้นตรงคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีความเข้าใจกันอยู่ทั่วไปว่า ตำแหน่งอุปราช แลตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาลเป็นข้าราชการ พนังกกระทรวงมหาดไทยต้องขึ้นต่อเสนาบดีมหาดไทยเสียหนึ่ง เพื่อจะแก้ความเข้าใจผิดพระวาระประสงค์นี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยศอุปราช แลสมุหเทศาภิบาลใหม่ดังนี้

ข้อ ๑ ผู้เปรมตำแหน่ง อุปราช ฤๅตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาล ถ้าเป็นผู้ที่มียศทหารชั้นสูงอยู่แล้ว ให้คงใช้ยศแต่เครื่องแต่งกายทหารอยู่ตามยศเดิม

ข้อ ๒ ผู้ที่เป็นตำแหน่ง อุปราช ฤๅตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาล ถ้าเป็นผู้ที่มียศฝ่ายพลเรือน ให้ยกเลิกยศมหาอำมาตย์เสีย ให้ใช้ยศมหาเสวกแทน คือว่า ถ้ายศเดิมเป็นมหาอำมาตย์โก ฤๅมหาอำมาตย์ตรี ก็ให้เปลี่ยนเป็นมหาเสวกโก ฤๅมหาเสวกตรี เก้ายศเดิม

ข้อ ๓ ผู้ที่เป็นตำแหน่ง อุปราช ฤๅ ตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาล ถ้าเป็นผู้ที่ออกไปจากกรมมหาดเล็ก ให้ใช้ยศง่ายมหาดเล็ก คือ จางวางโท ฤๅ จางวางตรี เทยศักดิ์มหาอำมาตย์ที่ได้รับอยู่นั้น

ข้อ ๔ เครื่องแต่งกายฝ่ายพลเรือนนี้ ให้ใช้อย่างข้าราชการในพระราชสำนัก ส่วนผู้ที่มียศง่าย กรมมหาดเล็ก ให้ใช้เครื่องแต่งกายอย่าง กรมมหาดเล็ก

ข้อ ๕ ผู้ที่ออกจากตำแหน่ง อุปราช ฤๅ ตำแหน่ง สมุหเทศาภิบาลโดยมิได้ มีความผิดอย่างไรหนึ่งนั้น ไปต.ก.ด. ๑ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้คงใช้เครื่อง แต่งกาย ข้าราชการใน พระราชสำนัก ฤๅ เครื่อง แต่ง กาย กรมมหาดเล็กได้ อย่าง ข้าราชการ นอกประจำการ ต่อไป ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งใช้ยศมหาอำมาตย์และใช้ศกทหารหรือยศใน พระราชสำนักแทน ครั้ง นี้ คือ

ยศ ทหารบก

- ๑ นายพันเอก สมเด็จพระเจ้าเมืองยาเระขอ เจ้าฟ้ากรมขุนตมบุรีราเมศวร์ สมุหเทศาภิบาล มณฑลนครศรีธรรมราช
- ๒ นายพลโท พระยาสุรินทราชา สมุหเทศาภิบาล มณฑลภูเก็ต
- ๓ นายพลตรี พระยาภาณุวงศ์กรม ๘ สมุหเทศาภิบาล มณฑลนครราชสีมา

ยศ จางวาง มหาดเล็ก

- ๑ จางวางตรี หม่อมเจ้าประติพัทธ์เสนาบดี สมุหเทศาภิบาล มณฑลจันทบุรี
- ๒ จางวางตรี หม่อมเจ้าจ่างศิริ สมุหเทศาภิบาล มณฑลปราจีนบุรี

จันทบุรี 12/10/2566

๓ จางวางตรี หม่อมเจ้าสุฤทธิเดช สมุหเทศาภิบาล มณฑลราชบุรี

๔ จางวางตรี พระยารณไชยชาญยุทธ สมุหเทศาภิบาล มณฑลนคร
สวรรค์

ยศมหาเสวก

๑ มหาเสวกโท เจ้าพระยาสุรศักดิ์วิชัยกิติ อุปราช มณฑล ภาคพายัพ

๒ มหาเสวกโท เจ้าพระยาสุรวิไชยนิรมิตร สมุหเทศาภิบาล มณฑล
นครไชยศรี

๓ มหาเสวกโท พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุหเทศาภิบาล มณฑล
กรุงเก่า

๔ มหาเสวกตรี พระยารุบดินทร์วิเศษฤๅไชย สมุหเทศาภิบาล
มณฑลพิษณุโลก

๕ มหาเสวกตรี พระยาเดชนนุชิต สมุหเทศาภิบาล มณฑลปัตตานี

๖ มหาเสวกตรี พระยาวิเศษยราชวรานุวัตร สมุหเทศาภิบาล มณฑลอุดร

๗ มหาเสวกตรี พระยาคงคาจราชสมบัติ สมุหเทศาภิบาล มณฑลสุราษฎร์

๘ มหาเสวกตรี พระยาเพชรรัตนสงคราม สมุหเทศาภิบาล มณฑล
มหาสารคาม

๙ มหาเสวกตรี พระยาวิเศษสิงหนาท สมุหเทศาภิบาล มณฑลอุบล
ราชธานี

๑๐ มหาเสวกตรี พระยาเสวียนรงค์ภูษิต สมุหเทศาภิบาล มณฑลร้อยเอ็ด

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๒๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

12/10/2566

ประกาศยกเมืองชัยภูมิ
แต่เมืองประทุมธานี ขึ้นในมณฑลกรุงเทพฯ

มีพระบรมราชโองการ คำว่าดีเห็นอกเห็นใจระหม่อม ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเมือง
ชัยภูมิ และ เมือง ประทุมธานี มา สัมทบเป็น หัวเมือง ขึ้นกระทรวงมหาดไทย
แล้ว นั้น บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควร จะ ยกเมือง ชัยภูมิ และ
เมือง ประทุมธานีไป รวมขึ้น อยู่ใน มณฑลกรุงเทพฯ ได้ จึง ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ยกเมือง ชัยภูมิ และ เมือง ประทุมธานี รวม อยู่ใน มณฑล
กรุงเทพฯต่อไป

ประกาศมา ณวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๒๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน หน้า ๓๕๙)

ประกาศเพิ่มเติม

เครื่องแต่งกาย นายพลเสือน้ำ

นายพลเสือน้ำ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร
เกล้าฯ อยู่หัว ผู้ทรงดำรงตำแหน่ง นายพลเสือน้ำ มีพระบรมราชโองการ
ดำรัสเหนือเกล้าฯ เห็นชอบพร้อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนด
เครื่องแต่งกายสำหรับ นายพลเสือน้ำเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. หมวก มีหมวก ๒ อย่าง คือ :-

อย่างที่ ๑ หมวกชนิดพื้นสักหลาดสีดำ ถ้าเป็น นายพลเสือน้ำ
ในกองเสนาหลวง รักษาพระองค์ หรือในกรมบัญชาการ ทหารคณะเสือน้ำ
ทรงหมวก และ ขลิบริมตลอด ขอบ หมวก เป็นสี หมาย ตามเกล้าฯ อย่าง ที่ ๒ ใช้ อยู่
ในกองเสนาหลวง รักษาพระองค์ เดิมนี้ ถ้าเป็นนายพลเสือน้ำอยู่ในกองเสนา
อื่น ๆ ทั่วไปทั้งใน กรุงเทพฯ และ มณฑลต่าง ๆ ทรงหมวก และ ขลิบริม
ตลอด ขอบ หมวกชนิดให้ หมาย สีเหลือง เหมือน กัน หมวกทุก กอง เสนา

อย่างที่ ๒ หมวกทรงประพาศพื้นสักหลาดสีดำมียอดขนนกขาวอย่างหนึ่ง
และ ยอดครุฑสีขาวของอีก อย่าง หนึ่ง ยอดขนนกสำหรับใช้ ประกอบ
กับ หมวกใน เวลา แต่ง เต็มยศ ส่วน ยอดครุฑสีขาว นั้น สำหรับใช้ ประกอบ
กับ หมวกใน เวลา แต่ง ครึ่งยศ หมวกทรง ประพาศ ที่ กล่าว นี้ ถ้าเป็น
นายพลเสือน้ำในกองเสนาหลวงรักษาพระองค์ หรือใน กรมบัญชาการ ทหาร
คณะเสือน้ำ ให้ หมาย สี ตาม ดังกีดเกล้าฯ ตามวิธีหมวก เช่น เดียว

กับที่เสวยในกองเสนาหลวง วิชาพระองค์นั้น ข้าดำ เป็น นายพลเสือบ่า
ใน กองเสนาอื่น นอกจาก กองเสนา หลวงวิชาพระองค์แล้ว ให้หมายสั่ง
เหลือง ที่ริมกลีบ หมวกให้เหมือนกัน หมดทากองเสนา

๒. เสื้อ มีเสื้อเชิด (สีงาม) ดีค่า เสื้อยักทูนิก และเสื้อดโมดร์
เช่นเดียวกับนายเสือบ่าใน กองเสนาหลวงวิชาพระองค์ ที่เสวย ใน ชั้น
ผิดแต่ที่ ยันตร์ ข้อมือเสื้อทูนิก และ ข้อมือเสื้อดโมดร์ นั้น มีวงแหวนทอง
ทำเปรมยันตร์ไซรั ๔ เส้น เปรมรูปเกี่ยวปลาย รวม และ ที่ใต้ยันตร์
ลวดใหม่ทองนั้น มีแถบใหม่ทองขนาดกว้าง ๑ เซ็นติเมตรติดกันอยู่
ข้างล่าง ส่วนนี้หมายเกล้าคือ คอกเสื้อทูนิก ที่แบะคอเสื้อดโมดร์
และ ที่ข้อมือเสื้อทูนิกกับเสื้อดโมดร์นั้น ถ้า เปน นายพลเสือบ่า ถึงกัก
ในกองเสนาหลวง วิชาพระองค์ หรือถึงกักในารมับ วิชาการต่างคณะเสือบ่า
ให้ใช้ สีหมาย ตาม เกล้าเช่นเดียวกับ นายของ นายหมวดในกองเสนาหลวง
วิชา พระองค์ ทุกประการ และ ถ้า เปน นายพลเสือบ่า ถึงกักเกล้าที่ เช
เกื่องเงิน ก็ให้ ใช้แถบใหม่เงิน และยันตร์ ตัดใหม่เงิน ตาม ดังกัก
เกล้า นั้น ๆ แต่ ถ้า เปน นายพลถึงกักเกล้าราบในกองเสนาอื่น ๆ นอกจาก
กองเสนาหลวง วิชาพระองค์แล้ว ให้ ใช้หมายสีเหลือง ที่คอ และ ข้อมือ
เสื้อทูนิกเสื้อดโมดร์ เหมือนกันหมด

อนึ่ง นอกจากยันตร์ ที่ ข้อมือเสื้อที่ ถ้าว มา นั้น ให้เพิ่มมีแถบใหม่
ทองขนาด ๒ เซ็นติเมตรติด ที่ริมคอเสื้อทูนิกเป่าพิเศษ

๓. อินทร์ขุน ให้มีอินทร์ขุนจำเป้น แหม่นผ้าพัน ดักหดตัสเห็ดของ กว้าง ๕ เซ็นติเมตร คั้นอินทร์ขุนเอื้องมเป็นรูป ๓ เกลี่ยม ปลายคัต มีขนาดยาวตามขนาดไหล่บุคคล (วัดมคฺคตพริชจ.หลอ) มีรอยไหมของ ขนาดกว้าง ๕ เซ็นติเมตรทาแหม่น และมีเคืออหมายรูปกระบี่เงินไขว้ คัตที่ตอนปลายอินทร์ขุนเป็นสำคัญ ที่คั้นอินทร์ขุน มีจตุบสำหรับคัต กิณตุมทองเก็ดองที่คัตไว้กับคือเจือ อินทร์ขุนตามแบบที่กล่าวมานี้ สำหรับนายพลเรือบ่ในกองเสนาอื่น ๆ ทั่วไป ใ้ให้ใช้เช่นเดียว กันนี้เหลือมกันหมด เว้นแก่นายพลเรือบ่าที่สังกัดใน กรมบัญชาการ กองคณะเรือบ่า คือในกองเสนาหลวง รัชช.พระองค์นั้น ใ้ให้ใช้ อินทร์ ขุนอย่างแบบอาเด๋มาหลวง และหมายตั้งอินทร์ขุนตามดังคัตเกล้า กิณตุม เป็นนายพล.สื่ บ่าที่สังกัดเหล่าใช้เคือองเงิน ใ้ให้ ใช้แถบไหมเงินตาม ดั้วคัตเกล้านี้ ๆ

๔. ผ้าผูกคอตั้งนาม บรรดา นายพลเรือบ่าที่ สังกัดใน กองเสนาอื่น ๆ นอกจาก กองเสนาหลวง รัชช.พระองค์ ให้ มีผ้า ผูกคอ สนามะ พันค้ำ รวบเห็ดอง (ข.ล.คตอ.บ.กว้าง ๕ เซ็นติเมตร) แต่ถ้าเป็น นายพล.สื่บ่า ดั้วคัตใน กรมบัญชาการ กองคณะเรือบ่า หรือสังกัดใน กองเสนาหลวง รัชช. พระองค์แล้ว ใ้ให้ ใช้ผ้าผูกคอตั้งนาม ตามสี สังกัดเหล่า อย่าง เกี่ยว กับที่ใช้ อยู่ใน กองเสนาหลวง นี้ ทุ่ ปร.การ

๕. ทางเกา มีทางเกาไทยขำงั้น ทางเกาขำม้า ทางเกาเต็มยศ และ ทางเกา ตโมรัง ขำยาว สำหรับนายพล.สื่บ่าใน กองเสนาอื่น ๆ นอกจาก กองเสนาหลวงรัชช.พระองค์ ใ้ให้ ใช้แบบเดียวกับนาย กองเรือบ่า

12/10/2566

ทุกประการ คือ แถบ ทางแดง เค็มยศ และ ทางแดงสีโมสร เปนดีเห็นธง
 (ทำเปนแถบใหญ่ขนาดกว้าง ๓ เซ็นติเมตร คัดขนาดนี้ ๒ แถบ มีระยะ
 ห่างกัน ๑ เซ็นติเมตร และภายใน ระยะแถบใหญ่ ทั้ง สอง นี้
 มีลวดตามลึงแถบคั้น กลาง สีน้ำเงิน) แต่ ถ้า เปน นายพล เลื่อน ป่า ใน
 กองเสนาหอง หรือ ใน กรมบัญชาการ กลาง ของ คณะ เลื่อน ป่า ให้ ใช้
 แถบ ทางแดง เปนดี หมาย ตาม เหล่า อย่าง ที่ หมาย ข้าง มื่อ เลือ

อนึ่งบรรดานายพลเลื่อนป่าที่ดำรงตำแหน่งนี้ เป็นผู้บังคับการพิเศษ
 ในกรมเกือบทั้งสิ้น ให้ ใช้ เครื่อง แต่งกาย ตาม ชั้น นายกอง
 ที่สังกัดในกรม นั้น ทุก ประการ คือ ทั้ง หมวก เลื่อน ป่า นายพลเสนา
 ทางแดง อย่าง แบบกรมกอง นั้น ๆ ผิดแต่ เครื่อง หมวยยศ คือ อินทรชฎ
 และ ยืนตรี ขวมือ เลื่อน ป่า และ เลื่อน สีโมสร เท่านั้น

ส่วนระเบียบการ แต่งกาย เมื่อใดจะ ต้อง แต่ง อย่างไร นั้น ให้ มี กำหนด
 ดังต่อไปนี้

ก. เต็มยศ (หรือเต็มยศขาว)

ให้ ใช้ หมวก ทรงประพาศ คัดยอดคู่แฉกขาว เลื่อนทุกคัตติยเทวีรับ
 ทางแดงสามฝั่งแถบ รองเท้า สั้น หัว คัด ดี้อย ทรงม้า ครอบประพาศ
 สี่สาย กระบี่ใหญ่ นอก เลื่อน ป่า จึงว่า ขาว สายกระบี่ใหม่ทอง

ข. ครึ่งยศ

ให้ ใช้ หมวก ทรงประพาศ คัดยอดคู่แฉกทอง เลื่อนทุกปี ปลดอินทรชฎ
 (แต่ถ้ามีเสื้อแพรราชวงศ์ไทย ให้ ใช้ อินทรชฎนั้น ก็หุดากไว้สำหรับไว้ คัด
 ประลอบกับสายของยศ คัด คี่ว่า ขาว) ทางแดง สามฝั่งแถบ รองเท้า
 สั้น หัว คัด ดี้อย ทรงม้า ไม่ ครอบประพาศ สี่สาย กระบี่ใหญ่ สายกระบี่
 ใหม่ทอง

ก. เครื่องไม้สัตว์นางวัน

ให้ ไซ หมวกหมับ เสื้อทูนอกเบระ (ไม่มีอินทรีขน) สวมเสื้อเช็ด
ชาวสิดคือเช็ดมุกยามกอกแพรด้า กางเกง ขี่ม้า หรือ กางเกง ขายาว มีแถบ
สวม รองเท้าหนังดำ คัดเด้อย่างหมา ไม่คาด ประคด และไม้คาด หรือ
สพายกระบี่ จะถือไม้เท้าหรือไม้ถือก็แล้วแต่ ความพอใจ (ไม้เท้านั้น
จะเป็นไม้เท้าเดียวกับ หรือจะเป็นไม้เท้าอย่างใดก็ได้)

ข. เครื่องราตรีไม้สัตว์

ให้ ไซ หมวกหมับ เสื้อไม้สัตว์ เอ็นปาดะบัตอก (สวมเสื้อเช็ดชาว
อกแข็งคุดคอกเช็ดมุกยามกอกแพรด้า เจอนหกระ ค่าย) ไม่คัดอินทรีขน
(แต่ถ้ามยศ ปณราชของภรรยา ซึ่งมี สายขงยศ เครื่องหมายราชของภรรยา คัดขง
ก็ให้ ไซ อินทรีขน พันสักหลอดดำ สำหรับ ไซ คัด ประกอบกับสายขงยศคัดที่
บ่าขวา) สวม กางเกง ไม้สัตว์ มีแถบ ขายาว รองเท้าหนังดำ หวีเท้าชนิด
เกลี้ยงไม่ผูกเชือกและคัดเด้อย่างหมา จะถือไม้เท้าเดียวกับหรือถือไม้เท้าธรรมดา
หรือจะไม่ถือก็แล้วแต่ ความพอใจ ไม่มีข้อขัดขืนมิได้

ง. เครื่องปรกติ

ให้ ไซ หมวกหมับ เสื้อเช็ดผ้า หรือสักหลอดดำ ผูกผ้าผูกคอสนาม
กางเกงไทย หรือ กางเกง รูป ขี่ม้าผ้าหรือสักหลอดดำ สวม เครื่อง หนึ่ง
ไซ สาย สพาย ข้างเดียว สพายเฉียง บ่าขวา สวม กระบี่ จะ ไซ หรือ
ไม่ ไซก็ได้ 12/10/58
เงินเสีย แต่เมื่อ กระทำหน้าที่เสือบ่า หรือควบคุม แถลง จึงให้ ไซ

กระบี่ตำรวจลงในช่อง กระบี่ที่ติดกับเครื่องหนังนั้นอย่างระเบียบที่ได้ปฏิบัติ
 อยู่ในกองเสนาหลวงรักษาพระองค์ ร้องเท่านั้น ถ้าตำรวจทางเกงขมาให้
 ไซ้ร้องเพลงหนึ่งคำ หรือตีนับแจ้งหนึ่งคำ ถ้าตำรวจทางเกงไทยให้ ไซ้
 กองเท้าเดือยชอบเหลืองอย่างในกองเสนาหลวง และร้องเท้าชนิดกเขือกหนึ่งคำ
 ห่มขอเท้า หึงนี้ ถ้าเป็นเวลาในหน้าที่ราชการ ตำนาน เช่น ผักหักการ ประ
 ตอขยทข เป็นต้น ให้ ไซ้เครื่อง ตำนาน หนังสือต้องติดตาย ด้พายทั้งต้องบ่า
 หนึ่งในเวลาแต่งเครื่องปรกติที่ไม่โดยลำดับมิได้เหมือน กระบี่ไปต่อยนั้น
 จะถือไม่เท่าเดือยบ่าหรือไม่เท่าขรรคมดา หรือจะไม่ถือก็ได้ ซึ่งแล้วแต่
 ความพอใจ

ประกาศเครื่อง แต่งกายนายพลเดือยบ่า ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ ไซ้เป็น ขอบบังคับชั่วคราว และ เป็น ส่วน หนึ่ง แห่งพระราชกำหนด
 เครื่อง แต่งตัว เดือยบ่า พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จนกว่าจะได้รวบรวม
 ข้อความขึ้น เป็น พระราชกำหนด แก่ ไซ้ชนิดใหม่ต่อไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๒๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน หน้า ๓๖๐)

ประกาศตักเตือน

ของ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ด้วยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกเด็กพระราชบัญญัติ
อาวูชบั้น และเครื่อง กระสุนบั้น ร.ศ. ๑๓๑ ชั๊ ๓ ใน มาตรา ๕ หมวด
ที่ ๑ เสีย กบให้แก่ความใน ชั๊ ๑ ของ มาตรา ๔ หมวดที่ ๑ ตรงคำว่า
อาวูชบั้นให้หมายข้อความว่า อาวูชบั้นทุก ชนิด รวม ทั้ง บน ที่ ไซ่ ยิงได้โดย
วิธีอัตโนมัติ หรือ เครื่อง กัด อย่างใด ๆ และ ตลอด ถึง ส่วน หนึ่ง ส่วนใด
ของ อาวูชบั้น นั้น ๆ ด้วย นั้น

จึงขอเตือนว่า บรรดาผู้ ที่ ไซ่ ถึง บน ไซ่ ยิง ด้วย เครื่อง อัตโนมัติ หรือ
อย่าง หนึ่ง อย่างใด นอกจาก บั้น สำหรับ เด็ก เล่น ตั้ง ได้ กล่าว มา ข้าง ต้น นี้
แล้ว จะ ไซ่ ถึง เข้า มา ใช้ สำหรับ ตัก ตี หรือ สำหรับ การ ศา ขาย ก็ ดี ให้
รีบ ทำ หนังสือ ไป ยื่น ต่อ กระทรวงนครบาล หรือ กระทรวงมหาดไทย เพื่อ
ขอ รับ หนังสือ ไป อนุญาต สำหรับ ให้ ไซ่ อาวูชบั้น มา เลี้ยง ตาม พระราชบัญญัติ
โดย เร็ว มิฉะนั้น เมื่อ บั้น หรือ เครื่อง กระสุนบั้น เข้า มา ถึง เจ้าพนักงาน
ศุลกากรใน ท่าเรือต่าง ๆ จะ ยึด บั้น และ เครื่อง อาวูชบั้น ไว้ และ จะ จัดการ
ต่อไป ตาม พระราชบัญญัติ

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๘ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิติยากรวรดิษฐ์

12/10/2566

เด่นามตี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน หน้า ๓๖๖)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพ ในเมืองนครสวรรค์

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ประกาศ
ทราบทั่วกัน ว่า ตามความใน พระราชบัญญัติจัดการ สุขภาพเมือง
รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ คำบด ไต หรือ เมืองใด
เมื่อใด จะได้ ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ใน ท้อง ที่ ๆ จะ
ใช้ พระราชบัญญัติ นี้ ด้วย เปน ลำคัญ นั้น

บัดนี้ จางวางตรี พระยารณไชยชาญยุทธ สมุหเทศาภิบาล
สำเร็จราชการ มณฑล นครสวรรค์ มิไบบอกเข้ามา ยัง กระทรวงมหาดไทย
ขอให้ นำความ ทราบ บังคมทูล พระ กรุณา ทราบฝ่าละอองธุลี พระบาท ว่า ที่
คำบดปาก น้ำโพ ตวันตก แด คำบด แควใหญ่ อังเภอ เมือง นครสวรรค์ เปน
ที่ ประชุมชน มี บ้าน เรือน ราษฎร ตั้ง อยู่ เปน บัด แม้แต่ นี้ แต่ มี การ คำ ชาย
เจริญ มาก แต่ ยัง หาได้ รับ ความ บำรุง รักษา ให้ เพียง พอไม่ จึง พาให้
มี เหตุเกิด โรคไทยใช้เจ็บ อัน ร้าย แรง เช่น ตะหวัดคระ โรค แด ก่าไฟโรค
อยู่เนื่อง ๆ ด้วยเหตุนี้ จางวางตรี พระยารณไชยชาญยุทธ คิด จะ
จัดการ สุขภาพชน เพื่อ บัง กัน โรคไทยใช้เจ็บ แต่ บำรุง ความ สุข
ด้วราย แก่ ราษฎร พลเมือง ใน ท้อง ที่ นั้น จึง ได้ ประชุม หัวหน้า พ่อ คา
ราษฎร ปลูกษา หา หรือ เห็น ชอบ พร้อม กัน ว่า ควร จัดการ สุขภาพชน
เป้น สุขภาพสำหรับ เมือง ตาม พระ ราชบัญญัติ เพื่อให้ บัง เกิด ความ สุข
ด้วราย แก่ ราษฎร ใน ท้อง ที่ นั้น ดับไป

การที่จะจัดการ สุขาภิบาลเมืองนครสวรรค์ นั้นเป็นการพึ่ง แรกตั้ง ขึ้นใหม่ จะจัด แต่เพียงใน ตำบล ปากน้ำโพ ตวันตก แดตำบล แควใหญ่ มีเขตร์ กำหนดต่อไป ดังนี้

- ๑ ตำบลเหนือ แคว น้อย ถึง ถนน วัดกับ แควใหญ่เหนือ สถานี ปากน้ำโพ สุดเขตร์ แพ่เงินเตี้ยวชะ และ แพ หลวง พล ฯ เป็น เขตร์
- ๒ ตำบลใต้จัด วัดนครสวรรค์ ตามแนวรั้ว วัด นครสวรรค์ ตำบล ใต้ เป็น เขตร์
- ๓ ตำบลตวันออก ห่าง ตำบลแม่ น้ำ แควใหญ่ ๒ เส้น ๑๐ วา มีหลักไม้แก่น เป็นเขตร์
- ๔ ตำบลตวันตก ตาม ตำรา้งน้ำ เป็น เขตร์

เมื่อได้ ทรง ทราบ ผิดของชุดี พระบาทตามใบ บอด ฉบับนี้ ทรงพระราชดำริเห็น ชอบด้วยแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด เภรหม่อม พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้จัดการ สุขาภิบาล ที่ ตำบล ปากน้ำโพ ตวันตก แดตำบล แควใหญ่ อำเภอ เมือง ฯ นครสวรรค์ ได้ตามความประสงค์ แต่ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด เภรหม่อม พระ ราชทาน เงิน สามร้อย ร้อยานพานะ ค่าทำ เรือจ้าง ค่าเช่าที่ดิน แดค่าใบอนุญาต หมิงนครใต้เกณฑ์ บรรดา ที่เก็บได้ ในเขตร์ สุขาภิบาล ให้เป็น ผลประโยชน์สำหรับจ่ายใช้ บำรุงการ สุขาภิบาลตาม พระราชบัญญัติ แต่ บัด นี้สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๓๓๐/๒๕๓๓๐
(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน หน้า ๓๖๗)

ประกาศแก้ไขและเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือน ในพระราชสำนัก

เจ้าพระยา ชรรมา จิกรณาธิบดี เลขาธิการทรงวงจรับพระบรม
ราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม สั่งว่า ข้อความ ตาม
พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวข้าราชการพลเรือนในพระราชสำนัก และ
ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับนั้น เครื่องตกแต่งบางอย่าง
ยังไม่เหมาะสมกับราชการ บางเวลาไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้แก้ไขและเพิ่มเติมขึ้นใหม่ดังต่อไปนี้

แผ่น ทาบคอเสื้อ

ชั้นมหาดเล็ก และพระตำรวจ ให้ใช้ก้ามห้อย หมายถึง ขนาด และ
รูปตามเดิม ให้แก้เป็น ทาบ แขนงใหม่ ของ ชนิดมัน เต็มทั้งแผ่น เว้น
ริมให้เหลวสี่โต โดยรอบ ประมาณ ๑ มิลลิเมตร (ตามตัวอย่างที่กระทรวง
วังได้ทำขึ้นไว้) ส่วนดาวเครื่องหมายยศและอักษรพระบรมนามาภิไธย
ให้คงประดับบนแผ่นคอตามเดิม

เครื่อง ราตรี สโมสร์

เครื่อง ราตรี สโมสร์ สำหรับข้าราชการ ซึ่งมีใช้กรมพระตำรวจและทหาร
รักษาวังนั้น เมื่อเป็นงานในพระราชฐาน ให้ใช้เสื้อสักหลาดสีดำ
รูปอัวนิงเครตส์ เสอกักผ้าขาว ผ้าผูกคอสีขาวย ส่วนกางเกง ถุงเท้า
รองเท้าให้ใช้ของเดิม ถ้าไม่ใช้ในงานในพระราชฐาน ก็ให้แต่งตามประกาศ

พระราชกำหนดเดิมทุกประการ

12/10/2566

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๓๕๔

ประกาศแก้ไขและเพิ่มเติมฉบับนี้ ให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๐

พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

กระทรวงวัง

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงนาม) เจ้าพระยาอรรคมหาเสนาธิบดี

มหาเสวกเอก เสนาบดีกระทรวงวัง

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน หน้า ๓๖๙)

ประกาศสถาปนาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้าพواهرัตน์มณี เป็นกรมพระเทพนารีรัตน์

คู่สมมัตถ์ พระพุทธเจ้าองค์แรก เป็นอัครมเหสี ๒๔๕๘ พรรษา กาด
ปัตย์บัน จันทร โคจร ศักดิ์มพิศตร ธรรมิกมาถ์ สดกบป๋ย คติยศักดิ์ สมุวาร
ดุริยศึกษิกาด พุทธศึกษานมาถ์ นอมธรัทิม โดยกาดนิยม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
นราธิราช พิณปะชานาถมหาธมมตวงษ์ อภิสัยพงษ์ วิมลรัตน์ วรชัย
ราชนิกรโรดม จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ อุโกโตสุชาติสัง
ดุทธเขวระหนี่ จักรบรมนารถ จุฬาดงกรณราชวรางกูร บรมมกุฏนเรนทร์สร
สันติวงษ์ วิดิษฐ สุธำจิตบุรพาธิการ อุดยถกฤษฏาภินิหวั อภิเรกบุญฤทธิ
วิญญัติชนวิจิตร ไฉนภคยธรรพวงค์ มหาชนิตตะมางคประนตนาทบงกษยุด
ประสิทธิ์ธรรพสุภณต อุดมบรมธรรมาธิบดี ทิพยเทพาวตาดไพศาลเกียรติคุณ
อุดยพิเศษ ธรรพเทอดศรามาภิษฐ์ บดินศักดิ์สมญาเทพทวารวดี ศรีมหา
บุรุษสุดถัมมบดี เสดนางศนิกรวิรัตนยศวโกศล ประพนชปรีชานันทวงศาจารย์
มณีบุรณสุนธรรพมาทินทร วรุตเมกราชคิตถ มหาปรีวารนายกอนันต
มหันตวรฤทธิเดช ธรรพวิเศษศิรินทร บรมชนกาศิศรธมมต ประสิทธิ์
วรยศมโหดม บรมราชธัมมบดี นพปฏอลเสวตณัตตราตินันทร ศิริรัตโน
ปลัดเกษณมหาบรมราชาภิเศกภสิสิต ธรรพทศทิศวิจิตรไชย สดกมโหดวิริยมหา
สดวามินทร์ มหเศศวรมหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนารถชาติอาชาวไศรย
พุทธชาติไตรรัตนธรรพวิเศษอุดยศักดิ์อรรคนเรศวรามาธิบดี เมตตากฤษณา
สถิตหฤทัย อโนนโฆมบุญการ สดกไพศาลมหารัษฎาภิเษนทร์ ประเมนท
รรมิกมหาราชาราชวิราช บรมนารถกบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าพาหุรัตมณีมัย
 ประไพพรรณพิจิตรนริศรราชกุมารี ซึ่งเป็น พระบรมเชษฐภคินี ประสูตร์
 ณวันพฤหัสบดี เดือน ข้าย แรม ๑๐ ค่ำ มีฐาน สมฤทธิศก พระพุทธ
 ศักราช ๒๔๒๑ จำเดิมแต่ยัง ทรง พระเยาว์ ก็เป็นที่ ทรง พระเลื่อมใสแห่ง
 สมเด็จพระบรมชนกเป็น อันมาก ทั้ง สมเด็จพระบรมราชชนนี ก็ ทรงพระ
 เลื่อมใส เป็น อย่างยิ่ง เพราะเป็นพระราชบุตรีพระองค์ แรก และประสูตร์
 ก่อน พระราชธิดา องค์ อื่น ๆ ทั้งปวง อีกทั้ง อาไศรยเหตุ ที่มักมีพระโรค
 เบียด บิยพ้ออยู่เนื่อง ๆ จึง เป็น เสร็จ เติมพระเบตดาแห่งสมเด็จพระบรมราช
 ชนนียิ่งขึ้น ได้ทรง ทนถนอม บริหาร อยู่ด้วย พระองค์ ของ มีได้ขาด
 ครั้นวันเสาร์ เดือนสิบ ขึ้น เก้า ค่ำ มีเกษมศก พระพุทธศักราช ๒๔๓๐
 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ ประสูตร์ สิ้น พระชนม์ เป็น ที่ ทรง พระโศกาลัย
 แห่ง สมเด็จพระชนกนารถ และสมเด็จพระบรมราชชนนี อีกทั้ง พระญาติ
 ประยูรวงษ์ เป็น อันมาก

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าพาหุรัตมณีมัย นั้น เมื่อ ยัง เสด็จ ดำรง
 พระชนม์ อยู่ ทรง มี มารยาท เรียบร้อย เป็น อันดี สมควร แก่ ขัตติยราช
 กุมารี เป็นที่ เลื่อมใส ปราโมท แห่ง สมเด็จพระบรม อนุชาธิราช แต่ พระ
 ประยูรญาติ ทั้ง ปวง ถึงนี้ ก็

บัดนี้ ทรง พระราชดำริเห็นว่า สมเด็จพระภราดา และสมเด็จพระภคินีทุก
 พระองค์ บรรดาที่ได้ มีพระชนม์พรรษาเจริญวัยแล้ว ก็ได้ ทรง ดำรง พระยศ
 เป็น เจ้าฟ้าต่าง กรมแล้ว ใน รัชสมัย ของ พระบาท สมเด็จพระบรม ชนกาธิราช

แล้วบ้าง ทั้งได้ทรงสถาปนาขึ้นในรัชกาล บัดยบนั้นบ้าง แต่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าพริ้มพิรุณี นั้น ยังไม่ได้ตั้ง พระชนม์ใบช้านานแล้ว จึงหาได้ตั้งพระวรวงศ์วิริยศักดิ์ประดาร์ไดไม่มี ถ้ายิ่งดำรงพระชนม์สืบมา ก็คงจะได้ทรง รับพระราชอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายในตั้งแก่รัชสมัยของสมเด็จพระบรมชนกาธิราชแล้ว และคงจะได้เพิ่ม พง พระราชอิสริยยศขึ้นใน รัชกาลบัดยบนั้น อีกด้วย และพระราชประเพณีซึ่ง สถาปนา พระราชอิสริยยศแก่ พระอัฐิ ดังนี้ ก็มีแบบอย่างมาแต่ก่อน

จึง มี พระบรมราชโองการ มวยพระสุรสังหนาท คำว่าดังให้เลื่อน พระนามสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าพริ้มพิรุณีเป็น กรมพระฝ่ายใน มีพระนามตามจารึกใน พระสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าพริ้มพิรุณีประไพพรรณพิจิตรี นริศรราชกุมารี กรมพระเทพนารีรัตน์ ให้พระเกียรติคุณวิบุลยศักดิ์ปรากฏอยู่ในสากลประเทศจักรวรรดิชาติไทยสยาม เทอด

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน หน้า ๓๗๑)

ประกาศเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว ข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบด้วยเกล้ากระหม่อม จึงว่า ตามประกาศ
แก้ไข พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว ข้าราชการ พลเรือน ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ในข้อ ๑ ซึ่งมีความว่า

เด็มนยศ หมวกขนตัวใบพิบ เสื้อขาว รูปแบบราชการ สวมปลดอก
ข้อมือกำมะหยี่ สีตาม กระดอง บ่าทอง ถาย เหมือน ข้อมือเสื้อ สักหลาดคำ
ๆ ฯลฯ นั้น ให้เดิมสวมปลดอก คอเสื้อกำมะหยี่ สีตาม กระดอง บ่าทอง
ถายเหมือน คอเสื้อ สักหลาดคำ ประกอบด้วย

ทั้งนี้ให้แต่งตัวตามที่ได้เพิ่มเติมใหม่นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศมาณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๓๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน หน้า ๓๗๔)

พระราชบัญญัติขนาดเกวียน

พระพุทธศักราช ๒๔๕๙

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้รับสั่งเกล้าฯ ตั้งว่า ตามหัวเมืองใน
 สยามรัฐ สยาม เกวียนที่ใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง และบรรทุก
 สินค้าเป็นประโยชน์อยู่เป็นอันมาก แต่เกวียนเหล่านั้นบางเมืองทำ
 ขนาดระหว่างล้อต่างกัน ไม่สามารถจะนำไปใช้ในทางบางเมืองได้
 เป็นความลำบากขัดข้องอยู่ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ถ้าให้เกวียน
 ทั้งปวงมีขนาดระหว่างล้อเดินทางร่วมติดต่อกันได้ จะเป็นประโยชน์
 แก่พลเมืองในการไปมาค้าขายยิ่งขึ้นเป็นอันมาก จึงทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้สืบค้นดูได้ขนาดทางเกวียนที่มีอยู่เป็นขนาดกลาง
 โดยมากแล้วตามหัวเมืองในพระราชอาณาจักร ว่าขนาดทางเกวียน
 กว้าง ๑ เมตร ๔๕ เซนติเมตร นั้นเป็นขนาดสามัญ จึงได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ชี้แจงให้เจ้าของเกวียน
 จัดการแก้ไขเกวียนที่ยังไม่ได้ขนาดนั้นเป็นขนาดระหว่างล้อทั้ง ๒ ข้าง
 กว้าง ๑ เมตร ๔๕ เซนติเมตรได้โดยมากแล้ว แต่ทรงพระราช
 ดำริเห็นว่า ควรให้วางขนาดระหว่างล้อเกวียนไว้เสียให้เป็นหลักตาม
 เมื่อผู้ใดจะสร้างเกวียนใหม่ก็ดี หรือจะแก้ไขขนาดเกวียนเก่าที่มีอยู่
 แล้วแต่อย่างใดให้เป็นขนาดเดียวกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยนาม แต่กำหนดใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ มีนามว่า "พระราชบัญญัติ ขนาด เกวียน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘"

มาตรา ๒ ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็น กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

อธิบายชนิด เกวียน

มาตรา ๓ เกวียนเป็น ยานพาหนะ ประเภทหนึ่ง มีล้อ ๒ ล้อใช้ ไม่ประกอบเป็นเครื่องผูก มีหลังคาที่ตี หรือไม่มีหลังคาที่ตี ใช้ เตียมด้วยสัตว์พาหนะเช่นโค กระบือ เป็นต้น หรือเกวียนซึ่งเรียก ในท้องที่บางแห่งว่า ระตะกั๊ด รวมเรียกในพระราชบัญญัตินี้ว่าเกวียน ทั้งสิ้น เว้นไว้แต่เกวียนบรรทุกอีกชนิดหนึ่งซึ่งล้อทำด้วยเหล็กทั้งล้อ หรือล้อมีเคื่องเหล็กประกอบใช้เฉพาะท้องที่มณฑลแต่ เกวียนชนิด นี้เรียกว่าเกวียนล้อเหล็กไม่นับเข้าใน ประเภทเกวียน แห่งพระราชบัญญัตินี้

เกวียนต้องมีขนาดอย่างเดียวกัน

มาตรา ๔ เกวียนต้องมีขนาดระหว่างล้อถึง ๒ ล้อเท่ากันทั้งสิ้น คือ ล้อแต่ละข้างหนึ่งถึงล้ออีกข้างหนึ่ง เมื่อคุมชดกับประแครงแล้ว ต้องให้ ได้ ๑ เมตร ๔๕ เซนติเมตร เป็นส่วนกว้างของเรือนเกวียน แต่ส่วนยาวและส่วนอื่นๆของเกวียนนั้นไม่จำกัด สุดแต่ผู้ทำจะให้ ยาวเหมาะแก่การใช้สัตว์พาหนะชนิดใดก็ได้ แต่เพื่อที่จะให้เข้าใจง่ายในการกำหนดขนาดเกวียนดังกล่าวมาแล้วในมาตรานี้ ให้ผู้มี บัญชาการปกครองท้องที่ทำตัวอย่างเกวียนขึ้นไว้ยังที่ว่าการเดิมหนึ่ง

ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ทำ เกวียนหรือ ไซ เกวียนซึ่งมีขนาดระหว่างล้อถึง ๒๓ ล้อ
 ผิดกับตัวอย่าง และขนาดที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๔ เป็น อันขาด เว้น
 แต่ เกวียน บางเล่ม ที่มีอยู่แต่ก่อน วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งผู้ว่า
 ราชการ เมือง ผู้ปกครอง ท้อง ที่ จะได้ผ่อน เวลาให้แก้ไข เปลี่ยน แปลง ตาม
 ความใน มาตรา ๕

มาตรา ๕ เมื่อได้ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติแล้ว ถ้าปรากฏ
 ว่าผู้ใดมี เกวียน อันผิด ขนาดตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔ ก็ให้
 ผู้หนึ่งผู้ใด ปรังเปลี่ยน แปลง เกวียน ของ ตน เสีย ให้ถูกต้อง ตามความ
 ประสงค์ ของ พระราชบัญญัติ ภายใน เวลา ที่ผู้ว่า ราชการ เมือง ผู้ปก
 ครอง ท้อง ที่ จะได้กำหนดผ่อนผันให้ตามสมควร และให้ผู้ว่า ราชการ
 เมือง ผู้ปกครอง ท้อง ที่ ออก ใบอนุญาต ให้ ใช้ ไซ หรือ คราว ได้เป็น สำคัญ
 แลวง เมืองใด มีกำหนดเวลาผ่อนผันให้แก้ไข เกวียน แปลงเท่าใด ให้
 ผู้ว่า ราชการ เมือง ผู้ปกครอง ท้อง ที่ เมือง นั้น ประกาศให้ราษฎร ทราบ
 ทราบ กัน และ ให้เสนาบดีผู้ ปกครอง ท้อง ที่ ตง ประกาศ กำหนดเวลาใน
 หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ด้วย ถ้าพ้นกำหนด นั้น ปกติจะ ถือว่าผู้ ที่มี เกวียน
 ขนาดระหว่างล้อ ๒๓ ล้อผิดจากขนาด ว่าเป็น ในมาตรา ๔ นั้น มีความผิด

ว่าด้วย การ จด ทะเบียน เกวียน

มาตรา ๖ บรรดา เกวียน ทั้งปวง แม้เจ้า ของ จะ ไซ หรือ มิใช่ ก็ตาม
 เมื่อ ยัง ปรากฏ เป็น รูป เกวียน อยู่แล้ว เจ้า ของ เกวียน จะ ต้อง นำ มา จด
 ทะเบียน และ ให้เจ้าพนักงาน ทำ เครื่องหมาย สำหรับ เกวียน นั้น ๆ ผู้ว่า
 ราชการ เมือง จะ ได้ ออก ประกาศ กำหนด ท้อง ที่ ๆ จะ จด ทะเบียน ให้ทราบ
 ทราบ กัน และ ให้กำหนดใน ที่ ซึ่ง จะ เป็น การ จด ยก ที่ สด สำหรับ ประชาชน

ชยาค้องให้เดิน ทางไกลเสีย เวลา ทำมา หากิน ทั้งให้เจ้าพนักงาน ทำ
 การ จด ทะเบียน โดยรวดเร็ว ที่สุด เพื่อมิให้เบียดเบียน เจ้าของ
 เกวียน เงิน ถิ่น เหตุ ด้วย เกวียน ที่เจ้าพนักงาน ได้ จด ทะเบียน ทำเครื่อง
 หมายถึง จึง จะ ใช้ ได้ โดยชอบ ด้วย พระราชบัญญัติ เงิน แต่ เกวียน
 บางเล่ม ที่ เจ้าราชการ เมือง ผู้ปกครอง ท้อง ที่ จะ ผ่อน มัน ออกใบ อนุญาต
 ให้ ใช้ ได้ชั่วคราว ในระหว่าง แก้ไข เปลี่ยนแปลง ตาม ความ ใน มาตรา ๕ นั้น

มาตรา ๗ การ จด ทะเบียน นั้น เจ้าพนักงาน ต้อง จด รับ ความต่าง ๆ
 ลงในสมุดทะเบียน และในใบ อนุญาต ออกให้ แก่ เจ้าของ เกวียน เปน
 สำคัญ อย่าง หนึ่ง กับ ต้อง ทำ เครื่อง หมายถึง ประจำ ที่ ตัว เกวียน ให้ ตรง กับ
 สำคัญ ที่ หมายถึง ในใบ อนุญาต อีก อย่าง หนึ่ง ด้วย จึง จะ นับ ว่า เปน อัน
 ถูกต้อง ชอบ ด้วย พระราช บัญญัติ ใน การ จด ทะเบียน นี้ ห้าม มิให้
 เรียกเงิน อย่าง ใด ๆ จาก เจ้าของ เกวียน เปน อัน ขาด

ว่าด้วยโทษ

มาตรา ๘ ผู้ใด ทำ เกวียน หรือ ใช้ เกวียน หรือ มี เกวียน ที่ ผิด ขนาด
 ดังที่ได้กล่าวไว้ ใน มาตรา ๔ และ มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ กัก
 และ เจ้าของ เกวียน หรือ ผู้ ใช้ เกวียน ที่ ไม่ จด ทะเบียน ตาม ความ ใน มาตรา ๖
 แห่ง พระราชบัญญัติ กัก ผู้ นั้น มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครั้ง หนึ่ง
 เปนเงินไม่เกิน ๒๐ บาท

ว่าด้วยการ รักษา พระราช บัญญัติ

มาตรา ๙ ให้เสนาบดีผู้บัญชาการปกครอง ทั้งที่ เป็นเจ้าหน้าที่ จะรักษาการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจที่จะ ตั้ง กฎเป็น ข้อบังคับสำหรับจัดการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติ ถ้าและ กฎนั้นได้ รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต และ ประกาศใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ก็ให้ ถือว่า เป็น เหมือน ส่วน หนึ่ง ใน พระราช บัญญัตินี้

ประกาศ มาณวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็น วันที่ ๑๘๓ ใน รัชกาล บัณฑิต

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน หน้า ๓๗๕)

ประกาศเกี่ยวกับเงินภาษี
ตึก เรือน โรง ร้าน แพร แถยานพาหนะ
ในเขตรัฐบาลเมืองนครสวรรค์

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทยรับ พระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อมให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศ
ใช้พระราชบัญญัติจัดการศรัทธาภิบาลตาม หัวเมือง รตน โกสินทรศก ๑๒๗
เฉพาะในเขตรัฐบาลปากน้ำโพควันตก แต่ตำบลแควใหญ่ในท้องที่อำเภอ
เมือง ๆ นครสวรรค์ ตำบลเหมือช แควน้อย ถึงถนน วัดกบ แควใหญ่
ถึงสถานี ปากน้ำโพ สดเขตร แพจีน เตียว แซะ แถแพทดวงพล ฯ เป็นเขตร
ตำบลได้จัดวันนครสวรรค์ตามแนว รวัดวันนครสวรรค์ตำบลได้เป็นเขตร ตำบล
ควันชอกห่างตำบลแควใหญ่ ๒ เส้น ๑๐ วา มีหลักไม้แก่น เป็นเขตร ตำบล
ควันตกตามตำราหน้า เป็นเขตร รวมทั้งแควน้อย แถแควใหญ่เป็นเขตร
ศรัทธาภิบาล เมือง แล้ว

บัดนี้จึงวางตัว พระยารณไชยชาญยุทธ สมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการ
มณฑลนครสวรรค์ มีใบบอกเข้ามายังกระทรวงมหาดไทย ขอให้ให้นำความ
กราบบังคมทูล พระกรุณา ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ได้ประชุมเลือก
ตั้งกรรมการ สำหรับจัดการศรัทธาภิบาล รวม ๙ นายครบคณะ ของศรัทธาภิบาล
เมือง ตาม พระราชบัญญัติแล้ว และได้ประชุม กรรมการปรึกษาหารือเห็น
พร้อมกันว่า เงินภาษี ตึก เรือน โรง ร้าน แพร ยานพาหนะนั้น ควรเก็บ
ในอัตราดังนี้ คือ

๑. ตัก เรือน โรงร้าน แพ ที่ให้เช่าเก็บ ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี
๒. ตัก เรือน โรงร้าน แพ ที่ไม่ได้ ให้เช่าที่มีสินค้าและไม่ มีสินค้าทุกหลัง ซึ่ง อยู่ในเขตวัดสุทัศนabat เก็บเทียบ ตามอัตราค่าเช่า ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี ถ้าเป็นการโต้เถียงกัน จะเทียบตาม อัตราค่าเช่าไม่ได้ ก็ให้ กรรมการวัดสุทัศนabat มีอำนาจ กำหนดราคาขม โฉมตามอัตรา ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี
๓. เรือจอด ประจำยาวตั้งแต่ ๕ วา กว้าง ๑ วาขึ้นไปมีสินค้า เก็บถ้ำละ ๔ บาท ไม่มีสินค้าเก็บกึ่งอัตรา เรือขนาดยาวตั้งแต่ ๒ วา กว้าง ๒ ศอกขึ้นไปเก็บถ้ำละ ๑ บาท ต่อปี
๔. รถยนต์เก็บคันละ ๘๐ บาท ต่อปี รถ ๔ ล้อเก็บคันละ ๖ บาท ต่อปี รถ ๒ ล้อเก็บคันละ ๓ บาท ต่อปี รถลากเก็บคันละ ๑ บาท ต่อปี ถ้าไม่ใช้รับจ้าง เก็บ ๑ ใน ๔ ของ อัตรารถจ้าง นั้น
๕. เกวียนเก็บเล่มละ ๒ บาท ต่อปี

เมื่อได้ทรง ทราบฝ่าตของขผู้ พระบาทตามใบบอก ฉบับนี้ ทรงพระราช คำวิเห็น ชอบด้วย แล้ว จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประเทศเก็บเงินภาษี ตัก เรือน โรง ร้าน แพ ยานพาหนะ ค่าท่า เรือจ้าง ค่าเช่าที่ดิน แลค่าใบอนุญาตหญิงนครโสเภณี บรรดาที่เก็บ ได้สำหรับบำรุงการศุขาภิบาล เมืองนครหลวงศรี มีอัตราตามที่สมุหเทศาภิบาล และกรรมการ ประชุมปลุกษาตกลง กัน ซึ่ง ได้ว่ามา แล้ว ใน ประกาศนี้ตั้งแต่ บัดนี้ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน หน้า ๓๘๑)

กฎเสนาบดี ประกาศแก้กฎว่าด้วยการลงอาญาทหารเรือ

ที่ ๒ / ๒๕๕๘
๐๙๓๔๔

พแนกกฎหมาย

ด้วย นายทหาร ประจำกรม แต่หัวหน้าของรักษาการ ของ โรงเรียนนายเรือ
แต่นายช่างกล กรรมยทศศึกษา ทหารเรือ ยัง หาได้ มีอัตรา เป็นผู้ลงโทษ หรือ
รับโทษ ชั้นใดไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง
กฎว่าด้วย อำนาจ ลง อาญา ทหารเรือ ที่ ๔ / ๑๓๐๐ เพื่อให้เกิดรกับ การ
ปกครอง บังคับ บัญชา ทหารเรือ ดัง คือไปนี้

๑. ให้ นายทหาร ประจำกรม แต่หัวหน้าของรักษาการ ของ โรงเรียน
นายเรือ แต่มานายช่างกล กรรมยทศศึกษา ทหารเรือ เป็นผู้ลงโทษ ชั้น ๗ แต่
เป็นผู้รับโทษ ชั้น จ. เพิ่มเข้าใน ข้อ ๖ พแนกของ โรงเรียน แห่งกฎที่
กล่าวแล้ว

๒. ในข้อเดียวกันนั้น ซึ่งมีคำ ว่า “นักเรียนนายคอน เป็นผู้ลง
โทษ ชั้น ๘ แต่เป็นผู้รับโทษ ชั้น ค.” ให้ยกเลิกเสีย คงเป็น แต่ผู้รับโทษ
ชั้น ช. เช่นเดียวกับ นักเรียนนายเรือ ดำมัญ
ทั้งนี้ตั้ง แต่ บัดนี้ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการกระทรวงทหารเรือ

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงพระนาม) บริพัตร

12/10/2566

นายพลเรือเอก เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน หน้า ๓๘๓)

ประกาศแก้ไขแบบการใช้เสื้อที่เคยเรียกกันว่า “ สโมสรรกลางแจ้ง ”

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขแบบการใช้เสื้อที่เคยเรียกกันว่า “ สโมสรรกลางแจ้ง ” ดังต่อไปนี้ :-

๑. เสื้อรูปทูนึกคอ แบบที่เรียกนามอยู่ว่า “ เสื้อ สโมสรรกลางแจ้ง ” นั้น ให้เปลี่ยนนามเรียกว่า “ เสื้อ น้อย ” อนุญาตตามแบบของทหารเรือ (แต่รูปคงอยู่อย่างเดิม)

๒. อนุญาตให้ใช้เสื้อ น้อย ในเวลาปรกติได้ทุกเมื่อ ไม่จำเพาะแต่ในเวลาไปงานการ สโมสรร แต่จะใช้ในเวลาปรกติให้ใช้ประกอบกับกางเกงขายาว หรือกางเกงขมาส์ตาไม้แถม (เว้นแต่เหล่าพวานหอดวงให้ใช้กางเกงยาว หรือกางเกงขมาส์เขียวแก่)

๓. ถ้าจะไปในการงาน เช่น ขุดขุด สโมสรร หรือ เที่ยงกลางวัน เป็นต้น ให้ใช้เสื้อ น้อย ประกอบกับกางเกง แถมตามเดิม

ทั้งนี้ให้ใช้ได้ตามกำหนดตนคงแต่ตนเป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๔๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศยกเว้นเงินค่านาจำนวน พ.ศ. ๒๕๕๗
ในอำเภอนางบวช อำเภอศรีประจันต์ อำเภอบางปลาม้า
อำเภอจรเข้สามพันและอำเภอเมือง
เมืองสุพรรณบุรี

ด้วยมีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้าเห็นอกรหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า เมื่อพระพุทธศักราช ๒๕๕๗ การทำนาในท้องที่อำเภอ นางบวช อำเภอศรีประจันต์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอจรเข้สามพันและอำเภอเมือง ๆ สุพรรณบุรี ในมณฑลนครไชยศรีเสียหายไม่ได้ผลเมล็ดเข้า เพราะอุปทวงเหตุ น้ำน้อยไม่พอหล่อเลี้ยงต้นเข้า ๆ ที่มักดำเพาะ หว่าน ลงไว้ ในที่นา เสียวแห่งมานตายเสียไปเป็นอันมาก เจ้าพนักงานสำรวจได้ความว่านาที่เสียหายไม่ได้ผลนั้นคือ ผู้ทำนา ๑๔,๗๕๐ รายชื่อทำนาในเนื้อที่นา ๑๘๗,๗๕๖ ไร่ ๓ งาน ๘๘ วา คิดเป็นเงินค่าอากร ๑๒๘,๓๒๘ บาท ๒๗ สตางค์ ทรงพระมหากรุณา แก่ราษฎร ที่ทำนาเหล่านี้ จึง ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ยกเว้นเงินค่านาจำนวน พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชทานเป็นการ บำรุงในปีที่ไม่ได้ผลประโยชน์นั้น กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ได้จัดการ ยกเว้นเงินค่านาให้แก่ผู้ทำนา ตามรายชื่อ นั้น แล้ว

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
 (ลงพระนาม) กิติยากรวรลักษณ์

12/10/2566

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๓๘๖)

ประกาศกรมมหาดเล็ก

เรื่องให้ข้าราชการ กรมยานยนต์ แผนก กองเรือยนต์
แต่ง เครื่อง ราชวัล โมเตอร์ได้ ตามกำหนด เครื่อง แต่งตัว ดัง ต่อไปนี้

จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก รับพระบรมราช
โองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ข้าราชการ กรมยานยนต์ ใน แผนก กองเรือยนต์ ดังควร จะ แต่ง
เครื่องราชวัล โมเตอร์ได้ อย่าง ข้าราชการ ใน กรม กอง อื่น ๆ จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้กำหนด เครื่อง แต่งกายราชวัล โมเตอร์ ของ ข้าราชการ
กรมยานยนต์ ใน กองเรือยนต์ ดัง ต่อไปนี้ คือ

- (๑) ให้ ใช้หมวกเก็บ อย่าง ปรกติ
- (๒) ผ้าผูกคอ ตา
- (๓) เสื้อ กอ ดีขาว มี ตม ๓ ตม
- (๔) เสื้อ ชน นอก รูปเสื้อ ราชวัล โมเตอร์ (เมฆ) ดัง หาดตั้งน้ำเงิน ล้วน
มี ยันต์ และ ดวด รอบ ข้อมือ เสื้อ ตาม ลำดับยศ
- (๕) กางเกงแถบ ดัง หาดตั้งน้ำเงิน มี แถบทอง โคตาม ขนาดยศ
- (๖) รองเท้าบดยัด หนึ่งคู่

แต่ส่วน ผู้ ที่ม้ายงยศให้ ใช้ ส้ายงยศได้ ในเวลาที่ แต่งกาย อย่าง น้อย
ทั้ง นี้ให้ ใช้ ได้ แต่ บัด นี้ เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๒ ธันวาคม หน้า ๓๙๑)

ประกาศเพิ่มเติมเครื่องแต่งตัว
กรมยานยนตร์พนักของเรือยนต์

จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก รับพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ยนต์ขมวด ข้อมือเสื้อของเรือยนต์ที่ใช้ อยู่ในเวลานั้นนี้ ยังหาได้มี
ประกาศให้ใช้ โดยถูกต้องไม่

เพราะฉะนั้น จึงได้ประกาศกำหนดประเภทให้ใช้ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่ชั้น
นายเรือขึ้นไป ถ้าเป็นผู้ที่มีน้ำหนักเดินเรือ หรือ เป็น นาย ทาย ให้ใช้
ยนต์ขมวด ข้อมือเสื้อ ส่วนผู้ที่ไม่ มีน้ำหนักเดินเรือ เช่น ข้าราชการกองกลาง
หรือช่างกล มิให้ใช้ขมวด ข้อมือเสื้อให้ มีแต่ ลวดรอบข้อมือเสื้อเปล่า ๆ
อนึ่งสายรัดคางใน เวลาปรกติให้ใช้สายหนึ่งตัว ใน เวลาครึ่งยศ
และเต็มยศชาวให้ใช้สายทอง

ทั้งนี้ให้ใช้เป็นส่วนหนึ่ง แห่งข้อบังคับเครื่องแต่งตัว กรมยานยนตร์
ได้ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๒ ธันวาคม หน้า ๓๗๒)

ประกาศกรมมหาดเล็ก

แก้ไขเครื่องแต่งกาย กรมยานยนต์

จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศรีภักดี อธิบดีกรมมหาดเล็ก รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

กรมยานยนต์ เป็น ส่วนหนึ่ง ซึ่ง ขึ้น อยู่ใน อธิบดีกรมอัครราช สโมสร จะใช้เครื่องแต่งกาย เช่นใด กันได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ อินทร์ธนู ถัก แทน ตั้ง จะได้ กำหนดให้ทราบ ชัดตั้ง ต่อไป นี้ คือ

๑) ให้ ใช้ อินทร์ธนูถัก ๒ ชนิด มี ลักหลาดตั้งแต่ง ทาบ ภายใต้ คือ ชนิดใหม่ทอง และ ด้ายเหลือง ในเวลาปรกติ ให้ ใช้ อินทร์ธนูถักด้ายเหลือง ในเวลาเต็ม ยศ และ ครึ่ง ยศ ให้ ใช้ อินทร์ธนู ถักใหม่ทอง และมีอักษรพระบรมนามาภิไธยย่อ คคกตลง อินทร์ธนู

๒) เครื่องหมาย ยศ ชั้น เด็กชาตรี จนถึง พันจ่า เด็กชา ให้ ใช้ ลักหลาด ตั้งแต่ง กว้าง ประมาณ $\frac{๑}{๔}$ เซ็น ทาบ ตาม ขวาง ของ อินทร์ธนู ทาง ปลายตาม ลำดับยศ คือ ถ้า เป็น ชั้น เด็กชาตรี ให้ ใช้ ลักหลาด เส้นเดียว ถ้า เป็น ชั้น โท ให้ ใช้ ๒ เส้น ชั้น เอก ให้ ใช้ ๓ เส้น ชั้น พันจ่าเด็กชา ๔ เส้น มี ระยะเวลา ใน ระหว่าง เส้น พอ ควร

ชั้น มหาดเล็กพิเศษ ถึง หุ้มแพร ให้ ใช้ ดาว เป็น เครื่องหมาย ตาม ลำดับ ชั้น จนถึง หัวหมัน ให้ มี ลักหลาด ตั้งแต่ง $\frac{๑}{๒}$ เซ็น ทาบ กตลง อินทร์ธนู ตามยาว และมี ดาว เป็น เครื่องหมาย ตาม ลำดับ

ชั้น จางวาง ให้ มี ลักหลาดตั้งแต่ง $\frac{๑}{๒}$ เซ็น ๒ เส้น คู่ ทาบ ตาม ยาว ของ อินทร์ธนู และมี ดาว เป็น เครื่องหมาย ตาม ลำดับ

12/10/2566

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๓๗/๒

๓) ถ้าเป็นข้าราชการใน กรมยานยนต์ ตั้ง แกะชั้น หุ่นแพร์ ขึ้นไป ให้
ใช้ถ่าย ยิงยศได้ทั้งใน เวลาปรกติครึ่งยศ และเต็มยศ

อนึ่ง แผ่นเครื่องหมายยศติดคอเสื้อนั้น ให้คงใช้ได้ ในเวลา แต่ง
อย่าง ปรกติ นุ่งผ้า ม่วง

ทั้งนี้ให้ ใช้ได้แต่ในวัน นเป็น ต้นไป

ประกาศ มาณวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน หน้า ๓๗/๙)

พระราชบัญญัติเพิ่มราชนาถวิถีสมาคม

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคกุลเกล้าเจ้าอยู่หัว
 มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ตั้งว่า กรรมการราชนาถวิถีสมาคม
 แห่ง กรุงสยามได้นำความ ขึ้น กราบ บังคมทูล พระกรุณา ว่า ราชนาถวิถีสมาคม
 แห่ง กรุงสยามได้สร้าง เข็ม ขึ้น อย่าง หนึ่ง มีรูปแปลกชกษณ คือ เป็น รูปข้าง
 หมอบของวงสุทนต์มา ขอบ เป็น ฉายกนก มีอักษรจารึก ทง ขอบขวา ว่า
 “ราชนาถวิถีสมาคม” ทาง ขอบ ซ้ายว่า “แห่งกรุงสยาม” ทำด้วยเงิน
 มีขนาดคือ :-

- ก. วัดตามเส้นตั้ง แคยอต เข็ม ถึงที่สุดขอบด้านใต้ ๔๕ มิลลิเมตร
- ข. วัดตามเส้นผ่าศูนย์กลาง กว้าง ๓๐ มิลลิเมตร

ทั้งนี้ มีแพรแถบสี แดงชาดทำเป็น รูป ๔ เหลี่ยม กว้าง ๒๘ มิลลิเมตร
 ยาว ๔๕ มิลลิเมตร สำหรับ ติดต่อกับเข็ม สำหรับ ให้สมาชิกแต่ละสมาชิก
 ของราชนาถวิถีสมาคมใช้ ถัดคือ ถูกัดตัดไม้ เป็น เครื่อง ประดับ เพื่อเป็น
 เครื่องหมาย ว่าผู้นั้น ๆ ได้เป็น สมาชิกฤๅตสมาชิก ของราชนาถวิถีสมาคม
 กรรมการ ราชนาถวิถีสมาคม ขอพระราชทาน พระบรมเสขานุภาพ เป็น เครื่อง
 คุ้มครอง บอองกัน เพื่อ มีใหญ่ ทุมิได้เป็นสมาชิกฤๅตสมาชิก ของราชนาถ
 วิถีสมาคมใช้ เข็ม นั้น เป็น เครื่อง ประดับ เพื่อปลดอม ว่าตน เป็น สมาชิก ฤๅตสมาชิก
 ของราชนาถวิถีสมาคม นี้ได้

ทรง พระราชดำริเห็นว่า ^{ซึ่ง} ^{โดย} ^{วิธี} ^{เช่น} ^{นี้} ^{โดย} ^{ตรง} ^{ขึ้น} ^{ด้วย} ^{ความ} ^{ปรารถนา} จะออกทุน ราชการ ทหาร ^{หรือ} ^{ซึ่ง} ^{เป็น} ^{ราชการ} ^{ส่วน} ^{หนึ่ง} ^{ของ} ^{รัฐบาล} ^{สยาม} แต่ได้ทรงรับไว้ใน พระบรมราชูปถัมภ์แล้ว จึง เป็น การ ^{สมควร} ^{ที่จะ} ^{ทอด} พระราชอาณาปกครอง ^{เช่น} ^{นี้} ^{ให้} ^{มี} ^{เกียรติ} ^{คุณ} ^{โดย} ^{พิเศษ} จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{นี้} ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ เริ่มราชนาถ ^{สยาม} พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ แต่ให้ ใช้ ^{โดย} ^{ตั้ง} ^{แต่วัน} ^{นี้} ^{ที่} ^๑ ^{ขึ้น} ^{วาคม} พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

มาตรา ๒ เริ่ม ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} ซึ่งมีรูปแสดงลักษณะดังได้กล่าวมาแล้ว ^{ข้าง} ^{ต้น} ^{นี้} ให้ ใช้ ^{ประดับ} ^{สำหรับ} ^{เป็น} ^{เครื่องหมาย} แห่ง ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} โดยเฉาะ แต่เริ่ม ^{นี้} ^{ขึ้น} ^{ด้วย} ^{วัน} ^{ที่} ^๑ ^{ขึ้น} ^{วาคม} เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ผู้ ^{ที่} ^{เป็น} ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} จะใช้ ^{เช่น} ^{นี้} ^{กีด} ^{ตื้อ} ^{สิ่ง} ^{ใด} ^{จาก} ^{กีด} ^{ตื้อ} ^{โดย} ^{เป็น} ^{เครื่องหมาย} ^{ประดับ} ^{ได้} ^{ทุก} ^{เมื่อ} ^{ถึง} ^{แม้} ^{เวลา} ^{แต่ง} ^{เครื่อง} ^{แต่ง} ^{กาย} ^{ตาม} ^{ยศ} ^{ทหาร} ^{ฤๅ} ^{ยศ} ^{พลเรือน} ก็ให้ ใช้ ^{ประดับ} ^{เช่น} ^{นี้} ^{ด้วย} ^{ได้}

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ ^{ผู้} ^{หนึ่ง} ^{ผู้} ^{ใด} ^{ที่} ^{มิ} ^{ใช่} ^{เป็น} ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} ใช้ ^{เช่น} ^{นี้} ^{เป็น} ^{เครื่องหมาย} ^{ประดับ} ^{เป็น} ^{อัน} ^{ชาติ} ^{สยาม}

มาตรา ๕ ผู้ ^{ที่} ^{เป็น} ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} ^{นี้} ^{แล้ว} ภายหลังได้ ^{ขาด} ^{จาก} ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ตาม} ^{ข้อ} ^{บังคับ} ^{ของ} ^{สยาม} ^{นี้} ^{แล้ว} ในระหว่างเวลา ^{นั้น} ^{จะ} ^{ใช้} ^{เช่น} ^{นี้} ^{เป็น} ^{เครื่องหมาย} ^{ประดับ} ^{ไม่} ^{ได้} ^{ต่อ} ^{เมื่อ} ^{ผู้} ^{นั้น} ^{ได้} ^{กลับ} ^{เข้า} ^{เป็น} ^{ธง} ^{ชาติ} ^{ชาติ} ^{ของ} ^{ราชนาถ} ^{สยาม} ^{ตาม} ^{ข้อ} ^{บังคับ} ^{ของ} ^{สยาม} ^{นี้} ^{แล้ว} ^{จึง} ^{ให้} ^{ใช้} ^{เช่น} ^{นี้} ^{เป็น} ^{เครื่องหมาย} ^{ประดับ} ^{ได้} ^{ต่อไป}

หน้า ๓๗๕

พ.ศ. ๒๔๕๘

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด สร้างเริ่มขึ้นขึ้นด้วยความประสงค์
อย่างใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตจาก กรรมการ ราชนาถวิธมาคม เปน
ลักษณะอักษร

มาตรา ๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด กระทำผิดต่อ พระราชบัญญัตินี้ ให้ตั้งโทษ
ผู้นั้น ฐานสร้าง ฤาประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปลอม

มาตรา ๘ ให้เสนาบดีมรชากร เปนเจ้าหน้าที่รักษาพระราชบัญญัตินี้
พระราชบัญญัตินี้ตราไว้แต่วันที่ ๑ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เปนวันที่ ๑๘๔๗ ในรัชกาลมัยคยนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๙ ธันวาคม หน้า ๓๗๘)

จำนำกหอสมุด

ประกาศว่าด้วยหน้าที่และอำนาจอุปราช

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
ใต้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งตำแหน่งอุปราชภาคพายัพขึ้นภาค
หนึ่งแล้ว สมควรจะวางกำหนด หน้าที่และอำนาจอุปราชไว้ ให้เป็นหลัก
ฐาน สำหรับปฏิบัติราชการ สันของพระเดชพระคุณสืบไป จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้วางหน้าที่และอำนาจอุปราชไว้ดังต่อไปนี้

(๑) อุปราช เป็น ข้าราชการ ผู้ใหญ่ต่าง พระองค์ รับราชการ ต่าง
พระเนตร พระกรรณประจำอยู่ที่หัวเมือง มีอำนาจเหนือ ข้าราชการ ฝ่าย
พลเรือน ทุก ตำแหน่งบรรดา ประจำ รับราชการ อยู่ใน ภาค หนึ่ง แห่ง พระราช
อาณาจักร แต่มีหน้าที่บังคับบัญชาตรวจตราและนำราชการ ในส่วนราชการ
ให้เป็นไปตาม กระแสพระบรมราชโองการ แต่ พระราชกำหนดกฎหมาย
ทั้งคำพิพากษา ทำนุบำรุง พระราชอาณาจักร ภาคนั้น ให้เจริญดีขึ้น โดยใช้
กุศโลบาย อันเหมาะ แก่ท้องถิ่น และ ต้อง ด้วย พระบรมราชโอบาย

(๒) อุปราช จะ ตั้งที่ ทำราชการ อยู่มณฑลหนึ่ง มณฑลใดใน ภาค นั้น
ก็ได้ แต่ให้มี ข้าราชการ ประจำทำราชการกับอุปราช ตามสมควรแก่ราชการ

(๓) การ ที่จะมีบังคับบัญชาราชการ แต่ มีใบบอก รายงาน หรือ หรือ
ข้อราชการ มา ยัง เสนาบดีเจ้ากระทรวง ในกรุงเทพฯ ฯ นั้น ถ้าราชการถึงใด
ที่มีกฎ และ ข้อบังคับ วางไว้ชัดเจน เป็นระเบียบแล้ว ราชการมณฑลใดให้
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ นั้น คงบังคับบัญชา แต่ มีใบบอก ครวงมา ยัง เสนาบดี
เจ้ากระทรวง ใน กรุงเทพฯ ฯ ได้ตามเดิม แต่ถ้า เป็น ราชการ สำคัญหรือ

หน้า ๓๗๗

พ.ศ. ๒๔๕๘

ราชการ ที่ยังไม่ได้นักฎหรือ ขอบรับวางไว้เป็นระเบียบแล้ว อย่าง ๑ การ
ขอตั้งแต่ง ถอดถอน นายข้าราชการชั้นต่งแล้ว นายข้าเถื่อนชั้นไปอย่าง ๑ การเสนขอ
ความคิดความชอบผู้สมควรจะได้ รับพระราชทานยศบรรดาศักดิ์ แต่เครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ อย่าง ๑ การ ทำงบประมาณ รายรับ รายจ่ายเงิน ประจำ
ของ มณฑล อย่าง ๑ สมุหเทศาภิบาลต้องได้ รับอนุมัติ ของอุปราช ก่อน
แล้ว จึงจะมีใบบอกเสนอ มายัง เสนาบดีเจ้ากระทรวง ใน กรุงเทพฯ ๑ ได้

ประกาศมา ณวันที่ ๑๓ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
ณวันที่ ๑๘๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๘ ธันวาคม หน้า ๓๗๓)

ประกาศห้ามมิให้ผู้ที่มิได้รับพระราชทานนามสกุล ใช้ "ณ" นำหน้านามสกุล

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นแก่เกล้าฯ ว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ชานาน นามสกุลมี "ณ" นำหน้า เช่น "ณนคร" เป็นต้น พระราชทานแก่ข้าราชการ บ้างนายพัน ก็แต่พวกราชินิกุลฤาเป็นผู้ที่ได้ทรงทราบฝ่าตัดของชุด พระบาทว่า บรรพบุรุษของท่านนั้น ๆ เป็นตระกูลข้าราชการ ฤาเศรษฐี ศหบดี มีนิตยสถานตั้ง มีนอชยที่นั้น ๆ มาช้านาน มีผู้นิยมนับถือแลวิจักชยโดยมาก ฤามีฉันทคุณผู้ที่ได้รับพระราชทานนามสกุลที่มี "ณ" นำหน้าชยด้วย เป็นผู้คุณตมบคชยอย่าง ที่กล่าวแล้ว จึงพระราชทาน บดินได้ทรงทราบฝ่าตัดของชุด พระบาทว่า ผู้ที่มิได้รับพระราชทานนามสกุลใช้ "ณ" นำหน้านามสกุลของตนอยู่บ้าง เป็นการผิดด้วยพระราชนิยม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้ "ณ" นำหน้านามสกุลของตน นอกจากนามสกุลที่โปรดเกล้าฯ ชานานพระราชทาน เป็นอินชวค ส่วนผู้ที่ใช้ "ณ" นำหน้านามสกุลของตนมาแล้วโดยยังมีได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาต ก็ให้ถอน "ณ" ออกเสีย ถ้าผู้ใดมีความปรารถนาจะใช้ "ณ" นำนามสกุลของตน ต้องทำหนังสือทูลเกล้าฯ ถวายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตมาทางกรมราชเลขาณการ แดในหนังสือนี้ต้องชี้แจงให้ชัดแจ้งว่า ตนมีสิทธิฤา อานาชอิน ชอบธรรม อย่างไรก็ดีที่ควรจะใช้ "ณ" นำหน้านามสกุลของตนด้วย เพื่อจะได้ทรงพระราชวินิจฉัยในการ ที่จะพระราชทาน พระบรมราชานุญาตฤาไม่ ตามสมควร แก่ เหตุการณ์ แล หลักฐานนั้น ๆ

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่ ๑๘๖๑ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๘ ธันวาคม หน้า ๓๗๕)

ประกาศเทียบยศและตำแหน่งการลงอาญา เจ้าพนักงานตำรวจภูธรกับเจ้าพนักงานกรมพดตะเวณ

ด้วยตามประกาศยกเด็กพระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลทหารบก พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ นั้น มีความว่า การฟ้องร้อง ลงโทษ ของ ตำรวจภูธร ซึ่งเดิมเคยชดช้อยในศาลทหารบก ยังเป็นการก้าวก่ายผิดกับ กรมพดตะเวณ ชดช้อย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ยกเด็ก พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระธรรมนูญ ศาลทหารบก ว่าด้วย ตำรวจภูธร พระพุทธศักราช ๒๔๕๕ นั้นเสีย ให้ตำรวจภูธรปฏิบัติการลงอาญาคนในบังคับ กรมตำรวจภูธร เช่นเดียวกับคนในบังคับ กรมพดตะเวณ ตามกฎว่าด้วยการ ลง อาญา ฐาน เดิมต่อนั้นสำหรับเจ้าพนักงาน กรมพดตะเวณ พระพุทธ ศักราช ๒๔๕๘ เป็น บท ลงโทษ ตำรวจภูธร ตั้งแต่วันที่ได้อประกาศเป็น ต้นไป แต่ตาม ประกาศนั้นยังหาได้บังไว้ โดยชัดเจนไม่ว่ายศ และ ตำแหน่ง โศกของ ตำรวจภูธร จะให้ ใช้เทียบ การ รับอาญา และลงอาญา กับยศ และ ตำแหน่ง โศกของ กรมพดตะเวณไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด กระหม่อม ให้ตำรวจภูธร เทียบยศ และตำแหน่ง ในการ รับ อาญา และ ลง อาญา กับเจ้าพนักงาน กรมพดตะเวณ ดังนี้

(ก) เทียบชั้น ข้าราชการกรมพดตะเวณ

๑ ข้าราชการกรมตำรวจภูธร

(ข) เทียบชั้น รองขีปนาค

๑ นายพดตำรวจภูธร

(ค) เทียบชั้น ผู้บังคับการแถว

๑ ผู้บังคับการหมวด

๒ นายพันตำรวจเอก

(ข) เทียบชั้น ผู้กำกับการแขวง

- ๑ ปลัดกอง
- ๒ นายพันตำรวจโท, ศรี,

(ง) เทียบชั้น ตำรวจใหญ่

- ๑ ผู้บังคับกองเมือง
- ๒ นายร้อยตำรวจเอก

(จ) เทียบชั้น ตำรวจดีดแขวง

- นายร้อย ประจำกอง หรือผู้บังคับหมวด
- นายร้อยตำรวจโท, ศรี,

(ฉ) เทียบชั้น รองตำรวจ

- ๑ นายตํานตำรวจ

(ช) เทียบชั้น นายยาม

- ๑ นายสิบตำรวจ หรือผู้บังคับหมู่

(ซ) เทียบชั้น นักเรียนตำรวจ

- นักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร

(ฅ) เทียบชั้น พดกระเวน

- ๑ พดตำรวจภูธร

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

เป็นวันที่ ๑๘๖๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

12/10/2566

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม หน้า ๓๘๗)

ประกาศยกเว้นเงินค้ำนา จำนวน พ.ศ. ๒๔๕๗
ท้องที่อำเภอไชโย อำเภอโพทอง อำเภอวิเศษไชยชาญ
แขวงเมืองอ่างทอง ในมณฑลกรุงเก่า

ด้วยมีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าเห็นชอบกรมพระ
กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า เมื่อพระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๗ การทำนาในท้องที่อำเภอไชโย อำเภอโพทอง
อำเภอวิเศษไชยชาญ แขวงเมืองอ่างทองในมณฑลกรุงเก่า เสียหาย
ไม่ได้ผลเมล็ดข้าว เพราะอุบัตเหตุ น้ำน้อยไม่พอหล่อเลี้ยงต้นข้าว ๆ
ที่มักดำเพาะ หว่านลงไว้ ในที่นาเหี่ยวแห้ง มานตายเสีย ไปเป็นอันมาก
เจ้าพนักงานสำรวจได้ความว่า นาที่เสียหายไม่ได้ผลนั้น คือ

ผู้ทำนา ๑๑๑๘ ราย ชื่อทำนาในเนื้อที่นา ๑๐,๕๑๔ ไร่ ๒ งาน ๒๕ วา
คิดเป็นเงินค่าอากร ๘,๔๑๑ บาท ๖๕ สตางค์ ทรงพระมหากรุณา
แก่ราษฎรที่ทำนาเหล่านี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ยกเว้นเงินค้ำนาจำนวน พ.ศ. ๒๔๕๗ พระราชทาน เป็นการบำรุง
ในปีที่ไม่ได้ผลประโยชน์นั้น กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้จัดการยกเว้น
เงินค้ำนาให้แก่ผู้ทำนาตามรายชื่อ นั้น แล้ว

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
(ตงพระนาม) กิติยากรวรดิษ
เด่นาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม หน้า ๔๐๐)

ประกาศเก็บเงินภาษีรถแต่เกวียนในเขตเทศบาล เมืองนครราชสีมา

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าได้กระหม่อมให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า นายพลโท พระยากำแพงสงครามสมุทรศาสตร์เจ้าเมือง
ราชการ มณฑลนครราชสีมา ได้มีใบบอกเข้ามาแจ้งกระทรวงมหาดไทยว่า
ในท้องที่ตำบลโพธิ์กลาง เมืองนครราชสีมาในท้องที่ตำบลนั้น เวลานั้น
มียานพาหนะ เช่นรถ แต่เกวียน เดินคนพาสินค้าไปมาในเขตเทศบาล
เป็นอันมาก เป็นเหตุให้ถนนหนทางในเขตเทศบาลชำรุด เป็นอันคราย
ด้วยยานพาหนะเหล่านั้นอยู่เสมอ จำเป็นจำต้องจัดการซ่อมแซมให้ดีขึ้น
นายพลโท พระยากำแพงสงครามสมุทรศาสตร์เจ้าเมืองราชการ มณฑล
นครราชสีมา จึงได้ประชุมกรรมการเทศบาลปรึกษาหารือเห็นพร้อม
กันว่า สมควรที่จะเก็บเงินภาษีรถแต่เกวียน ซึ่งเดินไปมาในเขตเทศบาล
ไว้ใช้จ่ายบำรุงการเทศบาล และได้ตกลงอัตราที่จะเก็บดังนี้ คือ

- ๑) รถม้าคู่สำหรับคนโดยสาร หรือบรรทุกของ เก็บคันละ ๑๐ บาท
ต่อปี
- ๒) รถม้าเดี่ยว สำหรับคนโดยสารหรือบรรทุกของ เก็บคันละ ๘ บาท
ต่อปี

12/10/2566

หน้า ๓๘๓

พ. ศ. ๒๕๕๘

๓) เกวียน เกือบเต็มตะ ๒ บาท ค่ำปี แด กระทบวงมหาดไทย
ได้นำความขึ้น กราบ บังคมทูล ทรง กราบฝ่าฝัดของชุดีพระบาท แล้ว ทรงพระ
กรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศ
เก็บเงิน ภาษีรถ แด เกวียน ตาม อัตราที่ได้ ถัดมา มา แดไว้ใน ประกาศนี้ เพื่อไว้
ใช้จ่ายสำหรับบำรุง การศุขาภิบาล เมืองนครราชสีมา ตั้ง แต่ บัดนี้สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี
ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม หน้า ๔๐๑)

ประกาศตั้งเสนาบดีเส้าราชการผู้ใหญ่

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ตั้งว่า ตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทยว่างอยู่ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์โท
พระยามหาอำมาตยาธิบดี เป็นผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีอยู่นั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า มหาเสวกโท เจ้าพระยาสุรสีห์ วิเศษสุศักดิ์
อุปราชมณฑลภาคพายัพ ได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณดำรงอยู่ใน
ในตำแหน่งเส้าราชการผู้ใหญ่ชั้นสูง และมีคุณวุฒิสามารถรับราชการ
ฉลองพระเดชพระคุณมาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สมควรที่จะเป็นเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทยได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาเสวกโท
เจ้าพระยาสุรสีห์ วิเศษสุศักดิ์ เป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่วันที่
เป็นต้นไป

ส่วนมหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดีนั้น ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ไปเป็นอุปราชมณฑลภาคตะวันตก แต่เป็นสมุหเทศาภิบาล
มณฑลนครไชยศรีด้วย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาเสวกโท
เจ้าพระยาสุรสีห์ วิเศษสุศักดิ์ สมุหเทศาภิบาลมณฑลนครไชยศรี มาเป็น
ผู้ช่วยเสนาบดีกระทรวงวัง

ตำแหน่งอุปราชมณฑลภาคพายัพ แต่สมุหเทศาภิบาลมณฑลพายัพ ซึ่ง
ว่างอยู่นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า นายพลโท หม่อมเจ้าบวรเดช
ราชองค์รักษ์พิเศษ ผู้ช่วยเสนาบดีกระทรวงกระต๊อใหม่ จะเรการบั้นใหญ่
ทหารบก ^{12/1} แต่ผู้รั้งผู้บังคับการโรงเรียนบั้นใหญ่ สมควรที่จะเป็น
ตำแหน่งทั้ง ๒ ซึ่งว่างอยู่นั้นได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้

หน้า ๓๘๕

พ.ศ. ๒๕๕๘

นายพลโท หม่อมเจ้าบรมวงศ์เธอไปเป็นอุปราชมณฑลภาคพายัพ แดงมณฑล
ภาคพายัพ รับราชการสนองพระเดชพระคุณ ดีไป

พระบรมราชโองการดำรัสตั้ง วันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๗๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑ มกราคม หน้า ๒๕๑๙)

ประกาศเพิ่มเติมเครื่องหมายนามสกุลสำหรับราชตระกูล

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ได้ทรงคำนึงถึงนามสกุล
 อื่นได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นาม พระราชทาน แก่ผู้สืบต่อจาก
 ราชตระกูลลงมาโดยสายต่าง ๆ นั้น ครั้นเมื่อต้องกาลนานไปหลายชั่วอายุ
 ก็จะไป ประปน กับ นามสกุลสามัญ จนจะทราบไม่ได้ว่า นามสกุลไหน
 สำหรับราชตระกูล เพราะไม่มีเครื่องหมายเป็นที่สังเกต ทรงพระราช
 ดำริห์เพื่อจะดำรงนามสกุลสำหรับราชตระกูลให้ ยืนยงชัวยกตปาวสาน จึง
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า บรรดา
 นามสกุลซึ่งได้ทรง ให้นาม พระราชทาน แก่ผู้สืบสาย ราชตระกูล ทั้ง ปวง นั้น
 ให้มีคำ ว่า “ ฤกษ์เทพ ” เพิ่มท้ายนามสกุลนั้น ๆ เพื่อให้เป็นเครื่องหมาย
 หมายว่า นาม สกุล นั้น เป็น นามสกุล สำหรับราชตระกูล เช่น นามสกุล
 “ มาตากล ” ซึ่งได้ โปรดเกล้าฯ ให้นามพระราชทาน แก่ผู้สืบสาย จาก
 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาดา กรมพระยาบำราบปรปักษ์นั้น
 ให้เติมคำ “ ฤกษ์เทพ ” ลงข้างท้ายดังนี้ “ มาตากล ฤกษ์เทพ ”
 แด่นามสกุล “ พงษ์บุญ ” ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้นามพระราชทานแก่เจ้าวง โท
 พระยาประสิทธิ์ศรีภกร หม่อมหลวงเพื่อ ก็ให้เติมคำ “ ฤกษ์เทพ ”
 ลงข้างท้ายคือ “ พงษ์บุญ ฤกษ์เทพ ” ดังนี้เป็นตัวอย่าง รวมความว่า
 นามสกุลใดที่มีคำ “ ฤกษ์เทพ ” ข้างท้ายให้พึงเข้าใจว่า นามสกุลนั้น
 เป็น นามสกุล สำหรับ ราชตระกูล เพราะฉะนั้นห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเติมได้
 เป็นผู้สืบสาย ราชตระกูลใช้คำ “ ฤกษ์เทพ ” เป็น นาม สกุล ฤกษ์เทพ
 ท้าย นามสกุล ของตน แม้แต่ผู้ที่ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต

พิเศษให้ ถิ่น นามสกุล สำหรับ ราช ตระกูลได้ เช่นพวก บุตร นายเจริญ ซึ่ง เป็น บุตร บุญธรรม ของ เจ้าพระยาอภัยราชามหาโยคีธรรมวร มีได้ เป็น ผู้สืบสาย จาก ราชตระกูล แต่ เจ้าพระยาอภัยราชามหาโยคีธรรมวร ขอ พระ ราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ถิ่น นามสกุล “ สุกข์สิน ” ได้ แต่ได้ ไปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้วนั้น ก็ให้คง ใช้แต่ ว่า “ สุกข์สิน ” เป็น นามสกุล ตาม พระบรมราชานุญาต แต่จะเติม คำ “ นครเทพ ” ลงด้วยไม่ได้เป็น อันขาด

นามสกุลสำหรับราชตระกูลที่ได้ ไปรดเกล้า ไปรดกระหม่อม รชนาน พระราชทานแล้ว คือ

เจษฎางกูร	นครเทพ
นรินทร์างกูร	นครเทพ
เทพหัตถิน	นครเทพ
มนตรีกูร	นครเทพ
อิศรางกูร	นครเทพ
อินทรางกูร	นครเทพ
สุริยกูร	นครเทพ
พิงบุญ	นครเทพ
ฉัตรกูร	นครเทพ
คารวากร	นครเทพ
ดวงจักร	นครเทพ

ตุ๊กตั้น	ฉนกรุงเทพ
ฮากรณักุด	ฉนกรุงเทพ
มาดากุด	ฉนกรุงเทพ
กุดวียไม	ฉนกรุงเทพ
เตชาคีวงศ์	ฉนกรุงเทพ
พนมวัน	ฉนกรุงเทพ
กฤษร	ฉนกรุงเทพ
ทินกร	ฉนกรุงเทพ
วัชรวิงศ์	ฉนกรุงเทพ
ชุมแตง	ฉนกรุงเทพ
ฉนทวงศ์	ฉนกรุงเทพ
ฉนรัตน	ฉนกรุงเทพ
ฉนรณวงศ์	ฉนกรุงเทพ
กบิตถา	ฉนกรุงเทพ
ปราโมช	ฉนกรุงเทพ
ศิริวงศ์	ฉนกรุงเทพ
คเนจร	ฉนกรุงเทพ
ตดาวัดย์	ฉนกรุงเทพ
ชุมสาย	ฉนกรุงเทพ
ฉนบรรณ	ฉนกรุงเทพ

ตั้งหา	ณกรุงเทพฯ
จักรพันธ์	ณกรุงเทพฯ
ภาณุพันธ์	ณกรุงเทพฯ
จิตรพงศ์	ณกรุงเทพฯ
นพวงศ์	ณกรุงเทพฯ
สุประติษฐ	ณกรุงเทพฯ
กฤตการ	ณกรุงเทพฯ
ศุภสวัสดิ์	ณกรุงเทพฯ
ทิววงศ์	ณกรุงเทพฯ
ทองใหญ่	ณกรุงเทพฯ
เกษมตันต์	ณกรุงเทพฯ
กมลาคัน	ณกรุงเทพฯ
เกษมศรี	ณกรุงเทพฯ
ศรีชัช	ณกรุงเทพฯ
ทองแถม	ณกรุงเทพฯ
ชุมพต	ณกรุงเทพฯ
เทวะกฤ	ณกรุงเทพฯ
สวัสดิ์กฤ	ณกรุงเทพฯ
จันทร์ทิต	ณกรุงเทพฯ
ชัชวังกูร	ณกรุงเทพฯ
วรรวรณ	ณกรุงเทพฯ
ติศกฤ	ณกรุงเทพฯ
ไศกลางค์	ณกรุงเทพฯ

ได้นกต	ณกรุงเทพ
วัฒนวงศ์	ณกรุงเทพ
สวัสดิวัฒน์	ณกรุงเทพ
ไชยันต์	ณกรุงเทพ
อดิษฐ์	ณกรุงเทพ
ตั้งชัช	ณกรุงเทพ
บัทม์สิงห์	ณกรุงเทพ
อิศรเสนา	ณกรุงเทพ
พยัคฆเสนา	ณกรุงเทพ
สหาจุก	ณกรุงเทพ
รัชนิกร	ณกรุงเทพ
รชงทรง	ณกรุงเทพ
อิศรศักดิ์	ณกรุงเทพ
กำภ	ณกรุงเทพ
นันทศักดิ์	ณกรุงเทพ
อรวรัตน์	ณกรุงเทพ
นอรัตน์	ณกรุงเทพ
ปาดกระวงศ์	ณกรุงเทพ
เส็นวงศ์	ณกรุงเทพ
นรินทร์กต	ณกรุงเทพ

ประกาศมาณวันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
 เป็นวันที่ ๑๘๗๘ ในรัชกาลปัตยบันนี้
 12/10/2566
 (เต็ม ๓๒ วันที่ ๑ มกราคม หน้า ๒๓๒๑)

ประกาศกระทรวงวัง

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อน มหาเสวกโท เจ้าพระยาสุรศักดิ์วิสิษฐศักดิ์ เป็นมหาเสวกเอก และให้มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี แต่งเครื่อง ยศ กรมวัง ชั้น มหาเสวกโท แต่บัดนี้เป็นต้นไป

กระทรวงวัง

ประกาศมาณวันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงนาม) เจ้าพระยาธรรมราชาธิบดี

มหาเสวกเอก เสนาบดีกระทรวงวัง

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑ มกราคม หน้า ๒๓๓๒๖)

พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ตั้งว่า

ตาม ความใน มาตรา ๘ แห่ง พระราชบัญญัติวิธีการ งบประมาณ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ว่า ถ้ากระทรวงใด จะ ต้องจ่าย เงิน เพิ่มเติม นอก งบประมาณ ที่ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว แต่ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ตั้งจ่าย เพิ่มเติมได้ แต่ไม่มี เงิน ใน กระทรวง นั้น หรือ กระทรวง อื่น ที่ จะ โอน มาตั้งจ่ายได้ ไซ้ ให้ตรา พระบรมราชานุญาต เป็น พระราชบัญญัติพิเศษ กำหนด งบประมาณ เพิ่มเติม ประจำปี นั้น

แต่ตาม พระราชบัญญัติ งบประมาณ ประจำปี พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ มาตรา ๒ กำหนดให้ตั้งเงิน รายจ่าย ๖๙,๙๙๑,๖๐๔ บาทนั้น ต่อมา ใน กลาง ปี นี้ ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการ ซ่อมคลอง รังสิต แต่ ประตูน้ำ ที่ มีอยู่ แล้ว แต่ได้ทรุด ไทรม ดงไป กับ ที่ ยัง สร้าง ค้าง อยู่ ให้ ดำเนินการ รื้อถอน ขึ้น เพื่อเพิ่มประโยชน์ แก่อาณาประชาราษฎร์ ซึ่งได้เอา ใ้ครย สัจจร ใน คลอง นั้น ๆ ให้ ยิ่ง ขึ้น จึง พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ตรา พระราชบัญญัติ ตั้งต่อไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ งบประมาณ เพิ่มเติม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘”

มาตรา ๒ ให้ตั้งจ่าย เงิน เพิ่มเติม ตั้งต่อไป นี้ การ ซ่อมคลอง ต่าง ๆ เงิน ๒๘๐,๒๐๐ บาท

12/10/2566

หน้า ๓๙๓

พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีหน้าที่รักษา
ราชการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ วันที่ ๑๙๗๑ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒ มกราคม หน้า ๔๐๓)

เจ้าพนักงานหอสมุด

กฎเสนาบดี กระทรวงเกษตรราธิการ

พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

ว่าด้วยการ ออกใบแทนใบนำ หรือใบไต่สวน ตาม พระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน มาตรา ๒๓ อนุญาตให้ โอน ใบนำหรือใบไต่สวนแก่กันได้ แต่ วิธีการออกใบแทน ยัง หาได้กำหนด ว่าควร จะ ทำ อย่างไรไม่ จึงให้ข้อ บังคับนี้ไว้ ให้เจ้าพนักงาน ออกโฉนด แด่ กรมการ ตำแหน่งนา ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ใบนำหรือใบไต่สวน กี่ ตี ใบกรอก นามบริษัท ชุคคอง กูมา ตายาม ซึ่งได้มีขออยู่ใน กระทรวงเกษตรราธิการ แล้ว กี่ ตี ถ้าเป็น ชันทราย สูญหาย อย่างใด ๆ ผู้ถือมาขอรับใบแทน แล้ว ให้เจ้า พนักงาน กระ ทำตามวิธีว่า ด้วยการ ออกใบแทน โฉนดใน กฎเสนาบดีกระทรวง เกษตรราธิการ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ นั้น

(๒) ถ้าขาด ตั้งให้ ออกโฉนดแก่ผู้ใด ปรากฏ ว่าที่ดิน แปลงนั้นมีใบนำ ใบไต่สวน หรือใบกรอก นามบริษัท ชุคคอง แล้วแต่เรียกคืนไม่ได้ ก็ให้ ประกาศ ยกเลิก ฉบับเดิม นั้น เสีย เป็น อันใช้ ไม่ได้ต่อไป

(๓) ค่าธรรมเนียมชั้นออกใบแทน นี้ ให้เรียกค่าใบแทนฉบับละ ๑ บาท ค่ากระดาษ ฉบับละ ๑๒ สตางค์ ค่าเขียน ฉบับละ ๒๕ สตางค์

กฎให้ ไว้แต่ ณวันที่ ๒๘ เดือนธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลงพระนาม) รัช

เสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ

12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒ มกราคม หน้า ๔๐๕)

กฎการจดทะเบียนคนเกิดคนตายหัวเมือง

มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี
 กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ
 ตั้งว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการ
 ทำบาญชีคนใน พระราชอาณาจักร ขึ้น เมื่อ พุทธศักราช ๒๔๕๒ นั้น บัดนี้
 การปกครองท้องที่จัดได้เป็น หลักฐานมั่นคงแล้ว ทรงพระราชดำริห์
 เห็นว่า ถึงเวลา จะจดทะเบียน คนเกิด คนตาย ตาม หัวเมือง ท้อง ทั้งพระราช
 ราชอาณาจักร ได้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง กฎเสนาบดี ทำการ
 จดทะเบียน คนเกิด คนตาย ซึ่ง พระราชทาน อำนาจไว้ตาม ความใน
 มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ทำบาญชีคนในพระราชอาณาจักร มีข้อความ
 ต่อไปนี้ คือ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยการใช้กฎ

- ข้อ ๑ กฎนี้ให้เรียกว่า กฎการจดทะเบียน คนเกิด คนตาย หัวเมือง
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
- ข้อ ๒ ให้ ใช้กฎนี้ในหัวเมือง ทุกมณฑล นอกจากจังหวัดกรุงเทพฯ
 ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน พระพุทธศักราช ๑๙๕๘ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย การ แจงความ แฉงตะเบียน คนเกิด คนตาย

ข้อ ๓ ถ้ามี คนเกิด เป็น น้าที่ ของ บิดามารดา หรือ เจ้าของ บ้าน จะ ต้อง แจงความ ต่อ กำนัน ผู้ ปกครอง ท้อง ที่ ตำบล ซึ่งคน อยู่ นั้น ให้ทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด

ข้อ ๔ ถ้ามี คนตาย เป็น น้าที่ ของ บิดามารดา หรือ เจ้าของ บ้าน จะ ต้อง แจงความ ต่อ กำนัน ผู้ ปกครอง ท้อง ที่ ตำบล ซึ่งคน อยู่ นั้น ให้ทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่วะเวลาตาย

ข้อ ๕ สถานที่ต่าง ๆ ดังเช่น วัด สุเหร่า โรงพยาบาล โรงเรียน โรงทหาร สถานที่ราชการ สถานที่รถไฟ ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข เรือนจำ หรือ ที่ทำการ ต่าง ๆ ของรัฐบาล เมื่อ มี คนเกิด หรือ คนตาย เป็น น้าที่ ของ หัวหน้า ผู้ควบคุม คน แดปกครอง สถานที่เหล่านั้น จะ ต้อง แจงความ ต่อ กำนัน ผู้ ปกครอง ท้องที่ ซึ่ง ตั้งสถานที่ เหล่านั้น ภายในกำหนด เวลาที่กำหนด มา แล้วใน ข้อ ๓ และ ข้อ ๔

ข้อ ๖ ผู้ มี น้าที่ เป็น ผู้ แจงความ คนเกิด แดคนตายนั้น ถ้า มี เหตุ จำเป็น จะ ไป แจงความ ด้วยตนเองไม่ได้ จะ ให้ผู้ใด ไป แจงความ แทนก็ได้

ข้อ ๗ เมื่อ กำนัน ได้ รับ แจงความ ว่า มี คนเกิด คนตาย ให้ จด คำ แจงความ นั้น ลงทะเบียน แด ออกใบ คู่ มีชื่อ ให้แก่ ผู้ ที่ มา แจงความ นั้น รับไป ถือไว้ เป็น หลักฐาน

12/10/2566

ข้อ ๘ เมื่อกำหนด รับแจ้งความ คนเกิด หรือ คนตาย แต่ออกไปคุ้มครอง ให้แก่ผู้ที่มาแจ้งความแล้ว ต้อง แกะไข บัญชี ดำเนินคดี ซึ่งตนรักษา ใจ ให้ถูกต้องทันที แต่ นำบัญชี ดำเนินคดี ไป รายงาน ต่อกรรมการ อำเภอให้ทราบ ในเวลาที่ไป ประชุม ยืนยัน ว่า การชำระ รวมเวลา รายงาน คนเกิด คนตาย จน ถึงกรรมการ ชำระไม่เกิน หนึ่ง เดือน นับแต่วันเกิด หรือตาย ให้ กรรมการ ชำระ แกะไข บัญชี ดำเนินคดี ดำเนินคดี ว่าการ ชำระให้ตรงกัน แล้วให้ คืนบัญชี ดำเนินคดี ฉบับที่ กำหนด รักษา นั้น กลับไปไว้ ยี่สิบสาม ตามเดิม

ข้อ ๙ ถ้ามี คนตาย ลงในระหว่าง เดินทาง เช่น ตายในป่า หรือ ในทุ่งเปลี่ยว ให้ เป็น นาค ของ ผู้ที่ ไป กับ คนตาย หรือ ผู้ที่ พบศพ คนตาย นั้น แจ้งความ ต่อกำหนด ผู้ปกครอง ท้องที่ ซึ่ง มี คนตาย นั้น ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับ ตั้งแต่ เวลาตาย หรือ เวลาที่ พบศพ แต่ให้ กำหนด จัดการ ตาม ความ ที่ ว่าไว้ ใน ข้อ ๗

ข้อ ๑๐ ถ้ามี คน ต่างตำบล มาตาย ลงใน ท้อง ที่ ของ กำหนด นายตำบลใด ซึ่ง ผู้ตาย มี ใ้ ชื่อ ใน บัญชี ดำเนินคดี ของ ตำบล นั้น ใช้ ถ้าสามารถ จะ ทราบ ได้ ให้ กำหนด จัดซื้อ แด่ ที่ อยู่ ชื่อ บิดา มารดา หรือ บุตร ภรรยา หรือ ดำเนินคดี ของ ผู้ตาย ให้ ได้ ความ ชัดเจน ขึ้น ต่อ กรรมการ ชำระ ใน เวลา ไป ประชุม คณะ ที่ ว่าการ ชำระ ภายใน ไม่เกิน หนึ่ง เดือน นับ ตั้งแต่ วัน ทราบ เหตุ ถ้า เป็น คน ใน อำเภอ เดียว กัน ให้ แกะไข บัญชี ดำเนินคดี ซึ่ง รักษา ใจ คณะ ที่ ว่าการ ชำระ แต่ แจ้งความ ให้ กำหนด ผู้ปกครอง ท้อง ที่ ตำบล ซึ่ง ผู้ตาย อยู่ ใน ท้อง ที่ ตำบล นั้น แกะไข บัญชี ดำเนินคดี ให้ ตรง กัน ด้วย ถ้า เป็น

คน มาจากอำเภออื่น ให้กรรมการ อำเภอ แจงความไป ยัง กรรมการ อำเภอ
ท้องที่ ๆ ผู้ตาย อยู่ นั้น ให้ ทราบ ให้ หนังสือ แจงความ ได้ ออก จาก ที่
ว่าการ อำเภอ ภายใน ๓ วัน นับแต่ วันที่ ได้ ทราบ จาก ที่นั้น

ข้อ ๑๑ การ รับ แจงความ คนตาย นั้น เมื่อ กำหนด มีเหตุ ควร ดังได้ ว่า
อาการ ที่ตาย นั้น เป็น โรคร้าย อาจ จะติด ต่อ กัน ได้ กัด หรือ จะ ตาย
โดย สาธารณภัย ให้ กำหนด รายงาน ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ มีหน้าที่ ตาม ที่ ว่า
ไว้ ใน พระราชบัญญัติ ระวัง โรคระบาด หรือ พระราชบัญญัติ ลักษณะ
บการ ท้องที่ หรือ พระราชบัญญัติ สัตว์ พืช กัด ตาม ชนิด เหตุ ที่
ดังได้ นั้น แต่ ให้ ทราบ ออก ไป ก่อน ใจ กว่า จะ ได้รับ อนุญาต
จาก ผู้ มีอำนาจ เห็น อิง จึง ออก ไป คม อให้

ข้อ ๑๒ เมื่อ กำหนด ตาม ได้ ได้ ทราบ ว่า มีเหตุ ที่ กระทำให้ จำนวน
คน เกิด กัด คนตาย กัด คัดตาด เค็ดอน ดังเช่น ว่า มี คน เกิด หรือ ตาย ไม่ มี
ผู้ แจงความ ให้ ทราบ เป็น คน เป็น หน้า ที่ ของ กำหนด ผู้ ทราบ เหตุ นั้น
จะ ต้อง ร้อง ส่วน ให้ ได้ ความ แน่น อน แดว แก่ ภาณู ซึ่ง ดำเนิน ครว ที่ ยัง
บกพร่อง อยู่ นั้น ให้ บริบท แด รายงาน ให้ กรรมการ อำเภอ ทราบ ภายใน
เวลา ไม่ เกิน ๑ เดือน

ข้อ ๑๓ เมื่อ กรรมการ อำเภอ ได้ แด จำนวน คน เกิด คนตาย ใน ภาณู ซึ่ง
ดำเนิน ครว ณ ที่ ที่ว่าการ อำเภอ ถูก คอง แดว ให้ คัด รายงาน คน เกิด คนตาย
ลงใน ทะเบียน แดว ให้ รว มจำนวน คน เกิด คนตาย ลง ใน รายงาน นำ ไป
ยื่น ต่อ ผู้ว่าราชการ เมือง ใน เวลา ที่ ไป ประชุม ประจำ เดือน ณ ศาลากลาง
เมือง ทุก เดือน แต่ ถ้า การ ประชุม กรรมการ อำเภอ ได้ เลื่อน ไป ซ้ำกว่า
วันที่ ๕ แดว ²⁵⁶⁶ ไม่ ควร ให้ การ ดัง รายงาน จำนวน คน เกิด คนตาย นี้
ถึง เมือง ซ้ำกว่า วันที่ ๕ ของ เดือน ใหม่

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้ว่าราชการเมืองได้รับรายงานจำนวนคนเกิดคนตายในเมืองนั้นพร้อมแล้วให้รวมยอดลงในรายงานส่งศาลาวิบูลมณฑลให้รายงานได้ชอกจากเมืองก่อนวันที่ ๑๐ ของเดือนที่ได้รับรายงานบอกจำนวนคนเกิดคนตายจากกรมการอำเภอทุกเดือนให้ตั้งมุขเทศาภิบาลทำรายงานแยกเป็นรายเมืองส่งกระทรวงมหาดไทย

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยโทษผู้กระทำผิด

ข้อ ๑๕ ผู้หน้าที่ต้องแจ้งความต่อกำนัน เมื่อมีคนเกิดหรือคนตายเกิด ถ้าไม่ได้แจ้งความตามที่ว่าไว้ในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ แต่ข้อ ๙ แห่งกฎนี้ ผู้นั้นมีความผิดชนิดโทษปรับเงินไม่เกินกว่า ๑๒ บาท ถ้าผู้ใดเจตนาจะซ่อนเร้นความเกิด ความตาย ไม่แจ้งความต่อกำนัน นายกำนันผู้นั้นมีความผิดตามประมวลอาญามาตรา ๑๙๗

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยการรางวัล

ข้อ ๑๖ ถ้าผู้ใดนำความมาแจ้งต่อเจ้าพนักงานว่า ผู้ใดผู้หนึ่งไม่แจ้งความคนเกิดคนตายด้วยประการใด ๆ ก็ดี เมื่อกรมการอำเภอได้เปรียบเทียบให้ปรับผู้กระทำผิด หรือศาลได้พิจารณาคดีนั้นถึงที่สุดว่ามีความผิดตามความในข้อ ๑๖ แห่งกฎนี้แล้วให้ผู้ว่าราชการเมืองจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้นำความมาแจ้งนั้นรายละ ๔ บาท

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์โท พระยามหาอำมาตยาธิบดี

12/10/2566

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒ มกราคม หน้า ๔๐๖)

ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล หัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เมื่อ พระพุทธศักราช ๒๔๕๑ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗ ในพระราชบัญญัตินั้น มีวิธีจัดการสุขาภิบาลเป็น ๒ อย่าง คือ สุขาภิบาลสำหรับเมือง อย่าง ๑ สุขาภิบาลสำหรับตำบลอย่าง ๑ และ การสุขาภิบาล ทั้ง ๒ อย่าง นั้นก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จัดตั้งได้เป็นหลักฐานหลายแห่งแล้ว แต่การที่พึงจะจัดได้ตาม พระราชบัญญัตินั้น มีพระราชกฤษฎีกาซึ่งมีขึ้นเรื่อยมา อยู่ในที่ประชุมชนจำพวกเดียว ได้รับประโยชน์ในการสุขาภิบาล บัดนี้ ทรงพระราชมารห์เห็นว่า ควรขยาย การสุขาภิบาล ทำนอง คล้ายคลึงกันออกไปตามท้องที่หัวเมืองเท่าที่จะจัดได้ เพื่อให้ราษฎรในท้องที่เหล่านั้นได้รับประโยชน์บ้างตามสมควร อีกประการ หนึ่งหน้าที่และอำนาจ ของกรรมการ ที่ได้วางไว้ใน พระราชบัญญัติ นั้น ยังไม่สะดวกแก่การทำงานอยู่บ้าง สมควรที่จะแก้ไขข้อความบางมาตรา เพื่อให้เป็นการสะดวกและเรียบร้อยในทาง ที่จะจัดการสุขาภิบาลสืบไป จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก่ พระราชบัญญัติ จัดการสุขาภิบาล ตามหัวเมืองบางมาตราดังต่อไปนี้

ในหมวดที่ ๒ เฉพาะมาตรา ๕ ให้แก้ไขและใช้มาตราคือต่อไปนี้แทน
 “มาตรา ๕ วิธีจัดการสุขาภิบาลให้มีเป็น ๒ อย่าง คือ สุขาภิบาลเมือง อย่าง ๑ สุขาภิบาลท้องที่ อย่าง ๑”

ให้ยกเลิกพระราชมาตรา ๑๒ ในหมวดที่ ๓ และยกเลิกหมวดที่ ๔ ทั้งหมวด ให้ใช้มาตรา และหมวด ต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๒ กรรมการ สำหรับศุขาภิบาล ท้องที่นั้น ให้นายอำเภอ เจ้าของท้องที่เป็นประธานกรรมการ โดยตำแหน่ง ๑ และให้แพทย์ศุขาภิบาล ๑ กับปลัดอำเภอ และกำนันในเขต ท้องที่ศุขาภิบาล นั้น เป็น กรรมการ

การประชุมกรรมการปลุกษาหรือ จัดการศุขาภิบาล ของที่นั้น ถ้ามี ผู้เป็น ประธานกรรมการ ๑ และมีกรรมการ กว้างถึงจำนวนกรรมการ ทั้งหมด แล้วจึงให้ นับว่าเป็น คณะกรรมการ ทำ การ ได้ ตาม พระราชบัญญัติ นี้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยหน้าที่และอำนาจกรรมการ

มาตรา ๑๓ ศุขาภิบาล ท้องที่ มีหน้าที่รักษา ความสะอาด ทุก อย่างในเขต ที่ตั้งศุขาภิบาล อย่าง ๑ จัดการบ่อน้ำ กันโรค โภช ไข้เจ็บ ของ ประชาชน ใน ท้องที่ศุขาภิบาล อย่าง ๑ จัดทะเบียน คนเกิดคนตาย แต่ทำวารทะเบียน ทั้งปวงในท้องที่ศุขาภิบาล นั้น อย่าง ๑

มาตรา ๑๔ ถ้ากรรมการศุขาภิบาล เมือง หรือศุขาภิบาล ท้องที่ เห็น ว่า บ้านใด มีสิ่ง ได้โคจรก หรือสิ่ง ซึ่งจะพาให้เกิดโรค โภช ไข้เจ็บ ดังเช่น ว่า มีขยะมูลฝอย น้ำครำ เว้นชำระ ได้คนโรงเรือน ที่เสียงดังรบกวน หมักหมมได้โคจรก หรือบ้านใด มีคอกไม่มี ฝาอากาศ แดแสงสว่างเพียงพอ หรือข้าราชการ มีคนอยู่แน่นเกิน กว่าสมควร เหล่านี้ เป็นต้น ให้กรรมการ มีอำนาจออกคำสั่ง เป็น ตายดกษณอักษร กำหนดเวลา บังคับให้เจ้าบ้าน จัดการ กระทำ ให้สะอาดและเรียบร้อย ตาม ที่กรรมการ เห็นสมควร ถ้าเจ้าบ้าน ไม่ทำ ตามคำสั่ง ของกรรมการ มี ความผิด ต้องระวางโทษ ตามกฎหมาย ดกษณอาญา มาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒

พ. ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๐๒

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการสุขาภิบาลเมือง และ กรรมการสุขาภิบาลท้องถิ่น
ปลุกษาหารือกัน ทำงบประมาณ รายรับ รายจ่ายเงิน ประจำปี ทุก ๆ ปีขึ้น คือ
ผู้ว่าราชการเมือง เพื่อนำเสนอสมาชิกสภาเมือง สมาชิกสภาเมือง
ได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว จึงให้แก้ไขได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๗๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๙ มกราคม หน้า ๔๑๒)

ประกาศพระราชทานนามพระตำหนัก
ที่พระราชวังสนามจันทร์ เมืองนครปฐม

ด้วย พระตำหนักองค์หนึ่ง ที่พระราชวังสนามจันทร์ เมืองนครปฐม ตามที่โปรดเกล้าฯ ให้เรียกว่าพระตำหนักเหมดมานั้น บัดนี้ได้ โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาขึ้นใหม่แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า พระตำหนักชาติมงคลอาสน์ ตั้งแต่นั้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๘๔ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๗ มกราคม หน้า ๔๑๕)

ประกาศตั้งผู้บัญชาการ และเพิ่มกรรมการ
โรงเรียนข้าราชการพลเรือน
ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์โท พระยาธรรมศักดิ์มนตรี ปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ เป็นผู้รั้งผู้บัญชาการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน มาตั้งแต่เดือนสิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น มหาอำมาตย์โท พระยาธรรมศักดิ์มนตรี ได้กระทำการตามหน้าที่เรียบร้อยตลอดมาสมควรจะเป็นตัวผู้บัญชาการโรงเรียนข้าราชการพลเรือนได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์โท พระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นผู้บัญชาการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่วันนี้ไป

กับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จางวางโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ อธิบดีกรมมหาดเล็ก เป็น กรรมการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เพิ่มขึ้นอีกนายหนึ่ง ตั้งแต่วันนี้ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๗๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๖ มกราคม หน้า ๔๑๖)

ประกาศตั้งมณฑลภาคตะวันตก

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมท้องที่มณฑลนครไชยศรี กับ
มณฑลราชบุรี เรียกว่ามณฑลภาคตะวันตก ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พระพุทธ
ศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไปแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๙๔ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๖ มกราคม หน้า ๔๑๗)

ประกาศเลื่อนขึ้นอัตราเก็บเงินค่านา
 ตำบลในเมืองท้องที่อำเภอพิไชยแขวงเมืองอุดรดิรัฐ
 แลตำบลหาดทรายทองที่อำเภอชุมแสงแขวงเมืองพิศณุโลก
 พ.ศ. ๒๔๕๘

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการเห็นเกล้าว่า
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า การทำนาในตำบล
 ใน เมืองท้องที่ อำเภอพิไชย แขวง เมือง อุดรดิรัฐ กับตำบลหาดทรายทองที่
 อำเภอชุมแสง แขวง เมืองพิศณุโลก แต่เดิม มาพิน ท่นายยังไม่บริบูรณ์
 ได้เรียกเก็บเงินอากรค่านาตำบลใน เมือง เปนนาฟ้างดอยชั้น เบญจจะ ตำบล
 หาดทราย เปนนาฟ้างดอยชั้น จัตวา บัดนี้ ราษฎรได้พากัน ไถน สว่าง ที่นา
 ใน ๒ ตำบลนี้ ได้ผลบริบูรณ์ ดียิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน สมควรจะได้เลื่อนขึ้น
 อัตราเก็บเงินค่านาใน ๒ ตำบลนี้ขึ้น เพื่อให้เหมาะ แก่เนื้อที่ ๆ ทำ
 ได้ผล

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนขึ้น อัตราเก็บเงินค่านาตำบล
 ใน เมือง ท้องที่ อำเภอพิ ไชย แขวง เมือง อุดรดิรัฐ เปน นา ฟ้าง ดอย ชั้น จัตวา
 ตำบล หาดทรายทอง ที่ อำเภอ ชุมแสง แขวง เมือง พิศณุโลก เปน นา ฟ้าง ดอย
 ชั้น ตวี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๕ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงพระนาม) กิติยากรวรดิักษณ์

12/10/2566

เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๖ มกราคม หน้า ๔๑๗)

ประกาศคินยศพระเทพโมลี วัดบรมนิวาส

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า พระเทพโมลี
วัดบรมนิวาส รัจฉานหนังสือให้ ชื่อว่า ชนมวิจิตรานุศาสตร์ พิมพ์แจกใน
งาน ศัพทมูลวิทยาของชาติดวงใจ แดงดวงใจ อื่นไม่ชอบด้วยทำนอง
คดีของธรรม เอื้อมเข้ามาถึงการแผ่นดิน เป็นเหตุจระชกน้ำให้ผู้ที่วิจารณ์
ญาณ ยัง อ่อน อยู่พุดยห็น เหนไปตาม ทรงพระราชดำริห์จะให้เป็น ตัว
อย่างมิให้ มีผู้กำเริบพุ่ง สรบ้าน เช่น นี้ต่อไป จึงได้ คินยศพระเทพโมลี
ออกจากตำแหน่ง พระราชาคณะ มอบตัว พระจัน ถวาย ส้มเค็ญ พระมหา
ส้มณะ เพื่อ ทรง ทรมาน กว่า จะ เว็ด หลาบ

ประกาศมาณวันที่ ๓ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๖ มกราคม หน้า ๔๑๘)

สำนักหอสมุด

ประกาศกระทรวงยุติธรรม

เจ้าพระยาอภัยราชา เสด็จมาตั้งกระทรวงยุติธรรมรับพระบรมราชโองการ
 ได้เกล้าได้กระหม่อม ให้ประกาศมาให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้คิดแปลงชื่อเมืองบางนรา ฉานนามว่าเมืองนราธิวาส
 ชื่อมณฑลชุมพร ฉานนามว่า มณฑลสุราษฎร์ ชื่ออำเภอพุมเรียง ฉาน
 นามว่าอำเภอเมืองไชยา ชื่อเมืองปราณบุรี ฉานนามว่า เมืองประจวบ
 คีรีขันธุ์ ชื่อเมืองพิไชยว่า เมืองอุตรดิตถ์ แล้วดั่งนี้ สมควรจะต้องเปลี่ยน
 แปลงชื่อศาลเจ้าหาชื่อเมืองนั้นด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ฉานนามศาลเมืองบางนราว่า ศาลเมืองนราธิวาส ศาลมณฑลชุมพร
 ว่าศาลมณฑลสุราษฎร์ ศาลเมืองพุมเรียงว่า ศาลเมืองไชยา ศาลเมือง
 ปราณบุรีว่าศาลเมืองประจวบคีรีขันธุ์ ศาลเมืองพิไชยว่า ศาลเมือง
 อุตรดิตถ์ ตั้งแต่วันนี้สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอภัยราชา

เสด็จมาตั้งกระทรวงยุติธรรม

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๖ มกราคม หน้า ๔๑๙)

ประกาศเปลี่ยนนามกรมพดตะเวณ แต่เปลี่ยนยศข้าราชการ ในกรมพดตะเวณ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวม กรม พดตะเวณ กับกรมตำรวจภูธร เป็น กรมเดียวกันแล้ว นั้น บัดนี้ให้เปลี่ยน นาม กรมพดตะเวณ ว่า กรมตำรวจพระนครบาล บรรดาข้าราชการ ใน กรมตำรวจพระนครบาล ที่มียศ เป็น รองอำมาตย์ อำมาตย์ แด่ มหาอำมาตย์ อยู่ นั้น ให้เปลี่ยน เป็นยศ นายร้อยตำรวจ นายพันตำรวจ นายพดตำรวจ เทียบเท่ายศเดิมตั้งแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๘๙๔ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๓ มกราคม หน้า ๔๒๐)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

เดิมนามค้ากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ
 ตั้งว่า ตามที่ได้ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดราชการเมืองสตูล
 ตามแบบ อย่าง หัวเมือง ชน มณฑลภูเก็ต แล้ว นั้น ทรง พระราชดำริเห็นว่า
 เงินผลประโยชน์บ้าน เมือง ประเภทอากร ค่านา เก็บกัน อยู่ตามประเพณี
 เดิมโอดองตะ ๒๕ เซ็นต์ แด้อากรค่านาก็ได้จัด ให้เจ้าภาษี รับผูกขาดไป
 เก็บภาษีสัตว์ น้ำตืด เป็น วิธีการภาษีอากร ที่พ้นสมัยราชการ จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิก ประเพณี เก็บเงินอากรค่านาโอดอง
 ตะ ๒๕ เซ็นต์ แด่เสียภาษีสัตว์ น้ำตืด ทั้ง ๒ อย่าง ใน เมืองสตูล ให้ ใช้
 พระราชบัญญัติตัดทอนเก็บเงินค่านา พระพุทธศักราช ๒๔๔๓ (ร.ศ. ๑๑๙)
 ประกาศเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ เก็บเงินค่านา พระพุทธศักราช ๒๔๔๓
 (ร.ศ. ๑๑๙) ลงวันที่ ๑๔ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๔๘
 (ร.ศ. ๑๒๔) ประกาศแก้ไขวิธีตัดพิกัดเก็บเงินค่านา ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน
 พระพุทธศักราช ๒๔๔๘ (ร.ศ. ๑๒๔) ประกาศเปลี่ยนพิกัดเก็บเงิน
 ค่านาเป็น สี่ด่างค์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒ (ร.ศ. ๑๒๘) กำหนดนา
 ในเขตร์ แขวง เมืองสตูล เป็น นาฟางลอยขึ้นจัดอาชัตราไว้ ตะ ๔๐ สี่ด่างค์
 ทั่วทั้ง เมือง แต่ให้ ใช้ พระราชบัญญัติอากรค่านา พระพุทธศักราช ๒๔๔๔
 (ร.ศ. ๑๒๐) พระราชบัญญัติเพิ่มเติม พระราชบัญญัติอากรค่านา
 ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๔๘ (ร.ศ. ๑๒๔)

12/10/2000

หน้า ๔๑๑

พ.ศ. ๒๔๕๘

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
กฏเกณฑ์ว่าด้วยวิธีจัดการ แลตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตาม ความ
ในพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ พระพุทธศักราช ๒๔๔๔ (ร.ศ. ๑๒๐)
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ส่วนพิศัตตราอากรค่าน้ำ
ใช้ อัตราเดียวกันกับหัวเมือง ชนมณฑลที่เกิดขึ้นแต่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิติยากรวรดิษฐ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๒๓ มกราคม หน้า ๔๒๑)

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ

พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

ว่าด้วยหลักเขตที่ดินแต่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินรัตนโกสินทรศก ๑๒๗
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ มีอำนาจตั้ง
กฎเสนาบดีนั้น ขอประกาศให้ทราบทั่ว

หลักเขตที่ดินเจ้าพนักงานบ่งหมายเขตที่ดินตาม ความในพระราชบัญญัติ
ออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๗ นั้น ตั้งควร จะใช้แล้ว ก่อน กรีดซึ่ง เป็น ดั้ง
มัน คง ถาวร เป็น หลัก เขตที่ แทน หลักเขตที่ ใช้มาแต่ก่อน โดยเหตุนี้
จำเป็น ต้อง เปลี่ยน แปลง แก้ไข อัตราค่า ธรรมเนียม สำหรับ หลักเขตที่ดิน

บัดนี้ เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ ขอ ประกาศให้ทราบทั่ว กฎ
เสนาบดีซึ่ง ตั้ง วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ฉบับหนึ่ง ตั้งวันที่
๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ฉบับหนึ่ง- ตั้งวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๕๖ ฉบับหนึ่ง กับตั้งวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๗
ฉบับหนึ่ง ซึ่ง ว่าด้วย กำหนด อัตราค่า ธรรมเนียม หลัก เขตที่ดิน สำหรับ
มณฑลชั้นใน มณฑลภูเก็ต มณฑลราชบุรี และ มณฑลจันทบุรี นั้น เป็น
อัน ยกเลิกตั้ง แต่ บัดนี้ เสนาบดี ไป ให้เจ้าพนักงาน เรียก ค่าธรรมเนียมหลัก
เขตที่ดิน ตาม กำหนด อัตราค่าตั้ง นี้

๑ ที่ดิน ซึ่งเจ้าพนักงานได้กำหนดหมายเขต ในเวลาที่ใดก็ตาม ตำรวจ
 นั้น ให้เจ้าพนักงาน เรียกค่า ชนมเนียม หลัก เขต จาก เจ้า ของที่ดินรวม
 เป็น รายๆ ละ ๓ บาทเต็มมือทุก รายไป เงิน ค่า ชนมเนียม นี้ให้บวก
 เข้ากับเงิน ค่า ชนมเนียม รางวัล ซึ่ง เจ้า ของ ที่ดินต้องเสียตามอัตราในหมวด
 ที่ ๑๔ แห่ง พระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๗ ให้เจ้าพนักงาน
 รวม เรียก จาก เจ้า ของที่ดิน ใน เวลาที่ แจก โฉนด ที่ดิน นั้น

๒ ค่า ชนมเนียม หลัก เขต ที่ ใช้ ใน การ รางวัล หมาย เขต สำหรับ
 ที่ ดูก ค้าง ที่ แบ่ง แยก ครอบ เขต หรือ ที่ๆ ศาล ตั้ง ให้ ทำ กัด ให้
 เจ้าพนักงาน เรียกค่า ชนมเนียม หลัก เขต ก่อน ที่จะ ลง มือ ทำ การ หลัก ละ
 ๕๐ สตางค์

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 (ลงพระนาม) รัช
 เสด็จนามตั้งกระทรวงเกษตราธิการ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๔๒๓)

กฎข้อบังคับว่าด้วยการสำรวจ
แลเก็บเงินอากรค่านา พ.ศ. ๒๔๕๘

ตั้งกฎ

ข้าไ้รับ ความใน มาตรา ๑๙ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะ
เก็บเงิน ค่านา พ.ศ. ๑๑๙ ซึ่งมีข้อความว่า ให้เด็นามบ
ผู้บัญชาการ กรม สรรพากร มีอำนาจ ที่จะตั้งกฎข้อบังคับสำหรับ
จัด แตรักษา การให้ เป็นไป ตาม พระราชบัญญัติ นี้ เมื่อ กฎ
ข้อ บังคับ นั้นได้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ ใช้ ได้เหมือน เป็น ส่วนหนึ่ง ในพระราชบัญญัติ นั้น บัดนี้
เด็นามบ กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ จึงได้ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ ว่า
ด้วย วิธี จัด การ ดำรง แลเก็บเงินค่านาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้ แล
ให้ ใช้กฎ ข้อ บังคับ นี้ ตั้ง แต่ บัดนี้ ดับไป

ลักษณะ เก็บ
ค่านา

ข้อ ๑ การ เก็บเงิน ค่านา จะจัด เก็บได้จาก ที่ดิน ๓
ชนิด คือ — (๑) นาโคโค (๒) นาฟาง ถอย (๓) ที่
หวงห้าม วิธี จัด การ เก็บ แล อัตรา ค่า กั้น ส่วน อัตรา
นั้น แง่ อยู่ ใน ประ กาศ เปลี่ยน พักติ เก็บเงิน ค่านา เป็น ดังต่าง
ตั้ง วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๒ นั้น แล

นาโคโค

ข้อ ๒ นาโคโคตาม ธรรมเนียม เป็น นาที่มี โคนด้อย
แล หรือ เป็น ท้อง ที่ใด กำหนดไว้ เป็น โคโค แต่ ต้อง
เสีย ค่านาตาม เนื้อ ที่ ใด หวง ห้าม ทุกๆ ปี ก่อน ที่จะ เก็บ
เงิน ค่านา ให้ สรรพากร เมื่อ ไป ขอ คัด จำนวน เนื้อ ที่ นา

12/10/2566
เงิน ค่านา

ใน หน้าโฉนด หรือตราจอง มาจาก หอ ทะเบียน ที่ดิน ทุก ราย ใน
ตำบล นั้น ๆ แล้ว เขียนใบเสร็จ เก็บเงินใต้ ที่เดียว ให้
สรรพากร เมือง มี น้ำ ที่ สอดทาน หาง ว่าว นาคู โศก ของ สรรพากร
กับ ตำรวจ ของ หอทะเบียน ให้ ตรง กัน ทุก มี

ถ้า เจ้า ของ นาโค โคน ดีร้าง ที่ นา เกิน จาก โฉนด ออก ไป
อีก ซึ่ง เรียก กัน ตาม ภาษา พนม เมือง ว่า นา ซ้ำ ใหม่ ต้อง
ให้ กำหนั ทำ การ รังวัด ออกใบ นำ ให้ เจ้า ของ บวก เข้า
เป็น นาคู โศก ด้วย

ลักษณะยกเว้น ข้อ ๓ นาคู โศก อยู่ใน ท้อง ที่ อำเภอ เมือง ไต ย่อม
การเก็บเงิน เป็น น้ำ ที่ ของ ผู้ ปก ครอง คือ ผู้ว่าราชการ เมือง ฤา
ค่านาคู โศก นคร มาต จัง หวัด แด นาย อำเภอ จะ คอย ตรวจ ตรา ตรา แด การ ทำ
นา ใน ปัน นวน้ำ ของ ท้อง ไต การ ทำ นา เสีย หาย ได้ เกิด เป็น ซิน โดย
อุปทอ เหตุ ท่อ หน้า กัน เช่น น้ำ มาก หรือ น้อย เกิน ไป ฉนั้น
เป็น ต้น นาย อำเภอ จะ ต้อง รายงาน ขอ ความ เห็น ไป ยัง เมือง
ฤา จัง หวัด เพื่อ ผู้ว่าราชการ เมือง ฤา นคร มาต จัง หวัด จะ
ได้ พิจารณา ไป ตาม ลำดับ น้ำ ที่ ใน ที่ สุด เมื่อ เป็น การ สม
ควร เสนอ บัด ผู้ มี อนุญาต การ กรม สรรพากร จะ ได้ นำ ความ
กราบ บัง คม ทูล พระ กรุณา ขอ พระ ราชทาน พระบรมราชา
นุญาต ยก เว้น เงิน ค่านา ใน ที่ นั้น พระ ราชทาน ให้ แต่ ค่านา
คโค มี การ เสีย หาย เฉพาะ บาง เจ้า บาง ราย เป็น หมู่ เป็น หย่อม
เช่น นี้ จะ ยก เว้น เงิน ค่านา ให้ ไม่ได้

นาฟางตอย ข้อ ๔ นาฟางตอยนั้นเป็นนาซึ่งต้องเสียค่าอากรตามเนื้อ
 ที่ซึ่งได้ทำการเพาะปลูกในปีนั้นๆ แต่ต้องกระทำ การ
 ดำรงรักษาไว้ทุกปี พอถึงฤดูแล้งในเดือนพฤศจิกายน ให้
 สมุหเทศาภิบาลกะ กำหนดวันให้เจ้าพนักงาน ออกเดินสำรวจ
 รางวัดนาตาม แต่จะสะดวกแก่ท้องที่ แล้วตั้งผู้ว่าราชการ
 เมืองตามนครบาลจังหวัด เจ้าพนักงาน สรรพากร เมือง ออกไป
 ยิงท้องที่ ให้กรมการ อำเภอเรียกกำนันใน อำเภอ นั้น มา
 ประชุม พัง คำชี้แจง ใน การ ที่จะ ทำการสำรวจ รางวัด ที่นาฟาง
 ตอย แต่กำหนดวันให้กำนัน เดินสำรวจสักกี่วันก็สุดแล้ว
 แต่ท้องที่ นานากฎน้อย ลงในมาณัฐสองฉบับ ส่งไปศาลา
 กตางเมือง ๑ ต้นให้มาณัฐเก็บไว้ ๑ ตำรับ คอยตรวจตรา
 เรงวัดกำนันให้จัด การสำรวจให้เสร็จภายใน วันกำหนดจง
 ได้ แล้วให้กรมการอำเภอจ่ายเครื่องใช้ คือ เส้นกระแด้
 เหล็ก ๑ เส้น กับใบนำพอแก่ การ มอบให้กำนันรับไป

ออกประกาศ ข้อ ๕ เมื่อได้กำหนดวันให้กำนันทำการสำรวจทุกตำบล
 ให้เจ้าของ ในอำเภอ นั้นแล้ว ให้ นายอำเภอ ออก ประกาศโฆษณาให้
 นานาซึ่งเขตร เจ้าของ นาฎผู้ทำ นาว่าดูว่า จะได้ ให้เจ้าพนักงาน
 แต่กำหนดวัน ทำการสำรวจรางวัดที่นาตำบลนั้นตั้งแต่วันนั้นถึงวันนั้น เพื่อ
 ให้ร้องขอตม. ๒๓๖/๒๓๖
 ห่อนเข้ามา ถกต้อง ประกาศ นี้ให้ มัดไว้ ที่ว่าการ อำเภอ ๑ ฉบับ

บ้าน กำนัน ๑ ฉบับ แต่ให้กำนัน บำรุงร้องให้ชาวนาในตำบล
 ๑. ทศน ปกครองไว้ด้วย แต่ในประกาศฉบับเดียวกันนี้
 ให้ชี้แจงว่าเมื่อการ ทำนาของผู้ใดมีการเสียหายไม่ได้ผล
 ความปรกดี ปรักดา จะขอลดหย่อนอากรค่านา ก็ให้เจ้าของ
 นาฎผู้ทำนามาร้องขอลดหย่อนต่อกรม ทาร ข้าเถอกายใน
 ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได่ลงไว้ในใบนำ

วิธีสำรวจ

ข้อ ๖ การที่จะสำรวจที่นาพวงดอย ให้กำนันกระทำ
 โดยวิธีดังนี้ ก. แปลงใดที่ได้ทำการเพาะปลูกเต็มเนื้อที่
 ในนาโหนด ให้คิดเนื้อที่นาตามโหนดนั้น ลงในใบนำ

ข. แปลงใดได้ทำการเพาะปลูกมากกว่าที่ว่าง ให้คิด
 เนื้อที่นาตามโหนดลงในใบนำ แล้วรังวัดเฉพาะที่
 ว่างเปล่าลงไว้ด้วย เพื่อจะได้หักเนื้อที่ที่ว่างออก เขียน
 ใบเสร็จเก็บเงินเฉพาะที่ ๆ ทำนา ค. แปลงใดที่ได้
 เพาะปลูกเต็มเราลง แต่ไม่สังเกตแก่การที่จะสำรวจตั้ง
 ว่ามาใน ก. แต่ ข. ให้กำนันลงเส้นกระแสรังวัดเต็มตาม
 เนื้อที่ ๆ ได้กระทำการเพาะปลูก ห้ามมิให้ใช้ประเมินฤ
 กัตถออก มาจากคั้นข้าวใบนำ ปักก่อน มาตรวจลง

อนึ่งกำนันจะลดหย่อนเนื้อที่นาให้แก่ผู้ใดไม่ได้เป็น

อันตราย

ออกใบนำ ข้อ ๗ วิธีตรวจราชการลงในใบนำ กำนันจะต้อง

เขียนข้อความบรรจุลงในช่องที่ว่างจนครบวันตัดออกจนวัน
 เดือนปีที่ทำการสำรวจ ใบนำฉบับหนึ่งจะต้องออกให้แก่

เจ้าของญาติทำนาคนใดคนหนึ่ง ถึงแม้ว่าเจ้าของนา
ญาติทำนาก็จะมีนาที่แปลง ต้องวัดก็วัดก็วางก็ตาม
ห้ามมิให้ ออกใบนำใบตรวจตนเอง ญาติ เป็น รายแปลงในชื่อ
คน ๆ เดียว ในตำบลเดียวกัน เมื่อได้สำรวจ นารายใดเสร็จ
แล้ว ให้ ถกปลายข้าวให้แก่เจ้าของนา ญาติทำนา รับไป
ไว้เป็นค้ำมือ สำหรับ นำมา สอดกับใบเสร็จ เมื่อเวลาชำระเงิน
การสำรวจรางวัลเสร็จทั่ว ตำบลแล้ว ให้กำนัน นำส่ง ต้น
ข้าวใบนำแต เส้น กระแต เหล็ก คั้นไป ยัง ญาติว่าการอำเภอ

ตรวจสอบ
การสำรวจ

ข้อ ๘ เมื่อ ขณะ ที่กำลัง ทำ การสำรวจ อยู่ นั้น ให้
เจ้าพนักงานสรรพากร ทุกชั้น แต่กรมการอำเภอ มีหน้าที่ ออก
ไปตรวจ สอบ การสำรวจ ของ กำนัน ให้ มากได้เท่าใด ยิ่ง เป็น
การ ดี ด้ย ตรวจ สอบ นี้ ให้ ผู้กระทำการ นำ บัญชี ตรวจ สอบ
ออกไป ยัง ที่ ซึ่ง ที่ เรียกใบนำ จาก เจ้า ของ นาญาติทำนา
ราย ที่มี นามาก แต่ มี นารูปต่าง ๆ ซึ่ง ทำ การ รั้งวัด ยาก มา
ตรวจ ลงใน บัญชี แล้ว ออกไป ทำ การ รั้งวัด สอบ ที่ นา แปลง
นั้น ๆ ด้วย ตน เอง ได้ ผล อย่างไร ให้ ลง ไว้ ใน บัญชี นั้น ถ้า
ศาลา เกิดชน กับ ใบนำ ให้ เรียกใบนำ ราย นั้น มา แกะ ไข เสีย ให้
ถูกต้อง ตาม ที่ ตรวจ สอบ การ ตรวจ สอบ เสร็จ แล้ว ส่ง
บัญชี ให้ สัมหมานัญชี รับไว้ สำหรับ จะ ได้ คอย แกะ ไข ใน ต้น ข้าว
ใบนำ ที่ ไ้รับ จาก กำนัน

ถ้าเจ้าพนักงาน ตรวจ เห็นว่า กำนัน ทำการสำรวจ บกพร่อง
มาก เป็นอันใช้ไม่ได้ จะจัดผู้หนึ่ง ผู้ใด ที่มี ความรู้ ใน
การสำรวจ รั้ววัด นา ออกไป ทำการใหม่ แทน กำนัน ก็ได้

ขอจดหย่อน
ค่านา

ข้อ ๙ ที่นายรายใด ได้รับ ความเสียหาย ใน ปี นั้น เกิน
กว่า ๑ ใน ๓ ส่วน ของ เนื้อ ที่ ๆ ได้เพาะ ปลูก ผู้ทำนา
ประสงค์ จะ ขอ ตด หย่อน ค่านา ลง ก็ให้ ยื่น คำร้อง ต่อ
กรรมการอำเภอ ผู้ปกครองท้องที่ ๆ นานนั้น คงอยู่ ภายในกำหนด
วันประกาศตามข้อ ๕ เมื่อกรรมการอำเภอ ได้รับ คำร้อง ของ ผู้ขอ
จดหย่อน แล้ว ให้ ตรวจดู ว่า ผู้ร้อง ขอได้ ชำระ เงิน ค่านา ใน
จำนวน ปี ก่อน ซึ่ง ควร จะ เสีย เสีย แล้ว ไม่ คิด ค้าง ถ้าไม่
ถ้า ผู้ขอ ยัง ไม่ได้ เสีย เงิน ค่านา ที่ ควร จะ ได้ เสีย ให้ เสีย ไป ก็
ให้ ส่ง ใน เรื่อง รวว่า เรื่อง รว ขอ ตด หย่อน ฉบับนี้ ขัด กับ
ข้อความ ใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ เก็บ เงิน ค่านา ร.ศ. ๑๑๙
มาตรา ๑๑ ข้อ ๒ จะ จัด การ ได้ ส่วน คำร้อง ขอ ตด หย่อน
ไม่ได้ จนกว่า ผู้ ยื่น เรื่อง รว จะ ได้ เสีย เงิน ค่านา ที่ ควร เสีย
ให้ เสีย ก่อน แม้ ผู้ ยื่น เรื่อง รว ขอ ตด หย่อน ค่านา นั้น
กรรมการอำเภอ ตรวจ สอบ ได้ ความว่า ได้ เสีย เงิน ค่านา
แล้ว ไม่ คิด ค้าง ก็ให้ รับ เรื่อง รว ได้ จัด ให้ กรรมการ
อำเภอ คนใด คนหนึ่ง ออกไป ได้ ส่วน ยื่น รายงาน เมื่อ นายอำเภอ
ได้รับ รายงาน การ ได้ ส่วน ขอ ตด หย่อน ออกร ค่านา แล้ว ให้
พิจารณาว่า ต้น เขา ซึ่ง ไต บกดำ ฤ็ เพราะ หว่าน ใน แปลง นั้น ๆ

12/10/20

ได้เสียไปเกินกว่า ๑ ใน ๓ ส่วนเนื้อที่ ๆ ใดบ้างคำฎาเพาะ
หว่าน ฎาไม้ จะสมควรลดหย่อน ฎาอย่างไร ส่งรายงาน
นั้น ไปยัง ศาลากลางเมือง ฎา จังหวัดให้ผู้ว่าราชการเมือง ฎา
นครบาลจังหวัด ส่ง เต็มขาด เมื่อ สรรพากรเมืองได้รับ รายงาน
การได้ส่วน นั้น แล้วให้จัด การ ตามคำสั่ง

นำที่กรมการ
อำเภอ

ข้อ ๑๐ เมื่อ กรมการอำเภอได้รับ อัน ชำรับใบนำจากที่นั้น
แล้ว ให้นำส่ง ไปยัง ศาลากลางเมือง ฎา จังหวัด ทบอ ๆ กับใบ
ตามตำบล ที่ได้รับก่อน แล หอรั เพื่อ จัด การ แล เรียบใบเสร็จ
ต่อไป

นำที่สรรพ
ากรเมือง

ข้อ ๑๑ สรรพากรเมือง เรียบใบเสร็จตำบลใด เดิมแล้ว
ให้ขยับยอดจำนวนใบเสร็จว่าที่ เต็มที่ ฉบับ เปน จำนวนเนื้อที่
แล เงิน คง เรียก ทั้ง ดั้น เท่าใด ลงใน ปกใบเสร็จ แล ตระอก
รายการ ลง ใน คำสั่ง กำหนดวัน เก็บเงิน เปน ราย ตำบล
เสนอผู้ว่าราชการเมือง ฎา นครบาลจังหวัด เช่น นาม สั่ง
ส่งไปให้กรมการอำเภอ จัด เก็บเงิน ตามกำหนด

ที่หวงห้าม
วิธีสำรวจ

ข้อ ๑๒ ที่หวงห้าม นั้น เปน ที่ป่า ซึ่ง บุคคล หวง ห้ามไว้
สำหรับ โคน สร้าง เปน นา วิธีสำรวจที่ หวง ห้ามให้เรียก
ถึง สำคัญใน การ ยึด ถือ ที่ดิน จากเจ้า ของ มาตราคง ใน ดั้น
ชัวใบ นำ ยื่น ค่อ นาย อำเภอ ๆ รายงานนำส่ง ไป ยังเมือง ๆ ฎา
จังหวัด ลง ทะเบียนไว้เปน หลัก ฐาน ปีใด เจ้า ของ นาได้
โคน สร้าง ทำ เปน นา ก็ให้กำนัน รายงาน ค่อ นาย อำเภอ

ก็ลดจำนวนเนื้อที่ ๆ หวงห้าม ลง จากเดิม นายอำเภอ
 ต้องขอแก้ข้อเมืองตามเจ้าชัย ส่วนที่ทำเป็น ฟาง แล้วให้
 ตำรวจไปเผา แต่ต้องให้เสียค่านาตามอัตราในท้องที่นั้น
 เมื่อเมืองได้รับคืน ชิวโบ่นำฎีกาไปทวงเก็บเงิน ให้จัดการ
 แต่เนื้อที่ เขียนไม่เสร็จ แต่จะทำเช่นเดียวกับความใน
 ข้อ ๑๑

เมื่อผู้ใดหวงห้ามที่นาไว้แล้ว ไม่เสียค่าหวงห้ามตาม
 ประกาศแก้ ข้อ แต่ผิดเก็บเงินค่านาตั้งวันที่ ๑๕ มิถุนายน
 พ.ศ. ๒๔๕๘ นั้น ให้เจ้าพนักงานรายงานต่อผู้มีอำนาจ
 เห็น เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้จัดการเรื่องจับจองที่ดินนั้นให้เป็น
 ไปตามกฎหมาย

อำเภอ ออก ข้อ ๑๓ กรมการอำเภอได้รับคำสั่งกำหนด วันเก็บเงิน
 ประกาศเก็บ ของผู้ว่าราชการเมือง ฤๅ นครบาดจังหวัด แล้ว ให้ออก
 เงินค่านา ประกาศเก็บเงินเป็นรายตำบลตามคำสั่งนั้น บัดไว้วันที่
 ว่าการอำเภอ, บ้านกำนัน, แต่ในที่ประชุมชนแห่งละฉบับ
 แต่ให้กำนัน บาดร้องให้ ผู้ท จะ ต้อง เสีย ค่านา ทราบ อีก ชน หนึ่ง
 เพช จะ ได้นำ เงิน มาชำระ ตาม วัน กำหนด

เกาะตัว ข้อ ๑๔ เมื่อพ้นกำหนด วันเก็บเงินใน ประกาศ แล้ว
 จะ ต้อง ออกหมาย เกาะ กมตัว ผู้ ท ค้าง เงิน มา บังคับ ให้ เสีย เงิน
 ค่านา แต่ให้เสียเงินค่านาเสียค่าปรับอีกได้ต หนึ่ง ครั้ง
 ละ ๑ บาท ทุก ครั้ง ที่ ออก หมาย เกาะ

12/10/2566

คำสั่งการ ข้อ ๑๕ ผู้ที่ควร จะ เสีย คำนามิมาชำระเงินให้เสร็จ

แก่ผู้ชดช้น ตาม ประกาศโดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้กรรมการอำเภอ ออกหมายเกาะตัวผู้นั้น แต่ ถ้าเป็น คน ประจำท้องถิ่นที่อำเภอ นั้นยอมให้ มีเวลาทูลเกล้าได้ ๑ เดือน คนต่างท้องที่ ยอมให้ มีเวลาทูลเกล้าได้ ๒ เดือน ครบเวลาทูลเกล้าแล้ว ยัง ชดช้นไม่ มาชำระเงิน ก็ให้จัดการ ตัดงานใด ตัดงานหนึ่ง ตามแต่ จะ เห็น เป็นการสมควร ด้วย ตัดงานใดใน ข้อ ๑๖

จัดการแก่ผู้ ชดช้น ๓ ข้อ ๑๖ ผู้ใด ชดช้นไม่ ยอม เสีย เงิน คำนามิ ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองจัดการ ตามความใน มาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงิน คำนามิ ร.ศ. ๑๑๙ การที่จะ จัดการจัดการ ตามลำดับดังนี้ คือ

ยัดทรัพย์สิน ก. ยัดทรัพย์สินสมบัติ การที่จะ ยัดทรัพย์สินสมบัติ ของ ผู้ ชดช้นไม่ เสียเงิน คำนามิ ถ้าผู้ชดช้นเป็นเจ้าของนามาทำ นามิเอง และมีทรัพย์สินอื่นอยู่บ้าง ไม่ควร ยัด ที่ นามิ แดงเครื่องมือทำ นามิ เว้นแต่ จะไม่มีทรัพย์สินอื่นจริง ๆ จึง ควร ยัด เครื่องมือ เช่น โค กระบือ ฎีกา ที่ นามิเป็นที่สุด หากว่า ที่ นามิ นั้นไม่ใช่ ของ ผู้ทำ นามิ เช่น ผู้ทำ นามิเข้าเจ้าของ นามิ ทำ เจ้าของ เป็น ผู้ ชดช้นไม่ เสียเงิน คำนามิ เอง แล้ว ยัด ที่ นามิ นั้นได้

ให้ปฏิบัติการยึดทรัพย์สินโดยตามความในพระราชบัญญัติ
 วิธีพิจารณาคriminalความแพ่ง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๘๑
 ๘๒, ๘๕, ๘๖, ๘๘, ๘๙, และ ๙๐ แต่เมื่อได้ยึด
 ทรัพย์สินแล้วให้ โฆษณาการ ว่าใคร จะร้อง ชด ทรัพย์สิน ก็ให้
 มาร้องภายใน ๓๐ วัน เมื่อครบ ๓๐ วันไม่มีใครมา
 คัดค้าน แล้ว ต้อง โฆษณาการ ขาย ทรัพย์สินนั้น อีก ๓๐ วัน
 ครบกำหนดแล้ว จึง จัด การ ขาย แต่ถ้าได้ ยึด ที่ดิน ให้
 ผู้ว่าราชการ เมือง ฤๅ นคร มาต จัง หวัด สอบ ส่วน เจ้าพนักงาน
 ทะเบียนให้ ได้ความ เสีย ก่อน จึง ต้อง แจ้ง ว่า ที่ราย นั้น ผู้
 ชด ขึ้น ยังมี กรรมสิทธิ์ อยู่ หรือ ประการใด เพื่อ จะได้ สอด ก
 ในการ โอน กรรมสิทธิ์ ให้แก่ ผู้รับ ชื้อ ฤๅ

เขาแรงใช้
 การโยธา

ข. เขาตัวผู้ ที่ ค้าง เงิน ค่านา ซึ่ง ยาก จน ค่นไว้ ไม่มี
 ทรัพย์สิน จริง ๆ มา ใช้ ทำ การ โยธา เขา แรง แทน เงิน ค่านา โดย
 ยึด รากัน ละ ๑ ต่ ถึง จนกว่า จะ ครบ จำนวน เงิน ค่านา ฤๅ

ห้ามไม่ให้
 ทำนา

ค ห้ามไปให้ ค นาน ที่ ชื้อ เงิน ค่านา ค้าง จนกว่า
 จะได้ เงิน ค่านา เป็น อย่าง ที่ สัด

เหตุที่ควรผ่อน
 ผนัการเก็บ
 เงินชั่วคราว

จ ๑๗ ท้อง ที่ใด มีความ คับ แค้น เกิด ขึ้น เช่น ทำ
 นาไม่ได้ ผล ใน ปี ก่อน ๆ ราษฎร ชด คัด ชด ต้น ยาก จน ยัง
 ไม่มี เงิน จะ เสีย ค่านา ให้ ได้ ให้ กรมการ ข้าเถอ รายงาน
 ต่อ ผู้ มี อำนาจ เห็นชอบ ถ้า คับ ขึ้น ไป ที่ สัด ถึง ดั้ม หเทศา
 ภิบาล ชื้อ แรง เหตุ แล ยื่น บารุ ชื้อ รุเถา ผ่อน เวลาค่า เก็บ เงิน

เป็น ราย คำบด ให้ เห็น ออกไปจากกำหนดเดิมตั้งแต่เมื่อใดเดือน
ไปถึงเมื่อใด ส่งเข้าไปให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงพิจารณา
สั่งจัดการต่อไป

การจำหน่าย ข้อ ๑๘ เมื่อการเก็บเงินค่า นาคำบด ใด จนจะสิ้น
บัญชีเงินค้ำง ได้ศกหมด รายแล้ว ย่อมจะมีรายที่ขัดข้องเก็บไม่ได้ โดย
เหตุต่างๆ เช่น ผู้ที่ควร จะเสียเงิน อพยพไปต่างถิ่น ไม่
ทราบที่อยู่ ไม่มีทรัพย์สินมรดก แต่ได้เอาแรงใช้การ โยธา
แล้ว เหล่านี้ เป็น ตัวอย่าง ให้กรมการ ข้าเถอ รายงาน
บรรทัด ข้อ ความไว้เป็น รายๆ แล้ว รายงานตั้งขึ้นไปตามลำดับ
เพื่อมณฑลจะได้บอก ขอ อนุญาต คัดยออกเงินค้ำงจำหน่ายออก
เสียจากบัญชี แต่ถ้าเป็น การ ขัดข้อง เพราะเหตุว่า กำหนด
สำรวจ ผิด เจ้าพนักงาน แล้วเนื้อที่ผิด ฤฯ เขียนไม่เสร็จ ข้ำ
ข้อเหล่านี้ เป็น ตัวอย่าง ให้เป็น อำนาจ ของ มั่วว่า ราชการ
เมือง ฤฯ อนุญาต จังหวัด ส่ง แก่ ไซเสียได้ โดย พดการ

อัตราเดิมที่ ข้อ ๑๙ ตาม ขรรพตาเงิน ส่วนลด คำ นาร้อยละ ๕ ใน
สมควรจะได้ เงิน ผลประโยชน์ ที่เก็บได้ ย่อมได้แก่ผู้ทำการสำรวจ
รับส่วนลด รั้งัดนาแลเป็น ชุระ บ้าง ร้อง ขับต้อน ให้ราษฎรนำเงินมาชำระ
ซึ่งโดยมากมักจะเป็นกำนันนายตำบล แต่ถ้ากำนันมิได้ทำการ
สำรวจ กรมการ ข้าเถอ แต่งให้ผู้ ใดไปสำรวจแทน กำหนด
กำนัน เป็น แต่ผู้ บ้าง ร้อง ขับต้อน ราษฎร มาชำระ เงิน ค่า นาคำ
เท่านั้นแล้ว เงิน ส่วนลด นั้น ให้แบ่งจ่ายแก่ผู้ ใดทำการ
สำรวจร้อยละ ๓ กำนันร้อยละ ๒

12/10/2566

ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงกำหนด ให้กรรมการ ข้าบาท
พิจารณาเห็นว่า กำหนดคนเก่าๆ คนใหม่ใครได้ทำการ มาก
น้อยกว่ากัน เปนหลัก แบ่ง ส่วน ตริยยะ ๕ นั้น ออก
เปน ๑๐ ส่วน จ่ายให้แก่ผู้ทำการมาก ๗ ส่วน ให้
ผู้ทำการ น้อย ๓ ส่วน ตาม น้อย

การทำบาญชี ข้อ ๒๐ บรรดาบาญชีเกี่ยวแก่ การเก็บ ฮากร ค่านา
เช่น ยอดพยุห์, ทะเบียนเนื้อที่นา, เปนต้น ให้เจ้าพนักงาน
กระทำไปตามคำแนะนำของ ฮิขิมตักกรม ธรรมพากร

กฎให้ ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิตติยากรวรวรตักษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๓๐ มกราคม หน้า ๔๒๕)

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนด
เครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ. ศ. ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบการแต่งกาย บางอย่างในตารางท้ายพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๘ ดังต่อไปนี้

๑. ในการแต่ง ครึ่งยศ ตอน ข. ให้เติมคำว่า “หรือประเทศอื่นนอกหนาว” ต่อท้ายคำว่า “ประเทศหนาว”

๒. ในการแต่ง ปรกติ ตอน ค. ให้แก้คำว่า “ใช้ได้ในประเทศหนาว” นั้น เปลี่ยนเป็น “ประเทศหนาวหรือประเทศอื่นนอกหนาว”

อนึ่ง ให้เติมในท้ายช่อง หมายเหตุ ตอน แต่ง ปรกติ ข้อ ๒ ซึ่งกำหนดระเบียบแต่งกาย ของ ราชองครักษ์ ระหว่าง อยุ่เวรประจำการ นั้นว่า “ในนอกหนาว แต่ง ปรกติ อย่าง ค. แทนเครื่อง เข็ม คำนับได้”

๓. ให้เติมในช่อง หมายเหตุ ตอน แต่ง ปรกติ อีก ข้อ หนึ่ง ดังนี้ “๒. งาน พระราชพิธี หรือ พิธี การ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ซึ่งต้อง คุก กระบี่ ในนอกหนาว ถ้าจะ สวมเสื้อ สักหลาด ให้แต่ง อย่าง ปรกติ ค.”

ประกาศมาณวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๙๐๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๓๗) .

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

พระเจ้าพญาเธอ กรมหลวงชินนพรมฤฎาภรณ์ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ เสด็จมาตั้งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้มีพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศกฎข้อบังคับช่วยการตรวจเงินแผ่นดิน ตามความใน ข้อ ๓ แห่งประกาศตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๑๘ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กรมตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจตรวจการเงินในหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ที่กล่าวต่อไปนี้

- (ก) เจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่รักษาเงินแผ่นดินทุกประเภท
- (ข) เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่เก็บหรือรับเงินภาษีอากร เงินค่าธรรมเนียมเงินค่าเช่า เงินค่าขายทรัพย์สินของรัฐบาล แลเงินอื่น ๆ อันยังมิได้ระบุนั้น แต่เป็นเงิน ซึ่งจะคลังตั้งเป็นเงินแผ่นดิน หรือที่รัฐบาลเป็นผู้ควรได้รับ
- (ค) เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายเงินแผ่นดิน
- (ง) เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่รักษา รับ แลจ่ายตัวตราของรัฐบาล
- (จ) เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่รักษา รับ แลจ่ายเงินตามพระราชบัญญัติ

จัดการศึกษาภิบาล พ.ศ. ๑๒๗

(ฉ) เจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่รับรักษา แลจ่ายเงินต่าง ๆ เช่น เงินวงจำกัดหรือเงินที่อยู่ในความรักษาของเจ้าพนักงานกองหมายหรือเจ้าพนักงานผู้รักษาทรัพย์สินของผู้มรดกตาย เงินที่รับไว้เป็นประกันหรือเงินมัดจำใดๆ

เงินเรียบร้อย ของประชาชน เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเงินที่มีบุคคลมอบให้ ใช้ในพระศาสนา แลกการก่อกองหรือการศึกษา หรือสาธารณประโยชน์ และเงินอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่เงินแผ่นดิน แต่รัฐบาลรับรักษา แลรับผิดชอบ

(๕) บุคคลที่ไม่ใช่เจ้าพนักงาน ของ รัฐบาล แต่ได้รับมอบหน้าที่เหมือนหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ตั้งซึ่ง กล่าวมานั้น ให้รับ ควบคุมตาม ข้อบังคับนี้ อย่างเดียวกับเจ้าพนักงาน ของ รัฐบาล

ข้อ ๒ เมื่อเจ้าพนักงานกรมตรวจเงินแผ่นดินไปตรวจเมื่อใด เจ้าพนักงานที่ระบุใน ข้อ ๑ มีหน้าที่ ชี้แจงการตรวจวาจาหรือ เป็นหนังสือตามก เจ้าพนักงานกรมตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งการจะทราบ แต่ ทั้งให้นำบัญชี แล ทะเบียนที่ป้องกัน เลี้ยว เนื่อง แก่ หน้าที่ ของตน ใน การ เงิน ดัง กล่าว แลไว้ใน ข้อ ๑ นั้น มาให้ตรวจ เมื่อเจ้าพนักงานกรม ตรวจเงิน แผ่นดิน จะ ต้องการ นับ สอบเงินสด หรือ ตั๋วตรา หรือใบสำคัญ หรือคั่นชั่ง หรือ หนังสือ สำคัญ กี่ ก็ ให้เจ้านาที่ ผู้รักษา การ นั้น ๆ ยอมให้ตรวจตาม ประสงค์

ข้อ ๓ ให้กรมตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่ตั้ง

(ก) ให้ตรวจการงาน ของ เจ้านาที่ ซึ่ง มี ตำแหน่ง ตั้งไว้ ระบุไว้ ในข้อ ๑ ให้เห็น ชัด ว่าได้ เติบ ตาม ระเบียบ ตั้ง ตั้งไว้ ใน กฎหมาย พระราชบัญญัติ กฎข้อบังคับ หรือ คำสั่งของกรมของกระทรวง แลให้รายงานต่อกระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ตาม ที่ได้ ตรวจ เห็น นั้น

(ข) เมื่อ เห็น ว่าควร มี การ เปลี่ยนแปลง อย่างไร ใน พแนก การ เงิน ก็ให้นำความเห็น นั้น ขึ้น เสนอ ต่อ เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ค) ให้กระทำการ ใต้ ส่วนใน ทาง การ เงิน เป็นครั้ง เป็นคราว ตามแต่ เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จะ มี คำสั่ง

ข้อ ๔ การตรวจหนี้ให้กระทำด้วยอาการ แต่ ในเวลาที่ติดต่อกับ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เป็น ที่สุด ที่จะเลือกได้

ข้อ ๕ เจ้าพนักงาน กรมตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจที่จะเกี่ยวข้อ
ในวิธีการงาน ของกรมใด ๆ ให้กระทำแต่เฉพาะหน้าที่ซึ่งที่ได้กล่าวมาแล้ว
แต่เมื่อเจ้าพนักงานในกรมนี้หรือในข้อกฎหมาย แต่ กฎข้อบังคับเฉพาะ
ทางการเงินไซ้ ให้เจ้าพนักงานกรมตรวจเงินแผ่นดินแนะนำ

ข้อ ๖ ถ้าเจ้าพนักงาน ผู้รับผิดชอบมีคำสั่งแจ้ง การใน หน้าที่ ของ ตนเอง
เขียน เป็นหนังสือ ขอให้เจ้าพนักงานกรมตรวจเงินแผ่นดิน นำเสนอไซ้ ให้
เจ้าพนักงาน กรมตรวจเงิน แผ่นดิน รับคำสั่ง นั้น นำเสนอพร้อม กับรายงาน
การ ตรวจซึ่ง กระทำ ยื่นต่อ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ข้อ ๗ กิจการของกรมตรวจเงิน แผ่นดินนั้น มิได้เป็น เหตุให้ลดหย่อน
หน้าที่ ความรับผิดชอบ แต่ อำนาจของอธิบดี กรมบัญชีกลาง ใน ทาง หนึ่ง
ทางใด

ข้อ ๘ หน้าที่ ของหัวหน้ากรมต่าง ๆ ใน ทางดูแล การ เงินใน กรม ของ
ตน นั้นไม่ เบาลง ด้วย เหตุที่ ตั้ง กรม ตรวจเงิน แผ่นดิน นี้

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิจยากรวรดิษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

12/10/2566

(เดิม ๓๒ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๓๘)

ประกาศ
 แก่พระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ
 รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมยุฎาเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามพระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐ มาตรา ๖ (๙) ให้ยกเว้นเงินค่าราชการแก่นักเรียนที่สอบวิชาได้ ชั้นประโยค ๑ ยกปี ๑ สอบได้ประโยค ๒ ยกอีกปี ๑ นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า ตามที่ได้ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นเงินค่าราชการแก่นักเรียนที่สอบวิชาได้ตามหลักศรัทธากรรมศึกษาธิการในสมัยนั้น ก็เพื่อที่จะให้กุลบุตรได้ศึกษาเล่าเรียนให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองมากขึ้น แต่มาบัดนี้ การเล่าเรียนเจริญแพร่หลายออกไปทั้งในกรุงและหัวเมือง กุลบุตรรู้จักหน้าที่ของตนจะต้องชวนช่วยหาวิชาไว้เป็นเครื่องมีข้อสำหรับหาเลี้ยงชีพแล้ว ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควรจะยกเลิกการยกเว้นเงินค่าราชการแก่นักเรียนเสียได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกข้อความใน (๙) แห่งมาตรา ๖ ในพระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐ ออกเสียตั้งแต่บัดนี้

ประกาศมาณวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เป็นวันที่ ๑๙๑๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้
 12/10/2566

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๔๒)

ประกาศยกเลิกท่านสรรพภาษีภายในในเมืองประทุมธานี
 แขวงมณฑลกรุงเก่า แด่ให้ ใช้ประกาศเสนาบดีแก้ววิจิตร
 ภาษีน้ำท่าตโตนต ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๓
 กับประกาศเพิ่มเติมวิธีเก็บภาษีที่ท่าตโตนตลงวันที่ ๒๑ เมษายน
 พ.ศ. ๒๔๕๕ ในเขตที่แขวงเมืองประทุมธานี

เสนาบดีกระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ รับ พระบรมราชโองการได้
 เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วย
 เมื่อครั้ง เมือง ประทุมธานี ยัง อยู่ใน ความปกครอง ของ กระทรวง นครบาล
 กรมศุลกากรได้ตั้งด่านเรียกเก็บเงิน ภาษีน้ำท่าตโตนตตาม พระราชบัญญัติ
 ภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑ บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยก
 เมือง ประทุมธานีไป ขึ้น อยู่ใน มณฑลกรุงเก่า แล้ว ทรงพระราชดำริห์
 เห็นว่า ด่านสรรพภาษีภายใน มณฑลกรุงเก่าก็ได้ยกเลิกเสีย แล้ว
 ตามประกาศลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๑ ดั้สมควรจะยก
 เลิกท่านสรรพภาษีภายใน ใน เมืองประทุมธานีอันเป็นเมืองขึ้นมณฑลกรุงเก่า
 ให้เหมือนกัน เพื่อลดความเดือดร้อน อันมีอยู่แก่ ลูกค้าวานิช ที่ต้องหยุด
 แวะให้เจ้าพนักงานตรวจตราขึ้นเสียด้วย เป็ดยนเก็บภาษีน้ำท่าตโตนต
 โดยวิธีอันเป็นลวอลมตตวอกแก่ราษฎร แต่ฝ่ายเจ้าพนักงานสืบไป

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๓๒

อาไศรย พระมหากษัตริย์คุณอัน มี อยู่แก่ไพร่ พวกราแผ่นดินทั้งหลาย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเด็กด้านสรรพภาษีภายในในเมืองประทุมธานี แขวง มณฑลกรุงเก่าเสียตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ แต่ให้ ใช้ประกาศเดิมนับแต่ วันที่เก็บภาษี น้ำควด โตนตลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๓ แต่ประกาศเพิ่มเติม วันที่เก็บภาษีต้นควดโตนตลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๔ ใน เขต แขวง เมือง ประทุมธานี ตั้งแต่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ ดับไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
(ลงพระนาม) กิติยากรวรดิษ
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๔๓)

ประกาศยกเลิกกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล

ว่าด้วยวิธีจัดการเก็บเงินอากรค่าน้ำตามความใน

พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน

พ.ศ. ๒๔๕๘ (ร.ศ. ๑๒๔) ในเขตหัวเมืองประทุมธานี
เมืองธัญบุรี

แต่ให้ใช้กฎเสนาบดีว่าด้วยวิธีจัดการ
แต่ตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตามความในพระราชบัญญัติอากร
ค่าน้ำ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์

พ.ศ. ๒๔๕๖ แทน

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า เมืองประทุมธานี
แต่เมืองธัญบุรี ที่ได้ยกไปขึ้น กับมณฑลกรุงเก่า แล้ว นั้น วิธีจัดการ
แต่ อัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำ ยังคงใช้ กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ว่าด้วย
วิธีจัดการ แต่ตั้ง อัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตาม ความใน พระราชบัญญัติอากร
ค่าน้ำ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘
(ร.ศ. ๑๒๔) อยู่ เป็น การ ขัดขวาง แก่ ระเบียบการ แลผิดกับ อัตรา
ซึ่งได้ตั้ง อยู่ใน เขต มณฑล กรุงเก่า สมควร จะแก้ไข การ เก็บ
เงิน อากรค่าน้ำใน หัวเมืองทั้ง ๒ นี้ให้ เป็นระเบียบ เดียวกันกับมณฑลกรุงเก่า
สืบไป

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๓๔

จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกกฎเด่นาบค้ำชากรรค่าน้ำ ตั้งวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘ ที่ไซ้ช้อย่นั้นเสีย และให้ ไซ้กฎเด่นาบค้ำชากรรค่าน้ำ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ตั้งวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๖ ใน เมืองประทุมธานี เมืองชัยภูมิ แทน ตั้งไป ส่วนอัตราค่าที่จับสัตว์น้ำ แด้อัตราค่าเครื่องมือจับสัตว์น้ำ ให้ ไซ้อัตราเดียวกับกับเมืองกรุงเก่า ตั้งแต่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
(ลงพระนาม) กิติยากรวรลักษณ์
เด่นาบค้ำชากรรคองพระคตังมหาเด่นาบค้ำ

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๔๕)

ประกาศเปลี่ยนวิธีเก็บเงิน

ค่านาคูโคในมณฑลกรุงเก่าเป็นนาฟางดอย แต่แก้ไขตราขึ้นที่นาใหม่

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับ พระบรมราชโองการไว้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า การทำนาในมณฑลกรุงเก่าในระหว่าง ๔-๕ ปีที่ล่วงมาแล้ว ไม่ค่อยจะได้ผลบริบูรณ์ เต็มตามปกติ เป็นเหตุด้วยน้ำน้อยไม่พอหล่อเลี้ยงต้นข้าว เมื่อการทำนามีเหตุเสียหาย ชุ่มแฉกทุกปีเช่นนี้ ย่อมเป็นความเดือดร้อนแก่ราษฎรเจ้าของนาที่จะต้องเสียเงินค่านาคูโคให้รายพระมหากษัตริย์ ซึ่งมิใช่แก้ด้วยราษฎรทั้งหลาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขวิธีเก็บเงินค่านาคูโคในมณฑลกรุงเก่าเปลี่ยนเก็บเงินเป็นวิชนาฟางดอย แต่เปลี่ยนอัตราขึ้นที่นาเหล่านี้ใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับภูมิประเทศตามสามัญ ทาย ประกาศนี้ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงพระนาม) กิติยากรวรดิษ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

บัญชีรายชื่อตำบลที่นาโค โค ซึ่งจะแก้ไขเขตราชันหนา ในมณฑลกรุงเก่า

12710/2566	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	จัดตั้งเป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
๑	เมืองกรุงเก่า <u>อำเภอพระราชวัง</u> บางกระสัน เกาะเกิด บางพลับ บ้านเสน บ้านแบ่ง วัดยม ตลาดเกษม บางประแดง บ้านไทร บ้านท้าว	ตร ตร ตร ตร ตร เอก เอก เอก เอก เอก	— — — — — — — — —	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา ไท ไท ไท ไท ไท	

เลขที่	อำเภอ แลตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางตอย ชั้น	หมายเหตุ	
12/10/2566 ๒	บ้านกรวด	เอก	—	โท		
	คลังขันธ์	เอก	—	โท		
	คลังदान	เอก	—	โท		
	ดัมเวื่อน	โท	—	ตรี		
	บ้านสร้าง	โท	—	ตรี		
	คลองจิก	ตรี	—	จัตวา		
	หนองหลวง	เอก	—	โท		
	<u>อำเภอเสนาใหญ่</u>					
	นาขุ	เอก	—	โท		
	ดอนदान	เอก	—	โท		
	ลาดชะโด	เอก	—	โท		
	จักราช	เอก	—	โท		
หนองน้ำใหญ่	เอก	—	โท			

เลขที่	อำเภอ แยกตำบล	เดิมเป็นนาโคก ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอควาเป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
12110/2566	น้ำโคก	เอก	—	โท	
	อิมฤทธิ	เอก	—	โท	
	ฉักให้	เอก	—	โท	
	บางกุ้ง	เอก	—	โท	
	โคกสูง	เอก	—	โท	
	บ้านอ้อ	เอก	—	โท	
	ลาดน้ำเค็ม	เอก	—	โท	
	ศาลาน	เอก	—	โท	
	จาศรีด	เอก	—	โท	
	บ้านใหญ่	เอก	—	โท	
	หัวดินแดง	เอก	—	โท	
	บ้านกฐี	เอก	—	โค	
ภูไผ่	เอก	—	โท		

เลขที่	อำเภอ แยกตำบล	เดิมเป็นนาโค ไร่	เปลี่ยนเป็นไร่	หรือเป็นนาฟางดอย ไร่	หมายเหตุ
12/10/2566	ทางวัง	เอก	—	โท	
	วัดตะก	เอก	—	โท	
	บางหลวงเมือง	เอก	—	โท	
	บางหัก	เอก	—	โท	
	บางหลวงโตต	เอก	—	โท	
	บ้านแค	เอก	—	โท	
	บางหลวงเอียง	เอก	—	โท	
	<u>อำเภอเสนาภักดิ์</u>				
	บางนมโค	เอก	—	โท	
	บ้านชนมจันโน	เอก	—	โท	
บ้านชนมจันนถาง	เอก	—	โท		
บ้านชนมจันนอก	เอก	—	โท		
ตำบล	เอก	—	โท		

ทำ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๕๘

เลขที่	อำเภอ แดตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
2/10/2566	สามกอ	เอก	—	โท	
	บ้านแพน	เอก	—	โท	
	กลางคดของ	เอก	—	โท	
	เจ้าเจ็ด	เอก	—	โท	
	ชายนาว	เอก	—	โท	
	บ้านแถว	เอก	—	โท	
	บ้านใหม่	เอก	—	โท	
	เต่าเต่า	เอก	—	โท	
	บางซ้ายใน	เอก	—	โท	
	บางซ้ายนอก	เอก	—	โท	
	ปลายนาคใต้	เอก	—	โท	
	ปลายนาคเหนือ	เอก	—	โท	
	รางตะเข้ใต้	เอก	—	โท	

เลขที่	อำเภอ แดงตำบล	เดิมเป็นนาโค ชัน	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอัตราเป็นนาฟ้างตอย ชัน	หมายเหตุ
12/10/2566	รางตะเข้เหนือ	เขก	—	โท	
	ลาดงา	เขก	—	โท	
	ปลายกตัตใน	เขก	—	โท	
	ปลายกตัตนอก	เขก	—	โท	
	บ้านโพ	เขก	—	โท	
	บ้านเดียบ	เขก	—	โท	
	ข้างเหล็ก	เขก	—	โท	
	หัวเวียง	เขก	—	โท	
	บางกะทิง	เขก	—	โท	
	บ้านใหญ่	เขก	—	โท	
	บ้านกระทุ่ม	เขก	—	โท	
	คัตตอชด	เขก	—	โท	

เลขที่	อำเภอ แดงตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอัตราเป็นนาฟ้างด ชั้น	หมายเหตุ
๒/๑๐/๒๕๖๖	<u>อำเภอเด่นาน้อย</u>				
	ไม้ครา	เอก	—	โท	
	บ้านม้า	เอก	—	โท	
	โคกช้าง	เอก	—	โท	
	โพแดง	ตรี	—	จัดนา	
	ราชคราม	เอก	—	โท	
	บางไทร	โท	—	ตรี	
	บางพลี	เอก	—	โท	
	บ้านเกาะ	เอก	—	โท	
	ห้วยหมก	เอก	—	โท	
	แคตก	เอก	—	โท	
	ช้างเหล็ก	เอก	—	โท	
บางยี่โท	เอก	—	โท		
น้ำไม้	เอก	—	โท		

เลขที่	ชื่อเลข แลคำบด	เดิมเป็นน้ำหนัก กรัม	เปลี่ยนเป็นคำบด	ถดถอยกว่าเป็นนาฟางถดถอย กรัม	หมายเหตุ
12/10/2566	แคชชอก บ้านกุด บ้านกระแซง ช้างน้อย บ้านแบ้ง ดงระไคว ไม้พระ ถาดบัวหลวง	เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก —	— — — — — — — —	โท โท โท โท โท โท โท จัตวา	เป็นคำบด ชั้นใหม่ แบ่งจากคำบด คู่ตัดออก แต่คำบด สิงหนาท

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโคก ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟ้างโดย ชั้น	หมายเหตุ
12/10/๒๕๑๑	<u>อำเภอเสนาโน</u>				
	บางขัน	เอก	—	โท	
	บ้านกุ่ม	เอก	—	โท	
	บางบาท	เอก	—	โท	
	ฝุมต	เอก	—	โท	
	บ้านขอม	เอก	—	โท	
	มหาพรหมณ์	เอก	—	โท	
	สวนไทย	เอก	—	โท	
	กบเจา	เอก	—	โท	
	บ้านคดง	เอก	—	โท	
	พระธาตุ	เอก	—	โท	
	น้ำเตา	เอก	—	โท	

เขตที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชัน	เปลี่ยนเป็นตำบล	จดยึดตราเป็นนาฟ้างดชัย ชัน	หมายเหตุ
1๙10/2566	อำเภอนครนชัย				
	ขางนม	โท	—	ตรี	
	ไถ่คืน	โท	—	ตรี	
	จำปา	โท	—	ตรี	
	ท่าแดง	โท	—	ตรี	
	โคกมะนาว	โท	—	ตรี	
	ท่าเรือ	โท	—	ตรี	
	บ้านขวาง	โท	—	ตรี	
	บ้านแซก	โท	—	ตรี	
	สวนพริก	โท	—	ตรี	
	หนองขมาก	โท	—	ตรี	
	ลำดาดชัย	โท	—	ตรี	
หัวพวน	โท	—	ตรี		
วังแดง	โท	—	ตรี		

ป.ค.ค.ค.

พ.ค. ค.ค.ค.

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นภาคใด ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ต.ค.ร.า.เป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
12110/2566 ๗	บ้านบึง	โท	—	ตรี	
	โพเอน	โท	—	ตรี	
	ปากท่า	โท	—	ตรี	
	ศรีบุญนิมิต	โท	—	ตรี	
	<u>อำเภอนครใหญ่</u>				
	มหาราช	เอก	—	โท	
	น้ำเค็ม	เอก	—	โท	
	กระซอ้ง	เอก	—	โท	
	บางโรงช้าง	โท	—	ตรี	
	จิตเพียน	โท	—	ตรี	
	คตองน้อย	โท	—	ตรี	
	ลำพะเนียง	โท	—	ตรี	
	บ้านแพรก	โท	—	ตรี	
ปากท่อม	เอก	—	โท		

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นภาคใด ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอัตราเป็นนาฟงดอย ชั้น	หมายเหตุ
12/10/2566	บางมอญ	โท	—	ตรี	
	หัวไม้	โท	—	ตรี	
	บ้านใหม่ฉนวน	โท	—	ตรี	
	ท่าตอ	โท	—	ตรี	
	บ้านขวาง	โท	—	ตรี	
	บ้านนา	โท	—	ตรี	
	โพดาง	โท	—	ตรี	
	<u>อำเภอนครใน</u>				
	บ้านขยาย	เอก	—	โท	
	บางเดื่อ	เอก	—	โท	
	เกาะเต็ง	โท	—	ตรี	
	บ้านม่วง	เอก	—	โท	
	ชวัญเมือง	เอก	—	โท	
บ้านดู่	เอก	—	โท		

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นนาโค ไร่	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอัตราเป็นนาฟางโดย ไร่	หมายเหตุ
2/10/2566	บางนางบัว	เอก	—	โท	
	บางเพลิง	โท	—	ตรี	
	เจ้าธง	โท	—	ตรี	
	ทางกลาง	เอก	—	โท	
	บ้านค้อ	เอก	—	โท	
	ศาลเขน	เอก	—	โท	
	หันสัง	เอก	—	โท	
	คานิม	เอก	—	โท	
	บ้านม้า	เอก	—	โท	
	ทับน้ำ	โท	—	ตรี	
	บ้านแมน	เอก	—	โท	
๓	<u>อำเภอหนองหวง</u>				
	บ่อโพง	เอก	—	โท	
	คลองสระแก	เอก	—	โท	

พ.ศ. ๒๕๖๖

๕-
ค.ค.ฉ.

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นภาคใด ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	จัดตั้งรา.ปรร.มาฟอง ชั้น	หมายเหตุ
19/10/2566	ปากจั่น	เอก	—	โท	
	บางระกำ	เอก	—	โท	
	นครหลวง	เอก	—	โท	
	บางพระครู	เอก	—	โท	
	บ้านซ่ง	เอก	—	โท	
	แมงดา	เอก	—	โท	
	พระนอน	เอก	—	โท	
	ท่าช้าง	เอก	—	โท	
	ไม้หนอง	เอก	—	โท	
	สามโคก	โท	—	ตรี	
	ควนหญ้าขาว	โท	—	ตรี	
	ไม้ด้อม	โท	—	ตรี	
	พระแก้ว	โท	—	ตรี	
หนองปลิง	โท	—	ตรี		

เลขที่	อำเภอ นครลำปาง	เดิมเป็นนาโค ชัน	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางถอย ชัน	หมายเหตุ
๒๐ ๒๗๐/๒๕๖๖	อำเภออุไทยใหญ่				
	บ้านขุ่น	เอก	—	โท	
	เข็กเม่า	เอก	—	โท	
	บ้านฮ้อย	เอก	—	โท	
	ด้ามจ๋าม	เอก	—	โท	
	คานหาม	เอก	—	โท	
	บ้านช้าง	เอก	—	โท	
	หนองน้ำงึม	เอก	—	โท	
	บ้านตาด	เอก	—	โท	
	บ้านหีบ	เอก	—	โท	
	บ้านเสโน	เอก	—	โท	
	หนองไม้ตั้ง	โท	—	ตรี	
	กรงค้อ	ตรี	—	จัตวา	
	โพธิ์จันทอ	เอก	—	โท	

เลขที่	อำเภอ แยกตำบล	เดิมเป็นนาโคก ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางลอย ชั้น	หมายเหตุ
19/10/2566	ระโสม โคกม่วง หนองน้ำไธ	โท ตรี ตรี	— — —	ตรี จัตวา จัตวา	

เลขที่	อำเภอเขตตำบล	เดิมเป็นนาโค ชัน	เปลี่ยนเป็นตำบล	เคอัคราเป็นนาฟ้างดอย ชัน	หมายเหตุ
๒/10/2566 ๑๑	<p>เมืองช้างทอง อำเภอเมือง</p> <p>จำปาสัก โกละ บ้านห บางแก้ว ตลาดหลวง บ้านอิฐ หัวไม้ คำเวแดง คลองจัว หนองไผ่น้ำ บ. นี</p>	<p>โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท</p>	<p>— — — — — — — — — — —</p>	<p>ต ต ต ต ต ต ต ต ต ต ต</p>	

เลขที่	อำเภอแต่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางดอ ชั้น	หมายเหตุ
12/10/2566 ๑๒	ตลาดตรวจ ย่านซ้อ <u>อำเภอไชโย</u> บางแมว บ้านโคก จระเข้ร้อง โรงน้ำ ชะไว หดักฟ้า ดะเกษ ไชโย บางอ บางพลับ	โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท	— — — — — — — — — —	ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ ตวิ	

เขตที่	อำเภอ แดคำบด	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นคำบด	กดขี่ความเป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
เขตที่ 12/10/2566 ดต.	บ้านป่า <u>อำเภอโพทอง</u>	โท	—	ตรี	
	คำตาติน	โท	—	ตรี	
	โพรงนก	โท	—	ตรี	
	สามง่าม	โท	—	ตรี	
	บ่อแร่	โท	—	ตรี	
	โพเทียม	โท	—	ตรี	
	คดของสาหร่าย	โท	—	ตรี	
	ห้วยดงคด	โท	—	ตรี	
	ห้วยดงออก	โท	—	ตรี	
	บางเจ้าถ้ำ	โท	—	ตรี	
	บางระกำ	โท	—	ตรี	
	ขงควักษ์	โท	—	ตรี	

เลขที่	อำเภอ แคว้น	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	จัดตราเป็นนาปางดง ชั้น	หมายเหตุ
๒/10/2566	บ้านหงษ์	โท	—	ตรี	
	ห้วยไผ่	โท	—	ตรี	
	จำดอง	โท	—	ตรี	
	แตงองหา	โท	—	ตรี	
	บ้านพราน	โท	—	ตรี	
	บ้านแค	โท	—	ตรี	
	หนองแม่ไก่	โท	—	ตรี	
	โคกพุดทรา	โท	—	ตรี	
	ทางพระ	โท	—	ตรี	
	บ้านศาล	โท	—	ตรี	
	ท่าหยาด	โท	—	ตรี	
	โพธิ์ทอง	โท	—	ตรี	
	ยางซ้าย	โท	—	ตรี	
ร่วมศึก	โท	—	ตรี		

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโคก ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางโดย ชั้น	หมายเหตุ
2/10/2566 ๑๕	ม่วงเตี้ย	โท	—	ตรี	
	<u>อำเภอพิเศษไชยราช</u>				
	หัวตะพาน	โท	—	ตรี	
	บางจันท์	โท	—	ตรี	
	คลองขนาก	โท	—	ตรี	
	บ้านด้าย	โท	—	ตรี	
	สี่ร้อย	โท	—	ตรี	
	ท่าช้าง	โท	—	ตรี	
	ไม้จำศีล	โท	—	ตรี	
	ศาลเจ้าโรงทอง	โท	—	ตรี	
	โพธิ์เขียว	โท	—	ตรี	
ขมทม	โท	—	ตรี		
ห้วยคันทน	โท	—	ตรี		

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตัดอัตราเป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
2/10/2566 ๑๕	ยี่งอ	โท	—	ตรี	
	ตลาดใหม่	โท	—	ตรี	
	หัตถ์แก้ว	โท	—	ตรี	
	ไผ่ดวง	โท	—	ตรี	
	สาวร้องไห้	โท	—	ตรี	
	<u>อำเภอป่าโมกข์</u>				
	บางโพงแดง	เอก	—	โท	
	ปะขาว	เอก	—	โท	
	นรสิงห์	โท	—	ตรี	
	บางปลากด	โท	—	ตรี	
	สายทอง	เอก	—	โท	
	โรงช้าง	เอก	—	โท	
เขกราช	โท	—	ตรี		
บางแพ	โท	—	ตรี		

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชัน	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟ้างโดย ชัน	หมายเหตุ
12/10/2566 ๑๖	<p style="text-align: center;"><u>เมืองสิงห์บุรี</u> <u>อำเภออินทร์</u></p> <p>จตุรกาย น้ำตาด ท่าชอย ทองเอน ทับยา ประศุก ชันมาราย ท่างาม สวนหลวง บ้านม้า บางกะปิ</p>	<p>ตรี ตรี ตรี จตุรดา ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี</p>	<p>— — — — — — — — — — —</p>	<p>จตุรดา จตุรดา จตุรดา เบญจ เบญจ เบญจ เบญจ เบญจ เบญจ เบญจ เบญจ</p>	

พ.ศ. ๒๕๕๕

หน้า ๕๕๕

เลขที่	อำเภอ ตำบล	เดิมเป็นนาไร่ กี่ไร่	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางโดย กี่ไร่	หมายเหตุ
๑๒๗ 127 ๑๒๗/2566	<u>อำเภอพรหม</u>				
	ถอนตมอ	๓๖	—	๓๖	
	โรงช้าง	๓๖	—	๓๖	
	วิหารขาว	๓๖	—	๓๖	
	พระงาม	๓๖	—	๓๖	
	โพธิ์ประจักษ์	๓๖	—	๓๖	
	วัดโบก	๓๖	—	๓๖	
	บ้านหม้อ	๓๖	—	๓๖	
	แบ่งออก	๓๖	—	๓๖	
	แบ่งตก	๓๖	—	๓๖	
	ห้วย	๓๖	—	๓๖	
	บางน้ำเซียง	๓๖	—	๓๖	
บ้านพล	๓๖	—	๓๖		
หม่นหาญ	๓๖	—	๓๖		

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ดตชัศวาเบนนาวางตอย ชั้น	หมายเหตุ
12/10/2566 ๑๖	<p>เมืองดพบุรี อำเภอเมือง</p> <p>ทาดค ถนนใหญ่ โก่งขน จวดราย โพมีให้ โพกระต้น ท่าหิน คำตาดัง ชนทมวกโต ชนทมวกเหนือ บ้านชอย</p>	<p>โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท</p>	<p>— — — — — — — — — — —</p>	<p>ต ต ต ต ต ต ต ต ต ต ต</p>	

๑๖

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราป็นนาฟางดอย ชั้น	หมายเหตุ
12/10/2566	โพธิ์ คลอง ทางตัด	โท โท โท	— — —	ตรี ตรี ตรี	
๑๙	<u>อำเภอโพธิ์</u> โพธิ์ตากแก้ว บางค้ ท่าวัง บางงา เขาดมคอชน โคกสูง บางดี บ้านเบิก หวด้าโรง ตากด้าดี	โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท โท	— — — — — — — — — — —	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นนาโค ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ลดอัตราเป็นนาฟางโดย ชั้น	หมายเหตุ	
๑๒๐ ๑๐/๒๕๖๖	<u>อำเภอสนามแจง</u>					
		หินบัก	โท	—	ตรี	
		ลำโรง	โท	—	ตรี	
		บ้านทราย	โท	—	ตรี	
		บ้านกุดว้อย	โท	—	ตรี	
		มหาสอน	โท	—	ตรี	
		บางพัง	โท	—	ตรี	
		บ้านชี	โท	—	ตรี	
		หัวไม้	โท	—	ตรี	
		บางซาม	โท	—	ตรี	
๑๒๑	<u>อำเภอสระโบสถ์</u>					
		หนองเตา	ตรี	—	จัตวา	
		พุดา	ตรี	—	จัตวา	
	หลุมเตา	ตรี	—	จัตวา		

เขต	อำเภอ แด ตำบล	เดิมเป็นภาคใด ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	จัดตั้งว่าเป็นนาฟ้างเดิม ชั้น	หมายเหตุ
12/10/56 ๒๒	เมืองสระบุรี				
	อำเภอพระพุทธบาท				
	โคกโพ	ตรี	—	จัดตั้ง	
	ไม้หลัก	ตรี	—	จัดตั้ง	
	บ้านหลวง	ตรี	—	จัดตั้ง	
	คชนพุด	ตรี	—	จัดตั้ง	
	ไม้จวง	ตรี	—	จัดตั้ง	
	โคกขุ่น	ตรี	—	จัดตั้ง	
	คชนทอง	ตรี	—	จัดตั้ง	
	คชนโพ	ตรี	—	จัดตั้ง	
	โคกคำพาน	ตรี	—	จัดตั้ง	
	โคกใหญ่	ตรี	—	จัดตั้ง	
	บ้านวังม	ตรี	—	โพ	
หนองแค	จัดตั้ง	—	ตรี		

เลขที่	อำเภอ แด่ตำบล	เดิมเป็นภาคใด ชั้น	เปลี่ยนเป็นตำบล	ตั้งอัตราเป็นนาฟงดละ ชั้น	หมายเหตุ	
2/10/2566	๒๓	ชุมโชน	จัตวา	—	เบญจะ	
		ป่าตาด	เบญจะ	—	จัตวา	
		บ้านหวาย	เบญจะ	—	จัตวา	
		<u>อำเภอหนองแค</u>				
		บัวตอย	ตรี	—	โท	
		โพนทอง	ตรี	—	โท	
		โคกตม	ตรี	—	โท	
		หนองจอก	ตรี	—	โท	
		หนองไช้หน้า	ตรี	—	โท	
		กุ่มหัก	ตรี	—	โท	
นาเว้ง	ตรี	—	โท			
๒๔	<u>อำเภอเมือง</u>					
	หนองเขื่อน	ตรี	—	จัตวา		
	ปากเข้สาร	ตรี	—	จัตวา		

ประกาศกระทรวงนครบาล

แผนกบังคับกาฬโรค

เจ้าพระยามรราช เลื่อนาบดีกระทรวงนครบาล รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ด้วยปรากฏว่ามีใช้กาฬโรค เกิดชุกชุมขึ้นใน กรุงเทพมหานคร แต่ลักษณะใช้กาฬโรค นี้ อาจจะถูกตามติดต่อกันต่อไป แต่เมื่อไม่รู้จักวิธีการ บังคับกันให้ถูกต้องด้วยแล้ว อาจจะเป็นอันตรายแก่ชีวิตได้โดยเร็วพลัน

จึง มี พระบรมราชโองการเห็นเกล้า ฯ สั่งให้ประกาศตักเตือนมาว่า ให้มหาชน ปฏิบัติ การ บังคับใช้กาฬโรค อันจะพึง มี เกิด มี ขึ้น นั้น ตามวิธีที่ได้กล่าวไว้ใน ประกาศจัดการบังกันกาฬโรคลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๗ แต่ นับตั้งวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ นั้น จึง ทุกประการ แต่โดยทรง พระมหากรุณา แก่ อาณาประชาราษฎร์ เพื่อให้รอดจากมรณภัย อันจะพึง เกิด ขึ้น นั้น จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้คง ข้อ บังคับ ลักษณะ การ บังคับ กาฬโรคเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ตามวิธีที่ กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ เมื่อมีคนเจ็บเป็นไข้กาฬโรคกัต หรือที่มีอาการ น่าสงสัยได้ว่าเป็นไข้กาฬโรคกัต เกิด ขึ้น ใน บ้าน เรือน เสหะสถาน ของ ผู้ใด นอก จาก เจ้า ของ บ้าน เรือน หรือ ผู้ พยาบาล หรือ แพทย์ ที่ไป ตรวจรักษาพยาบาล ซึ่งมีหน้าที่ตามประกาศ ขยับแล้ว นั้น ให้บุคคลที่ไป พบปะเหตุการณ์นั้นรีบจัดการ ตั้ง นั โดยเร็ว คือ

(๑) ให้ไปแจ้งเหตุการณ์นี้ต่อโรงพยาบาลตำรวจ พระนครบาล ซึ่งตั้งอยู่ในที่ใกล้ โดยทันที บอกรายชื่อคนเจ็บป่วยให้ฉันทน์ ตามที่ตนเห็น ปรากฏในอาการที่เกิดขึ้นนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง

(๒) ให้เจ้าของบ้านเรือนเคหะสถานที่เกิดไข้กาฬโรค หรือเจ้าของบ้านเรือนที่ใกล้เคียง หรือที่อยู่ในตำบลนั้น จัดการเก็บขยะมูลฝอย แลบรรดาสิ่งโสโครกทิ้งป่อง ซึ่งอยู่ในเคหะสถานนั้น ออกมารวบรวมกองไว้ข้างนอกบ้านเรือนเคหะสถานโดยทันที เพื่อให้เจ้าพนักงาน กรมสุขภาพนิคมไปทำลาย หรือเผาสั่งให้สิ้นเชิง แต่รับจัดการชำระล้างเคหะสถานด้วยยา เยสฟลด์ ส่วนหนึ่ง ประสมกับน้ำ ๓๐ ส่วน เทราดให้ทั่วไป หรือโรยปูนขาวเสียให้ทั่วสถานที่ เพื่อกำจัดสิ่งโสโครกและเชื้อโรคร้ายให้หายไป

(๓) เมื่อแพทย์สุขภาพนิคมเห็นว่า บุคคลผู้ใดที่อยู่ในบ้านเรือนเคหะสถานที่เกิดไข้กาฬโรคกัก หรือใน บ้าน เรือนเคหะสถาน ที่ใกล้เคียง หรือใน ตำบลที่เกิดไข้กาฬโรคนั้นกัก สัมควรจะฉีดยาชนิดหนึ่ง ซึ่งเปนยาป้องกันไข้กาฬโรคแล้ว ให้บุคคลผู้นั้นรับกระทำตาม ห้ามไม่ให้ขัดขวาง ฉีดยาเพื่อป้องกันไข้กาฬโรคนี้ ให้ฟังเข้าใจว่ามีคุณประโยชน์เท่ากับปลูกใช้ทวีพืช ไม่ทำให้ร่างกายเป็นอันตรายอย่างใด แต่แพทย์สุขภาพนิคมจะพึงกระทำ แต่เฉพาะ บุคคลที่ เห็นว่า สัมควร ด้วย ความจำเป็น

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใดอยู่ในที่ใกล้เคียง หรือผู้ใดรู้เหตุว่ามีไข้กาฬโรคเกิดขึ้นในที่ใดกัก ปกปิดเสียไม่แจ้งเหตุการณ์นั้นแก่เจ้าพนักงาน ตามความที่กล่าวไว้ในประกาศนั้นกัก หรือผู้ใดซึ่งแพทย์เห็น สัมควร จะฉีดยา

12/10/2566

เพื่อป้องกันไข้กาฬโรค แต่ผู้นั้นขัดขืนเสียไม่ยอมกระทำตามที่คิด
หรือเมื่อมีไข้กาฬโรคเกิดขึ้นในบ้านเรือนเคหะสถานของผู้นั้น ผู้นั้นอยู่
ในเคหะสถานนั้น หรือที่ใดก็ตาม หรือในตำบลที่เกิดไข้กาฬโรคนั้น
ไม่นำขยะมูลฝอยแต่สิ่งใด ๆ ใดรอกออกมาให้พ้นบ้านเรือนเคหะสถาน เพื่อ
ให้เจ้าพนักงานนำไปทำลาย แต่เขาเสียก็ดื้อ หรือไม่ชำระล้างบ้านเรือน
เคหะสถานตามที่กล่าวไว้ในประกาศนี้ก็ดี ท่านว่าผู้นั้นกระทำความ
ผิดให้มิโทษคงจะกล่าวไว้ในประกาศป้องกันกาฬโรค ลงวันที่ ๑๒
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ทกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๗๗)

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ
เพิ่มเติมความในกฎเสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ
ลงวันที่ ๑๙ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

ด้วยตามความใน กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตรราธิการ ลงวันที่ ๑๙
มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ที่ดิน แลกำหนดอัตราค่า
ธรรมเนียม นั้น ตาม ข้อความแห่ง กฎเสนาบดีใน หมวด เลข (๑) เดิม
ข้อความที่ว่า ให้เจ้าพนักงาน เรียกค่าธรรมเนียม หลัก เกษัตริ์ เจ้า ของ
ที่ดินในเวลาที่แจกโฉนด นั้น ให้เพิ่มเติมดังนี้ “ให้เจ้าพนักงาน เรียก
เงิน ค่าธรรมเนียม หลัก จากเจ้า ของ ที่ดินในเวลาที่แจกโฉนด ที่ ยื่น
เวลาที่ เจ้า ของ ที่ดิน มา ขอโอนใบไต่สวน” ความ นานี้จากนี้ให้แก้ไข
ตามเดิม

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
(ตงพระนาม) วัฬ

เสนาบดี กระทรวงเกษตรราธิการ

(เต็ม ๓๒) วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ หน้า ๔๘๐)

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยพระราชวงศ์ แลผู้มีบรรดาศักดิ์ ทำลาบซึ่งพระองค์

สมเด็จพระพุทธเจ้าองค์กลาง เป็นอดีตเจ้า ๒๔๕๘ พรรษา บัญญัติ
ตั้งมีคุณภาพอันสมควร ตั้งตั้งวิสัยธรรม อภินิหาร โดยกาลกำหนด

พระบาทสมเด็จพระประเมศวรมหาราชวิภาวดี เอกอรรคมหาบุรุษบรมนา
ชิราช พิธีประสูติมหาสมมาวงศ์ ชาติศักราชอันประเสริฐ วิชาอันวิเศษ
นิกรโศคน จากพระนิคมบรมมหาจักรพรรดิราชสังการดี บรมธรรมิมาชิราช
ชิราชบรมนาถพิศุข พระมิ่งคุณฤๅณาอันประเสริฐ เสด็จออกณบ่อนะเขตภาค
แห่ง ท้องพระโรงในค่ายหลวง ตำบลบ้านโป่ง มณฑลราชบุรี พร้อมด้วย
เสนาบดี มหาอำมาตย์ราชเสวก แต่นายเสือบ่ามีตรี คือ มหา
อำมาตย์เอก (นายทองดี) เจ้าพระยาภิรมย์ราชมาหาญกิจกรมธรรม์ เสนาบดี
กระทรวงยุติธรรม ๑ มหาเสวกเอก (นายพลตรี นายพลเสือบ่า)
เจ้าพระยาธรรมราชาธิบดี เสนาบดีกระทรวงวัง ๑ จางวางเอก (นายพล
เสือบ่า) พระยาบุรุษบริรักษ์ราชพิพัฒน์ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ๑ จางวางโท
(นายพลตรี นายพลเสือบ่า) พระยาประสิทธิ์ชัยภักดิ์ อธิบดีกรมมหาดเล็ก
ผู้ช่วยเสนาบดีราชองครักษ์ ๑ พระเจ้าวรวงศ์ (นาย องครักษ์) พระยา
ราชวิธานวิเศษ ผู้พิพากษา ๑ นายพลโท พระยาเทพอดิชนันท์ มหา
ราชองครักษ์ ๑ มหาเสวกโท พระยาภิรมย์วิเศษ ผู้ช่วยราชเสนา
บดี ๑ มหาเสวกโท พระยาภิรมย์วิเศษ ปัตติพลอดองกระทรวง
มุขมนตรี ๑ มหาเสวกตรี พระยาภิรมย์วิเศษ ผู้พิพากษาชั้นพิเศษ ๑
นายหม่อมเอก เจ้าหม่อมศรีวิกรม์วิเศษ หัวหม่อมมหาดเล็ก ราชองครักษ์เสือบ่า ๑

12/10/2566

แจ้ง ข้าราชการของข้าพระพุทธเจ้า ราชบริพาร ฝ่ายทหาร พลเรือน และเสนาบดี นอก
นี้ มีเป็นเสนาบดีคนไหน ห้ามส่งมอบใ้ พระบาท ยุคตบทมมาดย์ บริหาร
พระราชอิศริยยศ โดยกำหนดฐานันดร

จึง มี พระบรมราชโองการ มาณพระสุรัสวดีสั่งหนาท้าวตรีเห็นเกล้าฯ ว่า
ได้ทรง ทราบมาโดยของข้าพระพุทธเจ้า ตามรายงาน กระทรวงกระต่าใหม่ ว่า
นายพันตรี หลวงโตหะฮาดูช (หม่อมราชวงศ์ช้วน ทินกร ณกรุงเทพ)
ส่งใ้หม่อมราชวงศ์กรมแต่ง สรรพยุทศ ซึ่งเขาเป็นผู้ มีพละใน เรื่อง ที่เงินใน กรมแต่ง
สรรพยุทศ หายนั้น ได้ทำตายซึ่งพคนเขงใน ที่คุมขัง ทรงพระราชดำริให้ว่า
อันการปลงซึ่งพคนเขงเช่นนี้ ย่อมไม่เป็นที่นิยม ทั้งใน พระพุทธศาสนา
แต่อาณาจักร และโลก คือ ในทางพระพุทธศาสนาย่อมถือว่าเป็นอัคต
วินิบาตใน ทางอาณาจักร ถือถือว่าเป็น อันทำตายซึ่งพคนมนุษย์ผู้หนึ่ง เหมือนกัน
แต่ใน ทางโลกนับว่าเป็น คนวิปริตผิดธรรมเนียม จึง เป็นกรรมอันพระราชองให้
แต่ ข้าราชการ ผู้ มีบรรดาศักดิ์ไม่พึง ประพฤติ เมื่อผู้ใด ประพฤติ กรรม
อันตามกเห็น ปางข่มแกว ผู้นั้น ย่อมเป็น ผู้มีความผิด หากอง จะได้
รับ เกียรติยศอย่าง หนึ่ง อย่างไม่ได้ในทางราชการไม่ เพราะฉะนั้น ขอให้
เจ้าพนักงาน จัดเครื่อง ประดับเกียรติยศ พระราชทาน สำหรับยศ นายพันตรี
หลวงโตหะฮาดูช (หม่อมราชวงศ์ช้วน ทินกร ณกรุงเทพ) เสง

อนึ่ง ต่อไปเมื่อมา ถิ่นผู้ใดในราชตระกูลนี้ ข้าราชการ ผู้มียศ
บรรดาศักดิ์ยศ ถึงแก่กรรมแล้ว ด้วย อาการปลงซึ่งพคนเองไซ้ร ห้ามมิให้
เจ้าพนักงาน จัดเครื่อง ประดับเกียรติยศฯ พระราชทาน เป็น อันขาด

ให้ เห็นต่อตบตบระวงวัง เป็นนั้ เค็รศึกษา พระราช กฤษฎีกานี้

(เดิม ๓๒ วันที่ ๕ มีนาคม หน้า ๔๘๑)

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ
เรื่องจัดซื้อที่ดินสร้างการทน้ำในน้ำแควป่าสัก

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมฤคเษก เจ้าอยู่หัว ดำรัสสั่งให้เสนาบดี ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตรพาณิชย์จัดการสร้างการทน้ำในบริเวณทน้ำบริเวณแควป่าสัก เพื่อบำรุงการเพาะปลูกเขตรัฐที่ดินที่จะทำการทน้ำในบริเวณนั้นไว้กำหนด ดังนี้ คือ

เขตรัฐที่ดิน ยาวไปทางทิศวัน ออกเฉียงเหนือตามลำน้ำแควป่าสัก ตั้งแต่ปากคลองบ้านมาจนถึงเขตรัฐอำเภอต่างให้ คือเขตรัฐอำเภอเมือง (ตระบุรี)

เขตรัฐที่ดินนอก ยาวไปทางทิศใต้ตามเขตรัฐอำเภอต่างให้ คือเขตรัฐอำเภอเมือง (ตระบุรี) ตั้งแต่แม่น้ำแควป่าสัก ถึงเขตรัฐอำเภอต่างให้ คือเขตรัฐอำเภอหนองแค เดียวไปทางทิศวันออก ตามเขตรัฐอำเภอเมือง (ตระบุรี) คือเขตรัฐอำเภอหนองแคถึงลำห้วยหนองคานช้างหรือหนองเขื่อนช้าง เดียวไปทางทิศใต้ตามลำห้วยหนองคานช้างหรือหนองเขื่อนช้าง ถึงตลาดบ้านหนองแค คัดเดินทรงไปทางทิศวันออกเฉียงใต้ถึงปลายคลองหกวา ด้วย บนที่ติดต่อกับคลองบางปลากรด เดียวไปทางทิศใต้ตามลำคลองบางปลากรด ถึงคลองวังดี ตระบุรี คัดเดินไปตามทางทิศวันตก ตามลำคลองวังดี ตระบุรี ถึงคลองซอซอที่ ๑๖ เดียวไปทางทิศใต้ตามลำคลองซอซอที่ ๑๖ ถึงคลอง

เขตรหัสใต้ ยาวไปทางทิศตะวันตกตามลำดับของ หกวาซ้ายล่าง ถึง
แต่คดของซอยที่ ๑๖ ถึงคดของซอยที่ ๑

เขตรหัสตัวมาก ยาวไปทางทิศเหนือตามลำดับของซอยที่ ๑ ถึง
แต่คดของหกवाद้ายล่าง ถึงคดของซอยที่ ๒๖ เดียวไปทางทิศตะวันออก
ตามลำดับของซอยที่ ๒๖ ถึงคดของซอยที่ ๖ เดียวไปทางทิศเหนือตาม
ลำดับของซอยที่ ๖ คดของสนามแดง คดของด้าม บันไดฟ้า ถึงทางรถไฟ
หลวง ด้ายเหนือ เดียวไปทางทิศตะวันตกตามทางรถไฟ หลวงด้ายเหนือ
ถึงคดของบ้านมา เดียวไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามคดของบ้านมา
ไปประจบแม่น้ำแควบวัก

ในกำหนดเขตรหัสที่ดินทำการ ทดน้ำไขนาตามที่กำหนดมานี้ จะได้ชุด
คดของคดต่างการอื่น ๆ เจ้พนักงาน กรม ทดน้ำจะตรวจทำแผนที่ดิน
แลปักกรวยลงไว้ ให้ชัดเจนในที่ที่จะต้องการ ทำการนี้ ห้ามมิให้
หนึ่งผู้ใดจะขอร้องที่ตนซึ่งเป็นที่ว่างเปล่าไม่มีเจ้าของไว้เป็นของตน ตั้งแต่หลัง
นั้น ออกไปข้างหน้า ๓๐ วา แต่ในกำหนดที่จะทำการใหญ่ ห้ามมิ
ให้จับจอง ตั้งแต่หลังนั้น ออกไปข้างหน้า ๔๐๐ วา ส่วนที่ดินที่มเจ้า
ของแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของโอน กรรมสิทธิ์ เช่น ยกให้ หรือ ซอขาย
แลกเปลี่ยน กับกับผู้อื่นผู้ใด แลห้ามมิให้ปลูก ต้วง ตั้งหนั่ง ตั้งโคข
ในดินเหล่านี้ก่อนได้รับ อนุญาต จากเจ้าพนักงาน กระทรวง เกษตรราชการ ถ้า
เจ้าของที่จะ คดขย ที่ดินของตน หรือจะปลูก ต้วง ตั้งหนั่ง ตั้งโค
ก็ให้ นำความไปแจ้งต่อเจ้าพนักงาน กระทรวง เกษตรราชการก่อน เพื่อ
เจ้าพนักงานจะได้ตรวจชื่อไว้เป็นของ หลวง หรือ เจ้าพนักงาน ไม่ คดขย
ที่นั้น ก็จะได้อนุญาตให้ ซอ ขาย หรือปลูก ต้วง ได้ ตามประสงค์ ถ้า

ผู้หนึ่ง ผู้ใดเอาที่ดินในเขตสร้าง การทศนาไชน่าน ไปตั้งโดยโอนกรรมสิทธิ์ด้วยประการใด ๆ ให้กับผู้อื่น โดยไม่ได้ รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงานกระทรวงเกษตรวิชาวาก่อน ให้ถือว่าการโอนนั้นเป็นอันใช้ ไม่ได้ แต่ที่ดินยังคงเป็นของ เจ้า ของเดิมอยู่ อนึ่ง ผู้หนึ่ง ผู้ใดแปลงรังสับรังสิ่งหนึ่ง สิ่งใดขึ้น โดยไม่ได้ รับ อนุญาตจาก เจ้าพนักงาน กระทรวง เกษตวิชากราก่อนแล้ว เจ้าพนักงาน ก็ไม่ต้อง ใช้คำสั่งของ เจ้าพนักงาน ให้ รุกหรือรื้อถอน ก็ต้องเป็น ฎพแก่ เจ้าของ เพราะผู้แปลงรังสับรังต้อง เติมนับประกาศในส่วนการ ที่เจ้าพนักงาน จะไปจับตัว ที่ดินแล้วขาย จึงทำขบวนการ กับทั้ง ศาล เรือน โรง และค่าดิน ผลไม่ต่าง ๆ นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ จะให้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งเจ้าพนักงาน ตำแหน่ง เจ้าพนักงาน ๒ ฝ่าย คือ เจ้าพนักงาน กระทรวง เกษตวิชากร ฝ่าย หนึ่ง เจ้าพนักงาน ป่าครอง ที่องคมนตรีหนึ่ง ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ทำการแปลงใด จะได้ ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน

ข้อ ๒ ถ้าเขต ที่ดิน ซึ่งต้อง การนั้น ข้าราชการ หนึ่ง ไม่ ได้ หมายกรบ ลงไว้ชัด เจนแล้ว หรือ หมายแล้ว หลุดออกเสีย ก็ ให้เจ้าพนักงาน กรมทศนาไชน่านำ กำหนด ลงไว้ ให้ชัด เจน

ข้อ ๓ ให้เจ้าพนักงาน ทั้ง ๒ ฝ่าย ตรวจที่ดินซึ่ง ต้องการ นั้น ต่อหน้าเจ้าของ ที่และชี้แจง ให้เจ้าของ ที่ทราบโดยชัด เจนว่า จะต้อง การเพียงใด ในการ ที่เจ้านัด ให้ เจ้าของ ที่ขย พรหมกัน ใน เวลาตรวจ ที่ดินนั้น จะแจ้งความ ด้วยวาจา แก่เจ้าของ ที่เอง หรือ จะหนังสือไปก็ได้ แต่ให้ มีพยานผู้ เห็นด้วย และในข้อความ ที่ขยเจ้านัด เจ้าของ ที่นั้น ต้องให้เขา

ใจคิดว่า ถ้าเจ้าของที่ไม่มาเอง และไม่ ให้ผู้ แทนมา ของที่ไม่ใช่ของจิตใจ ในการที่เจ้าพนักงาน จะตรวจหาให้ หวังไม่ได้

ข้อ ๔ เมื่อใด ตรวจพบ ต้นเสี้ยวแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ทั้ง ๒ ฝ่าย ปฏิเสธ หรือ กับ เจ้าของ ที่ กำหนด ราคาที่ ต่ำกว่า ของที่ เจ้า ของ จะ ได้รับ นม ฉุกเฉิน ในเวลา คราว บัญชี เว้นแต่ ที่ ซึ่ง เจ้าของ ไม่ ประกาศา ที่ จะ มา เอง หรือ ตง ผู้ แทน มา ตาม นัน ก็ ให้ เจ้าพนักงาน กำหนด ราคา ลง โดย ไม่ ของ ปฏิเสธ หา ความ ตกตง กับ เจ้าของ ที่ ด้วย เมื่อ ที่ ไต ไต ตรวจ แล้ว กำหนด ราคา ตา ตง แล้ว ให้ ส่ง ราย งาน มา ยง เจ้า กรม กรม ทด นัน พิจารณา ก่อน เมื่อ ได้ รับ คอบ เห็น ชดบ ตย แล้ว จึง นับ ว่า เป็น ใช้ ได้

ข้อ ๕ ถ้าแม่ ว่า การ กำหนด ราคา ที่ ตม กับ ทง สิ่ง ซึ่ง อยู่ ใน เนื้อ ที่ ตกตง กับ เจ้า ของ ที่ ไม่ ไต ก็ ให้ เจ้าของ ที่ กับ เจ้าพนักงาน เลือ ก คน รตง ฝ่าย ตระคน ปฏิเสธ ตัด ตง กัน ไป ถ้า คน รตง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปฏิเสธ กัน แยก กัน ให้ คน รตง ทั้ง ๒ ฝ่าย นม เลือ ก ม คัด ตง ช้ ชา ตคน หนึ่ง ถ้า ตง ผู้ ตัด ตง ช้ ชา ต อยาง ไว ต้อง พง เขา คำนัน เป็น เต็ด ชา ต จะ มี คำ ร้อง พอง ออก ไม่ ไต

ข้อ ๖ เมื่อ การ ว่า ราคา ตกตง กัน แล้ว โดย ประณั ประนคม ลัด โดย คน รตง ตัด ตง กัน ให้ เจ้าของ ที่ ทว่า จต หมายถึง บรรท ก ดาย น้อย คัด ไว ใน ตา ตราง บัญชี และ ให้ มี ช้ คอพยาน ตง ไว ด้วย เป็น ล้า คัญ ครน เมื่อ ได้ รับ คำ ตง กรม ทด นัน ให้ รับ เงิน แร่ง ไต ก็ ให้ เจ้าพนักงาน นอก แก่ เจ้าของ ที่ ไป รับ เงิน แห่ง นัน เป็น ราย ๆ ไป

ข้อ ๗ เมื่อถาวรว่าราคาตกลงกันแล้วแต่เจ้าของไม่ได้รับเงินค่าที่ดินไปก็ตั้ง หรือในระหว่างยังไม่ตกลงในเรื่องราคาตั้ง ถ้าเจ้าพนักงานเห็นสมควร ก็อาจเขยียดที่ดินแห่งนั้นเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการก่อนก็ได้

ข้อ ๘ ที่ดินแห่งใดซึ่งเจ้าของไม่ประสงค์ขาย หรือ ข้อความอื่นใดอันหนึ่งซึ่งจะเป็นพยานได้ว่า ที่ดินนั้นเป็นของตนแล้ว จะต้องถือว่าที่ดินเป็นที่หลวง จะคิดค่าที่ ให้ไม่ได้ ถ้าหากว่าเมื่อเงินหรือคนไม่ผลไม่อยู่ในที่นั้น ก็จะได้แต่คำสั่งซึ่งปลงก่อสร้างไว้เท่านั้น

ข้อ ๙ ถึงปลงก่อสร้างไว้ในเขตที่หนึ่งนั้น ต้องคิดราคาปลงสร้างในสมัยเมื่อถาวร แต่การขอร้องปลงสร้างนั้น ถ้าเจ้าของไม่ได้ตั้งได้ไป ก็ให้ได้รับราคาเต็ม ถ้าเจ้าของรับตั้งได้ไปบ้าง ก็ให้หักเงินคำสั่งของนั้นออกเสียตามราคาที่ซื้อขายกันในตลาดนั้น

ข้อ ๑๐ เจ้าของที่ดินใดตกลงซื้อขาย ไม่ยินยอมให้ใช้ที่สร้างการทหน้าแควบาดัก โดยไม่มีเหตุอันจำเป็น ก็ต้องขมไขออกหากทำการก่อสร้าง การทหน้าในทันทีใดนั้น

ข้อ ๑๑ ประกาศนั้น ให้ใช้ได้แต่ด้วยเจ้าของที่ดิน ซึ่งเป็นเจ้าของมาก่อนประกาศนั้น จะใช้ด้วยเจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของภายหลังวันประกาศนั้น หรือจะใช้ด้วยสิ่งปลงสร้างอันเจ้าของที่ดินปลงสร้างจนภายหลังวันประกาศนั้นไม่ได้.

ประกาศมาณวันที่ ๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๙๕๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้
12/10/2566
(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๒ มีนาคม หน้า ๔๗๔)

ประกาศห้ามไม่ให้เอานามพระมหากษัตริย์
แต่ไม่ให้เอาศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย
มาใช้เป็นนามสกุล

มหาเสวกโท พระยาศรีสุนทรโวหาร ผู้ช่วยราชเลขาการ รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ คำว่าสั่งว่า ได้ทอดพระเนตร เห็น นามผู้หนึ่งใช้นามสกุลของตนว่า “รวมบุตร” แต่อีกผู้หนึ่งใช้นามสกุลว่า “เทพนคร” ทรงพระราชดำริที่ว่า ศัพท์ “รวม” นี้ เป็นศัพท์สำหรับใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย ของพระเจ้าแผ่นดินทั่วไป แต่คำว่า เทพนคร นี้ ก็ เป็น ตำนานนิญนาม ก็คือว่า ถ้า เมืองใด เป็นราชธานี ก็เรียก เมือง นั้น ว่า เทพนครได้ อันศัพท์ก็ เป็น พระบรมนามาภิไธย แต่ นาม เมือง ที่ เป็น ราชธานี เช่น นี้ หากสมควร ที่ ตำนานนิญจะเอามาใช้นามสกุล ของคนไม่

จึงมี พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศห้ามอย่าให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาศัพท์ที่เป็นพระบรมนามาภิไธยมาตั้งๆ เอามาประกบศัพท์อันตั้งเป็นนามสกุลของตน แต่ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดตั้งนามสกุลของตนให้พ้องกับนามเมือง ซึ่ง เคย เป็นราชธานี มาแล้ว แต่ก่อนฤาใน ปัจจุบัน นี้ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดตั้ง นาม สกุล ของคนว่า เทพนครด้วย เว้นแต่ พระราชทานพระบรมราชานุญาต พิเศษ ด้วยผู้ที่ตั้ง นาม สกุล ของ คนไว้แล้ว เกณฑ์ที่ ต้อง ห้าม ตาม ประกาศนี้ โดยมีได้ รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาต พิเศษไว้ ก็ให้ รับ ถอน นามสกุล นั้น เสีย

12/10/2566

หน้า ๔๗๗

พ.ศ. ๒๕๕๘

ได้จัดพิมพ์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย และนามราชธานีไว้ข้างท้าย

ประกาศนี้ พอ เป็น อุทากรณีด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นวัน

ที่ ๑๙๓๙ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

เจ้าพนักงานหอสมุด

รายนามเมืองในเกณฑ์ห้าม

ตามประกาศพระบรมราชโองการเรื่องใช้นามสกุลพ้องกับนามพระมหานคร

นามของห้าม	หมายเหตุ
๑. เทพนคร	ตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ เป็นศัพท์ที่ใช้
๒. มหานคร	เรียกนามเมืองหลวง คือ ที่ตั้ง
๓. ราชนคร	สถิตของพระเจ้าแผ่นดินและตั้งรัฐบาล
๔. กรุงเทพ	ไม่จำกัดสำหรับเมืองใดโดยจำเพาะ
๕. กรุงศรี	
๖. เทพธานี	
๗. มหาธานี	
๘. ราชธานี	
๙. เทพบุรี	
๑๐. มหาบุรี	
๑๑. นครหลวง	
๑๒. นครวม	
๑๓. อโยธยา (หรืออโยธยา) <small>112/10/2566</small>	ตั้งแต่ ๑๓ ถึง ๑๕ เป็นศัพท์ที่ใช้
๑๔. อโยธยา	ใช้เรียกกรุงเก่าและกรุงรัตนโกสินทร์
๑๕. อโยธินา	

นามท้องถิ่น	หมายเหตุ
<p><u>ในเขตวิพรมมหานคร</u></p>	
<p>๑๖. รัตนโกสินทร</p>	<p>นามกรุงเดิยวัน</p>
<p>๑๗. บางกอก</p>	
<p>๑๘. ธนบุรี</p>	
<p><u>ในมณฑลกรุงเก่า</u></p>	
<p>๑๙. ทวารวดี (หรือทวารวดี)</p>	<p>นามกรุงเก่า</p>
<p>๒๐. เทพทวารวดี</p>	
<p>๒๑. กรุงเก่า</p>	
<p>๒๒. ดงบุรี</p>	
<p>๒๓. สิงหนวี</p>	
<p>๒๔. ตรมบุรี</p>	
<p><u>ในมณฑลนครสวรรค์</u></p>	
<p>๒๕. นครสวรรค์</p>	
<p>๒๖. ไชยนาท (หรือชัยนาท)</p>	
<p>๒๗. กำแพงเพชร</p>	
<p><u>ในมณฑลพิษณุโลก</u></p>	
<p>๒๘. พิษณุโลก</p>	<p>นามเมืองพิษณุโลก</p>
<p>๒๙. ไธบุรี</p>	
<p>๓๐. พิจิตร</p>	
<p>๓๑. พิไชย^{0/2566}</p>	
<p>๓๒. ตโฮทัย</p>	

นามของห้าม	หมายเหตุ
๓๓. สวรรคโลก ๓๔. ศรีสวัสดิ์ ๓๕. เพ็ชรบูรณ์ <u>ในมณฑลอุบลราชธานี</u>	} นามเมืองสวรรคโลก
๓๖. อุบลราชธานี <u>ในมณฑลนครราชสีมา</u>	
๓๗. นครราชสีมา	
๓๘. โคราช <u>ในมณฑลปราจีนบุรี</u>	} นามเมืองนครราชสีมา
๓๙. ปราจีนบุรี (หรือปจัน)	
<u>ในมณฑลจันทบุรี</u>	
๔๐. จันทบุรี	
๔๑. จันทบูร	} นามเมืองจันทบุรี
<u>ในมณฑลนครราชสีมา</u>	
๔๒. นครราชสีมา	
๔๓. นคร	
๔๔. ศรีธรรมราช	} นามนครศรีธรรมราช
๔๕. สุพรรณบุรี	

นามของห้าม	หมายเหตุ
๔๖. ดั่งชตา ๔๗. พัทลุง <u>ในมณฑลสุราษฎร์</u>	
๔๘. ชุมพร ๔๙. ไชยา <u>ในมณฑลราชบุรี</u>	
๕๐. ราชบุรี ๕๑. เพชรบุรี ๕๒. บางช้าง ๕๓. ชัมพวา <u>ในมณฑลนครไชยศรี</u>	แหนตั้งเดิมของราชินิกุล ตั้งตั้งรวมไว้ในเกณฑ์ห้าม
๕๔. นครปฐม ๕๕. นครไชยศรี	ค้องดงเกณฑ์เพราะเป็นราชสำนัก
๕๖. นครไชยศิลป์ ๕๗. ศิววิไชย ๕๘. ศิวไชย ๕๙. สุพรรณบุรี	นามเมืองนครไชยศรี
๖๐. ชูทอง ๖๑. สุพรรณภูมิ (สุพรรณภูมิ)	นามเมืองชูทอง

นามค้องห้าม	หมายเหตุ
<u>ในมณฑลพายัพ</u>	
๖๒. เชียงใหม่	
๖๓. นครรัฐ นพรัฐ นวราชรัฐ ฯลฯ	นามนครเชียงใหม่
๖๔. นพิตี	
๖๕. นครดำพน	
๖๖. ตำภนไชย	นามนครดำพน
๖๗. ทริภญไชย	
๖๘. เชียงราย	
๖๙. เชียงแตง	
๗๐. ห้างทอง	
<u>ในมณฑลมหाराษฎร์</u>	
๗๑. นครดำปาง	
๗๒. นครน่าน	

ศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย

อธิป

อินท์ อินทร์

อนินทร์

อิศวร อิศ์วร

กฤษณ

ชติย

จักรี

เดอะ เทพ

ขรณินทร์

ขรณิศร์

นฤป

นฤบตี

นฤบาท

นฤเบศร์

นรินทร์ นเรนทร์

นริศร์ นเรศร์ นเรศ์วร

ประชาธิป

บพิตร

ปรเมศร์ ปรเมศ์วร

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๔๘๔

พิชิต

ภูมิ

มหิ

มทิวา

มทิวา มทิวา

ราช

ราม

ราช

วิชัย

ศรี

ดัก ดัก

ดยามิน

หวิง

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๒ มีนาคม หน้า ๔๙๐)

ประกาศพระราชบัญญัติอากรการพนันแก้ไขเพิ่มเติม

พระพutschักราช ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเห็นอกระหม่อมสั่งว่า การพนัน คือ
 หอย แด่เบ๊ ซึ่งรัฐบาลได้จัดตั้ง ด้วยวิธีผ่อนเต็ โรงบ่อนเบ๊ให้เหลือ
 แค่น้อยโรงลง เช่น ดัดบีมานั้น เวลานั้น เป็นโอกาสอันดีที่จะได้ทรง
 กำจัด การเดิน การพนัน คือ หอย แด่เบ๊ นั้น ให้สิ้นเชิงได้ โดย พด้น
 ดังได้จ้ำนง พระราชหฤทัยไว้ ด้วยอุบายที่จะ งดะ พระราชทรัพย์คง พระคลัง
 พระราชทาน แทน เงิน ที่จะขาดเพราะ เด็ก การพนัน นั้น

จึง มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเห็นอกระหม่อมสั่งว่า ตั้งแต่
 วันที่ ๑ เมษายน พระพutschักราช ๒๔๕๗ ไป ให้เลิก อากรหอยจิม ก, ข,
 ใน มณฑลกรุงเทพฯ เด็ย แต่ให้แก้ ไขพระราชบัญญัติอากรการพนัน
 ร.ศ. ๑๑๑ โดยยกการหอยออกจากกรพนันภาคที่ ๒ ไปรวมไว้ ในภาคที่ ๑
 โดยประเภท การพนันต้อง ห้าม ผู้หนึ่งผู้ใดเล่น การพนัน การ ออก หอย
 หรือเดิน พนัน กัน โดยใช้ ทำนองเดียวกันกับการ ออกหอยข้อไป พิจารณา
 เป็น สัตย์ ให้ตง โทษผู้ นั้น ดังต่อไปนี้ คือ

ให้ปรับจำม้อแดเจ้าพนักงานหนึ่ง คราว ละ ๔,๐๐๐ บาทเป็น พินัย
 หลวง ทุกคราว ที่ หอย ออก ถ้าไม่มีเงินเสียค่าปรับให้จำคุก ๖ เดือน

ให้ปรับผู้แทง คนหนึ่ง คราว ละ ๒,๐๐๐ บาทเป็นเงิน พินัยหลวงทุก
 คราว ที่ แทง แต่ไม่มีเงินเสียค่าปรับให้จำคุก ๓ เดือน

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๘๖

ให้ปรับผู้สมัครเป็นใจไม่พ้องร้องคนหนึ่งคราวละ ๑,๐๐๐บาทเป็น
พินัยทดวง ถ้าไม่มีเงินเสียค่าปรับให้จำคุก ๑ เดือน

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
เป็นวันที่ ๑๙๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๕ มีนาคม หน้า ๔๙๙)

จ่านักหอสมุด

ประกาศรวมพนักงานอัยการ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ทราบทั่วกันว่า พนักงานอัยการเวดานั้นยังแยกกันอยู่หลายกระทรวงสมควรที่จะรวมอยู่ในกระทรวงเดียวกันเพื่อให้ทำการสะดวกแก่ราชการยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ดับไปให้ยกเลิกข้อความที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓๓ แต่ ๓๔ หมวดที่ ๙ ว่าด้วยอัยการในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ร.ศ. ๑๒๗) พ.ศ. ๒๔๕๑ กับมาตรา ๒๕ หมวดที่ ๕ ว่าด้วยระเบียบในการศาลหัวเมือง ในพระธรรมนูญศาลหัวเมือง (ร.ศ. ๑๑๔) พ.ศ. ๒๔๓๘ รวมเข้ามาตรานี้เสียทำให้ใช้ ดับไป แต่ให้เปลี่ยนนามตำแหน่งยกกระบัตร์ มณฑล และกระบัตร์ เมือง มีหน้าที่ เป็น พนักงานใหญ่ ของอัยการ ในมณฑล และหัวเมือง นั้นเสีย ให้เรียกว่า อัยการมณฑล และ อัยการเมือง ดับไป

มาตรา ๒ ให้ ใช้ข้อความที่กล่าวต่อไปนี้ แทนความในมาตรา ๓๓ แต่ ๓๔ กับ ๒๕ ซึ่งยกเลิกเสียข้างต้นนั้นว่ามาตรา ๓๓ ให้ มีพนักงานอัยการไว้สำหรับเป็นทนายแผ่นดินแทนรัฐบาลในศาลทั้งในกรุงเทพมหานคร เรียกว่ากรมอัยการให้ ขึ้นอยู่ในกระทรวงยุติธรรม มาตรา ๓๔ ว่าซึ่งพนักงานอัยการนี้ ถ้าเป็นตำแหน่งอธิบดี เจ้ากรม บัดตั้งกรมอัยการ แต่ อัยการมณฑล อัยการเมือง แล้ว ให้ เลื่อนามที่ กระทรวงยุติธรรมเป็นแม่จัตตวร ตั้งโดยพระบรมราชานุญาต ถ้าเป็นพนักงานอัยการ อื่นๆ ให้อธิบดีหรือเจ้ากรมอัยการ

2/10/566

เป็นผู้จัดตั้งโดยได้รับอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม มาตรา ๒๕
 ถ้าหากว่ามีคดี ซึ่งจะต้องแต่งตั้งนายแผ่นดินว่ากล่าวมากเกินกว่าพนักงานอัยการ
 ที่มีประจำตำแหน่ง ภายใบบัญชาการเมือง จะเห็นสมควร โดยเหตุอย่างอื่น
 จะแต่งตั้งนายแผ่นดินเพิ่มเติมขึ้น ว่าความเฉพาะเรื่อง ภายใบบัญชาการหนึ่ง
 คราวหนึ่ง แล้ว เมื่ออุปราช ฤๅสมุหเทศาภิบาล ได้รับอนุญาตจากเสนาบดี
 กระทรวงยุติธรรมแล้ว ก็กระชั้นเพื่อประโยชน์ความมาฉนั้นได้

มาตรา ๓ หน้าที่ของพนักงาน อัยการ ในหัว เมือง แห่งมณฑล ทั้งหลายเคย
 กระทำ มาแต่ก่อน แล้วแต่กระทำอยู่ ตาม ขอบบังคับสำหรับอัยการ ซึ่งได้มี
 คราวพระราชดีหอกออกไป เป็นหลัก ขอบบังคับเช่นอยู่อย่างไร ก็ให้คงเป็น อันใ
 ข้อยอย่างนั้นทุกประการ จนกว่าจะได้ มีตราจ้มนครมณฑลออกไปให้แก ไข
 เสียใหม่ จึงให้ เป็นไปตามที่แก ไขนั้น

มาตรา ๔ พนักงานอัยการ ซึ่งประจำอยู่ในหัวเมืองแห่งใด ๆ ก็ดี ฤ
 ที่ใด ย้ายจากหัวเมืองอื่นฤๅในกรงออกไปกระทำกร ในหัวเมืองแห่งใด ๆ ก็ดี
 ให้ พัง บังคับ บัญชา ของผู้ใหญ่ใน ราชการ หัวเมือง แห่ง นั้น ๆ ตาม อย่าง
 ที่เคยได้ พังบังคับ บัญชามา โดยที่ ชอบด้วยราชการ เสมอ เหมือนกับคำสั่ง
 ของผู้ใหญ่ในกรมอัยการ

มาตรา ๕ ถ้าจะมีเหตุเกิดขึ้น ให้เห็นว่าหน้าที่พนักงานอัยการ จะขาดตก
 บกพร่อง ฤๅจะ เหลือเกิน กว่ากรที่สมควร จะเป็น อยู่แห่งใด ๆ ก็ดี ฤๅจะ
 มีเหตุเกิดขึ้น ให้เห็นว่า มีการขัดข้องอยู่เพราะคำสั่ง ในกรมอัยการ นครงเทพฯ
 แก่งแย่งไม่ถูกต้องกับคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ใหญ่ในหัวเมืองแห่งใด ๆ ก็ดี
 ฤๅว่ามีการขัดข้องเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ๆ ก็ดี ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม
 ปลุกษาหาวิธีถกกับเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ฤๅเสนาบดีกระทรวงนครบาล

1240-56

แต่อุปราช หรือสมุหเทศาภิบาลแห่งมณฑลที่มีเหตุเกิดขึ้นนั้น คิดอ่านแก้ไข
เสียให้เรียบร้อยกันแล้ว ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมทำเป็นกฎข้อบังคับไว้
ให้เป็นหลักในราชการ แต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน

มาตรา ๖ ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมรวบรวมข้อบังคับอันเป็นหลัก
ราชการของพนักงานอัยการ ที่ได้มีตราพระราชดำริบังคับไว้แต่ก่อนแล้ว แล
คงมีข้อความที่สมควรจะใช้ ได้ยู่สืบไปนั้น มาพิมพ์ประกาศไว้ในราช
กิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกันด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็น
วันที่ ๑๙๔๘ ในรัชกาลปัตยุมันนี้.

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม หน้า ๕๐๑)

กฎเกณฑ์กระทรวงนครบาล

ว่าด้วยหน้าที่กรมตำรวจพระนครบาล และกรมตำรวจนคร

ด้วยตามที่ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวม กรมตำรวจนครบาล กับกรมพดตระเวน เปน กรมตำรวจ พระนครบาล และ ตำรวจนครบาล แล้ว ทรงพระราชดำริเห็นว่า กรมนี้ เปน กรมใหญ่ มีหน้าที่ราชการ ในส่วน ตาดตระเวน ทั้งที่ พระราชอาณาจักร สมควร จะมี เจ้าพนักงานเร่ ดำหรับตรวจตรา การงาน ใน กรมนี้ ด้วยพเนก ๑ จึง พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ให้นำตั้ง กระทรวงนครบาล ครากฎ เปน ข้อบังคับไว้ สำหรับ เจ้าพนักงานพเนกเร่ ตำรวจ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า กฎเกณฑ์ ให้นำตั้ง กระทรวงนครบาล และกรมตำรวจนครบาล กระทรวงนครบาล ๒๔๕๘ ให้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ บรรดา ข้อบังคับที่ได้ มีอยู่แล้ว ดำหรับราชการทั้ง ๒ พเนก แต่ก่อน ที่ขัดกับกฎฉบับนี้ เปน อันยกเลิกไม่ใช้ ให้ ใช้กฎนี้ แทนต่อไป

ข้อ ๓ ให้ มี เจ้าพนักงาน นำตั้ง เร่ ขึ้น อีกพเนก ๑ มี เร่ใหญ่ เปน ผู้รับผิดชอบราชการ ใน นำตั้ง เร่ ทั่วไป และ ให้ ส่งมอบ รายงาน และ รับคำสั่ง เปน พเนก ที่ ขึ้น ตรงจาก ให้นำตั้ง กระทรวงนครบาล

ข้อ ๔ ให้ ย้ายที่ตั้ง กรมตำรวจพระนครบาล และ ตำรวจนครบาล เล็ดออกตั้ง นายตำรวจมาประจำ การ ใน พเนกเร่ ตาม สมควรแก่ ราชการชั่วคราว ได้ มี คำสั่ง ด้วยกิจ การ นั้น ๆ

ข้อ ๕ กรมตำรวจ มีหน้าที่ จะ ตรวจการใน กรมตำรวจ พระ นครบาล และตำรวจภูธร ฤๅกรมใด กรมหนึ่งในกระทรวงนครบาลที่เสนาบดีจะมีความสั่ง ให้ทำเป็นพิเศษ

หลัก การ ที่ จะ ต้องตรวจ คือ ตรวจ ที่ ตั้งของตำรวจ ทั้ง ๒ พันเอก ซึ่ง ตั้งทำการ อยู่ นอกศาลา ว่าการ กระทรวงนครบาล ทุกตำบล

- ๑ การบังคับบัญชา หน้าที่ ราชการ และ การ ปกครอง
- ๒ การ ใช้จ่าย เงิน พัสดุ และพาหนะ
- ๓ การรักษาสถาน ที่อื่น นอกจาก ที่ ตั้งของตำรวจ
- ๔ การคดี ที่เกิด ขึ้นใน หน้าที่ตำรวจ ทั้ง ๒ พันเอก

ข้อ ๖ เมื่อเจได ไปตรวจการเมืองใด จังหวัดใด ตำบลใดให้ ยื่นรายงาน ความเห็น และเหตุการณ์ไปตรวจนั้นคณบดีดับ ถ้าเจเวใหญ่ได้ ไปด้วยตนเอง ก็ให้ ยื่นรายงานตรงต่อเสนาบดีด้วย และให้ส่งสำเนารายงานนั้น ไปยังอธิบดีกรมตำรวจพระนครบาลและตำรวจภูธรด้วยฉบับ ๑ พร้อมกันอย่างน้อย ๑ ตอนละครึ่ง เงินไว้ แะเป็นรายงานพิเศษให้ ยื่น โดยทันที

ข้อ ๗ ถ้าเป็นการในหัวเมืองมณฑลใด ก็ให้เขียนรายงานเช่นกล่าว ในข้อ ๖ นั้นคืออุปราช ฤๅสมุหเทศ ภิบาลมณฑลนั้นด้วยฉบับหนึ่ง

ข้อ ๘ เมื่อขึ้นปีใหม่ ให้เจเว รวบรวม รายงานทั้งไปทุกแห่งที่ได้ ตรวจเป็นรายงานประจำปีเสนอเสนาบดีคือกระทรวงหนึ่ง

ข้อ ๙ ให้ กรมตำรวจ พระนครบาลและตำรวจภูธร ตั้งสำเนาข้อบังคับ และคำสั่งราชการที่ได้สั่งข้อ ราชการ ไป ยังกองตำรวจต่าง ๆ ให้เจเวทราบ เพื่อประโยชน์การตรวจเสมอไป

พ.ศ. ๒๔๕๘

หน้า ๔๙๒

ข้อ ๑๐ ให้เราทำกำหนดเขตตรวจราชการ และคำสั่งข้อมติคำสั่ง
หรือเจ้าพนักงานผู้น้อยที่จะไปตรวจการไว้ ให้ชัดเจนแต่ให้ ยื่นเสนอเสนาบดี
กับตั้งให้กรมตำรวจพระนครบาลและตำรวจนครบาลด้วย

กฎให้ ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยามรราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒ มีนาคม หน้า ๕๐๔)

ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการบ่อน้ำใช้ทรัพย์สิน

พ. ศ. ๒๔๕๖

ในมณฑลปาจิณบุรี

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความใน
 พระราชบัญญัติจัดการบ่อน้ำใช้ทรัพย์สิน พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
 มาตรา ๒ ว่า จะให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในมณฑลใดในพระราช
 อาณาจักรนี้ จะได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญนั้น
 บัดนี้ ทรงพระราชมติเห็นว่า ถึงเวลาอันสมควรที่จะใช้พระราชบัญญัติ
 นี้ในมณฑลปาจิณบุรี ได้แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการบ่อน้ำใช้ทรัพย์สิน พระพุทธศักราช
 ๒๔๕๖ ในมณฑลปาจิณบุรี ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มหาเสวกเอก เจ้าพระยาสุรเสนาธิบดี

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(เล่ม ๓๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม หน้า ๕๐๗)

ประกาศให้ ใช้ กฎข้อบังคับวางระเบียบ
 วจีจัดการรักษาป่า พ.ศ. ๒๔๕๖
 ในมณฑลนครสวรรค์และมณฑลนครศรีธรรมราช

ด้วยตามความในกฎ ข้อบังคับ วางระเบียบ วจีจัดการ รักษาป่า มีว่า
 ถ้าจะใช้ กฎข้อบังคับนี้ในหัวเมือง มณฑลใด และกำหนดชนิดไม้ ขนาดไม้
 และอัตราค่าภาคหลวงเนื้อไม้ ชนิดไม้ ขนาดไม้และอัตราค่าภาคหลวงทั่วไ
 จะได้ ประกาศ ในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็นสำคัญ

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ กฎข้อบังคับวางระเบียบ วจี
 จัดการ รักษาป่าในมณฑลนคร สวรรค์ และมณฑลนคร ศรีธรรมราช แล
 ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนด ชนิดไม้ ขนาดไม้ และอัตรา
 ค่าภาคหลวง สำหรับมณฑลนั้น ๆ ดังได้ มีบัญชาไว้ คือไปนี้ ตั้งแต่
 วันที่ ๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป

ข้าท้าวกรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(ลงนาม) มหาเสวกเอก เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

บัญชีชื่อไม้ในประเภทหวงห้าม
ในมณฑลนครสวรรค์

12/10/2566

ประเภทแถมไม้	ชื่อไม้	ขนาดเด็กที่ตัดวัดโดยรอบเป็นเส้นคัมเมตร	อัตราค่าภาคหลวงคิดเป็นเมตรที่เห็นมดุมบาดตะ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิดที่ ๑	๑ ไม้มะเกลือ ๒ ไม้ ตีเสียด ๓ ไม้พยอม ๔ ไม้ค่าง		

หน้า ๕๕๕

พ.ศ. ๒๕๕๓

12710/2566 ประเภทงขนัดไม้	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัดโดย รอบเป็นเมตร	อัตราค่าภาคหลวง กิจเป็นเมตร ดีเหลี่ยมตุกบาดตะ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๒	๑ ไม้ชิงชัน ๒ ไม้ประดู่ ๓ ไม้พยอ ๔ ไม้แดง ๕ ไม้ยาง ๖ ไม้เควา ๗ ไม้กระพี้เขาควาย ๘ ไม้ตะเคียน	๑๗๕ ๑๗๕ ๑๕๐ ๑๐๐ ๒๕๐ ๑๗๕ ๑๕๐ ๒๐๐	๒ บาท * ๒ บาท * ๒ บาท ๒ บาท ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๑ บาท —

* ไม้ที่ถากแล้วหรือยังไม่ได้ถาก อัตราเดียวกัน

12/12566 ประเภทชนิดไม้	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัดโดย รอบเป็นเส้นคัมเบเตอร์	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเปอร์ เซนต์เต็มยกบาทละ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ๒	๙ ไม้มะค่า ๑๐ ไม้ยมหิน ๑๑ ไม้มะค่าดิ่ง ๑๒ ไม้ตะแบก ๑๓ ไม้คูน ๑๔ ไม้พดุง ๑๕ ไม้ตีติด ๑๖ ไม้ตโถก ๑๗ ไม้ตีทอน ๑๘ ไม้กระบาก	๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐. ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐	๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท

ประเภท ถนอมไม้ 1 พ.ร.บ./2566	ชื่อไม้	ขนาดเด็กที่ตัด วัดโดย รอบเป็น เซนติเมตร	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเปอร์ เซ็นต์ของมูลค่า ภาษี ต่
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๒	๑๙ ไม้เต็ง	๑๕๐	๑ บาท
	๒๐ ไม้คางคก	๑๕๐	๑ บาท
	๒๑ ไม้สัก	๑๕๐	๑ บาท
	๒๒ ไม้ขนุน	๑๕๐	๑ บาท
	๒๓ ไม้ตะคร้ำ	๑๕๐	๑ บาท
	๒๔ ไม้กานเหลือง	๑๕๐	๑ บาท
	๒๕ ไม้แค	๑๕๐	๑ บาท
	๒๖ ไม้คิงคอง	๑๕๐	๑ บาท
	๒๗ ไม้ตะกู	๑๕๐	๑ บาท

<p>12/10/2566</p> <p>ประเภทแตงชนิดไม้</p>	<p>ชื่อไม้</p>	<p>ขนาด เด็กที่ตัดวัดโดย รอบเป็น เซนติเมตร</p>	<p>อัตราค่าภาค หดง คิดเป็นเมตร ^{ที่}ดีเหลี่ยม ถูกบาดตะ</p>
<p>๑</p>	<p>๒</p>	<p>๓</p>	<p>๔</p>
<p>ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๒</p>	<p>๒๘ ไม้มะม่วง บำ</p> <p>๒๙ ไม้คาง</p> <p>๓๐ ไม้ดีวอง</p> <p>๓๑ ไม้ครต</p> <p>๓๒ ไม้ดำโรง</p> <p>๓๓ ไม้คานเขียน</p> <p>๓๔ ไม้แดง</p> <p>๓๕ ไม้วัง</p>	<p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๑๐๐</p>	<p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p>

1270/2566 ประเภท แถชนิดไม้	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัดโดยรอบเป็น เซนติเมตร	อัตราค่าภาคหลวงคิดเป็นเมเตอร์สี่เหลี่ยมลูกบาศก์
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิดที่ ๒	๓๖ ไม้สี่เหลี่ยม ๓๗ ไม้กลม ๓๘ ไม้ปราง ๓๙ ไม้โมกมัน ๔๐ ไม้เตยเกตุ ๔๑ ไม้ตะเตา ๔๒ ไม้แป้นด่าง	๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๗๕	๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท

<p>12/10/2566</p> <p>ประเภทถาดชนิดไม้</p>	<p>ชื่อ ไม้</p>	<p>ขนาดเล็กที่สุดวัดโดยรอบเป็นเซนติเมตร</p>	<p>อัตราค่าภาคหลวงคิดเป็นเมตรที่เหลี่ยมลูกบดง</p>
<p>๑</p>	<p>๒</p>	<p>๓</p>	<p>๔</p>
<p>ประเภททองห้ามชนิดที่ ๓</p>	<p>๑ ไม้รัก</p> <p>๒ ไม้ชงาย</p> <p>๓ ไม้พุด</p> <p>๔ ไม้ตะคร้อ</p> <p>๕ ไม้ชอยน้ำ</p> <p>๖ ไม้ส้ม</p> <p>๗ ไม้ยางโชน</p> <p>๘ ไม้รักฟ้า</p>	<p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p>	<p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p>

<p>ประเภทถนอมไม้</p> <p>10/2566</p>	<p>ชื่อ ไม้</p>	<p>ขนาดเล็กที่สุดวัดโดยรอบเป็นเส้นดิ่งเมตร</p>	<p>อัตราค่าภาคหลวงคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ให้สัมมูลภาค ๓</p>
<p>๑</p>	<p>๒</p>	<p>๓</p>	<p>๔</p>
<p>ประเภทหวงห้ามชนิดที่ ๓</p>	<p>๙ ไม้คนนาก</p> <p>๑๐ ไม้คันทวน</p> <p>๑๑ ไม้ไข่น้ำ</p> <p>๑๒ ไม้คร้อ</p> <p>๑๓ ไม้ชานาง</p> <p>๑๔ ไม้ชานบ่อม</p> <p>๑๕ ไม้มะผ่อ</p> <p>๑๖ ไม้ตะโก</p>	<p>๑๕๐</p> <p>๑๕๐</p> <p>๑๒๕</p> <p>๑๐๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๑๐๐</p> <p>๑๐๐</p>	<p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p> <p>๑ บาท</p>

12/10/2566 ประเภทชนิดไม้	ชื่อ ไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัดโดย รอบเป็นเส้นคัมเบอร์	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเมเตอร์ ต่ำที่สุดโดยมตบคาดละ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๓	๑๗ ไม้กระเซา ๑๘ ไม้ ชันนอน ๑๙ ไม้ ตะแก ไม้ พนหรือไม้ดำหริบผาก้าน	๑๐๐ ๑๐๐ ๕๐ ที่ ใดผาก้าน	๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๒๐ สตางค์

บัญชีข้อไม้ ในประเภทหวงห้าม
ในมณฑลนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๕๘

<p>12/10/2566</p> <p>ประเภท แถชนิดไม้</p>	<p>ข้อไม้</p>	<p>ขนาดเด็กที่ตัดวัด โดยรอบเป็นเส้นดัด เมตร</p>	<p>อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเมตร ดีเหลี่ยมดุกบาทตะ</p>
<p>๑</p>	<p>๒</p>	<p>๓</p>	<p>๔</p>
<p>ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๑</p>	<p>๑ ไม้ มรวิต ๒ ไม้ ตำตง ๓ ไม้ จันทน์ ๔ ต้นตะเถายางวันเบอร์ป่า หรือที่เรียกว่าต้นหรือ ย่านตะเหาะป่า</p>		

หน้า ๕๐๘

ประเภทเดชนิตไม้ 1750/2566	ชื่อไม้	ขนาดเตี้ยที่ตัดวัด โดยรอบบนเส้นนิต เมตร	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเมตร สี่เหลี่ยมลูกบาศก์
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๒	๑ ไม้ ตะเคียน (ทอง) ๒ ไม้ คำเต่า ๓ ไม้ แกว ๔ ไม้ เคี่ยม ๕ ไม้ หลุมพอ ๖ ไม้ แคนฝอย ๗ ไม้ อินทนน	๒๕๐ ๓๕๐ ๔๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐	๒ บาท ๒ บาท ๒ บาท ๑ บาท ๗๕ สตางค์ ๑ บาท ๗๕ สตางค์ ๑ บาท ๗๕ สตางค์ ๑ บาท ๕๐ สตางค์

ประเภท แดงชนิดไม้ <small>10/2566</small>	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัด โดยรอบเป็นเส้นค เมเตอร์	ยี่สิบกว่าภาคหลวง คิดเป็นเมเตอร์ ที่ให้ลมถูกภาคละ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๒	๘ ไม้ พรหมคต ๙ ไม้ ยอม ๑๐ ไม้ รุกเขา ๑๑ ไม้ มหาด ๑๒ ไม้ แดง ๑๓ ไม้ นาคบุตร ๑๔ ไม้ ทัง	๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๕๐ ๑๕๐ ๕๐ ๑๒๕	๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์ ๑ บาท ๕๐ ต่ตางค์

12/11/2556 ประเภทต้นไม้	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัด โดยรอบบนเส้นคิ เมเตอร์	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเมเตอร์ ต่ำที่สุดถึงขนาด ๕
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๓	๙ ไม้ ชะเทอด ๙ ไม้ ชนุนปาน ๑๐ ไม้ ตะเคียนทราย ๑๑ ไม้ ตะเคียนดำพอน ๑๒ ไม้ หอนไก่ ๑๓ ไม้ กน ๑๔ ไม้ ห่มคอง ๑๕ ไม้ ทรายา	๑๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐ ๒๐๐	๑ บาท ๒๕ สตางค์ ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท

<p>12/10/2566</p> <p>ประเภทชนิดไม้</p>	<p>ชื่อไม้</p>	<p>ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง โดยรอบเป็นเซนติ เมตร</p>	<p>อัตราการภาคผนวก คิดเป็นเมตร สี่เหลี่ยมลูกบาศก์</p>
<p>๑</p>	<p>๒</p>	<p>๓</p>	<p>๔</p>
<p>ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๓</p>	<p>๑๖ ไม้ หวีเตา ๑๗ ไม้ ตังเขา ๑๘ ไม้ ตังหน ๑๙ ไม้ หมู ๒๐ ไม้ บาก ๒๑ ไม้ ก้านคอง ๒๒ ไม้ กอ ๒๓ ไม้ พันคน หรือพันตาน</p>	<p>๒๐๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๕๐ ๑๒๕ ๑๒๕ ๑๒๕</p>	<p>๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท</p>

12/10/2566 ประเภทถนอมไม้	ชื่อ ไม้	ขนาดเด็กที่ตัดวัดโดย รอบเป็นเส้นคีมเคอร์	อัตราค่าภาคหลวง คิดเป็นเมเตอร์ ต่เหตยมลุมภาคละ
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิด ที่ ๓	๒๕ ไม้สัก ๒๕ ไม้เมา ๒๖ ไม้แบกหรือกะบาก ๒๗ ไม้หยันก ๒๘ ไม้ทันทัน ๒๙ ไม้ท่อมพอ ทะเด ๓๐ ไม้วา	๑๒๕ } ๕๐ } ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐	๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท ๑ บาท

12/๒๕56 ประเภทขนัดไม้	ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุดวัดโดยรอบเป็นเส้นคัมเมตร	อัตราค่าภาคหลวงคิดเป็นเมเตอร์สี่เหลี่ยมลูกบาศก์
๑	๒	๓	๔
ประเภทหวงห้ามชนิดที่ ๓	๓๑ ไม้หวา ๓๒ ไม้โอโต ๓๓ ไม้สะ ๓๔ ไม้ต้น ๓๕ ไม้เหมีตซุน ๓๖ ไม้เหมีตหรือเสมีต ๓๗ ไม้กงกาง ๓๘ ไม้ไผด ไม้พนหรือไม้สำหรับเผาถ่าน	๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๔๐ ๔๐ ๔๐ ๔๐	๑ บาท ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๒๐ สตางค์

ประกาศจัดคณะมณฑลขึ้นคณะบักชี

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ รับ
 พระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ขรรมนิยมเดิมเจ้าคณะ
 ใหญ่ฝ่ายเหนือ บัญชาคณะหัวเมือง ฝ่ายเหนือ เจ้าคณะใหญ่บักชีได้ บัญชา
 คณะหัวเมืองบักชีได้ เจ้าคณะกลาง บัญชาคณะกรุงเทพฯ เมื่อ พระพุทธ
 ศักราช ๒๔๔๑ (ร.ศ. ๑๖๗) ทรงพระราชปรารภจะจัดการศึกษาใน
 หัวเมืองให้แพร่หลาย โปรดเกล้าฯ ให้รวมคณะเมืองเข้าเป็น คณะมณฑล
 ตามระเบียบปกครอง พระราชอาณาจักรใน ครั้งนั้น ทรง อาราธนา สมเด็จพระ
 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระมหาสมณะ ครั้งยัง
 ทรงตำแหน่ง สมเด็จพระเจ้าคณะใหญ่ ขรรมนยุติกนิกาย เป็นผู้บัญชาการ ศึกษา
 ฝ่ายวัดทั่วพระราชอาณาจักร ทรงอาราธนา พระราชาคณะ เป็นผู้ช่วยการ
 ศึกษา มณฑลละรูป โปรดให้กราบทูล แด่ พึง รับ สั่ง ครอง จาก สมเด็จพระมหา
 สมณะ ที่เดียว เพื่อ สดวก แก่ การงาน เมื่อ การงาน จัด เข้าเรียบร้อย แด่
 สมเด็จพระมหาสมณะ ทรง ถวาย คำน ำ ที่ บัญชาการ ศึกษา ได้ ทรง ตั้ง
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ มีเจ้าคณะมณฑลว่า ทั้ง การคณะ
 ทั้ง การ ศึกษา เมื่อ พระพุทธศักราช ๒๔๔๔ (ร.ศ. ๑๒๑) คณะมณฑล
 เหล่านี้ ยัง ขึ้น ตรง ต่อ กระทรวงธรรมการ ดับมา ครั้น เมื่อ ทรง ถวาย
 มหาสมณคณาภิเษก แด่ สมเด็จพระมหาสมณะ เป็น สังฆมหาสังฆปริณายก
 แห่ง สังฆมณฑลทั่วพระราชอาณาจักรแล้ว คณะมณฑลเหล่านี้ ก็ ยัง ขึ้น ตรง
 ต่อ สมเด็จพระมหาสมณะ มาจน บัด นี้ ฯ

12/10/2566

อนึ่ง เจ้าคณะมณฑลโดยมากอยู่ในกรุงเทพฯ ออกไป ตรวจการชั่วคราว
 เมื่อ ยังมี การ อัน จะ พัง จัก อัน จะ พัง ทำ ก็ ยัง ประ โยชน์ ให้ สำ เร็จ อยู่
 เมื่อ การ เข้า เรียบ แล้ว ก็ ลี้ ล่า ไป ตรวจ เท่านั้น เมื่อ เจ้าคณะมณฑล
 อยู่ใน กรุงเทพฯ เปรน แต่ ผู้ ไป ตรวจ การ เท่านั้น ส้ม ควร จะ ให้ ไป ตรวจ
 ต่าง มณฑล ออกไป จะ ได้ เห็น ถน ฐาน แล รั การ งาร กว้าง ขวาง ออกไป
 ดี กว่า ให้ ประจำ ตรวจ อยู่ เฉพาะ มณฑล เดียว ๆ

อนึ่ง เมื่อ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ใช้ ตรา ตำแหน่ง สำหรับ
 คณะสงฆ์ ได้ โปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ ตรา เจ้าคณะมณฑล เป็น ๓ ชนิด
 ตาม ลักษณะ ของ คณะกลาง คณะเหนือ คณะใต้ ไว้ แล้ว ส้ม ควร จะ จัด
 คณะ ให้ เข้า เรียบ ตาม นั้น ๆ

บัดนี้ โปรดเกล้า ๆ ให้ จัด เรียบการ ดัง ต่อไปนี้

๑ ให้ปัน คณะมณฑล ขึ้น คณะบ่งทั้ง ๓ คือ คณะกลาง คณะเหนือ
 คณะใต้ ดังนี้

ก. คณะ กรุงเทพฯ คณะ มณฑลกรุงเก่า คณะ มณฑลนครชัยศรี
 คณะมณฑลราชบุรี คณะมณฑลปาดินบุรี คณะมณฑลจันทบุรี
 รวม ๖ คณะ ขึ้น คณะกลาง ๆ

ข. คณะ มณฑลนครสวรรค์ คณะ มณฑลพิษณุโลก คณะ มณฑล
 มหาราชบุรี คณะ มณฑลพายัพ รวม เป็น ภาคที่ ๑ คณะ มณฑลนครราชสีมา
 คณะ มณฑลอุดร ๖ คณะ มณฑลร้อยเอ็จ คณะ มณฑลอุบล รวม เป็น ภาค
 ที่ ๒ เข้า กัน เป็น ๘ คณะ ขึ้น คณะเหนือ

ก. คณะ มณฑลสุราษฎร์ คณะมณฑลนครศรีธรรมราช คณะ มณฑล
ปัตตานี คณะ มณฑลภูเก็ต รวม ๔ คณะ ขึ้นคณะใด

๒ ให้ตำแหน่ง เจ้าคณะบิณฑบาต ย้าย ถิ่นใด

๓ ให้เจ้าคณะบิณฑบาตคณะ มณฑลที่ ขึ้น อยู่ มี พระราชาคณะ
ผู้ใหญ่ ชั้น ชั้น เทพ ชั้น วรช แต่ พระราชาคณะลำดับนี้ เป็นผู้ช่วย
ตาม สัมคอร

๔ ให้เจ้าคณะบิณฑบาต ขึ้น อยู่ ใน สมเด็จพระมหาสมณะ

๕ ให้ถอนเจ้าคณะมณฑลผู้ อยู่ใน กรุงเทพ ฯ ให้เป็น เจ้าคณะสำรวจ
มีตำแหน่งเท่า เจ้าคณะมณฑล เว้นไว้แต่ เจ้าคณะ แห่ง มณฑล ที่ มี การ
ยัง จะต้อง จัด ต้อง ทำ เป็น พิเศษ ให้คง อยู่ ก่อน แต่ เจ้าคณะมณฑลผู้ อยู่ใน
ประจำ คณะ มณฑล

ให้จ่าย ค่าเลี้ยงชีพ พาหนะ เพื่อ เจ้าคณะบิณฑบาต เจ้าคณะมณฑล เจ้าคณะ
สำรวจ แต่ ผู้ช่วยเจ้าคณะ ทั้ง หดาย ผู้ไปตรวจ คณะ มี กำหนด เป็น
อัตรา คงไว้ แนนก หนึ่ง

ประกาศไว้ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เดิม ๓๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม หน้า ๕๒๖)

พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี

พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์ไทย ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธี การ งบประมาณ พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ มีความว่า เมื่อได้พระราชทาน พระบรมราชานุญาตงบประมาณ ประจำปี ไปยัง กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แล้ว ให้ยื่น รายการใน งบประมาณ อันได้รวบรวมแล้ว ครบ เป็น พระราชบัญญัติ ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พระพุทธศักราช ๒๕๕๘” ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนไปตลอดถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘

๑

มาตรา ๒ งบประมาณ รายได้แต่รายจ่าย อันได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว ให้ตั้งรับแต่จ่ายในปี พระพุทธศักราช ๒๕๕๘ นั้น มีรายการ แด่จำนวนเงิน ดังนี้

เงินรายได้	๗๒,๑๔๑,๕๒๙
เงินรายจ่าย	๗๒,๑๔๑,๕๒๙

เงิน จ่าย พิเศษ

จ่ายจาก เงิน คง พระคลัง ๑๑,๓๖๖,๓๒๓

จ่าย จากเงิน กู้ ๖,๒๘๙,๐๐๐

จ่าย จากเงิน ตั้ง ไข่ต้น เงิน กู้ ๗๗๙,๕๘๐

๑๘,๔๓๔,๙๐๓

มาตรา ๓ ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ รักษา ราชการ ให้
เป็นไป ตาม พระราชบัญญัติ นี้

ประกาศ มาณวันที่ ๒๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
เป็น วันที่ ๑๙๕๙ ในรัชกาล บัณฑิตยูนัน

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม หน้า ๕๒๙)

จ่านักหอสมุด

ประกาศกรุงสยามเปนกลาง

ระหว่างสงครามประเทศโปรตุเกส กับ เยอรมนี แดชชต์ เตรีย

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ สั่งว่า เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ได้ มีประกาศให้กรุงสยาม ถ้อยความ เปน กลาง ใน ระหว่าง สงคราม ใน ยุโรป แล้ว บัดนี้ รัฐบาล โปรตุเกส แจ้ง ความว่า ประเทศเยอรมนีได้ประกาศว่า กระทำ สงคราม กับประเทศ โปรตุเกส ตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ แล้ว ทางไมตรี ระหว่าง โปรตุเกส กับ ชอส์ เตรีย ซาด โดม เด็ก ดอน ทูต ประจำ นคร แต่ วันที่ ๑๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แล้ว จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ถ้อย ถ้อย ทำตามความเปนกลาง ที่ได้ ประกาศ ตั้งวันที่ ๖ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น สำหรับ ประเทศ โปรตุเกส กับ เยอรมนี แดชชต์ เตรีย ในการ สงคราม คราวนี้ ด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘
 เชนวันที่ ๑๙๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม หน้า ๕๓๑)

ประกาศเปลี่ยนชื่ออินทรีขนู ผ้าผูกคอเสื้อบาและลูกเสื้อ กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่ออินทรีขนู กับผ้าผูกคอเสื้อบาและลูกเสื้อกองเสนาวิชาศึกษาดินแดนต่าง ๆ เป็นกำหนดใหม่ดังต่อไปนี้

๑. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน กรุงเทพฯ	หมายดีเหลือง
๒. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน กรุงเก่า	หมายดีสีขาว
๓. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน ฝ่ายเหนือ	หมายดีม่วงแก่
๔. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน อีสาน	หมายดีน้ำตาลอ่อน (กากี)
๕. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน ตะวันออก	หมายดีแดง
๖. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน อากาศ	หมายดีไฟ
๗. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน บกษ ใต้	หมายดีเขียว
๘. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน ภาค	หมายดีฟ้า
๙. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน ตะวันตก	หมายดีน้ำเงิน แก่
๑๐. กองเสนาวิชาศึกษาดินแดน พายัพ	หมายดีบานเย็น

ทั้งนี้ให้เลิกใช้ สี หมายเดิม และใช้ สี หมายตามที่ได้กำหนดใหม่ ให้เป็นการพร้อมทั่วถึง ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป และให้เป็นที่เข้าใจว่าสี หมายนี้ให้ ใช้สำหรับอินทรีขนู และผ้าผูกคอเสื้อด้วยพร้อม ส่วนลูกเสื้อที่ ดังกิต อยู่ใน กอง เสนาวิชาศึกษาดินแดนใด ก็ให้ ใช้เช่นเดียวกับเสื้อบาในกองเสนาวิชาศึกษาดินแดนนั้น ๆ

หน้า ๕๑๙

พ.ศ. ๒๔๕๘

อนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยน สัตหีบหมาย สายนกหวีด ซึ่ง ตามที่ได้อำหนดไว้เดิมให้ ใช้ตาม สัตหีบหมายนั้น เปลี่ยน เป็นใช้ สายนกหวีด สัตหีบหมายดีเดือ (เว้น แต่ สัตหีบหมายพรานหลวงรักษาพระองค์ ให้ ใช้สาย นกหวีด สัตหีบหมายดีเดือ และ สัตหีบหมาย ข้าราชการรักษาพระองค์ ให้ ใช้ สายนกหวีด สัตหีบหมายดีเดือ เป็น พิเศษ แปรลกกว่า สัตหีบหมายอื่น ๆ นอก นั้น เป็น สัตหีบหมายดีเดือ)

สายนกหวีดชนิดดีเดือ ซึ่ง ใช้ อยู่ ณ บัดนี้ ให้เลิกไม่ใช้ต่อไป ให้เปลี่ยน เป็น ใช้ สายนกหวีดดีเดือ สายเดี่ยว ทำเป็น บ่วง รูดได้ ตาม แบบซึ่ง มี อยู่ ที่ กรมยกกระบัตรดีเดือ

ทั้ง นี้ ให้ มี คำกำหนด ใช้ สายนกหวีดดีเดือ เพราะ คง แต่ มี บ่วง รูดได้ ส่วน สัตหีบหมายดีเดือ และ สัตหีบหมายดีเดือ นั้น ห้ามมิ ให้ ใช้ สายนกหวีด

พระบรมราชโองการดำรัสตั้งมา ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม

พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เดิม ๓๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม หน้า ๕๓๒)

ประกาศเปลี่ยนเสื้อปรกติสำหรับนายเสื่อป่า ชั้นสัญญาบัตร พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเสื้อปรกติสำหรับนายเสื่อป่าชั้นสัญญาบัตร ดังต่อไปนี้

(๑) เสื่อเป็นรูปเสื่อแบบเสื่อป่าอย่างใหม่ (ตามแบบซึ่งมีอยู่ที่กรมยกบัตรเสื่อป่า) คือ :- เป็นรูปเสื่อชั้นนอกผ้าหรือสักหลาดสีดำ ชนิดคอบะ (เว้นแต่เหล่าพรานหลวงรักษาพระองค์ เป็นสีเขียว กับเหล่าเดินข่างหลวงรักษาพระองค์ เป็นสีดินแดง ผิดแปลกกว่าเหล่าอื่น) นอกจากนี้เป็นสีดำทุกเหล่า ติดคุมทองหรือเงินเกลี้ยงตามชนิดเหล่าที่นำออกแถวเดียว ๔ คูม มีอินทรีขุมผ้าหรือสักหลาดตามสีเหล่าหรือสีประจำมณฑล (ขนาดกว้าง ๔ เซ็นติเมตร ยาวตามขนาดไหล่บุคคล รูป ๔ เหลี่ยม ยาวต้นมนปลายตัด) ครึ่งติดกับไหล่เสื่อ ที่ต้นอินทรีขุมเจาะรังคุดสำหรับกอดกับคุมที่ติดกับเสื่อ มีกระเบา ๔ กระเบา คือ :- ข้างบน ๒ กระเบา ข้างล่าง ๒ กระเบา กระเบาบนติดใบปกรูปชายแฉลบ และมีแถบขนาดกว้าง ๔ เซ็นติเมตร เย็บติดที่กึ่งกลางกระเบาตามยาว ที่ใบปกเจาะรังคุดสำหรับกอดกับคุมที่ติดอยู่กับปากกระเบา กระเบาต่างเป็นรูปกระเบายำมติดใบปกรูปตัดตรง และมีรังคุดสำหรับกอดกับคุมที่ติดอยู่กับปากกระเบา (ไม่มีแถบผ้าติดกลางกระเบาเหมือนกระเบาบน) ที่สะเอ็ดเสื่อโดยรอบเย็บเป็นตะเข็บต่อกันเป็น ๒ ท่อน ตะเข็บที่สะเอ็ดเป็นเส้นขนานคู่ ห่างกันไม่เกิน ๔ เซ็นติเมตร ข้างหลังเสื่อ เย็บเป็น ๓ ตะเข็บ

ที่ตะเข็บด้านหลัง คอมน แต่ได้ตะเข็บลงไปผ่าตลอด ที่ขอบมือเสื้อ ทั้ง ๒ ทำ
 เป็นรูปใบปลอก ชาย แฉลบ (มีขนาด ยาวไม่เกิน ๑๕ เซ็นติเมตร และ กว้าง
 ไม่เกิน ๗ เซ็นติเมตร) ติดที่ริมตะเข็บ ปลาย แขนเสื้อ เบื้อง นอก และมีแถบ
 ตาย หรือไหมดี ขาว หรือ สีเหลือง ตาม ชนิดเหล่า ชนิดที่ริม ใบปลอก ชาย แฉลบ
 กับ ติด แถบตาย หรือไหม ทำ เป็น บัง หมายถึง ชนิดที่ รอบขอบมือเสื้อ ดังนี้ :-

ก. ชั้น นายพล แด นายกองเสื้อม้า ใช้ แถบ ขนาด กว้าง ๑ เซ็นติเมตร
 ชนิดที่ริมใบปลอก ชาย แฉลบ แขนเสื้อ แต่ติด เป็น บัง ที่ ขอบมือเสื้อ คือ

นายพลเสื้อม้า	๔	บัง
นายกองเอก	๓	บัง
นายกองโท	๒	บัง
นายกองตรี	๑	บัง

ข. ชั้น นายหมวด ใช้ แถบ ขนาด กว้าง กว้าง ๑ เซ็นติเมตร ชนิดที่ริมใบปลอก
 ชายแฉลบ แขนเสื้อ และ ติด เป็น บัง ที่ ขอบมือเสื้อ คือ

นายหมวดเอก	๓	บัง
นายหมวดโท	๒	บัง
นายหมวดตรี	๑	บัง

บัง หมายถึง ชนิดที่ กว้าง มานี้ เว้น ระยะ ห่าง กัน ไม่เกิน ๑ เซ็นติเมตร

ค. ที่ใบปลอก ชายแฉลบ ติด แขนเสื้อ นั้น ให้ มี สี หมายถึง ต่างกัน ดังนี้
 เหล่า รามหัตถวงรักษาพระองค์ หมายถึง แต่งชนิดแถบเหลือง และบังเหลือง
 เหล่าพรามหัตถวง รักษาพระองค์ หมายถึง เขียว ตาม สีเสื้อ ชนิด แถบ ขาว
 และ บัง ขาว

เกล้ามาสดวง รักษาพระองค์ หมายถึงน้ำเงินหมื่น ขดิมแถบขาว
และ บังขาว

เกล้าเดินข้าวสดวงรักษาพระองค์ หมายถึงคั้นแดง ตาม ดี เตื่อ ขดิมแถบขาว
และ บังขาว

เกล้าช่างสดวงรักษาพระองค์ หมายถึงดำ ตาม ดี เตื่อ ขดิม แถบ ขาว
และ บังขาว

เกล้าพาหนะสดวงรักษาพระองค์ หมายถึงเสื้อคหม ขดิมแถบเหลือง
และ บังเหลือง

เกล้าเสื้อม้ารบรักษาดินแดนทั่วไป หมายถึงดำตามดี เตื่อ ขดิมแถบเหลือง
และ บังเหลือง

เกล้าเดินข้าว ประจำ กองเสนา รักษาดินแดน ทั่วไป หมายถึง ค้อด ค้อด คั้น แดง
ที่ริม แถบ ขาย แฉลบ แขนเสื้อ ๒ ข้าง ไข แถบ นอกแถบ ข้าง ตะ กิ่ง เช่นคิมควร์
ไข แถบ ขาว และ บัง ขาว เช่นเดียวกับเกล้าเดิน ข้าว สดวง

เกล้า มา ประจำ กอง เสนา รักษา ดินแดน ทั่วไป หมายถึง ค้อด ค้อด น้ำเงิน หมื่น
ที่ริม แถบ ขาย แฉลบ แขน เสื้อ ๒ ข้าง ไข แถบ ขาว และ บัง ขาว เช่นเดียวกับ
เกล้า มา สดวง

(๒) เครื่องหมายยศ และ เครื่องหมาย ดังกัด กรมสำหรับ ไข ประกอบ
กับเสื้อ ตามที่กำหนด ใหม่ ให้มี ระเบียบใช้ ติด คั้ง นี้

ก. ที่บนอินทร์ ฆนเสื้อ ให้ติด แต่ เครื่องหมาย อักษรย่อ นาม มณฑล
และ เลข เครื่องหมาย กรม (ไม่ต้องติด พระ มหา มงกุฎ หรือจักร์ เครื่อง
หมายยศ)^{12/10/2366} นาย เสือ ม้า ประจำ กอง รักษา ดิน แดน ทั่ว ไป ให้
ใช้ อินทร์ ฆน ตาม ดี ประจำ มณฑล อย่าง ที่ ใช้ อยู่ บัดนี้ เว้น แต่ นายงตั้งมา
ที่ สังกัด กอง เสนา สดวง กอง เดียว ให้ ใช้ อินทร์ ฆน ตาม ดี เสือ

อนึ่ง นาย เลือ บ่า ที่ เป็น ราชองครักษ์ ให้ คิด อักษร พระบรมนามาภิไธยย่อ
มีพระมหามงกุฏ ซึ่งเป็นเครื่องหมายราชองครักษ์ แต่ ที่ บนอินทร์ ฐน เบื้อง ขวา
ข้าง เดียว ไม่ ต้อง คิด เครื่องหมาย อย่าง ใด ๆ อีก แต่ ที่

บนอินทร์ ฐน เบื้อง ซ้าย นั้น ให้ คง คิด เครื่องหมาย อักษร ย่อ นามมณฑล
และ เลข เครื่องหมาย กรม อย่าง เดียว กับ นาย เลือ บ่า ที่ ประจำ กรม กอง

ช. ที่ โบ ปก ชาย แฉลบ ที่ แขน เลข หง ๒ ให้ คิด เครื่องหมาย ยศ
เป็น กำหนด ดังนี้

นายพลเลือ บ่า คิดพระมหามงกุฏ กับ คิด เครื่องหมาย กระบี่ ไขว่
ที่ได้ พระมหามงกุฏ

นาย กอง เอก คิด พระ มหามงกุฏ กับ คิด จักร์ ที่ ได้ พระ มหามงกุฏ
เรียง เป็น แถว เดียว ๒ จักร์

นายกองโท คิดพระมหามงกุฏกับคิดจักร์ ที่ ได้ พระมหามงกุฏ ๑ จักร์

นายกองตรี คิดพระมหามงกุฏอย่างเดียว

นายหมวดเอก คิดจักร์เรียงแถวเดียว ๓ จักร์

นายหมวดโท คิดจักร์เรียง แถว เดียว ๒ จักร์

นายหมวดตรี คิดจักร์ ๑ จักร์

ว่าที่ นายหมวดตรี ให้มี แต่ โบ ปก ชาย แฉลบ และ บัง ที่ ปลายแขนเสื้อ
เช่นเดียวกับ นาย หมวด ตรี ไม่ คิด จักร์ ที่ โบ ปก ชาย แฉลบ

การ คิด เครื่องหมาย ที่ กล่าว นี้ ให้ คง ใช้ ได้ แต่ สำหรับ เลือ ปก คี
อย่างเดียว ส่วน การ คิด เครื่องหมาย ยศ หรือ เครื่องหมาย กรม

สำหรับ เลือ อื่น ๆ นั้น ให้ คง ใช้ ตาม ระเบียบ ที่ ได้ กำหนด ไว้ เดิม
ทุก ประการ

(๓) ให้มีเสื้อเชิ้ต ชิน โหลหรือแพร สีดำ ชนิดคอพับรัด ข้อมือ คล้ายเสื้อสูทนามที่ ไซ้อยู่บัดนี้ เป็นเสื้อ ชิน ไซ้ประกอบด้วยเสื้อตาม ที่กำหนดใหม่ (เว้นแต่ตัวมาชิกที่สังกัด เหล่า พรวน หลวง รักษา พระองค์ ให้ ไซ้เสื้อเชิ้ต ชิน ในสีเขียว กับตัวมาชิกที่ สังกัด เหล่า เติ่น ข้าว หลวง รักษาพระองค์ ให้ ไซ้เสื้อเชิ้ตชินในสีดินแดงเป็นพิเศษแตกต่างว่าเหล่าอื่น ๆ) เหล่าอื่น ๆ นอกนั้น ให้คง ไซ้เสื้อเชิ้ตดำทั้ง สิ้น

อนึ่ง ให้มีผ้าผูกคอผ้า หรือ แพร ดำ ชนิดผูก อย่าง เงื่อน กดด้ สำหรับ ไซ้ประกอบด้วยเสื้อเชิ้ต (เว้นแต่เหล่า พรวน หลวง รักษา พระองค์ ให้ ไซ้ผ้าผูกคอ สีเขียว กับกอง เติ่น ข้าว หลวง รักษา พระองค์ ให้ ไซ้ ผ้าผูกคอ สีดินแดง เป็น พิเศษ แยกต่างว่าเหล่าอื่น ๆ)

(๔) บรรดาตัวมาชิกที่ ประจำ การให้คง ใช้ คีต เครื่อง ทนวย อักษร พระบรมนามาภิธิชัยย่อ จ. ป. ร. ที่แบะคอเสื้อ ชิน นอกตามแบบเดิม ส่วนผู้ที่ เป็น กองหนุน ห้ามมิ ให้ คีต เครื่อง ทนวยอักษร พระบรม นามาภิธิชัย ย่อ จ. ป. ร. ที่แบะคอเสื้อ

(๕) การ ไซ้เครื่อง สูทนามหนึ่ง ประกอบด้วยเสื้อใหม่นี้ ให้ ไซ้ คาคกับเสื้อ ชิน นอกตาม ระเบียบที่ ได้กำหนด ไว้เดิม

(๖) ให้ยกพระบัตร เสื้อป่า เป็น นำที่ จัดสร้าง เสื้อตามที่กำหนดใหม่ นี้ไว้เป็น คิว อย่าง ที่ กรมยกพระบัตร เสื้อป่า แล้ว และ คอยชี้แจงแนะนำ ให้ตัวมาชิกทำเสื้อ ให้ถูกต้อง ตามแบบ อนึ่ง เพื่อ ความ สะดวก สำหรับ แบบเสื้อที่กล่าวมานี้ ให้กรมเสนาธิการ เสื้อป่าจัดพิมพ์แบบเสื้อ ให้กรม ยกพระบัตรเสื้อป่า เพื่อแจกจ่ายให้กองเสนารักษาคืนแค้นต่าง ๆ ทราบ เป็น การ ทิว ถึง

(๗) เมื่อได้ใช้เสื้อปรกติอย่างใหม่นี้แล้ว ให้เด็กเสื้อน้อย
 ไม่ใช้ต่อไป และอนุญาตให้ใช้เสื้อนี้แทนเสื้อน้อยในการสโมสรได้
 เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดในเรื่องเสื้อใหม่นี้ ท่านจึงอธิบายไว้
 ให้ทราบว่า เสื้อปรกติตามที่เปลี่ยนใหม่นี้ ให้เปลี่ยนใช้เฉพาะแต่
 นายเสื้อบ้างชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น ส่วนนายหมู่และสมาชิกเสื้อบ้างนอก
 นั้น ให้คงใช้ตามแบบเดิมทุกประการ และตามที่เปลี่ยนนี้ ให้
 เปลี่ยนเฉพาะแต่เสื้อปรกติอย่างเดียว ส่วนเสื้อเต็มยศและเสื้อสโมสร
 นั้น ให้คงใช้ไปตามแบบเดิมมิได้เปลี่ยนแปลงอย่างใด

(๘) ทางกองสำหรับใช้ประกอบกับเสื้อปรกตินี้ อนุญาตให้
 ใช้กางเกงขาสั้นหรือกางเกงขีมาได้ ซึ่งแล้วแต่ผู้ที่มีหน้าที่ต้องเดิน
 เท้าหรือขี่ม้า ถ้าและเป็นโอกาสดีของซึ่งมิได้อยู่ในแถวควบคุม
 แล้วก็อนุญาตให้ใช้กางเกงยาวเป็นพิเศษได้ตามความพอใจ

(๙) ให้บรรดานายเสื้อบ้างชั้นสัญญาบัตรในกองเสนาหลวงรักษา
 พระองค์และกองเสนาวิชาดินแดนทั้งหลาย เด็กใช้เสื้อปรกติแบบเก่า และ
 ใช้เสื้อตามที่ได้กำหนดใหม่ให้เป็นการพร้อมทั่ว ถึงตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นต้นไป ถ้าและนายเสื้อบ้างชั้นสัญญาบัตร
 ผู้ใดมีประสงค์จะใช้เสื้อใหม่ตั้งแต่บัดนี้ ก็อนุญาตให้ใช้ไปพดงก่อนได้
 ประกาศ ฉะนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นฉันทนึ่ง
 ของพระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวเสื้อบ้างและใช้ไปชั่วคราวจนกว่าจะได้
 รวบรวมข้อความแก้ไขเป็นพระราชกำหนดขึ้นใหม่ต่อไป

พระบรมราชโองการ ดำรัสสั่ง แต่ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม

พระพุทศักราช ๒๔๕๘

ประกาศแก่นครหมายยศที่ขอมีเสื้อเต็มยศ
และเสื้อดีไมตรีของนายเลื่อนบ้างว่าที่นายหมวดตรี

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ยันตรีหมายยศที่
ขอมีเสื้อเต็มยศ และเสื้อดีไมตรี นายเลื่อนมา ขึ้น ว่าที่ นาย หมวดตรี ที่ไซ อยู่
ณบัดนี้ ยังไม่เหมาะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยน ยันตรีหมายยศที่ขอมีเสื้อ
ขึ้น ว่าที่นายหมวดตรี ให้ ไซ เป็น ยันตรี อย่างเดียวกับนายหมวดตรี
คง ต่างกัน แต่ ที่ไม่ติดจักรหมายยศที่อื่นทรูชน เท่านั้น

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๔๔๘ เป็นต้นไป

พระบรมราชโองการดำรัสตั้ง แต่ณวันที่ ๑๐ มีนาคม

พระพุทธศักราช ๒๔๔๘

(เต็ม ๓๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม หน้า ๕๔๐)

ประกาศพระราชทานพระบรมราชานุญาต
 ให้เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี กราบถวายบังคมลา
 ออกจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ แลให้พระยา
 ธรรมศักดิ์มนตรีเป็นผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
 วชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่า เห็นชอบแล้ว ว่า มหาอำมาตย์เอก
 เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ กราบ
 บังคมทูล พระกรุณา ว่า มีอาการป่วยมาก ไม่สามารถรับราชการ
 ถอดของพระเศษพระคุณในตำแหน่งหน้าที่สำคัญ เช่น ตำแหน่งเสนาบดีคือไม่ได้
 ขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาต กราบถวายบังคมลา ออกจากตำแหน่ง
 เสนาบดีกระทรวงธรรมการ แลขอ พระราชทาน รับราชการสนองพระเศษ
 พระคุณในตำแหน่งอื่น ซึ่งพอควรแก่กำลัง

ทรงพระราชดำริเห็นว่า เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ยังมี
 อาการป่วยอยู่ ควรจะพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสให้หยุดพักรักษาตัว
 เสียให้เจนปวกดี แลเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ได้รับราชการ
 ถอดของพระเศษพระคุณมาช้านาน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
 ราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ กราบถวายบังคมลา ออกจากตำแหน่ง เสนา
 บดี กระทรวง ธรรมการ พระราชทาน เมียบ้านาญ อย่าง เสนาบดี ชั้นสูง

พ.ศ. ๒๕๕๘

หน้า ๕๒๘

ตั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการซึ่งว่างตงนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ มหาอำมาตย์โท พระยาธรรมศักดิ์มนตรี ปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ เป็นผู้รับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ รัับราชการสนองพระเดชพระคุณ ตั้งแต่วันที่พ้นเป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๕๘
เป็นวันที่ ๒๙๖๕ ในรัชการบัตยุบนี้

(เล่ม ๓๒ ตอนพิเศษ วันที่ ๒๙ มีนาคม หน้า ๕๔๑)

ประกาศแจ้งความว่าด้วยเปลี่ยนนามที่ปลุกษาทั่วไป
 เป็นที่ปลุกษาในการต่างประเทศ
 แต่งตั้งนายวอดคอต เอส. บิตกิน เป็นตำแหน่งนี้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระเทอดวงศ์โรประการ เสด็จมาว่าการ
 ต่างประเทศ รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ให้ประกาศแจ้งความ
 ให้ทราบทั่วกันว่า แต่ก่อนนี้มานานแล้ว ได้มีพระบรมราชวินิจฉัยไว้ว่า
 เมื่อต้นศักราช จะโปรดเกล้า ๆ ให้เปลี่ยนแปลงนามตำแหน่งที่ปลุกษาทั่วไป
 นี้ เป็นที่ปลุกษาในการต่างประเทศ ตำแหน่งที่ปลุกษานี้ คงมีการ
 รับผิดแลชอบ มีหน้าที่ และมีอำนาจต่อไปเสมอ เหมือนอย่างแต่ก่อนทุกประการ
 แล้ว แดทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ นายวอดคอต เอส. บิตกิน. ยูเนี่ย.
 ผู้ซึ่งได้กระทำการแทนที่ปลุกษาทั่วไปมาแล้ว ตั้งแต่ วันที่ ๑๕ กรกฎาคมศักราช
 นี้ มีตำแหน่ง เป็นที่ปลุกษาในการต่างประเทศ ของรัฐบาลสืบไป

ประกาศแจ้งความมาแต่ศาลาว่าการต่างประเทศ ณวันที่ ๒๘ มีนาคม
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๘

(เดิม ๓๒ คอนพิเค็ช วันที่ ๒๙ มีนาคม หน้า ๕๔๓)